

UVA. BHSC. 1yR. 122

BIBLIOTECA

DE LA UNIVERSIDAD DE VALLADOLID.

Estante n.º 96

Tabla 1

Número 3993

UVA. BHSC. IyR_122, R 122

UVA. BHSC. IyR_122

fons erat hebraeus

Prefatus Alfontius

Cum fonteca

Iste factum

par
liber
rab

1472
b
2444

Introductiones Ar-
tis grammaticae hebraeae nunc recens
editae.

Impressio in Academia complutensi in
Saeculo Michaelis de Eguis.

UVA. BHSC. IyR_122

fons erat hebreus siccus nec clarus abunde

Presulis Alfonsi tempore ad vsqz grauis:

Cum fonsca suo venit cum sydere quino:

Iste sacrum fulgens pingueqz fecit opus:

סֵפֶר הַקְּדוֹם לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ
סֵפֶר הַקְּדוֹם לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ

סֵפֶר הַקְּדוֹם לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ
סֵפֶר הַקְּדוֹם לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ

Introuducciones Ar=
tis grammaticæ hebraicæ nunc recen=
ter editæ.

Impresse in Academia complutensi in
Edibus Aldichaelis de Eguia.

AD REVERENDISSIMUM AC IL

lustrem dominum. D. Alfonsum de Fonseca

Archiepiscopū Toletanū, & Hispania

rum primate[m] &c. Alfonsi Za

morensis: introductionum

Hebraicarū secunda

editio : post

eam,

quam primū ediderat in

academia

COMPLV

TENSI.

QVIDEM NVL,
lum est Reuerendissime ac
perinde illustrissime domi
ne humanum opus maxi
me litterarium adeo perfe
ctum, quod vigilantia ac
temporis discursu recogni
tum nequeat meli⁹ disponi,
ac perfectionis augmētum
recipere: testante hoc Ari
stotele Philosophorū prin

cipe: qui vocem experientiae proferens. Scientiarum
(inquit) velut fluminum per temporis longitudinem fa

cta

Ita sunt incrementa . etenim quod vnusquisque autor se-
 cundum se apposuit suæ scientiæ , paruum quid fuit , ex
 multis tamen coarticulatis facta est scientiæ cuiusque ma-
 gnitudo . Hæc ille in secundo suæ metaphysices . Quod
 si in omni ætate & doctrina, id esse verum nullus permit-
 titur ambigere : hoc maximè experti sumus in hac no-
 stra tempestate circa artem & Grammaticam linguæ he-
 braicæ nuper latinis traditam diligentia , ac beneficio cu-
 iusdam Ioannis Reuclim germani : qui cum ab hebraicis
 in ea fuisset diutius eruditus: vidissetq; hebræos ipsos
 in Synagogis Germaniæ magis vsu , quàm arte linguæ
 suæ peritiã tradere : decreuit vsum illum in artem re-
 digere , & more latinorum præcepta tradere : quibus ser-
 mo Hebræus contineatur . At cum apud Hispanos ma-
 xime Zamorenses eiusdem linguæ studium valde artifi-
 ciosum viguerit hætenus: satis diminuta visa est editio il-
 la Ioannis Reuclim , & quæ multorum præceptorum
 additione perfici desideraret . Quare Reuerendissimus
 dominus meus Cardinalis bonæ memoriæ prædecessor
 D.V. considerans, quàm necessaria esset latinis Theolo-
 gis Hebraicæ linguæ peritiã , ad habendam vel maxime
 synceram & veridicã veteris testamenti contexturam: asc-
 tis hebræorum peritissimis ex diuersis Hispaniæ vrbi-
 bus altam edidit pleniorẽ artem Hebraicæ grammati-
 cæ : simul cum vocabulario copiosissimo omnium fere
 dictionum hebraicarum. Inter quos illum laborem præ-
 cipue mihi commendauit . Verum quia prædicto domi-
 no tunc ad alia maiora properante : editio illa in tem-

A 2 portis

portis angustia facta est , remansit adhuc locus posteris
eiusdem linguæ peritissimis , vt artem illam additione ,
remotione , aut permutatione præceptorum breuiorem ,
faciliorem , ac proinde lucidiorem efficerent. Qua reco-
gnitione eiusdem domini Cardinalis intentio non frau-
daretur , sed potius augeretur , & confirmaretur . Ego
igitur qui per annos plures illius liberalitate alitus sum:
iudicauit me hoc ipsi debere obsequii: si tamen hoc præ-
stare commode possem : vt ex Zamorensium doctissima
officina acciperem multa , quæ ad huius artis eliminatio-
nem, cõplēmētum, & pulchritudinē essent idonea ? Acci-
piet igitur. R. D. tua hanc qualemcunque grammaticæ
hebrææ recognitionem : vel potius secundam editionem
tuo benignissimo fauore tuendam , ac ad multorum vti-
litatem excudendam: quam sermone plano & humili ede-
re volui , quatenus tam adulescentibus adhuc rudibus
quam viris litteratis prodesset . Per hoc enim me accerri-
me incitabis ad alia opera forte vtiliora aggrediēda: quæ
ex hebræorum archiuis adytis cum magno reipublicæ
Christianæ adiumento in publicum essent proditura. Nā
hoc opus decet paternitatem tuam dignissimam, cum sis
ipse successor eius à quo hæc bona cœpta sunt in Hispa-
nia.

Vale.

ALFONSI

ZAMORENSIS PROFESSORIS

linguæ hebraicæ in academia complutensi. Introductiones Artis Grammaticæ Hebraicæ in tres præcipue libros diuisæ, Quorum primus est de modo legendi, & pronunciandi litteras & syllabas. Secundus est de modo declinandi & coniugandi dictiones regulares. Tertius de dictionibus irregularibus.

IN PRIMIS, ITA, que ponamus nomina figuras & potestates litterarum hebraicarum recto ordine descendendo à summa vsque ad infimam earum. Itaque figura sit character litteræ scriptus, nomē sit eius vocabulum, potestas vero sit correspon

dentia eius ad aliquam litteram latinam, vel græcam, vt melius appareat eius prolatio. Litteræ ergo hebraicæ quæ tum ad nomina sunt duæ & viginti. Sed quâ tum ad figuras sunt viginti & septem, quia quinque species litterarum duplices habent figuras vt patet in hoc exemplo.

A 3

ALPHABETVM HEBRAEV M.

Nomen	Figura	Nomen	Potestas.
אֵלֶף	א	Aleph	A
בֵּית	ב	Beth	B
גִּימַל	ג	Guimal	G
דָּלִית	ד	Daleth	D
הָא	ה	He	H
וָו	ו	Vau	V
זַיִן	ז	Zain	Z
חֵית	ח	Cheth	Ch
טוֹת	ט	Teth	T
יֹוד	י	Iod	I
כָּף כָּף	כך	Caph chaph	C ch
לָמֶד	ל	Lamed	L
מֶם מֶם	מ מ	Mem mem	M M
נוּן נוּן	נ נ	Nun nun	N N
סָמֶךְ	ס	çamach	ç
עֵיִן	ע	Hain	Ha
פֶּא פֶּא	פ פ	Pe phe	P ph
צָדִיק צָדִיק	צ צ	çadic çadic	ç ç
קוֹף	ק	Quoph	Q
רֵישׁ	ר	Res	R
שֵׁין שֵׁין	ש ש	Sin çin	S ç
תּוֹ	ת	Tau	Th

¶ Et notandum quod scriptura hebraica est legenda a dextera manu ad sinistram eundo. Vnde ad hoc magis declarandum iterum scribitur Alphabetum hebraicum per binas litteras sine nominibus.

CAP. PRIMVM

אב. גד. הו. זח. טי. כך. למס. נן. סע. פף. צץ. קר. שת.
 Nomen litteræ bissyllabum habet accentum in prima.

S Equuntur figurę nomina & potestates punctorum quibus hebræi vtuntur pro nostris litteris vocalibus, & sunt nouem simplices.

Nomen	Figura	Nomen	Potestas.
כַּמֶּץ	ֿ	cameç	a
פַּתַּח	ֿ	pathach	a
צִירִי	׃	çere	e
סֶגוֹל	׃	çegol	e
שֵׁוָא	׃	seua vel chateph.	e
חִירִיק	׃	chiriq cum ç & sine ç. i. iod & sine iod.	
חֹלֶם	׃	cholem	o cum vau & sine
שׁוּרֶק	׃	sureq cum ך	u vau.
שׁוּרֶק	׃	sureq quibusz	v

¶ Præter hæc puncta simplicia sunt ad huc alia tria composita, scilicet hæc.

כַּמֶּץ חַטֵּף	ֿ	cameç chateph	o
פַּתַּח חַטֵּף	ֿ	pathach chateph	a
סֶגוֹל חַטֵּף	׃	çegol chateph	e <i>accentus in ult.</i>

¶ In his duodecim punctis nomina eorum proferuntur semper accentu in vltima. Vnde patet quod potestas cuiuslibet puncti vocalis est secundum vocalem latinam, quæ ponitur in prima syllaba sui nominis. excepto puncto cameç chateph quod pro. o. latino ponitur, vt patet hic supra. Potestas vero cuiuslibet litteræ hebraicæ accipitur secundum sonum, a quo incipit nomen eius. vt Beth potestas est. b. Daleth potestas eius est. d. & sic de aliis.

A 4 Ex

LIBRI PRIMI

¶ Ex prædictis autem litteris & punctis adiunctis combinatis fiunt syllabæ hebraicæ, sicut in aliis linguis omnibus. vt patet in hoc exemplo, vbi omnia puncta vocalia adiunguntur primæ litteræ alphabeti, quæ est Aleph.

u	o	i	e	a
אָ	אֹ	אִ	אֵ	אֶ

¶ Item aliud exemplum de secunda littera, scilicet beth cum eisdem punctis vocalibus.

bu	bo	bi	be	ba
בּוּ	בּוֹ	בּוֹ	בּוֹ	בּוֹ

¶ Et per hunc modum debet fieri in aliis omnibus litteris adiungendo eis puncta vocalia & faciēdo syllabas, deinde ex syllabis dictiones. & tandē ex dictionibus orationes. vt patet in hoc versu, qui est principium libri Genesis, & totius sacre scripturæ.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

Hoc est. In principio creauit deus cœlum, & terram.

¶ Et in legendo aduerte, qđ qualibet littera in medio dictionis posita habens sub se punctum seuu, qualibet etiã littera in fine dictionis posita sine puncto vocali, colligenda est cum vocali & syllaba eam præcedente, hoc modo אֶפְקֹד ephquod, idest visitabo. ¶ Hæc de modo legēdi, & combinandi litteras syllabas, & dictiones.

¶ Cap. secundum de proprietatibus litterarum.

¶ Sed adhuc circa prædictas litteras, & puncta vocalia aliqua sunt notanda. ¶ Primo quod illæ quinque litteræ quas prius diximus duplices habere figuras, sunt istæ כּ caph מּ mem נּ nun פּ pe צּ cadiq. In quibus

CAP. SECVNDVM.

bus priores litteræ semp ponuntur in principio & in medio dictionis nunquam infine, posteriores vero semper infine, nunquam in principio aut medio dictionis, quare peculiari vocabulo litteræ duplices, & finales vocantur, & memoriæ gratia significatur hac dictione כִּמְנַפְּחֵץ chimnapheç. Harum quinque litterarum finalium tres nunquam scribuntur cum aliquo puncto vocali, sed colliguntur à syllaba præcedente. & sunt istæ מֵפְחֵץ mephaç. aliæ ^{tres colliguntur à syllaba præcedente} vero duæ, scilicet נּוּן nun & כַּפּוּף chaph recipiunt puncta vocalia. differenter tamen, quia nun finalis solum cameç recipit. & tunc non colligitur à syllaba præcedente, sed facit per se syllabam נַּ na, quando vero scribitur sine puncto vocali, tunc colligitur à syllaba præcedente. Chaph vero finalis nunquam scribitur sine puncto seu vel cameç. & nunquam venit cum alio puncto, sed quando scribitur cum seu, colligitur à syllaba præcedente, vt לֵךְ lech. quando autem cum cameç facit per se syllabam עֵלֵךְ elecha.

¶ Secundo sciendum, quod dimissis quinque litteris finalibus prædictis, aliæ viginti duæ litteræ principales diuiduntur in duas partes æquales. nam vndecim earum sunt litteræ substantiales, & aliæ vndecim dicuntur accidentales. Substantiales, quæ his quattuor dictionibus בַּחֲבֵרֵי בְּזֵדֵי בְּצֵדֵי בְּדֵי comprehenduntur, ideo dicuntur, quia ad nihil aliud deseruiunt, quam ad constituendas syllabas, & dictiones, earumque significationes principales, suntque de substantia dictionum in quibus ponuntur siue cum punctis vocalibus siue sine illis, & dicuntur ab hebræis.

שְׂרָשֵׁי אֲתוּת הַשָּׂרֵשׁ idest litteræ radicis, Econtrario aliæ vndecim

LIBRI PRIMI

undecim litteræ quæ in his tribus dictionibus אֶתְכֶנָּה
 מְשִׁלֵּיבֹו continentur, vocantur accidentales, quia præter
 hoc, quod substantiam quarundam dictionum constituunt,
 solent in aliis dictionibus poni ad denotandū accidētia no-
 minis, aut verbi, vt genus, declinationē, coniugationem,
 tēpus, personā, casum, &c. vt infra dicem⁹. Has litteras acci-
 dētales hebræi vocāt אֶתְיוֹת רֶשְׁמוֹשׁ .i. litteras seruitii.

¶ Tertio dicamus, quod ex istis undecim litteris acci-
 dentalibus quattuor sunt, quæ solent poni ociose, scilicet
 ociose אֶתְיוֹת, & dicuntur ab hebræis נַחַח nacha. & hoc contin-
 gīt, quando ponuntur sine puncto vocali ad ornamentū
 dictionis, & tunc nō sonant in pronūciatione licet scribā-
 tur, vt patet in hac dictione רֶאֶשִׁית resith vbi aleph & iod
 sunt litteræ ociosæ. & per hunc modum ponūtur in aliis
 multis dictionibus, & imediate sequūtur ad pūcta vocalia.

¶ Quarto notandum, quod quando hæ duæ litteræ
 ociosæ vau & iod, ponuntur simul in fine alicuius dictionis
 sine puncto vocali, tunc prima earum manet ociosa,
 & secunda profertur colligiturq; à syllaba præcedente. vt
 גֹּי בְנֵי בָנָו goi בְּנֵי בָנָו banau. Et quando sola iod, vel sola vau po-
 nitur in fine dictionis post punctum vocalem de. a. vel. u.
 tunc non est ociosa, sed profertur, & colligitur à syllaba
 præcedente. vt צָו בְּנֵי בָנָי çau בְּנֵי בָנָי banai בְּנֵי בָנָי . Et quan-
 do post prædictas duas litteras, scilicet vau, & iod sequi-
 tur imediate punctus surech cū vau, tum illa littera vau
 vel iod profertur, & non est ociosa. vt קוּוּ חֵי קוּוּ quuu חֵי קוּוּ cha-
 iu. Et quando in fine dictionis ponūtur iod & aleph, vel
 vau & aleph sine puncto vocali, tunc non proferuntur,
 sed

CAP. SECVNDVM.

sed ambæ manent ociosæ. vt היא hi מבוא mabo.

¶ Quinto scire debemus, quod præter supradicta pñ
 cta vocalia hebræi habent alium pñctum dictum dagues.
 qui nunquam scribitur sub vel supra litteram, sed intra
 eam, vel in ventre litteræ, nec seruit pro vocali, sed ad red
 dendam acriorem vel densiorem litteræ pronounciationē,
 ac si esset geminata. vt מִמְנֵנּוּ mimnennu. et quando non
 ponitur dagues littera blâde, & simpliciter profertur. Vn
 de & dagues hebraice est densans, vel cōstringens latine.
 cui contrarius est apud hebræos alius punctus, vel virgu
 la, quæ dicitur raphe hebraice, idest laxans latine. quia lit
 tera cui talis virgula superponitur, laxa & exilis sonat.

¶ Et scias, qđ sunt sex litteræ hebraicæ istę בְּדָדָּ
 quæ solæ recipere possunt raphe, possunt etiam recipere
 dagues. Vnde beth littera cum raphe vel sine dagues so
 nat, sicut apud latinos. u. consonans, sed cum dagues so
 nat sicut. bb. duplicatum. Guimal etiam cum raphe sonat
 blande cum dagues dense, Daleth similiter vt guimal.
 Gaph cum raphe vel sine dagues sonat sicut chi græcū,
 cum dagues sicut. k. latinum. Pe littera cum raphe est si
 cut phi græcum, cum dagues sicut. p. latinum. Tau cum
 raphe vel sine dagues sonat sicut thi græcū, cum dagues
 sicut. t. latinum. Sunt præterea aliæ quinque litteræ istæ
אֵרְחָעֵר quæ nunquam aut rarissime recipiunt dagues.
 verum est tamen, quod littera he aliquādo in fine dictio
 nis inuenitur cum vno puncto in ventre eius, sed ille pun
 ctus non est dagues, sed vocatur mapiq chaldaice, idest
 extractor latine, quia extrahit illam litteram à sua natura,

ne

LIBRI PRIMI

ne sit ociosa, sed facit eam sonare. & ponitur solum ille pūctus in hac littera ad denotandum genus fœmininum tertiæ personæ numeri singularis . vt patet in hoc exemplo דְּבָרָה debara , idest verbum eius, scilicet fœminæ.

¶ De littera. ך. res.

¶ De prolatione litteræ. ך. est notandum quod in principio dictionis sonat sicut duplex. rr. vt רֶאֱשִׁית rros רֶאֱשִׁית rresith, sed in medio vel in fine dictionis sonat sicut simplex. r. vt בְּרֵאשִׁית ךְּ beresith בְּרֵאשִׁית ךְּ famar.

¶ Sexto sciendum, quod est alius punctus non vocalis apud hebræos, qui dicitur siboleth, vel çiboleth, & feruit solum vni litteræ alphabeti, quæ dicitur ן sin. & superscribitur ei variatq; sonum eius hoc modo. quia quando ponitur supra litteram ad manum dexteram dicitur ille punctus siboleth, & tunc sonat littera illa vt. s. latinum. quando vero ponitur idem punctus ad sinistram, dicitur çibolet, & tunc sonat illa littera vt. ç. latinum, & nunquam ista littera scribitur sine aliquo puncto ex supradictis, posito supra eam. Et quando hæc littera sonat vt. ç. cum apice çiboleth assimilatur aliis duabus litteris çamach & çadic in sono earū, quia omnes istæ sonant apud hebræos vt. c. apud latinos, licet illum sonum communes latini nō proferant nisi quando. c. iungitur. e. vel. i. nam cum aliis vocalibus. c. apud eos sonat vt. q. vel. k. sed prædictæ tres litteræ hebraicæ cum omnibus pūctis vocalibus habent illum sonum. sicut etiam Hispani sonant litteram. c. cum omnibus vocalibus eodem modo. licet discretionis gratia ponant quoddam signum subscriptum litteræ. c.

ad

CAP. TERTIVM.

ad faciendum illum sonum quod vocant cērilla . hoc modo. çà. çe. çî. ço. çu. Et quia iste sonus litteræ.c.non erat in vsu apud latinos tempore sancti Hieronymi , ideo semper ipse in trāslatione sacre scripturę in vocabulis hebraicis pro illis tribus litteris posuit.s.latinum.vt pro çinat, sinai. pro çebaoth,sebaoth. pro eçau,efau. primi vocabuli littera est çamach . secundi çadic . tertii littera sin cum çibolet. Verum subtiles hebræi faciunt quandam parvam differentiam inter sonos harum trium litterarum. quia çadic sonat fortius,çamac mediocriter.çin magis exiliter.

¶ Septimo vidēdum est de pronūciatione litterarum hebraicarum.& præter doctrinam positam supra de potestate litterarum,& punctorum, addimus hic quod etiam viua voce præceptoris opus est ad bene pronuncandas singulas litteras hebraicas, eo quod sunt quædam litteræ hebraicæ quarum soni non bene explicari possunt litteris latinis, scilicet istæ quattuor הֲחֶעֶ . Sed artificiosi grammatici hebræorum distinguunt alphabetum in quinque partes quantum ad prolationem litterarum.nam.eæ.quattuor litteræ בִּרְמָה proferuntur labiis.Istæ quinque וּסְצָרֶשׁ dentibus.Item istæ quinque דְּמִלְנַת lingua.Sed quattuor ille נִרְכַּק palato. tandem vero istæ quattuor אֲרֶחֶע proferuntur in gutture.atque ideo dictæ sunt litteræ gutturales. Aliqui hebræi dicunt,quod illæ duæ litteræ מ נ mem & nun vocantur litteræ nasi, quia non bene proferuntur nisi aperto naso . Sunt tamen in alphabeto quattuor istæ litteræ נְנָדָם quę valde assimilantur in figura illis quattuor כְּנָסָר & tamē earum prolationes, & soni sunt valde differentes, ideo

LIBRI PRIMI

Ideo ad euitandum errorem in legendo, datur inter eas hæc notabilis differentia, quia primæ quattuor sunt angulares & quasi semi quadranguli, aliæ quattuor sunt rotundæ & quasi semicirculi.

¶ Cap. tertium de punctis vocalibus, & aliis.

Circa puncta, vel apices notandum est primo, quod inter puncta vocalia quinque dicuntur principalia vel reges aliorum, quæ in hoc versu פִּיתוּחֵי חֵתֶם conti-
nētur, & post nullum istorū immediate sequitur dagues, excepto si accentus dictionis poneretur in eodem pūcto principali vt לִפְנֵי alia vero puncta omnia dicuntur minus principalia & serui aliorum. Et quia quinque dicta puncta principalia correspōdent nostris quinque vocalibus latinis. & similiter puncta minus principalia etiam seruiunt pro eisdem vocalibus latinis, ad videndum horum punctorum differentiam, dicamus hic proprietates singulorum per ordinem, ita quod post quemlibet punctū principalem sequatur punctus minus principalis seruiens ei. Incipiamus igitur a pūcto cameç. ¶ De cameç.

Iam dictum est supra, quod iste punctus habet vicem vocalis. a. tamen hoc sæpius mutant hebræi in sua pronuntiatione: dicentes, quod quandocunq; in aliqua dictione pollisyllaba punctus seu immediate præcedit aut sequitur punctum cameç, tunc cameç sonat, vt cholem, idest pro vocali. o. vt חֵכְמָה idest sapientia. hebræi legunt chocma אֲשַׁמֵּר idest seruabo. hebræi legunt esmor. Sed hæc regula hebræorum non est multum necessaria latinis, quia sine errore posset legi chacma, & esmar. Est tamen

CAP. TERTIVM.

men vna dictio monosyllaba, scilicet לָ idest omnis. vtri
 usque generis & numeri, quæ scribitur per cameç, & cum
 accentu dicto machaph, & tunc profertur quasi per cho-
 lem, scilicet col. Verum in duobus locis sacrae scripturae
 ista dictio scribitur sine illo accentu, & tunc legitur cal.
 Primus locus est in psal. 34. vbi dicit, omnia ossa mea &c.
 Secundus est Prouerb. 19. vbi dicit: oēs fratres pauperis &c.

¶ De pathach.

E Tiam dictū est, qd̄ pathach ponitur pro vocali . a. si
 cut cameç, sed in hoc differt ab eo, qd̄ pathach distin-
 guit nomen à verbo, quia in verbis primæ cōiugationis
 quorum primæ duæ syllabæ habēt vocalem. a. prima scri-
 bitur per cameç, secunda per pathach vt פָּקַד pacad,
 idest visitauit. in nominibus autem tales duas syllabas ha-
 bentibus vtracq; scribitur per cameç vt דָּבָר dabar, idest
 verbum. ¶ Item quando in fine dictionis pathach sub-
 scribitur his duab; litteris gutturalib; עֵ חֵ cheth & hain,
 tunc vocalis. a. designata per pathach prius debet sonare,
 quàm littera. hoc modo ah, quod est contra communem
 modum aliarum litterarum & punctorum, quia semper
 prius sonat littera, quàm punctus. Exempla huius regulæ
 sunt hæc יֵשׁוּעַ יֵשׁוּעַ יֵשׁוּעַ iesuah massiah, idest iesus chris-
 tus. & huiusmodi nomina habent accentum in penulti-
 ma syllaba. & huius prolationis ratio est, ad distinguen-
 dum nomen masculinum à fœminino, & etiam à prono-
 mine fœminino, quæ semper habent he litteram in fine,
 & pfertur illa syllaba vltima hoc modo יֵשׁוּעָה iesuha,
 idest saluatio רֵיחָה רֵיחָה rucha, idest spiritus eius, scilicet rei
 fœmini

LIBRI PRIMĪ

fœmininæ. ¶ Itē pathac chateph punctus minus principalis, qui ponitur pro.a.vocali, cōsuevit poni ab hebræis in litteris quattuor gutturalibus prædictis, scilicet אהחע
 Et ponitur sæpius in eis loco puncti seua, sed nihilominus profertur tunc vt vocalis.a. ¶ De çere & çegol.

Dicamus secundo de punctis vocalibus, quæ correspondent vocali.e. quorum primus çere est principalis, sed çegol, & seua minus principales. Differt autē çere à çegol tum in prolatione, quia sonus çegol est morosior sono çere in aliquibus dictionibus. tum quia aliquæ dictiones easdem litteras substantiales habentes mutant significationem propter horum punctorum varietatem. nam hæc dictione אֱלֹהִים el cum çere significat deum. & eadē cū çegol אֱלֹהֵי אִשְׂרָאֵל est articulus datiu casus, vt אֱלֹהֵי אִשְׂרָאֵל idest datiuo viro. Differt etiā çere à seua in hoc, quod mutant aliquarum dictionū significationem, vt hæc dictione מֵתִים methim cum çere in principio significat mortuos, cum seua מֵתִים viros. Item çegol chateph ponitur communiter pro.e. in litteris gutturalibus sicut pathac chateph. vt supra dicebatur. ¶ De seua.

Hebræi dicunt, quod seua non est punctus vocalis, sed ponitur ad seruiendum aliis punctis, quod verum non est quando seua ponitur in principio dictionis, tunc enim valet pro.e.vt supra diximus. Quando autem ponitur in medio dictionis, tunc non est vocalis, sed denotat, quod illa littera, cui subscribitur, colligēda est à syllaba eam præcedente, & non facit per se syllabā more aliorum punctorum, vt etiam superius dictum est. vt אֶפְרָיִם ephquod,

CAP. TERTIVM.

ephqod, idest visitabo מִרְיָם miriam, idest Maria. ¶ Hæc tamen regula patitur tres exceptiones. Prima, si littera, cui subscribitur seua, habeat punctum dagues, tunc enim seua est vocalis. e. & facit perse syllabā, vt אֶתְכֶם ithechem, idest vobiscum. Secunda, si duo seua sibiipsis immediate succedant, nam tunc secūdus eorum profertur vt. e. & primus recolligitur, vt יִפְקְדוּ iphqedu, idest visitabūt. Tertia si eadem littera geminatur in vna dictione, tunc si prima earum habeat seua, profertur vt הַלְלוּיָהּ aleluia, idest laudate dñm. & huius ratio est, vt vtraque illarū litterarū sonet in prolatione, quod alias non fieret, & quia talis dictionio haberet aliam significationem. Si tamen secunda geminarum litterarum haberet seua, colligitur, & non profertur. vt רִומַמְתֶּם romamtem, idest exaltastis. ¶ Dicūt etiam hebræi, quod seua profertur aliquando pro vocali i. vel. a. nam si post seua immediate sequatur iod cum quocunque alio puncto vocali, tunc seua profertur pro vocali. i. vt בִּיַד biad, idest in manu, & בִּיוֹם bion, idest in die. Si autem littera, cui subscribitur seua, habeat accētum dictionis, tunc seua legitur pro vocali. a. vt אֲשֶׁרִי הָאִישׁ affare hais, idest beat⁹ vir. in principio primi psalmi, quia accentus est in littera sin, cui subscribitur seua. Huius regulæ ratio est, quia vt diximus seua non est punctus vocalis ex sua natura, ideo est multipliciter variabilis, & ponitur pro diuersis punctis. ¶ De sureq.

DVo sunt genera puncti vocalis de . u. qui vocatur sureq alterum habet tria puncta velut per scalas descendencia hoc modo appellaturque קְבוּץ שְׁפָתַיִם
B qibus

LIBRI PRIMI

quibus *cephathaim*, idest cōiunctio labiorum, alterū cum litteræ *vau* apponitur pūctum ad latus, sicut *dagues* hoc modo ¶ Hęc autem differūt inter se per hoc, quod prior *sireq* nūquā ponitur in fine dictionis, idest nisi alia littera sequatur, posterior vero *sireq* venire potest in quocunque loco indifferenter, idest in principio, medio, & fine dictionis.

¶ De dagues.

Iste punctus licet non sit vocalis, tamen multa habet officia in lectura hebraica. Primum est, de quo diximus supra in capitulo secūdo parrafo quinto. Secundum de quo dictū est supra in capitulo tertio parrafo de seua, scilicet ad hoc quod proferatur seua & non supprimatur. vt *Exodi. 15. יהוה מקדש* *miqedas* *iehoua*, idest templū domini. quod alias proferretur *miqdas*. Et hoc dicit fieri euphonie causa, quoniam lectura hebraica est suauior & melior vehemētioribus litteris per dagues. Tertium est ad supplementū alicuius præcedētis litteræ, quæ deficit, & suppletur p dagues. vt *נאגס* *nagas*. i. accessit. qđ verbū in futuro habet *תגס* *thigas*, & deberet legi *thingas*, sed suppletur littera nun per dagues. Quartū est ad mutandū dictionis significationem. vt *אמה* *ama*. si littera mem nō habet dagues, significat ancillā, si habeat dagues, significat cubitū. Itē *ימים* *iamim* sine dagues est dies, cū dagues est *maria* pluraliter. Quintū est ad ostēdēdā vehemētiā locutionis, & operationis, qđ maxime apparet in verbis secūdæ cōiugationis. vt *ביקד* *piqqed*. i. visitauit. de hoc tamē alias plenius dicetur. ¶ Estque notandū quinque litteras finales nō recipere dagues excepta littera *chaph*, q̄ aliquādo

recio

CAP. QVARTVM.

recipit dagues, & tūc sonat ad modū qoph exsist. Exēplū
 hui⁹ habet Psal. 117. אֱלֹהֵי אֲתָהּ וְאֵלֹהֵי אֲרוֹמָנָךְ. 6. mo. T. dighu suu
numm a
uiz Co.
 idest deus meus es tu, & cōsiterebor tibi, deus me⁹ es tu, &
 exaltabo te. Sciendū etiā, quod littera nun finalis quādo
 scribit̃ cum cameç, potest dupliciter scribi. Aliquādo em̃
 cameç sequitur litterā, & hoc clarū est, & magis propriū.
 quādoq; vero ex imperitiā scriptorū pūctus ille præcedit
 litterā nun, & ponitur sub alta littera præcedēte, & tūc du
 bium est quādo ille pūctus ptineat ad litterā nun, & quā
 do ad aliā præcedentē. sed hoc sic declaratur. Quādo em̃
 pūctus cameç ponit̃ indirecto aliorū pūctorū, tūc ptinet
 ad litterā, quæ præcedit nun, sed quādo idē pūctus scribit̃
 paulo inferior, pertinet ad litterā nun. vt Gen. 19. וְתַהֲרֵן
 vathaharena. i. cōceperūt מִדְיָן midian. i. madian puincia.

¶ Cap. quartum de accentu, & punctis.

VLtimo dicam⁹ de accētib⁹ hebraicis, & pūctuatione.
 ne. Licet accētus, qui est syllabæ pūctiatio eleuata
 vel depressa, sit cōmunis pprietas omnīū linguarū, & græ
 ci, atq; latini tres distinguant accētus, acutū, grauē, & cir
 cūflexū, tamē solus accētus acutus dicit̃ accētus dictionis
 & quasi forma eius, alii vero dicit̃ur potius accētus syllab
 arum. In hebræo autem idiomate licet nusquā reper
 riatur accentus circūflexus, tamen præter acutum & gra
 uem multi alii accentus reperiuntur differentium figura
 rum & nominum, quos hebræi vocant תְּהַמִּים tehamim,
 idest sapes. Et horum quidam scribuntur su
 per dictionem, alii infra eam, item alii in principio dic
 tionis, alii in medio, alii in fine, vt inferius patebit.

B 2 HI

LIBRI PRIMI

¶ Hi accentus feruiunt ad tria . Primum officium est si-
 cut apud Latinos, & Græcos ad eleuandum, vel deprimē-
 dum syllabas dictionum: vt conuenienter proferatur vna
 queque dictio. Et specialiter loquendo de accentu acuto,
 qui est accentus dictionis: sciendum, quod ille tam in he-
 bræo, quàm in quocunq; alio idiomate sepius mutat si-
 gnificationem dictionis, ex eo quod ipse accentus muta-
 tur ab vna syllaba in aliam, vt חַלַּח salach, si accentus po-
 natur in vltima syllaba; significat mittere: si autem in pri-
 ma, significat genus armorum quod dicitur telum. Mu-
 tat etiam idem accentus mutatis nomen in verbum, &
 econtra, vt patet in exemplo premissio, & hic בַּהַל bahal
 si acuatur vltima, est verbum nubere, vel dominari: si au-
 tem eleuetur prima syllaba, est nomen, scilicet maritus &c.

¶ Secundum officium accentus hebraici est ad cantum
 sacrae scripturae, quàm hebræi in suis synagogis cantare
 solent, eo modo quò Christiani in ecclesiis vtuntur no-
 tis illis, vt re mi fa sol la, ita hebræi istis accentibus fi-
 guratis, sed in hoc cātu habebant multas varietates iuxta
 varias materias librorum bibliae. Nam Penthateuchus &
 libri historici cantabātur modo plano, & leni. Libri pro-
 phetales modo severo, & satyrico, & adhuc fortius lamen-
 tationes Hieremiæ, & Iob. Psalterium autem modo con-
 templatiuo, & graui. Prouerbia modo plano, & consiliati-
 uo, Cātica modo alacri, & iocūdo. Ecclesiastes autem mo-
 do severo. sed ad hoc bene intelligendum opus esset expe-
 rientia viuæ vocis eorum. **¶** Tertium officium accentus
 hebraici est ad ordinandum pausas, & clausulas medias, &
 nitegras.

CAP. QVARTVM.

integras. Nam pro medijs clausulis vtebantur communi-
ter huiusmodi figuris accentuū **סְגוּלָה רְבִיעַ זְקָף קָטוֹן** pro clausula vero integra, idest pro
fine clausulæ ponebant hanc figuram accentus, quam vo-
cant **סוּף פְּסוּק פֶּסוּק** coph paquq. Est tamen quidam ac-
centus hebraicus nomine **מַקֵּף** maqaph, qui ad nullum
trium prædictorum officiorū deseruit, sed tantū ad con-
iungēdas dictiones orationis inter se, maxime quādo alte-
ra earū est monosyllaba, vt Gen. i. **וְיְהִי-אֹרֶךְ וְיְהִי-אֹרֶךְ**
idest sit lux, & fuit lux. Et ita in multis alijs locis.

¶ Ad maiorem autem noticiam horum accentuum
notandum est, quod omnes illi habent differentes figu-
ras à punctis vocalibus & altis prædictis, exceptis tri-
bus iam dictis, scilicet cegulla, rabiach, & zaqeph qaton.
nam cegulla assimilatur cegol, sed zaqeph qaton appa-
ret seua. Sed eorum differentia hæc est, quia cegol & se-
ua semper scribuntur sub litteris, sed isti duo dicti accētus
semper supra litteras ponuntur. Rabiach item assimilatur
puncto cholem, sed differt ab eo in hoc, quia semper cho-
lem scribitur in extremitate sinistra litteræ. sed iste accētus
semper scribitur superius in medio litteræ. Sequuntur exēpla.
זְקָף קָטוֹן רְבִיעַ רַבִּיחַ סְגוּלָה zaqeph qaton rabiah cegulla.

¶ Ad habendum autem perfectam noticiam omnium
accentuum hebraicorum, ponuntur hic eorum nomina
& figuræ secundum vsū Hispanorum hebræorū, apud
quos vigeat rectissima pronuntiatio, lectura, & tota grā-
matica hebraica, maxime Toleti, Cesaraugustæ, & Zamo-
ræ. Et sunt quæ sequuntur.

עֲרֵבָה בְּקֶרֶב שׁוֹפָר הוֹלֵךְ סְנַעֲלָה פִּזְזִיר
 גִּלּוֹל יוֹת בְּזוּ יוֹכוּ קִרְגִּי פִּלְדָּה קִ
 בְּלִטְטָא אֶרְצָה עִזְלָא גִלִּישׁ שֵׁנִי גִרְזִישׁ
 בַּסֵּקוֹ רִבִּיעַ שׁוֹפָר בְּחֹפֶף קִדְבִּיא
 תִּרְיִז קִדְבִּיזִן יִעִיב זָקָה קִטְשׁוֹן ג
 זָקָה גִּלּוֹל מִצְרָה טִרְחָא אֶתְעִת
 שֵׁלִישִׁית תִּרְיִ טַעֲמִי בְרִנָּה תִּכְרִ
 סוֹף בַּסֵּקוֹ

¶ Verum in tribus libris, qui sunt Iob/Psalterium, &
 Proverbia cum eorū cantus esset valde differens ab aliis,
 aliqui istorum accentuum mutantur, maxime duo, quia
 pro cegulla saepius ponitur maqel מַקֵּל & pro thirca
 vel thalsa ponitur cinoreth צִנּוֹרֶת. ¶ Et sic est finis
 primi libri harum introductionum grammaticę Hebrai
 cę, quę de modol egendi, & pronunciandi inscribatur.

Sed

CAP. QVARTVM.

Sed ad faciliorem vsū omniū regularum prædictarum, subnectemus hic duas orationes communes Christiano- rum hebraice scriptas, scilicet Pater noster, & Aue maria.

☩ Pater noster.

regnū tuū adueniat nomē tuū sanctificet q̄ es i celis p̄ n̄
 אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְבֵא מַלְכוּתְךָ
 panē n̄m in terra, et in caelo sicut volūtas tua fiat
 יַעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּמוֹ בְשָׁמַיִם גַּם בְּאָרֶץ לַחֲמֵנוּ
 debita n̄a nobis & dimitte hodie nobis da cotidianū
 תְּמִידֵי תָן לָנוּ הַיּוֹם וְסַלַּח לָנוּ אֲשֶׁמֹותֵינוּ
 nos iducas & ne debitorib⁹ n̄is dimittim⁹ & nos sicut
 כְּמוֹ שְׂאֵנוּ סוֹלְחִים לְאֲשֶׁמִינוּ וְאַל תְּבִיאָנוּ
 Amē a malo libera nos sed in tētationē
 בְּנִסְיוֹן אַךְ הַצִּילָנוּ מִרָעָה אָמֵן ו

☩ Aue maria.

benedicta tecū dñs gr̄a plena maria Aue
 שְׁלוֹם לָךְ מְרִים מְלֵאת הַחַן יְהוָה עִמָּךְ בְּרוּכָה
 sancta iesus vētris tui fruct⁹ & bñdict⁹ i mulierib⁹ tu
 אֵת בְּנָשִׁים וּבְרוּךְ כָּרִי בְסִגְרָ יֵשׁוּעַ קְדוּשָׁה
 Amē p̄tōrib⁹ p nobis ora dei mater maria
 מְרִים אִם הָאֱלֹהִים הִתְפַּלְּלוּ בְעֵדָנוּ חַטָּאִים אָמֵן
 pleni sunt sabaoth deus dñs sanct⁹ sanct⁹ sanct⁹
 קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מְלֵאוּ
 B 4 bñdi

LIBRI PRIMI

benedictus in excelsis ofanna gloria tua & terra coeli
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ : הוֹשֵׁעַ גַּא בְּמָרוֹם : בְּרוּךְ
 Alelujā. dñi in noīe q̄ venit
 הָבֵא בָּשֵׁם יְהוָה : הַלְלוּהָ :

Iudæorum Rex Nazarenus Iesus

ישוע נוצרי מלך יהודים

ascēdet de radice ei⁹ & flos iesse deradice virga & egrediet⁹
 וְיֵצֵא הַקֶּטֶר מִגֹּזַע יֵשׁוּעַ וְנֹצֵר מִשְׁרָשׁוֹ וְיִפְרֶה :

Ⓒ Significationes nominum litterarum hebraicarum.

א	Doctrina vel mansuetudo.
ב	Domus.
ג	Retributio vel plenitudo.
ד	Paupertas vel tabula.
ה	Esse vel eæ vel ecce.
ו	Principium vel charitas.
ז	Nutritio vel arma.
ח	Vita vel contritio vel descensio.
ט	Lutum vel scopa.
י	Laus vel manus vel confessio.
כ	Humiliatio vel palma manus vel nubes.
ל	Doctrina vel disciplina.
מ	Aliquid vel ex his.
נ	Filiatio vel eternum vel progenies.
ס	Coniunctio vel appositio vel sustentatio.
ע	Oculus vel fons.

CAP. PRIMVM.

א	פ	Os oris vel hic loci.
ב	צ	Iusticia vel iustus.
ג	ק	Circundatio vel fortificatio.
ד	ר	Paupertas vel principium.
ה	ש	Mutatio vel secundatio.
ו	ת	Signum vel stupor syriacæ.

¶ Sunt adhuc præter has nominum istorum interpretationes, quædam aliæ minus tamen vsitatæ, quas oportet ex vocabulario Hebraicò excerpere.

¶ INCIPITVR SECVNDVS LIBER
harum introductionū grāmaticæ Hebraicæ, de nominū,
pronominū, & verborū declinatione, atq; coniugatione.

¶ Cap. primum de genere nominum.

Quia iam dictum est, quemadmodum ex litteris
fiant syllabæ, & ex syllabis dictiones, iam opus
est, vt declaremus qualiter ex dictionibus construatur ora-
tiones, qua de causa ipsæ dictiones vocantur partes oratio-
nis. Et licet græci, atque latini plures ponant partes ora-
tionis, idest modos dictionum, hebræi tamen solis tri-
bus orationis partibus contenti sunt, quas vocant שמ
מלה פועל sem pohal & milla, idest nomen verbum, & di-
ctionem. nam ad nomen reducunt pronomen, sed parti-
cipium ad nomen simul & verbum. per milla omnem di-
ctionem indeclinabilem intelligunt, idest Præpositionē,
Aduerbum, Interiectionem, & Coniunctionem. Et hūc
modum quasi magis naturalem sequutus est Aristoteles
in sua logica, qui solum posuit nomen, & verbum, atque
finchar

SECUNDI LIBRI

sinategoreuma, idest consignificationē, idest distionem.

¶ Incipiamus igitur dicere de nomine. & dimissis omnibus his, in quibus hebræi cum græcis, & latinis concordant, quia illa nobis sunt notissima, scilicet diffinitio nominis, diuisio eius per substātiuū & adiectiuū, atq; sex nominis pprietates, scilicet qualitas, genus, species, numerus, figura, casus, seu declinatio, solū declarabim⁹ ea, quæ ppria sunt hebræo idiomati, & quæ ex græcis & latinis sciri nō possunt. Hæc sunt maxime quattuor, genus, declinatio, numerus, & casus. ¶ Genera nominū apud hebræos licet possent quinque distingui, scilicet masculinū, foemininum, cōmune duorum, dubitum, & promiscutum, quia neutro genere carent, tamē omnia ad duo genera reducūtur videlicet masculinū & foemininū. de quibus solis dabūtur regulæ artis. Masculinum genus vocant hebræi זָכָר zachar, foemininum נְקִיבָה neqeba. Ad horum generum cognitionem dantur tres regulæ principales.

¶ Prima est naturalis per sexum in animalibus, scilicet quod nomina masculorū siue propria, siue cōmunia sunt generis masculini. vt אַבְרָהָם abraham איש is. idest vir. Et nomina foeminarū siue propria, siue cōmunia sunt generis foemini. vt שָׂרָה fara אִשָּׁה issa, idest mulier. Et nomina rerum vel proprietatū, quæ conueniunt tam masculis quā foeminis, sunt communia duorum generum. vt אָדָם adam, idest homo חַיִל chail, idest fortis, sed hæc notissima regula est apud omnes, quia vero sunt quedam alia nomina aliarum rerum in quibus nullus est sexus, ideo dantur aliæ regulæ de genere.

Secūda

CAP. PRIMVM.

¶ Secūda regula est per terminationem, scilicet quod omnia nomina hebraica terminata in aliqua istarum trium litterarū אֵתֶה aleph, he, thau, cōmuniter sunt generis foeminini. vt צָבָא çaba, idest militia צָמָא çama, idest sitis בְּרָכָה beracha, idest benedictio תּוֹרָה thora. i. lex אֹתֹת oth, idest signū vel littera שִׁבּוֹלֶת siboleth, idest spica. Nomina vero desinētia in quācūq; aliam litterā hebraicam cōmuniter sunt generis masculini. vt בְּכוֹר bechor, idest primogenitus. Sed ista regula multas patitur exceptiones, maxime pro secunda eius parte de masculinis, quia pleraque talium nominum inueniuntur sæpius adiuncta nominibus adiectiuis aut verbis, vel participiis foemininis, idest quæ terminantur in aliqua illarum trium litterarum generis foeminini, nam tunc illa nomina sunt foemina. & eadem erunt masculina sine illis litteris finalibus in se vel in suis adiunctis. vt Ecclesiastes primo וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ זָרַח, idest oritur sol. ibi affemes est generis masculini, quia verbum eius zarach est masculinū, vt patet ex litterā finali. sed נָאֻ. 3. וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ. i. sol ortus est. ibi semes est foemininū, quia verbū עֵץ zarcha est foemininū quia terminat in he. Itē tertii Regū. 19. וְרוּחַ גְּדוֹלָהּ וְחֶזֶק מְפָרֵק רְרִים, idest spiritus grandis & fortis subuertens montes. vbi illud nomē ruach, idest ventus habet tria adiectiua. primū foemininū, scilicet gedola, idest grādus quia terminatur in littera he, alia duo sunt masculina. s. uechazaq. i. & fortis mephareq. i. subuertēs quia terminātur in aliis litteris &c.

¶ Tertia regula de cognitione generis nominum est, per terminationem numeri pluralis, quia nomina masculina

luna

SECUNDI LIBRI

lina communiter in plurali terminantur in. Im. foeminina vero in.oth.vt אִישׁ אִישׁ אִישׁים idest vir viri. אִשָּׁה אִשׁוֹת idest mulier mulieres. דְּבַר דְּבַר דְּבָרִים idest verbum verba. תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרוֹת idest lex leges. Sed hæc regula non est vsquequaque vera, nam patitur plærunque exceptionem, vt in declinatione nominis dicemus. Aduerte hic quod in nominibus animalium, quæ habent sexum, de quibus in prima regula supra, omne nomē masculinū potest formare de se foemininum terminatum in littera. he. vt נֶעֱרָה לְעֵר נֶעֱרָה idest puer puella פֶּרֶד פֶּרֶדָה mulus mula. זָקֵן זָקֵנָה idest vetulus vetula פָּר פָּרָה taurus vaca.

¶ Notandum etiam, quod in nominibus animalium brutorum, idest quadrupedum, & volatiliū sunt quædam nomina generis promiscui hoc est, quæ sub vno genere significant masculinum, & foeminam, vnde & talia nomina quandoque inueniuntur adiuncta adiectiuis vel verbis masculinis, quandoque foemininis. vt בֶּקָר יוֹנָה bos columba לְשֵׁר אֲיָלָא aquila נֶמֶל camellus צִפּוֹר עוֹרֵב passer coruus, Et ita de multis aliis sine numero.

¶ Cap. secundū de declinatione nominum.

D Declinationes nominum apud Hebræos, sicut & apud Hispanos, & quosdam alios non variantur per casus, sed solum per numeros. quia nominis terminatio in omnibus casibus numeri singularis est eadem, sed variatur in numero plurali. quæ variatio duplex est, vt iam diximus in tertia regula generis, ideo duæ tantū sunt nominum hebræorum declinationes. ¶ Prima est nominum masculinorum, quorum numerus pluralis terminatur

CAP. SECVNDVM.

tur in. im. a quacunque numeri singularis terminatione. Quæ formatio duobus modis fieri potest. Primo addita syllaba. im. super numerum singularem. Secundo mutata vltima littera singulari in. im. vt **הַן הַצִּים** idest sagitta sagitte **שְׂבִילַת שְׂבִילִים** idest spica spicæ. ¶ Secunda declinatio est nominum foeminiuorum mittentium pluralem numerum in. oth. a quacunque singularis numeri terminatione. Quæ etiam formatio duobus modis fieri solet, aut addita syllaba. oth. aut vltima littera mutata in. oth. vt **צַבָּא צְבָא** militia militiæ **מִלּוֹת מִלָּה** distinctio distinctiones. vnde ex hoc exemplo de milla. habes quod quando vltima nominis littera fuerit he illa excluditur in formatio-
ne prædicta numeri pluralis in im. vel in oth. vt **שְׁנָה שְׁנִים שְׁנֹת** idest annus anni. Sed ab hac regula declinationum, atque etiam à tertia regula generis superius posita, excipiuntur quedã nomina. nam sunt quedam masculina mittentia pluralem numerum in. oth. & quedam foeminina in. im. alia denique tum masculina, tum foeminina, quæ implurali vtranque habent terminationem hoc est in. im. & in. oth.

¶ Masculina in. oth. sunt hæc fere.

אָב אָבוֹת	Pater patres.
בְּכוֹר בְּכוֹרוֹת	Primogenitus primogeniti.
חֵלוֹם חֵלוֹמוֹת	Somnium somnia.
מֵאוֹר מֵאוֹרוֹת	Luminare luminaria.
מִזְבֵּחַ מִזְבְּחוֹת	Altare altaria.
מֵטֶר מֵטְרוֹת	Pluuia pluuia.
מְקוֹם מְקוֹמוֹת	Locus loca.

Taber

SECUNDI LIBRI

מִשְׁכַּן מִשְׁכָּנוֹת	Tabernaculum tabernacula.
סִיר סִירוֹת	Olla ollæ.
קְהֵל קְהֵלוֹת	Ecclesia ecclesiæ.
קוֹל קוֹלוֹת	Vox voces.
קִיר קִירוֹת	Paries parietes.
שָׂדֶה שָׂדוֹת	Campus campi.
שֵׁם שֵׁמוֹת	Nomen nomina.
Ⓔ Fœminina in. fm. sunt hæc fere.	
אֶבֶן אֲבָנִים	Lapis lapides.
אָזֶן אָזְנוֹת	Auris aures.
אֵלֶּה אֵלִים	Quercus quercus.
אֵלְמָה אֵלְמִים	Manipulus manipuli.
אִימָה אִימִים	Timor timores.
אִשָּׁה נְשִׁים	Mulier mulieres.
בִּיצָה בִּיצִים	Ouum oua.
דְּבִלָּה דְּבִלִים	Carica caricæ.
דְּבוֹרָה דְּבוֹרוֹת	Apis apes.
דֶּרֶךְ דְּרָכִים	Via viæ.
חֶטֶה חֶטִים	Triticum tritica.
יַעֲנָה יַעֲנִים	Strutio strutiones.
כּוֹסֶמֶת כּוֹסְמִים	Far farra.
לִבְנָה לִבְנִים	Later lateres.
מוֹפֶת מוֹפְתִים	Miraculum miracula.
נְמִלָּה נְמִלִים	Formica formicæ.
סֵאָה סֵאִים	Mensura menfuræ.
עֵיִן עֵינִים	Oculus oculi.
עִיר עָרִים	Ciuitas ciuitates.
פִּילְגֶשֶׁת פִּילְגֶשֶׁתִים	Concubina concubinae.

Hic p^{er} u^{er}g^{um} f^uerunt ces^{ar} belat

Mans

CAP. SECVNDVM.

צַבַּת צַבָּתִים	Manipulus manipuli.
רַחַל רַחֲלִים	Ovis oves.
שִׁבְלַת שִׁבְלִים	Spica spicæ.
שׁוֹשַׁנָּה שׁוֹשַׁנִּים	Rosa rosæ.
שָׁנָה שָׁנִים	Annus anni.
שְׁעוּרָה שְׁעוּרִים	Ordeum ordea.
תַּאֲנָה תַּאֲנִים	Ficus fict.
Ⓔ Masculina & femina in. im. & in.oth.	
אֵימָה אֵימִים אֵימוֹת	Timor timores.
אָמַר אָמְרִים אָמְרוֹת	Verbum verba.
דוֹר דוֹרִים דוֹרוֹת	Generatio generationes.
דֶּלֶת דֶּלֶתִים דֶּלֶתוֹת	Ianua ianux.
חֵצֵר חֵצְרִים חֵצְרוֹת	Villa villæ.
מֵלָה מֵלִים מֵלוֹת	Dictio dictiones.
מַעְיָן מַעְיָנִים מַעְיָנוֹת	Fons fontes.
עוֹן עוֹנִים עוֹנוֹת	Peccatum peccata.
פָּנָה פָּנִים פָּנוֹת	Angulus anguli.
צֶלַע צֶלַעִים צֶלַעוֹת	Latus latera.
קָרַן קָרְנִים קָרְנוֹת	Cornu cornua.
שָׁנָה שָׁנִים שָׁנוֹת	Annus anni.

Possibile est autem, quod sacram scripturam legentes quædam alia nomina irregularia inueniant præter hæc, sed ista sufficiant exempli gratia.

Ⓔ Sed circa formationem supradictam nominum regularium a singulari numero in pluralem notandum, quod plærunque præcedentium syllabarum vocales mutantur, sed non semper vno modo. pro qua varietate dantur istæ tres regulæ.

Prima

SECUNDI LIBRI

¶ Prima regula est, quod nomina monosyllaba quæ habent cere in principio mutât vocalē. e. in. i. vt חָץ חָצִים idest sagitta sagittæ נֶס נָסִים idest vexillum עֵז עֵזִים idest hircus siue capra עֵת עֵתִים idest tempus siue hora קֶן קָנִים .i. nidus קֶץ קָצִים .i. finis שֵׁן שֵׁנִים .i. dens. Sed ab hoc genere nominum excipitur hoc nomen. בֵּן. idest filius quod mutat. e. in. a. vt בֵּן בָּנִים . ¶ Alia isto rum mutant alias vocales in alias. vt יוֹם יוֹמִים idest dies עִיר עִירִים idest ciuitas צֶד צִדְדִים idest latus. Sed tria sunt monosyllaba quæ nō mutant. vt עֵד עֵדִים idest testis עֵץ עֵצִים idest lignū siue arbor שֵׁם שֵׁמוֹת .i. nomē. Et præter hæc pauca alia reperies monosyllaba hebraica, si qua tamē forte apparuerint, ex analogia præcedētiū formabunt, exceptis his, q̄ inter irregularia posita sūt.

¶ Secunda regula est, de nominibus duarum syllabarum, quod illa cuiuscunque sint generis, plærunque mutant vocalem in vocalem. vt דֶּבֶר דְּבָרִים idest verbum חֵלֶק חֻלְקִים idest pars. Sed excipiuntur nomina hebraica, quæ habent similitudinem cum his dictionibus nihil significantibus פֹּעַל פְּעוּל פִּיעוּל פִּעוּל פִּעוּל פִּעוּל פִּעוּל quoniam nomina, quæ sequuntur proportionem harum dictionum, non mutant vocalem à singulari numero in pluralem. vt זֶאֵב זְאֵבִים idest lupo lupi. quod sequitur proportionem dictionis פִּעַל & ad hanc rationem reducuntur alia plura nomina bisyllaba. Verumtamen nomina habentia similitudinem cum illa dictione פִּעוּל si in littera media non habuerint daques, mutant primā vocalem in aliam. vt בֶּרֶךְ בְּרָכִים idest

CAP. TERTIVM.

Idest benedictus benedicti, sed si habuerint dagues, nihil mutant. vt אֱלֹהִים אֱלֹהִים .i. dux duces מְבוּרִים מְבוּרִים idest vmbilicus vmbilici תְּנוּרִים תְּנוּרִים idest furnus furni תְּפוּחִים תְּפוּחִים idest malus mali. vel malum mala. Etia quando prima dictionis littera est aliqua ex quattuor gutturalibus subscripta cū apice cameç, vel pathach, nihil mutant, siue habeant dagues in media littera, siue non, vt חֲרִצִּים חֲרִצִּים idest sollicitus solliciti עֲמוּדִים עֲמוּדִים idest colūna colūnæ. Nomina quoq; huius ordinis desinetia in he plærūq; nihil mutant. vt שְׂדֵה שְׂדֵה .i. cāpus campi.

¶ Tertia regula est de nominibus polysyllabis, idest trium aut plurium syllabarum. quod talia nomina plærūq; nihil mutant. vt תְּאֵנָה תְּאֵנָה idest ficus fici. Dixi plærūq; quia poterit inueniri exceptio contra hanc regulā. vt יַעֲנֵה יַעֲנֵה .i. strutio strutiones, & sic de aliis.

¶ Cap. tertium de numeris nominum.

Numerus cōmunis proprietas est quattuor partium orationis declinabilium, quæ sunt Nomen, Pronomen, Verbum, & Participiū. Et licet apud latinos sit tantum duplex numerus singularis, & pluralis, tamē Hebræi sicut & Græci tertium habent numerum, scilicet dualem. Verum hoc nō nisi in solo nomine, nam verbum, & participium, atque pronomen solos duos habent numeros singularem, & pluralem. nomen autem habet tres numeros. Singularis numerus hebraicæ dicitur לְשׁוֹן יְחִיד hoc est lingua vnus. vt אִשָּׁה אִשָּׁה idest vir mulier. De cuius numeri terminatione nulla est certa regula, eo quod sit principium. Exceptis nominibus foeminitis termina

C tis

SECUNDI LIBRI

tis in aliqua illarum trium litterarum אָתָה de quibus in
 præcedenti capitul. de genere dictū est. A nomine mascu-
 lino singulari formantur & plurale masculinū & singula-
 re, atq; plurale foemininū, de qua formatione etiā dixim⁹
 in. 2. cap. ¶ Dualis vero numer⁹ hebraice dicitur לשׁוֹן שְׁנַיִם
 idest lingua duorū. Et terminatur semper in. im. siue no-
 men sit masculinū, siue foemininū. & formatur a singulari
 numero addita syllaba. im. vel vltima littera mutata in. im.
 Et talia nomina dualia semper habent accentū in penulti-
 ma syllaba, quæ subscribitur cū vocali pūcto de. a. cameç,
 vel pathach. Et oia fere huiusmodi nomina significāt res
 binas, idest quæ semp̄ dux iūctæ reperiūtur. vt יָד יָדַי
 idest manus man⁹ אָזְנוֹ אָזְנַי. i. auris aures עֵינַי עֵינַי
 idest oculus oculi רַגְלֵי רַגְלַי. i. pes pedes אַף אַפֵּי
 idest naris nares. ¶ Pluralis deniq; numer⁹ hebraice dici-
 tur לשׁוֹן רַבִּים. i. lingua multorū, de cui⁹ terminatione
 pariter & formatione tam in nominib⁹ masculinis, q̄ in
 foemininis iā dixim⁹ in cap. de genere. vt אִשִּׁים אִשׁוֹת
 idest viri mulieres. Sed aduertendū, quod sunt quædā no-
 mina, q̄ in numero singulari habēt similit̄ terminationē si-
 cut noīa dualia, vel pluralia masculina, quia terminant̄ in.
 im. vt תְּמִים. i. innocēs קָרִים. i. subfolan⁹ vētus מִצְרַיִם. i.
 ægyptus לוֹדִים nomē p̄priū viri. Aduertēdū tamē, qđ
 aliquādo ab huiusmodi noīb⁹ desinētib⁹ in. im. aufert̄ p
 apocopē mem finalis, & tūc accipit tale nomē terminatio-
 nem p̄noīs primæ p̄sonæ vel singularis, vel pluralis. Exē
 plū primi. 2. Reg. 22. וְתַפְּלִטְנִי מִיַּד יְמִי. i. & liberabis
 me a cōtradictionib⁹ populorū. pro quo tamē beat⁹ He-
 ronym⁹

CAP. TERTIVM.

ronym⁹ trāstulit populi mei, denotās, qđ dictio hammi sit
 nomē cōpositū cū pronoiē primæ psonæ in numero sin
 gulari. Sed clari⁹ exemplū est illud. 2. Regū. 23. vbi dicitur
 ראש השלישי .i. princeps ducū exercitus. Exēplū secūdi
 Hierē. 22. וקרע לו חלונֵי hoc est, q̄ aperuit sibi fenestras,
 vbi dixit challonai pro challonim. Itē est alia exceptio, q̄a
 aliquādo hæc noia mutāt mem finalē in nun. vt Eze. 4.
 לקח הַיִּמִּין .i. accipe tibi tritica. & Danie. 12. בַּחֲלוֹתֶיךָ
 .i. in fine dierū. Illud quoq; notādū, esse quædā noia dua
 liter, aut pluraliter declinata in .im. desinentiā, q̄ carēt nume
 ro singulari, cuiusmodi sunt, quæ sequuntur חַיִּים .i. vitæ
 מִיָּמֵינוּ .i. mixta מֵאֲזֵנוּ .i. stathera מַיִם .i. aque מְנַטִּים
 brachæ מְלַקְחִים forcipes פְּנִים .i. facies צְהָרִים .i. meri
 dies רַחִים .i. molę שְׁמַיִם .i. cœli &c. Et i huiusmodi noib⁹
 pluraliter declinatis etiā intelligitur numerus singularis,
 nisi eis adiūgatur adiectiuū, verbū aut participiū determi
 nans certū numerū. vt Psal. 93. מַיִם רַבִּים .i. aquæ multæ.
 vt Genesis. 18. מַעַט מַיִם .i. parū aque. Sunt ediuerso alia
 noia, quæ carēt numero plurali cuiusmodi sunt, q̄ sequū
 tur & fortasse alia plura חוֹם .i. granū הֵינן .i. mēsurā
 .i. calor חֶמֶץ acetum חֶרֶב siccitas יַיִן vinum יָרֵחַ luna
 פֶּאָב faba צֹאן ovis קוֹר frigus פְּרִיץ .i. ver שֶׁמֶשׁ sol
 תֵּבֵל mūdus. Et licet in sacra scriptura nō reperiat^r plu
 ralis numerus istorū nominū, possēt tamē in eis formari
 pluralis ex singulari secūndū regulas superi⁹ datas obser
 uato genere nominis. Nomina etiā propria hominū, & lo
 corum carent numero plurali. vt אַבְרָהָם abraham בָּבֶל
 babilon. Nomina etiā desinentiā in .uth. non habent

SECUNDI LIBRI

in vsu numerū pluralē, quamq̄ possē illud formare, si opus fuerit. vt **גְּבִירוֹת** .i. supbia **יְלָדוֹת** iuuentus **כְּלָמוֹת** verecūdia **שְׁפָלוֹת** humilitas, & in his quia foemina sunt, pluralis numerus terminatur in.oth. præcedente littera iod. vt **גְּבִירוֹת** .i. superbix **יְלָדוֹת** .i. iuuentutes.

¶ Cap. quartum de casibus nominum.

Sermo hebraicus præter cōmunem vsum latinorum, & Græcorum non variat casus nominum per terminationes, quandoquidē omne nomen hebræum est indeclinabile per omnes casus, excepta differentia numeri singularis, & pluralis, de qua superius dictum est. Ad cognoscendum ergo in quo casu ponitur quodlibet nomen in serie orationis hebraicæ ponūtur tres regulæ principales.

¶ Prima regula est per constructionem nominis cum verbo, vel nominis cum nomine. Nam si nomen adiungatur verbo in ratione suppositi, est nominatiui casus, si vero in ratione appositi vel personæ patientis, est accusatiui, vel alterius obliqui casus. exemplum **אִישׁ אָכַל לֶחֶם** idest vīr comedit panem. clarum est quia **אִישׁ** est nominatiuus, & **לֶחֶם** est accusatiuus. Sed si nomen substantiuū adiungatur nomini substantiuo, primum eorum est nominatiui casus, & regit post se alterum in casu obliquo, scilicet genitiuo, vel aliquo alto. exemplū **שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד** idest salomon filius dauid. clarum est, quod **שְׁלֹמֹה** est nominatiuus, & **דָּוִד** est genitiuus, Et sic de aliis.

¶ Secunda regula, & tertia sunt per articulos, vel præpositiones, nam quædam sunt præpositiones inseparabiles, quæ scilicet adduntur nomini per compositionem. alie
separa-

CAP. QVARTVM.

separabiles, idest additæ nomini per appositionem, & utrisque illarum utitur sermo hebraicus ad designandos casus. ¶ Sit ergo secūda regula de præpositionib⁹ inseparabilibus, quæ sunt istæ quattuor litteræ. הַלְמֵב Prima istarum, scilicet he est articulus nominatiui in quocunq̄ numero, & genere nominis, & subscribitur per vocalem. a. vt הָאִישׁ idest vir הָאִשָּׁה idest mulier הָאִישִׁים idest viri הָאִשׁוֹת idest mulieres. Veruntamen in nominibus polysyllabis incipientibus a littera. he. vel haim prædictus articulus subscribitur per vocalem. e. çegol. vt הָרְרִים .i. montes הָעָרִים idest ciuitates. Istæ etiam articulus he denotat genitiuum, sed ad cognoscendum cuius casus est nomen habens talem articulū. i. quādo est nominatiui, & quādo genitiui casus, recurrendū est ad primā regulā de cōstructione. Aduertendū vero, qđ nomē regens post se genitiuū non scribitur cū isto articulo he. vt Genesis. 2. תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ .i. generationes cœli, & terræ. Nomina quoq̄ propria hominū, & locorū nō recipiunt prædictū articulū he. neq̄ possunt immediate post se regere genitiuū nisi interueniat aliud nomē appellatiuum. vt Deute. 33. מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים .i. moyses vir dei. Ex hoc sequitur, quod quādocūq̄ duovel plura nomina propria inferie textus immediate iūcta sunt, omnia in eodem casu nominatiuo ponunt. vt Exod. 1. רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וְיְהוּדָה .i. ruben, simeon, leui, & iudas &c. Secunda littera, scilicet lamed est articulus datiuī, Tertia, scilicet mem est articulus ablatiuī, Quarta littera, scilicet beth est articulus effectiuī, idest casus septimi. Accusatiuus non habet arti-

C 3 culū

SECUNDI LIBRI

culum inseparabilē, sed separabilē, de quo infra dicemus. Vocatiu⁹ est similis noiatiuo excepto, qđ fere semp ponitur sine articulo. Cognoscit etiā vocatiu⁹ in scriptura hebraica per dictionis geminationē, vel triplationē. Exēplū primi. vt Gen. 22. Abrahā abrahā. Exēplū secundi Hier. 22. Terra terra terra audi verbū dñi. Aliquādo tamē vocatiuus nō geminat dictionē, vt patet in eodē cap. Genes. 22. Aduerte tandē pro hac secūda regula, qđ ille articulus. he. potest poni cū omīb⁹ casib⁹, sed post litterā ppriā, q̄ est articulus illius casus. Nūc exēplar ponam⁹ in quo omnia prädicta in hac secunda regula plane intelligantur.

☩ Singulari numero.

הַאִישׁ	vel	אִישׁ	Nominatiuo viri.
הָאִישׁ	vel	אִישׁ	Genitiuo viri.
לְהָאִישׁ	vel	לְאִישׁ	Datiuo viro.
אֶתְ הָאִישׁ	vel	אֶת אִישׁ	Accusatiuo virum
		אִישׁ אִישׁ	Vocatiuo o vir.
מֵהָאִישׁ	vel	מֵאִישׁ	Ablatiuo a viro.
בְּהָאִישׁ	vel	בְּאִישׁ	Effectiuo viro.

☩ Plurali numero.

הָאִישִׁים	vel	אִישִׁים	Nominatiuo viri.
הָאִישִׁים	vel	אִישִׁים	Genitiuo virorū.
לְהָאִישִׁים	vel	לְאִישִׁים	Datiuo viris.
אֶתְ הָאִישִׁים	vel	אֶת אִישִׁים	Accusatiuo viros.
		אִישִׁים אִישִׁים	Vocatiuo o viri.
מֵהָאִישִׁים	vel	מֵאִישִׁים	Ablatiuo a viris.
בְּהָאִישִׁים	vel	בְּאִישִׁים	Effectiuo viris.

Et se

CAP. QVARTVM.

Et secūdū hūc modū explicari debēt casus oīum aliorū nominū tā masculinorū, q̄m foemininorū, & in singulari numero, & in plurali. ¶ Tertia regula cognoscendi casus nominū est p̄ articulos, q̄ sūt p̄positiones separabiles. Et sunt iste q̄nq; עם מן את אל של Prim⁹ articulu⁹. sel. est genitiui. Secūdus. el. est datiuui. Terti⁹. eth. est accusatiuui. Quartus. min. est ablatiuui. Quint⁹. htm. est effectiuui casus. Noīatiu⁹ autē, & vocatiu⁹ nō habēt articulos separabiles, sed solū inseparabiles, de quib⁹ supra. Et cū his etiā articulis separabilib⁹ pōt poni he articulus inseparabilis p̄ oēs casus, potest etiā prætēmitti & nō poni. sed quādo ponitur cū eis, semper postponitur eis. vt patet in hoc exemplo.

איש הַאִישׁ	vel	אִישׁ	Nominatiuo viri.
שֵׁל הַאִישׁ	vel	אִישׁ שֵׁל	Genitiuo viri.
אֵל הַאִישׁ	vel	אִישׁ אֵל	Datiuo viro.
אֵת הַאִישׁ	vel	אִישׁ אֵת	Accusatiuo virum.
		אִישׁ אִישׁ	Vocatiuo o vir.
מִן הַאִישׁ	vel	אִישׁ מִן	Ablatiuo a viro.
עִם הַאִישׁ	vel	עִם אִישׁ	Effectiuo viro.

Eodem modo in numero plurali tam in masculinis, q̄m in foemininis nominib⁹. Aduertendū, quod ille articulus sel, qui est genitiui raro ponitur in sacra scriptura. Excepto in nominib⁹ cōpositis cum pronomine. vt Cāticorū primo בְּרֵמִי שֵׁלִי .i. vinea mea vel mei. vbi nō sine mysterio addit ille genitiu⁹ selli, qui alias videretur superfluus. ¶ Sed redeūdo ad secūdā regulā de articulis, seu p̄positionibus inseparabilib⁹ notandū est primo, quod licet illæ quattuor litteræ, aliquando sint de substātia nominis, ta-

SECUNDI LIBRI

men quando sunt litterę accidentales, & denotāt casus nominum, cōmuniter littera prima nominis, quæ immedia te sequitur articulum, scribitur cum dagues, maxime quādo he, lamed, & beth, scribūtur cum vocali. a. & mem per vocalem. i. vt **לְמָקוֹם מִמָּקוֹם בְּמָקוֹם** idest locus loco a loco in loco. ¶ Item quādo nomen aliquod regit post se genitiuum, articulus datiuī lamed, & beth effectiuī scribūtur cum pūcto seua. vt **לְקוֹל שָׂרִי** idest voci fare, & **בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים** idest in terra philistinorum. Et idem punctus subscribitur eisdem articulis, quādo tale nomen habet post se adiectiuū. vt **גְּדוֹל לְגוֹי** idest gentem magnam, & **בְּבַיִת אֶחָד** idest in domo vna. Hoc tamen non obseruetur quādo tale adiectiuum habet articulum he, quia tunc prædictæ litteræ habent vocalem. a. vt **בְּדֶבֶר הַדְּדוֹר** idest in deserto grādi. Articulus quoq; accusatiui, scilicet, eth. aliquando deseruit ablatiuo vt **אֶת יוֹסֵף** idest cum ioseph. Aliquando etiam he ponitur in fine dictionis pro articulo accusatiui. vt **מִצְרַיִם** idest ad ægyptum. Si præterea prima littera nominis tam proprii, quān communis habet seua, articuli datiuī ablatiuī, & effectiuī debent subscribi cum vocali. i. hiriq. vt **לְצִדְקָה** idest iusticie **מִצְדָּקָה** idest de iusticia **בְּצִדְקָה** idest in iusticia. Hoc maxime fit, quādo tale nomen regit genitiuum. vt **בְּדְבַר יְהוָה** idest in verbo domini. Illud quoq; sciendum, quod lamed articulus datiuī, & beth effectiuī in nominibus propriis nominum, & locorum subscribitur cum seua. vt **וַיֹּאמֶר**

וַיֹּאמֶר

CAP. QVARTVM.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ idest dixit deus noe. & Numeri . 12.
 בְּעַבְדִּי מֹשֶׁה idest in seruo meo moyse. Et quando no
 men incipit a littera iod cum seua. vt יהודה tunc si præ
 dicti tres articuli venerint cum chiriq prædicta littera iod
 remanet ociosa. vt ליהודה מיהודה ביהודה idest iu
 de, de iuda, cum iuda. ¶ Notandum secundo circa secun
 dam regulam, quod omne nomen pollysyllabū incipiens
 a puncto vocali. a. si construatur post se cum genitiuo mu
 tat vocalē. a. in seua, q̄ est vocalis. e. vt מקום דבר שדה
 si regat genitiuum, dicimus המקום המזבח idest locus
 altaris יהוה דבר יהוה idest verbū domini עפרון שדה idest
 campus ephron. Excipiuntur tamen ab hac regula nomi
 na, quorum prima littera est gutturalis, quia talia nō mu
 tant vocalem. a. etiam si regant genitiuum, neque etiam in
 formatione pluralis. vt ארון הברית idest arca foederis.
 Indictionibus præterea dissyllabis, quorum littera media
 est iod. vt בית & alia huius pportionis, littera iod manet
 ociosa, quādo tale nomē regit genitiuū. vt . 1. בית ישראל
 dom⁹ israel, eodē modo זית . 1. oliuetū, dicim⁹ זית שמן
 idest oliuetū olei. similiter חיל . 1. exercitus. dicim⁹ cū ge
 nitiuo חיל פרעה . 1. exercit⁹ pharaonis. Idē accidit in præ
 dictis nominib⁹, quādo cōponūtur cū pronoiē. vt ביתי
 idest domus mea. Et quādo declinātur in plurali numero
 זיתם idest oliuæ. rerum aliquādo in talibus profertur lit
 tera iod. vt חילים idest exercitus pluraliter. Nomina
 quoque in plurali desinentia in. im. tam masculina, quān
 fœminina, quando post se regunt genitiuū, perdunt mem
 vltimam, & punctus chiriq mutatur in çere cum aliquali
 etiā

SECUNDI LIBRI

etiam mutatione aliorum punctorum vocalium iuxta regulas supradictas, vbi supra in declinatione nominum. vt בנים idest filii, adde genitiuū dicemus בְּנֵי אַבְרָהָם .i. idest filii abrahā. similiter דְּבָרִים idest verba. cum genitiuo dicemus דְּבָרֵי הַיָּמִים idest verba dierū &c. Sed hæc mutatio aliquando etiam reperitur sine regimine genitiui. vt דָּרְךָ שִׁיחַוּ עַל הַדֶּלֶת idest ambulantes per viam loquimini. Numero duali penultima vocalis quæ est. a. vertitur iucere vocalē. e. vt שְׁמֵי יְהוָה .i. coeli dñi יְדֵי נְשִׁים idest manus mulierū &c. ¶ Nomina præterea trium syllabarum, quarum duæ priores litteræ subscribuntur cum puncto vocali. a. si sequatur genitiuus, posterior punctus prædictorū mutatur in seua, & illa littera colligitur a syllaba præcedēte. vt אַנְשֵׁים idest homines, cum genitiuo dicim אַנְשֵׁי הָעִיר .i. homines ciuitatis. similiter חֲכָמִים idest sapientes, cum genitiuo dicimus חֲכָמֵי לֵב .i. sapientes cordis. Est etiā aduertendū, quod nomina foeminina definitia in litterā he in numero singulari, quādo regūt post se genitiuū, mutant illud he in thau, cū mutatione aliorū punctorū, de qua dictū est. vt צְדָקָה .i. iusticia, cū genitiuo dicim צְדָקַת הַצְּדִיק idest iusticia iusti. similiter שָׁנָה idest annus, cū genitiuo dicimus שָׁנַת רִצּוֹן .i. annus propitiationis. sed hæc regula intelligit solū in nominib⁹, q̄ habent vocalē. a. ante he. nā vbi nō occurrit vocalis punctus de. a. nō mutatur he in thau. vt שָׂדֵה .i. cāpus. & ratio huius est, quia talia nomina nō sunt foeminina. Excipitur etiā hoc nomē לַיְלָה .i. nox, in quo littera he tollitur, & nō mutatur in thau, quādo regit genitiuum. vt Exodi. 12.

ליל

לִי לִי לִי idest nox obseruationū. Nomina quoq; fœminina, quæ nec desinūt in he nec in thau, quādo regunt genitiuum, aliquando accipiunt thau in fine. vt דָּבָר idest verbum, cum genitiuo dicimus שְׂבוּעַת דְּבָרָת idest verbum iuramenti. similiter אָמַר idest dictum, cum genitiuo dicimus אֲמַרַת אֱלֹוֹה idest dictum dei.

¶ Cap. v. de noib⁹ deriuatiuis, de relatiuis, & de numeralibus, atque de numeris litterarum.

SVnt autē apud Hebræos sicut & apud Græcos, & Latinos quædā deriuatiuorū noim species hic notāde. ¶ Patronymica noia dicunt̄ q̄ deriuātur a noib⁹ patrū. vt יִשְׂרָאֵלִי .i. fili⁹ vel nepos aut aliquis descēdens ab israhel, qui & iacob. similiter יְמִינִי .i. filius vel nepos vel descēdens a iamin. ¶ Gentilia nomina sunt, q̄ deriuātur a nominib⁹ alicui⁹ gētis vel nationis. vt ab אַרְם .i. syria אַרְמִי idest syrus. ¶ Possessiuua nomina in hebræo nō differūt a patronymicis & gētilibus. Terminātur autē huiusmodi noia om̄ia hoc modo, masculina in .i. iod, fœminina vero in .ith. Et formātur a suis primitiuis addito pūcto chiriq vltimę litteræ, & vltra hoc in masculinis ponit̄ in fine iod littera ociosa. In fœmininis vltra iod additur thau. vt ab יִשְׂרָאֵל formatur יִשְׂרָאֵלִי masculinū, idest vir israelita, & יִשְׂרָאֵלִית fœmininum. .i. fœmina israelitis. similiter ab אַרְם formatur אַרְמִי masculinum. .i. syrus vir, & אַרְמִית idest mulier syra. Si tamen nomē primitiuū terminaretur in he litteram, tunc gētile vel patronymicū ab eo format̄ aliquando he mutata in nun cum chiriq, & iod ociosa in fine. vt Numeri. 26. לְשֵׁלָה מִשֵּׁפַחַת הַשֵּׁלָנִי .i. de sela selaneus

SECUNDI LIBRI

neus genere, aliquñ vero nihil mutatur a primitiuo sed ipm
 ponit pro deriuatiuo. vt in eodē לִימְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה
 idest a iemna familia iemna itarum. Præterea quando no
 men primitiuum terminatur in iod octofa deriuatiuum
 eius nil mutat, sed primitiuum ponitur pro deriuatiuo, vt
 ibidem leui, nepthali, ifui, sumi &c. In plurali vero hæc
 nomina terminantur masculina in. im. & foeminina in. oth.
 iuxta regulam declinationum superius positam. verum lit
 tera iod numeri singularis in foemininis semper legitur
 in plurali, vt terminetur in. ioth. In masculinis autem ali
 quando iod manet octofa in plurali, aliquando profertur
 superadito altero iod. vt a מְצָרִי formatur plurale מְצָרִים
 vel מצריות מצרִים מצרִים similiter a פְּלִשְׁתִּי formatur plura
 le פְּלִשְׁתִּיּוֹת פְּלִשְׁתִּיּוֹת פְּלִשְׁתִּיּוֹת . ¶ De nomina
 tiua nomina sunt que ab aliis nominibus deriuantur. vt a
 צְדָקָה idest iusticia, deriuatur צְדִיק idest iustus. Et a רָשָׁע
 idest malitia, deriuatur רָשָׁע idest malus. Et in his nomi
 nibus non est certa regula terminationis danda. ¶ Di
 minutiuua nomina non reperiuntur apud hebræos, sed sup
 plentur per duas dictiones קָטָן סֵפֶר idest liber paruus
 seu libellus. similiter קָטָן אָדָם idest homo paruus vel ho
 muntio. ¶ Verbalia quoque nomina sunt que a verbis
 deriuantur. vt ab hoc verbo אָרַב idest amo, deriuatur
 אֲרָבָה idest amor. Et ab hoc verbo שָׁפַט idest iudico,
 deriuatur מִשְׁפָּט idest iudicium. Aduertendum tamen,
 quod huiusmodi nominibus prope semper additur ali
 qua istarum sex litterarum הַאֲמִנְתִּי quæ dicuntur litte
 rarum ornamentis. Et talis littera aliquando additur nomini
verbali

CAP. QVINTVM.

verbalī in principio aliquando in fine nominis, vt patet in exemplis prædictis. Sed illa nomina quæ a latinis dicuntur verbalia, vt amator lector, vel participialia, vt lectio oratio, apud hebræos non habentur, sed suppleuntur per participia vt inferius dicemus. vt אֹהֵב idest amans vel amator &c. ¶ Comparatiua quoque nomina, & superlatiua non sunt apud hebræos, sed suppleuntur per plures dictiones. Nam comparatiuum nomen suppletur per suum primitiuū & litteram mem, quæ est articulus ablatiui adiunctam nomini qui sequitur ex vi comparationis, idest cui fit comparatio. vt Ecclesiastes. 7. טוֹב יָשָׁם מִשְׁמֵן טוב וְיוֹם הַפְּטוֹת מִיוֹם הַהִלְדוֹ idest melius est nomē quā oleum bonum, & dies mortis quā dies suæ natiuitatis. Possset tamen ad maiorem explicationem poni aduerbiū magis quod hebræi vocāt לוֹתֵר ante litteram mem prædictam, quæ tunc quasi nihil seruit. vt si diceremus יוֹתֵרן יוֹתֵר מֵאַבְיָה idest iohannes iustus magis abia.

¶ Superlatiuum quoque nomen suppletur per hoc aduerbiū מְאֹד quod significat nimis siue valde. vt Genesis. 1. וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד idest & ecce bona valde, Sed quādo sequitur aliud nomē ad quod fit cōparatio ponit cū prepositione mem. vt Numeri. 12. עֲנֹ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם idest mitissimis omnium hominum &c. ¶ Relatiuum apud hebræos est duplex, alterum est dicitio per se & separabilis, alterum est littera & articulus inseparabilis. Et vtrunque est relatiuum substantiæ, refertque antecedens nomen substantiuum. Relatiuum separabile est ista dicitio אֲשֶׁר idest quis vel qui, quæ tamen est in variabilis tam
in sin/

SECUNDI LIBRI

in singulari numero, quàm in plurali . Et potest adiungi
 nominibus cuiuscūq; generis & numeri, ita quod equiva
 leat omnibꝫ vocibus huiꝫ nominis latini quis vel qui in
 omnibꝫ casibus vtriusq; numeri. vt Psal. i. אִשְׁרֵי הָאֵשׁ לֹא הִלֵּךְ
 .i. Beatus vir qui nō abiit. similiter posset
 dici beati viri אִשְׁרֵי אִשְׁרֵי idest qui non abierunt. Et beata mu
 lier אִשְׁרֵי אִשְׁרֵי idest quæ nō abiit, & beate mulieres אִשְׁרֵי אִשְׁרֵי .i.
 quæ nō abierunt, & sic de aliis. ¶ Relatiuū substātię inse
 parabile est ista littera ׀ sin posita in principio dictionis
 declinabilis, & equiualeat alteri relatiuo prædicto. vt Canti
 corum. 4. vbi dicitur capilli tui, sicut greges caprarum
 הַגְּלִיעָד וְנִלְשׁוּ מִהַר הַגְּלִיעָד idest quæ ascēderunt de mōte ga
 laad. Eodē modo possemus dicere in oratione dominica
 אֲבִינֵנוּ שֶׁבַשׁ מִיָּמִים .i. Pater noster qui es in coelis. Et quan
 do littera sin posita in principio dictionis est relatiuū &
 nō de substātia dictionis, cognoscitur per punctū dagues
 positū in littera immediate sequēte, vt etiā superius dictū
 est in articulis inseparabilibꝫ casuū nominis. ¶ Ad ppo
 situm etiā huiꝫ relatiui memorāda est regula superiꝫ dicta,
 scilicet qđ in hebræo nulla est dicitio vniꝫ litterę, nisi adiu
 gatur alteri p cōpositionē vel saltim p appositionē. ¶ Re
 latiuā accidētis nō reperiūtur apud hebræos, sed supplen
 tur per hoc aduerbiū כִּמוּ qđ potest interpretari sicut. Et
 idē significat littera chaph posita in principio dictionis,
 quādo nō est de substātia etus. Exēplum si dicamꝫ redde
 tibi librū pulchrū qualem dedisti mihi, hebraice dicitur
 כִּמוּ idest sicut dedisti mihi &c. ¶ Occasione relatiuorū
 aduertendū hic, qđ tria sunt vocabula, quæ frequēter nō
 expri

CAP. QVINTVM.

exprimuntur sed subiicētur in textu sacrae scripturae, scilicet relatiuū, verbum substātiuū, & articulus denotans casum nominis. Exēplum primi, vt in Psal. 7. **וְעוֹרָה אֵלַי** idest cōsurge ad me iudiciū quod mādisti. vbi nō exprimitur relatiuū quod sed intelligitur. Exēplū secundi positum est iam in oratione dominica, vbi nō exprimitur verbū es. & Psal. 2. **יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אָתָּה** idest dñs dixit ad me filius meus es tu. Et frequenter hoc verbum suppletur in sacra scriptura per pronomē tertiae personae obseruato numero eius & genere quemadmodū fuerit expediens. vt Genes. 34. **הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים** idest viri isti pacifici sunt nobiscū. vbi loco huius verbi sunt ponitur hoc pronomē hem. Exēplum tertii Psal. 3. **כִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אֹיְבֵי לִחִי** idest quoniā percussisti inimicorū meorum maxillā. vbi non explicatur articulus illius dictionis maxillam. Et sic de aliis multis. Et valet hoc notabile multum ad intelligentiam prophetarum in hebræo, vbi isti defectus sunt frequentissimi.

¶ Nomina numeralia apud hebræos nō omnia sunt deriuatiua, sed quaedam eorum sunt primitiua. Ea tamē omnia sunt adiectiua, & sunt nomina irregularia quātum ad genus, quia nō obseruant regulam generis nominū superius positā maxime a tribus vsq; ad decē inclusiue. Nam in his masculina desinūt in he vel thau. femina vero nunquā in he licet aliquādo in thau, sed hoc raro. In his nominibus distincte procedemus per līmites numerorum qui sunt vnitas dena centena millena &c. Vnitates sunt ab vno vsque ad decem quarum nomina hæc sunt.

Fœmi

SECVNDI LIBRI

Ⓒ Fœminina. Masculina.

אחת	אחד	אחד	Vnus vna.
שתי	שני	שנים	Duo duæ.
שלש	שלשת	שלושה	Tres masculina & fœminina
ארבע	ארבעת	ארבעה	Quattuor masculina & fœ.
חמש	חמשת	חמשה	Quinq; masculina & fœmi.
שש	ששת	ששה	Sex masculina & fœminina.
שבע	שבעת	שבעה	Septem masculina & fœmi.
שמונה	שמונת	שמונה	Octo masculina & fœminia.
תשע	תשעת	תשעה	Novē masculina & fœminia.
עשר	עשרת	עשרה	Decē masculina & fœminia.

Aduertendum autem, quod in primo istorum nomi-
num in genere masculino aliquādo sacra scriptura aufert
primā eius litteram aliquādo vltimam. Exemplum primi
Ezechiel. 33. אחד את חד ודבר idest dixit vnus ad vnū
seu alterum. Exemplum secūdi in eodem. 18. ועשה אה
מאלה מאחת idest si fecerit vnum de vno de istis. Licet
posset dici, quod hæc dictio אה non sit nomen numeri
sed accipitur pro fratre, vt sit sensus si fecerit fratri &c.

Idem etiam nomen vnus in genere masculino solet re-
periri in numero plurali. vt Ezechiel. 37. יהיו לאחדים
בידך idest erunt vni in manu tua. Et hoc idem nomen
in genere fœminino quando ponitur in fine clausule, tūc
aleph subscribitur cum çegol, & cheth cum cameç loco
patha. vt Exodi. 36. אחת אל אחת idest alteram, scilicet
cortinā, ad alterā. In septimo quoq; nomine in genere ma-
sculino aliquando interponitur littera nun addita inter
hain & he. vt Iob. 42. שבענה בנים idest septem filii.

Notā

CAP. QVINTVM.

¶ Notandū præterea, quod prædicta nomina numeralia, ab vno vsque ad quinque solent in sacra scriptura accipi aliquando improprie ad significandum diminutionem, sed a quinque vsque ad decem econtra solent nomina si- gnificare augmentationem vel multiplicationem. Exem- plum primi ponitur. 3. Regū. 17. מִקְשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם עֵצִים. idest en colligo duo ligna, idest pauca. & Esaie. 17. שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה נְרָנְרִים נְרָאשׁ אָמִיר אַרְבַּעַה חֲמִשָּׁה idest duo rum vel trium granorum in summitate rami quattuor vel quinque. Exemplum secundi Prouerb. 24. כִּי יִבְכַּע יִפְּלֵי צְדִיק idest septies in die cadit iustus, vbi ponitur septies pro frequenter. ¶ Aduertendum præterea, quod ab his nominibus numeralibus in sacra scriptura formantur ver- ba quædam, scilicet Vnire, Diuidere, Tertiare, Quartare, Quintare, Sefmare, & Decimare. ab illis vero septē, octo, nouem, talia verba nō reperiuntur. Exempla horum plu- rima sunt in sacra scriptura. ¶ Post istos numeros sim- plices dicamus de aliis compositis ex dena & vnitatibus. qui sunt inter decē & viginti. In quibus nominibus sem- per vnitas præcedit, & dena sequitur. sed denarius in gene- re fœminino terminatur in he, in masculino vero perdit eam. opposito modo ad nomina supradicta.

¶ Fœminina.	Masculina.	
אַחַת עֶשְׂרֵה	אַחַד עָשָׂר	Vndecim.
עֶשְׂתֵי עֶשְׂרֵה	עֶשְׂתֵי עָשָׂר	Vndecim.
שְׁתֵי עֶשְׂרֵה	שְׁנֵי עָשָׂר	Duodecim.
שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה	שְׁנַיִם עָשָׂר	Duodecim.
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר	Tredecim.
		D Quat

SECUNDI LIBRI

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	אַרְבַּעַה עֶשֶׂר	Quattuordecim.
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	חֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר	Quindecim.
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה	שֵׁשֶׁה עֶשֶׂר	Sedecim.
שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה	שִׁבְעַה עֶשֶׂר	Septemdecim.
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה	שְׁמֹנֶה עֶשֶׂר	Octo & decem.
תְּשַׁע עֶשְׂרֵה	תְּשַׁעַה עֶשֶׂר	Novem & decem.

Nomina numeralia, quæ significant denas supra primam, omnia sunt indifferenter masculina & fœminina, & in numero plurali semper terminata in. im. vt

עֶשְׂרִים	Viginti.
שְׁלֹשִׁים	Triginta.
אַרְבָּעִים	Quadraginta.
חֲמִשִּׁים	Quinquaginta.
שִׁשִּׁים	Sexaginta.
שִׁבְעִים	Septuaginta.
שְׁמֹנִים	Octoginta.
תְּשַׁעִים	Nonaginta.

Compositi etiam numeri inter has denas etiam habent duas dictiones, quarum prior est minoris numeri nomē, secunda vero est dena, & hoc frequenter. vt

אֶחָד וְעֶשְׂרִים	Vnus & viginti.
שְׁלֹשִׁים וְשְׁנַיִם	Duo & triginta.
שְׁלֹשֶׁה וְאַרְבָּעִים	Tria & quadraginta &c.

Verum in libro Esdras aliquando ponitur maior numerus prius minore . vt in capitulo secundo. septuaginta duo, quinquaginta quattuor. Nomina centenariorum indifferenter sunt masculina & fœminina, & componuntur ex duobus nominibus, exceptis primo & secundo, quæ

CAP. QVINTVM.

quæ sunt simplicia nomina . Nomen primi centenarii in numero singulari terminatur in he vel thau, & inde formatur eius plurale in oth. Alia omnia carent numero singulari, sed secundum eorum terminatur in. im. ad modum dualium. Reliqua septem componuntur ex nomine unitatis in genere foemino, & ex plurali primi centenarii qui sequitur nomen unitatis. Exēplum horū erit hæc colūna.

מֵאָת	vel	מֵאָה	Centum singulariter.
		מֵאוֹת	Centum pluraliter.
		מֵאֵת יָם	Ducentum.
		שְׁלֹשׁ מֵאוֹת	Trecentum.
		אַרְבַּע מֵאוֹת	Quater centum.
		חֲמִשׁ מֵאוֹת	Quinques centum.
		שֵׁשׁ מֵאוֹת	Sexies centum.
		שִׁבְעַת מֵאוֹת	Septies centum.
		שְׁמֹנֶה מֵאוֹת	Octies centum.
		תְּשַׁע מֵאוֹת	Novies centum.

Numeri cōpositi ex cētenariis sunt triplices, scilicet ex centena & unitate solum, ex centena & dena, ex centena dena simul & unitate, quorum nominum aggregatio ex prædictis nota esse potest. Et in sacra scriptura aliquando minores numeri præcedunt aliquando maiores, ut videre licet in quinto capitul. Genesis, & alibi sæpius.

¶ Nomina millenariorū etiam sunt indifferēter masculina & foeminina, & cōposita ex duob⁹ nominib⁹, exceptis primo & secūdo, quæ sunt simplicia nomina. Primū horū habet numerū singularē eleph, & pluralē elaphim vel alphe, alia omnia octo carēt numero singulari, Sed secū

SECUNDI LIBRI

ctum eorum terminatur in. in. ad modū dualium, Cætera omnia componuntur ex nominibus unitatum terminatis in. thau. & plurali primi millenarii. Exempla patent in hac columna.

אַלֶּף	Mille singulariter.
אַלְפִים אֶלְפַי	Milia pluraliter.
אַלְפִים	Duo milia.
שְׁלֹשָׁת אֶלְפִים	Tria milia.
אַרְבַּעַת אֶלְפִים	Quattuor milia.
חֲמִשָּׁת אֶלְפִים	Quinque milia.
שֵׁשֶׁת אֶלְפִים	Sex milia.
שִׁבְעַת אֶלְפִים	Septem milia.
שְׁמֹנֶת אֶלְפִים	Octo milia.
תְּשַׁעַת אֶלְפִים	Novem milia.
עֶשְׂרֵת אֶלְפִים:	Decem milia.

Verum in sacra scriptura aliquādo in cōpositione prædictorum nominum ponitur nomen primi millenarii in numero singulari, vt Numeri primo וְאַרְבָּעֵים אֶלֶף idest quadraginta mille, & alibi sæpius &c. ¶ Dene millene, centene millene, & inde vsque ad mille milia, habent nomina composita ex nominibus præcedentibus denariorum vel centenariorum & miliariorum in numero plurali, & nonnunquam in singulari, Exemplum.

עֶשְׂרִים אֶלֶף	Viginti mille.
מֵאָה אֶלֶף	Centum mille.
אַלֶּף אֶלְפִים:	Mille milia.

Ab his nominibus numeralibus deriuantur, quædam alia nomina quæ dicuntur multiplicia, vt

quadru-

CAP. QVARTVM.

אַרְבַּעַתִּים Quadruplum.

שִׁבְעַתִּים Septuplum.

רֶבֶּוֹא vel רִבְבָה Decem mille.

רִבְוֵיִם Viginti millé.

רַבְּוֹאוֹת vel רִבְּוֹת Multa milia.

Aduertēdum præterea, quod nomina substantiua sunt etiam nominibus numeralibus prædictis, præter vnitatem, ponuntur in numero plurali vsque ad decem inclusiue.

Ab vndecim vero & vltra ascendendo in infinitum sacra scriptura ponit talia nomina substantiua aliquando in numero singulari, licet debeāt intelligi pluraliter. vt Gen. 5.

שִׁבְעַת שָׁנִים וְשִׁמְנֵה מֵאוֹת שָׁנָה idest septē anni, & octingenti ann⁹. pro anni. Et cap. 32.

וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ idest & quadringenti vir cum eo. ¶ Deriuantur etiam a

nominibus numeralibus alia adiectiua quæ dicuntur ordinalia, quia ordinem rerum significāt post aliquod principium, vt primus/secundus/tertius &c. Et formantur a nominibus vnitatum, ita quod a primo nomine numerali nō formatur tale deriuatiuum, sed loco eius deriuatur ab

hoc nomine ראש idest principium, & inde formatur ראשון idest primus. ab aliis vero sequentibus numeris, hoc est a duob⁹ vsq³ ad decem, hæc deriuatiua formantur ad modū patronymicorū noim de qb⁹ supra hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

ראשון ראשונה ראשונה Primus, prima.

שני שנית שנית Secundus, secunda.

שלישי שלישית שלישית Tertius, tertia.

רביעי רביעית רביעית Quartus, quarta.

D 3

Quin

CAP. QVINTVM.

חמישית	חמישי	Quintus, quinta.
ששית	ששי	Sextus, sexta.
שביעית	שביעי	Septimus, septima.
שמינית	שמיני	Octauus, octaua.
תשיעית	תשיעי	Nonus, nona.
עשירית vel עשרית	עשירי	Decimus, decima.

In his nominibus pluralis numerus pro masculinis terminatur in. im. pro foemininis in. ioth. excepto primo qui terminatur in. oth. hoc modo ראשונים ראשונות primi, primæ שניים שניות secundi, secundæ &c. Ab vndecim vero & deinceps ascendendo pro nominibus ordinalibus ponuntur nomina numeralia nulla penitus facta mutatione. & hoc in vtroque genere & numero. Hebræi, etiā per hæc nomina ordinalia menses anni pronunciant, hoc est primum secundum &c. Et licet latini hæc nomina ordinalia adaptent ad significandas partes aliquotas alicuius totius, scilicet tertiam quartam quintā sextam &c. Tamen hebræi illas partes significant per duo nomina, vt pro eo quod nos dicimus decimus quisq;, illi dicunt אחד מעשרה idest vnus ex decem. & pro eo quod nos duæ centesime: illi dicunt שנים ממאה .i. duo de centum &c. Nominibus quoque distributiuus vel diuiduis carent hebræi, sed suppleunt illa per nomina numeralia duplicata, vt pro eo quod nos dicimus bini & bini, ipsi dicunt שנים שנים idest duo duo. Genesis. 7. & sic de aliis. Aduerbia quoque numeralia non sunt apud eos, sed suppleunt illa per nomina numeralia & hoc nomē פַּעַם idest vice

CAP. QVINTVM.

vicem, vt אַרְבַּעָה פְּעָמִים idest quattuor vicibus, et sic de alijs. ¶ Occasione autem nominum numeralium, dicamus tandem in hoc capitulo de numeris seu figuris numerorum, quibus hebræi solent numerare. Et licet latini & Arabes habeant proprios characteres ad significandos numeros, tamen Hebræi & Græci litteris alphabeti, pro numeris vtuntur hoc ordine. Nam primæ nouem litteræ alphabeti significant vnitates, aliæ nouem quarum prima est iod significant denas, aliæ denique quattuor, quæ incipiunt a littera quoph pro centenjs accipiuntur. Sed ad complementum nouem centenarum moderniores hebræi applicāt quinq; litteras duplices, licet antiquiores hebræi huiusmodi cētenas per duas aut tres litteras explicarent. Pro millenis autem redeunt ad principium alphabeti per litteras magnas, vt Aleph magnum pro mille, Beth magnum significat duo milia, & hoc maxime in expositione sacræ scripturæ. Sequitur exemplum.

¶ Vnitates.	Denę.	Centenę.	Millenę.
א vnum.	י decem.	ק centum.	א mille.
ב duo.	כ viginti.	ר ducenti.	ב duo milia.
ג tria.	ל triginta.	ש trecenti.	ג tria milia.
ד quattuor	מ q̄draginta.	ת quadrigēti	ד q̄ttuor milia.
ה quinq;.	נ quiquagita	ך quingenti.	ה quinq; milia.
ו sex.	ס sexaginta.	ק sexcenti.	ו sex milia.
ז septem.	צ septuagita.	ר septingēti.	ז septem milia.
ח octo.	פ octoginta.	ק octingēti.	ח octo milia.
ט nouem.	צ nonaginta.	פ noningēti.	ט nouem milia.

D 4. Nume

SECUNDI LIBRI

Numeri compositi ex dena & vnitare, vel ex centena & dena, vel etiam ex centena dena & vnitare, aggregatio-
ne litterarum, quæ significant tales numeros explicari so-
lent. vt vndecim per iod & aleph &c. Illud tamen nõ est
dissimulandum hebræos vsque a deo reformidasse prode-
re nomen domini tetragramaton, vt quoties in numeris
designandis aliquot ex illis litteris inciderent, eas in alias
cõmutarent quæ eosdẽ numeros exhibent. vt quindecim
non p iod & he, sed p tet & vau scribebãt. Et ita de aliis.

¶ Cap. vi. de pronomine & speciebus eius atque
pronominũ declinationibus, ac cõpositionibus.

PRONOMEN apud Hebræos dicitur כְּנִיּוּם
idest apositio nominis, quia ei superadditur. Præ
supposita ergo pronominis diffinitione, quæ eadem est
apud Latinos / Græcos / & Hebræos. Prosequamur
eius duas species vulgatissimas, scilicet Pronomen pri-
mitiuum, & deriuatiuum. Quarum hæc est differentia,
quia pronomina primitiua sunt dictiones per se, & sunt
tantum quattuor apud Hebræos, scilicet ego, tu, illæ, iste.
Sed pronomina deriuatiua tantum in compositione repe-
riuntur, & illa sunt tantum sex, scilicet meus, tuus, suus, no-
ster, vester, & illorũ. ¶ Primitiuorũ declinationes tot sunt
quot sunt ipsa pnomina, hoc est quattuor. Et casus ista-
rum declinationum non variantur per terminationes, sed
per articulos, & per numeros, sicut diximus in nomine.
Articuli pnoium sunt illi quos separabiles vocauimus in
nomine. sunt & tantum quattuor isti אֶל אֶת מִן וְ
se, el, eth, min. ¶ Pronomen primæ personæ tam in sin-
gulari

CAP. SEXTVM.

gulari numero, quam plurali est indifferenter generis masculini & foemini sub eadem voce. Et casus obliqui etus sequuntur terminationem sui nominatiui, scilicet in singulari omnes casus terminantur in. i. in plurali vero omnes in. ni. hoc modo.

אני vel אנכי Nominatiuo ego.

שלי Genitiuo mei.

לי vel אלי Datiuo mihi.

אתי Accusatiuo me, Vocatiuo caret

מני vel מני vel מני Ablatiuo a me.

¶ Plurali numero.

אנחנו vel נחנו vel אננו Nominatiuo nos.

שלנו Genitiuo nostrum.

לנו vel אלינו Datiuo nobis.

אתנו Accusatiuo nos, vocatiuo caret

מנו Ablatiuo a nobis.

¶ Promen secundae personae distinctas voces habet pro genere masculino, & pro foeminino. nam in nominatiuo singulari vox masculina terminatur in littera he ociosa, foeminina in thau subscripto seua cum dagues. Alii casus obliqui omnes terminantur in littera chaph, quae in voce masculina subscribitur per cameç, in voce foeminina per seua. Sed in numero plurali oēs casus terminant in voce masculina in. em. in voce foeminina in. en. hoc modo.

¶ Foeminina. Masculina.

אתה Nominatiuo tu.

שלך Genitiuo tui.

לך vel אליך Datiuo tibi.

SECUNDI LIBRI

אתך. Accusatiuo te, Vtūs est filis nō. אתך. אַתְּכָה אַתְּךָ אַתְּךָ

מִמֶּךָ Ablatiuo, a te

⊔ Plurali numero.

אתם Nominatiuo vos. אתם אַתְּמוּ אַתְּמוּ

שלכם Genitiuo vestrum. שלכם שְׁלַכֶם שְׁלַכֶם

לכם. Datiuo vobis. לכם לְכֶם לְכֶם

אתכם Actō vos, Vtūs fil's est אתכם אַתְּכֶם אַתְּכֶם

מִמֶּכֶם. Abltō a vobis. | (ntō. מִמֶּכֶם מִמֶּכֶם מִמֶּכֶם

⊔ Est autē aduertendū, quod tribus in locis sacrae scri-
pturae vox foemina huius nominatiui, scilicet. *ath. accipi-*
tur masculine. Primo Numeri. ii. וְאַם בָּכָה אֶת עֵשָׂה לִי. idest & si sic tu facis mihi. tu. scilicet deus. sed latinus textus
noster dicit, sin aliter tibi videtur. Secūdo Deutero cap. 5.
וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ. idest & tu loqueris nobis. vel ad nos.
tu. s. moyses. Tertio Ezechie. 28. אַתָּה כְּרוּב מִמַּשָּׁח הַסּוּכֶךָ. idest tu cherub, ex tentus & protegens. Aliquando etiam
in casibus obliquis numeri singularis huius pronominis
accipitur vox foemina in genere masculino, sed id ra-
ro accidit, scilicet in fine clausulae. vt Deutero. 7. לֵיתָ לְךָ. idest ad dandum tibi. & Prouerb. 7. תִּנְחָה אֶתְךָ. idest re-
get te. &c. Datiuus etiam pluralis huius pronominis in
voce foemina, scilicet lachen, debet scribi littera caph cū
çegol. nam si cum çere scriberetur illa dictio esset coniu-
ctio illatiua, scilicet propterea. Et hoc est bene notādum.

⊔ Pronomen primitiuum tertiæ personæ etiam distin-
ctas habet voces pro genere masculino & foeminino. Et
nominatiuus singularis in genere masculino desinit in var
cum sureq & sequente aleph ociosa. In genere foeminino
desinit

CAP. SEXTVM.

desinit in vocali . i. sequentibus iod & aleph ociosis. vel
 vau & aleph ociosis. Obliqui vero casus eius in genere
 masculino desinunt in vocali. o. sequente vau ociosa, præ-
 ter ablatiuū quod desinit in. u. In genere foeminino obli-
 qui casus desinunt in vocalem. a. per cameç sequente he
 cum puncto mapiq in plurali numero omnes casus in ge-
 nere masculino desinūt in. em. in genere foeminino in. en.
 hoc modo.

☩ Foemina.

היא הוא
 שלה
 לה אליה
 אתה

Masculina.

הוא Nominatiuo illæ illa.
 שלו Genitiuo illius vel sui.
 לו אליו Datiuo illi vel sibi.
 אתו Actō illū illāv' se, Vtō caret
 מפניו . I. מנהו . I. מפנהו

Ablatiuo ab illo illa vel a se.

☩ Plurali numero.

הן vel הנה שלהן	הם vel הנה שלהם	Nomiatiuo illi. æ. Gtō illoꝝ. ar. I. sui
אלוהן אתן	למו אליהם אתם	Datiuo illisv' sibi Actō illos. as. v' se.
Vocatiuo caret.		

מהן מהם
 מנהן מנהם

☩ Notanda est hic amphibologia super ablatiuo sin-

gulari masculino huius pronominis , qui est omnino
 similis in litteris & punctis ablatiuo plurali primi pro-
 nominis , nec potest eorum differentia cognosci aliter
 quam ex sententia & contextura orationis . In hoc
 etiam pronomine aliquando vox masculina accipitur pro
 foemina , vt Ruth primo וְהָיָה בָּאוּ וְהָיָה אֵלֶיהָ idest illæ vene-
 rūt,

SECUNDI LIBRI

runt. Et aliquando e contra vox foemina pro masculina, ut secundi Regum. 5. וְהָיָה בְּאֵי יָמָיו idest & illi venerunt, licet in quibusdam libris illa dictio veenna aliter scribatur, scilicet וְהִנֵּה idest ecce. cui consonat etiam trāslatio chaldaica, quæ sic habet וְהָאֵתוּ idest & ecce venerunt.

¶ Quartum pronomen, quod etiam est tertiæ personæ in hoc differt a præcedente, quia tertium est demonstratiuum rei distantioris, sed hoc quartum est demonstratiuum rei propinquioris. Vnde illud correspondet pronomini latino ille illa illud, sed hoc correspondet pronomini latino hic hæc hoc, vel iste. a. istud. Huius pronominis numerus singularis habet distinctas voces, pro genere masculino, & pro foeminino, in plurali vero eadem vox est utriusque generis. Casus obliqui huius pronominis habent vocem sui nominatiui cū articulis supradictis, hoc modo.

¶ Foemina. Masculina.

זאת זו	זה זו	Nominatiuo hic hæc.
של זאת	של זה	Genitiuo huius.
לזאת	לזה	Datiuo huic.
את זאת	את זה	Accusatiuo hūc hāc, Vocatiuo caret
מזאת	מזה	Ablatiuo ab hoc ab hac.

¶ Plurali numero.

אלה	Nominatiuo hi hæ.
של אלה	Genitiuo horum harum.
לאלה	Datiuo his.
את אלה	Accusatiuo hos has, Vocatiuo caret
מאלה	Ablatiuo ab his.

Notā

CAP. SEXTVM.

Ⓒ Notandum quod hoc pronomen sæpius in scriptura ponitur sine nomine substantiuo, & adiungitur verbo per modū suppositi vel appositivi. vt Numeri. 26. לְאֵלֶּהָ תַחֲלִיק הָאָרֶץ idest his diuidetur terra. Aduertēdū etiam, quod ista duo pronomina tertiæ personæ, scilicet hu & ze, quādo adiunguntur nominibus substantiuis, licet in nominatiuo possint præponi & postponi nominibus, tamē in casibus obliquis fere semper postponūtur nominibus, & tunc additur eis articulus he. ratio huius regulæ est, quia consuetudo linguæ hebraicæ est proferre prius substantiuum nomen quā eius adiectiuum nomen vel pronomen vel participium, ad hunc modum.

הָאִישׁ הַזֶּה vel הַזֶּה	Vir iste.
הָאִשָּׁה הַזֹּאת vel הַלְזוּ הַלְזוּ	Mulier ista.
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה vel הָאֵלֶּה	Viri isti.
הַנְּשִׁים הָאֵלֶּה vel הָאֵלֶּה	Mulieres iste.

Eodem modo diceretur in alio pronomine, scilicet hu.

הָאִישׁ הַהוּא	Vir ille.
הָאִשָּׁה הַהוּא	Mulier illa.

Exemplum in casibus obliquis.

לְאִישׁ הַזֶּה	Viro isti.
לְאִשָּׁה הַזֹּאת	Mulieri istæ.

Item aduerte, quod hæc eadem duo pronomina demonstratiua non solum postponuntur nominibus substantiuis, sed etiam adiectiuis & genitiuo. Exemplū primi Deuteri. tertio, mōtem bonum istum. Exemplū secundi Genesis. 37. vbi nos habemus, ecce somniator venit, hebraice dicitur dominus somniorum iste. Ⓒ Dicamus iam de

SECUNDI LIBRI

pronomiſibus deriuatiuis, quæ tantū in cōpoſitionē repēriūtur. Cōponūtur autē hæc pronomina cū om̄ibus aliis fere partib⁹ orationis, & in tali cōpoſitione ſemp̄ pronomen ponitur in fine. Et mutant primas vocales quemadmodū ſuperi⁹ in noīe dictū eſt in numero plurali. In hiſ etiam pronomiſib⁹ primæ p̄ſonę ſunt indifferētes in genere maſculino & fœminino tam in ſingulari numero, quā plurali in p̄nomiſib⁹ vero ſecūdæ & tertię p̄ſonæ voces illę variātur pro genere maſculino & fœminino. Sequunt̄ etiam hæc pronomina deriuatiua in omnibus ſiſ casibus terminationes caſuum obliquorum aliorum pronominum primitiuorum. Exemplum de cōpoſitione nominis cum pronomine in hoc nomine דְּבַר id eſt verbū.

☞ Fœminina.

Maſculina.

	דְּבַרִּי Verbū meū. m. ſ. f.
דְּבַרְךָ vel דְּבַרְךָ	דְּבַרְךָ Verbum tuum.
דְּבַרָּה	דְּבַרְהוּ vel דְּבַרְהוּ Verbū ſuū vel illi⁹
	דְּבַרְנוּ Verbū n̄r̄. m. ſ. f.
דְּבַרְכֶּנּוּ vel דְּבַרְכֶּנּוּ	דְּבַרְכֶּם Verbum veſtrū.
דְּבַרְוֹ	דְּבַרְוֹ vel דְּבַרְוֹ Verbū ſuū. ſ. illorū

☞ Plurali numero.

	דְּבַרִּים Ideſt verba.
	דְּבַרַּי Verba mea. m. vel fœ.
דְּבַרְיָךְ vel דְּבַרְיָךְ	דְּבַרְיָךְ Verba tua.
דְּבַרְיָהּ	דְּבַרְיָהּ Verba ſua vel illius.
	דְּבַרְינוּ Verba n̄r̄a maſ. vel fœ.
דְּבַרְיָכֶם	דְּבַרְיָכֶם Verba veſtra.
דְּבַרְיָהֶם vel דְּבַרְיָהֶם	דְּבַרְיָהֶם Verba ſua vel illorum.

Et

CAP. SEXTVM.

Et hoc modo fit cōpositio ista in omnibus aliis nomi-
nibus non desinentibus in littera he. Verū in fine clausu-
læ pronomen secundæ personæ in genere masculino nu-
meri singularis, mutat seu ultimæ litteræ substantialis
nominis in çegol, & in eadem littera ponitur accentus
dictionis. vt Numeri. 14. סִלַחְתִּי כְדַבְרֶךָ idest peperci iu-
xta verbum tuum. In nominibus vero desinentibus in
littera he maxime si præcedat vocalis, a, tunc littera he
mutatur in thau & fit compositio, hoc modo תּוֹרָה .i. lex.

☞ Fœminina. Masculina.

	תּוֹרָתִי	Lex mea masculina vel fœminina
תּוֹרָתְךָ	תּוֹרָתְךָ	Lex tua.
תּוֹרָתָהּ	תּוֹרָתּוֹ	Lex sua vel illius.
תּוֹרָתֵנוּ	תּוֹרָתֵנוּ	Lex nostra masculina vel fœmi.
תּוֹרָתְכֶם	תּוֹרָתְכֶם	Lex vestra.
תּוֹרָתָם	תּוֹרָתָם	Lex sua vel illorum aut illarum.

☞ Plurali numero.

	תּוֹרוֹת	Leges.
תּוֹרוֹתֶיךָ	תּוֹרוֹתֶיךָ	Leges meæ masculina vel fœ.
תּוֹרוֹתֵיהֶן	תּוֹרוֹתֵיהֶן	Leges tuæ.
תּוֹרוֹתֵיהֶם	תּוֹרוֹתֵיהֶם	Leges suæ vel illius.
תּוֹרוֹתֵינוּ	תּוֹרוֹתֵינוּ	Leges nostræ masculina & fœ.
תּוֹרוֹתֵיכֶם	תּוֹרוֹתֵיכֶם	Leges vestræ.
תּוֹרוֹתֵיהֶן	תּוֹרוֹתֵיהֶם	Leges suæ vel illorū aut illarū.

Et hæc exempla omnia sunt in casu nominatiuo, pro
aliis vero casibus obliquis oportet ponere articulos inse-
parabiles aut separabiles, vt dictum est in nomine exce-
pto,

SECUNDI LIBRI

pto, quod articulus he rarissime ponitur in eis. Exempla etiam de compositione horum pronominum cum verbis, participiis, & aliis dictionibus inferius ponenda sunt in suis locis. ¶ Notādū etiam, quod nomina propria hominum & locorum non recipiunt compositionem cum pronomibus in sermone hebraico, sed vbi talis sententia occurrerit interponendum est nomen commune, scilicet filius vel seruus. Vnde pro eo, quod latini dicunt meū iob, sermo hebręus habet עַבְדִּי אֵיבָב idest seruum meū iob. vt patet Iob primo. Et secundi Regum. 18. dixit dauid אֲבִישָׁלוֹם בְּנִי idest absalom filium meū. ¶ Ex his ergo quæ in hoc capitul. & præcedentibus notata sunt de nominibus propriis, clarent quattuor proprietates notabiles nominis proprii, quas hebræi memorant hoc vocabulo סָרְכִי çarchi, quod per notaricum, idest litteram pro dictione accipiendo, equiualeat huic orationi סְמִיכֹת רַבִּי בְּנֵי יְדִיעָה idest iunctamentum vel constructio genitiui, pluralitas, pronomen, noticia siue articulus he, quia talia non admittit nomen proprium. ¶ Ab hac regula compositionis excipiuntur quædam nomina desinentia in he, quæ non mutant he in tau. vt סִיבָה idest tabernaculū in Psal. 26. בְּרִי וְצִפְּלָנִי בְּסִבָּה .i. quia abscondit me in tabernaculo suo. vbi pro סִיבָתוֹ ponitur סִבָּה. Item פֶּשֶׁתָּה idest linum, Osee. 2. צִמְרֵי וּפֶשֶׁתֵּי idest lanā meā, & linum meum. vbi pro eo quod esse debuit פֶּשֶׁתֵּי לֵי לֵיטִיר פֶּשֶׁתֵּי & alia complura ad hunc modum. Et notāndum, quod etiam pronomen deriuatiuum tertię personę numeri singularis in genere foeminino desinit in he cum

pūcto

CAP. SEXTVM.

פּוּלְטוֹ מַאֲלִיָּה דְבַרְהַ תּוֹרַתָּהּ idest verbum eius, lex eius, scilicet foeminae. Aduertendum praeterea, quod aliquando reperiuntur aliqua nomina simplicia, idest non composita cum pronomine, quae tamen terminantur ad modum compositorum pronominum primae personae. & non aliter discernuntur a nominibus compositis cum pronomine quam per textum & sententiam litterae. vt Genesis. 49. אֶתְנֹוּ idest filius asinae suae. non enim bene dicitur filius meus asinae suae. Hier. quoque. 22. וַיִּקְרַע לוֹ חַלּוֹנַי idest aperuit sibi fenestras, & non debet intelligi fenestras meas. Est praeterea aduertenda hic alia amphibologia. Sunt enim quaedam nomina terminata in vocalem. i. quae possunt esse nomina composita cum pronomine primae personae. sed haec ambiguitas ex constructione determinatur. vt אָבִי יֵשׁוּעַ idest pater iesai, est nomen simplex, sed sine illo genitiuo, est nomen compositum cum pronomine, idest pater meus. similiter אָחִי אַבְרָם idest frater abraam, est nomen simplex. sine genitiuo significat idem quod frater meus. Item פִּי יְהוָה idest os domini, est nomen simplex, sine genitiuo est os meum. Verum quando huiusmodi nomina componuntur pronomibus derivatiuis tertiae personae habent difficultatem in sua compositione, quia non sequuntur modum aliorum nominum de quibus dedimus superius exempla. componuntur ergo hoc modo.

☞ Foemina. Masculina.

אֵלֶיהָ	אָבֶיהָ vel אָבִיו	Idest pater eius vel illius.
אָחֶיהָ	אָחֶיהָ vel אָחִיו	Frater eius vel illius.
פִּיהָ	פִּיהָ vel פִּיו	Os eius vel illius.

È Dentis

SECVNDI LIBRI

Denique hoc nomen כֹּל quando componitur cum pronomine cuiuscunque personæ mutat punctum vocalem cameç in sureq, hoc modo כֹּלֵנוּ omnes nos כֹּלֵם omnes illi כֹּלְכֶם omnes vos. Hacten? de pronomine.

¶ Cap. vii. de prima verborum coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuâ.

ANtequàm de singulis verborum coniugationibus specialiter dicamus, quædam generalia documenta præmittemus. Supposita ergo ex autoribus latinis verbi diffinitione quæ eadē est etiam apud Hebræos, septem verbi accidentia seu proprietates declarandę sunt, quæ his nominibus explicantur/Vox/Modus/Tempus/Numerus/Persona/Genus/& Cōiugatio. ¶ Voces verborū hebraicorū tātū duæ sunt actiua, vt פָּקַד idest visi tautt. passiuâ, vt נִפְקַד .i. visitatus est. ¶ Modi eorū sunt tantū tres. Indicatiu?, qui est aliorū prim?, innominatus est apud hebræos, & quādo nominatur, per primū eius tēpus, quod est præteritū explicatur. Imperatiu? dicitur ab eis צוּר .i. imperiū. Infinitiuū vocant מְקוּר .i. originē aut fontē propter suā indifferentiā. Alii modi suppleuntur per indicatiuū & infinitiuū cum quibusdā aduerbiis, vt inferi? dice?. ¶ Tēpora verborū hebraicorū sunt tantū tria. Præteritū, quod vocant עָבַר idest trāsitiū. Præsens, quod vocant הוּהוּ .i. quod est. Et futurū quod ipsi vocāt עָתִיד .i. paratū. Alia tēpora p̄ ista tria supplent. ¶ Numeri verborū sunt duo. singularis dicitur לְשׁוֹן יְחִיד idest lingua vni?. pluralis לְשׁוֹן רַבִּים .i. lingua pluriū. ¶ Personæ verborū tres sunt. Prima dicit מְדַבֵּר בְּעַדוֹ idest quæ de se

CAP. SEPTIMUM.

de se loquitur, Secūda נמצא idest quę inuenitur p̄sens.
 Tertia dicitur נסתר idest absens. ¶ Genera verborū,
 quemadmodū & nominū & pronominū, apud hebręos
 duo sunt. Masculinū quod vocant לשון זכר idest lingua
 masculi. & foemininum quod נקבה .i. לשון .i. lingua fce/
 mina . nam licet in primis p̄sonis vtriusq; numeri verba
 indifferētes habeāt voces pro genere masculino & foemi/
 nino, tamen in aliis personis genera ista distinctas habent
 voces, sicut etiam & in p̄nominib; declarauim;. ¶ Cō/
 iugationes verborum apud hebræos quattuor sunt, sed
 quia quaelibet earum duas habet voces actiuā & passiuā,
 ideo hebræi has cōiugationes vocāt שמנה טורים idest
 octo ordines. Prima cōiugatio dicitur בנין הקל .i. ædi/
 ficiū leue, scilicet tam in scriptura quā in prolotione. Secū/
 da dicitur פיעל הדגוש idest verbū densatū, scilicet in
 prolotione & significatione. Tertia dicitur הפעיל .i. fecit
 facere, quia trāsitiuā habet significationē. Quarta deniq;
 vocatur פועל מרובע idest verbū quadratū, scilicet quia
 quattuor litteris scriptum. Et differunt hę cōiugationes
 inter se, tum ratione scripturę, tum & ratione significatio/
 nis. Prima enim coniugatio scribitur tribus tantum litte/
 ris substātialibus, & sine dagues in media earum. & signi/
 ficat actionem remissam, vt פקד idest visitauit. Secunda
 vero coniugatio etiam scribitur tribus litteris, sed habet
 dagues in media littera, & significat actionem vehemen/
 tem, vt דבר idest loquutus est, scilicet reprehensorie.
 Tertia coniugatio est verborum habentium quinque lit/
 teras, licet earum tres tantum sint substantiales. Qui/
bus

SECUNDI LIBRI

bus in principio additur littera he subiecto p̄fecto chiriq, & in medio ponitur iod littera ociosa, & significat actionem transitiuam, vt **הִדְדִּיל** idest fecit diuidere. ¶ Quarta coniugatio est verborum habentium quattuor litteras substantiales. Sed in prima syllaba ponitur vau ociosum, & tertia littera plærunque geminatur, ita quod tertia & quarta littera sint similes, & significant communiter hæc verba actionem imperfectam, vel vt alii dicunt actionem transeuntem, sicut tertia coniugatio, vt **רוּמַם** idest exaltauit. ¶ Aduertendū tamē, quod sunt quædam verba quæ per omnes vel plures cōiugationes declinari possunt, sed eorum quædam licet mutant coniugationem nō mutant significationem, vt **פָּקַד פָּקַד פָּקַד פָּקַד** in omnibus quattuor coniugationibus significat visitare, alia vero mutata coniugatione mutant significationem, vt **דִּבֵּר** secundæ coniugationis significat loqui, sed **יִדְבֵּר** tertiæ coniugationis significat confringere, vt Psalmo. 17. **וַיִּדְבֵּר עִמָּיִם** idest & cōfregit populos. similiter **חָרַשׁ** primæ coniugationis significat arare, sed **וַהֲחִישׁ לָהּ** tertiæ cōiugationis significat tacere, vt Numeri. 30. **וַהֲחִישׁ לָהּ** idest & tacuerit ei, & adhūc modum alia cōplura. Et hæc quattuor coniugationes sunt verborum regularium, quæ hebræi vocant **פְּעֻלִּים שְׁלֵמִים** idest verba perfecta. sed præter illa sunt quædam alia verba irregularia, quæ hebræi vocant **אֲבָנֵי גְזִית** idest lapides incisionis, scz verba imperfecta, de quibus infra in libro tertio huius.

¶ Item notandum, quod apud Hebræos prima verbi positio est tertia persona singularis præteriti perfecti
indica

CAP. SEPTIMUM.

indicatiui modi, & ab illa deriuantur omnes aliæ personæ eiusdem temporis & aliorum temporum, vnde omnis hebraica coniugatio a præterito perfecto principium sumit, & personarū eius ordinem conuertit, scilicet quia a tertia per secundam venit ad primam personam, tam in singulari, quā in plurali numero. His præmissis in generali, ad singulas coniugationes specialiter veniamus. Sed quia nō omnia verba regularia per omnes quattuor coniugationes variari possunt, sed solum per aliquas earum, pro exemplo omnium cōiugationum ponemus hoc verbū **בָּקַד** idest visitauit, quia est regularissimum, & in sacra scriptura inuenitur per omnes coniugationes variatum, licet aliquando variet significationem.

Prima itaq; verborū perfectōrū cōiugatio definita est prius. Sed aduertendū, quod prima verbi positio huius cōiugationis habere potest tres terminationes variata vocali mediæ litteræ per a.e.o. vt **בָּקַד** .i. visitauit **בָּקַדְתָּ** voluit **יָרַד** .i. potuit. Iste tres differentia verborū primæ cōiugationis notatur expresse in fine libri Exodi, scilicet cap. 40. vbi hæc tria verba **יָרַד שָׁכַן מִלֵּא** in eodem versu ponuntur. pro quo noster textus habet, & non poterat Moyses ingredi tabernaculum foederis domini, quia nubes obumbravit super illud, & gloria domini repleuit illud. Sed in procurſu coniugationis eandem regulam terminationum habent huiusmodi verba in omnibus modis temporibus & personis.

Ⓐ Actiua voce primæ coniugationis
indicatiuo modo tempore præterito.

SECUNDI LIBRI

Ⓒ *Fœminina.* *Masculina.*

פָּקְדָה	פָּקַד	Visitauit.
פָּקְדָתְךָ	פָּקַדְתָּ	Visitasti.
	פָּקְדָתִי	Visitauit masculi. vel fœmi.

Ⓒ *Plurali numero.*

	פָּקְדוּ	Visitauerūt masculi. vel fœ.
פָּקְדָתוֹ	פָּקְדַתֶּם	Visitastis.
	פָּקְדָנוּ	Visitauim⁹ masculi. vel fœ.

Ad proportionem huius præteriti variantur omnia præterita omnium coniugationum, & etiam verborum irregularium tam in voce actiua, quam in passiuâ, quia omnia similes habent terminationes in personis huius præteriti, licet habeant varia principia in diuersis verbis & coniugationibus, quæ principia semper sunt retinenda in toto præterito. Aduertendum autem, quod semper in hac cōiugatione prima verbi positio habet accentum in vltima syllaba, excepto quando post ipsam immediate sequitur dictio monosyllaba vel dictio, quæ habet accentum in principio, quia tunc etiam hæc prima positio habet accētum in prima syllaba. Exemplum primi ponitur Numeri. 27. וְשָׁאַל לוֹ idest & interrogabit eum. Exemplum secundi Genesis primo קָרָא לַיְלָה idest vocauit noctem. Illud quoque est notandum, quod quando prima littera huius verbi vel media est aliqua istarum quatuor אההע gutturaliū, quæ debeat scribi cum seua, tūc ille punctus vertitur in vocalem. a. scilicet cameç vel partha, vt אהבתם idest dilexistis. similiter בחרה idest elegit fœmi. Et hæc regula est generalis & obseruanda

in

CAP. SEPTIMUM.

in omnibus modis temporibus & personis, in quibus istæ casus occurrerit. Præter hunc est alius casus, vbi se-
ua vertitur in vocalē. a. scilicet cameç cum accētū hoc est,
quando tale verbum ponitur in fine clausulæ, etiam si ibi
non fuerit aliqua littera gutturalis. vt Numeri nono את
שָׁמְרוּ יְהוָה מְשִׁמְרֵת idest custodiam domini custodie-
runt. & Iudicum nono חֵלֶב נָתַנָּה idest lac dedit. Ter-
tia præterea persona pluralis huius præteriti aliquando ac-
cipit nun in fine. vt Deutero. 8. אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ.
idest quæ non cognouerunt patres tui. Præteritum au-
tem imperfectum & etiam plusquam perfectum indicati-
ui modi apud Hebræos non habentur, sed loco eo-
rum ponitur hoc præteritum perfectum, vnde ad cogno-
scendū tale verbū cuius horū triū temporū sit, sensus ora-
tionis est requirēdus, & ex cōstructione tolletur ambigui-
tas. vt. Gen. 37. יֹסֵף אָהַב אֶת יוֹסֵף. i. amabat ioseph. vbi ponit̄
amauit pro amabat. Et similiter potest poni p amauerat.

Præsens indicatiui hebræi non habet proprium, sed
circūloquuntur ipsum per participium a prima ver-
bi positione formatum mutata prima vocali in. o. estque
simile nomini adiectiuo tam in genere, quàm in declina-
tione, & huic participio adiūgūtur pronomina primitiua
superius dicta ad distinguēdas personas huius temporis.

¶ Participium est hoc.

פּוֹקֵדָה. Quæ visitat. פּוֹקֵד. Qui visitat.

פּוֹקְדוֹת. Quæ visitāt. פּוֹקְדִים. Qui visitāt.

Præsens indicatiui modi hoc modo conficitur ex præ-
dictis, in quo iam modo latinorum psonas ordinamus.

E 4 Fœ

SECUNDI LIBRI

☩ *Fœminina.*

Masculina.

אני פוקדת

אני פוקד

Ego visito.

את פוקדת

אתה פוקד

Tu visitas.

היא פוקדת

הוא פוקד

Ille visitat.

☩ *Plurali numero.*

אנחנו פוקדים

Nos visitamus.

אתם פוקדים

Vos visitatis.

הן פוקדות

Illi visitant.

Aliquando tamen in hac compositione præponitur participium pronomini. vt Hieremiæ primo **אני פוקד** idest *vigilo ego*, & hoc etiam in aliis coniugationibus reperitur. Rememoranda est hic etiam, exceptio de quatuor litteris gutturalibus, propter quas seu a mediæ litteræ gutturalis vertit in *cameç* vel *patha*, vt **צועקים** idest qui clamant **צועקות** idest quæ clamant. Cum vero primæ positionis verbi littera finalis fuerit chet siue haim, tunc in participio generis masculini numeri singularis illa littera subscribitur cum *patha* vocali. a. vt **בורח** qui fugit **שומע** qui audit. Genus vero fœmininum eiusdem numeri hoc modo scribitur **שומעת בורחת**. Et hoc idem fit in aliis coniugationibus in simili casu, sed hoc est verum modo littera substantialis mediæ non subscribatur cum puncto vocali. a. quia tunc chet vel haim finalis non subscribitur cum *patha*, sed colligitur ad syllabam præcedentem, & generaliter quando præcedit quicumque alius punctus alterius vocalis ab . a. tunc punctus vocalis . a. subscriptus prædictis duabus litteris debet prius proferri quam littera . vt Psal. 93. **הנוטע אין** idest qui plantat

CAP. SEPTIMUM.

tat autem . Et quando participium generis foeminiini nu-
 meri singularis ponitur in fine clausulæ, tunc littera sub-
 stantialis media debet subscribi cum cameç loco çegol.
 vt Iosue . 2. **וְיָשְׁבֶתָהּ הָיָא וּבַחֹמָה הָיָא** idest in muro illa ha-
 bitabat. Nonnunquam etiam participium masculini ge-
 neris numeri singularis desinit in vocali. i. vt Genesis . 49.
לְפָנַי אֲסִרִי לְוִיָּהוּ idest qui alligat ad vitem . & Deutero . 33.
שֹׁכֵן הָיָא וּבַחֹמָה הָיָא idest qui habitat in rubo , vbi ponitur oçri
 pro oçer, & focni pro sochen. Et hoc modo in aliis mul-
 tis. ¶ Notandū denique, quod in verbis primæ coniu-
 gationis, quæ in prima verbi positione desinunt in voca-
 lem. e. vel. o. ipsamet prima verbi positio est participium.
 Ideo in talibus nulla est differentia præteriti & præsentis.
 Exempla superius posita sunt, vt **אֲנִי חָפֵץ** idest ego vo-
 lo **אֲנִי יָכוֹל** idest ego possum. Per hoc etiam participiū
 præsentis suppleri cōsuevit præteritum imperfectum indi-
 catiui modi adiecto sibi præterito perfecto verbi substan-
 tiui, vt **אֲנִי הָיִיתִי פּוֹקֵד** idest ego fui vel eram visitans
 provisitabam, aliquando etiam subicitur in hoc casu ver-
 bum substantiuum, vt etiam superius diximus.

Futurū indicatiui modi in omnib9 cōiugationib9, &
 etiā in verbis irregularib9 designat p̄ has quattuor
 litteras **אֵיתָן** in principio personarum positas super tres
 litteras substantiales verbi præteriti, & subscribūtur istæ
 quattuor litteræ additæ in prima coniugatione cum pun-
 cto vocali chiriq̄, excepto aleph quod subscribitur cum
 çegol ad faciendam differentiam primæ & tertie perso-
 narū huius futuri in numero singulari. nam aleph est no-
 ta

SECUNDI LIBRI

ta primæ personæ singularis . Nun primæ pluralis. Thau est signum secundæ personæ in vtroque numero. Iod tertie similiter in vtroque numero . Et in hoc etiam futuro terminationes primæ personæ tam in numero singulari, quàm in plurali sunt indifferentes in genere masculino & foeminino, in aliis personis genera variâtur. quod in aliis quoque coniugationibus & in verbis irregularibus obseruatur. Primæ insuper personæ vtriusq; numeri in hoc futuro plærunque recipiunt he in fine, licet aliquando sine ea littera scribantur . Et ordinamus hic personas modo latinorum.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

	אָפּקֹוד .י. אָפּקֹוד	Visitabo mas. vel foemf.
תּפְקֹודי	תּפְקֹוד	Visitabis.
תּפְקֹוד	יפְקֹוד	Visitabit.

⌘ Plurali numero.

	נפְקֹוד .י. נפְקֹוד	Visitabim⁹ mas. vel foem.
תּפְקֹודֵנָה	תּפְקֹודוּ	Visitabitis.
תּפְקֹודֵנָה	יפְקֹודוּ	Visitabunt.

Et in hoc futuro secunda persona singularis generis masculini, & tertia singularis foeminina in voce non differunt, sed in sensu, quæ differentia ex contextura cognoscitur . Secunda quoq; & tertia plurales in genere foeminino sunt similes in voce, & dissimiles in sensu ex contextura cognoscendo . Aduertendum tamen, quod in omnibus personis masculinis numeri singularis huius futuri, & etiam in prima plurali masculina contingit sæpius punctum vocalem mediæ litteræ, scilicet cholem mutari

in

CAP. SEPTIMUM.

in cameç, scilicet quando post talem personam immedia-
te, sequitur dictio monosyllaba vel dictio habens accen-
tum in principio, sed tunc ille punctus cameç proferri de-
bet, vt cholem. vt Psal. 88. **לו חסדי אשמר** idest serua-
bo illi misericordiam meam, vbi licet scribatur esmar de-
bet legi esmor. Idem quoque punctus mediæ litteræ sub-
stantialis, scilicet cholem mutatur sæpius in vocalem. a. ma-
xime quando littera mediæ vel finalis verbi est gutturalis.
Exemplum primi **יחפץ** idest volet. Exemplum secundi
אצעק idest clamabo. Exemplum tertii **אשמע** idest au-
diam. Et in fine clausulæ seuæ litteræ mediæ vertitur in
cameç vel in cholem, dato quod ibi nulla sit littera guttu-
ralis, & in eadem syllaba collocatur accentus, hoc idem
sæpe contingere solet etiam, quando non est finis clausu-
læ, Hoc patet in his exēplis **אפקדה אפקודה ; תפקדי ; תפקדו תפקודו**
תפקודי ; תפקודי ; תפקודי et eodem modo diceretur in
tertia psona plurali. Et quādo prima littera substantialis ver-
bi est hain vel chet, tūc aleph primæ psonæ & illa littera
prædicta scribūtur cū çegol, vt **אעבור** .i. trāsibo, in aliis
vero personis eadē duæ litteræ scribūtur cum vocali. a. vt
תעבר .i. trāsibis. Et in verbis quorū prima littera substā-
tialis est aleph, litteræ accidētales huius futuri scribūtur p
punctū cholem, vt **אכל** .i. comedā **אמר** .i. dicā. Verū in
hoc casu prima psona nō debet scribi nisi cū vnico aleph
ppter coincidētiā & euphoniā, in aliis vero psonis aleph
substantialis verbi ponitur ociosa, licet scribatur, vt **תאכל**
.i. comedes **תאמר** .i. dices. Sūt tamē quædā huiuscemodi
verba in quib⁹ prima psona pmittitur habere duo aleph
iuncta,

SECUNDI LIBRI

ſūcta, & vtracq; ſcribit̄ cū çegol, vt אָאָטוֹף .i. cōgregabo.
 In hoc tamen verbo יָכַל idest potuit omnes litteræ ac-
 cidentales futuri ſubſcribuntur cum pūcto ſureq; & hoc
 fit diſcretionis gratia ad futurum huius verbi אָכַל idest
 comedit, vt אָכַל idest potero תִּכַּל poteris. Nōnunq̄
 etiā ſecunda & tertia perſonæ plurales generis maſculi-
 ni, atque ſecunda ſingularis generis fœminini accipiunt
 in fine litterā nun, hoc modo תִּכְדֹּן יִכְדֹּן תִּכְדֹּן
 quæ regula etiā ſeruit in aliis coniugationibus tam in
 voce actiua, quā in paſſiua. ¶ Aduertendum autem,
 quod in omnibus coniugationibus ac etiā in verbis ir-
 regularibus, quando perſonis huius futuri præponitur lit-
 tera vau coniunctiua, idest/quæ eſt coniunctio, et. tunc fu-
 turum vertitur in præteritum, vt וַיִּכְדֹּד idest & viſita-
 uit, excepto quando littera vau ſubſcribitur cum ſeua vel
 chiriq; quia tunc non mutat futurum, vt וַיִּכְדֹּד idest &
 viſitabit. Et vice verſa quando eadem littera vau præponi-
 tur perſonis præteriti cum quolibet puncto vocali præ-
 teritum vertitur in futurum, vt וַיִּשְׁמֵר idest & cuſtodiet
 præterquā in prima pſona ſingulari in cuius littera ſub-
 ſtantiali mediā collocatur accentus, quia tunc non muta-
 tur præteritum. vt Oſee. 12. וְדַבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים idest
 & locutus ſum ad prophetas, ſed ſi eadem prima perſona
 haberet accentū in vltima ſyllaba, tunc littera vau ei adie-
 cta prædicto modo mutat præteritum in futurū. vt Exo-
 di. 12. וְעָבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם idest tranſibo per terram
 ægypti, per hoc etiā futurum poteſt ſuppleri præte-
 ritum imperfectum indicatiui. vt Geneſis ſecundo וַיֵּאָדָּר
idest

CAP. SEPTIMUM.

יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ idest & nubes ascendebat de terra. pro quo nostra translatio habet, & fons ascendebat de terra.

¶ Imperatiuomodo tempore præsentis.

Imperatiuus modus hebraice dicitur צווי idest mandatum: & non habet nisi tempus præsens, in quo solas secundas personas vtriusque numeri habet. nam aliæ personæ huius tēporis suppleñt per futurū indicatiui supra dictū. Præsens ergo imperatiui formatur ad hunc modū.

¶ Fœminina. Masculina.

פְּקֹדֵי פְּקֹד vel פְּקֹד vel פְּקֹד Visita.

פְּקֹדְנָה פְּקֹדוּ Visitate.

Et possent variari tres vltimæ personæ huius imperatiui, idest fœminina singularis, & masculina ac fœminina pluralis tribus modis, secundum varietatem secundæ personæ singularis masculinæ eiusdem præsentis, hoc modo.

פְּקֹדֵי vel פְּקֹדִי vel פְּקֹדֵי Fœminina singularis.

פְּקֹדוּ vel פְּקֹדוּ vel פְּקֹדוּ Masculina pluralis.

פְּקֹדְנָה vel פְּקֹדְנָה Fœminina pluralis.

Et hoc plærunque contingit in fine clausularum. Eadem quoque secunda persona singularis masculina potest recipere he in fine, & hoc tribus modis. Primo si littera substantialis prima subscribatur cum puncto chiriq, & vltima cum cameç siue patha. vt Genesis. 39. שְׁכַבְתָּ עִמָּי idest dormi mecum. Secundo quando littera substantialis prima scribitur cum cameç proferendo vt cholem. vt Neemiae. 13. זְכֹרָה לִי אֱלֹהֵי idest recordare mei deus meus. Tertio cum eadem littera prima subscribitur cum seua, vt Danielis. 9. יְהוָה שְׁמָעָה יְהוָה סְלַחָה idest do-
mine

SECUNDI LIBRI

mine audi domine parce. Secundæ quoque personæ singularis fœmininæ littera substantialis prima aliquando habet cameç proferendum quasi cholem. vt Iudicum. 9. מְלִכֵי עָלֵינוּ idest regna super nos . Et quando primæ positionis verbi littera substantialis prima vel media fuerit gutturalis, tunc persona fœminina singularis, & masculina pluralis possunt habere primas duas litteras cum patha, vt פָּעַלִי idest fac fœmi. פָּעֲלוּ idest facite masculi . nonnunquam etiam in masculino plurali vtraque dictarum litterarum subscribitur cum çegol, hoc modo אָהַבְוּ idest amate אָחַזְוּ idest comprehendite . Et in secunda persona singulari fœminina aliquando prima littera substantialis scribitur cum cameç chateph proferendo vt cholem. vt Hieremiæ. 22. וַיִּצְעַקְרִי idest clama, aliquando etiam he finalis in secunda plurali fœminina deficit . vt Ruth primo לִי מְרָאָה קְרָאָנִי idest vocate me amaram . In eodem quoque verbo qara littera substantialis prima aliquando venit cum puncto chiriq & nun finalis colligitur ad vocalem præcedentem. vt Exodi secundo לִי קְרָאָנִי idest vocate eum. In verbis deniq; primæ coniugationis quorum prima positio desinit in.e. vel o. sequente consonante, eadem vox est præteriti & imperatiui. vt Genesis. 29. מְלֵא שְׁבַע זֵאת idest imple septimanam huius. Futurū vero imperatiui in omnibus coniugationibus supplendum est per futurum indicatiui modi superius expressum. ¶ De infinitiuo & gerūdiis.

In infinitiuus modus apud Hebræos dicitur מְקוֹר idest origo vel fons, quoniam ab illa eius significatione cōfusa

CAP. SEPTIMUM.

confusa sumitur significatio determinata aliorū temporū & personarū . vnde & caret determinato numero genere & persona. & in voce assimilatur secūdæ personæ singulari masculinæ imperatiui modi, vt פֶּקֶד פֶּקֶד פֶּקֶד idest visitare . Et hic infinitiuus aliquando ponitur seorsum solus, aliquādo adiūgitur verbo præterito aut futuro, & tūc equiualeat participio. vt Genesis. 50. וַיִּפְקֹד וַיִּפְקֹד idest visitans visitabit. Itē Exodi. 3. וַיִּפְקֹד וַיִּפְקֹד idest visitans visitauit. Aliquādo etiam cōponitur cum articulis vel præpositionibus, & tunc equiualeat nostris gerundiis . Præpositiones sunt istæ בְּכֹל quibus subscribitur punctus chiriq. Vnde supplemus gerundia in hunc modum.

בְּפֶקֶד In visitando.

כְּפֶקֶד Cum visitando.

לְפֶקֶד Ad visitandum.

מִפֶּקֶד De visitando.

Et quando littera substantialis, prima est gutturalis, litteræ istæ scribuntur per çere vel çegol, vt לאמר idest dicendo לאסר idest ligando. In quarto gerundio ponitur dagues in littera prima substantiali propter defectum litteræ nun , quæ ibi deficit . Hebræi tamen hæc gerundia per infinitiuum proferunt , vt in visitare , de visita- re , ad visitare &c . Nonnunquàm etiam hæc gerundia recipiunt he in fine , & tunc littera substantialis prima subscribitur per cameç proferendum vt cholem, & chiriq litteræ accidentalis sæpius vertitur in seua , excepta littera mem . vt Exodi. 36. לְקַרְבָּה אֶל הַמִּלְאכָה . idest ad accedendum ad opus, vel vt accederet operi .

Aliquā

SECUNDI LIBRI

Aliquando etiam veniunt cum chiriq̄ in vltima syllaba
 vt Pſal. iii. **לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדוּבִים** idest ad habitandum
 cum principibus, vbi debuerat scribi solum **לְהוֹשִׁיב** Per
 hunc etiam infinitiuum cum his duabus litteris acciden-
 talibus **בב** suppleri solet subiunctiuus modus: mutato se-
 ua primæ litteræ substantialis in cholem, & subscriptis
 litteris accidentalibus per seua, & addita terminatione
 pronominis deriuatiui singulis personis, hoc modo.

☞ **Fœminina Masculina.**

	בְּפָקְדִי	Invisitado me. i. cū visitē mas. vſ fœ.
בְּפָקְדֶיךָ	בְּפָקְדֶיךָ	Cum visites.
בְּפָקְדֶיהָ	בְּפָקְדוּ	Cum visitet.

☞ **Plurali numero.**

	בְּפָקְדֵנוּ	Cū visitem⁹ mas. vel fœ.
בְּפָקְדֵיכֶם	בְּפָקְדֵיכֶם	Cum visitetis.
בְּפָקְדֵיהֶם	בְּפָקְדֵם	Cum visitent.

Est alius modus supplendi subiunctiuum modum, sci-
 licet anteponendo has duas coniunctiones temporales
כי באשר verbo præterito vel futuro. Exemplum pri-
 mæ, vt Genesis. 12. **כִּי יֵרָאֵן אֶתְּךָ הַמִּצְרִיִּם לְבֹאֵן מִצְרָיִם** idest
 cum accederet, vt ingrederetur ægyptum. Exemplum se-
 cundi ibidem paulo post **כִּי יֵרָאֵן אֶתְּךָ הַמִּצְרִיִּם** idest
 cum viderint te ægyptii. sed istæ coniunctiones alias ha-
 bent significatiōnes, de quibus infra in suo loco dicem⁹.

☞ **De optatiuo.** ☞ **Carent etiam hebræi optatiuo**
 modo, circūloquuntur tamen ipsum per præteritum &
 futurū indicatiui antepositis his duobus aduerbiis optan-
 di **לוֹ אַחֲלִי** hoc est vtinam. Exemplum primi. vt Esaiæ

cap.

CAP. SEPTIMUM.

cap. 48. **לֹא הִקְשִׁיבָהּ** idest vtinam audiuisses. Exemplum
 secundi. vt Psal. 118. **אֲחֻלִּי יִזְכֶּנּוּ דְרָבִי** idest vtinam di-
 rigantur viæ meæ. ¶ Nota regulam generalem, quod in
 omnibus coniugationibus & vocibus verborum tam re-
 gularium, quàm irregularium, imperatiuis sequitur ter-
 minationes futuri indicatiui. & infinitiuus semper est ea-
 dem vox, quæ fuit secunda persona singularis masculina
 imperatiui. ¶ De voce passiuua.

Vocis passiuę præteritum indicatiui modi formatur
 ab alio præterito vocis actiuę addita littera nun in
 principio cuiuslibet personæ subscripta cum puncto chi-
 riq, & mutato cameç primæ litteræ substantialis in seua,
 & personæ habent easdem terminationes quas & in voce
 actiuua, hoc modo.

¶ Feminina. Masculina.

נִפְקְדָהּ	נִפְקֵד	Visitatus est vel fuit.
נִפְקְדֶתָּ	נִפְקְדֶתָּ	Visitatus es vel fuisti.
	נִפְקְדֶתִי	Visitatus vel.ta.sum vel fui.

¶ Plurali numero.

	נִפְקְדוּ	Visitati vel.te.sunt vel fuerunt.
נִפְקְדֶתֶם	נִפְקְדֶתֶם	Visitati estis vel fuistis.
	נִפְקְדָנוּ	Visitati vel.te.sumus vel fuim⁹.

Tamen in fine clausulæ seua litterę substantialis medię
 vertitur in cameç cum accentu, hoc modo **נִפְקְדוּ נִפְקְדוּ**
נִפְקְדָהּ. Item si littera verbi substantialis prima fuerit gut-
 turalis, tunc in omnibus personis eadem littera substantia-
 lis & nun accidentalis subscribuntur per çegol. vt Gene-
 sis. 22. **נִפְקְדוּ נִפְקְדוּ** idest apprehensum in vepribus. Et ali-
F quãdo

SECUNDI LIBRI

quando littera nun scribitur cum patha . vt Genesis . 31.
 לִפְנֵי נְחֵבָתָת idest quare absconditus es.

¶ Præfens tempus huius vocis & modi suppletur per participium vocis passiuæ, quod est simile tertiæ personæ singulari, præteriti vocis passiuæ, eorum tamen differentia cognoscitur vel per cōstructionem & sententiam litteræ, vel per scripturam, quia littera substantialis media in præterito subscribitur cum pathach, quando non est finis clausulæ, in participio vero cum cameç nisi cōstruatur cum genitiuo. Participium vero est huiusmodi.

נִפְקְדָה .י. נִפְקְדָה q̄ visitata est נִפְקֵד q̄ visitat⁹ est.
 נִפְקְדִים q̄ visitati sūt נִפְקְדוֹת q̄ visitate sūt.

¶ Ex hoc autem participio adiunctis pronomibus primitiuis conficitur præfens indicatiui modi vocis passiuæ, quemadmodum in voce actiua dictum est. vnde non opus est exemplo. Rememoranda est hic etiam exceptio præcedens de litteris gutturalibus. & ratio eius est quia litteram guttulem non potest præcedere chiriq̄ cōmuniter. vt Numeri. 12. נֶאֱמַן הוּא idest fidelis ille. Et aliquando littera substantialis media participii masculini pluralis scribitur cum seua loco cameç. vt Hester primo בְּשׁוֹשַׁן הַנְּמִצָּאִים idest qui inuenti sunt in susis. Aduertendum hic, quod tertia persona singularis foeminina præteriti quando est finis clausulæ, & foeminina præsentis participii non differunt nisi in accentu, quoniam quando est vox præteriti habet accentum in penultima syllaba, vt נִפְקְדָה sed quando est participium siue præfens tempus habet accentum in vltima, vt נִפְקְדָה vnde Psal.

CAP. SEPTIMUM.

Pfal. 50. dicitur רִיחַ נְשָׁבְרָה .i. spiritus cōtribulatus &c.

¶ Tempus futurum indicatiui modi vocis passiuae, etiam recipit illas quattuor litteras אָיִתָן scriptas cum eisdem punctis vocalibus sicut in voce actiua, sed quia non ponitur littera nun accidentalis sicut in præterito huius vocis passiuae, ideo littera substantialis prima habet da-gues ad supplendum nun, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

	אָפְקֹד .i.	אָפְקֹד	Visitabor mascul. vel fœ.
תְּפַקְדִי	תְּפַקְדִי	תְּפַקְדִי	Visitaberis.
תְּפַקְדֵי	יְפַקְדֵי	יְפַקְדֵי	Visitabitur.

¶ Plurali numero.

	נְפַקְדֵי .i.	נְפַקְדֵי	Visitabimur mascul. vel fœ.
תְּפַקְדֵנָה	תְּפַקְדֵנָה	תְּפַקְדֵנָה	Visitabimini.
תְּפַקְדֵנָה	יְפַקְדֵנָה	יְפַקְדֵנָה	Visitabuntur.

Et in fine clausulæ seu litteræ substantialis mediæ vertitur in çere cum accētū in eadē littera, hoc modo תְּפַקְדִי Et aleph primæ personæ aliquando recipit chiriq. vt Exodi. 14. וְאֶפְקְדָה בְּפַרְעֹה idest honorabor in pharaone. Et quando prima littera substantialis fu-erit gutturalis siue res, tunc litterę accidentales futuri sub-scribuntur cum çere, quia vt dictū est: pūctus chiriq nō po-est p̄cedere litterā gutturalem. Exemplū primi. vt Gen. 42. וְאִסַּר בְּבַיִת מִשְׁמַרְכָם idest ligabitur in domo custodiae vestræ. Exemplū secūdi. vt Prouerbiorū. 22. בְּתוֹךְ רְחוֹבוֹת אֶרֶץ idest in medio platearū occidar. Nōnunq̄ etiam çere litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç vel patha, maxime quādo priā littera fuerit gutturalis vel res.

F 2 Exē

SECUNDI LIBRI

Exemplum primi. vt Numeri. 16. וַתֵּעָזַר הַמַּנְּפֵה *ideft* cessauit pestilentia. Exemplum secundi vt Ionæ primo וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם *ideft* & accubuit & dormiuit. Et quãdo vltima verbi littera fuerit hain aut chet, ipsa scribitur sub iecto patha, hoc modo וַיִּשְׁמַע *ideft* audietur וַיִּפְתַּח *ideft* aperietur. Et in hoc casu etiam çere litteræ mediæ vertitur in patha, dum modo non sit finis clausulæ. vt quarto Regum secundo בְּטֹרֵם אֶלְכֶם מֵעַפְרָה *ideft* antequàm tollar a te. Et in voce foemina plurali plærunque littera substantialis mediã scribitur cum vocali. a. vt Psalmo. 36. וּפְשָׁתוֹתֵם תִּשְׁבְּרֶנָּה *ideft* & arcus eorum confringãtur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ In hac voce passiuã sicut in actiuã imperatiuus non habet, nisi secundas personas vtriusque numeri præsentis temporis. & formatur a secundis personis masculinis præcedentis futuri mutata thau in he cum puncto chiriq, & littera substantialis prima habet dagues ratione iam dicta, hoc modo.

¶ Foemina. Masculina.

הַפְּקֹדִי הַפְּקֹד Visitare aut visitatus sis.

הַפְּקֹדְנָה הַפְּקֹדוּ Visitamini aut visitati sitis.

Et si prima littera verbi fuerit gutturalis he scribitur cum puncto çere ratione prius dicta. vt Deuterono. 32. וְהֵאֵסַף אֶל עַפְיֶיךָ *ideft* & apponere populis tuis. Et nõnunquam genus masculinum plurale accipit nun in principio. vt Hieremiæ. 50. וְנָלוּ אֶל יְהוָה *ideft* venite & iungimini domino.

¶ Infinitiuo modo.

Infi/

CAP. SEPTIMUM.

¶ Infinitiuus vocis passiuæ eandem vocem habet, quæ fuit secunda singularis masculina imperatiui eiusdem vocis passiuæ, vt **הִפְקֹד** idest visitari. Et aliquando accipit nun præteriti. vt Hester tertio **וְנִשְׁלַחְתָּ סְפָרִים** idest & mitti epistolas. Ex hoc etiam infinitiuo appositis illis quattuor litteris **בְּכֹלֵם** fiunt gerundia vocis passiuæ. primæ litteræ substantialis puncto non mutato, quæ litteræ debent subscribi per seua & mem per çere. Exempla satis patent. & in eis aliquando amittitur he infinitiu. vt Exodi decimo **מֵאֲנֶה לְעֵנֹת מִפְּנֵי** idest nō vis subici mihi. vbi si nō de fuisset he debuerat dici **לְהֵעֵנֹת**. Et p hoc infinitiuum etiam suppletur subiunctiuus vocis passiuæ eisdem modis quibus in voce actiua superius dicebatur.

¶ Optatiuus etiam suppletur in voce passiuæ, eodem modo per præteritum aut futurum indicatiui, sicut dictum est in voce actiua. Istæ autem regulæ cum plerisque ex superioribus sunt generales ad omnes coniugationes, & etiam ad verba irregularia. **¶** Est & aliud participiū vocis passiuæ huiusmodi **פְּקוּדִים** visitatus **פְּקוּדִים** visitati **פְּקוּדָה** visitata **פְּקוּדוֹת** visitate. Hoc vero participium vocis passiuæ in eo differt a participio vocis passiuæ superius declarato, quia illud significat per modum actus, hoc autem per modum habitus, vt niph qad, idest visitatus, paqud idest visitari solitus. **¶** Hactenus igitur de verbis actiuis & passiuis primæ cōiugationis, quæ etiam duo sola genera verborum reperiuntur in aliis cōiugationibus, & in verbis irregularibus. Aliqui tamen Hebræorum volunt ad modum latinorum distinguere

F 3

quicq

SECUNDI LIBRI

quinque verborum genera in qualibet coniugatione. Ergo secundum eos verba neutra dicuntur illa, quae solam actionem significant, & reperiuntur aliquando in voce actiua, & aliquando in voce passiuua, & non habent participium vocis passiuuae, sed solum vocis actiuuae significans quoque actionem. cuiusmodi sunt haec הָלַךְ vel הִלְכָה idest ambulauit יָשַׁב idest habitauit נָפַל idest cecidit עָמַד idest stetit רָכַב idest equitauit. vnde in eis non dicimus participia / haluch / iasub/naphul / aamud. Sūt etiā quaedam verba communia quorum participia vocis actiuuae aliquando significat passionem, & econtra participia vocis passiuuae significant actionem, vt בָּטַח idest confidit בָּטוּחַ בְּטוּחַ idest confisus & confidens. Similiter שָׁכַן idest habitauit שׁוֹכֵן שׁוּכֵן idest habitatus & habitans. Sunt alia verba hebraica, quae latinorum morae possunt appellari deponentia, quia habent vocem passiuuam & carent actiua. & significant actionem, vt נִשְׁבַּע idest iuratus vel qui iurauit נִוְתַר idest remansit siue relictum est. Sunt alia verba quae carent participiis tam actiuuae quam passiuuae vocis. quorum loco ponuntur nomina adiectiua, vt קָרַב idest accessit רָחַק idest recessit, a quibus verbis deriuantur haec nomina adiectiua קָרוֹב idest propinquus רָחוֹק idest lōginquus. Similiter & quae sequuntur nomina adiectiua vsitata in sacra scriptura ponuntur pro participiis suorum verborum, quia carent eis, vt גִּבּוֹר idest robustus חָזַק idest fortis חָכֵם idest sapiens סָכַל idest stultus צַדִּיק idest iustus קָטָן idest paruus רָשָׁע idest malus. Denique hoc verbū יָכַל idest potuit ne
que

CAP. OCTAVVM.

quæ habet participium actiuæ neque passiuę vocis neque nomen adfectiuum quo possit suppleri, ideo in eo ponitur tempus præteritum pro præsentî. ¶ Sed hæc vltima notabilia magis faciunt ad bonitatem & perfectionem linguæ hebraicæ, quàm ad necessitatem artis.

¶ Capitulum octauum de secunda
verborum coniugatione tam in
voce actiua quàm in passiuâ.

Secunda verborum hebraicorū coniugatio est etiã Strium litterarum vt prima coniugatio, harum tamen prima subscribitur cum puncto chiriq, secunda cum çere vel patha, & nonnunquẽ cum çegol, vt פָּקַד vel פָּקַד & littera media habet dagues, excepto quando fuerit aliqua gutturalium vel res, quæ non recipiunt dagues, & tunc prima verbi positio vtroque modo prædictorum scribi potest. Littera quoque prima & secunda scribi possunt cum pũcto çere. vt Deutero primo בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה idest declarauit legem. Et in eodem casu potest scribi littera prima cum çere, & media cum patha. vt Genesis. 24. בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם idest benedixit abraham. Sunt autem qui dicant, quod ideo littera media huius coniugationis habet punctum dagues, vt per illud suppleatur defectus litteræ iod ociosæ, quæ ibi deberet poni post punctum chiriq secundū rationem bonæ orthographiæ, sed alii dicunt quod nunquẽ dagues supplet litterã ociosam, & quod iste pũctus est naturalis huic cõiugationi ad denotandum vehementiam actionis de qua superius dictũ est. Sensus huius coniugationis in omnibus modis temporibus

F 4 rib⁹

SECUNDI LIBRI

bus & personis tam in voce actiua, quàm in passiuua est penitus similis sensui primæ coniugationis, excepta vocis differentia & significationis vehementia.

Ⓒ Secunda coniugatione actiua
voce tempore præterito.

Ⓒ *Fœminina Masculina.*

בִּקְרָה בִּקְרָה Visitauit,

בִּקְרָתָּ בִּקְרָתָּ Visitasti.

בִּקְרָתִי בִּקְרָתִי Visitauī mascul. vel fœmi.

Ⓒ Plurali numero.

בִּקְרוּ בִּקְרוּ Visitauerunt mascul. vel fœmi.

בִּקְרַתְּם בִּקְרַתְּם Visitastis.

בִּקְרַנּוּ בִּקְרַנּוּ Visitauimus mascul. vel fœmi.

Et notandum, quod in finē clausulæ seu litteræ subfrantialis mediet̄ vertitur in çere, & in eadem collocatur accentus. vt Deutero. 5. אֲשֶׁר דִּבְּרוּ idest quod locuti sunt. Aliquando etiam in prima verbi positione veniunt duę litteræ gutturales iunctę in principio & vtraque subscripta cum çegol. vt Iudicum. 5. מְדוּעַ אַחֲרוּ פַעְמֵי מִרְבּוֹתָיו idest quare tardauerunt pedes quadrigarum illius. Item aliquando hæc coniugatio reperitur scripta sine dagues litteræ mediæ. vt Ezechiel. 9. וּמְלֹאוּ אֶת הַחַיצוֹת idest implete a tria.

Ⓒ Tempore præsentis.

Pæsens indicatiui modi, quod in omnibus coniugationibus hebraicis per participia vocis actiuæ aut passiuæ suppleri solet, plærūq; in hac secūda cōiugatione, & in aliis sequētibus venit cū littera mem addita in principio, & in hac secūda cōiugatione subscribit̄ cū seu. vt

Fœ

CAP. OCTAVVM.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

מִפְקֹדֶת	.י. מִפְקֹדָה	מִפְקֹד	☞	Qui vel quę visitat.
מִפְקֹדוֹת	מִפְקֹדִים	מִפְקֹדִים	☞	Qui vel quę visitant.

☞ Ex hoc autē participio formantur omnes personæ temporis præsentis sicut in prima coniugatione dictum est. Et in fine clausulæ littera media in genere fœminino numeri singularis plærunque venit cum çere, & in ea nõs nunquã accentus collocatur, vt מִפְקֹדָה idest quę visitat, & participium desinens in littera thau scribitur, hoc modo מִפְקֹדֶת Item quando participium masculinum numeri singularis iungitur pronomini aliquando littera substantialis media scribitur cum puncto chiriq. vt Leuitici. 21. מְקַדְּשִׁים idest qui sanctificat vos &c.

☞ **Tempore futuro.**

IN omnibus coniugationibus personæ futuri indicati ui modi veniunt cum illis quattuor litteris אֵיתָן vt alias dictum est, sed earum puncta variantur. In hac ergo secunda coniugatione prædictę litterę subscribuntur cū feua, præter aleph primæ personæ singularis, quæ causa differentię ad vocem similem in prima coniugatione in voce passiuã scribitur cum patha, hoc modo.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	אֶפְקֹדָה	אֶפְקֹד	☞	Visitabo maf. vel fœm.
תִּפְקֹדִי	תִּפְקֹד	תִּפְקֹד	☞	Visitabis.
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	יִפְקֹד	☞	Visitabit.

☞ **Plurali numero.**

נִפְקֹדָה vel נִפְקֹד Visitabimus mascul. vel fœmi.

Visit

SECUNDI LIBRI

תִּפְקְדוּ תִּפְקְדֶנָּה Visitabitis.

יִפְקְדוּ יִפְקְדֶנָּה Visitabunt.

Et in fine clausulæ seuæ litteræ mediæ vertitur in çere & in ea ponitur accentus, vt אֶפְקְדֶנָּה quæ regula etiam obseruatur in omnibus coniugationibus. Alia tempora indicatiui modi in hac secunda coniugatione supplenda sunt, eo modo quo in prima dictum est.

Ⓒ Imperatiuo modo tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

פִּקְדִי פִּקְדֶה 1. פִּקְדִי Visita.

פִּקְדֶנָּה פִּקְדוּ Visitate.

Aliæ personæ huius præsentis suppleuntur per futurū indicatiui modi in om̄ib⁹ cōiugationibus, & semper imperatiuus caret futuro, sed suppletur etiam per futurum indicatiui. Aliquando vero in secunda persona singularis numeri generis masculini venit littera media cum p̄tha, vt Psalmo. 54. בְּלַע יְהוָה פִּלֵּג לְשׁוֹנֵם idest præcipita domine. diuide linguam eorum. &c.

Ⓒ Infinitiuo modo פִּקְדִי idest visitare. Aliquando tamen in hoc modo littera media venit cum cholem. vt Psalmo. 117. יִסֵּר יִסְרִי וְיִסֵּר יִסְרִי יִסֵּר idest castigare castigauit me dominus. Aliquando etiam littera prima scribitur cum chiriq. vt Leuitici. 14. אַחַר חֲלִיץ אֶת הָאֲבָנִים. idest posteaquam eruti fuerunt lapides. Ex hoc etiam infinitiuo suppleuntur gerundia, & subiunctiuus modus vt in prima coniugatione dictum est, subscriptis litteris accidentalibus in principio per seuæ, excepta mem quæ scrib

CAP. OCTAVVM.

scribitur cum chiriq. Et aliquando hæc gerundia recti-
piunt litteram he infine. vt Leuitici. 26. לִיְסָרָה אֶתְכֶם
ideft ad castigandum vos.

¶ Passiua voce. indicatiuo
modo. tempore præterito.

In hac voce passiuæ secundæ conjugationis fere sem-
per littera substantialis prima in omnibus modis & tem-
poribus subscribitur per sureq, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

פָּקְדָה פָּקַד Visitatus vel visitata fuit.

פָּקַדְתְּ פָּקַדְתָּ Visitatus vel visitata fuisti.

פָּקַדְתִּי פָּקַדְתִּי Visitatus vel visitata sum vel fui.

¶ Plurali numero.

פָּקְדוּ Visitati vel visitatæ sũt vel fuerũt

פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּם Visitati vel visitatæ fuistis.

פָּקַדְנוּ Visitati vel visitatæ fuimus.

Et quando littera media est aliqua istarum quattuor
אֶהְעֵר tunc sureq litteræ primæ mutatur in cholem. vt
Exodi. 12. כִּי גָרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם idest quia eiecti fuerunt
ex ægypto, & alibi pluries. nam quando littera media
fuerit cheth, tunc illa littera potest subscribi cum sureq.
vt Ezechielis. 16. וְנִמְיִים לֹא רָחַצְתְּ idest in aqua non es
lota. Et item quando littera media est aliqua quattuor
gutturalium seua eiusdem litteræ vertitur in cameç. Et
idem est iudicium quando fuerit finis clausulæ, sed ultra
hoc in eadem littera collocatur accentus, vt פָּקְדָה

¶ Tempore præsentis.

Præ-

SECUNDI LIBRI

P Ræfens vocis passivæ in secunda coniugatione affimi-
latur præterito eiusdẽ, excepto pũcto litteræ mediæ,
quia in p̄terito est patha, in p̄senti est carneç, hoc modo.

☞ Fœminina. Masculina.

פָּקְדָה vel פְּקֹדֶה	פָּקֵד	Qui vel quæ visitatur.
פְּקֹדוֹת	פְּקֹדִים	Qui vel quæ visitantur.

☞ Tempore futuro.

☞ Litteræ accidentales huius futuri scribuntur cū setia,
excepto aleph primæ personæ singularis quod scribitur
cum patha, hoc modo.

☞ Fœminina. Masculina.

תִּפְקְדִי	אֶפְקֹד vel אֶפְקְדֶה	Visitabor mas. vel fœ.
תִּפְקֹד	תִּפְקֹד	Visitaberis.
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	Visitabitur.

☞ Plurali numero.

תִּפְקְדֶנָּה	נִפְקְדוּ vel נִפְקְדֶה	Visitabimur mas. & fœ.
תִּפְקְדֶנָּה	תִּפְקְדוּ	Visitabimini.
תִּפְקְדֶנָּה	יִפְקְדוּ	Visitabuntur.

In fine vero clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in ca-
meç cum accentu in eadem, vt תִּפְקְדִי תִּפְקְדוּ

☞ Imperatiuo modo caret.

☞ Infinitiuo modo פָּקֵד vel פְּקֹד idest visitari. Cui
si præponantur quattuor litteræ accidentales כָּלֵם fient
gerundia vocis passivæ. Et subiunctiuus modus eodem
modo est supplendus sicut in prima cõiugatione dictum
est. ☞ Est & aliud participiũ passivæ vocis, hoc modo.

Fœ

CAP. NONVM.

☞ *Fœminina. Masculina.*

מִפְקֹדֶת. *i.* מִפְקֹדָה. מִפְקֹד. Qui vel quę visitatur.

מִפְקֹדוֹת. מִפְקֹדִים. Qui vel quę visitatur.

Et quando littera substantialis media fuerit aliqua istarum quinque אֶהְיֶה tunc sureq litteræ primæ vertitur in cholem. vt Deuterono. 33. יְהוָה מְבֹרָכַת. idest benedicta domini. & cætera.

☞ Cap. nonum de tertiã verborum coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuã.

Tertia verborum hebraïcorum cõiugatio quemadmodum, & supradictum est, appellatur הִפְעִיל idest fecit facere, eo quod significet actum verbi trãsire in aliam personam. quod præcipue fit in verbis trãsitiuis, vt הִפְקִיד אֶת הַחֹלִיָּה idest fecit visitare infirmum. vnde cõcurrunt in actu illo tres personæ, scilicet Qui facit visita- re/ Qui visitat/ & Qui visitatur. Verum in verbis absolu- tis solum concurrunt duæ personæ, quia actus non tran- sit in tertiam personam, vt הִעָמִיד idest fecit stare. In hac itaque coniugatione vno verbo significantur duæ actiones, scilicet ea quæ est illius verbi, & vltra significa- tio huius verbi facio facis. Et aliquando verbum huius tertix coniugationis habet solam significationem primæ coniugationis, quia non importat duos actus, sed vnum. vt Numeri. 30. הִחַיֵּשׁ idest tacuit &c. Et quando littera substantialis vltima fuerit hain siue chet, ipsa subscribitur per patha. Exemplum primi הִשְׁמִיעַ idest audire fe- cit. Exemplum secundi הִצְלִיחַ idest fecit proficere. ☞ Et notandum, quod in præterito vocis actiuæ huius coniu- gatio

SECUNDI LIBRI

gationis littera iod exteritur ex medio dictionis, præterquam in tertiis personis vtriusque numeri & generis, hoc modo.

¶ Indicatio modo. Actiua voce. tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הִפְקִידָה הִפְקִיד Fecit visitare.

הִפְקִידְתְּ הִפְקִידְתְּ Fecisti visitare.

הִפְקִידְתִּי הִפְקִידְתִּי Feci visitare mascul. vel fœ.

¶ Plurali numero.

הִפְקִידוּ הִפְקִידוּ Fecerunt visitare mascul. vel fœ.

הִפְקִידְתֶּם הִפְקִידְתֶּם Fecistis visitare.

הִפְקִידְנוּ הִפְקִידְנוּ Fecimus visitare mascul. vel fœ.

Sed quando littera substantialis prima fuerit aliqua quattuor gutturalium, tunc he in principio verbi posita, quæ est accidentalis, & prædicta prima substantialis debent scribi per çegol, vt הִעָבִיר .i. fecit transire. Aliquando tamen obseruatur regula præcedens, quia illa prima substantialis subscribitur per seua, vt הָעָלִים idest abscondit vel fecit abscondere. Est etiam in vno sacrae scripturae loco alia exceptio, scilicet quod littera he accidentalis in principio dictionis posita, vbi nulla est gutturalis littera substantialis, subscribitur per çegol. vt primi Regum. 25. לֹא הִכְלַמְנוּם idest non fecimus facere eis dedecus.

¶ Tempore præsentis.

Præsentis indicatiui modi, vt sæpe dictum est circumloquimur per participium vocis actiua. quod habet in principio litteram mem subiecto puncto patha vel cas meç,

CAP. NONVM.

meç , & in eo abicitur littera he accidentalis, quæ ponetur in principio dictionis in præterito , hoc modo.

☞ *Fœminina. Masculina.*

מִפְקִידָה .י. מִפְקִידָה מִפְקִיד Qui vel q̄ fecit visitare.
 מִפְקִידוֹת מִפְקִידִים מִפְקִידוֹת Qui vel q̄ visitare faciūt.

Et quando littera substantialis prima est aliqua quatuor gutturaliū illa debet subscribi cū pūcto patha loco seua , vt מַעְבִּיר idest qui fecit transire . Et aliquando littera substantialis media loco puncti chiriq̄ habet çere excluso iod . vt Psalmo . 134 . מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו . idest qui educit ventos de thesauris suis &c.

☞ *Tempore futuro.*

☞ Litteræ accidentales huius futuri debent subscribi cum puncto patha remoto a principio dictionis he præteriti , & littera substantialis media habeat punctum chiriq̄ , hoc modo.

☞ *Fœminina. Masculina.*

אֶפְקִידָה .י. אֶפְקִיד אֶפְקִיד Visitare faciã mas.f. fœ.
 תִּפְקִידִי תִּפְקִיד Visitare facies.
 תִּפְקִיד יִפְקִיד Visitare faciet.

☞ *Plurali numero.*

נִפְקִידָה .י. נִפְקִיד נִפְקִיד Visitare faciemꝑ. m. f. f.
 תִּפְקִידְנָה תִּפְקִידוּ Visitare facietis.
 תִּפְקִידְנָה יִפְקִידוּ Visitare facient.

Et quando littera substantialis prima fuerit aliqua gutturaliū illa etiam subscribitur per patha, vt אַעְמִיד idest stare

SECUNDI LIBRI

stare faciam. Item hoc futurum aliquando recipit in principio litteram he accidentalem præteriti supradicti. vt Psał. 114. **וְיִשׁוּעַ יְהוָה וְלִי יִשׁוּעַ** idest & me saluum faciet. Aliquando etiam littera substantialis media scribitur per çere loco chiriq, & excluditur iod ex medio. vt Genesis primo **וַיִּבְרָא אֱלֹהִים** idest & diuisit deus, & alibi sæpius. Nonnunquam præterea in numero plurali littera media scribitur cum seua loco chiriq excluso iod ex medio. vt primi Regum. 31. **וַיִּדְבְּקוּ פְּלִשְׁתִּים** idest irrueruntque philistin. pro quo debuit esse **וַיִּדְבְּקוּ** quod etiam fit cum cõponitur pro nomini. vt primi Regum. 17. **וַיַּעֲשֶׂה לְיָהוָה** idest diuitem faciet illum rex. pro quo debuit esse. **וַיַּעֲשֶׂה**

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Istæ modus habet he in principio sicut præteritũ indicatiui, & scribitur cum patha, sed littera media in secunda psona singulari masculina & plurali fœminina plærunque scribitur cum çere, & excluditur iod ex medio. In aliis vero personis eadem littera media scribitur cum chiriq & non abiicitur iod, hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הַפְּקִידֵי vel **הַפְּקִידָה** Fac visitare.
הַפְּקִידָה **הַפְּקִידוּ** Facite visitare.

Et quando littera media fuerit aliqua quattuor gutturalium, scribenda est cum patha. vt secundi Regum. 11. **הַחֵזֶק מִלְחַמְתְּךָ** idest conferta bellum tuum. Et aliquãdo in secunda persona singulari masculina littera media scribitur cum çegol. vt primi Paralippo. 21. **הַעֲבֵר נָא** idest fac transire nunc. Et nonnunquam eadem persona scribitur

tur

CAP. NONVM.

tur cum chiriq loco çere. vt Hieremiae. 17. **הָיָא עֲלֵיהֶם** idest induc super eos. Et quandoque scribitur cum patha loco çere. vt Psal. 5. **הַיָּשָׁר לְפָנַי הַדֶּרֶךְ** idest dirige in conspectu meo viam tuam. Idem quoque modus aliquãdo scribitur cum he in fine. vt Hiere. 18. **הִקְשִׁיבָה יְהוָה** idest audi domine.

¶ In finitiuo modo.

¶ Iste etiam modus recipit he in principio, & littera substantialis media scribitur cum çere siue chiriq & iod, hoc modo **הַפְקִיד** vel **הִפְקִיד** idest facere visitare. Aliquando etiam he addita scribitur cum chiriq. vt Esaiæ. 31. **וְנָגַן וְרָצִיל בְּסֶחַ וְהַמְלִיט** idest protegere & liberare transire & saluare, & alia ad hunc modum. ¶ Per hunc quoque infinitiuum suppleuntur gerundia & modus subiuunctiuus præpositis illis quattuor litteris **בכלם** subscriptis cum seua, & non variatur primus pūctus vocalis infinitiui. Et in tali casu aliquãdo he addita in principio infinitiui excluditur, & prædictæ litteræ scribuntur cum patha vel cameç. vt Psalmo. 25. **לְשִׁמְיַע בְּקוֹל תוֹדָה** idest ad audiendam vocem laudis. Et alia similiter.

¶ Passiua voce, indicatiuo modo, tempore præterito.

VOx passiua tertiæ coniugationis non habet significationem transitiuam, sed ad modum vocis passiuae primæ cōiugationis, habet tamē he in principio subscriptum cum siueq vel cum cameç proferendo vt **חורlem**, hoc modo **הַפְקִיד** vel **הִפְקִיד**. Exemplum primi.

G For

SECUNDI LIBRI

<p>☞ <i>Fœminina.</i></p> <p>הַפְּקֹדָה הַפְּקֹדֶת</p>	<p><i>Masculina.</i></p> <p>הַפְּקֹד הַפְּקֹדֶת הַפְּקֹדֹתַי</p>	<p>Visitatus vel. ta. fuit.</p> <p>Visitatus vel. ta. fuffit.</p> <p>Visitatus vel. ta. fui.</p>
--	--	--

☞ Plurali numero.

	<p>הַפְּקֹדוּ הַפְּקֹדְתֵם הַפְּקֹדְנוּ</p>	<p>Visitati vel. te. fuerunt.</p> <p>Visitati vel. te. fuistis.</p> <p>Visitati vel. te. fuimus.</p>
--	---	--

Sed quando littera substantialis prima est aliqua quatuor gutturalium, he accidentalis in principio posita aliquando scribitur cum *cameç*, & gutturalis prædicta scribenda est cum *cameç* *chateph*, vt *הַעֲמַד* idest *statutus* est. Itē in fine clausulæ littera substantialis media scribitur cum *cameç* loco seuæ & cum accentu in eadē. vt *הַפְּקֹדוּ*

☞ Tempore præsentis.

☞ Hoc tempus circumloquimur per participium habens in principio he cum *sureq* vel cum *cameç* pro *cholem*, hoc modo.

<p>☞ <i>Fœminina.</i></p> <p>הַפְּקֹדֶת .י. הַפְּקֹדָה</p>	<p><i>Masculina.</i></p> <p>הַפְּקֹדֶת .י. הַפְּקֹדִים</p>	<p>Qui vel quę visitatur.</p> <p>Qui vel quę visitatur.</p>
--	--	---

☞ Tempore futuro.

☞ Futurum indicatiui modi vocis passiuę habet litteras accidentales in principio subscriptas cum *sureq* vel cum *cameç* *chateph* pro *cholem*, hoc modo *אֶפְקֹד* vel *אֶפְקֹדָה* idest *visitabor*.

Fœ

CAP. NONVM.

Ⓒ *Fœminina.* *Masculina.*

תּוֹפְקֹדִי תּוֹפְקֹד Visitaberis.

תּוֹפְקֹד יוֹפְקֹד Visitabitur.

Ⓒ *Plurali numero.*

נוֹפְקֹד Visitabimur *mas. f. fœ.*

תּוֹפְקֹדְנָה תּוֹפְקֹדוּ Visitabimini.

תּוֹפְקֹדְנָה יוֹפְקֹדוּ Visitabuntur.

Et quando littera substantialis prima fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, litteræ accidentales huius futuri scribuntur cum cameç, & prædicta littera prima cum cameç chateph pro cholem. vt *Leuitici. 16.* יַעֲמֹד חֵי. idest statuatur viuus. & *Esdre decimo.* יִחָרֵם כָּל רְכוּשׁוֹ. idest destruat^rur omnis substantia eius. & cætera.

Ⓒ Imperatiuo caret.

Ⓒ *Infinitiuo modo.*

Ⓒ *Iste modus recipit he additam in principio subscriptam cum fureq vel cum cameç chateph pro cholem, & substantialis media venit cum çere, hoc modo הַפְקֹד vel הִפְקֹד idest visitari. Infinitiuus namque iste frequentius in sacra scriptura venit he subscripta cum cameç chateph pro cholem. vt *Ezechielis. 16.* וְהַמְלִיחַ לֹא הַמְלִיחַת. idest saliri non es salita & inuoluta non es inuoluta. pro quo noster interpretes posuit, nec sale salita, nec inuoluta pannis. Habet etiam iste infinitiuus aliquando he additam infine. vt *Ezechielis. 32.* וְהִשְׁכַּבְתָּ אֶת עַרְלֹיִם idest descendere & dormire cum incircumcisis. & cætera.*

SECUNDI LIBRI

¶ Participium vocis passiuæ.

¶ Fœminina.

Masculina.

מוֹפְקֶדֶת .י. מוֹפְקֶדֶה מוֹפְקֶד Qui vel quę visitat̄.

מוֹפְקֶדִים מוֹפְקֶדוֹת Qui vel quę visitant̄

Sed aliquando hoc participiū habet he præteriti post mem. vt Ezechielis. 46. לְאַרְבַּעֶתָם מֵהוֹקֵצְעוֹת. idest ad quattuor illa angulata. pro quo nos habemus, mensuræ vnus quattuor. Et quando littera substantialis media fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, littera mem accidentalis venit cum cameç, & substantialis prima cum cameç hateph. vt Ezechielis. 29. בְּתוֹךְ עָרִים מְחַרְבוֹת. idest inter vrbes destructas &c.

¶ Cap. decimū de quarta verborum hebraicorū coniugatione tam in voce actiua quàm in passiuā.

Quarta coniugatio ideo superius dicta est verbum quadratum, quia quattuor habet litteras substantiales in prima verbi positione. estque duarum syllabarū verbum, quarum prior scribitur cum puncto cholem & littera vau ociosa, secunda vero cum puncto patha, hoc modo רוּם idest exaltauit. Ad hanc vero coniugationem plærunque pertinent verba dicta imperfecta, quæ etiam in prima coniugatione sunt monosyllaba, vt רוּם idest leuauit קוּם idest surrexit. Et quando tale verbum venit ad quartam coniugationem, secunda eius syllaba frequenter scribitur cum çere, hoc modo קוּמִים idest eleuaui. Hæc quoque coniugatio est eorum verborum in quibus secunda littera geminatur, vt מְדַד idest mensus est. Et tunc verbum quadratum scribitur cum patha vel çere in

re in

CAP. DECIMVM.

re in secūda syllaba, & in eo non sunt nisi trēs litteræ sub-
stantiales, quia vau est ibi vocalis & ociosa. In superiori-
bus vero verbis huius coniugationis etiam littera vau est
de substantia verbi, vt patuit ex eorum primitiuis primæ
coniugationis. Patet ergo, quod ad hanc coniugationem
raro pertinent nisi verba monosyllaba primæ coniuga-
tionis, vel geminantia secundam litteram. Et si aliquando
alia verba ad eam veniant, tunc solę tres litteræ sunt sub-
stantiales, & secunda earum syllaba scribitur cum patha
vel çere in prima positione, sed indiscursu coniugationis
semper eadem secunda syllaba scribitur cum patha, exce-
pto in secunda persona singulari fœminina præteriti & in
tertia plurali, quia scribitur cum puncto seu.

⌚ Actiua voce. indicatiuo modo. tempore præterito.

⌚ Fœminina. Masculina.

פּוֹקְדָה	פּוֹקֵד	Visitauit.
פּוֹקְדָתְךָ	פּוֹקְדָתְךָ	Visitasti.
	פּוֹקְדָתִי	Visitauit mascu. vel fœ.

⌚ Plurali numero.

	פּוֹקְדוּ	Visitauerunt mas. f. fœ.
פּוֹקְדְתֶם	פּוֹקְדְתֶם	Visitastis.
	פּוֹקְדָנוּ	Visitauimus mas. f. fœ.

Et in fine clausulæ seu litteræ tertiæ vertitur in ca-
meç cum accentu in eadem. vt Hieremiæ. 12. נִמְעַתְּם נָם
שׁוֹרָשׁוֹ idest plantasti eos & radices miserunt.

⌚ Tempore præsentis.

⌚ Hoc tēp⁹ vt alias sæpe dixim⁹ circūloquimur p⁹ p⁹cti-
piū, qđ habet mem in p⁹ncipio cū pūcto seu, hoc modo.

G 3 Fœ

SECUNDI LIBR I

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

מְפֹקֵדָה .י. מְפֹקֵדָה מְפֹקֵד Qui vel quæ visitat.
מְפֹקֵדוֹת מְפֹקֵדִים מְפֹקֵדוֹת Qui vel quæ visitant.

Inuenitur tamen in hoc præsentī nonnunquām vox masculīna numeri singularis addita iod in fine. vt Psalmo 99. מְלַשְׁנִי בַּסֵּתֶר. idest qui accusat in secreto. Et debuerat dici. מְלוֹשֵׁן.

☞ **Tempore futuro.**

☞ Eius quattuor litteræ accidentales scribuntur cum seua, præter aleph h primæ personæ singularis, quæ venit cum patha, vt

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

אֶפְקֹדָה .י. אֶפְקֹד אֶפְקֹד Visitabo.
תְּפֹקֵדִי תְּפֹקֵד Visitabis.
תְּפֹקֵד יְפֹקֵד Visitabit.

☞ **Plurali numero.**

נְפֹקֵדָה .י. נְפֹקֵד נְפֹקֵד Visitabimus.
תְּפֹקֵדְנָה תְּפֹקֵדוּ Visitabitis.
תְּפֹקֵדְנָה יְפֹקֵדוּ Visitabunt.

Et aliquando in voce fœminina secundæ & tertie personæ scribitur cum çere, hoc modo תְּפֹקֵדְנָה & infine clausulæ seua secundæ litteræ substantialis vertitur in çere cum accentu in eadem, vt אֶפְקֹדָה תְּפֹקֵדִי אֶפְקֹדָה תְּפֹקֵדוּ יְפֹקֵדוּ.

☞ **Imperatiuo modo.**

☞ Huiusmodi secundæ personæ tam in singulari quàm in plurali similes sunt tertis personis præteriti indicati.

ש,

CAP. DECIMUM.

ut, sed earum differentia ex sententia & contextura litteræ poterit cognosci, hoc modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

פּוֹקֵדִי	פּוֹקֵדָה	vel	פּוֹקֵד	Visita.
פּוֹקֵדָה			פּוֹקְדוּ	Visitate.

⌘ Infinitiuo modo.

⌘ Præfens infinitiuus est simile secundæ personæ singulari masculinæ præcedentis imperatiui, hoc modo פּוֹקֵד idest visitare. Et ex eo supplenda sunt gerundia & subiunctiuus modus per illas quattuor litteras accidentales, de quibus in prima coniugatione dictum est, & debent subscribi per seua &c.

⌘ De passiuâ voce.

⌘ Passiuâ vox quartæ coniugationis dicitur ab hebræis verbum graue, tum ratione scripturæ, quia habet quinque litteras. nam super tres substantiales additur littera he in principio subiecto puncto chiriq, & post eam immediatæ ponitur thau cū seua, vt colligatur ad præcedentē in eadē syllaba, & littera substantialis media habet dagues, hoc modo הִתְפַּקֵּד .i. visitauit se. Tum etiâ ratione significationis, quia significat quasi passionē innatā, idest actum qui non transit communiter in aliam personam, sed potius manet in ipso agente, ita vt idem sit agens & patiens illius actus, vt הִתְחַזַּק idest confortatus est vel confortauit se. Nonnunquam vero hæc verba reperiuntur transitiuâ sicut verba primæ coniugationis, vt הִתְפַּלֵּל idest orauit הִתְבּוֹנֵן idest intellexit. Ali-

G 4 qñ

SECUNDI LIBRI

quando etiam sunt verba absoluta, vt **הִתְהַלֵּךְ** idest ambulauit . Item aliquando deficit littera thau superaddita & suppletur per dagues primæ litteræ substantialis. vt Io sue. 22. **אֲשֶׁר לֹא הִטְהַרְנוּ** idest a quo non mundauimus nos, vel non sumus mundati . Aliquando etiam littera substantialis media scribitur cum çere, excepto in fine clausulæ, & aliquando cum çegol . vt Genesis. 6. **הִתְהַלֵּךְ נֹחַ** idest ambulauit noe . Quandoque vero ex littera substantiali media tollitur dagues &c. ¶ Notandū tamen, quod in huiusmodi verbis littera thau superaddita semp ponitur ante litteras substantiales, præterquàm cum prima littera substantialis fuerit aliqua istarum quattuor, **זָסַעַשׁ** quia tūc illa debet præcedere thau. vt Micheæ. 6. **וְיִשְׁתַּמְרֵר** idest & seruabuntur præcepta ambri. nam ex ratione huius cōiugationis debuerat scribi. **וְיִתְשַׁמְרֵר** Et cum venerit aliqua illarum quattuor litterarum, aliquando littera thau vertitur in teth. vt Gene. 44. **מִה נִצְטַדַּק** idest in quo iustificabimus nos vel iustificabimur, quod verbum venit a **צַדַּק** idest iustifico . Procedit ergo hæc coniugatio, hoc modo.

¶ Indicatio modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הִתְפַּקְדָה	הִתְפַּקַּד	Visitauit se.
הִתְפַּקְדִּית	הִתְפַּקַּדְתָּ	Visitasti te.
	הִתְפַּקְדִּיתִי	Visitauit me mas. vel fœ.

¶ Plurali numero.

הִתְפַּקְדוּ Visitauerūt se ma. f. fœ.
Viste

CAP. DECIMUM.

הַתְּבַקְדֶתּוּם הַתְּבַקְדֶתּוּ Visitatis vos.

הַתְּבַקְדֵנוּ Visitauim⁹ nos mas. l. fce.

Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem sic. הַתְּבַקְדֵוּ

⌚ Tempore præsentis.

⌚ Littera mem addita participio subscribitur cum chiriq & tollitur he præteriti, hoc modo.

⌚ Fœminina. Masculina.

מִתְבַקֶּדֶת מִתְבַקֵּד Qui vel q̄ visitat se.

מִתְבַקְדֹת מִתְבַקְדִים Qui vel q̄ visitat se

⌚ Tempore futuro.

⌚ Hoc etiam tempus amittit he præteriti, & hoc ne simul proferantur tres litteræ in eadem syllaba, quod esset valde graue. Et litteræ accidentales huius futuri scribende sunt cum chiriq, præterq̄ aleph primæ personæ q̄ venit cū çegol, & littera dictionis mediæ cū çere, hoc modo.

⌚ Fœminina. Masculina.

אֶתְבַקְדֶה אֶתְבַקֵּד Visitabo me. m. l. fce

תְּבַקְדִי תְּבַקֵּד Visitabis te.

תְּבַקֵּד יִתְבַקֵּד Visitabit se ipsum.

⌚ Plurali numero.

נִתְבַקְדֶה נִתְבַקֵּד Visitabim⁹ nos. m. l. f.

תְּבַקְדֶנּוּ תְּבַקֵּדוּ Visitabitis vos.

תְּבַקְדֶנּוּ יִתְבַקֵּדוּ Visitabunt seipsos.

Aliquando tamen littera substantialis mediæ venit cum patha, vt Prouerbiorum. 25. אֶל תִּתְהַדֵּר לְפָנַי מֵאֵל idest mediæ

SECUNDI LIBRI

non gloriaris coram rege . Et in fine clausulæ senu litteræ
mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem. vt Exo
di. 19. יהוה יתקדשו אל יהוה idest qui accedunt
ad dominum sanctificetur . Et alia ad hunc modum.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Iste modus recipit he præteriti in principio cum
chiriq , hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הַתְּפַקְדִּי הַתְּפַקְדֵּה הַתְּפַקְדֵּךְ Visita te.

הַתְּפַקְדֵּנָה הַתְּפַקְדוּ Visitate vos.

Ⓒ Infinitiuo modo, vt הַתְּפַקְדֵּךְ .i. visitare se.

Ⓒ Aliud vero participium passiuæ vocis , hoc mo-
do profertur.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

מְפֻקְדֵת .i. מְפֻקְדֵה מְפֻקְדֵךְ Visitatus vel visitata.

מְפֻקְדוֹת מְפֻקְדִים Visitati vel visitate.

Ⓒ Quattuor itaque coniugationis hebrææ verborum
regularium seu perfectorum ad hunc modum explicatæ
sunt. Ⓒ Circa eas tamen adhuc notandum , esse quædam

verba ex duabus coniugationibus cõposita. vt Psalmo. 7.
יִרְדּוּף אֹיֵב נַפְשִׁי idest persequatur inimicus animam

meam. nam verbum יִרְדּוּף est tertia persona singularis
futuri posita pro imperatiuo . et componitur ex futuro

primæ coniugationis vocis actiuæ , hoc est יִרְדּוּף & ex
futuro secundæ coniugationis eiusdem vocis , hoc est

יִרְדֵּף nam punctus chiriq qui subiicitur iod, & cholem
qui imponitur daled , sunt primæ coniugationis . sed pa-
thachi

CAP. DECIMUM.

thach qui subiicit litteræ res, & dagues litteræ daled sunt secundæ coniugationis . Eadem quoque compositio reperitur in voce passiuâ . vt Numeri primo **לֹא הִתְפַּקְדוּ בְּתוֹכֵם** idest non fuerunt numerati inter illos . quod verbum **הִתְפַּקְדוּ** componitur ex voce passiuâ tertix coniugationis quæ est **הִפְקִיד** & ex eadem voce quartæ coniugationis , quæ est **הִתְפַּקֵּד** cameç ergo qui subiicitur he est tertix coniugationis , & thau est quartæ coniugationis . ¶ Sunt etiam quædam verba composita ex duobus temporibus . vt Ezechiel. octauo **וְהִמָּה מִשְׁתַּחֲוִיתֶם** idest & illi humiliabant se siue adorabant . componitur namque hoc verbum **מִשְׁתַּחֲוִיתֶם** ex præterito & præsentis vocis passiuæ quartæ coniugationis, quia mem prima est participii præsentis , & thau secunda est præteriti .

¶ Et quia superius diximus has quattuor verborum coniugationes habere octo voces quas hebræi vocant **שִׁמְנָה טוֹרִים** Est notandum , quod in sacra scriptura tres istarum vocum non sunt multum vsitatæ sed rarissimæ, scilicet vox passiuâ secundæ coniugationis, vox passiuâ tertix , & vox actiuâ quartæ . aliæ vero quinque voces sunt frequentissimæ in vsu sacre scripturæ hebraicæ, scilicet actiuâ & passiuâ primæ coniugationis, actiuâ secundæ, actiuâ tertix, & passiuâ quartæ.

¶ Capitulum vndecimum , de compositione verborum cum pronomiibus procedendo per singulas personas vocis actiuæ.

Licet

SECUNDI LIBRI

Licet ex verbis hebraicis adiunctis sibi nominibus vel pronomibus possit fieri oratio more latinorum & Græcorum sine compositione, tamen consuevit sacra scriptura ob breuitatem pariter & elegantiam pronomen verbo adiungere per compositionem, vt vna tantum dictione proferat orationem. Verbi gratia. hanc orationem deus visitauit me, possemus sine compositione ita dicere hebraice **אֲתִי בָּקַד הָאֱלֹהִים** vbi accusatiuus pronominis adiungitur verbo per appositionem. sed eandem sententiã verbo cõposito cum pronomine ita proferim? **הָאֱלֹהִים בָּקַדְנִי**. Ergo ad bene intelligendam sacram scripturam opus erit hanc verborũ & pronominum cõpositionem declarare, sicut etiam superius egimus de cõpositione nominis cum pronomine, quia vtraque compositio est frequentissima in sacra scriptura. ¶ In primis itaque notandæ sunt aliquæ regulæ generales de hac compositione verborum cum pronomibus, deinde veniemus ad speciales compositiones singularum personarum. ¶ Prima regula sit hec, quod ista compositio non habet locum nisi in vocibus actiuis omnium verborum tam regularium quàm irregularium. ¶ Secunda regula, quod pronomina quæ istam compositionem verborum intrat omnia sunt deriuatiua, sicut & in nominibus dictum est. Non enim alia potest apud hebræos dari differentia inter pronomen primitiuum & deriuatiuum, nisi per compositionem & appositionem, quia deriuatiuum semper, primitiuum nunquàm in compositione reperitur, opposito modo in appositione. ¶ Tertia regula, quod non est tanta

neces

CAP. VNDECIMVM.

necessitas compositionis verborum cum pronomibus
 quanta erat in nominibus, nam sententia nominis cōposi-
 ti cum pronomine non potest aliter hebraice dici quàm
 per compositionem, vt תורתִי idest lex mea, sed senten-
 tia verbi compositi cum pronomine potest dici & per cō-
 positionem & per appositionem, vt paulo superius expli-
 catum est. ¶ Quarta regula, quod quando alicui verbo
 adiungitur nomen vel pronomen per appositionem sem-
 per est ponendum in accusatiuo, quia omne verbum he-
 braicum transitiuum actionem significans regit post se
 accusatiuum, quandoque quidem articulo designatum,
 quandoque vero sine articulo sed sola constructione co-
 gnoscendum, vt alias dictum est. ¶ Prima regula specia-
 lis sit ista, quod tertia persona vtriusque numeri & gene-
 ris in præterito indicatiui modi habet in sua compositio-
 ne decem varietates. & hoc verum est non connumerata
 eius duplici terminatione nisi pro vna, sed facta variatio-
 ne vocis masculinæ & foeminæ in secundis & tertiis per-
 sonis pronominū tam in singulari numero quàm in plu-
 rali. ¶ Secunda regula specialis, quod secunda persona
 eiusdem præteriti in vtroque numero & genere habet sex
 varietates in sua compositione cum pronomine. Et intel-
 ligitur cū cōditionibus regulæ præcedentis. ¶ Tertia re-
 gula, quod prima persona eiusdem præteriti in vtroque
 numero & genere habet octo variationes, cum prædictis
 conditionibus. Has tres regulas hebræi commemorant
 in illo versu Leuiti. 18. וְחַי בָּהֶם idest & viuet in eis, cuius
 litteræ hos numeros denotāt. nā littera vau valet sex/cheth
valet

SECUNDI LIBRI

valet octo, iod denique valet decem. ergo per litteram iod prima regula, per van secunda, per cheth vero tertia designatur regula, vt sit dictio vachai idem quod sex octo decem. ¶ Ratio vero harum regularum, scilicet quod nō totidem modis varientur compositiones vnius personæ verbi sicut alterius, hæc est. Quia raro aut nunquam est iussu loquentium reciprocatio eiusdem personæ supra seipsam. hoc est primæ super primam & secundæ super secundam, maxime in verbis compositis cum pronomini bus. Non enim dicimus verbo sic composito, visitauit me, visitasti te. Neque in numero plurali, visitauimus nos, visitastis vos. sed huiusmodi locutiones explicantur hebraice per verba passiuæ quartæ coniugationis, cuius significatio est reciproca. vt capitulo præcedente dictum est. Exemplum vt התגדלתר magnificatus sum vel magnificauit me התחזקת idest confortatus es vel conforta sti te. & cætera. ¶ Quarta regula, quod in his compositionibus ordo personarum verbi procedit modo hebraico, scilicet incipiendo a tertia persona præteriti, & per secundam veniendo ad primam, sed ordo personarum pronominis procedit modo latino, scilicet incipiendo a prima & per secundam veniendo ad tertiam personam. horum omnium exempla sequuntur in verbo superius visitato, scilicet פקד idest visitauit. Hæc itaque tertia persona singularis masculina præteriti in suis decem variatibus cameç primæ litteræ mutat in senu, quæ mutatio in aliis coniugationibus locum non habet. imò neque in aliis tēporibus & modis huius primæ coniugationis, sed

in

CAP. VNDECIMVM.

In eis semp̄ manēt prima pūcta vocalia etiā in cōpositionē.

☞ **Fœmi.** Mascul. ☞ **Format ergo p̄teritū, hoc mō.**

בְּקִדְנִי Visitauit me. s. ipse. maf. f. f.

בְּקִדְךָ Visitauit te.

בְּקִדְהוּ. 1. בְּקִדְהוּ. 1. בְּקִדְהוּ Visitauit illum aut illam.

☞ **Plurali numero.**

בְּקִדְנוּ Visitauit nos.

בְּקִדְכֶם Visitauit vos.

בְּקִדְוֹם Visitauit illos aut illas.

Eodem modo tertia persona singularis fœminina, scilicet בְּקִדְהָ habet decem varietates compositionis. vt

☞ **Fœminina.** Masculina.

בְּקִדְתִּנִּי Visitauit me. s. ip̄a

בְּקִדְתֶּךָ Visitauit te.

בְּקִדְתֵּהוּ. 1. בְּקִדְתֵּהוּ. 1. בְּקִדְתֵּהוּ visitauit illū. 1. illā.

☞ **Plurali numero.**

בְּקִדְתֵּנוּ Visitauit nos. m. f. f.

בְּקִדְתֶּכֶם Visitauit vos.

בְּקִדְתֵּוֹם. 1. בְּקִדְתֵּוֹם. 1. בְּקִדְתֵּוֹם Visitauit illos aut. as.

☞ **Secūda vero p̄sona singularis masculina eiusdē p̄teriti. s. בְּקִדְתָּ sex tātū habet in sua cōpositione diuersitates mutato etiā cameç primæ litterę i seua ad hūc modū.**

☞ **Fœminina.** Masculina.

בְּקִדְתִּנִּי Visitasti me. s. ip̄e. m. f. f.

בְּקִדְתֵּהוּ. 1. בְּקִדְתֵּהוּ. 1. בְּקִדְתֵּהוּ Visitasti eum vel eam.

☞ **Plurali numero.**

בְּקִדְתֵּנוּ Visitasti nos. ma. f. fœ.

בְּקִדְתֵּוֹם. 1. בְּקִדְתֵּוֹם. 1. בְּקִדְתֵּוֹם Visitasti eos vel eas.

Part

SECUNDI LIBRI

Pari modo variatur secundæ personæ singularis fœmininæ compositio per sex modos, vt פְּקַדְתָּ

☞ Fœminina. Masculina.

פְּקַדְתִּינִי Visitasti me scilicet ipsa.
פְּקַדְתִּיהוּ פְּקַדְתִּיהוּ Visitasti eum vel eam.

☞ Plurali numero.

פְּקַדְתִּינוּ Visitasti nos mas. f. fœ.
פְּקַדְתֵּינָם פְּקַדְתֵּיהֶם Visitasti eos vel eas.

☞ Prima item persona singularis, scilicet פְּקַדְתִּי quæ est simul masculina & fœminina, habet octo varietates mutato vt prius cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

☞ Fœminina. Masculina.

פְּקַדְתִּיךָ פְּקַדְתִּיךָ Visitavi te.
פְּקַדְתִּיהוּ פְּקַדְתִּיהוּ .i. פְּקַדְתִּיו Visitavi eum vel eam.

☞ Plurali numero.

פְּקַדְתִּיכֶם פְּקַדְתִּיכֶם Visitavi vos.
פְּקַדְתֵּינָם פְּקַדְתֵּיהֶם Visitavi eos vel eas.

Aliqui sunt qui huic primæ personæ addunt novam hanc differentiam compositionis פְּקַדְתִּינִי idest visitavi me, sed hoc non approbant omnes. Item in tertia huius personæ compositione, scilicet פְּקַדְתִּיהוּ aliquando littera media subscribitur per chiriq, vt Iudicum. 13. וְלֹא שָׁאַלְתִּיהוּ .i. & non interrogavi eum. Et alibi frequenter.

☞ Tertia persona pluralis eiusdem præteriti, scilicet פְּקַדְדוּ quæ simul est masculina & fœminina, in suis decem varietatibus etiam mutat cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

Visi

CAP. VNDECIMVM.

☞ Fœminina.	Masculina.	
	בְּקִדְוֹנִי	Visitauerunt me. m. l. fœ.
בְּקִדְוֹנֵי	בְּקִדְוֹנָה	Visitauerunt te.
בְּקִדְוֹנֵיהּ	בְּקִדְוֹהוּ	Visitauerūt illū aut illam

☞ Plurali numero.

	בְּקִדְוֹנֵנוּ	Visitauerunt nos. mas. l. fœ.
בְּקִדְוִיכֶן	בְּקִדְוִיכֶם	Visitauerunt vos.
בְּקִדְוִיהֶן	בְּקִדְוִיהֶם	Visitauerunt illos aut illas.

☞ Secunda persona pluralis masculina, scilicet בְּקִדְוֹתֵם in suis sex varietatibus, præter hoc quod mutat cameç primæ litteræ in seua, mutat etiam mem finalem in vai, hoc modo.

☞ Fœminina.	Masculina.	
	בְּקִדְוֹתֵנוּ	Visitastis me. scilicet ipsi.
בְּקִדְוֹתֵיהּ	בְּקִדְוֹתֵהוּ	Visitastis illum aut illam.

☞ Plurali numero.

	בְּקִדְוֹתֵנוּ	Visitastis nos. mas. l. fœ.
בְּקִדְוֹתֵיהֶן	בְּקִדְוֹתֵיהֶם	Visitastis illos aut illas.

Eodem modo secunda pluralis fœminina, scz בְּקִדְוֹתֵיךְ habet sex varietates similes prædictis.

☞ Prima denique persona pluralis præteriti, scilicet בְּקִדְוֵנוּ quæ simul est masculina & fœminina, in sua com positione octuplici mutat cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

☞ Fœminina.	Masculina.	
בְּקִדְוֵנוּ	בְּקִדְוֵנוּ	Visitauimus te.
בְּקִדְוֵנֵיהּ	בְּקִדְוֵנֵהוּ	Visitauimus eum vel eam.
		H Plu

SECUNDI LIBRI

¶ Plurali numero.

פְּקַדְנוּכֶם	פְּקַדְנוֹכֶם	Visitauimus vos.
פְּקַדְנוֹ	פְּקַדְנוֹם	Visitauimus eos vel eas.

Hactenus de compositionibus præteriti indicatiui modi vocis actiuæ . nunc dicamus de tempore præsentis.

¶ De participii compositionibus.

¶ Participium actiuæ vocis per quod supplemus tempus præsens indicatiui modi , in omni voce sua tam masculina quàm foemina, siue in numero singulari siue in plurali habet decem differentias compositionis suæ cum pronomine , vt hoc participium פֹּקֵד quod est masculini generis & numeri singularis , hoc modo variatur.

¶ Foemina.

Masculina.

	פֹּקֵדִי .i.	פֹּקֵדִי	Qui visitat me mas. f.f.
פֹּקֵדֶךָ		פֹּקֵדֶךָ	Te.
פֹּקֵדֶיהָ	פֹּקֵדֶיהוּ .i.	פֹּקֵדֶיהוּ	Illum aut illam.

¶ Plurali numero.

	פֹּקֵדְנוּ	פֹּקֵדְנוּ	q̄ visitat nos. m. f. f.
פֹּקֵדְכֶם		פֹּקֵדְכֶם	Vos.
פֹּקֵדְהֶם .i.	פֹּקֵדְהֶן .i.	פֹּקֵדְהֶם .i.	Illos aut illas.

Sed in fine clausulæ secunda differentia, scilicet פֹּקֵדֶךָ littera substantialis vltima venit cum çegol & accentu in eadem. vt Psal. 119. יְהוָה שִׁמְרֶךָ idest dñs custodit te. Et si eadem substantialis vltima fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus , tunc littera media scribitur cum çere , hoc modo שׁוֹלְחֶךָ idest qui te mittit. nonnunquam etiam cum

CAP. VNDECIMVM.

cum pathach . Esaiæ . 43 . יהוה בוראך . idest hæc dixit dominus creans te. Similiter vox participii foeminina singularis habet decem varietates hoc modo , scilicet בּוֹקֶדֶת

☞ Foeminina. Masculina.

	בּוֹקֶדֶתִי	Quæ visitat me. mas. f. f.
בּוֹקֶדֶתְךָ	בּוֹקֶדֶתְךָ	Te.
בּוֹקֶדֶתֶּהָ	בּוֹקֶדֶתּוּ	Illum aut illam.

☞ Plurali numero.

	בּוֹקֶדֶתֶּנוּ	Nos mascul. vel foem.
בּוֹקֶדֶתְכֶן	בּוֹקֶדֶתְכֶם	Vos.
בּוֹקֶדֶתֶּן	בּוֹקֶדֶתֶּם	Illos aut illas.

Et fiunt istæ varietates in voce foeminina participii quæ desinit in thau , & non in illa quæ desinit in he , & hoc propter faciliorem prolationem.

☞ Item vox participii masculina pluralis . f. בּוֹקְדִים habet decem variationes , hoc modo.

☞ Foeminina. Masculina.

	בּוֹקְדִי	Qui visitant me. m. f. f.
בּוֹקְדֶיךָ	בּוֹקְדֶיךָ	Te.
בּוֹקְדֵיהָ	בּוֹקְדֵיו	Illum aut illam.

☞ Plurali numero.

	בּוֹקְדֵינוּ	Nos mascul. vel foem.
בּוֹקְדֵיכֶן	בּוֹקְדֵיכֶם	Vos.
בּוֹקְדֵיהֶן	בּוֹקְדֵיהֶם	Illos aut illas.

Insuper vox participii foeminina pluralis . f. בּוֹקְדוֹת habet decem differentias ad hunc modum.

H 2 Foe

SECUNDI LIBRI

¶ Fœminina.	Masculina.	
	פוקדותי	Quæ visitât me. <i>mas. f. fœ.</i>
פוקדותיך	פוקדותיך	Te.
פוקדותיה	פוקדותיו	Illum aut illam.
	¶ Plurali numero.	
	פוקדותינו	Nos mascul. vel fœmi.
פוקדותיכם	פוקדותיכם	Vos.
פוקדותיהם	פוקדותיהם	Illos aut illas.

¶ De futuri indicatiui compositionibus.

¶ Futurum indicatiui easdem habet differentias in sua compositione cum pronomine, quas in præterito diximus. Hoc est, quod prima persona vtriusque numeri & generis habet octo differentias. Secunda sex, & Tertia decem. & quando in eodem versu aliqua persona habuerit duas aut plures terminationes, omnes illæ pro vnâ computantur in proposito, vt etiam in præterito diximus. quare non erit hic necessarium tam diffuse agere sicut in præterito egimus explicando singulas personas, sed sufficiet primæ personæ futuri explicatio, scilicet per suas octo differentias, hoc modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	אפקודך	Visitabo te.
אפקודנה	אפקודנהו	vel אפקודנו .i. אפקודנהו vel אפקודו
אפקודה	אפקודהו	Visitabo illum aut illam.

¶ Plurali numero.

אפקודכם	אפקודכם .i. אפקודכם	Visitabo vos.
אפקודם	אפקודם .i. אפקודם	visitabo illos aut. as.

Et in

CAP. VNDECIMVM.

Et in fine clausulæ prima variatio secundæ personæ singularis masculinæ habet vltimam litteram substantialem scriptam cum çegol & accentu in eadem, hoc modo אֶפְקֹדְךָ. Etiam littera nun pronominis in tertiis personis singularib⁹ vtriusq; generis venit cum pũcto dagues, nō autem in primis personis pronominis, vt תִּפְקֹדֵנוּ idest visitabis nos תִּפְקֹדֵנוּ idest visitabis eum.

¶ De imperatiui compositionibus.

¶ Imperatiuus, vt patet ex prædictis, non habet nisi secundas personas vtriusque numeri temporis præsentis, quare per secundam regulam specialem quælibet earum in sua compositione habet sex variationes. Vnde secunda psona singularis mascul. f. פְּקֹדְךָ variatur hoc modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

פְּקֹדֵנִי. Visita ipse me. m. f. f.
פְּקֹדְךָ. 1. פְּקֹדֶה. 1. פְּקֹדְהוּ. 1. פְּקֹדוּ. 1. Visita illū vel illam.

¶ Plurali numero.

פְּקֹדֵנוּ. Visita nos mas. f. fœ.

פְּקֹדוּ. 1. פְּקֹדְמוּ. 1. פְּקֹדְמוּ. 1. Visita illos vel illas.

Et nota, quod si prædicta secunda persona venerit ad similitudinem huius vocis פֶּעַל prima eius littera substantialis debet subscribi in compositione cum puncto cameç chateph proferendo vt cholem, vt patuit in exemplo dato. Et si venerit ad similitudinem huius vocis פֶּעַל prima littera substantialis scribēda est in cōpositione cum puncto seua. vt. i. Regū. 16. קוּם מִשְׁחֵהוּ. surge vnge eum.

¶ Secunda quoque persona singularis fœminina eius dē imperatiui, scilicet פְּקֹדֶיךָ ad hunc modū est variāda.

H 3 Fœ

SECUNDI LIBRI

<p>Ⓒ Fœminina.</p>	<p>Masculina.</p>	
	פְּקֹדֵנִי	Visita me mascu. vel fœ.
פְּקֹדֶיהָ	פְּקֹדֵיהוּ	Visita illum aut illam.

Ⓒ **Plurali numero.**

	פְּקֹדֵנוּ	Visita nos mascu. vel fœ.
פְּקֹדֵיהֶם	פְּקֹדֵיהֶן	Visita illos aut illas.

Item secūda persona pluralis masculina, scilicet פְּקֹדֵי eadem habet variationes, hoc modo.

<p>Ⓒ Fœminina.</p>	<p>Masculina.</p>	
	פְּקֹדֵנוּ	Visitate ipsi me mas. & fœ.
פְּקֹדֵיהֶן	פְּקֹדֵיהֶם	Visitate illum aut illam.
	פְּקֹדֵנוּ	Visitate nos mascul. vel fœ.
פְּקֹדֵיהֶם	פְּקֹדֵיהֶן	Visitate illos aut illas.

Denique secunda pluralis fœminina, scilicet פְּקֹדֵיהֶן similiter est varianda, per hunc modum.

<p>Ⓒ Fœminina.</p>	<p>Masculina.</p>	
	פְּקֹדֵנוּ	Visitate ipsę me mas. vel fœ.
פְּקֹדֵיהֶן	פְּקֹדֵיהֶם	Visitate illum aut illam.
	פְּקֹדֵנוּ	Visitate nos mascu. vel fœ.
פְּקֹדֵיהֶם	פְּקֹדֵיהֶן	Visitate illos aut illas.

Ⓒ **De compositione infinitiui modi.**

Ⓒ Infinitiuus modus actiuę vocis, scilicet פְּקֹדֵי vel פְּקֹדֵי decem habet varietates. sed earum sex eadem sunt cum illis, quę positę fuere in secunda persona singulari masculina imperatiui, in quibus etiam cameç vel seua primę litterę substantialis vertitur in cameç chateph.

Disse

CAP. VNDECIMVM.

Differentiæ vero quæ adduntur nunc huic infinitiuo sunt secundæ personæ tam singularis quàm pluralis, & vna item personæ singularis differens ab ea quæ posita est in imperatiuo, hoc modo.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	פְּקֹדֵי	Visitare meū. m. l. f.
פְּקֹדֶה	פְּקֹדֶה .l.	Visitare tuum.
פְּקֹדֶה .l.	פְּקֹדוּ	Visitare suū vel illi

☞ **Plurali numero.**

	פְּקֹדֵנוּ	Visitare nostrum mas. l. fœ.
פְּקֹדְנוּ	פְּקֹדְכֶם	Visitare vestrum.
פְּקֹדוּ	פְּקֹדֵם	Visitare suū. l. illorū. l. illarū

Et nōnunquā̄m cameç ~~chateph~~ litteræ primæ mutatur in fureq. vt Leuitici. 23. וּבְקִצְרֵכֶם idest in metere vestro, hoc est quādo messueritis

☞ **De participio passiuo.**

☞ Licet autem in prima regula generali huius cap. dictum fuerit, quod voces passiuæ verborū non cōponuntur cum pronomiñibus, tamen participia vocis passiuæ bene recipiunt hanc compositionem, sed ad modum quo nomina componebātur cum eisdem pronomiñibus, ideo habent litteras accidentales denotātes, genus, numerum, & personam, & variantur decem modis. Ergo participiū vocis passiuæ singulare masculinum, scilicet פְּקֹדֵד decem habet varietatēs, hoc modo.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	פְּקֹדֵד	Visitatus me⁹ vel a me. m. l. f.
פְּקֹדֵד	פְּקֹדֵד	Visitatus tuus vel a te.
פְּקֹדֵד	פְּקֹדֵד	Visitatus suus vel a se.

H 4 Plu

SECUNDI LIBRI

¶ Plurali numero.

	בְּקוֹדְנוּ	Visitatus noster vel a nobis. m. f. f.
בְּקוֹדְכֶם	בְּקוֹדְכֶם	Visitatus vester vel a vobis.
בְּקוֹדְוֹ	בְּקוֹדְוֹ	Visitatus suus vel ab eis.

¶ Vox foemina singularis eiusdem participii, scilicet בְּקוֹדָה vertit he finalem in thau, sicut superius dictum est in compositione nominum ad modum sequentem.

¶ Foe. Masculina.

	בְּקוֹדְתִי	Visitata mea vel a me. ma. f. foe.
בְּקוֹדְתֶךָ	בְּקוֹדְתֶךָ	Visitata tua vel a te.
בְּקוֹדְתֶיהָ	בְּקוֹדְתֶיהָ	Visitata sua vel a se.

¶ Plurali numero.

	בְּקוֹדְתֵינוּ	Visitata nostra vel a nobis. m. f. f.
בְּקוֹדְתֵיכֶם	בְּקוֹדְתֵיכֶם	Visitata vestra vel a vobis.
בְּקוֹדְתֵיהֶם	בְּקוֹדְתֵיהֶם	Visitata sua vel ab eis.

Vox pluralis masculina participii passivi, scilicet בְּקוֹדִים etiam decem modis sic.

¶ Foe. Masculina.

	בְּקוֹדֵי	Visitati mei vel a me. mas. f. foe.
בְּקוֹדֵיךָ	בְּקוֹדֵיךָ	Visitati tui vel a te.
בְּקוֹדֵיהֶם	בְּקוֹדֵיהֶם	Visitati sui vel a se.

¶ Plurali numero.

	בְּקוֹדֵינוּ	Visitati nostri mascul. vel foe.
בְּקוֹדֵיכֶם	בְּקוֹדֵיכֶם	Visitati vestri.
בְּקוֹדֵיהֶם	בְּקוֹדֵיהֶם	Visitati eorum vel earum.

Vox pluralis foemina eiusdem participii, scilicet בְּקוֹדוֹת similiter decem his modis componitur.

Foe.

CAP. VNDECIMVM.

☞ *Fœminina.*

Masculina.

פְּקוּדוֹתֶיךָ
פְּקוּדוֹתֶיהָ

פְּקוּדוֹתַי
פְּקוּדוֹתֶיךָ
פְּקוּדוֹתָיו

Visitatae meae mas. f. fœ.

Visitatae tuæ.

Visitatae eius.

☞ *Plurali numero.*

פְּקוּדוֹתֵינוּ
פְּקוּדוֹתֵיכֶם
פְּקוּדוֹתֵיהֶם

פְּקוּדוֹתֵינוּ
פְּקוּדוֹתֵיכֶם
פְּקוּדוֹתֵיהֶם

Visitatae nostræ mas. f. f.

Visitatae vestræ.

Visitatae eorum vel earū.

Secundū hūc igitur modum dictum in voce actiua primæ coniugationis, componuntur cum pronomibus verba aliarum coniugationum tam regularia quàm irregularia, hac sola differentia seruata, quod punctus primæ litteræ substantialis in præteritis aliarum coniugationum non mutatur in compositione, quemadmodum mutabatur in præterito primæ cameç in seua. nam in secunda coniugatione chiriq primæ litteræ, scilicet פָּקַד remanet in compositione dicendo פָּקַדוֹ idest visitauit illum. In tertia quoque coniugatione non variatur chiriq primæ litteræ he additæ, scilicet הִפְקִיד nam componentes dicimus הִפְקִידֵנִי idest fecit visitare me, licet alio quando ille punctus vertatur in çegol. vt primi Regum. 25. הִלְלֵמָנוּם לֹא idest nunç eos confundere fecim⁹ &c.

☞ *Capitulum duodecimum de partibus orationis indeclinabilibus, quæ apud Hebræos dicuntur מְלֵה idest dictio.*

T Andem post partes orationis variables regulariter declaratas, restat vt paucula dicamus de dictionibus inuariabilibus/ quas vocant præpositiones, aduerbia

SECUNDI LIBRI

bia interiectiones & coniunctiones. ¶ Et suppositis harum partium diffinitionibus ex doctrinis Græcorum & Latinorum, quæ eadem essent apud Hebræos, tātum curabimus circa has dictiones, ea quæ huic nostræ doctrinæ sunt propria. ¶ In primis ergo supponamus etiam distinctionem litterarum hebraicarum per substantiales & accidentales superius positam & declaratam in capitulo secundo primi libri huius artis . nam ex illa oritur alia distinctio ad hoc nostrum propositum satisfaciens. Sunt enim quædam partium orationis indeclinabiliū separabiles, aliæ vero inseparabiles. vocamus separabiles eas quæ per seipsas sunt dictiones significatiuæ , aut potius consignificatiuæ, vt לֵאדֵּס אֵלֵּס idest ad מֵן idest de . Inseparabiles vero dicimus eas quæ non reperiuntur nisi in compositione cum aliis dictionibus , & istæ semper sunt litteræ accidentales additæ nominibus aut verbis ad designandum accidentales eorum proprietates, idest numerum, casum, genus , personam , tempus. & cætera. vt superius in hoc secundo libro dictum est. ¶ Duas itaque faciemus huius capituli partes . primam de inseparabilibus dictionibus, alteram de separabilibus . Inseparabilium dictionum quattuor scimus esse differentias ex supradictis in hoc secundo libro. ¶ Prima est illarum quattuor litterarū quas ad designandos casus nominum fecimus articulos declinationum in hac dictione הֵלֵּמַבּ vel בְּהֵלֵּם contentas, vt patuit in capitulo quarto. ¶ Secunda differentia est litterarum quattuor , quæ denotant diuersas personas futuri indicatiui modi in hac dictione אֵיִתֵּן positas vt patuit

CAP. DVODECIMVM.

in capitulo septimo. ¶ Tertia differentia est illarum litterarum quattuor, quæ adduntur infinitiuo ad faciendum gerundia ex eo, quas denotat hæc dictio, בְּכֵלִים vt patuit supra in eodem capitulo septimo. ¶ Quarta est aliarum septem litterarum in hac dictione וְהָאֲמֵנָתִי cōtentarū, quæ adduntur nominibus verbalibus ornatus causa, & ideo dicuntur litteræ ornamenti, de quibus supra in capitulo quinto huius libri. ¶ Quia vero tres vltimæ differentie litterarum satis bene declarate sunt in suis locis iam citatis, circa primam differentiam est hic aliquid addendum. nam ille articulus beth qui pro præpositione. in. ad dicitur nomini denotans casum ablatiuum, potest componi cum pronomibus & variari ad modum nominis cōpositi, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

	בִּי	In me mascul. vel fœmi.
בְּךָ	בְּךָ	In te
בְּהָ	בּוֹ	In illo vel illa.

¶ Plurali numero.

	בָּנוּ	In nobis mascul. vel fœ.
בְּכֻן	בְּכֶם	In vobis.
בְּהֵן	בְּהֵם. אֵל. בָּם	In illis.

Alia vero officia huius litteræ beth superitis dicta sunt in capitulo quarto. Sed illa dictio בִּי aliquando pro ro go ponitur in scriptura, vt infra in aduerbiis optandi.

¶ Articulus. he. præter hoc quod denotat nominatiuū aut genitiuum casum, vt alias dictum est, habet quædam
alia

SECUNDI LIBRI

alia officia, nam quando præponitur nomini subscripta cū pathach, vel pathach hateph tres potest habere vsus, Primum interrogandi, vt Exodi. 2. **הֲאֵלֶךְ וּקְרָאתִי לְךָ** idest si ibo & vocabo ad te. & tunc hebraice dicitur **הֲאֵלֶךְ הֲאֵלֶךְ** idest he interrogationis. Secundus vsus est admirandi, vt Genesis. 18. **הֲשׁוּפֹט כָּל הָאָרֶץ** idest nun quid iudex omnis terræ non faciet iudicium. & vocatur hebraice **הֲתִימָה .י.** idest he admirationis. Tertium vsum habet relationis, vt Genesis. 46. **כָּל הַנְּפֹשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה** idest omnis anima de domo iacob quæ venit. Sed quando hæc littera in huiusmodi officiis vel aliquo alio venit in principio dictionis subscripta cū çegol, tunc dictio illa incipitur a cameç vel pathach. vt Numeri. 11. **הֲאֲנִי הָרִיתִי** idest si ego concepi. ¶ In super littera **כ** caph quando in principio nominis verbi aut participii ponitur accidentaliter, significat hanc præpositionem cum, vel hanc cōiunctionē sicut, vel quemadmodum, & ponitur hoc modo **כֵּן** vel **כֵּן** vel **כֵּן** ¶ Item littera **שׁ** sin in principio dictionis posita accidentaliter relatum quis vel qui denotat, vt etiam superius dictum est. ¶ Præterea istę sex **יְתִרְמוֹן** litteræ in fine verbi aut participii positæ, sunt accidentales denotantes genus, vel personam, vel aliquid aliud. Istę vero quattuor **אֵלֶיךָ** in fine dictionis semper sunt substantiales, sed in principio possunt esse substantiales vel accidentales. ¶ Deniq; istæ septem **הַיּוֹם תֵּכֵן** ubicunque ponantur in dictione possunt esse accidentales siue in principio siue in fine &c.

¶ In secunda huius capituli parte dicamus iam de di
ctior

CAP. DVODECIMVM.

tionibus separabilibus sigillatim. & primo de præposi-
tionibus, Sed earum aliquę sunt inuariabiles, alię vero cõ
ponuntur cum pronomiñibus & variantur. Sunt vero
præpositiones hebraicę hę fere.

אחר .פ. אחר	postea. post.	מלמעלה	desuper. (stu
אל .פ. למו	ad. in.	נגד .פ. מול	cõtra. icõspe
אצל	ppe. iuxta. sec.	נכה	corã. contra.
את	ad. cum.	סביב	circũ. icircuitu
במו	in.	עבר	trans.
בעבור .פ. בגלל	propter. ob.	עד .פ. עדי	vsq;. donec.
לבעבור	propterea.	בעד	pro.
חוץ	extra. præter.	על .פ. עלי	sup. ppter. iux
לבד	solum. tantũ.	עם	cum. (xta.
מלבד	ppterq;. excepto.	קרוב	prope.
למען .פ. לען .פ. יעקב	propter. eo q.	רחוק	longe.
לפי	secundum.	תוך	inter.
לפני	coram. ante.	בתוך	itra. i medio.
מטה .פ. למטה	infra.	תחת	sub. subter.
מעלה .פ. למעלה	super.		

¶ Istę inquam omnes
præpositiones variantur per compositionem cum prono
minibus deriuatiuis, exceptis lemo. lephi. & berao, quę
non variantur vnquam. ¶ Et sex istarum præpositionũ,
quę sunt אל אחר לפני עד על תחת solum variantur
per terminationes pronominum plurales & non singula
res, & hoc in omnibus personis hoc modo.

¶ Feminina. Masculina.

	אחרי	Post me. mascul. vel fce.
אתך	אחריך	Post te.

Post

SECUNDI LIBRI

אַחֲרָיָהּ	אַחֲרָיו	Post illum.
	אַחֲרֵינוּ	Post nos mascul. vel fœ.
אַחֲרֵיכֶם	אַחֲרֵיכֶם	Post vos.
אַחֲרֵיהֶם	אַחֲרֵיהֶם	Post illos.

Et similiter diceretur de aliis quinque. ¶ Sunt vero aliæ quinque præpositiones. scilicet רַחוּב רַחוּב חַיִּין לְמַעַל לְמַעַל לְמַעַל לְמַעַל לְמַעַל quæ non componuntur cum pronomibus neque variantur, sed tamen additur eis ablativus pronominis primitivi in omnibus personis & numeris, hoc modo.

Fœminina.		Masculina.		
		חַיִּין מִמֶּנִּי	חַיִּין מִמֶּנִּי	Præter me mascul. vel fœ.
חַיִּין מִמֶּךָ		חַיִּין מִמֶּךָ	חַיִּין מִמֶּךָ	Præter te.
חַיִּין מִמֶּנָּה		חַיִּין מִמֶּנּוּ	חַיִּין מִמֶּנּוּ	Præter illum.
		חַיִּין מִמֶּנּוּ	חַיִּין מִמֶּנּוּ	Præter nos mascul. vel fœ.
חַיִּין מִכֶּם		חַיִּין מִכֶּם	חַיִּין מִכֶּם	Præter vos.
חַיִּין מֵהֶם		חַיִּין מֵהֶם	חַיִּין מֵהֶם	Præter illos.

Et similiter in aliis dicere. ¶ Et hæ duæ præpositiones in chiriq, hoc modo אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ q̄n cōponūtur cū pronoiē mutāt primas vocales in chiriq, hoc modo אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ אֶתְּ .i. mecū .i. corā me.

¶ Omnes denique ptes orationis indeclinabiles, q̄ neq̄ cōponūtur neq̄ variātur sunt aduerbia, vel cōiunctiones, vel interiectiones, de quibus per ordinem dicamus.

¶ Aduerbia per significationes distinguenda sunt, Qualia sunt. ¶ Aduerbia temporis.

אֶז .i. אֶז	tunc	שְׁלֹשִׁים	triduo
עַתָּה	nunc	הַמָּל שְׁלֹשִׁים	nudius tertius
מָחָר	cras	הַלְאָה	deide. deiceps
אֶתְמֹל .i. תְּמֹל	heri	הֵלֵם	huc, illuc

intra

CAP. DVODECIMVM.

מִמָּחֶרֶת	icraftinū	לְמָה	quare
אֶמֶשׁ	heri fero	עַל מָה	quare
עֶרֶב	vespera	Ⓢ Aduerbia negandi.	
בֹּקֶר	mane	כִּי אִם	nisi, cōponit̄
כִּבֵּר	iam	זוֹלָת	pter, cōponit̄
טֶרֶם	antequam	בְּלִעְדֵי	nisi, cōpo
עַד לֹא	adhuc	אֵין	nō. ne (nit̄
Ⓢ Aduerbia loci.		Prima q̄ttuor istorū varian	
הֵלֶם	ultra	tur p̄ p̄noia, alia nō variant̄	
שָׁמָּה	ibi illic	אֵין	non. l̄. ne
מִשָּׁם	illinc	לֹא	non. ne
אֵנָּה	huc. l̄. illuc	בְּלֹא	sine. non
כֹּה	hic	אִפְס	sed
מִכֵּן	hinc	לִוְלֵי	nisi
מִזֶּה	istinc	Ⓢ Aduerbia affirmandi.	
מִתַּחַת	inferius	כֵּן	ita. vtiq̄
מֵעַל	desuper	כֵּן הוּא	ita est
בְּכָל מְקוֹם	vbique	כֵּן	sic
Ⓢ Aduerbia interrogandi.		אִיכֵן	vtiq̄. vere
אֵי	vbi & cōpo	אִמְנֵם	vere cer
מֵאֵין	vnde (nit̄	אִמְנָה	te
אֵי מִזֶּה	vnde	אִכֵּן	certe. vere
לֵאֵין	quo. qua	כִּמּוֹ	sicut
אֵיכֵן	quomodo	Ⓢ Aduerbia demōstrandi.	
מָה	quid	הֵן	ecce. &
מִתִּי	quando	componitur secūdū eorū.	
אֵין	vbi	Ⓢ Aduerbia optandi.	
אֵיכֵן	vbi	אֲחֵלֵי	vtinam

SECUNDI LIBRI

לו o si vtinam

האם si iam

מי יתן quis dabit

נא .י. אנא obsecro

בי אדני obsecro dñe mi

⊕ Aduerbia qualitatis.

טוב bene

ישר recte

רע male

רע רע pessime

אמת vere

נכון certe

⊕ Aduerbia q̄tutatis.

כמה quantum

רב multum

מעט parum

זעיר .י. מער minus

⊕ Aduerbia dubitādi.

כן ne forte

אולי forsitan

⊕ Congregandi.

יחד .י. יחדו pariter. si

vel באחד mul

כל om̄is.vtri

usq; numeri & generis

⊕ De coniunctionibus.

⊕ Inter significationes coniunctionum præcipua est copulatiua, quæ sola est littera vau in principio dictionis
posi

⊕ Diuidendi.

בין iter.& cōponit̄

⊕ Iungendi.

גם etiam

אף quoque

⊕ Iurandi.

חי נפשי p vitā aiæ meę

חי נפשך p vitā aiæ tuæ

חי נפשו p vitā aiæ eius

⊕ Diminuendi.

מעט paulatim

לעט paulisp. & cō,

⊕ Augendi. (ponit̄

מאד multum, valde

יותר .י. עוד magis

מאד מאד nimis

⊕ De interiectionibus.

האח euge.vah.

אוי .י. אוי ve

הו .י. הו ve

אללי .י. הוהו ve

אי vel

אהה heu.a.a.a.

נא vel אנא obsecro

CAP. DVODECIMVM.

posita per compositionem, & subscribitur cum quolibet puncto vocali, excepto cholem. Quod si præponatur dictioni incipienti a puncto seu a, tunc scribitur cum fureq, ut וַיִּדְבֹקָה .i. & iusticia. Sed aliquando hæc littera vau ponitur in scriptura pro vel. ut Exodi. 21. וַיִּמְכֹּר אָבִיו וְאִמּוֹ idest & qui percusserit patrem aut matrē. Et aliquando ponitur pro cum, siue quando, nonnunquam etiam ponitur comparatiue . sed istæ diuersitates eius ex serie litteræ sunt cognoscendę.

¶ Sunt & aliæ confunctiones se paratę quæ sequuntur.

כִּי	quia. quod	אֲךָ	sed. tamen
אֲשֶׁר	quod	אֲבָל	sed
כַּאֲשֶׁר	sicut	רַק .i. אֹלָם	uertuntamen
כִּן	quidem. utiq;	וְאֵלֶּיךָ	& si
וְכִן	& quidem	הֲלֹא	nōne. nunqd
לְכִן .i. עַל כֵּן	propterea	אֲףֵי כִּי	quamuis
עַל זֶה vel		אֲכִן	siquidem. er
או	aut. vel. seu		go. itaque

¶ SECUNDI LIBRI INTRO

ductionum hebraicarum de di

ctionibus regula

ribus.

¶ FINIS.

I

In

INTRODVCTIONVM HE

braicarum Liber tertius incipitur,

de irregularitate nominum,

& verborum. habet

capita septē.

Caput primum de nominibus irregularibus, quæ Græci anomala vocant.

IN superiore libro cū plene dictū sit de noibus, & verbis, atq; aliis partib⁹ orationis, q̄ regulariter variant, iam de irregulariter declinatis breuiuscule agendū est. Et primo de noib⁹ irregularib⁹, hoc est, q̄ in sua declinatione aliquid mutāt. nā qđ de noium formatione a singulari numero in pluralē dictū est. s. qđ masculina pluraliter terminatur in. im. addita syllaba. im. sup numerū singularē, vel vltima ei⁹ littera mutata in. im. & foeminina exeūt in. oth. addita syllaba. oth. vel finali littera mutata in. oth. nō in oib⁹ obseruat, quoniā sunt aliqua noia, in quib⁹ aliter fit ista formatio, nam aliquñ addit vel detrahīt, vel mutat littera, vel pūctus vocalis, vt אָזן .i. auris recta formatione debuit facere numerū pluralē אָזְנִים idest aures & facit אָזְנִים addita vocali. a. Et ne in singulis immoremur, disponemus formulam plurium nominum, in quibus vna, aut plures huiusmodi irregularitates reperiuntur.

אָדוּם	אָדוּמִים	ruber rubri.	בַּיִת	בָּתַיִם	dom⁹. us.
אָזְנִים	אָזְנִים	auris. res.	בֶּרֶךְ	בְּרָכִים	genu. ua.
אָחוֹת	אָחוֹת	foror. ores.	בַּת	בָּנוֹת	filia. æ.
אָנָשִׁים	אָנָשִׁים	homo hoies.	בָּדֵר	בְּדָרִים	hæd⁹. i.
אָפִים	אָפִים	naris. res.	דֶּלֶת	דְּלָתַיִם	ianua. æ.
אִשָּׁה	אִשָּׁה	mulier. eres.	דֶּרֶךְ	דְּרָכִים	via. ç.

lū

CAP. PRIMVM.

חֶלֶק חֲלָצִים	lumbi.bi.	עֵין עֵינַיִם	oculus.li.
יד יָדַיִם	manus.nus.	עֵירוֹם עֵרוֹמַיִם	nudus.di.
יוֹם יָמַיִם	dies dies.	פֶּה פִּיִם פִּפוּת	os ora.
יָרֵךְ יָרֵכַיִם	fcemur.ora.	צִבְרֵי צִבְאִים	hinnuli.li.
בֶּנֶף בֶּנֶפַיִם	ala ala.	צֶד צֶדָדִים	latus latera.
כָּף כָּפַיִם	vola volæ.	צֶל צֶלָלוֹם	vmbra.æ.
כָּפַל כָּפָלוֹם	duplicatio.es.	קָרֵן קָרְנַיִם	cornu. nua.
כָּכַר כָּכָרַיִם	talentū.ta.	רֵגֶל רֵגְלַיִם	pes pedes.
כָּרַע כָּרְעַיִם	crus crura.	שֵׁד שֵׁדָיִם	māma-me.
לֵאֵם לֵאֵמַיִם	populus.li.	שֵׁן שֵׁנַיִם	dens dētes.
לַחִי לַחֲוִיִם	maxilla.le.	שֵׁפָה שֵׁפָתַיִם	labrū. bra.
מַלְכוּת מַמְלָכוֹת	regnū.a.	תָּם תָּמַיִם תָּמַיִמַיִם	cōpletus.ti.

Sunt præterea quædā nomina, quæ per figurā, quam Græci vocant metathesim. i. transpositionē litteræ, mutāt ordinē a principio in medium, aut in finem, vel a fine aut medio in principium, cuiusmodi sunt hæc.

אָנֹכִי	iūctio. l. pelag.	רֹנֵעַ רֹנֵעַר	reprehēsor.
אָרִיִּים	aries.	שָׁחִים שָׁחִישׁ	pomum.
אֶסְתִּיל	stultus.	שָׁמְלָה שָׁמְלָה	lintheum.

Atque ad hunc modum alia complura, Quæ tamen permutatio non solum reperitur in litteris, sed etiam in syllabis, & in partibus orationis, quoniam sæpius particulae, quæ deberent præponi, postponuntur, & contra, quæ deberent postponi, præponuntur. sed hoc intellectui sacrae scripturae non nocet, non enim fit nisi ubi sententia clara est. vt Genesis. 41. וְכָל הָאָרֶץ בְּאוּרָּיִם. i. & oīs terraveniebāt egyptū, vt emerent ad ioseph, proveniebāt ad ioseph, vt emerent.

TERTII LIBRI

Et quarti Regum. 9. **וַתִּשֶׂם בְּפִי עֵינָיָהּ** idest & posuit in sibi oculos suos, pro & posuit sibi oculos suos. Et ad hunc modum alia plura.

¶ Caput secundum de verbis irregularibus in genere, & specialiter de his, quæ perdunt primam litteram substantialem in processu coniugationis.

Consequenter agamus de verbis irregularibus, seu defectiuis, quæ hebræi **אֲבָנֵי גְזִית** idest lapides incisionis vel incisos vocant, propter defectum scilicet aliquarum litterarum. Pro quorum introductione est aduertendum, quod sicut in superiore libro dictum est, cuiuslibet verbi hebraici tres sunt litteræ substantiales, quas ipsi **שִׁרְשׁ** idest radicem verbi vocant, eo quod ab illis formantur omnes voces, modi, tempora, & personæ eiusdem verbi. & cetera, vt **פָּקַד**. Quando ergo in pro cursu coniugationis verbi nulla illarum trium litterarum perditur, aut mutatur in aliam litteram, tale verbum dicitur perfectum, seu regulare, & de huiusmodi verbis factis abunde dictum est, in secundo libro per quattuor coniugationes eorum. Sed quando aliqua prædictarum trium litterarum substantialium verbi perditur indiscursu coniugationis, aut mutatur, aut non profertur, tunc tale verbum dicitur imperfectum defectiuum, & irregulare. Et de his impræsentiarum dicere intendimus, Verba in quibus littera non profertur, sunt ea, quæ habent in medio, aut in fine ociosam aliquam ex quattuor his litteris vocalibus **אֵהוּ** cuiusmodi sunt hæc **קָרָא** idest vocauit, **עָלָה** idest ascendit, **שׁוּב** idest reuerti, **בִּין** idest intelligere. & hæc

ver

CAP. SECVNDVM.

verba hebræi vocant נְחִיָּם idest ociosa. Et in his verbis
 etiam aliquando littera ociosa, quæ nõ profertur, perditur,
 aut mutatur in processu coniugationis, vt inferius in suo
 loco videbitur. ¶ Verba autẽ in quib9 aliqua ex tribus lit-
 teris substantialibus, quæ proferuntur, perditur in proces-
 su coniugationis hebraicæ, dicuntur חֲסֵרִים idest defesti-
 ua, & variantur quattuor modis. Primo quando perditur
 littera prima. Secundo quando perditur secunda. Tertio
 quando tertia. Quarto quando simul perduntur prima,
 & tertia litteræ substantiales verbi. Et verba prius dicta
 ociosa coincidunt cum aliquibus istorum quattuor mo-
 dorum, ideo de eis dicemus cum istis. Sũt præterea quæ-
 dam verba, quæ appellantur duplicia, quibus indiscursu
 coniugationis deficiunt aliquæ litteræ, de quibus in
 fine dicemus. ¶ His præmissis in genere, dicamus iam
 in specie de singulis istarum irregularitatum. In pri-
 mis de verbis, in quibus perditur prima littera sub-
 stantialis verbi in discursu coniugationis. ea sunt tantum,
 in quibus prima littera fuerit aliqua istarum trium. לָנִי
 Exemplum primi לָקַח idest accepit. Exemplum secũdi
 וַיָּבֹא idest accessit. Exemplum tertii יָדַע idest cognouit.
 Sed quia de incipientibus a lamed solum verbum prædi-
 ctum reperitur, incipientia vero a nun/ & iod sunt valde
 plura, ideo exempla huius irregularitatis ponemus in ver-
 bis a prædictis duabus litteris incipientibus. ¶ De incipie-
 tibus ergo a littera nun, est exemplum hoc verbum וַיָּבֹא
 idest accessit. in quo, & aliis a littera nun incipientibus
 nulla irregularitas accidit in tempore præterito, neq; in

TERTII LIBRI

præsenti primæ coniugationis, ideo coniugatur ad proportionem huius verbi **אָבַד** de quo supra. sed in tempore futuro, & in modo imperatiuo perditur littera nun, & suppletur per dagues litteræ mediæ, hoc modo.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina. Masculina.

	אָבַד .f.	Accedam mascul. f. fœ.
תָּבֹד	תָּבֹד	Accedes.
תָּבֹד	יָבֹד	Accedet.

⌘ Plurali numero.

	נָבַד .f.	Accedemus mas. f. fœ.
תָּבֹדוּ	תָּבֹדוּ	Accedetis.
תָּבֹדוּ	יָבֹדוּ	Accedent.

Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in ca-
 meç cum accentu in eadem littera. vt Genesis. 45. **בָּאוּ אֵלַי וְאָבְדוּ**
 idest accedite ad me, & accesserunt. Hæc etiam littera nun perditur in nomine a tali verbo de-
 riuato, & suppletur per dagues litteræ mediæ, vt **נָבַע** idest
 manauit, a quo deriuatur nomen **מְבוּעַ** idest manator-
 rium siue fons. ⌘ Et nota in his verbis, quod quando
 littera substantialis media est aliqua harū quattuor **אָחָה**
 gutturalium, tunc nullam habent irregularitatem, nec per-
 dunt primam litteram nun in aliquo tempore, cuius ra-
 tio est, quia talis littera media non recipit dagues ad sup-
 plendum alicuius litteræ defectum. Excipitur tamen hoc
 verbum **נָחַת** idest descendit, vel confregit, quia perditur
 littera nun in futuro, hoc modo **אָחַת** In quibus-
 dam vero verbis irregularibus a littera nun incipientibus

bus littera media scribitur in futuro per vocalem. o. vt
 נָגַף idest percussit נָפַל idest cecidit, quorum futurum
 hoc modo fit אֶגְרֹף idest percutiam אֶפְרֹל idest cadam.

¶ Imperatiuo de nagas.

¶ Fœminina.

Masculina.

נְשִׂי אָשִׁי אָשִׁי אָשִׁי Accede.

נְשִׂי אָשִׁי אָשִׁי אָשִׁי Accedite.

¶ Et hæc secunda persona singularis aliquando scribitur per cholē, vt Ruth.2. הָלוֹם הָלוֹם idest accede huc. Et aliquando hæc secunda persona in genere masculino retinet litteram nun, vt נְגֹשׁ

¶ Infinitiuo de nagas.

נְגֹשׁתָּ. אָשִׁי idest accedere.

¶ Et si huic infinitiuo addantur litteræ. כְּרַמַּי forma bitur ex eo modus subiunctiuus, & gerundia modo supradicto in verbis regularibus. Et hoc etiam notabile est memorandum in omnibus verbis irregularibus inferius declarandis. Et quando huius infinitiui vltima littera substantialis est aliqua ex quattuor gutturalibus, tunc media & vltima debent scribi cum puncto patha. vt Eccl's.3. לְטַעַתָּ idest tps plantandi. cuius primitiuū est. נָטַע

¶ De voce passiuua huius verbi nagas.

¶ In præterito indicatiui primæ coniugationis in voce passiuua huiusmodi verba perdunt litteram nun, & suppletur per dagues litteræ mediæ. Et licet hoc præteritum habeat in principio litteram nun, illa tamen non est substantialis verbo, sed accidentalis, scilicet ad denotandum vocem passiuam, vt superiore libro dictum est.

TERTII LIBRI

Perditur autem littera nun substantialis euphoniae causa, quia duplicato nun prolatio esset ponderosa.

⌘ Formatur ergo hoc praeteritum sic.

⌘ **Foeminina. Masculina.**

נָּשָׂה	נָּשׂ	Oblatus vel.ta.fuit.
נָּשָׁת	נָּשָׁת	Oblatus vel.ta.fuisti.
	נָּשָׁתִי	Oblatus vel.ta.fui.

⌘ **Plurali numero.**

	נָּשָׁו	Oblati vel.ta.fuerunt.
נָּשָׁתוּ	נָּשָׁתֶם	Oblati vel.ta.fuistis.
	נָּשָׁנוּ	Oblati vel.ta.fuimus.

⌘ **Tempore praesenti.**

⌘ **Foeminina. Masculina.**

נָּשָׁה.נָּשָׁת	נָּשׂ	Qui vel quae obla.est.
נָּשָׁת	נָּשָׁים	Qui vel quae obla. sunt.

⌘ Hic comemoranda est differentia inter tertiam personam singularem masculinam praeteriti, & participium singulare masculinum praesentis, quae in voce coincidunt nō in significatione, & orthographia, de qua supra in voce passiva primae conjugationis verborum regularium.

Repetēda est etiam hic, exceptio de quattuor litteris gutturalibus in eadem forma verborum, sicut paulo superius posita est in infinitiuo vocis actiuae. vt Ezechiel. 34. וְאֵת הַנְּדָחִת לֹא הִשְׁבוֹתֶם idest quod abiectum est nō reduxistis.

⌘ **Tempore futuro.**

⌘ In hoc futuro littera nun quae ponitur est substantialis, & habet dagues ad supplendum litteram nun accidet

CAP. SECVNDVM.

dentalem vocis passiuæ , vt patuit supra in libro secundo in hoc tempore.

☞ **Fœminina. Masculina.**

	אָבְנֵשׁ .י.	אָבְנֵשׁ .י.	
תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	Oblatus vel.ta.ero.
תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	Oblatus vel.ta.eris.
תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	Oblatus vel.ta.erit.

☞ **Plurali numero.**

	נְנַשׁ .י.	נְנַשׁ .י.	
תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	Obati vel.tę.erim.
תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	Oblati vel.tę.eritis.
תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	תְּנַשׁ	Oblati vel.tę.erunt.

☞ **Imperatiuo modo.**

☞ **Fœminina. Masculina.**

	הַנַּשׁ	הַנַּשׁ	
הַנַּשׁ	הַנַּשׁ	הַנַּשׁ	Oblatus vel.ta.esto."
הַנַּשׁ	הַנַּשׁ	הַנַּשׁ	Oblatus vel.tę.estoté.

☞ **Infinitiuus modus est in voce similis secundæ personæ singulari masculinæ præcedentis imperatiui, vt הַנַּשׁ idest applicari.**

☞ **Subiunctiuus modus, & gerundia suppleuntur hic, ex hoc infinitiuo per quattuor litteras, כַּלֵּם vt alias sæpe dictum est. Et notandum, quod huius verbi nagas si tertia littera sin scribatur cum puncto sibolet significat accedere, vt diximus, & quia tunc est verbum neutrum caret participio vocis passiuæ, sed suppleri potest per tempus præsens eius. Si vero prædicta littera sin scribatur cum puncto çibolet significat constringere, & tunc non est verbum neutrum, sed habet participium vocis passiuæ, sicut alia verba actiua, hoc modo,**

Fœ

TERTII LIBRI

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

נְבוּשָׁה נְבוּשׁ Qui vel quæ cōstrictus est.

נְבוּשׁוֹת נְבוּשִׁים Qui vel quæ cōstricti sunt.

Huiusmodi verba non repertuntur in secūda cōiugatione, quia coinciderent cū voce passiva eorū modo dicta in sua prima cōiugatione, maxime in præterito. Alii hebræi dant aliam rationē, quia secūda cōiugatio habet dagues in littera mediā, qui pūctus non posset denotare simul cōiugationem secūdā, & defectum litteræ nun, nec eadem littera potest habere duo dagues. Si ergo huiusmodi verba habent secūdā coniugationē, erit sine defectu alicuius litteræ, & procedent in ea tam in voce actiua, q̄m in voce passiva secūdum formam verborū perfectorū supra dictam, quare non est necessariū hic eam explicare.

☞ **De tertia coniugatione primæ irregularitatis verborū.**

☞ In tertia coniugatione huius verbi נָבַשׁ & aliorum similitum etiam perditur littera nun tam in voce actiua, quā in passiva, & suppletur per dagues litteræ mediæ, & assumitur in principio littera he cum puncto chiriq, hoc modo.

☞ **Tempore præterito.**

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

הִנְבִּישָׁה הִנְבִּישׁ Fecit accedere.

הִנְבִּישְׁתְּ הִנְבִּישְׁתָּ Fecisti accedere.

הִנְבִּישְׁתִּי Feci accedere mascul. l. fœ.

☞ **Plurali numero.**

הִנְבִּישׁוּ Fecerunt accedere mascul. l. f.

הִנְבִּישְׁתֶּם Fecistis accedere.

הִנְבִּישְׁנוּ Fecimus accedere mascul. l. fœ.

Tēpo

CAP. SECVNDVM.

⌘ Tempore præsentis.

⌘ Fœminina. Masculina.

מְבַשֶּׁת .פ. מְבַשֵּׂהּ מְבַרֵּשׁ Qui, vel quæ facit accedere.

מְבַשֵּׂוֹת מְבַרְשִׁים Qui, vel q̄ faciunt accedere.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina. Masculina.

אֲבַרֵּשׁ .פ. אֲבַרְשֶׁהּ Faciam accedere mas. f. fœ.

תְּבַרְשִׁי תְּבַרֵּשׁ Facies accedere.

תְּבַרֵּשׁ תְּבַרֵּשׁ Faciet accedere.

⌘ Plurali numero.

נְבַרֵּשׁ .פ. נְבַרְשֶׁהּ Faciemus accedere mas. f. f.

תְּבַרְשֶׁנּוּ תְּבַרְשׁוּ Facietis accedere.

תְּבַרְשֶׁנּוּ תְּבַרְשׁוּ Facient accedere.

Et in personis huius futuri littera media potest scribi cum çere, & excludi littera iod, vt etiam in verbis perfectis dictum est, vt אָבַשׁ & cætera.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

הִבְרִישִׁי הִבְרִישֶׁהּ הִבְרֵשׁ Fac accedere.

הִבְרִישֶׁנּוּ הִבְרִישׁוּ Facite accedere.

⌘ Infinitiuo modo.

הִבְרֵשׁ .פ. הִבְרֵשׁוּ facere accedere.

⌘ In voce passiuua huius coniugationis venit littera he præteriti cum puncto sureq quibuz non cum vau, quia post punctum principalem non potest poni dagues, qui est necessarius hic ad denotandum defectum litteræ nun. Idem intellige in tēpore præsentis, & in futuro, vt patebit.

Tēpo

TERTII LIBRI

Ⓒ Tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הַגֵּשָׁה הַגֵּשׁ Oblatus vel.ta.fuit.

הַגֵּשָׁתָּהּ הַגֵּשָׁתָּ Oblatus vel.ta.fuisti.

הַגֵּשָׁתֵינוּ הַגֵּשָׁתִי Oblatus vel.ta.fui.

Ⓒ Plurali numero.

הַגֵּשָׁוִי Oblati vel.tæ.fuerunt.

הַגֵּשָׁתֵינוּ הַגֵּשָׁתֵיכֶם Oblati vel.tæ.fuistis.

הַגֵּשָׁנוּ Oblati vel.tæ.fuimus.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הַגֵּשָׁתָּהּ. הַגֵּשָׁה. הַגֵּשׁ Qui vel quæ obla.est.

הַגֵּשָׁתֵינוּ. הַגֵּשָׁתֵיכֶם. הַגֵּשָׁתִים Qui vel quæ obla.sunt.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

אֲגִשׁ Oblatus vel.ta.ero.

תִּגְשִׁי תִּגְשׁ Oblatus vel.ta.eris.

תִּגְשֶׁה תִּגְשׁ Oblatus vel.ta.erit.

Ⓒ Plurali numero.

נִגְשׁ Oblati vel.tæ.erimus.

תִּגְשְׁנָה תִּגְשׁוּ Oblati vel.tæ.eritis.

תִּגְשְׁנֵנוּ יִגְשׁוּ Oblati vel.tæ.erunt.

Ⓒ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo.

הַגֵּשׁ vel הַגֵּשׁ applicari.

Ⓒ Participium vocis passivæ.

Fœ

TERTII LIBRI

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

מְנַשֶּׁת .י. מְנַשֶּׁה מְנַשֵּׁ Qui vel quę obla. est.

מְנַשֹּׁת מְנַשִּׁים Qui vel quę obla. sunt.

Quartę coniugationis huiusmodi verborum irregularium vox actiua non reperitur . sed eorum vox passiuā, sequitur formam verborum regularium, de quib⁹ supra.

☞ Sunt præterea quædam verba incipientia a littera nun, & desinentia in aleph, vt נָשָׂא idest portauit, quę declinantur ad proportionem dicti verbi נָשָׂא hoc excepto, quod aleph in eis manet ociosum, & non profertur hoc modo נָשָׂא נִשְׂאתָ נִשְׂאתִי idest portauit, portauisti, portauit. Et similiter in aliis modis, temporibus, numeris, personis, & generibus . vnde non variantur nisi per primam, & tertiam coniugationes tam in voce actiua, q̄m in passiuā, & per vocē passiuā quartę cōiugationis.

☞ Expediti de verbis primę irregularitatis, quę incipiūt a littera nun, dicam⁹ iam de hoc verbo, לָקַח quod solum incipitur a littera lamed inter verba defectiua . sed non perdit suam primam litteram in præterito, neque in præsentī vocis actiuę, ideo in istis duobus temporibus variatur ad normam verborum perfectorum primę coniugationis, nec erit opus ea explicare. reperitur tamen in Ezechiele capitul. 17. hoc præteritum sine lamed, & littera quoph venit cum puncto cameç, hoc modo קַח עַל מַיִם idest accepit super aquas multas. pro quo nos habemus, vt firmaret radicem super aquas multas. In futuro hoc verbum perdit lamed litteram primam, & suppletur per dagues litterę quoph, & variatur ad proportionē

TERTII LIBRI

tionem futuri huius verbi, נָשַׁח verum in personis huius futuri, in quibus littera media habet punctum seu, nō ponit in ea dagues, & hoc euphoniae grā, hoc modo.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Foeminina. Masculina.

	אָקַח .י. אָקַח	Accipiam masculi. f. fo.
תִּקַּח	תִּקַּח	Accipies.
תִּקַּח	יִקַּח	Accipiet.

⌘ Plurali numero.

	נִקַּח .י. נִקַּח	Accipiemus masculi. f. fo.
תִּקַּחְנָה	תִּקַּחוּ	Accipietis.
תִּקַּחְנָה	יִקַּחוּ	Accipient.

⌘ Imperatiuus duobus modis scribi potest, primo cum lamed littera prima, & tunc variatur ad proportionem verborum regularium, quare hic non explicatur. Secundo modo sine littera lamed, & tunc variatur ad proportionem verbi nagas, hoc modo.

⌘ Foeminina. Masculina.

	קַח .י. קַח	Accipe.
קַחְנָה	קַחוּ	Accipite.

Et differt hæc secunda persona singularis masculina a prima huius verbi positione, quādo scribitur sine lamed, vt patuit supra in Ezechiel. quia ibi cū cameç, hic autē cū patha scribitur littera quoph, excepto si fuerit finis clausulae, quia tunc habet etiam cameç, vt primi Regum .21. קַח לְךָ אֹתָהּ אִם אִתָּהּ תִּקַּח לְךָ קַח idest si istum vis tollere, tolle.

⌘ Infinitiuo modo.

לְקַח .י. לְקַח idest accipere.

In

CAP. SECVNDVM.

☞ In voce passiuā huius verbi lachach.
Indicatiuo modo tempore præterito.

☞ Fœminina. Masculina.

נִקְחָה	נִקַּח	Acceptus vel.ta.fuit.
נִקְחֹתָ	נִקְחָתָ	Acceptus vel.ta.fuisti.
	נִקְחֹתִי	Acceptus vel.ta.fui.

☞ Plurali numero.

	נִקְחוּ	Accepti vel.tæ.fuerunt.
נִקְחֹתֶיךָ	נִקְחֹתֶם	Accepti vel.tæ.fuistis.
	נִקְחֹתֵינוּ	Accepti vel.tæ.fuimus.

Reperitur tamen sæpius hoc præteritum cum sua littera lamed primaria , & tunc procedit ad normam verborum perfectorum superius positam . vt Ezechielis.33. וְאָרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקַחָהּ הוּא בְּעֵינָיו נִלְקַח idest ipse propter peccatū suū captus est . Et primi Regum quarto וְאָרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקַחָהּ idest arca dei capta est , & cætera.

☞ Tempus præsens , tempus futurum indicatiui , & modus imperatiuus , atque infinitiuus , in hoc verbo regulariter variantur per vocem passiuam primæ coniugationis verborum perfectorum, ideo hic non explicantur.

☞ Notandū etiā, quod hoc verbū לִקַּח non reperitur in sacra scriptura in voce actiua secundæ coniugationis. neq; in voce actiua vel passiuā tertię, neq; in voce actiua quartæ cōiugationis. sed reperitur in vocibus passiuis secundæ & quartæ, & fere semp procedit in eis ad modū verborū perfectorū. nam Esaia.52. כִּי לִקַּח עָמִי idest quia captus est populus meus , ibi lachach est verbū præteritū vocis passiuæ

TERTII LIBRI

passiuę. Secūde cōiugatiōis. & Gen. 18. יָקַח נָא מֵעַט מַיִם. idest accipiatur nunc paululum aquę, ibi iuchah est futurum vocis passiuę etiam tertię cōiugationis. & Exodi. 9. וַאֲשׁ מִתְּלַקַּח. idest & ignis apprehendens. vbi nos habemus, ignis & grando pariter ferebantur, ibi ponitur participium fœmininum singulare vocis passiuę quartę cōiugationis. Dicunt tamen communiter doctores hebręi, quod omne verbum vocis actiuę potest habere vocem passiuam & contra, in glossis, & opusculis autorum, licet hoc non reperiatur in sacra scriptura biblię. Et ita diceretur de hoc verbo lacach.

¶ Tertio dicamus in hoc capitulo secundo, de verbis defectiuis incipientibus a littera iod, quę plerunq; illam perdunt in processu cōiugationis, vel mutant in litteram vai. Ponimusque exempli causa, hoc verbum יָדַע idest sciuit, vel cognouit. Sed iste defectus non accidit his verbis in præterito, & præsentis indicatiui modi vocis actiuę primę cōiugationis, in quibus temporibus variantur secundum formam verborum perfectorum, ideo hic ea non explicamus. In futuro autem indicatiui, & in imperatiuo modo plerunq; deficit littera iod, & litterę accidentales futuri veniunt cum puncto çere, ideo littera iod deficiens ibi nō suppletur per dagues litterę medię, tum quia post punctum principalem cuiusmodi est çere, non ponitur dagues, tum etiam quia omnis punctus principalis ex sua natura supplet vnā vocalem ociosam, quę ibi intelligitur, ideo littera iod ibi suppletur per çere.

¶ Tempore futuro.

Fœr

CAP. SECVNDVM.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

	אֲדַע .י. אֲדַע	Sciam mascul. 1. fœ.
תִּדְעִי	תִּדַע	Scies.
תִּדְעַ	יִדַע	Sciet.

Ⓒ Plurali numero.

	נִדְעוּ .י. נִדְעוּ	Sciemus mascu. 1. fœ.
תִּדְעֶנָּה	תִּדְעוּ	Scietis.
תִּדְעֶנָּה	יִדְעוּ	Scient.

Et licet in hoc futuro communiter littera media scribatur cum çere, in hoc tamen verbo iadah propterea quod eius littera vltima est gutturalis, media scribitur cum patha per regulam superius frequenter datam. Exemplū in aliis verbis, vt ירד idest descendit ילך idest ambulauit ישב idest habitauit, quorum futurum scribitur, hoc modo ארד idest descendam אלך idest ambulabo אשב idest sedebo, vel habitabo. Quæ verba si veniunt cum littera vau addita in principio, litteræ additæ in futuro veniunt cum çere, & cum accentu, & littera substantialis media venit cum çegol, & hoc communiter fit in tertia persona singulari, hoc modo וירד וילך וישב Et aliquando in vtrisque verbis litteræ futuri additæ veniunt cū chiriq, vt in his verbis יקן idest vigilauit ינע idest laborauit, quorum futurum est ad hunc modum איקן Et aliquando in huiusmodi verbis litteræ substantiales mediæ veniunt cum patha, siue cum cholem, vt איסר idest castigabo תיסר idest castigabis, huius primitiuū est. יסר Sunt etiam quædam verba incipientia a littera iod, quæ illam non perdunt in proces

K fu eō

TERTII LIBRI

ſi coniugationis nec mutant in vau cuiuſmodi eſt **יָמַב**
ideſt benefecit. vnde Exodi primo dicitur **וַיִּמַּב אֱלֹהִים**
ideſt & benefecit deus.

Ⓒ Imperatiuus explicatur, hoc modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

דְּעִי	דַּע .י.	דַּע	Scito.
דַּעְנָה		דַּעִי	Scitote.

At in verbis, quorum littera ſubſtantialis media eſt
gutturalis, ſecunda perſona ſingularis masculina impera
tium ſcribitur per çere in littera ſubſtantiali media, hoc
modo **דַּד** ideſt deſcēde **לֵךְ** ideſt ambula **יָשֵׁב** ideſt fede.

Ⓒ Infinitiuus explicatur, hoc modo.

דַּע vel **דַּעַת** vel **דַּעֵ** ideſt ſcire.

Ⓒ In voce paſſiua primæ coniugationis prædictum
verbum iod initiale permutat in vau ocioſum, & hoc in
tempore præterito, & in præſenti. nam eæ **אָהוּר** quat
tuor litteræ ſunt affines inter ſe, & adinuicem permutan
tur. Vnde in hac voce paſſiua tempus præteritum, &
præſens ſcribuntur per nun cum cholem, hoc modo.

Ⓒ Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

נֹדַעָה	נֹדַע	Scitus vel. ta. fuit.
נֹדַעְתְּ	נֹדַעַתְּ	Scitus vel. ta. fuiſti.
	נֹדַעְתִּי	Scitus vel. ta. fui.

Ⓒ Plurali numero.

	נֹדַעוּ	Sciti vel. tæ. fuerunt.
נֹדַעְתֶּם	נֹדַעְתֶּם	Sciti vel. tæ. fuiſtis.
	נֹדַעְנוּ	Sciti vel. tæ. fuiſmus.

Tépo

CAP. SECVNDVM.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

נודעה
נודעות

נודע
נודעים

Qui, vel quæ scitur.

Qui, vel quæ sciuntur.

¶ Tempore futuro.

¶ In hoc tempore littera iod substantialis prima vertitur in vau cum dagues ad supplendum defectum litteræ nun præteriti, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

תודעי
תודע

אודע .i. אודעה

תודע

Sciar mascul. f. fœmi.

Scieris.

יודע

Scietur.

¶ Plurali numero.

תודענה
תודענה

נודע .i. נודעה

תודעו

Sciemus mascul. f. fœ.

Sciemini.

יודעו

Scientur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.

Masculina.

הודעי
הודענה

הודע

Scire, vel scitus sis.

הודעו

Sci mini, vel sciti fitis.

¶ Infinitiuo modo.

הודע vel הודע sciri, vel cognosci.

¶ Participium vocis passiuæ tale est.

¶ Fœminina.

Masculina.

ידועה
ידועות

ידוע

Scitus, vel scita.

ידועים

Sciti, vel scite.

Prædicta insuper verba a iod incipientia carent secunda coniugatione.

TERTII LIBRI

Ⓒ De tertia coniugatione huius verbi יָדַע יadah.

Ⓒ In hac siquidem coniugatione iod littera substantialis prima vertitur in vau ociosum, & he addita in principio scribitur cum cholem, hoc modo.

Ⓒ Indicatio modo tempore praeterito.

Ⓒ Foemina. Masculina.

הוֹדִיעָה

הוֹדִיעַ

Fecit scire.

הוֹדַעְתָּ

הוֹדַעְתָּ

Fecisti scire.

הוֹדַעְתִּי

Feci scire mascul. 1. fce.

Ⓒ Plurali numero.

הוֹדִיעוּ

Fecerunt scire. mas. 1. f.

הוֹדַעְתֶּם

הוֹדַעְתֶּם

Fecistis scire.

הוֹדַעְנוּ

Fecimus scire mas. 1. fce.

Ⓒ Tempore praesenti.

Ⓒ Foemina.

Masculina.

מוֹדִיעָה

מוֹדִיעַ

Qui vel q̄ facit scire.

מוֹדִיעוֹת

מוֹדִיעִים

Qui vel quę faciunt scire.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ In hoc tempore litterae additae scribuntur cum cholem, & iod littera substantialis prima vertitur in vau ociosum, hoc modo.

Ⓒ Foemina. Masculina.

אוֹדִיעָה. 1. אוֹדִיעַ

Faciam scire mas. 1. fce.

תוֹדִיעִי

תוֹדִיעַ

Facies scire.

תוֹדִיעַ

יודיעַ

Faciet scire.

Ⓒ Plurali numero.

Fav

CAP. SECVNDVM.

	נודיע .l. נודיעה	Faciemus scire mas.l.f.
תודיענה	תודיעו	Facietis scire.
תודיענה	יודיעו	Facient scire.

In quibusdam tamen istorum verborum iod littera substantialis prima non excluditur, sed remanet, vt Osec 10. אִיסִירָם idest castigabo eos.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
הודיעי	הודע	Fac scire.
הודיענה	הודיעו	Facite scire.

In secunda tamen persona singulari masculina huius imperatiui aliquando littera substantialis media scribitur cum çere in huiusmodi verbis, hoc modo הוֹשֵׁב idest fac federe הוֹרֵד fac descendere. Aliquando etiam remanet iod prima verbi littera, vt Psal. 5. הַיֵּשֶׁר לְפָנַי דְּרָכְךָ. idest dirige in conspectu meo viam tuam.

Ⓒ Infinitiuo. הודיע idest facere scire.

Ⓒ In voce quoque passiuua huius coniugationis vauponitur pro iod, & procedit ad modum verborum regularium. Ⓒ Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
הודיעה	הודע	Scitus vel scita fuit.
הודיעת	הודעת	Scitus vel.ta. fuisti.
	הודעתר	Scitus vel.ta. fui.

Ⓒ Plurali numero.

	הודעו	Sciti vel scitæ fuerunt.
הודעתו	הודעתם	Sciti vel.tæ. fuistis.
	הודענו	Sciti vel.tæ. fuimus.

K 3

Et

TERTII LIBRI

Et potest aliquando hic poni littera he cum cholem pro sureq, vt

⌘ Tempore præsentis.

⌘ Fœminina.

Masculina.

הוֹדְעָה

הוֹדֵעַ

Qui, vel quæ scitur.

הוֹדְעוֹת

הוֹדְעִים

Qui, vel quæ sciuntur.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

אוֹדֵעַ .י. אוֹדְעָה

Sciar mascul. f. foemi.

תוֹדְעִי

תוֹדֵעַ

Sciatis.

תוֹדֵעַ

יודֵעַ

Sciatur.

⌘ Plurali numero.

נודֵעַ .י. נודְעָה

Sciemur mascul. f. fœ.

תוֹדְעָנָה

תוֹדְעוּ

Sciemini.

תוֹדְעָנָה

יודְעוּ

Scientur.

⌘ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הוֹדֵעַ sciri.

⌘ Participium vocis passiuæ tale est.

⌘ Fœminina.

Masculina.

מוֹדְעָה .י. מוֹדְעַת

מוֹדֵעַ

Scitus vel scita.

מוֹדְעוֹת

מוֹדְעִים

Sciti vel scitæ.

Inuenitur etiam hoc verbum iadah in quarta coniugatione, tam in voce actiua, quàm in passiuâ. De voce actiua primi Regū. ו. יוֹדְעִים יוֹדְעָתִי idest & pueris meis condixi, & cætera. In voce autem passiuâ iod littera vertitur in vai, quæ profertur. Et variatur ad modum verborum perfectorum hoc est, הִתְפַּקַּד hoc modo.

⌘ Tempore præterito indicatiui.

Fœ

CAP. SECVNDVM.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הַתּוֹדֵעָה	הַתּוֹדֵעַ	Sciuit se.
הַתּוֹדֵעֹת	הַתּוֹדֵעִים	Sciuitis te.
	הַתּוֹדֵעֵי	Sciui me mas. f. fœmi.
	¶ Plurali numero.	
	הַתּוֹדְעִי	Sciuerunt se mas. f. fœ.
הַתּוֹדְעֵינוּ	הַתּוֹדְעֵיכֶם	Sciuitis vos.
	הַתּוֹדְעֵנוּ	Sciuimus nos mas. f. fœ.
	¶ Tempore præsentii.	

¶ Fœminina.	Masculina.	
מֵתוֹדֵעָה. f.	מֵתוֹדֵעַ	Qui, vel quæ scit se.
מֵתוֹדְעוֹת	מֵתוֹדְעִים	Qui, vel quæ sciunt se.
	¶ Tempore futuro.	

¶ Fœminina.	Masculina.	
	אֶתוֹדֵעַ. f.	Sciam me masculi, f. fœ.
תּוֹדְעִי	תּוֹדֵעַ	Scies te.
תּוֹדֵעַ	יִתְדֵעַ	Sciet se.
	¶ Plurali numero.	
	נִתְדֵעַ. f.	Sciemus nos mas. f. fœ.
תּוֹדְעֵנָה	תּוֹדְעוּ	Scietis vos.
תּוֹדְעֵנָה	יִתְדֵעוּ	Scient se.

In quibusdam tamen istorum verborum iud non vertitur in vau. vt Numerorum. i. עַל מִשְׁפְּחוֹתָם. idest & numerati sunt per generationes suas.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הַתּוֹדְעִי	הַתּוֹדֵעַ	Scito te.
הַתּוֹדְעֵנָה	הַתּוֹדְעוּ	Scitote vos.

TERTII LIBRI

⊕ Infinitivus modus talis est יִתְּוֹדַע vel יִתְּוֹדַע co-
gnoscere se.

⊕ Est præterea aliud verbum a iod incipiens, scilicet יָצָא יָאָא, quod potest declinari ad proportionem præ-
dictorum verborum, nisi quod aleph finale eius non pro-
fertur. Et variatur hoc modo.

⊕ Activa voce indicativo modo tempore præterito.

⊕ Fœminina.

Masculina.

יָצְאָה

יָצָא

Exiit.

יָצְאִיתְּ

יָצְאִיתְּ

Exiivisti.

יָצְאִיתְּ

Exiit masculus vel fœmi.

⊕ Plurali numero.

יָצְאוּ

Exierunt masculus vel fœ.

יָצְאתֶן

יָצְאתֶם

Exiivistis.

יָצְאָנוּ

Exiivimus masculus et fœ.

⊕ Tempore futuro.

⊕ Fœminina.

Masculina.

יָצְאָה. יָצְאִיתְּ

יָצָא

Qui vel quæ exit.

יָצְאוּ

יָצְאִים

Qui vel quæ exeunt.

⊕ Tempore futuro.

⊕ Fœminina.

Masculina.

יָצְאָה. יָצְאִיתְּ

Exibo masculus vel fœ.

יָצְאִיתְּ

יָצָא

Exibis.

יָצְאוּ

יָצָא

Exibit.

⊕ Plurali numero.

יָצְאָנוּ. יָצְאִיתְּ

Exibimus masculus et fœ.

יָצְאִיתְּ

יָצְאוּ

Exibitis.

יָצְאוּ

יָצְאוּ

Exibunt.

Ime

CAP. SECVNDVM.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

צֵא	צֵא .י.	צֵא	Exi.
צֵאָנָה	צֵאוּ	צֵאוּ	Exite.

Sed in hoc modo aliquando reseruat iud prima verbi, vt Genesis. 8. הֵיטָא אִתְּךָ idest educ tecum.

Ⓒ Infinitiuo modo יצוא .י. צאת exire.

Ⓒ Hoc in super verbum non reperitur in secunda coniugatione variatum . sed tertia eius coniugatio procedit ad hunc modum.

Ⓒ Actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הוציאה	הוציא	Eduxit idest fecit exire.
הוצאת	הוצאת	Eduxisti.
	הוצאתי	Eduxi mascul. vel fœmi.

Ⓒ Plurali numero.

	הוציאו	Eduxerunt mascul. .i. fœ.
הוצאתן	הוצאתם	Eduxistis.
	הוצאנו	Eduximus mascul. .i. fœ.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

מוציאה .י.	מוציא .י.	מוציא	Qui vel q̄ educit.
מוציאות	מוציאים	מוציאים	Qui vñ q̄ educit.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	אוציא .י.	אוציא	Educā mas. .i. fœ. .י.	אוציא
תוציא	תוציא	תוציא	Educes.	תוציא
תוציא	יוציא	יוציא	Educet.	יוציא
				Plu

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

	נוצִיאָה	נוצִיא .f.	Educem ⁹ .m.f. f.
תוצִיאָה	תוצִיאוּ		Educetis.
תוצִיאָה	יוצִיאוּ		Educent.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הוצִיאי	הוצִיאה .f.	Educ.
הוצִיאה	הוצִיאוּ	Educite.

¶ Infinitiuo modo. הוצִיא Educere.

¶ Passiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוצִיאה	הוצִיא	Eductus est vel fuit.
הוצִיאת	הוצִיאת	Eductus fuisti.
	הוצִיאתי	Eductus sum .f. fui .m. f.

¶ Plurali numero.

	הוצִיאוּ	Educti sunt mascul. f. fœ.
הוצִיאתי	הוצִיאתם	Educti fuistis.
	הוצִיאתנו	Educti sum ⁹ mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

הוצִיאה	הוצִיא	Qui, vel quæ educitur.
הוצִיאות	הוצִיאים	Qui, vel quæ educuntur.

¶ Tempore futuro.

	אוצִיא .f.	Educar mascul. f. fœ.
תוצִיאוּ	תוצִיא	Educeris.
תוצִיא	יוצִיא	Educetur.

¶ Plurali numero.

Edu

CAP. TERTIVM.

	נוצא .פ. נוצאה	Educemur.m.ſ.ſce.
תוצאנה	תוצאוי	Educemini.
תוצאנה	יוצאוי	Educentur.

Ⓒ Imperatitio caret. Infinitiuo modo הוצא.פ. הוצאה educi

Ⓒ Participium vocis paſſiuae tale eſt.

מוצאת .פ. מוצאה מוצא Eductusvel educta.

מוצאים מוצאות Educti vel educte.

Ⓒ Aduertendum hic, quod verba incipientia a littera iod ſunt duplicia . quaedam non terminata , & alia terminata in litteram aleph. De primis iam diximus hic , quauiter variantur. De ſecundis poſtea dicemus. Sed ab eis excipitur praemiſſum verbum iaca , ideſt exire , quod ad proportionem praecedentium variatur , & ideo in hoc capitulo pertractatum eſt. licet terminetur in littera aleph, quia non ſequitur proportionem iare , & aliorum , de quibus poſtea futurus eſt ſermo.

Ⓒ Caput tertium, de verbis defectiuis ſecundo modo , ideſt in quibus littera media perditur in procurſu coniugationis.

Verba defectiua ſecundi modi principalis , omnia ſunt monosyllaba , & in eis littera media eſt vel iod, vel vau , quae non profertur , ſed manet ocioſa , cuiuſmodi ſunt haec גין intelligere , שׁוּב redire. In quorum verborum praeterito , & praesenti indicatiui modi praedictae duae litterae mediae excluduntur , quia non ſcribuntur. et punctus vocalis primae litterae vertitur in caemec ad hunc modum.

Præ

TERTII LIBRI

¶ Primæ conjugationis actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

פָּנָה	פָּן	Intellexit.
פָּנְתָה	פָּנְתָה	Intellexisti.
	פָּנְתָיו	Intellexi mascul. vel fœm.

¶ Plurali numero.

	פָּנּוּ	Intellexerunt mascul. vel fœ.
פָּנְתֶן	פָּנְתֶם	Intellexistis.
	פָּנּוּ בָּנּוּ	Intelleximus mascul. & fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

פָּנָה	פָּן	Qui vel quæ intelligit.
פָּנְתָה	פָּנְתָה	Qui vel quæ intelligunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אֶבֶן .אֶבֶן	Intelligam mascul. vel fœ.
תֵּבֶן	תֵּבֶן	Intelliges.
תֵּבֶן	תֵּבֶן	Intelliget.

¶ Plurali numero.

	נִבֶּן .נִבֶּן	Intelligemus mascul. & fœ.
תֵּבֶנָּה .נִבֶּנָּה	תֵּבֶנּוּ	Intelligetis.
תֵּבֶנָּה .נִבֶּנָּה	תֵּבֶנּוּ	Intelligent.

In hoc tamen futuro huiusmodi verba aliquando habent cameç litteræ substantialis primæ proferendum, ut cholem. Qualia sunt וַיִּקָּם idest surrexit וַיֵּעַף idest volauit. Aliquando etiam littera eadem prima venit cum sureq, hoc modo.

Fœ

CAP. TERTIVM.

☞ **Fœminina. Masculina.**

	אָשׁוּב .פ. אָשׁוּבָה	Redibo <i>mas. p. f.</i>
תְּשׁוּבִי	תְּשׁוּב	Redibis.
תְּשׁוּבָה	יָשׁוּב	Redibit.

☞ **Plurali numero.**

	נִשְׁוֹבָה .פ. נִשְׁוֹב	Redibim <i>m. p. f.</i>
תְּשׁוּבַתְּכֶם .פ. תְּשׁוּבְכֶם .פ. תְּשׁוּבְכֶנָּה .פ.	תְּשׁוּבוּ	Redibitis.
תְּשׁוּבַתְּכֶם .פ. תְּשׁוּבְכֶם .פ. תְּשׁוּבְכֶנָּה .פ.	יָשׁוּבוּ	Redibunt.

Eodem modo procedunt quædam alia huiusmodi verba.

☞ **Imperatiuo modo.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

בִּינִי .פ. בִּינִי	בִּין .פ. בִּינָה .פ. בִּין	Intellige.
בִּינָה .פ. בִּינָה	בִּינוּ .פ. בִּינוּ	Intelligite.

☞ **Infinitiuo modo.** בִּין .פ. בִּין Intelligere.

☞ Quædam tamen horum verborum in processu coniugationis non perdunt litteram mediam iod & vau, sed illa scribitur & profertur. vt Numero. 20. כִּי נֹעַ אַהֲרֹן .פ. idest quod defunctus esset aaron. & Psal. 39. שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ .פ. idest clamaui ad te. Sed talia verba variantur ad proprietatem verborum perfectorum, & hoc solum in prima & secunda coniugatione. quare de eis hic non est amplius dicendum.

☞ In passiva voce primæ coniugationis prædictum verbū bin, hoc modo variatur, quia iod vertitur in vau.

☞ **Indicatiuo modo tempore præterito.**

Fœ

TERTII LIBRI

☞ Fœminina.	Masculina.	
נְבוֹנָה	נְבוֹן	Intellectus fuit.
נְבוֹנוֹת	נְבוֹנוֹת	Fuisti.
	נְבוֹנוֹתַי	Fui mascul. vel fœmi.
	☞ Plurali numero.	
	נְבוֹנוּ	Intellecti fuerunt mascul. & f.
נְבוֹנוֹתַי	נְבוֹנוֹתֵם	Fuistis.
	נְבוֹנוֹנוּ .i. נְבוֹנוֹנוּ	Fuimus.
	☞ Tempore præsentis.	
נְבוֹנָה	נְבוֹן	Qui, vel quæ intelligitur.
נְבוֹנוֹת	נְבוֹנִים	Qui, vel quæ intelliguntur.
	☞ Tempore futuro.	

☞ Fœminina.	Masculina.	
	אֶבְוֹנָה .i. אֶבְוֹן	Intelligar mascul. vel fœm.
תְּבוֹנִי	תְּבוֹן	Intelligeris.
תְּבוֹנָה	יְבוֹן	Intelligetur.

	☞ Plurali numero.	
	נְבוֹנוּ .i. נְבוֹנָה	Intelligemur mascul. & f.
תְּבוֹנָה .i. תְּבוֹנָה	תְּבוֹנוּ	Intelligimini.
תְּבוֹנָה .i. תְּבוֹנָה	יְבוֹנוּ	Intelligentur.

Et quando littera substantialis media est aliqua harum quinque, אַחֲרָיִךְ tunc litteræ accidentales huius futuri scribuntur cum çere loco chiriq, hoc modo יְעוֹר idest expergefiet, & cætera.

	☞ Imperatiuo modo.	
☞ Fœminina.	Masculina.	
	הַבְּוֹן	Intelligere.
הַבְּוֹנָה .i. הַבְּוֹנָה	הַבְּוֹנוּ	Intelligimini.

Infie

CAP. TERTIVM.

Ⓒ Infinitiuo modo **הַבִּין** intelligi.

Ⓒ Participium vocis passivæ tale est.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

בּוֹנָה בּוֹן Qui, vel quæ intelligitur.

בּוֹנֹת בּוֹנִים Qui, vel quæ intelliguntur.

Ⓒ In secūda coniugatione non reperit̃ur, hæc verba.

Ⓒ Tertia vero coniugatio huius verbi **בִּין** bin & aliorum similium habet litteram accidentalem subscriptam cum çere, & procedit hoc modo.

Ⓒ Indicatio modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הִבִּינָה הִבִּין Fecit intelligere.

הִבִּינֹת הִבִּינֹת Fecisti intelligere.

הִבִּינֹתֵי הִבִּינֹתֵי Feci intelligere. m. l. fœ.

Ⓒ Plurali numero.

הִבִּינוּ Fecerunt intelligere mas. l. f.

הִבִּינוּתֵן הִבִּינוּתֵם Fecistis intelligere.

הִבִּינוּ Fecimus intelligere. mas. l. f.

Verumtamen aliquando in hoc præterito he subscriptur cum patha, hoc modo **הִבִּינֹת** Sæpius etiam excluditur littera iod in omnibus personis huius temporis, vt **הִבִּין הִבִּנָה**

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

מְבִינָה מְבִין Qui, vel quæ facit intelligere.

מְבִינֹת מְבִינִים Qui, vel q̄ faciunt intelligere.

In tempore futuro litteræ accidentales scribuntur cum cameç, hoc modo.

Ⓒ Tempore futuro.

Fœ

TERTII LIBRI

☞ Fœ.

Masculina.

אֶרְוֶה .f. אֶרְוֶה .f. Faciã intelligere. m. f. f. אֶרְוֶה

תְּבִין .f. תְּבִין .f. Facies intelligere. .f. תְּבִין

תְּבִין .f. תְּבִין .f. Faciet intelligere. .f. תְּבִין

☞ Plurali numero.

נְבִינָה .f. נְבִינָה .f. Faciem⁹ itellige. m. f. f.

תְּבִינֵי .f. תְּבִינֵי .f. תְּבִינֵי .f. Facietis itellige. .f. תְּבִינֵי

תְּבִינֵי .f. תְּבִינֵי .f. תְּבִינֵי .f. Faciēt intelligere.

☞ Imperatiuo modo.

הִבֵּן .f. הִבֵּן .f. Fac intelligere.

הִבֵּינָה .f. הִבֵּינָה .f. Facite intelligere.

Et in secunda persona singulari masculina huius imperatiui, aliquando scribitur littera substantialis prima cum cameç vel patha loco çere. vt Esaiæ. 42. וְאֵין אֹמֵר הַשֵּׁב .f. idest & non est qui dicat reuertere.

☞ Infinitiuo modo הִבֵּן .f. הִבֵּן .f. facere intelligere.

☞ Passiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

☞ Fœminina.

Masculina.

הוֹבְנָה .f. הוֹבֵן .f. Intellectus vel. ta fuit.

הוֹבְנִית .f. הוֹבְנִית .f. Intellectus vel. ta. fuisti.

הוֹבְנִיתִי .f. הוֹבְנִיתִי .f. Intellect⁹ .f. ta. fui. m. f. fœ.

☞ Plurali numero.

הוֹבְנֵי .f. הוֹבְנֵי .f. Intellecti .f. tē. fuerūt. m. f. f.

הוֹבְנִיתֵי .f. הוֹבְנִיתֵי .f. Intellecti .f. tē. fuistis.

הוֹבְנֵי .f. הוֹבְנֵי .f. Intellecti .f. tē. fuim⁹. m. f. f.

☞ Tempore præsentī.

Fœ

CAP. TERTIVM.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

הוֹבְנָה	הוֹבֵן	Qui, vel quæ intelligitur.
הוֹבְנוֹת	הוֹבְנִים	Qui, vel quæ intelliguntur.

☞ **Tempore futuro.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

	אוֹבֵן .י.	אוֹבְנָה	Intelligar mas. f. fœ.
תוֹבְנִי	תוֹבֵן		Intelligeris.
תוֹבְנִי	יִוְבֵן		Intelligetur.

☞ **Plurali numero.**

	נוֹבֵן .י.	נוֹבְנָה	Intelligemur ma. f. f.
תוֹבְנָה .י.	תוֹבְנִי		Intelligemini.
תוֹבְנָה .י.	יִוְבְנִי		Intelligentur.

☞ **Imperatiuum hæc conjugatio non habet.**

☞ **Modus autem infinitiuis is est הוֹבֵן Intelligi.**

☞ **Participium vocis passiuæ, hoc modo explicatur.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

מוֹבְנָה	מוֹבֵן	Qui, vel quæ intelligitur.
מוֹבְנוֹת	מוֹבְנִים	Qui, vel quæ intelliguntur.

☞ **Quarta conjugatio huius secundæ irregularitatis est illorum verborum, in quibus tertia littera substantialis duplicatur, nec excluditur littera vau ex medio. explicaturque hoc modo.**

☞ **Indicatiuo modo tempore præterito.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

בוֹבְנָה	בוֹבֵן	Intellexit.
בוֹבְנָה	בוֹבְנִי	Intellexisti.
	בוֹבְנִי	Intellexi mascul. vel fœ.

L Plu

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

בוֹנְנוּ	Intellexerūt maf. P.fce.
בוֹנְנֵתֶם	Intellexistis.
בוֹנְנֵנוּ .I. בּוֹנְנֵנוּ	Intellexim⁹ mascul. P.f.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מְבוֹנְנֵת .I. מְבוֹנְנָה	מְבוֹנֵן	Qui, vel quæ intelligit
מְבוֹנְנוֹת	מְבוֹנְנִים	Qui, vel q̄ intelligunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
אֲבוֹנְנָה .I. אֲבוֹנָה	אֲבוֹנֵן	Intelligent mascul. P.fce.
תְּבוֹנְנִי	תְּבוֹנֵן	Intelliges.
תְּבוֹנֵי	יְבוֹנֵן	Intelligent.

¶ Plurali numero.

נְבוֹנְנָה .I. נְבוֹנָה	נְבוֹנֵן	Intelligem⁹. m. P.f.
תְּבוֹנְנֵת .I. תְּבוֹנְנָה	תְּבוֹנְנֵי	Intelligetis.
תְּבוֹנְנֵה .I. תְּבוֹנְנָה	יְבוֹנְנֵי	Intelligent.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
בוֹנְנֵי .I. בּוֹנְנָה	בוֹנְנֵי	Intellige.
בוֹנְנֵה .I. בּוֹנְנָה	בוֹנְנוּ	Intelligite.
	בוֹנְנוּ	Intelligere.

¶ In voce passiuâ huius coniugationis etiam geminatur littera tertia verbi nec excluditur vau media, hoc modo הִתְבוֹנֵן idest intellectus est, vel intellexit se, vel intellexit. quia vt superius libro secundo huius dictum est in verbis perfectis, actio huius coniugationis aliquâdo transit in secundam personam. Et præcedit hoc modo.

Indi

CAP. TERTIVM.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הַתְּבוּנָה הַתְּבוּן Intellexit se.

הַתְּבוּנָתְךָ הַתְּבוּנָתְךָ Intellexisti te.

הַתְּבוּנָתִי הַתְּבוּנָתִי Intellexi me. *mas. f. fœ.*

¶ Plurali numero.

הַתְּבוּנָנוּ הַתְּבוּנָנוּ Intellexerūt se. *m. f. f.*

הַתְּבוּנָנֶיךָ הַתְּבוּנָנֶיךָ Intellexistis vos.

הַתְּבוּנָנוּ. הַתְּבוּנָנוּ. Intellexim⁹ nos. *m. f. f.*

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מִתְּבוּנָתְךָ. מִתְּבוּנָתְךָ. Qui, vel q̄ itellegit se

מִתְּבוּנָתְךָ. מִתְּבוּנָתְךָ. Qui, vel q̄ itelligūt se

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

אֶתְּבוּנָתְךָ. אֶתְּבוּנָתְךָ. Intelligam me. *m. f. f.*

תְּבוּנָתְךָ. תְּבוּנָתְךָ. Intelliges te.

תְּבוּנָתְךָ. תְּבוּנָתְךָ. Intelliget se.

¶ Plurali numero.

נִתְּבוּנָנוּ. נִתְּבוּנָנוּ. Intelligem⁹ nos. *m. f. f.*

תְּבוּנָנֶיךָ. תְּבוּנָנֶיךָ. Intelligetis vos.

יִתְּבוּנָנוּ. יִתְּבוּנָנוּ. Intelligent se.

¶ In fine vero clausulæ, tam præteritum, quàm futurum huius coniugationis subscribit tertiam litteram substantialem cum cameç loco çere. Exemplum primi Esaiæ primo עַמִּי לֹא הִתְּבוּן idest populus meus non intellexit. Exemplum secundi Psalmo. 118. יְדוּתֶיךָ אֶתְּבוּן idest testimonia tua intelligam.

L 2 Imo

TERTII LIBRI

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הַתְּבוּנָה הַתְּבוּנָה. 1. הַתְּבוּנָה Intellige te.
 הַתְּבוּנָה הַתְּבוּנָה. 2. הַתְּבוּנָה Intelligite vos

Ⓒ Infinitiuo modo הַתְּבוּנָה intelligi.

Ⓒ Participium vocis passiuæ huiusmodi est.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

מְבוּנָה. 1. מְבוּנָה מְבוּנָה Qui, vel q̄ intelligit se.

מְבוּנָה מְבוּנָה Qui, vel q̄ intelligūt se.

Ⓒ Tandem hic notari conuenit, quod per primam & tertiam coniugationem istorum verborū vnius syllabæ, possunt declinari etiã alia verba monosyllaba desinētia in aleph cuiusmodi est וָא idest venit vel intrauit, excepto quod aleph littera finalis non profertur licet scribatur. & procedit hoc modo. Ⓒ Tēpore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

בָּאָה

בָּא

Venit.

בָּאת

בָּאת

Venisti.

בָּאתִי

Veni mascul. vel fœmi.

Ⓒ Plurali numero.

בָּאוּ

Venerunt mascul. 1. fœ.

בָּאתֶן

בָּאתֶם

Venistis.

בָּאוּ

Venimus mascul. vel fœ.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

בָּאָה

בָּא

Qui, vel quæ venit.

בָּאוֹת

בָּאִים

Qui, vel quæ veniunt.

Ⓒ Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

☞ *Fœminina. Masculina.*

	אָבא .י. אָבאָה	Veniam mascul. vel fœ.
תְּבֹאֵר	תְּבֹא	Venies.
תְּבֹא	יָבֹא	Veniet.

☞ *Plurali numero.*

	נְבֹא .י. נְבֹאָה	Veniem⁹ mascul. pl. fœ.
תְּבֹאנָה .י. תְּבֹאֵר	תְּבֹאוּ	Venietis.
תְּבֹאנָה .י. תְּבֹאֵר	יָבֹאוּ	Venient.

☞ *Imperatiuo modo.*

	בֹּא .י. בֹּאָה	Veni.
בֹּאֵר	בֹּאוּ	Venite.

☞ *Infinitiuo modo* בֹּא venire. Et ita de aliis.

☞ *Caput quartum, de tertia verborum irregularitate, in quibus tertia littera substantialis amittitur aut vertitur in iod in processu coniugationis.*

Tertius verborum imperfectorum modus est eorum, quæ in processu coniugationis perdunt tertiam litteram substantialem, & illa est he, quæ etiam aliquando mutatur in iod, cuiusmodi est hoc verbum גִּלָּה, id est reuelauit. quod scribitur cum cameç in duabus primis litteris. Et ad eius proportionem declinantur plurima verba sacrae scripturae. quare iste modus verborum est tam principaliter notandus, sicut supra in secundo libro notate sunt quattuor coniugationes verborum regularium. Et procedit ad hunc modum.

L 3 Pri

TERTII LIBRI

¶ Primæ coniugationis, actiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.

גַּלְתָּה
גַּלְתִּית

Masculina.

גַּלְתָּ
גַּלְתִּית
גַּלְתִּיתִי

Reuelauit.

Reuelasti.

Reuelauimascul. 1. fœ.

¶ Plurali numero.

גַּלְתִּיתֶן

גַּלְתֶּם
גַּלְתִּיתֶם
גַּלְיִינוּ

Reuelarunt mascul. 1. fœ.

Reuelastis.

Reuelauim⁹ mascu. vel fœ.

¶ Ad hac regula excipiuntur quattuor verba terminata in he, quæ nō perdunt tertiam illam litteram in præterito, sed variantur ad modum verborum perfectorum de pacad, & ad hoc denotandum littera he in istis scribitur cum puncto mapic. & non habent cameç in secunda littera sed pathac. & sunt ista גַּבַּח idest exaltauit כַּמַּה idest desiderauit נִגַּח idest illuminauit תַּמַּה idest admiratus est. Variantur enim hoc modo נִגַּחְתָּ & sic consequenter, vt supra libro. 2. in prima coniugatione dictū est.

¶ In tēpore præsentis scribitur littera media cū çegol.

¶ Fœminina.

גּוֹלָה
גּוֹלוֹת

Masculina.

גּוֹלָה
גּוֹלִים

Qui, vel quæ reuelat.

Qui, vel quæ reuelant.

In futuro litteræ additæ scribuntur cum chiriq præter aleph primæ personæ singularis quæ scribitur per çegol. & similiter littera media scribitur per çegol.

¶ Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	אָנְלֵה	Reuelabo mascul. f. fœmī.
תְּגִלִּי	תְּגִלֵּה	Reuelabis.
תְּגִלֵּה	יְגִלֵּה	Reuelabit.

Ⓒ Plurali numero.

	נְגִלֵּה	Reuelabimus mascul. f. fœ.
תְּגִלִּינָה	תְּגִלּוּ	Reuelabitis.
תְּגִלֵּינָה	יְגִלּוּ	Reuelabunt.

Ⓒ In quibusdā tamen istorū verborū incipiētibus a līttera aleph, litteræ hui⁹ futuri scribūtur cū cholē, vt אָבֵה voluit אָבֵה .i. coxit. quorū futurū est יֵאָבֵה תֵּאָבֵה אָבֵה Ⓒ Nonnunq̄ etiā hoc futurū venit sine littera he vltima, & tūc prima verbī littera substāntialis venit cū çegol, vt אָבֵה תְּגִלֵּה יְגִלֵּה נְגִלֵּה Aliquādo littere additæ hui⁹ futuri veniūt cū çere. vt Nume. 16. אֵל תִּפְּנֹאֵל מְנַחֵם .i. nō aspicias mun⁹ illorū. Et cum prima vel secūda littera substāntialis verbī fuerit aliqua istarū quattuor אַחַה gutturalium, tunc prima earum subscribitur cum patha pro çegol, & litteræ additæ possunt habere chirīq vel çere. vt Exo. 19. יִשְׂרָאֵל וְיַחַן שָׁם & castrameta tus est illic israel. & Genes. 47. וַתֵּלֶה אֶרֶץ מִצְרַיִם & defecit terra ægypti. quorū duorū verborū primitiua sunt hæc, חָנָה לָהּ Et quādo verbī littera substāntialis est aliqua istarū triū חָהּ litteræ additæ possunt venire cum patha, hoc modo אַעֲלֵה .i. ascēdā תַּעֲלֵה .i. ascendes mascul. תַּעֲלִי ascendes fœmī. יַעֲלֵה ascendet mascul. תַּעֲלֵה ascendet fœmī. Et quando perdunt litteram he finalem proferuntur, hoc modo יַעֲלֵה תַּעֲלֵה אַעֲלֵה Et in

TERTII LIBRI

verbis quorum littera substantialis media est iod quale est הִיהָ idest fuit, excluditur he vltima, & manet iod ociosa, vt אֶהְיֶה idest ero תִּהְיֶה eris mascul. תִּהְיִי eris foemi. יִהְיֶה erit mascul. תִּהְיֶה erit foemi. Et in hoc verbo רָאָה idest vidit iod tertiæ personæ masculinæ singularis scribitur cum patha, quando venit cum vau in principio, vt וַיִּרְא idest & vidit, et hoc fit vt facilior sit prolatio eius, quia frequentissimum est in sacra scriptura. Atque etiam ex hac causa, quia si iod cum chiriq scriberetur, formus eius esset similis huic verbo וַיִּרְא idest & timuit, quod aliquando venit cum simplici iod, cuius prima positio est יִרְא de quo postea dicemus.

Ⓒ Imperatiuus modus habet seua in prima littera, in secunda autem si fuerit punctus vocalis .e. habet çere.

Ⓒ Fœminina, Masculina,

גְּלוּ	גְּלוּ	Reuela.
גְּלוּנָה	גְּלוּ	Reuelate.

Ⓒ Infinitiuo modo גְּלוּת .ו. גְּלוּה Reuelare.

Ⓒ Passiua voce primæ coniugationis huius verbi gala indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina, Masculina,

נְגַלְתָּה	נְגַלְהָה	Reuelatus vel.ta fuit.
נְגַלְתִּית	נְגַלְתִּית	Reuelatus vel.ta, fuisti.
	נְגַלְתִּיתִי	Reuelatus vel.ta, fui.

Ⓒ Plurali numero.

	נְגַלְוּ	Reuelati vel.tę.fuerunt.
נְגַלְתִּיתֶם	נְגַלְתִּיתֶם	Reuelati vel.tę.fuistis.
	נְגַלְתִּינוּ	Reuelati vel.tę.fuimus.

Tē

CAP. QVARTVM.

Ⓒ Tempore præsentî.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

נְגִלָה

נְגִלָה

Qui, vel quæ reuelatur.

נְגִלוֹת

נְגִלוֹת

Qui, vel quæ reuelatur.

Ⓒ In futuro indicatiui excluditur littera nun præteriti. vnde suppletur per dagues primæ litteræ substantialis, hoc modo.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

אֲנַלֶּה

Reuelabor mascul. vel fœ.

תְּנַלֶּי

תְּנַלֶּה

Reuelaberis.

תְּנַלֶּה

יְנַלֶּה

Reuelabitur.

Ⓒ Plurali numero.

נְנַלֶּה

Reuelabimur mascul. & fœ.

תְּנַלֶּינָה

תְּנַלֶּוּ

Reuelabimini.

תְּנַלֶּינָה

יְנַלֶּוּ

Reuelabuntur.

Ⓒ In hoc futuro aliquando perditur vltima littera hęc quemadmodum, & in voce actiua hoc modo אֲנַלֶּ תְּנַלֶּ יְנַלֶּ נְנַלֶּ

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הַנְּלִי

הַנְּלִה

Reuelare.

vel הַנְּלִי

הַנְּלִינָה

הַנְּלוּ

Reuelamini.

Ⓒ Infinitiuo modo הַנְּלוֹת. & הַנְּלִה. & הַנְּלוֹת. & הַנְּלוֹת. & הַנְּלוֹת. reuelari.

Ⓒ Participium passiuum explicatur ad hunc modum.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

גְּלוּיָהּ

גְּלוּיָהּ

Reuelatus vel. ta.

גְּלוּיוֹתָ

גְּלוּיוֹתָ

Reuelati vel. ta.

Secū

TERTII LIBRI

¶ Secunda coniugatio huius verbi gala declinatur ex proportionem illius verbi פָּקַד pacad & aliorum perfectorum, idest regularium hoc modo.

¶ Actiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

Fœminina.	Masculina.	
גַּלְתָּה	גַּלָּה	Reuelauit.
גַּלִּיתִי	גַּלִּיתָ	Reuelasti.
	גַּלִּיתִי	Reuelauit mascul. 1. fœ.

¶ Plurali numero.

	גַּלּוּ	Reuelauerunt.
גַּלִּיתֶן	גַּלִּיתֶם	Reuelastis.
	גַּלִּינוּ	Reuelauimus mas. 1. fœ.

¶ Tempore præsentis.

Fœminina.	Masculina.	
מַגַּלְתִּי	מַגַּלְתָּה	Qui, vel quæ reuelat.
מַגַּלֹּת	מַגַּלִּים	Qui, vel quæ reuelant.

¶ Tempore futuro.

Fœminina.	Masculina.	
	אֶגַּלְתִּי	Reuelabo mascul. 1. fœ.
תַּגַּלִּי	תַּגַּלְתָּה	Reuelabis.
תַּגַּלְתִּי	תַּגַּלְתָּה	Reuelabit.

¶ Plurali numero.

	נִגַּלְתִּי	Reuelabimus mascul. 1. fœ.
תַּגַּלִּינוּ	תַּגַּלִּינָה	Reuelabitis.
תַּגַּלִּינָה	יִגַּלּוּ	Reuelabunt.

Et in hoc futuro quemadmodum in prima coniugatione dictum est, etiam he vltima littera excluditur ad hunc modum אֶגַּלְתִּי יִגַּלְתִּי תַּגַּלְתִּי ¶ Imperatiuo modo.

Fœ

CAP. QVARTVM.

☩ Fœminina.

Masculina.

גלה

גלה Reuela.

גלינה

גלו Reuelate.

☩ Infinitiuo modo גלה. גלינה. גלות Reuelare.

☩ Passiua voce huius secundæ coniugationis, Indicatio modo, tempore præterito.

☩ Fœminina.

Masculina.

גלתה

גלה

Reuelatus vel. ta. fuit.

גלית

גלית

Reuelatus vel. ta. fuisti.

גלית

Reuelatus vel. ta. fui.

☩ Plurali numero.

גלו

Reuelati vel. tæ. fuerunt.

גליתן

גליתם

Reuelati vel. tæ. fuistis.

גלינו

Reuelati vel. tæ. fuimus.

☩ Tempore præsentis.

☩ Fœminina.

Masculina.

גלה

גלה

Qui, vel quæ reuelatur.

גלות

גלים

Qui, vel quæ reuelantur.

☩ Fœminina.

Masculina.

☩ Tempore futuro.

תגלי

אגלה

Reuelabor mascul. f. fœ.

תגלי

תגלה

Reuelaberis.

תגלה

יגלה

Reuelabitur.

☩ Plurali numero.

נגלה

Reuelabimur mascul. f. fœ.

תגלינה

תגלו

Reuelabimini.

תגלינה

יגלו

Reuelabuntur.

☩ Imperatiuo modo caret, hæc vox passiuæ huius secundæ coniugationis.

Infi

TERTII LIBRI

Ⓒ Infinitiuo modo גלות reuelari.

Ⓒ Participium huius vocis passiuæ tale est.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

מְגִלָּה
מְגִלוֹת

מְגִלָּה
מְגִלִּים

Reuelatus vel. ta.

Reuelati vel. tæ.

Ⓒ Tertia cōiugatio huius verbi gala, cuius significatio transit in tertiam personam, declinatur fere ad proportionem verborum perfectorum, hoc modo.

Ⓒ Actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

הִגְלִיתִי
הִגְלִיתְּ

הִגְלִיתָ
הִגְלִיתָ

Fecit reuelare. ꝑ. הִגְלִיָּה

Fecisti reuelare.

Feci reuelare mas. ꝑ. f. הִגְלִיתִי

Ⓒ Plurali numero.

הִגְלִיתֶנּוּ

הִגְלִיתֶם
הִגְלִינוּ

Fecerūt reuelare. m. ꝑ. f. הִגְלוּ

Fecistis reuelare.

Fecim⁹ reuelare. m. ꝑ. f. הִגְלִינוּ

Et quando prima littera substantialis verbi fuerit aliqua istarū הַע תִּיךְ he addita & illa prima substantialis sub-
scribuntur per çere vel çegol. vt Threnorum secundo
הֵעָלוּ עֵפֶר עַל רֵאשֵׁם idest fecerunt ascendere puluerem super caput suum.

Ⓒ Tempore presentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

מְגִלָּה
מְגִלוֹת

מְגִלָּה
מְגִלִּים

Qui, vel quæ facit reuelare.

Qui, vel quæ faciūt reuelare.

Ⓒ Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	אָנְלֵה	Faciã reuelare. m. p. f. 1.	אָנְלֵה
פְּנֵלֵי	פְּנֵלֵה	Facies reuelare.	פְּנֵלֵה 1.
פְּנֵלֵה	יִנְלֵה	Faciet reuelare.	יִנְלֵה 1.

☞ **Plurali numero.**

	נְנֵלֵה	Faciem ⁹ reuelare. m. p. f. 1.	נְנֵלֵה 1.
פְּנֵלֵינָה	פְּנֵלֵי	Facietis reuelare.	
פְּנֵלֵינָה	יִנְלֵי	Facient reuelare.	

☞ **Imperatiuo modo.**

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	הַנְּלֵה	Fac reuelare.	הַנְּלֵה 1.
הַנְּלֵינָה	הַנְּלֵי	Facite reuelare.	

☞ **Infinitiuo modo** הַנְּלֹת **Facere reuelare.**

☞ **Passiua voce huius tertix conjugationis indicatiuo modo tempore præterito.**

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	הַנְּלֵתָה	Reuelatus vel. ta. fuit.	
הַנְּלֵיתָ	הַנְּלֵיתָ	Reuelatus vel. ta. fuisti.	
	הַנְּלֵיתִי	Reuelatus vel. ta. fui.	

☞ **Plurali numero.**

	הַנְּלֵי	Reuelati vel. tæ. fuerunt.	
הַנְּלֵיתֶיךָ	הַנְּלֵיתֶם	Reuelati vel. tæ. fuistis.	
הַנְּלֵינוּ	הַנְּלֵינוּ	Reuelati vel. tæ. fuimus.	

☞ **Tempore præsentii.**

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

	הַנְּלֵה	Qui, vel quæ reuelatur.	
הַנְּלֹת	הַנְּלֵים	Qui, vel quæ reuelantur.	

☞ **Tempore futuro.**

Reue

TERTII LIBRI

☞ **Fœminina.**

Masculina.

תגלי
תגלה

אגלה .י. אגלה
תגלה
יגלה

Reuelabor mas. 1. fœ.

Reuelaberis.

Reuelabitur.

☞ **Plurali numero.**

תגלינה
תגלינה

נגלה .י. נגלה
תגלו
יגלו

Reuelabimur mas. 1. f.

Reuelabimini.

Reuelabuntur.

☞ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הגלה .י. הגלה
reuelari.

☞ **Participium passiuum.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

מגלה
מגלות

מגלה
מגלים

Qui, vel quæ reuelatur.

Qui, vel quæ reuelatur.

☞ **Quartæ cōiugationis vox actiua, in his verbis nō reperit. Vox autē eorū passiuua pcedit ad pportionē verbo rū pfectorū quartę cōiugationis in voce passiuua, hoc mō.**

☞ **Indicatiuo modo, tempore præterito.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

התגלתה
התגלית

התגלה
התגלית
התגליתי

Reuelauit se.

Reuelasti te.

Reuelauit me mascu. 1. fœ.

☞ **Plurali numero.**

התגליתן

התגליתם
התגלינו

Reuelauerunt se mas. 1. fœ.

Reuelastis vos.

Reuelauim⁹ nos mas. 1. fœ.

☞ **Fœminina.**

Masculina.

מתגלה
מתגלות

מתגלה
מתגלים

☞ **Tēpore præsentī.**

Qui, vel quæ reuelat se.

Qui, vel quæ reuelant se.

Fœ

CAP. QVARTVM.

<p>☞ Fœminina. Masculina.</p> <p>אתגלה .י. אתגלה</p> <p>תתגלי תתגלה .י.</p> <p>תתגלה יתגלה .י.</p>	<p>☞ Tēpore futuro.</p> <p>Reuelabo me mascu. 1. f.</p> <p>Reuelabis te.</p> <p>Reuelabit se.</p>
--	--

<p>☞ Plurali numero.</p> <p>נתגלה .י. נתגלה</p> <p>תתגלינה תתגלו</p> <p>תתגלינה יתגלו</p>	<p>Retelabim⁹ nos mas. 1. f.</p> <p>Reuelabitis vos.</p> <p>Reuelabunt se.</p>
---	--

☞ Imperatiuo modo.

<p>☞ Fœminina. Masculina.</p> <p>התגלי התגלה .י.</p> <p>התגלינה התגלו</p>	<p>Reuelare.</p> <p>Reuelamini.</p>
<p>☞ Infinitiuo modo התגלה .י. Reuelari.</p>	

☞ **Occasione horū verborū quæ terminantur in litte-
ra he ponimus hic extense totā cōiugationem verbī sub-
stantiuī, quod apud omnes linguas est maxime notādū.**

☞ Indicatiuo modo, tempore præterito.

<p>☞ Fœminina. Masculina.</p> <p>הייתה היה</p> <p>היית היית</p> <p> הייתו</p>	<p>Fuit.</p> <p>Fuisti.</p> <p>Fui mascu. vel fœ.</p>
---	---

☞ Plurali numero.

<p>הייתו</p>	<p>היו</p> <p>הייתם</p> <p>היינו</p>	<p>Fuerunt mascul. vel fœ.</p> <p>Fuistis.</p> <p>Fuimus mascul. vel fœ.</p>
--------------	--------------------------------------	--

☞ Tempore præsentī.

<p>הוה</p> <p>הוות</p>	<p>הוה</p> <p>הוים</p>	<p>Qui, vel quæ est.</p> <p>Qui, vel quæ sunt.</p>
------------------------	------------------------	--

Hoc

TERTII LIBRI

Hoc tempus præfens rarissimū est in sacra scriptura, sed positum est hic gratia formæ. ¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אָהִיָּה	Ero mascul. ſ. fœ.
תְּהִיָּה	תְּהִיָּה	Eris.
תְּהִיָּה	יְהִיָּה	Erit.

¶ Plurali numero.

	נְהִיָּה	Erimus mascul. ſ. fœ.
תְּהִיְיֹנָה	תְּהִיְיֹנָה	Eritis.
תְּהִיְיֹנָה	יְהִיְיֹנָה	Erunt.

Hoc futurum aliquando venit sine he litteræ substantiali vltima, hoc modo אָהִיָּה ſ. תְּהִיָּה ſ. יְהִיָּה ſ. נְהִיָּה

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הִיְיֹנָה ſ. הִיְיֹנָה	הִיְיֹנָה ſ. הִיְיֹנָה	Sis vel esto.
הִיְיֹנָה	הִיְיֹנָה	Stote vel sitis.

¶ Infinitiuo modo.

הִיְיֹנָה ſ. הִיְיֹנָה Esse vel fore.

Lræ gerūdii debēt esse scripte p̄ chiriq, hoc mō נְבִלָה

¶ Passiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

נְהִיְיֹנָה	נְהִיְיֹנָה	Factus vel. ta. fuit.
נְהִיְיֹנָה	נְהִיְיֹנָה	Factus vel. ta. fuisti.
נְהִיְיֹנָה	נְהִיְיֹנָה	Factus vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

	נְהִיְיֹנָה	Facti vel. tæ. fuerunt.
נְהִיְיֹנָה	נְהִיְיֹנָה	Facti vel. tæ. fuistis.
נְהִיְיֹנָה	נְהִיְיֹנָה	Facti vel. tæ. fuimus.

Tempo

CAP. QVINTVM.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

נְהִיָּה נְהִיָּה Qui, vel quæ factus est.
נְהִיֹּת נְהִיִּים Qui, vel quæ facti sunt.

¶ Tempus futurum & alia quæ sequuntur non sunt in usu in voce passiva huius verbi, sed ubi oporteat debent suppleri per vocem actiuam, vt supra.

¶ Caput quintum, de quarta verborum irregularium diuersitate, in quibus scilicet prima & tertia litteræ substantiales perduntur in processu coniugationis, aut deficit prima, & non profertur tertia littera.

Quartus verborum defectiuorum modus est, quando ex tribus verbi litteris substantialibus perditur prima, & tertia in processu coniugationis, vel perditur prima & non profertur tertia, Qualia sunt hæc fere, נָזַח idest aspersit נָטַח idest declinauit, vel extendit נָפַח idest percussit נָצַח idest litigauit נָשַׁח idest feneratus, vel oblitus est. ¶ Quæ verba inflectuntur in prima coniugatione per vocem eius actiuam & passiuam. Sed in præterito, & præsentis tempore actiuæ vocis sequuntur omnino proportionem supradicti verbi gala, & aliorum desinentium in he. vnde in eis prima littera non perditur. In futuro autem excluditur prima littera substantialis, & suppletur per dagues impositum litteræ sequenti, ideo dimissis tempore præterito, & præsentis, futurum hoc modo explicatur.

M Fœ

TERTII LIBRI

☞ Fœminina.

Masculina.

	אָטָה	Declinabo mascul. 1. fœ.
תָּמָר	תָּמָה	Declinabis.
תָּמָה	יָמָה	Declinabit.

☞ Plurali numero.

	נָמָה	Declinabimus mas. 1. fœ.
תָּמָרֵה	תָּמָר	Declinabitis.
תָּמָרֵה	יָמָר	Declinabunt.

☞ In hoc futuro quando prima, & tertia litteræ substantiales deficiunt, litteræ additæ scribuntur cum çere, & aleph cum çegol, hoc modo אָט יָמ יָמָה אָט תָּמ תָּמָה ut Proverbiorum quarto אַל תָּמ יָמִין וְשִׂמְאַל idest non declinabis ad dexteram neque ad sinistram. Et aliquando eæ litteræ additæ inveniuntur scriptę cum chiriq. ut quarti Regū nono וַיִּזְ מַדְמָה וַיִּזְ idest & sparsit de sanguine suo. cuius verbī primitivum est. נָזַה Imperatiuus huius verbi & similiter infinitivus veniunt cum sua littera prima.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina.

Masculina.

נָמִי	נָמָה	Declina.
נָמִינָה	נָמָר	Declinate.

☞ Infinitivuo modo נָמָה. 1. Declinare.

☞ Vocis passivæ primæ coniugationis, Indicativuo modo tempore præterito.

☞ Fœminina.

Masculina.

	נָמָה	Declinatus vel.ta.fuit.
נָמִית	נָמִית	Declinatus vel.ta.fuisti.
נָמִית	נָמִית	Declinatus vel.ta.fui.

Pla

CAP. QVINTVM.

¶ Plurali numero.

	נָמוּ	Declinati vel. tæ. fuerunt.
נְטוּתָם	נְטוּתָם	Declinati vel. tæ. fuistis.
נְטוּנוּ	נְטוּנוּ	Declinati vel. tæ. fuimus.

¶ In hoc præterito aliquando littera verbi media scribitur cum chiriq, hoc modo נְטוּתָם נְטוּתָם Et in tertia persona plurali aliquando he vltima vertitur in iod. vt Numeri . 24 . נְטוּוּ בְּנְהָלִים idest vt torrentes inclinati sunt.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

נְטָה	נְטָה	Qui, vel quæ declinatur.
נְטוּתָם	נְטוּתָם	Qui, vel quæ declinantur.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אֶנְטָה	Declinabor mascul. vel fœ.
תִּנְטִי	תִּנְטָה	Declinaberis.
תִּנְטֶהָ	תִּנְטָה	Declinabitur.

¶ Plurali numero.

	נִנְטָה	Declinabimur mascul. s. fœ.
תִּנְטֶינָה	תִּנְטוּ	Declinabimini.
תִּנְטֶינָה	תִּנְטוּ	Declinabuntur.

¶ Huic futuro aliquando deficit he vltima quemadmodum in voce actiua, hoc modo אֶנְטָה תִּנְטָה תִּנְטָה תִּנְטָה

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הִנְטִי	הִנְטָה . s.	Declinare.
הִנְטֶינָה	הִנְטוּ	Declinamini.

¶ Infinitiuo modo הִנְטוּתָם . s. הִנְטוּתָם Declinari.

M 2 Partis

TERTII LIBRI

⌘ Participium passiuum.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
נְטוּיָה	נְטוּי	Declinatus vel.ta.
נְטוּיֹת	נְטוּיִם	Declinati vel.tæ.

⌘ Hæc verba non reperiuntur in secunda coniugatione siue in voce actiua siue in passiuâ.

⌘ Tertia vero coniugatio supradicti verbi nata, caret prima littera substantiali, quæ tamen suppletur per dagues litteræ mediæ, & hoc verum est in omnibus modis & temporibus vtriusque vocis, hoc modo.

⌘ Indicatiuo modo, tempore præterito.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
הִפְתָּה	הִפָּה	Fecit declinare.
הִפְתִּית	הִפְתִּית	Fecisti declinare.
	הִפְתִּיתִי	Feci declinare mascul. l. fœ.

⌘ Plurali numero.

	הִפּוּ	Fecerunt declinare mas. l. f.
הִפְתִּיתֶן	הִפְתִּיתֶם	Fecistis declinare.
	הִפְתִּינוּ	Fecim⁹ declinare mas. l. fœ.

⌘ Tempore præsentis.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
מְפָה	מְפָה	Qui, vel q̄ facit declinare.
מְפֹת	מְפִים	Qui, vel q̄ faciūt declinare.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
	אֶפָה	Faciam declinare mas. l. fœ.
תִּפְּי	תִּפְּה	Facies declinare.
תִּפְּה	תִּפְּה	Faciet declinare.

Plur

CAP. QVINTVM.

¶ Plurali numero.

	נָפֶה	Faciem declinare mas. & soc.
תְּפִינָה	תִּטּוּ	Facietis declinare.
תְּפִינָה	יִטּוּ	Facient declinare.

¶ In hoc futuro aliquando cum prima littera deficit & tertia, quemadmodum & in voce actiua primæ coniugationis, hoc modo. אַט תֵּט יֵט נֵט

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הִטִּי	הִטֵּה	Fac declinare.
הִטִּינָה	הִטּוּ	Facite declinare.

In hoc etiam imperatiuo nonnunquam excluditur he vltima maxime in voce masculina numeri singularis. vt Prouer. 22. הִט אָזְנְךָ וּשְׁמַע .i. inclina aurē tuā & audi.

¶ Infinitiuo modo הִטּוּת .i. Facere declinare.

¶ Passiuæ vocis, Indicatiuo modo, tēpore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

	הִטָּה	Declinatus vel. ta. fuit.
הִטִּית	הִטִּיתָ	Declinatus vel. ta. fuisti.
	הִטִּיתִי	Declinatus vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

	הִטּוּ	Declinati vel. tæ. fuerunt.
הִטִּיתֶן	הִטִּיתֶם	Declinati vel. tæ. fuistis.
	הִטִּינוּ	Declinati vel. tæ. fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מִטָּה	מִטָּה	Qui, vel quæ declinatur.
מִטּוֹת	מִטּוֹת	Qui, vel quæ declinantur.

M 3 Fu

TERTII LIBRI

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.

Masculina.

	אָטָה	Declinabor mascul. f. fœ.
תָּטִיר	תָּטִיר	Declinaberis.
תָּטִירָה	יָטִיר	Declinabitur.

⌘ Plurali numero.

	נָטִים	Declinabimur mascul. f. f.
תָּטִירִים	תָּטִירוּ	Declinabimini.
תָּטִירֵינָה	יָטִירוּ	Declinabuntur.

⌘ Imperatiuo caret. Infiniti
uo modo הַטּוֹת Declinari.

⌘ Quarta coniugatio in huiusmodi verbis non reperitur in voce actiua. Sunt tamen qui dicant hoc verbum nata posse inflecti per vocem passiuam quartæ coniugationis ad proportionem gala, & aliorum desinentium in he, de quibus iam dictū est, hoc modo הַתְּנַטָּה declinatus est הַתְּנַטָּתָה declinata est, &c. hæten⁹ de nata.

⌘ Est præterea aliud verbum huius quartæ irregularitatis cuius prima littera substantialis est iod, & tertia aleph, vt יָרָא idest timuit. In quo tertia littera non profertur, & prima quandoque non profertur, & nonnunquam vertitur in vai, & inflectitur per primam coniugationem ad proportionem huius verbi הָפִיעַ idest voluit de quo supra libro secundo capitulo septimo. et erat secundus modus primæ coniugationis, & procedit ad hunc modum.

Atu

CAP. QVINTVM.

Ⓒ Actiua voce, Indicatiuo modo, tēpore præterito.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
יִרְאֶה	יִרְאֶה	Timuit.
יִרְאֶת	יִרְאֶת	Timuisti.
	יִרְאֶתִי	Timui mascul. vel fœ.

Ⓒ Plurali numero.

	יִרְאוּ	Timuerunt mascul. l. fœ.
יִרְאֶתוּ	יִרְאֶתֶם	Timuistis.
	יִרְאֲנוּ	Timuimus mascul. l. fœ.

Ⓒ Verum in hoc præterito littera media res nonnunquam in secunda persona plurali, tam masculina, quam fœminina scribitur cū cameç, hoc modo יִרְאֶתֶם יִרְאֶתוּ. Et in fine clausulæ, seu litteræ medię vertitur in çere cum accentu in eadē. vt Genes. 18. כִּי יִרְאֶה idest quia timuit.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
יִרְאֶה	יִרְאֶה	Qui, vel quæ timet.
יִרְאֶת	יִרְאֶת	Qui, vel quæ timent.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
	אִירְאֶה	Timebo mascul. l. fœ.
תִּירְאִי	תִּירְאֶה	Timebis.
תִּירְאֶה	יִירְאֶה	Timebit.

Ⓒ Plurali numero.

	נִירְאֶה	Timebimus mascul. l. fœ.
תִּירְאֲנָה	תִּירְאֲנוּ	Timebitis.
תִּירְאֲנָה	יִירְאֲנוּ	Timebunt.

M 4 In

TERTII LIBRI

¶ In hoc futuro licet iod littera substantialis prima scribatur, tamen non profertur, sed manet ociosa. In fine vero clausulæ seu litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem. vt Leuiti. 19. אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ idest vnusquisque matrem suam & patrem suum timeat. In tertijs quoque personis masculinis vtriusque numeri, aliquando deficit littera iod substantialis prima, & illa iod quæ ibi scribitur, est littera accidentalis futuri. vt primi Regū. 17. וַיֵּרָא שָׂאוּל מִלְּפָנָי דָּוִד idest & timuit saul ante dauid. sunt & alia ad hoc exēpla.

In voce fœminina plurali sæpius deficit he accidentalis vltima, & aleph substantialis non profertur. vt Exodi primo וְתִירָאוּ הַמִּילְדוֹת idest & timebant obstetrices. Ratio autem quare in futuro huius verbi, licet non proferatur iod, tamen scribitur, alias dicta est, scilicet ne coincidat cum futuro huius verbi רָאָה idest videre. Et sic mutaret significationem de timere ad videre.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

יִרְאוּ יִרְא Time.

יִרְאֵנָה יִרְאוּ. פ. יִרְאוּ Timete.

¶ Et in secunda persona plurali masculina, aliquando non profertur aleph. vt Iosua. 24. יִרְאוּ אֶת יְהוָה idest timete dominum. Sed in fœminina plurali huius verbi nunquam profertur aleph, scilicet propter causam, ne coincidat cum simili persona illius verbi רָאָה & mutet significationem. si enim proferatur ibi aleph significat videre.

¶ Infinitiuo modo יִרְאוּ Timere.

Ado

CAP. QVINTVM.

¶ Aduertendum hic, quod quando ex hoc infinitiuo cum litteris istis ככלמ fiunt gerundia vel modus subiunctiuus, illæ litteræ subscribuntur cum chiriq, hoc modo בירוא idest in timendo. Verum lamed aliquando reperitur subscripta per çere, & excluditur iod littera substantialis prima. vt primi Regum. 18. מִפְּנֵי דָוִד. idest vt timeret coram dauid.

¶ In voce passiuæ primæ conjugationis huius verbi iare iod præteriti vertitur in vau, hoc modo.

¶ Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

נֹרְאָה	נֹרָא	Formidatus vel.ta.fuit.
נֹרְאָת	נֹרְאָת	Formidatus vel.ta.fuisti.
	נֹרְאָתִי	Formidatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	נֹרְאוּ	Formidati vel.tæ.fuerunt.
נֹרְאָתֶן	נֹרְאָתֶם	Formidati vel.tæ. fuistis.
	נֹרְאָנוּ	Formidati vel.tæ.fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

נֹרְאָה	נֹרָא	Qui, vel quæ formidatur.
נֹרְאָוֹת	נֹרְאָיִם	Qui, vel quæ formidantur.

¶ In futuro indicatiui & in imperatiuo littera iod substantialis prima vertitur in vau quæ profertur.

¶ Fœminina. Masculina.

¶ Tempore futuro.

	אֹרְאָ .ו. אֹרְאָה	Formidabor mascul. l. fœ.
תֹּרְאִי	תֹּרְאָ	Formidaberis.
תֹּרְאָ	יֹרְאָ	Formidabitur.

Plu

TERTII LIBRI

⌘ Plurali numero.

	נִרְאָה .ו. נִרְאָה	Formidabimur maf. 1.f.
תִּירְאֵנָה	תִּירְאוּ	Formidabimini.
תִּירְאֵנָה	יִירְאוּ	Formidabuntur.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
הִירְאִי	הִירְא	Formidare.
הִירְאֵנָה	הִירְאוּ	Formidamini.

⌘ Indicatiuo modo הִירְא Formidari.

⌘ Participio vocis passiuæ caret hoc verbum, quia est neutrum apud Hebræos, sicut timeo apud Latinos. Quare in voce passiuâ huius verbi oportuit timere mutari in formidare, quia timeo caret voce passiuâ.

⌘ Caput sextum, de quibusdam verbis defectiuus habentibus mixtum modum irregularitatis ex prædictis quattuor, & ad quorum proportionem paucissima verba procedunt.

SVnt quædam alia verba defectiuâ aliis modis irregularitatum, præter supradictos quattuor modos principales, per quorum quemlibet multa verba defectiuâ procedebant. In istis autem hic declarandis per vnum modum irregularitatis paucissima verba procedunt, & inter ea incipiemus ab hoc verbo יִרְה idest docuit, cuius prima littera est iod, & vltima he. nam hoc verbum in præterito, & præsentî tempore vocis actiuæ primæ coniugationis inflectitur ad proportionem verborum desinentium in he, quæ declarata est in illo verbo

CAP. SEXTVM.

ho gala, ideo hic non repetitur. Sed in futuro tempore illum modum non habet. Ideo explicatur hoc modo.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina. Masculina.

	אִירָה	Docebo mascul. vel fœ.
תִּירֵי	תִּירָה	Docebis.
תִּירָה	יִרָה	Docebit.

⌘ Plurali numero.

	נִירָה	Docebitus mascul. & fœ.
תִּירְנָה	תִּירוּ	Docebitis.
תִּירְנָה	יִירוּ	Docebunt.

⌘ Et in hoc futuro aliquando excluditur he vltima, hoc modo, וַיִּירָה בְּגִדְלוֹ . 31. ut Ezechielis. אִיר תִּיר, idest & erat pulcherrimum in magnitudine sua.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Fœminina. Masculina.

יִרֵי	יִרָה	Doce.
יִרְנָה	יִרוּ	Docete.

⌘ Infinitiuo modo יִרָה .ל. יִרוּת Docere.

⌘ Vox passiuua huius coniugationis primæ procedit penitus eodem modo sicut verbum præcedens iare. nam loco aleph finalis posita littera he nulla erit in modo differentia.

⌘ Participium passiuum.

⌘ Fœminina.

Masculina.

יִרוּיָה	יִרוּי	Doctus vel docta.
יִרוּיָוֹת	יִרוּיִם	Docti vel doctæ.

In se

TERTII LIBRI

¶ In secunda coniugatione hebraica non reperitur hoc verbum, siue in voce actiua, siue in passiu.

¶ Tertia vero huius verbi coniugatio habet significationem, quæ aliquando transit in tertiam personam, & aliquando ipsa actio manet in secunda, hoc modo.

¶ Actiua voce, indicatiuo modo, tēpore præterito.

¶ **Fœminina.** **Masculina.**

הִוְרַתָּה הִוְרָה Fecit docere vel docuit.

הִוְרִית הִוְרִיתָ Fecisti docere.

הִוְרִיתִי הִוְרִיתִי Feci docere mascul. vel fœ.

¶ Plurali numero.

הִוְרִוּ הִוְרִוּ Fecerunt docere mascul. & fœ.

הִוְרִיתֶן הִוְרִיתֶם Fecistis docere.

הִוְרִינוּ הִוְרִינוּ Fecimus docere mascul. & fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ **Fœminina.** **Masculina.**

מִוְרָה מוֹרָה Qui, vel q̄ facit docere. & docet.

מִוְרֹת מוֹרִים Qui, & q̄ faciūt docere. & docēt.

¶ Tempore futuro.

¶ **Fœminina.** **Masculina.**

אוֹרָה אוֹרָה Docebo mascul. vel fœmi.

תּוֹרִי תּוֹרָה Docebis.

תּוֹרָה יוֹרָה Docebit.

¶ Plurali numero.

נּוֹרָה נּוֹרָה Docebimus mascul. vel fœ.

תּוֹרֵינָה תּוֹרוּ Docebitis.

תּוֹרֵינָה יוֹרוּ Docebunt.

Hoc

CAP. SEXTVM.

¶ Hoc futurum aliquando excludit litteram he vlti-
mam, hoc modo תור יור נור vt quarti Regū
13. וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁע יְרֵה יוֹר. idest dixit heliseus iace &
eiecit. nam iara in alia significatione iacere significat.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹרִי	הוֹרֵה	Doce.
הוֹרִינָה	הוֹרוּ	Docete.

¶ Infinitiuo modo הוֹרוֹת idest facere docere.

¶ Vox passiuua huius tertix conjugationis formari
potest ex actiuua mutato vau cum cholem primæ syllæ
bæ in vau cum sureq, hoc modo.

¶ Tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹרַתָּה	הוֹרָה	Doctus fuit.
הוֹרִיתְּ	הוֹרִיתְּ	Doctus fuisti.
	הוֹרִיתִי	Doctus fui mascul. f. fœ.

¶ Plurali numero.

	הוֹרוּ	Docti fuerunt mascul. f. fœ.
הוֹרִיתֶן	הוֹרִיתֶם	Docti fuistis.
	הוֹרִינוּ	Docti fuimus mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מוֹרָה	מוֹרֵה	Qui, vel quæ docetur.
מוֹרוֹת	מוֹרִים	Qui, vel quæ docentur.

¶ Tempore futuro.

Fœ

TERTII LIBRI

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

	אורה	Docebor mascul. f. fœ.
תורי	תורה	Doceberis.
תורה	יורה	Docebitur.

Ⓒ Plurali numero.

	נורה	Docebitur mascul. f. fœ.
תורונה	תורו	Docebitini.
תורונה	יורו	Docebuntur.

Ⓒ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הורות Doceri.

Ⓒ In quarta coniugatione non reperitur hoc verbum.

Ⓒ Est alia forma verborum, in quibus vltima littera substantialis est aleph, quæ nō profertur. Qualia sunt, מצא idest inuenit, קרא idest vocauit. In quibus ambæ litteræ primæ habent punctum cameç, & tamen indiscursu coniugationis nulla littera substantialis deficit, nisi quâdo incipiunt a iod, de quibus iam superius dictum est. Nunc autem dicemus hic de aliis quæ non incipiunt a littera iod, eo quod inflectantur admodum verborum in he desinentium, hoc modo.

Ⓒ Tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

קראה	קרא	Vocauit.
קראת	קראת	Vocasti.
	קראתי	Vocau mascul. vel fœ.

Ⓒ Plurali numero.

	קראו	Vocauerunt mascul. f. fœ.
קראתו	קראתם	Vocauistis.
	קראנו	Vocauimus mascul. f. f.

Tempo

CAP. SEXTVM.

Tempore præfenti.

Fœminina. Masculina.

קוראת .i. קוראה קורא Qui, vel quæ vocat.

קוראות קוראים Qui, vel quæ vocant.

Et in hoc præfenti vox masculina singularis habet secundam litteram subscriptam per çere.

Tempore futuro.

Fœminina. Masculina.

אקרא .i. אקראה Vocabo mascul. i. fœ.

תקרא תקרא Vocabis.

תקרא יקרא Vocabit.

Plurali numero.

נקרא .i. נקראה Vocabimus mascul. i. f.

תקראו תקראו Vocabitis.

תקראו יקראו Vocabunt.

Imperatiuo modo.

Fœminina. Masculina.

קרא קרא Voca.

קראה קראו Vocate.

In voce fœminina plurali huius imperatiui, aliquando deficit littera he, & aleph non profertur. vt Ruth primo קראו לי מרא idest vocate me amaram. Nonnunquam etiam littera substantialis prima scribitur cum chiriq, & aleph profertur. vt Exodi secundo קראו לו ויאכל לחם idest vocate eum & comedat panem.

Infinitiuo modo קרא .i. קרא .i. קרא Vocare.

Vocis passiuæ, Indicatiuo modo, tempore præterito

Fœr

TERTII LIBRI

☞ **Fœminina.**

Masculina.

נְקָרָא

נְקָרָא

Vocatus vel. ta. fuit.

נְקָרָאת

נְקָרָאת

Vocatus vel. ta. fuisti.

נְקָרָאתִי

Vocatus vel. ta. fui.

☞ **Plurali numero.**

נְקָרְאוּ

Vocati vel. tæ. fuerunt.

נְקָרָאתֶם

Vocati vel. tæ. fuistis.

נְקָרָאתוּ

נְקָרָאנוּ .י. נְקָרָאוּ

Vocati vel. tæ. fuimus.

☞ **Tempore præsentii.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

נְקָרָאת .י. נְקָרָא

נְקָרָא

Qui, vel quæ vocatur.

נְקָרָאות נְקָרָאִים

Qui, vel quæ vocatur.

☞ **Tempore futuro.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

אֶפְרָא .י. אֶפְרָא

Vocabor mascul. i. fœ.

תְּפָרָאִי

תְּפָרָא

Vocaberis.

תְּפָרָא

יְפָרָא

Vocabitur.

☞ **Plurali numero.**

נְקָרְאוּ .י. נְקָרָא

Vocabimur mascul. i. f.

תְּפָרָאֵנָה

תְּפָרְאוּ

Vocabimini.

תְּפָרָאֵנָה

יְפָרְאוּ

Vocabuntur.

☞ **Imperatiuo modo.**

☞ **Fœminina.**

Masculina.

הִפְרָאִי

הִפְרָא

Vocare.

הִפְרָאֵנָה

הִפְרְאוּ

Vocamini.

☞ **Infinitiuo modo** הִפְרָא Vocari.

☞ **Participium passiuum.**

Fœ

CAP. SEXTVM.

<p>☞ Fœminina.</p> <p>קְרוּאָה קְרוּאוֹת</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p>קְרוּא קְרוּאִים</p>	<p>Vocatus vel.ta. Vocati vel.tæ.</p>
---	--	---

☞ Est aliud verbum cuius prima littera, & vltima est nun, hoc modo נָתַן idest dedit. quod verbum inuenitur solum in prima coniugatione. & in eius discursu aliquando perditur nun prima, aliquando vltima, & aliquando vtraque. sed tunc geminatur littera media. in præteriti enim primis & secundis personis vtiusque numeri excluditur nun vltima, quæ tamen suppletur per dagues litteræ sequentis, hoc modo.

☞ Indicatio modo, tempore præterito.

☞ **Fœminina.** **Masculina.**

נָתַנָּה	נָתַן	Dedit.
נָתַתְּ	נָתַתְּ	Dedisti.
	נָתַתִּי	Dedi mascu. f. fœ.

☞ Plurali numero.

	נָתַנוּ	Dederūt mascu. f. f.
נָתַתֶּן	נָתַתֶּם	Dedistis.
	נָתַתְּנוּ. f. נָתַתְּנוּ	Dedimus mas. f. fœ.

☞ Aliquando etiam in secunda persona singulari masculina excluditur vtraq; nun, & duplicatur littera media. vt secūdi Regum. 22. וְאֶזְרִי תַּתֶּנָּה לִּי עֶרְפָּךְ idest & inimicos meos dedisti mihi dorsum. quo in verbo ponitur dagues in vtraq; duplicatarum ad supplendum duas nun exclusas.

☞ Tempore præsentis.

<p>☞ Fœminina.</p> <p>נֹתְנָה. f. נֹתְנָת</p>	<p style="text-align: center;">Masculina.</p> <p>נֹתֵן</p>	<p>Qui, vel quæ dat.</p> <p style="text-align: center;">N Qui</p>
--	---	--

TERTII LIBRI

נִתְּנוֹת נֹתְנִים Qui, vel quæ dant.

☞ Tempore futuro.

☞ Fœminina.

Masculina.

אֶתְּנָה .i. אֶתֶן Dabo mascul. f. fœmi.

תִּתְּנִי תִתֵּן Dabis.

תִּתֵּן יִתֵּן Dabit.

☞ Plurali numero.

נִתְּנוּ .i. נִתְּנָה Dabimus mascul. f. fœ.

תִּתְּנוּ תִתְּנוּ Dabitis.

תִּתְּנוּ יִתְּנוּ Dabunt.

☞ In hoc futuro & in imperatiuo ac infinitiuo deficit nun littera substantialis prima & suppletur per dagues litteræ secundæ.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina.

Masculina.

תְּנִי תֵן Da.

תְּנִינָה תְּנוּ Date.

☞ Aliquando tamen masculinum singulare & fœmininum plurale, exeunt in hunc modum תְּנֵה idest da mascul. תְּנִי idest data fœminin.

☞ Infinitiuo modo נִתֵּן .i. תֵּת Dare.

☞ Sed quando iste infinitiuus venit sine nun, & per additionem litterarū בִּלְכּ volum⁹ facere gerundia, tunc thau prima veniet sine dagues, hoc modo בִּתֵּת idest in dando לִתֵּת idest addandum כִּתֵּת idest cum dando. In mem tamen hoc fallit, quia tunc thau veniet cum dagues, vt מִתֵּת de dando. ☞ Iste etiam infinitiuus inuenitur cum littera nun addita, vt tertii Regum sexto לִתְּנוּ יְשֵׁם לְתֵתְּנוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה idest vt darē illic arcā fœderis domini.

Vox

CAP. SEPTIMUM.

¶ Vox autem passiva huius primæ coniugationis in-
flecti potest per similem vocem huius verbi נָנַשׁ idest
accessit . de qua superius dictum est , ideo non opus est
hic eam explicare . ¶ Insuper sciendum , quod in serie
sacræ scripturæ hoc verbum נָתַן non inuenitur in aliis
tribus coniugationibus præterquam in voce passiva ter-
tiæ . vt Leuiti . ii . וְיָרִי יוֹתֵן מַיִם idest quando dabitur
aqua . Dicunt tamen quidam doctores hebræi , quod ex
proportionem tertiæ coniugationis ex voce passiva posset
bene formari sua actiua , ad hunc modum הִנְתִּין idest
fecit dare .

¶ Caput septimum , & finale totius
libri est de verbis duplicatis , hoc est
in quibus aliquæ ex litteris substantia-
libus duplicantur , quia eadem litte-
ra bis scribitur .

Sunt denique verba quædam hebraica , quæ vocati
tur duplicata , quia aliquam ex suis litteris dupli-
cant vel geminant , Sed hæc trifariam distinguuntur , quæ-
dam enim habent tantum tres litteras substantiales , aliæ
quattuor , & aliæ quinque . Et quia ista verba in suo pro-
cessu non habent modum aliorum verborum perfectio-
rum neque imperfectorum , ideo hic seorsum eorum po-
nitur coniugatio . ¶ Prima ergo species duplicatorum
verborum est eorum , quæ habent tres litteras substantia-
les , & illarū duæ ultimæ sunt eadē littera duplicata , cuius-
modi sunt hæc בָּוּב diripuit בָּוּב totōdit לָלָל attenuatus
est תָּמַם misertus est סָבַב circūiuit שָׁלַל spoliavit

N 2 sum

TERTII LIBRI

sumpsit siue impleuit. ¶ Verum in istis verbis aliquando ultima littera, quæ est secunda duplicatarum, deficit, hoc modo תם & tunc ponitur dagues in prima littera verbi. In processu autem coniugationis, hæc verba aliquando ventunt integra ad modum verborum perfectorum, aliquando vero excluditur in eis littera media substantialis, quæ tamen suppletur per dagues litteræ ultimæ. Et iste defectus fere semper reperitur in prima & secunda coniugatione horum verborum, tam in voce actiua, quàm in passiuâ. in hoc ergo casu non in primo opus est hic horum verborum coniugationes explicare. Esto exempli gratia hoc verbum סבב cuius prima declinatio sic procedit.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.

Masculina.

סָבָה
סָבֹת

סָב

Circuitit.

סָבֹת

Circuituisti.

סָבֹתִי

Circuitui mascul. 1. fœ.

¶ Plurali numero.

סָבֹתֵי

סָבוּ

Circuierunt mascul. 1. fœ.

סָבוּתֵם

Circuituistis.

סָבוּנוּ

Circuituimus mascul. 1. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

סָבָה
סָבֹת

סָב

Qui, vel quæ circuit.

סָבִים

Qui, vel quæ circueunt.

¶ Tempore futuro.

Circ

CAP. SEPTIMUM.

<p>Ⓒ Fœminina. Masculina.</p>	<p>אָסוּבֵּה אָסוּב אָסוּבֵּה</p>	<p>Circuibō mascul. 1. fœ.</p>
<p>תְּסוּבֵּי</p>	<p>תְּסוּב</p>	<p>Circuibis.</p>
<p>תְּסוּב</p>	<p>יָסוּב</p>	<p>Circuibit.</p>

Ⓒ Plurali numero.

	<p>נָסוּבֵּי נָסוּב נָסוּבֵּה</p>	<p>Circuibimus mas. 1. f.</p>
<p>תְּסוּבֵּינָה</p>	<p>תְּסוּבוּ</p>	<p>Circuibitis.</p>
<p>תְּסוּבֵּינָה</p>	<p>יָסוּבוּ</p>	<p>Circuibunt.</p>

Ⓒ Et quādo hoc futurum scribitur pro præterito cum vau in principio, cholem litteræ substantialis primæ vertitur in cameç proferendo tamen vt cholem. vt Deutero. secundo **וְנָסַב אֶת הָרַר שְׁעִיר** idest & circuimus montem feir.

Ⓒ Imperatiuo modo.

<p>Ⓒ Fœminina. Masculina.</p>	<p>סוּבֵּי סוּב סוּבֵּה</p>	<p>Circui.</p>
<p>סוּבֵּינָה</p>	<p>סוּבוּ</p>	<p>Circuite.</p>

Ⓒ Infinitiuo modo סוּב Circuire.

Ⓒ Passiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

<p>Ⓒ Fœminina. Masculina.</p>	<p>נָסַבָּה נָסַב נָסַבֵּה</p>	<p>Circundatus vel. ta. fuit.</p>
<p>נָסַבְתְּ</p>	<p>נָסַבְתָּ</p>	<p>Circundatus fuisti.</p>
<p>נָסַבְתְּ</p>	<p>נָסַבְתָּ</p>	<p>Circundatus fui mascul. 1. fœ.</p>

Ⓒ Plurali numero.

	<p>נָסַבוּ נָסַבוּ</p>	<p>Circundati fuerunt mas. 1. f.</p>
<p>נָסַבְתֶּן</p>	<p>נָסַבְתֶּם</p>	<p>Circundati fuistis.</p>
<p>נָסַבְתֶּן</p>	<p>נָסַבְנוּ</p>	<p>Circundati fuimus mascul. 1. fœ.</p>

Ⓒ Potest etiam hæc vox passiua inflecti ad proportionem harum vocum , **פָּעַל פָּעַל פָּעַל** hoc modo

N 3 idest

TERTII LIBRI

נִסְבַּי. נִסְבַּי. נִסְבַּי idest circundatus est. Et ex qualibet illarum positionum posset procedi per omnes verbi modos & tempora, sed in sacra scriptura primus modus est vsitator.

⌘ Tempore præsentis.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
נִסְבָּה	נִסְבַּי. נִסְבַּי	Qui, vel quæ circūdatur.
נִסְבּוֹת	נִסְבִּים	Qui, vel quæ circūdant.

⌘ Tempore futuro.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
	אֶסְבֹּב. אֶסְבֹּבָה	Circundabor, maf. f. fœ.
תִּסְבְּוּ	תִּסְבֹּב	Circundaberis.
תִּסְבֹּב	יִסְבֹּב	Circundabitur.

⌘ Plurali numero.

	נִסְבֹּב. נִסְבֹּבָה	Circundabimur. m. f. fœ.
תִּסְבְּוּנָה	תִּסְבְּוּ	Circundabimini.
תִּסְבְּוּנָה	יִסְבְּוּ	Circundabuntur.

⌘ Imperatiuo modo.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
הִסְבִּי	הִסְבֵּי. הִסְבֵּי	Circundare.
הִסְבִּינָה	הִסְבְּוּ	Circundamini.

⌘ Infinitiuo modo הִסְבֵּי. הִסְבֵּי Circundari.

⌘ Participium passiuum.

⌘ Fœminina.	Masculina.	
סֻבְּהָ	סֻבְּ	Circundatus vel. ta.
סֻבְּוֹת	סֻבְּים	Circundati vel. tæ.

⌘ Tertia horū verborū coniugatio, cuius significatio transit in tertiam personam, inflectitur ad hunc modū.

Actis

CAP. SEPTIMUM.

Ⓒ Actiua voce , Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הִסְבֵּה	הִסָּב	Fecit circū dare.
הִסְבֹּת	הִסְבֹּת	Fecisti circū dare.
	הִסְבֹּתִי	Feci circū dare mascu. 1. fœ.

Ⓒ Plurali numero.

	הִסְבּוּ	Fecerūt circū dare mascu. 1. f.
הִסְבֹּתֶיךָ	הִסְבֹּתֶם	Fecistis circū dare.
	הִסְבִּינוּ	Fecim⁹ circū dare maf. 1. fœ.

Ⓒ Tempore præsentii.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

מְסִיבָה	מְסִיב	Qui, vel quę facit circū dare
מְסִיבֹת	מְסִיבִים	Qui, vel q̄ faciūt circū dare.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

	אֶסְבֵּה . 1.	אֶסָּב	Faciā circū dare mascu. 1. fœ.
תִּסְבִּי		תִּסָּב	Facies circū dare.
תִּסְבֵּי		יִסָּב	Faciet circū dare.

Ⓒ Plurali numero.

	נִסְבֵּה . 1.	נִסָּב	Faciem⁹ circū dare maf. 1. f.
תִּסְבִּינָה . 1.	תִּסְבִּינָה . 1.	תִּסְבּוּ	Facietis circū dare.
תִּסְבִּינָה . 1.	תִּסְבִּינָה . 1.	יִסְבּוּ	Facient circū dare.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina. Masculina.

הִסְבִּי	הִסָּב	Fac circū dare.
הִסְבִּינָה	הִסְבּוּ	Facite circū dare.

Ⓒ Infinitiuo mō הִסְבֵּה . 1. הִסָּב . 1. הִסְבּוּ . 1. Facere circū dare.

N 4 Vox

TERTII LIBRI

☞ Vox passiva huius tertiae coniugationis habet su-
req in prima syllaba & inflectitur, hoc modo.

☞ Indicatio tempore praeterito.

☞ Fœminina. Masculina.

הוֹסְבָה	הוֹסֵב	Circundatus vel. ta. fuit.
הוֹסְבוֹת	הוֹסְבוֹת	Circundatus vel. ta. fuisti.
	הוֹסְבוֹתִי	Circundatus vel. ta. fui.

☞ Plurali numero.

	הוֹסְבוּ	Circundati vel. tæ. fuerunt.
הוֹסְבוֹתַי	הוֹסְבוֹתֵם	Circundati vel. tæ. fuistis.
	הוֹסְבוֹנוּ	Circundati vel. tæ. fuim⁹.

☞ Tempore presenti.

☞ Fœminina. Masculina.

מוֹסְבָה	מוֹסֵב	Qui, vel quæ circūdatur.
מוֹסְבוֹת	מוֹסְבִים	Qui, vel quæ circūdātur.

☞ Tempore futuro.

☞ Fœminina. Masculina.

	אוֹסְבָה	אוֹסֵב .פ.	Circundabor mascu. f. fœ.
תוֹסְבִי	תוֹסֵב		Circundaberis.
תוֹסֵב	יוֹסֵב		Circundabitur.

☞ Plurali numero.

	נוֹסְבָה	נוֹסֵב .פ.	Circundabimur maf. f. f.
תוֹסְבֵינוּ	תוֹסְבוּ	תוֹסְבֵנָה .פ.	Circundabimini.
תוֹסְבֵינָה	יוֹסְבוּ	תוֹסְבֵנָה .פ.	Circundabuntur.

☞ Imperatiuo caret. Infinitiuo
modo הוֹסֵב Circundari.

Quar

CAP. SEPTIMUM.

¶ Quarta coniugatio horum verborum procedit ad modum verborum perfectorum sine alicuius litteræ perditione, tam in voce actiua, quàm in passiuâ, ideo non explicatur hic. Sed ponitur aliud exemplū, vt רוּמַם idest exaltauit וְהִתְרוּמַם idest exaltatus est vel exaltauit se.

¶ Secunda species verborum duplicatorum est eorum, quæ habent quattuor litteras substantiales, & horum tres sunt differentiæ. Prima eorum quæ nullam ex illis duplicant, sed vocantur duplicata solum propter excessum litterarum substantialium, idest quia plures quàm tres habent, Qualia sunt כָּרַס כְּרַס idest inuoluit כְּרַס כְּרַס idest conculcauit פָּרַשׁ פְּרַשׁ idest extendit. Secunda differentia est verborum in quibus tertia & quarta duplicantur, idest sunt eadem, vt אָמַל אִמַּל idest defecit aut egrotauit vel succisus est. Tertia differentia est eorum, in quibus prima & tertia littera sunt similes, & item secunda & quarta similes, cuiusmodi sunt hæc כָּלַל כְּלַל idest pauit vel sustentauit כָּרַפַּר כְּרַפַּר idest saltauit סִכְכַּךְ סִכְכַּךְ idest inuoluit כָּרַקַּךְ כְּרַקַּךְ idest destruxit וַעֲשֵׂעַ וְעֵשֵׂעַ idest delectauit. ¶ Hæ tres verborum differentiæ non reperiuntur in sacra scriptura nisi in secunda coniugatione, tam in voce actiua, quàm in passiuâ, & habent dagues in tertia littera substantiali. Posset tamen qui vellet hæc verba per alias coniugationes inflectere ad modum verborum perfectorum, ex quo ipsa non sunt defectiua, nam in sua secunda coniugatione nullam ex quattuor litteris substantialibus perdūt. Explicabimus ergo eorum secundam coniugationem in verbis tertiæ differentię, hoc modo.

Acti

TERTII LIBRI

¶ Actiua voce, Indicatiuomodo tempore præterito,

¶ Fœminina.	Masculina.	
בְּלָלָהּ	בְּלָל	Sustentauit.
בְּלָלְתָּ	בְּלָלְתָּ	Sustentasti.
	בְּלָלְתָּו	Sustentaui masculi. l. f. cœ.

¶ Plurali numero.

	בְּלָלוּ	Sustentaue- runt masculi. l. f.
בְּלָלְתֶּם	בְּלָלְתֶּם	Sustentastis.
	בְּלָלְנוּ	Sustentaui- m⁹ masculi. l. f.

¶ In hoc præterito littera tertia habet pathach.

¶ Fœminina. Masculina. ¶ Tempore præsentis.
מְבַלְלָהּ. מְבַלְלָהּ. מְבַלְלָהּ Qui, vel quæ sustentat.
littera tertia substantialis per çere.

מְבַלְלֵם. מְבַלְלֵם. מְבַלְלֵם Qui, vel quæ sustentant. littera ter-
tia substantialis per seua.

¶ Sed quando littera vltima substantialis fuerit ali-
qua istarum, אהחע tunc illa subscribitur cum patha in
numero singulari ad hunc modum מְשַׁעֵשֵׂעַ idest qui
delectatur.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
תְּבַלְלֵי	אֲבַלְלֵךְ. אֲבַלְלֵךְ	Sustentabo masculi. l. f.
תְּבַלְלֵךְ	תְּבַלְלֵךְ	Sustentabis.
	יְבַלְלֵךְ	Sustentabit.

¶ Plurali numero.

	נְבַלְלֵם. נְבַלְלֵם	Sustentabim⁹. m. l. f.
תְּבַלְלֵנָה	תְּבַלְלֵנָה	Sustentabitis.
תְּבַלְלֵנָה	יְבַלְלֵנָה	Sustentabunt.

Et

CAP. SEPTIMUM.

¶ Et quando vltima littera substantialis fuerit aliqua istarum, **ע** **ח** tunc littera tertia verbi venit cum **cameç** vel **pathach**, hoc modo **עָשָׂה** idest **delectabor**.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
כִּלְכְּלִי	כִּלְכֵּל	Sustenta.
כִּלְכְּלֵנָה	כִּלְכְּלוּ	Sustentate.

¶ Infinitiuo modo **כִּלְכֵּל** Sustentare.

¶ In voce passiuæ eiusdem secundæ coniugationis hæc verba duplicata procedunt littera prima substantiali prolata cum **cameç**, qui vertitur in **cholem**, sive cum **fureq**: nulla ex quattuor litteris substantialibus exclusa, hoc modo.

¶ Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
שָׁעַשְׂתִּי	שָׁעַשְׂתָּ	Delectat⁹ vel. ta. fuit.
שָׁעַשְׂתְּ	שָׁעַשְׂתָּ	Delectat⁹ vel. ta. fuisti.
	שָׁעַשְׂתִּי	Delectat⁹ vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

	שָׁעַשְׂתֶּם	Delectati vel. tē. fuerūt.
שָׁעַשְׂתֶּן	שָׁעַשְׂתֶּם	Delectati vel. tē. fuistis.
	שָׁעַשְׂתֶּן	Delectati vel. tæ. fuim⁹.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מְשַׁעֲשַׁעַת	מְשַׁעֲשַׁע	Qui, vel quæ delectat⁹.
	מְשַׁעֲשַׁעִים	Qui, vel quę delectant⁹.

¶ Tempore futuro,

Fœ

TERTII LIBRI

¶ Feminina.

Masculina.

תִּשְׁעֵשְׂעִי

אֲשַׁעְשַׁע .i. אֲשַׁעְשַׁע

Delectabor. m. f. f.

תִּשְׁעֵשְׂעַ

תִּשְׁעֵשְׂעַ

Delectaberis.

יִשְׁעֵשְׂעַ

Delectabitur.

¶ Plurali numero.

תִּשְׁעֵשְׂעֵנָה

נִשְׁעֵשְׂעֵנָה .i. נִשְׁעֵשְׂעֵנָה

Delectabimur. m. f. f.

תִּשְׁעֵשְׂעוּ

Delectabimini.

תִּשְׁעֵשְׂעוּנָה

יִשְׁעֵשְׂעוּ

Delectabuntur.

¶ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo יִשְׁעֵשְׂעַ Delectari.

¶ Tertia deniq; species verborū duplicatorū est eorū, quæ habet quinque litteras. quarū quattuor sunt duplicatae ad modū proximo dictorū verborū de tertia differentia duplicatorū secundæ speciei, qualia sunt הִפְכִּכְךָ .i. peruertit סִחַרְחַר .i. circuiuit. Et quia hæc verba procedūt p primā cōiugationē verborū perfectorū absq; aliqua irregularitate, & nulla suarū quinque litterarū depdita, ideo nō est necessariū hic amplius eorū prosecutionē declarare. **¶** Notandū etiā, quod hoc verbū חִמְרְמַרְתָּ .i. incaluit, incaluisisti, inuenitur declinatū p vocē passiuā secundæ cōiugationis nulla ex suis quinque litteris exclusa, ideo per modū verborū perfectorū illi vocis est variādū indefectibiliter.

¶ Denique circa hoc capitulum est notandum, quod in sacra scriptura sicut eiusdem dictionis, idest nominis vel verbi geminatio fit ad maiorem expressionem, vel ad mysteriū alicuius significationem, ita etiam in eadem dictione siue nomine siue verbo eiusdem litteræ geminatio semper fit ob alteram illarū causarum, vel forte propter

pter utrâq; simul, ideo verba duplicata sunt bene notâda.

¶ Aduertendum finaliter circa hæc verba irregularia, quod verba defectiua hebraica, sicut dicuntur anomala vel irregularia propter defectum vel excessum a ternario numero litterarum substantialium, ita etiam sunt valde defectiua in vsu sacrae scripturae, quia plurima eorum non reperiuntur variata per omnes quattuor coniugationes, sicut verba perfecta. Hæc itaque est ratio quare nos in prosecutione verborum defectiuorum non declarauerimus ea, nisi in illis coniugationibus quæ sunt in vsu sacrae scripturae, licet potuissim⁹ ea magis dilatare.

¶ Item sunt ex supradictis verbis irregularibus, quædam ad quorum similitudinem vel analogiam nulla alia verba inflectuntur, sed ipsa sola per se manent. Hæc fere יצא exiuit ירא timuit לקח accepit נתן dedit.

¶ Sunt etiã sex dictiones hebraicæ quæ deseruiūt cuilibet numero & generi. sicut אֲשֵׁרִי beatus כֹּל omnis מִי quis וְ vel אֲשֶׁר qui יֵשׁ est לְשֹׁמֵר ad custodiendū. Et præter has etiam omnia verba infinitiua, & omnia gerundia.

¶ De modo inueniendi sores idest primitiuum.

¶ Quia vero multi ante nos laborauerunt, & magnis ambagibus tradiderunt modum inueniendi שֹׁרֵשׁ sores idest radicem vel primitiuū nominum & verborum derivatiuorū, hoc facili documento idem ostēdemus. Vide ex his quæ supra in secūdo libro dicta sunt in quibus vocibus nominum vel verborū ponebantur in principio vel in fine aliquæ litteræ accidentales, nam illis ablatis tres residuæ litteræ sunt de substantia dictionis, idest primitiuū

TERTII LIBRI

nominis aut verbi. Et hoc maxime verū est in verbis p̄fectis. nam de verbis defectiuis siue irregularib⁹ sæpi⁹ dictū est in hoc tertio libro, qđ perdunt aliquas ex suis litteris substātib⁹. Exemplū in nominib⁹ est de illis quattuor litteris הַלֹמֶב quæ denotant casus nominū, & de littera וּ sin q̄ denotāt relatiuū per cōpositionē posita. Et de littera פֿ caph q̄ denotat similitudinē. Et de littera וּu, q̄ est coniunctio. qualibet enim harū septem litterarū a principio nominis ablata residuæ litteræ sunt fores, hoc modo.

הַדְבַר לְדַבֵּר מִדְבַר בְּדַבֵּר שֶׁדַבֵּר כַּדַבֵּר וְדַבֵּר ;

Et istas septē litteras hebræi cōmemorāt his duab⁹ dictionib⁹ בְּם וְהַשֶּׁקֶל בְּם .i. & intellectus in eis. ☞ Idē apparet in noib⁹ q̄ cōponunt cū p̄noie. nā remota vltima dictionis l̄ra q̄ p̄nomē denotat, alię p̄cedētes sunt radix substātib⁹ nois, vt דַּבְּרֵי דְבָרָה דְּבָרוֹ דְּבָרָנוּ דְּבָרְכֶם דְּבָרִים

Exēplū in verbis est manifestissimū in quattuor l̄ris acci dētib⁹ futuri tēporis. אֵיתָן Et in quattuor l̄ris gerūdio rū. כָּבַלְתִּי Et in p̄terito vocis passiue primę cōiugationis addit l̄ra nun in principio, vt נִפְקַדְתִּי Et in p̄tericio actiuo secundæ, tertię, & q̄rtæ cōiugationis cui addit l̄ra mem in principio, vt מִפְקֵד מִפְקִיד מְפֹקֵד Et qñ l̄ra וּ vertit p̄teritū in futurū, & ecōtra. Et qñ וּba cōponunt cū p̄noib⁹ nā in oib⁹ istis subtracta l̄ra accidētali a principio vel a fine, litterę q̄ remanēt sunt de substātia verbi & fores ei⁹. vt וַאֲשַׁמְרֵם וְתִשְׁמַר וַיִּשְׁמַר וַיִּשְׁמְרֵנוּ וַיִּשְׁמְרֵתֶיךָ וַיִּשְׁמְרֵתִי .i.

☞ Tertii libri & totius introductionis Grammaticæ Hebrææ
FINIS.

EIVSDEM ALFONSI ZAMO

rensis Vocabularium breue omnium
fere primitiuorum hebraicorū,
quorū notitia est summe
necessaria adiscenti
bus Hebraicā
linguā
per Artem pre-
missam.

VOCABVLORVM CLARA
distinctaque notitia est adeo necessaria in
qualibet lingua hominum, vt sine ea præce-
pta Artis Grammaticæ parum & fere nihil
prodesse credamus. Vt enim in naturalibus
forma rei eget sua materia velut basi, in qua sustentetur,
& qua ad suas actiones quasi instrumento vtatur, eodem
modo artificium linguæ forma quædam eius existens
prærequirit necessario Vocabulorum copiam, scilicet vt
basim & materiam cui insistat, & in qua regulæ Artis
exercitio quodam elucescant fiantque clariores. ¶ Cum
ergo adiutorio diuini fauoris regulas Artis Grammati-
cæ Hebraicæ breuiuscule & sub compendio tradideri-
mus, consequens est vt Vocabulorum materiam huic
formæ subiiciamus, ad praxim exercitiumque nouitio-
rum, quo melius ac facilius regulas nostras intelligant &
memoriæ cōmendent. ¶ Verum quia de dictionibus in-
declinabilibus in fine secūdi Libri satisfecisse credim⁹ di-
scipulis, nostra intentio hoc in loco circa partes orationis
declinabiles, quæ sunt nomē & verbū: maxime versabitur.

At

TERTII LIBRI

¶ At quia nominum duæ sunt species similiter & verborum, primitiua & deriuatiua, ad prolixitatem euitandam sola primitiua trademus vocabula, quæ etiam in nominibus paucissima habet sermo hebraicus, sed omnia fere nomina sua sunt verbalia a verbisque deriuata. Quare tota substantia linguæ hebraicæ in verbis consistit & in nominibus & participiis a verbis deriuatis. Hinc etiam pendet tota diuersitas inter translationes latinas & græcas veteris testamenti quas habemus, nam in nominibus non verbalibus sed primitiuis aut aliter deriuatis, fere semper concordant interpretes. Intendentes itaque latinis theologis peritiã sermonis hebraici, eis per necessarium, tradere, verborum primitiua hic ordinabimus secundum alphabeti hebraici seriem, nam ex eis & verba deriuatiua, & nomina verbalia ac participia innotescunt.

¶ Nec tamen cuiuslibet primitiui verbi omnes significationes ponemus, quia hoc prolixum foret, sed solas eas quæ magis propriæ sunt, & magis in sacra scriptura usitatæ, quia illæ robur autoritatis habent ad probandam translationis latinæ veritatem. non autem aliæ significationes eorum, quas ad placitum sibi finxerunt doctores bibliæ commentarii. Habet ergo nouitius hebraici sermonis auditor hic post artem breuem & portatilem, etiam vocabularium breuissimum ei adiunctum.

¶ Hæc sunt verba hebraica regularia perfecta, de quibus in secundo libro huius cap. 7. 8. 9. et. 10. quæ procedunt per ordinem alphabeti hebraici.

¶ De littera. א. aleph.	אמר Dixit.
אבד .i. אבד Perdit, periit.	אנח Gemuit, suspiravit.
אבך Implicavit, cōvoluit.	אנס Coegit, cōpultit.
אכל Luxit, tristatus est.	אנף Iratus est.
אנר Cōgregavit, collegit.	אנק Ingenuit.
אדב Doluit, tabuit.	אנש Desperavit, ifirmauit.
אדם Rubuit.	אסם Recondidit.
אדר Magnificavit.	אסף Congregavit.
ארב Amauit, dilexit	אסר .i. אסר Ligavit.
אהל Tentoriū, fixit.	אפר Accixit, cōstrixit.
אזל Ambulavit: abiit.	אפק Continuit vel prohibuit se vel confortavit se.
אזר .i. אזר Cinxit.	אצל Separavit.
אחז Apprehendit.	אצר .i. אצר Thesaurizavit.
אסם Clausit, obturavit.	ארב Infidiatus est.
אטר Clausit.	ארג Texuit.
אכל Comedit, deuoravit.	ארח Itineravit.
אכף Curruavit.	ארך Prolongavit.
אלל Lamētatus ē, eiulavit.	ארש .i. ארש Desponsavit.
אלח Fetuit, corruptū ē.	אשם Peccavit.
אלם Manipulos fecit.	אשף .i. אשף Maleficavit.
אלף .i. אלף Docuit, didiscit	אשר .i. אשר Beatificavit.
אלץ Molestavit, agustavit	אתר Scuffit. firū est.
אמן Credidit.	¶ De littera. ב. Beth.
אמץ Prævaluit, roboravit.	

בָּאֵר Declaravit.
בָּאֵשׁ Fetuit.
בָּנָד Falsificavit.
בָּדַל Diuisit vel separauit.
בָּדַק Reparauit. s. scisuram.
בָּדַר Dispersit. firum est.
בָּהֵל Turbauit.
בָּזַר Diuisit. l. dissipauit.
בָּחַל Instabilis fuit.
בָּחַן Probauit. l. tentauit.
בָּחַר Elegit.
בָּמַח Confidit.
בָּמַל Cessauit ociose.
בָּבֵר Priogenitauit.
בָּלַג Confortauit.
בָּלַם Constrinxit.
בָּלַס Vellicauit.
בָּלַע Denorauit.
בָּלַק Lacerauit vel nudauit.
בָּעַט Recalcitrauit.
בָּעַל Dñat⁹ est vel nupsit.
בָּעַר Arsit. l. succēdit.
בָּעַת Conturbauit.
בָּצַע Rapuit. l. cōpleuit.
בָּצַק Attritus est.
בָּצַר Vindemiauit.
בָּקַע Rupit.
בָּקַר Visitauit.

בָּקַשׁ Quæsiuit.
בָּרַח Fugit.
בָּרַךְ Benedixit. (uit.
בָּשַׁל Coxit. l. matura
בָּשַׁר Annunciauit.
בָּתַק Trucidauit.
בָּתַר Diuisit.
בְּ De littera. ג. Guimal.
בָּאֵל Redemit.
בָּבַל Terminauit.
בָּבַר Praualuit.
בָּבַל Magnificauit.
בָּדַע Succidit, abscidit.
בָּדַף Exprobrouit.
בָּדַר Sepiuit.
בָּהַר Prostrauit se.
בָּרַע Consumptus est.
בָּרַל Prædatis est.
בָּזַר Sententiauit vel diuisit.
בָּלַח Totondit.
בָּלַם Inuoluit.
בָּלַע Commiscuit.
בָּלַשׁ Ascendit, apparuit.
בָּמַל Retribuit. l. ablaclauit.
בָּמַר Defecit, finiuit.
בָּנַב Furatus est.
בָּנַד Thesaurizauit.
בָּעַל Abiecit. l. abomiāt⁹ ē.

Incre

נער Increpauit.
נעש Cōmouit pcellauit.
נרד Rasit.
נרס Confregit.
נרע Diminuit.
נרף Traxit.
נרש Abiecit. **נשם** Pluist.
De littera. ד. Daleth.
דאב Doluit.
דאנ Formidauit.
דבח Immolauit. firum est.
דבק Adhēsit.
דבר Locutus est.
דנר Fouit vel incubuit.
דהם Stupe fecit.
דהר Fremuit v^l hinniuit.
דחל Timuit. firum est.
דחף Festinauit.
דחק Coartauit.
דלג Saltauit.
דלח Turbauit. f. aquam.
דלף Stillauit.
דלק Persecut⁹ ēvel icēdit.
דמע Lacrimatus est.
דעב Extinxit.
דפק Pulsauit. f. hostium.
דקר Perfodit. f. gladio.
דרכ Calcauit.

דרש Quæsiuit.
דשן Impingauit.
De littera. ה. He.
הבל Euanuit.
הדך Conculcauit.
הדף Expulit.
הדר Decorauit.
הפר Oppressit.
הלך Ambulauit.
הלם Percussit, quassauit.
המן Multiplicatus est.
המס Contabuuit.
הפך Reuersus est.
הצמיד Cibaria tullit. f. ciba
הרג Occidit. (ria pparauit.
הרס Destruixit.
התל Mentitus est.
De littera Vau nullum
reperitur verbum.
De littera. ז. Zain.
זבד Dotauit.
זבח Immolauit.
זבל Cohabitauit.
זהר Caut, præostendit.
זחל Serpsit, reptauit.
זכר Recordat⁹. f. memorat⁹
זמר Cātauit, psalluit. (est.
זנח Abiecit.

זנק	Fluxit, saltavit.	חלף	Mutavit.
זעף	Breuiavit.	חלץ. חלץ. חלץ	Eruit, tulit.
זעם	Detestatur. l. indignatur ē	חלק. חלק. חלק	Diuisit.
זעף	Irat⁹ ē. l. tristatur.	חלש	Debilitauit.
זעק	Clamauit, vociferauit	חמד	Concupiuit.
זקן	Senuit.	חמל	Miser⁹ ē, peccit.
זקף	Erexit.	חמס	Iniuste egit.
זרב	Dissipauit.	חמן	Fermētavit.
זרח	Ort⁹ stes. sol. l. lux.	חמק	Diuertit, declinauit.
זרע	Seminauit.	חמר	Turbauit, intumuit.
זרק	Sparsit.	חנט	Cōdidit. s. aromatib⁹
Ⓢ De littera. ח. Cheth.		חנך	Dedicauit.
חבט	Excussit.	חנף	Simulauit.
חבל. חבל. חבל	Pignoraui, cor.	חנק	Suffocauit.
חבק	Amplexatur ē. (rūpit.	חסל	Deuorauit.
חבר. חבר. חבר	Iunxit.	חסס	Clausit. s. os.
חפש. חפש. חפש	Viciuit. l. ligauit	חסר. חסר. חסר	Defecit.
חגר	Cinxit.	חפז	Estinauit.
חדל	Cessauit.	חפץ	Voluit.
חדש	Innouauit.	חפר	Fodit.
חזק	Confortauit.	חפש	Libertate donauit.
חטב	Secauit, scidit.	חפש. חפש. חפש	Scrutatus est.
חטם	Obturauit.	חצב. חצב. חצב	Excidit.
חטף	Rapuit.	חצף	Virgēs fuit. sirū ē.
חייב	Condemnauit.	חצר. חצר. חצר	Clanxit tuba.
חכם	Sapuit.	חקר. חקר. חקר	Quæsiuit.
חלט	Rapuit.	חרב	Siccavit, destruxit.
חלם	Somniauit.	חרג	Contraxit.

For

חַד	Formidauit.
חַרַּב	Inuulit, inuenit.
חַרַּס	Deftruxit.
חַרַּף	Exprobrauit.
חַרַּץ	Latrauit.
חַרַּק	Fremuit.
חַרַּשׁ	Siluit.
חַשַּׁב. חַשַּׁב. חַשַּׁב	Cogitauit.
חַשַּׁךְ	Obscurauit.
חַשַּׁךְ	Vitauit, phibuit.
חַשַּׁל	Debilitauit, lassauit.
חַשַּׁף	Discooperuit.
חַשַּׁק	Concupiuit.
חַשַּׁר	Cribrauit, defauit.
חַתַּךְ	Incidit, p̄scidit.
חַתַּל	Inuoluit.
חַתַּם. חַתַּם. חַתַּם	Sigillauit.
חַתַּן	Nupfit.
חַתַּף	Rapuit.
חַתַּר	Fodit.
Ⓒ De littera. ט. Teth.	
טָאב	Placuit firū est.
טָבַח	Iugulauit.
טָבַל	Tinxit, balneauit.
טָבַע	Submerfit.
טָהַר	Mundauit.
טָחַן	Moluit.
טָמַן	Abscondit.

טָנַף	Inquinauit.
טָעַם	Gustauit.
טָעַן	Onerauit.
טָפַל	Applicauit.
טָפַשׁ	Ebetauit.
טָרַח	Laborauit.
טָרַף	Rapuit.

Ⓒ Verba a iud incipientia, quia sunt imperfecta siue irregularia, hic nō ponuntur, sed inferi⁹ in loco suo.

Ⓒ De littera. כ. Caph.

כָּאב	Doluit.
כָּבַד	Grauauit, hono
כָּבַס. כָּבַס. כָּבַס	Lauit. (rauit.
כָּבַשׁ. כָּבַשׁ. כָּבַשׁ	Subiecit.
כָּדַב	Mētīt⁹ ē. firū.
כָּהַל	Potuit.
כָּהַן. כָּהַן. כָּהַן	Ministrauit.
כָּזַב. כָּזַב. כָּזַב	Mentitus est.
כָּחַד. כָּחַד. כָּחַד	Negauit.
כָּחַל	Liniuit.
כָּחַשׁ. כָּחַשׁ. כָּחַשׁ	Negauit.
כָּלַם	Erubuit.
כָּמַר	Incaluit.
כָּנַס	Congregauit.
כָּנַע	Humiliauit, cōtrūit.
כָּנַשׁ	Cōgregauit. firū.

כָּסַח	Scidit.	לָחַם	Comedit, pugnavit.
כָּסַל	Infantuit.	לָחַץ	Tribulavit, afflixit.
כָּסַם	Totondit.	לָחַשׁ	Murmuravit, icātauit.
כָּסַף	Concupiuit.	לָחַשׁ .ל. לָחַשׁ	Acuit, poluit.
כָּעַס	Iratus est.	לָכַד	Apprehendit, coepit.
כָּפַל	Duplicavit.	לָמַד .ל. לָמַד	Docuit, didiscit, p̄fessus ē.
כָּפַן	Collegit.	לָעַב	Subsanavit, derrisit.
כָּפַר	Negavit.	לָעַג	Idem est.
כָּפַשׁ	Inuoluit vel cibavit.	לָעַט	Comedit, deuoravit.
כָּפַת	Ligavit. firum est.	לָקַח	Acceptit, emit.
כָּרַז	Preconizavit. firū est.	לָקַט .ל. לָקַט	Collegit.
כָּרַב	Inuoluit, induit.	לָקַשׁ .ל. לָקַשׁ	Videmiauit. l̄. re
כָּרַע	Incuruatus est.	Ⓢ De l̄. r̄. a. מ. מ̄. (tardavit.	
כָּרַת	Scidit.	מָאֵן	Noluit.
כָּשַׁל	Impegit vel irruit.	מָאָס	Reprobavit, odiuit.
כָּשַׁף .ל. כָּשַׁף	Incantavit.	מָאָר	In fecit. l̄. amaricavit,
כָּתַב	Scriptit.	מָנֵן	Protexit, tradidit.
כָּתַר	Vallavit. l̄. spectavit.	מָנַר	Defecit, dissipavit.
כָּתַשׁ .ל. כָּתַשׁ	Contriuit.	מָהַל	Miscuit.
Ⓢ De littera. ל. Lamed.		מָהַר	Festinauit.
לָאָט	Cooperuit.	מָחַץ	Percussit, quassavit.
לָבַט	Verberavit.	מָחַק	Abscidit, attulit.
לָבוֹן	Dealbavit.	מָטַר	Pluit.
לָבֵן	Lateres fecit.	מָכַר	Vendidit, tradidit.
לָבַשׁ	Induit.	מָלַח	Saluit.
לָהַט	Usit, cōbulsit.	מָלַט .ל. מָלַט	Liberavit.
לָהַם	Leniter locutus est.	מָלַךְ	Regnavit.
לָתַךְ	Linxit, lambit.	מָלַץ	Dulcoravit.

Scidit

מִלַּךְ Scidit, rupit.	סִנֵּד Adorauit, curuauit.
מָנַע Priuauit, vetuit.	סָנַר Clausit.
מִסְכָּךְ Miscuit. s. vinū, libauit.	סָחַב Lacerauit, detraxit.
מָסַר Tradidit, delegauit.	סָרַף Abtrafit, inundauit.
מָעַד Lapsus est, vacillauit.	סָוַר Circuuit, negociat⁹ ē.
מִעַט. מִעַט Minuit.	סָבַל Delirauit.
מָעַךְ Contriuit.	סָכַן Cōparauit, assimilauit.
מָעַל Præuaricatus est.	סָכַר Clausit.
מָעַד Obsedit.	סָכַת Attendit, auscultauit.
מָרַד Rebellaui, recessit.	סָלַד Affixit, exusit.
מָרַח Cataplasmauit.	סָלַח Pepercit.
מָרַט Pilauit, euulsit.	סָלַף Mutauit, torisit.
מָרַץ Detraxit, puerit. s. ḅa.	סָלַק Ascendit. firum est.
מָרַק Absterfit, poliuit.	סָמַך Adiunxit, substētauit.
מָשַׁח Vnixit.	סָמַר Orripilauit, horruit.
מָשַׁךְ Attraxit.	סָעַד Confortauit, firmauit.
מָשַׁל Dñat⁹ ē, exēplificauit.	סָעַר Conturbauit. s. mare.
מָתַח Extendit.	סָפַד Planxit, lamētatus est.
מָתַק Dulcorauit.	סָפַח Iunxit, hæsit.
Ⓔ Verba a nun icipiētia	סָפַן Recondidit.
hic nō ponunt, q̄a sūt imp	סָפַק Plausit, suffecit.
fecta siue irregularia, sed in	סָפַר. מִסָּפַר Nūerauit, narra
feri⁹ ponent in suo ordine.	סָפַל. מִסָּפַל Lapidauit. (uit.
Ⓔ De littera. ס. çamach.	סָרַח Corrupit, fetuit.
סָאן Pugnauit.	סָרַף Combustit.
סָבַךְ Irretiuit.	סָתַם Obturauit, absçōdit.
סָבַל Sustinuit, portauit.	סָתַר Occultauit.
סָבַר Cogitauit. firum est.	Ⓔ De littera. ך. Hain.

עֲבַד	Seruit.	עָלַן	Exultauit.
עָבַט	Pignoraui.	עָמַד	Stetit.
עָבַר	Transiuit.	עָמַל	Laborauit.
עָבַשׁ	Computruit.	עָמַס	Onerauit.
עָנַב	Amavit.	עָמַק	Profundauit.
עָנַם	Cōtristat ⁹ est.	עָמַר	Oppressit.
עָדוּן	Delectatus est.	עָנַן	Obnubilauit.
עָרַף	Excessit.	עָנַב	Deliciatus est.
עָרַר	Defecit.abstulit.	עָנַד	Ligauit, circūdedit.
עָוַד	Testificatus est.	עָנַק	Onerauit, circūligauit
עָוַל	Inique egit.	עָנַשׁ	Cōdenauit, puniuit.
עָוַר	Cecus fact ⁹ est.	עָפַל	Cōtenebrauit.
עָוַת	Peccauit.	עָפַר	Aspersit.
עָזַב	Reliquit.	עָצַב	Cōtristat ⁹ ē, doluit
עָזַק.ל.עֲזַק	Sepiuit.	עָצַם.ל.עָצַם	Fortificauit, ex offauit. (tus ē.
עָזַר	Auxiliatus est.	עָצַר	Detinuit phibuit, dñā
עָטַף	Inuoluit, tardauit.	עָקַב	Supplātauit, iuestigauit
עָטַר	Coronauit, circūiuit.	עָקַד	Ligauit.
עָפַשׁ.ל.עָפַשׁ	Sternutauit.	עָקַל	Peruertit, detorsit.
עָיַב	Obnubilauit.	עָקַר	Euulsit, erradicauit
עָיַן	Intuit ⁹ est, aspexit.	עָקַשׁ עָקַשׁ	depuauit, puerst
עָסַם	Titiabulauit, f. pedib ⁹	עָרַב	Miscuit, fide iussit, pla
עָרַר	Turbauit.	עָרַב	Ingenuit, clama (cuit
עָלַד	Exultauit.	עָרַךְ	Ordinauit. (uit.
עָלַם	Occultauit.	עָרַל	ppuciauit, hūit ppucitū
עָלַם	Exultauit.	עָקַם	Astutiauit, cōgregauit
עָלַע	Lābuit, deglutit.	עָרַף	Stillauit, exercitauit.
עָלַף	Defecit.		

Timu

עָרַן	Timuit, formidauit.	פָּלַשׁ	Extendit.
עָרַב	Rosit, comedit.	פָּנַק	Delicate, nutrit.
עָשָׂן	Fumauit, irat ⁹ ē.	פָּסַן	Exaltauit, muniuit.
עָשָׂק	Calūniatus est.	פָּסַח	Transiuit, saltauit.
עָשָׂק	Iurgauit.	פָּסַל	Dolauit.
עָשָׂר	Ditatus est.	פָּעַל	Opat ⁹ ē, fecit.
עָשָׂר. פ.	Decimauit.	פָּעַס	Terruit, pulsauit.
עָשֶׂת	Impīguauit, lucid ⁹ fu	פָּעַר	Apperuit. f. os.
עָתָד	Parauit (it. f. cogitauit	פָּצַח	Cantauit.
עָתָם	Obscurauit.	פָּצַל. פ.	Decorticauit.
עָתָק	Subleuauit, iueteratuit	פָּצַם	Rupit, dirupit.
עָתָר	Orauit.	פָּצַע	Vulnerauit.
Ⓒ De littera. פ. Pe. (git		פָּצַר	Cōpulit, pfidauit.
פָּאָר	Gliat ⁹ , decorat ⁹ ē. f. colle	פָּקַד. פ.	Visitauit, statuit
פָּנַע	Occurrit, deprec ⁹ ē.	פָּקַח	Apperuit.
פָּגַר	Corruit, occurrit.	פָּרַד	Diuisit.
פָּנַשׁ	Obuiauit.	פָּרַח	Floruit, germinauit.
פָּדַע	Redemit, liberauit.	פָּרַט	Cātauit. f. ptic. arizauit
פָּזַר. פ.	Dispersit.	פָּרַם	Scidit, rupit.
פָּחַד	Timuit, formidauit	פָּרַם	Diuisit, fregit.
פָּחַד	Festinauit, vagauit.	פָּרַע	Vacauit, ociosus fuit.
פָּמַר	Apperuit.	פָּרַן	Diuisit, apperuit, scz
פָּלַג	Diuisit, segregauit.		parietē, egressus est. creuit.
פָּלַח	Scidit. f. seruiuit. sirū.	פָּרַק	Redemit, lacerauit.
פָּלַט	Euasit, liberauit.	פָּרַשׁ פָּרַשׁ	Declarauit, sepauit
פָּלַס	Ponderauit.	פָּרַשׁ פָּרַשׁ	Extēdit, expādit
פָּלַן	Tremuit, cōcussus ē.	פָּשָׁה	Cōfregit, scidit.
פָּלַשׁ	Inuoluit.	פָּשַׁט	Spoliauit, nudauit.

פָּשַׁע	p̄uaricat̄ ē, rebellauit.	צָפַר	Manicauit.
פָּשַׁע	Incessit, deābulauit.	צָרַב	Combustit.
פָּשַׁק	Apperuit. s. labia.	צָרַח	Vociferauit.
פָּשַׁר	Interpretatus est.	צָרַךְ	Oportuit.
פָּתַח	Apperuit, euaginauit.	צָרַף	Conflauit, probauit.
פָּתַל	Comparauit. puertit.	Ⓢ De littera. ק. Quoph.	
פָּתַר	Interp̄tat̄ ē. s. somniū.	קָאָם	Stetit. sirum est.
Ⓢ De littera. צ. çadic.		קָבַל	Recepit.
צָבַט	Porrexit. s. panem.	קָבַע	Affixit.
צָבַע	Intinxit.	קָבַץ	Congregauit.
צָבַר	Collegit.	קָבַר. פ. קָבַר	Sepeliuit.
צָדַק	Iustificauit.	קָדַח	Succendit.
צָהַל	Exultauit, iubilauit.	קָדַם. פ. קָדַם	Anticipauit.
צָוַח	Clamauit, vociferauit.	קָדַר	Obscuratus est.
צָחַק	Risit.	קָדַשׁ. פ. קָדַשׁ	Sanctificauit.
צָלַח	Prosperauit, profecit.	קָהַל	Congregauit.
צָמַד	Iunxit, hesit.	קָטַל	Interfecit.
צָמַח	Germinauit, creuit.	קָטַן	Minoratus est.
צָמַק	Aruit.	קָטַף	Euulsit. (ligauit. sirū ē
צָמַת	Dispersit, cōsumpsit.	קָטַר. פ. קָטַר	Suffumigauit. פ.
צָנַח	Fixit, suspirauit.	קָלַל	Maledixit.
צָנַף	Circumuoluit.	קָלַס. פ. קָלַס	Derisit.
צָעַד	Incessit, ambulauit.	קָלַע	Fundibulauit.
צָעַן	Mot̄ est, trāslat̄ est.	קָמַט	Rugauit. i. fecit rugam
צָעַק	Clamauit, vociferauit.	קָמַל	Succidit.
צָעַר	Diminutus est.	קָמַץ	Pugillum impleuit.
צָפַד	Adhesit.	קָסַם	Diuinauit; ariolauit.
צָפַן	Resernauit, celauit.	קָפַד	Scidit.

קפץ Saltavit, clausit.	ררט Cucurrit. sirum est.
קצב Præcidit.	רוח Respiravit, refocillat ⁹ ē.
קצע Abrasit, decorticavit.	רזם Innuvit.
קצף Irat ⁹ , indignat ⁹ ē. (sunt.	רחב Dilatatus est.
קצר. l. קצר Abrenuavit, me	רחם Misertus est, dilexit.
קרב Appropiavit, accessit.	רחף. l. רחף Volavit, ferebat ^r
קרח Decalavit, depilavit.	רחץ Lauit, confidit.
קרו Extendit. f. cutem.	רחק. l. רחק Elongavit.
קרו Cornut ⁹ fuit, splēdit.	רחש Eructavit, cogitavit.
קרו Ruit, contritus est.	רטב Humectavit, vīruit.
קרע Scidit, rupit.	רטש Allisit, dimisit.
קרו Annuit. f. oculis.	רבב Equitavit.
קשב Ascultavit.	רנס Strinxit.
קשה Induratus est.	רבש Possedit, acquisiuit.
קשר Ligavit, iunxit.	רמס Conculcavit.
Ⓔ De littera. ר. Res.	רמש Reptavit.
רבב Frixit, torruit.	רעב Esuriit.
רבב Cubavit, quieuit.	רעד Tremuit.
רבב Impinguavit. (est.	רעס Tonavit, mutavit.
רבב Cōmot ⁹ ē, tremuit, nat ⁹	רעף Irroravit, stillavit.
רבב Exploravit, diffamavit	רעץ Percussit, contriuit,
רבב Lapidavit. (uit.	רעש Commouit.
רבב Suffurrauit, murmura	רפד Strauit, stipavit.
רבב Scidit, geuit, turbat ⁹ ē.	רפס Conculcavit.
רבב Fremuit, tumultuavit.	רפק Innixus est.
רבב Sopore iacuit, dormi	רפש Cōculcavit, pturbavit
רבב Persecutus est. (uit.	רצד Contendit, saltavit,
רבב Excessit, supbiuit, susci	רצח Interfecit.
(tauit.	

Per/

רצע	Perforavit.	שנח	Aspexit.
רקב	Putruit.	שגל	Coiuit, cōiūxit.
רקד	Saltavit.	שנע	Infaniuit.
רקח	Confecit.	שדם	Exaruit.
רקם	Polimitavit.	שרף	Aruit.
רקע	Extēdit, formavit.	שזב	Liberavit. sirū ē.
רשם	Signavit, cōstituit.	שזף	Aspexit.
רשע	Inique egit.	שזר	Retorsit. f. filiū.
רתח	Ferbuit, bulliuit.	שחט	Iugulavit, imolavit.
רתם	Ligavit, stravit.	שחט	Expressit.
Ⓢ De littera. ן. Sin.		שחק	Cōminuit, cōtudit.
שאב	Hausit. f. aquā.	שחק	Risit.
שאג	Rugit.	שחר	Nigravit, manicavit.
שאט	Cōtēsit, despexit.	שחת	Corruptit.
שאל	Interrogavit, q̄siuit.	שטח	Expādīt, extēdit.
שאן	Quiuit.	שטם	Odiuit, cōminat⁹ ē.
שאף	Bibit, glutivit, sorbuit	שטן	Aduersat⁹ est.
שאר	Remāsit, reliqt.	שטרף	Lauit, obruit. f. diluuit
שבח	Laudavit, glori	שכב	Accubuit, iacuit.
שבע	Iuravit.	שכח	Oblitus est.
שבע	Saturavit, repleuit.	שכל	Orbat⁹ ē. f. filius.
שבץ	Coartavit, strixit. f. feri	שכל	Intellexit.
שבק	Reliqt, sirū est.	שכס	Manicavit.
שבר	Fregit.	שכן	Habitavit.
שבר	Spectavit, cōsideravit	שכר	Inebriatus est.
שבש	Infaniuit, erra	שכר	Conduxit.
שבת	Quiuit.	שלב	Coniunxit.
שבג	Exaltavit, magnificavit	שלח	Misit, eiecit.

Dñas

שָׁלַט	Dominat⁹ est.	שָׁקַף	Aspexit. (miat⁹ ē.
שָׁלַךְ	Proiecit.	שָׁקַץ. א. שָׁקַץ	Euitavit, abo
שָׁלַם	Restituit, soluit	שָׁקַר	Metit⁹ ē, falsificavit.
שָׁלַף	Euaginavit.	שָׁקַר	Innuvit. f. oculis.
שָׁמַד	Destruxit.	שָׁרַד	Remansit.
שָׂמַח. א. שָׂמַח	Letatus est.	שָׂרַט	Scalpsit, scidit carnes
שָׂמַט	Dimisit.	שָׂרַע	Supfluit. (vngulis.
שָׂמוּ	Impinguavit.	שָׂרַף	Combustit.
שָׂמַע	Audiuit, exaudiuit.	שָׂרַץ	Reptavit, serpuit.
שָׂמַר	Custodiuit.	שָׂרַק	Sibillavit.
שָׂנַם. א. שָׂנַם	Accinxit.	שָׂרַשׁ	Radicavit. (utuit.
שָׂסַע. א. שָׂסַע	Diuisit, scidit.	שָׂרַת. א. שָׂרַת	Ministruvit, ser
שָׂסַף. א. שָׂסַף	Laceravit.	שָׂתַל	Platauit, fundavit.
שָׂעַן	Recubuit.	שָׂתַן	Minxit.
שָׂעַר	Coniecitavit.	שָׂתַק	Siluit, quieuit.
שָׂעַר	Metuit.	שָׂתַר	Computruvit.
שָׂפַח. א. שָׂפַח	Decaluavit.	Ⓢ	De littera. ת. Tau.
שָׂפַט	Iudicavit.	תָּאָב	Desideravit, cōcupiuit
שָׂפַךְ	Effudit.	תָּאָר	Descripsit, figuravit.
שָׂפַל	Humilavit.	תָּבַר	Confregit. firū est.
שָׂפַק	Suffecit, plausit.	תָּחַד	Zelavit, emulat⁹ est.
שָׂפַר	Ornavit.	תָּכַן	Paravit.
שָׂפַת	Ordinavit.	תָּמַךְ	Sustentavit.
שָׂקַד	Vigilavit.	תָּעַב	Abominat⁹ est.
שָׂקַד	Vigilavit.	תָּפַר	Confuevit.
שָׂקַט	Quieuit, siluit.	תָּפַשׁ	Apprehēdit. (sivit.
שָׂקַל	Pōderavit, appēdit.	תָּקַן. א. תָּקַן	Correxit, cōpo
שָׂקַע	Absorbuit, demersit.	תָּקַע	Clāxit, cōcrepauit.

Robo

תקף Roboravit, preualuit.	נרנ.י. Minavit, duxit.
Sequuntur verba im	נהל.י. Minavit. f. gregē
perfecta siue irregularia, se	נרם Fremuit. נרק Rugit.
cūdū ordinē capitulorū ter	נרר Fluxit. נזד Coxit.
tii libri huius artis. Et primo	נזל Fluxit, stillavit.
de incipiētib9 a littera nun,	נזק Dānificavit. firum est.
de qb9 in. 2. cap. tertii libri.	נזר Separavit, abstinuit.
נאם Dixit, loquutus est.	נחל Possedit, hereditavit.
נאף Mechat9 ē, adulteravit	נחם Cōsolat9 ē, penitur
נאן Detraxit, blaffema	נחץ Festinavit, vrsit. (it.
נאק Gemuit, clamavit. (uit	נחש Expt9 ē, augura
נאר.י. Attenuat9 ē, ma	נחת Descēdit, cōfregit. (19 ē
נבח Latrauit. (ledixit.	נמל Portavit, leuavit.
נבט Aspexit, attendit.	נמף Distillavit, loquut9 est.
נבל Defluxit, cecidit.	נמר Custodiuit.
נבע Effluxit, manavit.	נמש Dereliquit.
נבד Nunciauit.	נבל Machinatus est.
נבח Cornu petiuit.	נבר Cognouit, alienavit.
נבן Pfallit, cantavit.	נמל Scidit.
נבע Tetigit, plagavit.	נכנ Comprehendit.
נבף Percussit.	נכה Euulsit. נכר Libavit.
נבר Defluxit. f. aqua.	נכע Perrexit.
נבש Accessit, appropiāuit	נכה Ascendit.
נבש Exegit, affixit.	נעל Clausit.
נבב Promisit, sponte.	נעם Placuit, delectavit.
נבח Abiecit, aberravit.	נען Fixit.
נבף Impulit, repulit.	נער Scuffit, excitavit.
נבר Vouit, pollicitus est.	נפח Insufflauit, inspirauit.

Cecio

נָפַל	Cecidit, ruit. (fregit.	נָתַר	Saltavit, soluit.
נָפַץ	Dispfit, diuifit, .l. נָפַץ	נָתַשׁ	Euulfit, diffipauit.
נָפַק	Egreflus eft. firū eft.	נָתַשׁ	Verba impfecta fiue irregu-
נָפַשׁ	Refrigerauit, aiāuit.	נָתַשׁ	laria a iod incipiētia, de qui-
נָצַב	Conftituit, ftetit.	נָתַשׁ	bus in eodē. 2. cap. tertii libri.
נָצַח	Vicit, triumphauit.	נָאָב	Defiderauit.
נָצַל	Eripuit, liberauit.	נָאָל	Voluit, acquteuit.
נָצַר	Cuftodiuit.	נָאָשׁ	Desperauit.
נָקַב	Perforauit.	נָאָת	Cōuenit. יָבַל Deduxit
נָקַם	Vindicauit.	נָבַשׁ	Siccavit, exaruit.
נָקַף	Scidit, fcuffit.	נָנַע	Laborauit, defect.
נָקַר	Euulfit, effodit,	נָנַר	Timuit.
נָקַשׁ	Offendit, collifit.	נָדַע	Sciuit, cognouit.
נָשַׁב	Sufflauit.	נָדַב	Dedit, tradidit.
נָשַׁב	Apprehendit.	נָדַב	Ambulauit. firum eft.
נָשַׁךְ	Momordit, foenerat? ē	נָזַם	Cogitauit. יָזַן Armauit
נָשַׁל	Expulit, eiecit.	נָזַע	Sudauit. יָחַד Adunauit
נָשַׁף	Flauit. נָשַׁק Osculat? ē.	נָחַל	Expectauit.
נָשַׁק	Incendit.	נָחַם	Galefecit.
נָשַׁר	Serrauit, fecuit.	נָחַם	Genealogizauit.
נָשַׁת	Aruit, marcuit.	נָחַר	Moram fecit.
נָתַח	Dimembrauit.	נָחַב	Benefecit, placuit.
נָתַךְ	Stillauit, fluxit, fudit.	נָחַח	Increpauit, arguit.
נָתַן	Dedit, donauit.	נָכַל	Potuit, valuit.
נָתַם	Diffipauit, euertit.	נָכַת	Concidit, comminuit.
נָתַע	Confregit, contriuit.	נָלַד	Peperit, natus eft.
נָתַץ	Destruxit.	נָלַךְ	Ambulauit, abiit.
נָתַק	Euulfit, abftiraxit.	נָמַר	Supbiuit, exaltat? eft.

Repo

יָנַח	Reposuit, dimisit.	יָרַד	Descēdit, fluxit.
יָנַק	Suxit, lactatus est.	יָרַט	Peruertit, declinauit.
יָסַד	Fundauit, statuit.	יָרַע	Displicuit, malignat⁹ ē
יָסַר	Vnixit, lniuit.	יָרַק	Expuit.
יָסַף	Addidit, adiecit.	יָרַשׁ	Possedit, hereditauit.
יָסַר	Eruduit, castigauit	יָשַׁב	Habitauit, sedit.
יָעַד	Cōuenit, admonuit.	יָשַׁח	Humiliauit.
יָעַד	Supbiuit. s. i. p. u. d. ē. t. e. r.	יָשַׁט	Extēdit, tetēdit.
יָעַט	Inuoluit, operuit.	יָשַׁם	Deffolauit, demolit⁹ ē
יָעַל	Profuit.	יָשַׁן	Dormiuit, soporat⁹ ē.
יָעַף	Defecit, lassat⁹ est.	יָשַׁע	Saluauit.
יָעַן	Consilium dedit.	יָשַׁר	Placuit, rect⁹ fuit.
יָפַח	Locut⁹ ē, apparuit	יָתַר	Remāsit, relict⁹ est.
יָפַע	Apparuit, illustrauit.	Ⓒ	Verba imperfecta siue
יָצָא	Egressus ē, exiuit.		irregularia, quæ sunt mo-
יָצַב	Stetit, erexit.		nosyllaba, secundum or-
יָצַג	Posuit, reposuit.		dinem alphabeti, de qui-
יָצַע	Strauit. (uit.		bus in cap. 3. tertii libri.
יָצַק	Fudit, effudit, cōfla	Ⓒ	De littera א Aleph.
יָצַר	Formauit, creauit.	אוּן	Festinare, cogere.
יָצַת	Succendit, cōbusit.	אור	Illuminare, lucere.
יָקַד	Arfit, incendit. (ce.	Ⓒ	ב Beth.
יָקַע	Affixit, suspēdit. s. i. cru	בוא	Venire, intrare.
יָקַף	Circūdedit, circūiuit.	בוז	Contemnere.
יָקַץ	Euigilauit.	בוך	Oberrare, deuiare.
יָקַר	Honoratus est.	בין. א. ב. ין	Intelligere, docere.
יָקַשׁ	Offēdit, scādalizat⁹ ē.	ביס	Cōculcare, calcare.
יָרָא	Timuit.	בזק	Dissipare, euacuare.

Erui

בוש Erubescere, cōfūdere.	חוד Parabolizare, enigmati
Ⓢ ג Guigal.	חול Dolere, pturire. (ce loq.
גוד Accingere se. f. ad plū.	חוס Parcere, misereri.
גוז Volare, tondere.	חוש Festinare, affluere.
גוח Educere, extrahere.	Ⓢ ט Teth.
גול. גול. גול. Exultare, letari.	טוב Benefacere.
גור Habitare, peregrinari.	טוח Linire.
גיר Claudere, oppilare.	טוש Volare, festinare.
Ⓢ ד Dalet.	טיל Mittere, proficere.
גוח Impellere, expellere.	Ⓢ כ Caph.
גוך Terere.	כול Capere, cōtinere, posse.
גום Tacere, silere.	כון Parare, dirigere.
גון Iudicare.	Ⓢ ל Lamed.
גוי Præcedere, letari.	לוז Recedere. (gare.
גור Habitare, durare.	לוט. לוט. לוט. Inuoluere, collis
גוש Triturare, terere.	לון. לון. לון. Manere, morari.
Ⓢ ה He.	לוע Absorbere, deglutire.
הים Turbare.	לוי Illudere, interpretari.
Ⓢ ז Zain.	לוש Commiscere, pastare.
זוב Fluere, manare. f. sangui	Ⓢ מ Mem.
זוד Superbire. (ne. f. semie.	מוג Fluere, tabescere, liq̄fieri
זול Vilipendere.	מוט Moueri.
זון Ves̄ci, nutriri. firū est.	מוך De paupari. i. pauperē eē
זוע Mouere, cōmouere.	מול Circumcidere, scindere.
זור Exprimere, circūligare	מוש Recedere.
Ⓢ ח Cheth.	מות Mori.
זוג Circundare, girare.	מיר Præmerē, exprimere.
	מיק Dissolui.

מיר	Commutare.	פונ	Vacillare.
	⌘ נ Num.	פונח	Aspirare, fufiare.
נרא	Irritare, subuertere.	פון	Conturbari, dubitare.
נוב	Germinare, crescere.	פויג	Dispergere.
נוד	Cōmoueri, iſtabilē eſſe	פוק	Haurire, educere.
נוח	Quieſcere.	פיר	Irritare.
נוט	Mouere, concutere.	פוש	Crefcere.
נום	Dormire.		⌘ צ çadic.
נוס	Fugere.	צוד	Venari.
נוע	Mouere.	צום	Ieiunare.
נוף	Eletiare.	צוף	Natare.
נוין	Fluere.	צוק	Anguſtare.
נוש	Deſperare.	צור	Obſidere, anguſtare.
ניק	Lactare, nutrire.	ציג	Florere.
	⌘ ס çamach.	צית	Succendere.
נוג	Auertī. ſ. retrorſum.		⌘ ק Quoph.
נוך	Vngere, purgare.	קוא	Vomere.
נוף	Finire.	קוב	Coagulare, maledicere.
סור	Recedere, declinare.	קוט	Diſplicere, tabeſcere.
סית	Suadere, incitare.	קים	Surgere, erigere.
	⌘ ע Hain.	קון	Lamentari, plangere.
עיל	Ingredi. ſ. irum eſt.	קוף	Circuire.
עונן	Augurari.	קויג	Tedere, ſuſcitare.
עוף	Volare, caligare.	קור	Fodere.
עיר	Excitare.	קוש	Supplātare, ſcādalizare.
עוש	Cōgregare, erūpere.		⌘ ר Res.
עות	Tps cōſtituere. ſ. ſuſtē	רוב	Litigare, rixari.
	⌘ פ Pe. (tare. ſ. b. Hie.	רוד	Domnari.

Exal

רום	Exaltare, eleuare.	תוב	Respōdere, reuerti. <i>firū ē</i>
רוס	Irrorare, miscere.	תור	Explorare, cōsiderare.
לוע	Malignare, iubilare.	¶	Verba imperfecta siue irregularia in he desinētia, de quibus in libro. 3. cap. 4. Et pcedūt p ordinē alphabeti.
רוף	Tremere, confringere.	¶	De littera א Aleph.
רוץ	Currere, festinare.	אבא	Voluit, desiderauit.
רוש. l. רוש	Indigere, paupa	איה	Concupiuit.
רוח	Odorare, olfacere. (re.	אלה	Iurauit, maledixit.
רוק	Euacuare, effundere.	אנה. l. אנה	Luxit. Coxit.
ריר	Fluere. s. humore.	ארה	Collegit, maledixit.
¶ ש Sin.		אתה	Venit, accessit.
שוב	Reuerti.	¶ ב Beth.	
שוב	Canescere.	בזה	Contempsit, despexit.
שוד	Linire. s. calce.	במה	Protulit.
שוח	Incuruari, inclinari.	בכה	Plorauit, planxit.
שוח	Meditari, loq. (migare	בלה	Senuit, inueterauit.
שומ	Circuire, discurrere, re	בנה	Aedificauit.
שומ	Errare, declinare.	בעה	Quæsiuit, iuestigauit.
שור	Vallare, sepire.	ברה	Cibauit.
שום	Ponere, imponere.	¶ ג Guimal.	
שוע	Glamare, claudere. sci/ licet oculos.	גאה	Magnificat⁹, eleuat⁹ ē.
שוף	Conterere, cōquassare.	גבה	Exaltatus est.
שוק	Desiderare.	גהה	Soluit, cessauit.
שור	Cantare, asp̄icere.	גלה. l. גלה	Reuelauit, captiua
שור	Dominari.	געה	Mugit. (uit.
שוש	Letari, gaudere.	גרה	Incitauit, irritauit.
שזת	Ponere, statuere.		
¶ ת Tau.			

⌘ ד Daleth.

דָּאַה Volauit.
 דָּנָה Creuit, piscatus est.
 דָּדָה Tacuit, cogitauit.
 דָּחָה Impulit, expulit.
 דָּבָה Contriuit, humiliat.
 דָּלָה Hausit, sustulit.
 דָּפָה. דָּמָה. דָּמָה. Similauit, tacuit.

⌘ ה He.

הָנָה Meditat⁹ est, locut⁹ ē.
 הָדָה Extendit, misit.
 הָוָה Fuit, אֲבֻ substātiuū.
 הָזָה Dormitauit, vidit. s. pph̄a.
 הָרָה Fuit, אֲבֻ substātiuū.
 הָלָה Malefecit.
 הָמָה Tumultuatus est.
 הָרָה Conceptit.

⌘ ז Zain.

זָכָה Mūdauit, imaculat⁹ ē.
 זָנָה Fornicatus est.
 זָרָה Dispersit.

⌘ ח Chet.

חָבָה Abscondit, celauit.
 חָדָה Letatus gauisus est.
 חָוָה Annūciauit, indicauit.
 חָזָה Vidit aspexit.
 חָרָה Vixit, suscitauit.
 חָפָה Spectauit, præstolat⁹ ē.

חָלָה Egrotauit, doluit.
 חָנָה Castrametatus est.
 חָסָה Confidit.
 חָפָה Operuit.
 חָצָה Diuisit.
 חָקָה Depinxit, sculpsit.
 חָרָה Iratus, indignat⁹ est.
 חָשָה Tacuit, siluit.
 חָתָה Fouit. s. ignem.

⌘ ט Teth.

טָוָה Filauit, neuit.
 טָחָה Iacuit. s. arcu.
 טָמָה Sordidauit.
 טָעָה Errauit.
 טָרָה Contabuit, putruist.

⌘ י Iod.

יָנָה Afflixit, humiliat.
 יָדָה Laudauit, cōfessus est.
 יָנָה Cōstristauit, decepit.
 יָעָה Attulit, amouit.
 יָפָה Decorauit.
 יָרָה Docuit, fecit.

⌘ כ Caph.

כָּאַה Contriuit, castigauit.
 כָּבָה. כָּבָה. Extinxit.
 כָּהָה Galligauit.
 כָּוָה. כָּוָה. Combussit.
 כָּלָה. כָּלָה. Perfecit, cōpleuit

Desio

כָּמָה	Desiderauit.	נָכָה	Percussit.
כִּנְה	Aequauit, similiauit.	נָלָה	Consumpsit.
כִּפָּה	Operuit, abscondit.	נָסָה	Tentauit, probauit.
כִּכָּה	Cōpressit, strinxit.	נָצָה	Iurgatus est, rixauit.
כִּרָּה	Fodit.	נָקָה	Mundauit, pepercit.
כִּשָּׂה	Dilatauit, cooperuit.	נָשָׂה	Oblitus est, foeneratus ē.

Ⓐ ל Lamed.

Ⓐ ס camach.

לָאָה	Laborauit, fatigatus ē.	סָחָה	Rasit, abrasit. (calcauit.
לָהָה	Defecit. (est.	סָלָה.ל.סָלָה	Deiecit, spreuit,
לָוָה	Cōmodauit, foeneratus	סָפָה	Cōsumpsit, pdidit, addidit.
לָזָה	Detraxit, discessit.	Ⓐ ע Hain. (dit.	

Ⓐ מ Mem.

Ⓐ ע E.

מָזָה	Succendit, sirum est.	עָנָה	Incrassatus ē, ipiguatus ē.
מָהָה	Tardauit, turbauit.	עָנָה	Detinuit, retinuit.
מָחָה	Deleuit, rasit.	עָדָה	Ornauit, trāsiuit, abstulit.
מָנָה.ל.מָנָה	Cōstituit, numerauit.	עָוָה.ל.עָוָה	Iniuste egit, peccauit.
מָסָה	Dissoluit. (rauit.	עָמָה	Inuoluit, oppuit (cauit.
מָצָה	Præssit, expræssit.	עָלָה	Ascendit, eleuauit.
מָרָה	Rebellauit, p̄uaricatus ē.	עָנָה.ל.עָנָה	Rēdit, testificatus ē.
מָשָׂה	Extractit. s. de aquis.	עָצָה	Clausit. s. oculos. (affixit.
		עָרָה	Fudit, discooperuit.
		עָשָׂה	Fecit, egit, opatus est.

Ⓐ נ Nun.

Ⓐ פ Pe.

נָגָה	Splenduit, luxit.	פָּדָה	Redemit, eruit, liberauit
נָדָה	Abiecit, separauit.	פָּכָה	Redundauit.
נָהָה	Lamentatus est, plāxit.	פָּלָה	Separauit, mirificauit.
נָוָה	Glorificauit.	פָּנָה.ל.פָּנָה	Respexit, ituitus ē.
נָזָה	Aspersit.	פָּעָה	Clamauit, genuit.
נָחָה	Minauit, duxit.	פָּצָה	Apperuit, liberauit.
נָטָה	Declinauit, tetendit.		

פָּרַח	Creuit, auxit.	רָעָה	Pauit, aluit, rexit.
פָּשַׁח	Creuit, expandit.	רָפָה	Laxauit.
פָּתָה	Seduxit, suafit.	רָצָה	Placuit, voluit.
פָּצַח	⌘ צ çadic.	רָשָׁה	Licuit, dispensauit.
פָּנָה	Tumuit, intumuit.	⌘ ש Sin.	
פָּדָה	Infidiat⁹ est, desolauit.	שָׂאָה	Desolatus est, sonuit.
פָּדָה	Præcepit.	שָׁבָה	Captiuauit.
פָּלָה	Affaut.	שָׁנָה	Ignorauit, errauit.
פָּעָה	Gressus ē, discurret, stra	שָׁנָה	Multiplicauit, creuit.
פָּקָה	Intuitus est, respexit.	שָׂוָה	Aequauit, posuit.
⌘ ק Quoph.		שָׁחָה	Humiliauit, curuauit.
קָאָה	Vomit, euomit.	שָׁחָה	Natauit.
קָהָה	Ebetauit.	שָׁטָה	Præuaricatus est.
קָוָה	Expectauit, cōgregauit.	שָׂכָה	Pinxit, sculpsit.
קָלָה	Torruit, frixit.	שָׁלָה	Pacificauit, quietauit.
קָנָה	Emit, possedit.	שָׁנָה. 1. שָׁנָה	Mutauit, alterauit
קָצָה	Abscidit, concidit.	שָׁסָה	Diripuit, deuastrauit.
קָרָה	Accidit, contigit.	שָׁעָה	Respexit, meditat⁹ est.
קָשָׁה	Indurauit, agrauauit.	שָׁפָה	Nudauit, festinauit, ele
⌘ ר Res.		שָׁקָה	Potauit, adaquit, (uauit
רָאָה	Vidit, aspexit.	שָׁרָה	Cōsiderauit, (rigauit
רָבָה	Multiplicauit, creuit.	שָׁרָה	Præualuit. (inceptit.
רָדָה	Dñatus est, imperauit.	שָׂתָה	Bibit.
רָהָה	Formidauit.	⌘ ת Tau.	
רָוָה	Inebriauit, faciauit.	תָּאָה	Signauit, descripsit.
רָזָה	Marcuit. (ē, decepit	תָּוָה	Depinxit, irritauit.
רָמָה. 1. רָמָה	Proiecit, iaculat⁹	תָּכָה	Adhēsit, appropiquit
רָנָה	Sonauit, clamauit.	תָּלָה	Suspendit, appendit.

מִמֵּה Miratus est, obstupuit יָצָא Exiit, egressus est.

תָּנָה Donauit, narrauit, la- יָרָא Timuit.
mentatus est.

תָּעָה Errauit, decepit. פָּלָא Prohibuit, cessauit.

¶ Verba irregularia i aleph מֵמ Mem.

desinētia, de quib9 in .5. cap. מָחָא Plausit. s. manibus.

tertii libri. Et procedunt se- מָטָא Pertinixit. firum est.

cundū ordinem alphabeti. מִלָּא. מְלָא Impleuit.

¶ De littera א Aleph. מָצָא Inuenit, reperit.

אָזְרָא Ambulauit, recessit. נֵן Nun.

¶ ב Beth. (sirū ē. נִבָּא. נִבְּא Prophetauit.

בָּדָא Finxit, mentitus est. נָשָׂא. נִשָּׂא Leuauit, tulit.

בָּזָא Diripuit, dissipauit. נָשָׂא Decepit, seduxit.

בָּטָא Protulit, pronūciauit. סָמָח camach.

בָּרָא Creauit, elegit, succidit. סָנָא Inebriauit.

¶ ג Guimal. סָלָא Estimauit, æquiperauit

נָמָא Bibit, sorbuit. פֵּ Pe.

¶ ד Daleth. פָּלָא Separauit, mirificauit.

דָּבָא Consumpsit, cōtriuuit. פָּרָא Diuisit.

דָּשָׂא Germiauit, pullulauit. צָדִיִּק çadic.

¶ ח Cheth. צָבָא Militauit.

חָבָא Abscondit, cclauit. צָלָא Orauit. firum est.

חָטָא Peccauit, errauit. צָמָא Sitiuit.

חָפָא Cooperuit, irritauit. קָ Quoph.

¶ ט Teth. קָנָא. קָנָא Impleuit, zelatus est.

מָאָמָא Scopauit, versit. קָרָא Vocauit, appellauit.

מָמָא Polluit. רָ Res.

¶ י Iod. רָפָא Sanauit, medicauit.

⌘ ש Sin.

שׁוּא Persuasit. l. eduxit.

שָׁנָא Multiplicauit.

שָׂנֵא Odiuit.

שָׂצָא Consumpsit. firū est.

שָׂרָא Māsit, habitauit. firū ē.

⌘ Verba duplicata triū

literarū, de quib⁹ in cap. 7.

tertiū libri. Et procedūt se

cūdum ordinē alphabeti.

⌘ De littera. א. Aleph.

אָלַל Lamētat⁹ ē, eiulauit. si

אָפַף Circūdedit. (rū ē.

אָרַר. l. אָרַר Maledixit, exē

אָשַׁש Cōfudit, fecit (crat⁹ ē

⌘ ב Beth. (erubescere.

בָּזַז Depredat⁹ ē, diripuit.

בָּלַל Confudit, miscuit.

בָּסַס Conculcauit.

בָּבַק Vastauit, dissipauit.

בָּרַר Elegit, mundauit.

בָּשַׁש Moratus est, erubuit.

⌘ ג Guimal.

גָּדַד Accinxit se. s. ad plū.

גָּזַז Totondit.

גָּלַל Deuoluit, inuoluit.

גָּנַן Protexit.

גָּרַר Serrauit secuit.

גָּשַׁש Palpauit, attrectauit.

⌘ ד Daleth.

דָּבַב Enūciauit, diffamauit.

דָּלַל Attenuauit, pauperauit.

דָּמַם Siluit, tacuit.

דָּבַק Cōminuit, contriuit.

⌘ ה He.

הָלַל Laudauit, glorificauit.

הָמַם Cōtriuit, cōsumpsit, cō

הָרַר Mōtan⁹ fuit. (turbauit

הָתַת Insidiatus est, irruit.

⌘ ז Zain.

זָחַח Separauit, leuauit.

זָכַךְ Purificauit, mundauit.

זָמַם Cogitauit.

זָבַק Colauit, purgauit.

זָרַר Ocitauit. l. sternutauit.

⌘ ח Cheth.

חָבַב Dilexit.

חָנַן Festa coluit.

חָדַד. l. חָדַד Acuit, velocitauit

חָלַל Vulnerauit, occidit.

חָמַם Calefecit.

חָנַן Misert⁹ ē, magnificauit

חָפַף Occultauit, velauit.

חָצַן Diuisit, dimidiauit.

חָקַק Decreuit, statuit.

חָרַר Aruit, siccauit.

חַתַּת	Patorē habuit, timuit	נָדַד	Mouit, commouit.
ט	Teth.	נָסַס	Leuauit, exaltauit.
מָלַל	Texit, operuit.	נָשַׁשׁ	Oblitus est.
מָפַף	Garruiuit, plausit.	סָמַח	Camach.
י	Iod.	סָבַב	Circuitiuit.
יָבַב	Eiulauit, ululauit.	סָכַךְ	Cooperuit, velauiit.
יָדַד	Protexit, misit.	סָלַל	Viam fecit.
יָלַל	Ululauit, exclamauit.	סָפַף	In limine fuit.
כ	Caph.	סָרַר	Subuertit, peruertit.
כָּלַל	Cōpleuit, cōsumauit.	ע	Hain.
כָּסַס	Numerauit.	עָדַד	Erexit, subleuauit.
כָּפַף	Curuauit.	עָזַז	Fortificauit, cōfortauit
כָּתַת .i. כַּתַּת	Cōtudit, cōtri	עָלַל	Fecit, operatus est.
ל	Lamed. (uit.	עָמַם	Obscurauit, occultauit.
לָבַב	Sorbicitiūculas fecit vel	עָנַן	Obnubilauiit.
	cordificauit vel animauit.	עָסַס	Calcauit.
לָקַק	Linxit, lambuit.	עָשַׁשׁ	Demolit⁹ est. s. atinea.
מ	Mem.	פ	Pe.
מָדַד	Mensusus est.	פָּזַז	Saliuit, saltauit.
מָמַט	Motus est.	פָּלַל .i. פָּלַל	Iudicauit, orauit
מָכַךְ	Humiliauit, depressit.	פָּסַס	Defecit, finiuit.
מָלַל .i. מָלַל	Loquut⁹ ē, dixit	פָּתַת	Fregit, diuisit. s. panem.
מָסַס	Dissoluit, liquefecit.	צ	çadic.
מָצַץ	Suxit, mulsit.	צָדַד	Laterauit. i. ad lat⁹ mo
מָקַק	Tabuit.		uit, venatione cœpit.
מָרַר	Amaricauit.	צָהַח	Clarificatus est.
מָשַׁשׁ	Palpauit.	צָלַל vel צָלַל	Submersus est
נ	Nun.		vel obumbrauit.

צַמֵּם Sitiuit, capillat⁹ est.
צָרַר Angustiauit, tribulauit.

Ⓢ ק Quoph.

קָבַב Maledixit.
קָדַד Humiliatus est.
קָמַמ Displicuit, molestauit.

קָלַל Maledixit.

קָנַן Nidificauit.

קָסַס Distrixit.

קָעַע Amouit, dissoluit.

קָצַץ Scidit.

קָרַר Friguit.

קָשַׁשׁ Collegit, cōgregauit

Ⓢ ר Res.

רָבַב Multiplicauit.

רָדַד Extendit.

רָבַךְ Mollificauit.

רָמַם Exaltauit.

רָנַן Exultauit, cantauit.

רָעַע Confregit, firū est.

רָצַץ Cōtriuuit, cōfre-

רָקַק Spuuit, expuuit. (git.)

רָשַׁשׁ Depauperauit.

Ⓢ ש Sin.

שָׁבַב Vertit, conuertit.

שָׁנַג Ignorauit, errauit.

שָׁדַד Dep̄cat⁹ ē, vastauit.

שָׁחַח Curuauit, humiliatuit

שָׁקַף Cessauit, quiescit.

שָׁלַל Spoliauit.

שָׁמַם Desolauit.

שָׁנַן Acuit, cōfabulat⁹ est

שָׁסַס Diripuit, deuastauit.

שָׁקַק Rugiit, discurreit.

שָׁרַר Dominiatus est.

שָׁתַת Posuit.

Ⓢ ת Tau.

תָּזַז Abscidit.

תָּמַם Cōsumauit, cōpleuit.

תָּפַף Timpanizauit.

Ⓢ Verba duplicata quatuor litterarum, de quibus in cap. 7. tertii libri. Et procedūt fm ordinē alphabeti.

Ⓢ De littera א Aleph.

אָמַל Defecit, infirmat⁹ ē.

Ⓢ ה He.

הָבַהב Obtulit.

Ⓢ ח Cheth.

חָלַח Doluit, cōtristat⁹ ē.

Ⓢ ט Teth.

טָלַט Asportauit, p̄cicit.

Ⓢ כ Caph.

כָּלַל Sustentaui.

כָּרַב Innoluit, induit.

כָּרַךְ Saltauit.

E xter

ס ה ת ש ר ק צ פ ע ס מ

קָרַס Exteriauuit, cōculca / תַּעֲתַע Errauit, vel illufit.

Ⓜ Mem. (uit. תַּרְגָּם Interpretatus est.

מָרְמָה Tardauit, morā fecit / וְרַבִּי Verba quinq; litterarū,

מִרְמַר Efferat. f. itat; est. de quib; in fine tertii libri.

Ⓢ camach. Ⓜ ה He.

מִסְכָּר Miscuit, vel fecit cō / הִפְכֵּכָּר Peruertit, vel vertit.

currere. Ⓜ ח Cheth.

סִלַּל Arripuit. f. exaltauit. / חִמְרַר Incaluit.

Ⓜ ע Hain. Ⓜ ס camach.

עֲרַעַר Discooperuit. f. suffo / סִחַרְחַר Circuituit.

Ⓜ פ Pe. (dit.

פָּרַפַּר Cōtriuuit. f. fregit. / Ⓜ QVIA VERO NO

פָּרַשַׁד Extēdit. f. expādit. mina verbalia siue a verbis

Ⓜ צ cadic. deriuata sepi; addūt in prin-

צַרְצַף Garriuit. f. gāniuit. cipio aliquas litteras, q̄ dicū

Ⓜ ק Quoph. tur ornamēti. et sunt hæ sex

קָלַקַּל Dissipauit, vel con- / הָאֲמַנְתִּי Expti fumus lati

turbauit. nos i taliū noim inuētione,

קָרַקַּר Vastauit. f. destruxit. p verba a quib; descēdunt,

Ⓜ ר Res. sepi; hesitasse, libuit hic etiā

רִמְפַּשׁ Computruit, vel adiungere nominū hebræo

consumptus est. rum, & chaldeorū seriem se

Ⓜ ש Sin. (uit. cūdum ordinem alphabeti

שִׁנְשַׁן Creuit. f. multiplicā hebraici. Vnde in nomini-

שִׁכְּלַל Construxit, vel in- bus a prædictis sex litteris

staurauit. firum est. incipientibus maior voca-

שִׁעֲשַׁע Delectauit. bulorum numerus appare-

Ⓜ ת Tau. bit quàm in aliis.

De

De incipientibus a lit	אברה	Idem est.
tera. א. Aleph.	אביר	Validus potes. f. robustus
אבי	אברך	Genus flexio. f. humi
אבות	אנדה	Facisculus. (latio.
אבא	אנו	Nux.
אברהי	אנל	Gutta, stilla.
אביב	אנס	Pelagus, palus, lacus.
אבו	אנמון	Hamus, iucus, circulus.
אנדה	אנו	Grater. (lebes, chaldaria
אבדון	אנף	Exercitus, agmen.
אביונה	אנרא	Epistola. firum est.
אביון	אנרטל	Phiala.
אבה	אנרף	Pugnus.
אבוי	אנרת	Epistola.
אכחת	אנרתא	Epistola. firum est.
אנטיח	אדום	Ruphus, rubeus, rubiculus
אבל	אדם	Homo. (dus.
אבל	אדמה	Terra.
אובל	אדם	Lapis, sardius.
אבן	אדמדם	Ruphus vel rubeus.
אבנים	אדון	Tunc. firum est.
אבנים	אדון	Dominus.
אבנט	אדן	Bassis, fulcimentum.
אבוס	אדני	Dominus.
אבעבוע	אדיר	Admirabilis, fortis.
אבק	אדרע	Brachium. firum est.
אבקת	אדרא	Area. firum est.
אבר	אדרגזריא	Dulces. f. magister.
		(firum est.

אֲדִירָא	Diligēter. firū est.	אֹת	Littera.
אֲדָרְכָן	solidus, moneta.	אֹתוֹת	Līx. l. ea. q̄ vētura
אֲדָרַת	Pallium. (ritas.	אֲזַל. אֲזַל	Tunc. (sunt.
אֲהָבָה	Dilectio, amor, cha	אֲזַב	Hyssopus, organū.
אֲהָה	Interiectio. ē. l. a. a. a.	אֲזְכָרָה	Cōmemoratio. l. sub
אֲהָל	Tentorium.	אֲזֵן	Auris. (fumigatio.
אֲהִי	Vbi.	אֲזֵן	Arma, baltheus.
אֲהִלוֹת	Aloes.	אֲזַק	Catena, compes.
או	Vel. aut. siue.	אֲזִיקִים	Catene, compedes.
אוֹב	Phyton, demon.	אֲזַרְח	Indigena. l. natural.
אוֹד	Torris, titio.	אֲזַר	Cingulum.
אוֹדוֹת	Causæ.	אֲזַרְוֵעַ	Brachium.
אוֹה	Desiderium.	אֲח	Frater, germanus.
אוֹחִים	Dracho. ones.	אֲחוֹת	Soror.
אוֹי	Ve. heu.	אֲחַד אֲחַת	Vnus, vna.
אוֹיִל	Stultus.	אֲחוּ	Pratum.
אוֹלִי	Si forte. forte. forsitan	אֲחוּהָ	Fraternitas.
אוֹלַם	Vere. vtique. (stibulū.	אֲחִידָן	Secreta, enigmata.
אוֹלַם אֲלַמִּים	Portic⁹. l. ve	אֲחִזָּה	Possessio.
אוֹלַת	Stulta. stultitia.	אֲחִלִּי. אֲחִלִּי	Vtinā. (closus
אוֹן	Fortitudo, זַעַד, dolor.	אֲחִלְמָה	Amethyst⁹, lapis, p̄
אוֹף	Etiam, quoque. firū ē.	אֲחַר	Post, postea, postq̄
אוֹפֵז	Aurum, obrizū.	אֲחֵרִי	Idem est.
אוֹרָה	Lux. אור. l. אורָה	אֲחֵרְנִית	Posteriora, retro,
אוֹר	Ignis.	אֲחֵרוֹן	Posterior. (retrosū
אוֹרִים	Doctrinē. l. rōnale	אֲחֵר	Alius, alter.
אוֹרוֹת	Præsepia.	אֲחֵרִית	Finis, postremum.
אוֹת אֹת	Signum, signa.	אֲחֵרֵן	Ali⁹, alter. firū est.

Prim

אַתְּשֵׁדֶרֶפְנִים	Principes,	אִשָּׁה	Mulier.
fatrape.		אִתִּי. אִתָּא.	Esse. firum est.
אַחְשֵׁתֶרְנִים	Veredarii. l. muli.	אִתָּן	Fortis.
אֵט	Leniter, paulatim.	אֶכְזֵב	Mendacium.
אֶמֶד	Tribulus, spina.	אֶכְזִיב	Nomen propriū loci, vel mendacium.
אֶמִּים	Malefici, diuini.	אֶכְזָרִי. אֶכְזָר	Crudelis.
אֶמָן	Tapetes, funes.	אֶכְזָרוֹת	Crudelitas.
אֶמֶר	Sinister.	אֶךְ	Solūmō, tātūmō.
אֵי. אֵי.	Vbi.	אֶכֶן	Certe, vere.
אֵי	Væ, interiectio.	אֶכָר	Agricola.
אֵוִיב	Inimicus.	אֵל	Non, neq; ne.
אֵיד	Afflictio, calami tas, vel vapor, nubes.	אֵל. אֵל.	Ad, apud, cum.
אֵי. אֵי.	Quomodo.	אֵל. אֵל.	Isti, hi, hæ.
אֵיכָּבָה	Idem est.	אֵל. אֵל.	Deus.
אֵיל	Fortitudo, robur.	אֵלֵהִים	Deus.
אֵיל. אֵיל.	Aries.	אֵלוֹ	Ad me.
אֵיל	Fortis, robustus, vel vallis.	אֵלָיו	Ve.
אֵיל	Cernus.	אֵלִיל	Idolū, nihil. vanū
אֵיל. אֵיל.	Certna.	אֵלֶנְבִּישׁ	Grando.
אֵים	Horribilis, terris Timor. (bilis.	אֵלֶנֶם	Genus ligni pre ciosi, scilicet thinum.
אֵימָה	Horribile. firū ē.	אֵלֵהָ. אֵלֵהָ.	Deus. firū est.
אֵמְתָנִי	Non vel nihil.	אֵלֵי. אֵלֵי.	Hi, hæ. firū est.
אֵין. אֵין.	Mensura. s. ephi.	אֵלֵהֶן. אֵלֵהֶן.	Diū. firū ē.
אֵיפָה	Vbi, quando.	אֵלוֹ	Si, quamuis.
אֵיפָה	Vir.	אֵלוֹ	Ecce. firum est.
אֵושׁ		אֵלְמָה	Manipulus.

Mus

אֵלִים	Mutus.	אֲמֵנָה.פ.	Vere, certe.
אֶלֶמֶן	Gen ⁹ ligni p̄ciosi.	אֲזָנִים	Idem est.
אֵלֵימוֹ	Illis, sibi.	אֲמֵן	Artifex, opifex.
אֶלְמָן	Viduus.	אֲמִן	Nutrici ⁹ , nutritrix.
אֶלְמָנָה	Vidua.	אֲמוֹן	Multitudo. (stus.
אֶלְמָנָה	Viduitas, viduus.	אֲמוֹן.פ.	Fortis, robu
אֶלְמָנִי	Coopt ⁹ .פ. occultus.	אֲמִיר	Ram ⁹ . (mo.
אֶלְמָנוֹת	Viduitas.	אֲמִיר.פ.	Verbū, eloquīū, ser
אֶלְמִים	Vestibula.פ. portic ⁹	אֲמִר	Aries. firum est.
אֶלְמוֹת	Idem est.	אֲמִשׁ	Heri, nocte.
אֶלּוֹן.פ.	Quercus.	אֲמִת	Veritas, verus.
אֶלֶף	Mille.	אֲמִתָּה	Saccus.
אֶלְפִים	Duo millia.	אֲן	Quo.
אֶלְפִים	Millia.	אֲנֵא	Obsecro.
אֶלּוֹף	Dux.פ. māfuetum.	אֲנֵא	Ego. firum est.
אֶלְקוֹם	Non, confurgens.	אֲנֵבָא	Fructus. firum est.
אֵם	Si, nun, nunquid.	אֲנֵה	Quo, huc, illuc.
אֵמוֹת	Mater, matres.	אֲנוֹן	Illi, ipsi. firum est.
אֵמָה	Famīla. ācilla. ē.	אֲנָחָה	Gemitus, suspitū.
אֵמָה	Cubitus.	אֲנָחְנוּ	Nos.
אֵמָה	Populus. firum est.	אֲנִי	Ego.
אֵמִיא	Populi. firum est.	אֲנִיה	Luctus, mceror.
אֵמִתִּים	Duo cubiti. (tas.	אֲנִיה.פ.	Navis.
אֵמוֹנָה.פ.	Fides, creduli	אֲנִי	Litū. i. limitū, trulla.
אֵמוֹנִים	Veraces, fideles.	אֲנִי	Ego.
אֵמוֹן	Credulitas.	אֲנָפָה	Nomē auis. f. chara
אֵמוֹן	Ita, sit, fiat, vere.	אֲנָקָה	Gemitus. (drion
אֵמוֹן	Cubiti, firum est.	אֲנָקָה	Mygale animal.

Ho

אָנוּשׁ Homo.	אָפְסִים Tali, calcanei.
אָנָשִׁים Homines.	אָפֶּע Nihil.
אָנָשׁא .f. אָנָשׁ Hō. firū est.	אָפֶּעָ Vipera.
אָנָה Tu, firū est.	אָפִיק Torrens, riuus.
אָסֶס Celarium.	אָפֶר Cinis, fauilla.
אָסֶן Periculum.	אָפְרוּחִים Pulli, f. auium.
אָסֶף .f. אָסֶף Collectio.	אָפְרִיזֶן Tabernaculū. ferclz
אָסִיפָה Idem est.	אָפִיר Nomē ppriū. f. idia.
אָסִפְסֶף Vulgus p̄miscuū.	אָפְתוּס Præceptū. firū est.
אָסְפָרְנָא Diligēter. firū est.	אָפּ Festinus.
אָסֶר .f. אָסֶר Vincit, ligat.	אָפֶּעָ Digitus.
אָסֶר Vinculum, edictū.	אָפְיֶלָה Distantia.
אָעָא .f. אָעָא Lignū. firū est.	אָעָל Momē ppriū loci.
אָף Etiā, q̄z, furor, ira, naris	אָעָל Prope, iuxta, apud.
אָפִים Nares, facies, furores.	אָעֶדָה .f. אָעֶדָה Ornamentum
אָפֹד Super humerale.	cruris vel brachii.
אָפְדָה Ornamentum.	אָעֶר Thesaurus, celariū.
אָפְדָנוּ Ornamentū suū.	אָקֶדָה Lapis, preciosus.
אָפְאִירִים Dispergam eos,	אָקוּ Gen ⁹ aial. tragelaph ⁹
scilicet per angulos terre	אָרְאֵלִם Vidētes. f. āgeli corā.
vel vbi sunt. secundum.	אָרְב Latibulum.
Beatum Hieronymum.	אָרְבָּה Fenestra.
Deuterono. 32. (bra.	אָרְבָּה Locusta.
אָפְלָה .f. אָפְלָה Galigo, tene	אָרְבַּעָה Quattuor.
אָפְלוֹת Tarde, serotine.	אָרְבַּעַתִּים Quadruplum.
אָפֶן Rota.	אָרְנָא .f. אָרְנָא Tela, textura.
אָפֶס Sed, terminus.	אָרְנֹן Purpura. firum est.
אָפֶסֶי Termini, fines.	אָרְנֹז Arca, paruita.

Pure

אֲרָנָן Purpura.	אֲשֵׁרוֹת Flores. f. ampullæ.
אֲרָנִיעָה Subito.	אֲשֵׁד Effusio. f. canalis.
אֲרִיָּה Leo.	אֲשֵׁה Fundamentum.
אֲרִיאֵל Fortis. f. altare.	אֲשֵׁוֹת Fundamenta.
אֲרוֹ Ecce. firum est.	אֲשֵׁךְ Testiculus.
אֲרֻזִים Cedrus cedri.	אֲשֵׁכֶל Botrus. f. racemus.
אֲרֻזִים Idem pluraliter.	אֲשֵׁכֶר Munus, donum.
אֲרֻזָּה Cōtignatio dom⁹.	אֲשֵׁל Arbor. f. plāratio, ne
אֲרֻחָה Semita, via.	אֲשֵׁמָה Peccatū. (m⁹)
אֲרֻחַ Viator.	אֲשֵׁמֶן Locus immūdus.
אֲרוֹחָה Annona, cibariū.	אֲשֵׁמֹרֶה Custodia.
אֲרֻחַת Agmen mulionū.	אֲשֵׁנֶב Cācellus.
אֲרֻךְ Longitudo.	אֲשֵׁף Magus. (niū.)
אֲרֻךְ Sanū. f. cōueniēs. firū ē	אֲשֵׁפָה Pharetra. f. sterilit⁹
אֲרֻכָּה Genu. firum est.	אֲשֵׁפֶר Frustū carnis. f. assā
אֲרֻם Sīria.	אֲשֵׁר Beatitudo. (tura)
אֲרֻמֵן Palatium.	אֲשֵׁרִי Beatus, beati.
אֲרוֹ Arca.	אֲשֵׁוֹר Semita. f. nomē p/
אֲרֻנָּת Lepus.	אֲשֵׁוֹרִי Vestigia. (priū.)
אֲרֻעָה. אֲרֻעָה Terra. firū est.	אֲשֵׁר Qui, quā, quod.
אֲרֻעִית Pavimētū. firū est.	אֲשֵׁרֶה Lucus.
אֲרֻץ. אֲרֻץ Terra.	אֲשֵׁרִים Luci.
אֲרֻצֹת Terræ.	אֲשֵׁוֹרִים Prætoriola.
אֲרֻקָּה Terra. firum est.	אֲוִשֶׁרְנָה Muri. firum est.
אֵש Ignis.	אֲוִשֶׁרְדֹר Preuaricatio. firū ē
אִשָּׁה Oblatio.	אֵת Cum, ad.
אִשִּׁיא Fūdamēta. firū est.	אֵת. אֵת. f. אֵת Signum. firū est.
אִשִּׁישָׁה Polenta.	אֵתִיא Signa. firum est.

אָת Tu. firum est.	בְּהֵלָה Cōturbatio.
אָתָה Tu, masculinum.	בְּהֵם In illis.
אֲתֵימִים Ligones.	בְּהֵמָה Iumentum.
אֲתֵמֶל Heri. אֲתוֹן Asina.	בְּהֵן פֶּהָן Pollex, pollices.
אֲתֵנָּה. f. אֲתֵנָּה Donū meretricis.	בְּהֵק Macula cātdīda, īpetī
אֲתוֹנָא Furn⁹. firū ē.	בְּהָר Lucidus. (go.
אֲתֵיק Porticus.	בְּהָרֵת Macula, cātdīda. mor
אֲתֵרוֹם Exploratores.	בְּיָאָה Introitus. (phea.
Ⓢ De incipientibus a	בְּאַכָּה Ingressus.
littera. ב. Beth.	בּוֹ In illo. בּוֹז Cōtēpt⁹.
בְּבֵת Pupilla. f. oculi.	בּוֹל Germē. f. mēsis octa
בְּבַר Puteus.	בּוֹיָן Linū. (u⁹. f. october.
בְּבַשׁ Fetor, putredo.	בּוֹץ Lutum, cenum.
בְּבַשְׁהָ Vua fetida.	בּוֹכָה Diffipata.
בְּבֵן Gibus, esca.	בּוֹר Cisterna, lac⁹. puteus
בְּבִגְדָא. f. בְּבִגְדָא Preuaricatio. בְּבִשְׁתָּא. f. בְּבִשְׁתָּא Cōfussio, verecūdia	
בְּבִנְדִים Pannus, panni.	בְּבִשְׁנָה Idem est.
בְּבִלְלִי Propter, ob, gratia.	בְּבִזָּה Præda, deprædatio.
בְּבִדָּא Linū, line⁹. f. mēsurā.	בְּבִזְיוֹן Despectio.
בְּבִדָּד Solus, solitaria.	בְּבִחֵן Probatio.
בְּבִדִים Diuinatores.	בְּבִחוֹן Fortis, probatus.
בְּבִדְלָא Cartilago.	בְּבִחוֹן. f. בְּבִחוֹן Arx. f. turris fortissī
בְּבִדְלָא Stannum.	בְּבִחִיר Electus. (ma.
בְּבִדְלָא Propter. firum est.	בְּבִטְחָה. f. בְּבִטְחָה Fiducia.
בְּבִדְלָח Bdelium.	בְּבִטְחוֹן Idem est.
בְּבִדְקָא Rima, scissura.	בְּבִטְוֵהוֹת Securitates, audacter
בְּבִהוֹ Vacuitas. (ragd⁹. בְּבִטְוֵן Vter⁹, vēter. (cōfidētīe	
בְּבִהַט Lapis, p̄ciosus, f. sma	בְּבִטְנִים Nuces pineæ.

In

בְּיָמַי	In me.	א.ב.נ.ן	Aedificium.
בְּיָצָה	Excursus.	בְּנוּ	In nobis.
בְּיָר	Cisterna.	בְּסָר	Vua acerba, agresta.
בְּיָתַי	Domus, ædes.	בְּעַד	Intrifec. Pro, p.
בְּיָתָן	Nemus, silva.	בְּעָבוֹר	Propter, per, ob.
בְּיָתָן	Fletus. plactus.	בְּעַל	Dominus, maritus.
בְּכֶם	In vobis.	בְּעָלוֹל	Separatus, probatus.
בְּכֹת	Fletus, planctus.	בְּעִיר	Iumentum.
בְּכֹר	Primogenitus.	בְּעָרִים	Inspiciēs. entes.
בְּכֹרֹת	Primogeniti.	בְּעָתָה	Terror, formido.
בְּכֹרִים	Primitiæ.	בְּעָלִים	Cœpe. idē plu.
בְּכֹרָה	Primogenitura.	בְּעָצֵעַ	Cupiditas, rapia, p̄cis
בְּכִירָה	Primogenita.	בְּעָקָה	Massa, pasta. (flo.
בְּכִירָה	Cursor, leuis.	בְּעָרָה	Munita, murata.
בְּל	Nō, ne.	בְּעָרָה	Munita, murata.
בְּלָא	Absq̄. s̄. e.	בְּעָרָה	Silex, aurū.
בְּלָהָה	Turbatio.	בְּעָרוֹן	Munitio.
בְּלָהָה	Absq̄. s̄. e.	בְּעָרוֹר	Vindemia.
בְּלָהָה	Tributum. s̄. e.	בְּעָרָת	Siccitas.
בְּלוֹי	Veteres, p̄ni. (iugo.	בְּעָרָת	Laguncula.
בְּלוֹי	Veteres, p̄ni. (iugo.	בְּעָרָת	Dimidius siclus.
בְּלוֹי	Preuaricatio. s̄. e.	בְּעָרָת	Campus, vallis.
בְּלוֹי	Precipitatio. s̄. e.	בְּעָרָת	Vaca, bos.
בְּלוֹי	Pabulū iumentorū	בְּעָרָת	Mane, matutinū.
בְּלוֹי	Nihil. (mixtū.	בְּעָרָת	Idē plu. s̄. e.
בְּלוֹי	Excepto, absq̄, p̄ter	בְּעָרָת	Vapulatio.
בְּלוֹי	Nisi, non, ne. (nisi.	בְּעָרָת	Filius. s̄. e.
בְּלוֹי	In eis. s̄. e.	בְּעָרָת	Grando. (lofi.
בְּלוֹי	Excelsum, altitudo.	בְּעָרָת	Respsū p̄ctis. s̄. e.
בְּלוֹי	In, per.	בְּעָרָת	
בְּלוֹי	Filius, filii.	בְּעָרָת	

בְּרוֹת	Esca, cibus.	בְּשׂוֹרֵי	Incarnatio mea. Oseæ. 9.
בְּרוֹת	Idem est.	בַּת בְּתוּם	Batus, bati.
בְּרִיא	Pinguis. f. crassus.	בַּת בְּנוֹת	Filia, filia.
בְּרִיאָה	Crassium.	בְּתָה	Vastitas.
בְּרָה	Electa, candida.	בְּתֵל	Virgo.
בְּרִיאָה	Res nouiter creata.	בְּתָר. f. בְּתָר	Diuisio.
בְּרִיָּה	Pec9 pigue. f. cib9.	בְּתָרִים	Diuisiones.
בְּרִיָּים	Aues pingues.	בְּתָר	Post, postea. siru est
בְּרִית	Herba saponaria.	Ⓒ	De incipientibus a litte
בְּרִית	Pactum, foedus.	ra. ג.	Guimal.
בְּרִית אֶרֶץ	Certu, spaciū ter	גַּן	Tectum, solarium.
בְּרִזָּל	Ferrum. (ra.	גְּאָה	Superbia, elatio.
בְּרִיחַ	Vestis.	גְּאָה	Superbus, elatus.
בְּרִכָּה	Benedictio.	גְּאִוּוֹנִים. f.	Superbi.
בְּרַךְ בְּרִיָּים	Genu, genua.	גְּאִוָּה	Superbia, elatio.
בְּרִכָּה	Stagnum, piscina.	גְּאִוְלָה	Redemptio.
בְּרִם	Preciosa vestis.	גְּאִוּוֹן. f.	Elatio, altitudo
בְּרִם	Sed, certe. siru est.	גַּב	Altitudo, dorsum.
בְּרִק	Fulgur, curruscatio	גְּבִים	Cisterne.
בְּרִקָּת	Lapis, preciosus. f.	גְּבֵא	Cisterna.
בְּרִקָּן	Tribul9. (smaragd9	גְּבֵה. f. גְּבֵהוֹת	Altitudo, exal
בְּרִשׁ	Gen9 arboris. f. abies	גְּבֵה. f. גְּבֵהָה	Excelsus. (tatio
בְּרִת	Cupressus.	גְּבֵה	Elatus, superbus.
בְּרִשׁם. f. בְּרִשׁם	Aromatu odor.	גְּבַח	Recaluaster, depilat9
בְּרִשְׁמִים	Aromata.	גְּבַחַת	Recaluatio.
בְּרִשׁר	Caro.	גְּבִים	Fosse ante murales
בְּרִשׂא	Caro. sirum est.	גְּבוּל	Terminus.
בְּרִשׂוֹר	Incaruatio.	גְּבִלוֹת	Determinatus.

Eleua

גִּבּוֹן Eleuat⁹, gibosus, giber	גִּדְשׁ Aceruus. l. fruges.
גִּבְנוֹן Eleuatio.	הִנֵּה Hic, iste.
גְּבִינָה Caseus.	גְּרָה Sanitas.
גִּבְעָא. גְּבִיעָה Collis.	גֶּוֹ Corpus.
גְּבִעֵל Folliculus lini.	גֹּו Intus, mediū. firū ē
גְּבוּרָה Robur, potentia.	גְּוָה Vagina, elatio.
גְּבוּר Robustus, fortis.	גְּוֹב. ל. גְּוֹבֵי Locusta.
גְּבוּר Dominus, superior	גְּוֹב Fouea.
גְּבוּרִים Vir, viri.	גְּוֹבָא Lacus. firum est.
גְּבוּרִין Vir, viri. firū ē.	גְּבוּסִים Fouex.
גְּבוּרִיא Viri. firum est.	גְּוִרָה Corpus, statura.
גְּבוּרְתָא Fortitudo. firū est.	גְּוִחוֹן Nomē fluuii, gion
גְּבִיר Gallus.	גְּוִר Gens, natio.
גְּבִישׁ Eminens. l. grāde.	גְּוִף Corpus, cadauer.
גְּדִי Felicitas. l. fortu	גְּוִשׁ Gleba, sordes.
na, vel stella iouis, vel co	גְּזֵל. גְּזֵלָה Vellus.
riandrum.	גְּזִית Rasum, politum.
גְּדוּד Accin⁹, expedi⁹. l.	גְּזִיר Thesaurari⁹, custos.
exercitus. (firū est.	גְּזִלָּה Rapina, præda.
גְּדִבְרִיא Tyrāni. l. magnates.	גְּזִלָּה Pullus columbæ.
גְּדוּת Ripa. l. litt⁹. l. ri	גְּזִס Eruca.
גְּדוּרִים Hed⁹, hedī. (pe.	גְּזֵע Truncus, radix.
גְּדוּלָה Magnitudo.	גְּזֵרָה. l. גְּזֵרָה Diuisio, sepatio
גְּדוּל Magn⁹, magnific⁹.	גְּזֵרִין. l. גְּזֵרִיא Aruspices, ha
גְּדוּלִים Fimbriæ vestium.	גְּזֵרָה Sētētia. (rioli. firū ē.
גְּדוּף Blasphemia.	גְּחֵל. l. גְּחֵלָת Carbo, pruna.
גְּדֵר. l. גְּדֵרָה Sepes, maceries.	גְּחֹן Pectus.
גְּדֵרָה Idem est. l. murus.	גְּיָא. l. גְּיָיא Vallis.

גַּאֲלוֹת	Valles.	גַּמֵּל	Camelus.
נֵרוּד	Nervus.	גַּמּוּל	Retributio.
גִּילְגִּיל	Exultatio.	גַּמּוּל	Ablactatus.
גִּיר	Cinis, calx.	גַּמְץ	Fouea.
גִּירָא	Idem. firum est.	גַּמִּיר	Perfectissimū. <i>fix ē</i>
גִּל	Aceruus, cumulus.	גֶּן	Hortus, paradisus.
גִּלוֹת	Acerui, fontes.	גַּנֵּב	Fur.
גִּלְגִּל	Rota, volubilis.	גַּנְבָּה	Furtum.
גִּלְגִּל	Nomē propriū loci.	גֶּנֶה	Hortus.
גִּלְגִּלַת	Caput, caluaria.	גֶּנֶז	Thesaurus.
גִּרְלוֹים	Circuli, eo q̄ sūt ro	גַּנְזָר	Cellariū. repositoriū
גִּלְל	Fim⁹, sterco. (tūdi.	גִּוְעַל	Abiectio.
גִּלְל	Marmor politū. <i>fix ē</i>	גַּעְרָה	Increpatio. (na.
גִּלְלוֹל	Abominatio.	גַּף	Arx, pinaculū, ala, pē
גִּלְל	Fluctus.	גַּפֵּן	Vitis.
גִּלְלִי	Galilea.	גַּפְנִים	Vineę, vel vites.
גִּלְלוֹת	Idem plurale.	גַּפְר	Leuigatū. <i>l. gen⁹ It</i>
גִּלְב	Tonsor.	גַּפְרִית	Sulphur. (gni.
גִּלְד	Cutis.	גַּר	Peregrinus.
גִּלְיוֹן	Volumen, liber.	גַּרֵב	Scabies. <i>l. lagna. fix ē</i>
גִּלוֹת	Trāsmigratio, capti	גַּרְגָּר	Granum. <i>l. oliua.</i>
גִּלוֹתָא	Idem. firū ē. (uitas.	גַּרְוֹן	Guttur, collū
גִּלְם	Informe.	גַּרְה	Ruminatio, vel gen⁹
גִּלְמַד	Solitari⁹, sol⁹, sterilis	גַּרְזֵן	Securis. (monetæ
גִּלְם	Etiā, quoq̄, &, q̄.	גַּרְל	Sors. (tis.
גִּלְמַד	Mēsurā, palmę ma	גַּרְם	Cartilago. <i>l. os. l. for</i>
גִּלְמַדִּים	Pigmei. (nus.		vel grad⁹, aut tribunal
גִּלְמָה	Aspectus, similitudo	גַּרְוֹן	Area.

נָרַשׁ Cōfractus. f. cōtusus.	דָּגָל Vexillū, signum.
נִירוּשׁ Abiectio, exilium.	דָּגוּל Insigne. f. signatū, ele
נִרְתָּ Hospita.	דָּגָן Frumentū. (ctus.
נִשְׁם Pluuia, iber. (laria.	דָּהָב Aurū. firum est.
נִתְּ Torcular. נְתוּת Torcu	דָּהָר Fremis, impetus.
נְתִית Idē. f. nomē cuiusdā	דְּהָרוֹת Idē plurale.
musici instrumenti.	דְּרֹב דְּבִים Vrsus, vrsi.
De incipientibus a	דְּוִנָּה Instrumētū, piscato
littera. ד. Daleth.	דִּוּד Dilectus, patru. (riū.
דָּד Mamma, vber.	דִּוּד Caldarium.
דָּא Hæc, hoc. firum est.	דִּוְדָאִים Mandragoræ.
דָּאבֹן. f. דָּאבָּה Dolor, ifir	דִּוְהָ Merens.
דָּאנָה Timor, soli (mitas.	דִּוְיָ Dolor, mæror. f. dolēs.
citudo, cogitatio. f. suspitio.	דִּוְהָ Mēstruū. דָּךְ Paup.
דָּאָה Nomē auis. f. ixon.	דָּךְ דָּךְ Ille, illa. firum est.
דָּיב Fimus, stercus.	דְּוִמָּה Silentium. f. infern.
דָּיָה Fama, infamia.	דְּוִמִּיָּה Silentium.
דְּוָא Senectus. (stia. firū ē.	דְּוִק Nihil, vel tela.
דְּוָא. f. דְּוָא Sacrificiū, hor	דְּוִר Generatio, ætas.
דְּוָלָה Carica, palatha.	דְּוִר Strues. f. lignorum.
דְּוָקִים Iūctura. ræ.	דְּוָ. f. דְּוָ Sufficētia, abūdātia
דְּוָר. f. דְּוָר Verbū, sermo,	דְּוִי Qui, q. firū ē. (satis.
דְּוִר Oraculū, (eloquiū	דְּוִי Articulus, gti casus. siq. ē
vel domus interior tēpli.	דְּוִי. f. דְּוִי Piscator.
דְּוִר Pestilētia, mors.	דְּוִי Miluus.
דְּוִרָּה Apis. דְּבֶשׁ Mel.	דְּוִי Attramentum.
דְּוִשֶׁת Gibbus camellorū.	דְּוִי Iudiciū, causa.
דְּוִי. f. דְּוִי Piscis.	דְּוִי Iudex.

דִּיּוֹן	Hic, iste. firum est.	דְּמִי	Excissio, cōsūpt ⁹ , cōsū
דִּיק	Propugnaculū, mu	דְּמִיָּה. דְּמִיָּה	Silētiū. (matio,
דִּישׁ	Tritura. (nitio.	דְּמִיָּה	Idem est.
דִּישׁוֹן	Pigargus, animal.	דְּמִן	Stercus. (chrymæ.
דִּחוּךְ	Cibus, cœna vel	דְּמַעַת דְּמַעַת	Lachryma, la
דִּיִּרְמֶטֻם	instrumētū musicū. firū ē.	דְּמַשֶּׁק	Nomen proprium
דְּחִי	Lapsus.		loci, scilicet damascus.
דְּחִיל	Terribilis. firū est.	דְּחִי	Hic, iste, hęc. firū ē,
דְּחִין	Milium.	דְּחִינָה	Gera.
דְּחִינָה	Contritio, cōtritus.	דְּחִינָה	Scientia.
דְּחִיבָה	Fluctus, vnde.	דְּחִיבָה	Opprobrium,
דְּחִיבָה	Ille, illa. firū est.	דְּחִיבָה	Pulsus.
דְּחִיבָה	Nomē auis. f. v. pupa	דְּחִיבָה	Minutū, tenue.
דְּחִיבָה	Mascul ⁹ , agn ⁹ . firū ē	דְּחִיבָה	Lapis, p̄ciosus. f. par ⁹ .
דְּחִיבָה	Memoria. firū est.	דְּחִיבָה	Generatio. firū est.
דְּחִיבָה	Idem est.	דְּחִיבָה	Libertas, remissio. f. rudo,
דְּחִיבָה	Paup, egen ⁹ , attenua	דְּחִיבָה	Abomiatio, oppro
דְּחִיבָה	Macies, paupertas. (t ⁹	דְּחִיבָה	Stimul ⁹ . (briū, fetor
דְּחִיבָה	Situla, q̄ aq̄ exhau	דְּחִיבָה	Maceria, sepes. f. gra
דְּחִיבָה	Rami, ppagies. (rit	דְּחִיבָה	Tribulus. (d ⁹ . firū ē.
דְּחִיבָה	Stilla pluuiæ.	דְּחִיבָה	Via, iter.
דְּחִיבָה	Ardor.	דְּחִיבָה	Drachma, solidus.
דְּחִיבָה	Ostium, ianua.	דְּחִיבָה	Meridies, austrum.
דְּחִיבָה	Coma.	דְּחִיבָה	Brachiū. firū est.
דְּחִיבָה	Ianua.	דְּחִיבָה	Herba, scœnum.
דְּחִיבָה	Sanguis, cruor.	דְּחִיבָה	Pinguedo, crassitudo
דְּחִיבָה	Silentium.	דְּחִיבָה	Cinis.
דְּחִיבָה	Similitudo,	דְּחִיבָה	Edictum, lex, ritus.

Herz

Herba, foenū. sirū ē.	הַתָּא	Gloria, laus.	הַזֵּד
Optimates, magnates, sirum est.	דְּתַבְרִיא	Calamitas, infidie.	הַזֵּה. הַזֵּה
De incipientibus a littera. ה. He.	ה	Ve, interiectio.	הַזֵּה
Ve, interiectio.	הַה	Laus, confessio.	הַזֵּד
Ecce. Euge.	הָא	Diuitiæ, abūdātia.	הַזֵּה
Eia, agite, venite. s. b.	הָבָה	Videns. s. vanitatē.	הַזֵּה
Vanitas. (He.	הַבֵּל	Idem, plurale.	הַזֵּה
Gen ⁹ , eboris. s. ligni.	הַבֵּן	Ve, interiectio.	הַזֵּה
Hebenini,	הַבְּנִים	Illa, ipsa.	הַזֵּה
Augur, astrologus.	הַבֵּר	Quomodo.	הַזֵּה
Excelsū. s. sublimitas	הַנְּבָה	Templum, palatium	הַזֵּה
Locutio, gemit ⁹ , s.	הַנְּבִי	Impudētia. s. notitia	הַזֵּה
Meditatio. (mo	הַנְּבִי	Restitudo, industria	הַזֵּה
Separatus.	הַנְּבִי	Iste.	הַזֵּה
Idem vel rectum.	הַנְּבָה	Laudate, dñm.	הַזֵּה
Laus, sonitus.	הַד	Laudationes.	הַזֵּה
Sonitus, clamor.	הַד	Lucifer, infanta.	הַזֵּה
Principes.	הַדְּבָרִיא. הַדְּבָרִיא	Stultus.	הַזֵּה
Scabellum. (sirū ē.	הַדָּם	Stultitia.	הַזֵּה
Frustrū, fragmētū. s. ē.	הַדָּם	Nōne, nūquid, nō.	הַזֵּה
Frustra, fragmenta.	הַדָּמִין	Vltra, deinceps, illuc	הַזֵּה
Mirtus. (tudo.	הַדָּם	Viator.	הַזֵּה
Decor. s. pulchri	הַדָּר	Tributum. sirū est.	הַזֵּה
Decorus, gloriosus.	הַדָּר	Deambulatio.	הַזֵּה
Ve, interiectio.	הַזֵּה	Huc, illuc.	הַזֵּה
Ipsē, illē.	הַזֵּה	Malleus.	הַזֵּה
	הַזֵּה	Ipsi, isti, illi.	הַזֵּה
	הַזֵּה	Idem. sirum est.	הַזֵּה

המיה Tumultuosa.	השקט Requies. (uatio
המיה Sonitus.	השתחוויה Adoratio. l. cur
המון Multitudo, sonitus.	התבלה Turbatio. firū est.
המלה Loq̄lla, vociferatio,	הותל Insipies. l. deceptus.
הנה. הן. l. Ecce. (sonitus.	התלים Mēdaces. l. mēdatia.
הנה Ipse, huc.	Ⓔ De littera ו Vau.
הנחה Requies.	והב Nomē propriū loci.
העברה Transitus.	ולד Generatio, vel filius.
הפנה Requies.	ופסלי Nomen viri.
הפך Contrarium.	Ⓔ De incipientibus a
הפכה Subuersio.	littera. ז. Zain.
הפקפה Peruersa.	זאב Lupus.
הוצב Miles, domina.	זאת Ista, hæc.
הצדא Vere, ne, nūqd. firū ē	זב Fluens, vel manans.
הצלה Liberatio.	זבב Musca.
הצן Exercitus.	זבד Dotatio.
הצנע Humiliter. l. sollicit	זבה Sacrificium, hostia.
הר Mons.	זבל Habitaculum.
הרבות הרב. l. Multiplicatio	זג Folliculus vuarum.
הרבת הרבה. l. Idem est.	זד Superbus.
הרנה הרג. l. Occisio.	זדנים Superbi.
הרון הריון. l. Conceptio.	זרון Superbia.
הרהר הרחרון Cogitatio,	זה Iste, hic.
cogitationes. firum est.	זהב Aurum.
הריסות הרס. l. Destructio.	זרב Fluxus. זו Iste, hic.
הריפות Grana tritici. l. hor	זרית Angulus.
השמעות Auditio. (dei.	זולל Vile, vel vorax.
הושע נא Salua, obsecro, vel	זונה Meretrix, arma.
(nūc.	Vexas

זועה	Vexatio.	זמרא	Canticū. l. musica. firū ē
זחלת	Nomen lapidis.	זמריא	Cantores. firum est.
זיו	Nomē mēsis aprilis.	זמיר	Cantus. l. putatio.
	vel aspectus, statura, splendor.	זמרת. l. זמרה	Laus, canticū. l.
זיוז	Vniuersitas. l. nomē (si. ē.	זמורה	Propago, ra (optimus
	Sudor. (bestię feræ.	זמר	Camelo p̄dalis. (m.
זיעה. l. זועה	Idem est.	זנה	Cauda.
זיקות	Flāma, flāma.	זן. l. זון	Esca, nutrimentum.
זקים	Compedes.	זן	Arma, baltheus.
זית	Oliua, vel oliuetū.	זונה זונות	Habena, habena.
זתים	Oliuæ.	זנים	Vingueta meretricia
זך	Purus, mundus.	זנונים	Fornicationes.
זכה	Munda.	זנות	Fornicatio.
זכוכית	Vitrum.	זעורה	Dispersio, cōmotio.
זכות. l. זכונ	Iustitia, mūditiā.	זעם	Ira, furor, indignatio
זכר	Masculus. (firū ē.	זעף	Ira, feruor.
זכרון. l. זכור	Memoria.	זעפים	Furibūdus. fursibūdi.
זכור	Masculintis.	זעקה	Clamor, vociferatio
זלג	Fuscīnula.	זער	Paululum.
זלזל	Propago, ramusculus	זפת זפת	Pix. זקן. l. זקן
זלעף	Horror, tēpestas, ק	זקנים	Senes.
זלעפות	Procellæ. (cella.	זקן	Barba. l. mentum.
זלת. l. זלת	Excepto, p̄ter,	זקנה. l. זקון	Senecta. l. senectus
זלת	Vilissimus. (absq̄, nisi	זקונים	Senectutes.
זמה	Cogitatio, nefas.	זר	Extraneus, alienus.
זמן	Tempus.	זר	Circulus.
זמנא	Tempus. firum est.	זרא	Alienatio, nausea, fe
זמנין	Tempora, firum est.	זרזיף	Distilans. (tor.
			Suc

זרזיר Succinctus. f. lūbīs.	חנב Locusta.
זרמא. זרם. Impet⁹, tepeſtas	חנר Accinctus.
זרע Brachium. (fluxus.	חנרה Cingulum.
זרעוֹת Brachia. זרעִים. זרעוֹת	חדה. חד. Vn⁹, vna. ſirū eſt.
זרע Semen.	חדה Vna. ſirum eſt.
זרעִים. זרעוֹת Legumia.	חדה Acutus, acuta.
זרת Palm⁹. f. mēſura palmi.	חדוה Gaudium.
Ⓢ De incipientibus a	חדל Quies.
littera. ח. Cheth.	חדל Nouiſſimus.
ח. ח. Armilla, circulus, ſpi	חדק Spine genus.
חב Sinus. (na, catena.	חדרים. חדר. Cubiculum,
חביב Dilectus.	cubicula, vel cellaria.
חביון Abſcoſio. (gnorata.	חדש Nouus.
חבל. חבל. Pign⁹. f. res pi	חדש Menſis.
חבל חבל Partus, dolor.	חדת Nouum. ſirum eſt.
חבלים Dolores.	חיות. חיוא. Beſtia. ſirū eſt.
חבל. חבל. Corruptio. ſirū ē	חוב Debitum, debitor.
חבל Funiculus, poſſeſſio. f.	חוג Circulus, gyruſ.
חבל Malum nauis. (fors.	חוח Spina.
חבל Nauta. f. gubernator	חוח Locus abditus.
חבלות Flos, liliū. (nauis.	חוט Filum, funiculus.
חבר Socius, particeps.	חול Arena, prophanū.
חברה Societas, cōgregatio	חום Calor, calidus.
חברכה Macula, varietas.	חום Fuluum, fuſcum.
חבת Sartago, craticula.	חוף Portus, littus maris.
חג Feſtū, ſolēnitās, ſacri	חין Foris, foras.
חגא Turbatio. (ficiū. חקה. חוק. Preceptū, ſtatutū	
חגא Feſtū, feſtiuitas. ſirū ē	חוקים Præcepta.

Opti

חור Foramen.	חַמְרָה Virga.
חור Optimus. & nobilis.	חַיִּי Viuus, viuens.
חורים Optimates. & nobiles	חַיִּים Viuentes. firum est.
חורֵי Albus. firum est.	חֵידָה Enigma.
חֵית Vici, villeg.	חֵיהַ Animal, bestia fera.
חֵים Frenum, catena.	חֵיךְ Palatum, guttur.
חֵירֵי Farina.	חֵיל. & חֵילֵי Substantia, gaza,
חֵירֵוֹן Ira, furor.	exercitus, fortitudo, robur,
חֵירֵיִן Libertas, nobilitas.	חֵילֵי Ante murale. (virtus.)
חֵישִׁים Festinantes, accinti.	חֵילֵי Dolor.
חֵישׁ Cito, vel festinater.	חֵיִים Viuentes, vel vitæ.
חֵזֵד Fulgur.	חֵיִן Deſcriptio. & firmitas.
חֵזֵה Videns.	חֵיִן. & חֵיִןֵי Partes, murus.
חֵזֵוֹן. & חֵזֵוֹןֵי Visio.	חֵיצוֹן Exterior.
חֵזֵוֹן Idem est.	חֵיק Sinus. חֵמָה Hamus.
חֵזֵוֹא Visio. firum est.	חֵכֵל Pulchrus. & rubicundus
חֵזֵוֹת Pectus, pectora.	חֵכֵם Sapiens.
חֵזֵוֹת Insigne. & visio.	חֵכְמָה Sapiencia.
חֵזֵק Fortis, robustus.	חֵכְמָתָא Idem est. firum est.
חֵזֵקָה. & חֵזֵקֵי Fortitudo, vis,	חֵכְמֵיִא Sapiens. tes. firum
חֵזֵר Sus, porc. (robur.	חֵלֵל Occisus, vulneratus. (e)
חֵטָא. & חֵטָאֵי Peccatum.	חֵלֵא Rubigo. & spuma.
חֵטָאת Idem est.	חֵלֵב Lac. חֵלֵבֵי Adeps.
חֵטָא Peccator, peccans.	חֵלְבוֹן Pingue. & medula.
חֵטָאים Peccatores.	חֵלְבָנָה Galbanus.
חֵטָבות Tapetes.	חֵלֵד Orbis, vel vita.
חֵטָה Triticum, tritica.	חֵלֵדֵי Mustela.
חֵטָם Naris.	חֵלְהַ Infirmus, egrotus.

חלה	Torta,placenta.	חמדה	Defideriū,cōcupiscentia.
חללה	Cōtaminata,polluta.	חמה	Murus. (piscētia.
חליל	Instrumentū musicū.	חמה	Furor, ira.
חלילה	Absit. (s.tibia.	חמט	Gen? aialis. s. lacerta.
חלי	Infirmitas,tates.	חמלה	Miseratio,mīa.
חלי	Monile,margarita.	חמן	Simulacrū,solariūm.
חלחלה	Dolor, āgūtus.	חמס	Iniquitas,iniustitia.
חלכה	Pauper. (stia.	חמץ	Fermentum.
חלכאים	Pauperes.	חמץ	Acetum.
חלום	Somnium.	חמוץ	Oppressus.
חלום	Somniū.sirū ē.	חמוק	Iunctura.
חלמין	Somnia.sirū est.	חמר	Bitumen.
חלמות	Vitellum oui.	חמר	Lutū, cemētū ex calce & arena. f. cor? gen? mē
חלמש	Saxū,petra durissima	חמור	Asinus. (surā.
חלון	Fenestra. חלף	חמור	Vinum,moerū.
חליפה	Immutatio,īnouatio	חמור	Vinum.sirum est.
חלף	Pro. f. loco huius.	חמרא	Quinque.
חלץ	Lumbus.bi.	חמש	Et inde verbum חמש idest
חליצה	Armatura.	חמש	quintam partem tulit Ge-
חלקה	Diuisio,pars.	חמש	nesis quadragesimo primo.
חלוקה	Idem est.	חמש	Quita. s. pars, īguen.
חלקה	Lenis,bland?.	חמשיות	Quinta.
חלקלק	Lubricus.	חמשים	Quinquaginta.
חלש	Debilis,infirmus.	חמשים	Armati.
חלושה	Infirmitas.	חמת	Lagena,hidria,vter
חם	Calidus.	חמת	Gratia. (aque
חמה	Sol, calor.	חן	Requies,gratia,mīa.
חמה	Butirum.	חגינה	Māsis

חַנוּלוֹת	Manfiones parua.	חֶסוֹת	Fiducia, protectio.
חַנִּית	Lancea, hafta.	חָף	Mūd, imaculatus.
חַנִּיתִים	Lancea.	חֻפָּה	Thalamus.
חַנְטִין	Tritica. firum est.	חֶפְזוֹן	Festinatio.
חַנוּבָּה	Dedicatio. (pediti.	חֶפֶן	Pugnus, pugillus.
חַנְיָכִים	Erudit ⁹ . ti. ex	חֶפְנִים	Pugilli.
חָנֵם	Gratis. l. frustra.	חֶפֶץ	Volūtas. חֶפֶשׁ Libertas
חַנְמֶל	Pruina.	חֶפְשִׁי	Liber, liberatus.
חַנוּפָּה	Cōtātiatio, pollutio.	חֶץ. l. חֶצִי	Sagitta. חֶצִים. tæ.
חַנְף	Hipochryta, simulator, fallax.	חֶצֶץ	Calculus, lapillus.
חֶנְף	Simulatio, hipochrysis.	חֶצִי. l. חֶצִי	Mediā pars.
חֶסֶד	Mia, beneficiū, grā.	חֶצוֹת	Diuidiū. l. mediā pars
חֶסִיד	Benignus, sanctus.	חֶצֶן. l. חֶצֶן	Sinus, vlna. l. bra
חֶסִידָה	Nomen auis. scilicet	חֶצוּצָרָה	Tuba. (chitū.
	porphyriion, vel ciconia.	חֶצִיר	Villa, absq; muro,
חֶסִיל	Locusta. (thesaur ⁹ .	חֶצִיר	Herba, fenū. (atriū.
חֶסֶן	Fortitudo, diuitie. l.	חֶקֶר	Inuestigatio, scruta
חֶסֶנָּא	Idem est. firum est.	חֶרְרִים	Siccitates. (tio.
חֶסֶן. l. חֶסוֹן	Fortis, potens.	חֶרְבָּה	Siccus, vel aridus.
Et inde verbū חֶסֶן. l. חֶסֶן. i.		חֶרְבֹּן. l. חֶרְבֹּן	Siccitas. l. calor
thesaurizauit. l. cōfortauit.		חֶרֶב	Gladi ⁹ . l. culter. (destructio
Esa. 23. & in lingua chaldaica		חֶרֶב	Desertū. l. solitudo.
significat obtinuit. l. posse,		חֶרְבוֹת. l. חֶרְבוֹת	Destructiōes. l.
dit. l. hæreditauit Daniel. 7.		חֶרְמֶל	Ophimac ⁹ auis. (defta
חֶסֶפָּא. l. חֶסֶף	Fictilis, testa. fir ⁹ ē.	חֶד	Timens.
חֶסֶר. l. חֶסֶר	Defect ⁹ , egestas.	חֶרְדָּה	Timor. l. tremor.
חֶסֶר. l. חֶסֶר	Idē ē. l. penuria	חֶרֶר	Ira, furor, farina.
חֶסֶר. l. חֶסֶר	Idem est.	חֶרוֹן	Ira, furor.

Mont

חרזים	Monilia. f. torques.	dibus, vel aratrum.
חרט	Stilus, vel opus, forum, vel marsupium.	חרשה Silua, saltus, nemus.
חרטם	Maleficus. f. hariolus.	חרש Testa, fictile.
חרפים	Cancelli foramina.	חרש Sol, cū sin loco çamachi
חרל	Sētis. f. spina. f. vrtica.	חרת Sculptus in tabulis.
חרם	Cōsecratio. f. anathe	חשב Polimitarius, vel opus polimitarii.
חרמש	Fallx. (ma. f. occisio	חשב Cōtextura, igeniosa.
חרטה	Sol. f. oriētalis.	חשבון Cogitatio, numeratio, ratio.
חרטית	Idem est.	חשתן Opus.
חרס	Testa. f. prurigo.	חשתן ומה Et qđ necesse, vel opus abuerint. sirū ē. Esdrę. 6.
חרף	Hyems.	חשכה Obscuritas tenebra.
חרפה	Opprobrium.	חשכים Obscuritates, tenerbre
חרוף	Abreuiatio, vel precifio, vel diligens, vel follicitus, aut rubustus, vel fortis, aurum, siue moenia, vel murus, aut cicatrix. f. ferra.	חשוכא Obscuritas, sirū est.
חרץ	Lūb. f. rem. sirū est.	חשמל Electrum.
חרצת	Formelę casei, carpēta	חשמן Legatus.
חרצב	Nodus. f. colligatio.	חשן Pectorale, rationale.
חרצן	Acin. f. granulū vutę	חשיפוי Parui greges.
חרש	Surd. f. inabscondito.	חשק Desideriū. f. desideratū
חרש	Artifex, vel faber.	חשור. f. חשוק. f. חשור Cardo, stex
חרשת	Artificium.	חשור. f. חשורת. f. חשור Cāth, radi
חרוש	Aratio. f. tps aradi. (t)	חשתמים Tenebra aquarę
חרושת	Vet. vres. f. valid. vē	חשת Ardor. f. quisquilia.
חרש	Virgultum cum frō	חתם Sigillū, signaculum
		חתן Gener, sponsus.
		חתן Socer, cognatus.
		חתנה Desponsatio.

חָתָף Raptor, latro.	מֵלֵא Maculosum, idest di-
Ⓒ De incipientibus a	uersi, & varii coloris.
littera. ט. Teth.	מֵלֵא אֵימֵן Agn ⁹ , agni.
מִבַּח Lanio, imolator, coqu ⁹	מֵמָא Pollutus, cōtarniat ⁹ .
מִבְּחָה occisio, imolatio	מִמְאָה Immūditia, pollutio
מִבְּחֵיא Milites. f. homicide.	מִנְאָ Cartallus, canistrū.
מִבְּחֹת Focarię.	מִטְעִים Gustus, sapor, doctri-
מִבְּעַ Naturā. מִבְּעַת Anul ⁹ .	na, eloquiū, ratio, discipli-
מִבְּרִים Umbilic ⁹ . icī.	na, sententia, statutum.
מִבֵּת Mensis decimus.	מִמְעָא Idē. sirum est.
מִבְּהָרִים Mūdus. di.	מִפָּה Familia.
מִבְּהָרָה. f. מִבְּהָרָה Mūdatio, puri	מִפָּחָה Pugn ⁹ . f. palm ⁹
מִבְּהָרָה Puritas. mūditiā. (sicatio	מִפָּחָה Idem est.
מִבּוֹב Bonus, optimus.	מִפָּחֹתִים. f. מִפָּחֹת Palmi.
מִבּוֹ Idem est. sirum est.	מִפָּסָר Dux, vel præses.
מִבּוֹב Bonitas, optimus.	מִפָּרָא Vngula. sirum est.
מִבוֹחַ Occulta, viscera.	מִרְדָּה Abiectio. sirum est.
מִבוֹר Ordo, versus.	מִרְיָה Putridum, tabefactū
מִבוֹת Ieiun ⁹ , icenat ⁹ . f. אֵי. ē.	מִרְחָ Labor, fatigatio, ne
מִבוֹחָה Mola מִבוֹחָה Mole ⁹ .	מִרְסֵם Anteq ⁹ , pusc ⁹ . (gocīū
מִבוֹחַ Ficus, ifirmitas ani.	מִרְפָּה Captum. f. occisum,
scilicet emorrois.	vel laniatum. f. abestia.
מִבוֹחִים Emorroides.	מִרְפָּה. f. מִרְפָּה Idē ē. f. cib ⁹ , esca
מִבוֹחֹת Ornāmētū frōtis.	Ⓒ De incipientibus
מִבוֹחַ Littura. מִבוֹחַ Lutū, cœ	a littera. י. Iod.
מִבוֹחָ Idē est. sirum est. (nū.	מִרְיָר Riuus, fluuius. (nit ⁹ ,
מִבוֹחַ Habitatio, palatiū.	מִרְיָר Iubile ⁹ , buccina, so
מִבוֹ Ros. מִבוֹחַ Umbra, f. אֵי. ē.	מִרְיָר Riu ⁹ . f. deductio aq̄rū.

יבול	Rivus.	יבול	Germen	יומים	Dies duo, biduum.
יבלת	Macula aialis.	ימות	papu	ימות	Dies plurale.
יבם	Affinis.	יבם	f. vir.	(la יומין יומא	Dies. idē plu. sy. ē.
יבמת	A finis foemia	יבמה	יבמה	יבמה	Colūba, colūbē.
יבש	Aridus, ficcus.	יבשה	יבשה	יבשה	Colūba. f. fallax. (cia
יבשים	Sicci, aridi.	יבשין	יבשין	יבשין	Coenū, lim ⁹ . f. gre ⁹
יבשת	Arida.	יבשה	יבשה	יבשה	Vnicus, vnigenitus.
יבשתא	Idem. syrū est.	יחד	יחד	יחד	Pariter, simul.
יגב	Ager.	יגב	יגב	יגב	Bubalus.
יגון	Dolor, tristitia.	יגוף	יגוף	יגוף	Discalciatus.
יגע	Labore cōfect ⁹ , labo	יגלה	יגלה	יגלה	Vlulatus, clamor.
יגעים	Laboriosi. (riofus.	יגדים	יגדים	יגדים	Puer, ifās. pueri
יגיעה	Labor, fatiga	יגדה	יגדה	יגדה	Pariens, parturiens.
יגר	Cumul ⁹ , aceru ⁹ . (tio	יגוד	יגוד	יגוד	Natus, genit ⁹ .
יגד	Manus, potestas.	יגדה	יגדה	יגדה	Puella.
יגדים	Idem plurale.	יגדות	יגדות	יגדות	Adolescentia.
יגדות	Idem est.	יגף	יגף	יגף	Scabies, ipetigo
יגין	Man ⁹ . in plu. syrū est.	יגק	יגק	יגק	Bruch ⁹ , gen ⁹ locustę
יגידות	Dilect ⁹ . ctio.	יגקוט	יגקוט	יגקוט	Pera pastoralis.
יגוד	Iudæa. syrū est.	יגים	יגים	יגים	Mare, maria.
יגודה	Iudas.	יגים	יגים	יגים	Muli. f. aquæ calidæ.
יגודי	Iude ⁹ .	יגים	יגים	יגים	Iudei
יגודית	Lingua, iudaica.	יגין	יגין	יגין	Dextera, dex
יגעני	Ariolus, diuinus.	יגין	יגין	יגין	Dexter. (ter.
יגלוס	Hyaspis.	יגין	יגין	יגין	Lactans, infantulus.
יגור	Superbus. (plu.	יגין	יגין	יגין	vel ramus, virgultum.
יגין	Dies. idem	יגין	יגין	יגין	Nomen auis. f. libis.
יגין	Dies, singulariter.	יגין	יגין	יגין	Fundamentum.
יגין		יגין	יגין	יגין	Forcipes.

Hinc

יַעֲלֵה .פ. יַעֲלֵה Himnulus.	יַרְחִים Luna, menses.
יַעַן Quia, eo q̄, p̄pterea	יַרְךָ .פ. יַרְךָ Femur, hastile,
יַעֲנֵה יַעֲנֵה Strutio. ones.	יַרְכִּים Femora. (latus.
יַעֲף Laffus, fatigatus.	יַרְיֵעָ Cortina, sagū, pellis
יַעֲצִים .פ. יַעֲצִים Cōfiliari⁹. arif.	יַרְקָן .פ. יַרְקָן Viridis, olivirēs
יַעֲרִים Silua, saltus. idē	יַרְקָרֵק Virēs, pallor, viror.
יַפְּי Pulchritudo. (plu.	יַרְקֹון Rubigo, aurigo.
יַפֵּה Pulcher, decorus.	יַשֵּׁ Est, bñ substātiuū
יַפְּהָ .פ. יַפְּהָ Pulchra, decora.	יַשִּׁיבָה .פ. יַשִּׁיבָה Hitatio, sessio
יַפְּהָ פִּיהָ Idē est. f. elegans.	יַשִּׁיש .פ. יַשִּׁיש Senex, ātiqu⁹.
יַפְּעָת Illustratio, decor.	יַשִּׁימוֹן Solitudo, desertum
יַצִּיבָה .פ. יַצִּיבָה Certe, verū. fy. ē	יַשָּׁן Vetus, vetustum.
יַצְהָר Oleum. (tū.	יַשָּׁן Idē. f. dormiens.
יַצְוֵעָ .פ. יַצְוֵעָ Stratū. f. tabula	יַשְׁעָה .פ. יַשְׁעָה Sal⁹, saluatio
יַצֵּר Appetit⁹. f. desiderū.	יַהֲוֵשָׁע .פ. יַהֲוֵשָׁע Iesus.
יַקֵּב Torcular.	יַשְׁפָּה Hyaspis. f. berillus,
יַקֵּד Incēdium. cōbustio.	יַשֵּׁ Rectus, rectitudo.
יַקְהָה .פ. יַקְהָה Expectatio, au	יַשֵּׁ Rectitudo, æquitas.
scultatio. vel congregatio.	יַשֵּׁרוֹן Rectus, vel israel.
יַקוּם Substātia. (gnitudo.	יַת Articul⁹ acti casus. fy. ē
יַקָּר .פ. יַקָּר Onor, glia, ma	יַתֵּד Paxillus, clauus.
יַקָּרָא Idē. syrū est. (lis. les.	יַתֵּם Pupillus, orphan⁹.
יַקָּרִים Honorabi	יַתֵּר Plus, magis, resi
יַקָּרוֹת Preciosē, clare, frigi	duum, vel funicul⁹. f. nerus.
יַקוּשׁ Auceps. (ditates.	יַתֵּר Magis, plus, residuū
יַקוּשִׁים Aucupes. f. ruinae.	יַתֵּרָה .פ. יַתֵּרָה Idem est, vel
יַקוּשִׁים Ruinae.	excellētia, vel excessus.
יַלְחָה .פ. יַלְחָה Luna, mensis.	יַתֵּר Ampli⁹, optimi⁹, residuū

R 2 Adep⁹

יתרת	Adeps, reticulū, aruina	פּוֹתֵנֶס	Potens. firum est.
De incipietib ⁹ a lra.	ב. Caph.	כֹּהֵן	Sacerdos.
כָּאֵב	Dolor.	כְּהֹנֵה	Sacerdotium.
כְּאַחַד	Pariter, simul.	כְּוֹן	Fenestra. & firū ē.
כָּכָב	Stella, sidus.	כְּוִיָּה	Combustio, adustio.
כָּבֵד	Gravis, ponderosus.	כְּוֹן	Torta, placenta.
כְּבִד. פ.	Gravitas, pōde	כּוֹס	Calix. P. nomē auis. f.
כְּבִדוֹת	Idē ē. (rositas, pfūdū	כּוֹר	Fornax. camin ⁹ . (bubo
כְּבוֹד	Gloria, honor.	כּוֹר	Corus, gen ⁹ mēsure
כְּבוֹדָה	Gloriosa, honorabilis.	כּוֹשׁ	Aethiopia. Aethi
כְּבֵד	Iecur, epar.	כְּזָב	Mendacium. (opes.
כְּבֵל	Compes, vinculum.	כְּזִיב	Idē. P. nomē ppriū.
כְּבוֹל	Sterilis, arenosa, lutosa	כַּח	Fortitudo. וְזֹא. robur
כְּבַע	Galea. s. armatura capitis	כַּחַשׁ	Mēdaciū, negatio. P.
כְּבֵר	Potēs, magn ⁹ . fortis.	כַּחֲשִׁים	Mēdaces. (macredo
כְּבֵרָה	Cribrum.	כִּי	Quia, quoniam.
כְּבֵרֶת	Vernū t̄pus. P. certū	כִּיד	Interitus, interfectio.
כְּבֵר	Iam. (spaciū terræ.	כִּידוֹן	Hasta, lancea.
כְּבֵשִׁים	כְּבֵשׂ Agn ⁹ , agni.	כִּיוֹן	Imago.
כְּבֵשָׁה	Agna, ovis.	כִּיּוֹל	Fraudulēt ⁹ . P. auarus
כְּבִשׁוֹן	Fornax.	כִּימָה	Nomen stellæ.
כְּבִדִים	Hidria, lagena.		scilicet hyades.
כְּבִדָּא	Fallax. P. mēda	כִּיס	Marsupitū, sacculus.
כְּבִדְכֵד	Hyaspis. (ciū. firū ē.	כִּיף	Petra, rupes, saxum.
כְּבִדְנָה	Sic, huiusmodi. si. ē	כִּיר	Labrū, cōcha, luter.
כְּבִדוֹד	Scintilla, teda.	כְּכֹר	Torta. P. talentum.
כְּבִדוֹר	Pila, sphaera lusoria.	כֵּל	Ois, vtriusq; nume
כְּבִדוֹר	Preliū. כְּכָה. P. כְּהָ. Sic.	כֵּלָא	Idē. firū ē. (ri & gn̄is
			Car/

כְּלֵא Carcer.	כֵּן בְּנִים Rectus, recti.
כְּלֵאִים Res mixtæ.	כֵּן בְּנֵי. Basis, sedes.
כְּלֵב Canis. כְּלֵה Cōsumatio	כְּנִים Cinifes. l. pediculi.
כְּלֵה Sponsa, nurus.	כְּנִם Pediculus. (rū ē.
כְּלוֹב Canistrum. l. vinctus	כְּנֹת Cōsiliū, cōsiliator. si
כְּלוֹבֵי Vir de genere caleb.	כְּנִימָא Huiuscemodi, taliter
כְּלוֹר Vas, vel instrumen	כְּנֵעָה Negociatio. (cator.
tū, arma, ornamentū. vestis.	כְּנֵעַן Nomē p. viri. l. mer
כְּלוֹל Desponsatio.	כְּנָף בְּנָף Ala, pēna, alē.
כְּלוֹח. l. כְּלוֹחַ Seneſta, abūdātia	כְּנָף Angul⁹, oraveſtimētī
כְּלוֹל. l. כְּלוֹל Totū, cōsuma	כְּנָר Cithara.
tum, pfectum, penitus, to	כְּסָא. l. כְּסֵי Soliū, sedes. (lūæ
taliter, totalis, combustio.	כְּסָא Dies iſignis. l. plenæ
כְּלוֹן Conſumatio.	כְּסוּי. l. כְּסוֹת Opimētū, velamē
כְּלוֹת Renes, reniculi.	כְּסֵל Fiducia, ſpes, ſtulti
כְּלִמָּד Nomen proprium,	tia, vecordia, latus, robur,
vel doctus, affuetus.	fortitudo, illum.
כְּלוּמָה Verecundia, confu	כְּסֵלָה Stultitia, inſipientia.
ſio, opprobriū. (bra.	כְּסֵל Stultus, inſipiens.
כְּלוֹת Aſcia dolatoria, dola	כְּסֵלֹת Stultitia, inſipietia.
כְּמָה Quātū, aduerbium.	כְּסֵלִים Latera, ilia.
כְּמוֹ Sicut, tanquam.	כְּסֵיל Sid⁹ cœleſte. l. orion.
כְּמִז Ornamentum mu	כְּסֵמַת Far, gen⁹ frumenti.
liebræ. ſcilicet murenulæ.	כְּסָף Argentum, pecunia.
כְּמִן Ciminum.	כְּסָפָא. l. כְּסָף Idē. ſirum eſt.
כְּמִס Recōditū, abſcōditū	כְּסַת Puluillus, ceruical.
כְּמִרִים Editui, aruſpices.	כְּעַן Nunc, modo. ſirū eſt.
כֵּן Ita, ſimiliter. כְּעַת. l. כְּעַתָּה	כְּעַנְתָּ Aduerbiū ſalutādī. ſirū ē.

פַּעַס Furor, indignatio, cura, irritatio, mœror.	בְּרֵמֶל Frumētum nouum vel pultes. l. carmelus. n. p.
בְּעֵסִים Irritationes. (plu.	בְּרֵס. l. פֶּרֶשׁ Venter. (syrū ē
בְּפָיִם Palma, pugill. idē	בְּרֵסוֹן. l. בְּרֵסָא foliū, thron?
בְּפָה Plāta pedis, nubes.	בְּרַע בְּרַעִים Crus. a. l. genua
בְּפָה Incuruans, ramus.	בְּרַבִּים Color carbasinus.
בְּפֹתֵי Phiale, mortariola.	בְּרַחֲמֵי Interfectores, pditi.
בְּפֹלִיִּם Duplicatio.	בְּרִיתוֹת Abscisio, separatio.
בְּפֹן Fames, sterilitas. (ones.	בְּשֶׁבֶת. l. אַגְנָה Agn?, agna.
בְּפֶס Lignū quod est in	בְּשֵׁלֶן Ruina בְּשֵׁיל Securis
ter iuncturas. f. affula.	בְּשֵׁפִים Maleficia, veneficia.
בְּפֶר Precium, bitumen.	בְּשֵׁוֹף Maleficiū. (do.
בְּפֶרִים Villa. x. cipri.	בְּשֵׁרֶן Rectū Rectitū
בְּפֶר Pruiua, crater.	בְּשֵׁרוֹת Catenæ, compe/
בְּפֶר Cyprius. (ones.	בְּשֵׁרוֹת des, fortitudo.
בְּפֶרִים Propiciatio. בְּפֶרֶן	בְּשֵׁרוֹת Fortia. l. vertibulū.
בְּפֶר Catulus leonis, leo.	בְּתִית Contuffus.
בְּפֶרֶת Coopertoriū arce.	בְּתִב Scriptura.
בְּפֶתֶר Pomum, spherula, cardo, linem.	בְּתִבַּת Descriptio, figuræ.
בְּרֶ Agnus, aries, miles,	בְּתִלַּת Paries. (rū ē.
בְּרֶכַב Arula. (stramētū.	בְּתִלַּיָּא Paries. etes. sy
בְּרֶכְרוֹת Carrucæ.	בְּתִם Corona, aurū, obriz
בְּרֶב Cherub.	בְּתִנּוֹת. l. בְּתִנּוֹת Tunica. ε.
בְּרוֹזָא Præco. syrum est.	בְּתִף. l. בְּתִף Humerus, scapu
בְּרוֹ מִלִּיטֵי Milites.	בְּתִף. l. בְּתִף la, ora. f. vestimēti, lat?, pars.
בְּרוֹסִים Crocus בְּרוֹסִים Vineæ.	בְּתִר Corona, diadema.
בְּרוֹסִי Coccinus.	בְּתִרַּת Coronula, capitellū.

De

De icipiētibus a lāra ל lamed. gladii. f. ferrū lāce. f. gladii.
לא. f. לא. Non. nec, neq. להג. Meditatio. להבת. Idē ē.
לא Non. syrum est. להט Flāmeum, incātatio.
לאב Solitudo, siccitas. להם Eis, illis, ipsis.
לאט Paulatim, leniter, paulif להן Ideo. syrum est.
לאל Fortitudo, valitudo. (p להבת Cōgregatio, coet. cu
לאם Populus, gens. לו Vtinā. si. forte. (ne
לב. לב. Cor. f. intellectus. לו Ei, illi, ipsi.
לבבות. f. לבבות. לוב Gen. mēsure. f. sextari.
לבא Introitus. לוז Amīgdalus arbor.
לביא. f. לביא. Leo. f. leæna. לוח Tabula לחות Tabule.
לביא Leones. לוית Copulatio, augmētū
לבאות Leæna. לוית Lora.
לביב Sorbiciuncula. לויתן Draco, leuitan. (ca
לביבות Sorbiciunculæ. לוט Stacte, spēs aromatis
לבד Tantū, seorsū, preter לולים. f. לול. Gochlea. ex.
לבדד Solus, solitariæ. לולאות Anfulæ. לולי Nissi.
לבן Albus, candidus. לועה Guttur.
לבנה Later לבנים Lateres. לות Ad, vel. a. syrum est.
לבנה Luna, alba. להזה. f. להזה. Ista. (illa.
לבנה Lapis, saphyrus. להז. f. להז. f. להז. Ista,
לבנה Gen. arboris. f. ppl's להז Detractio, murmura
לבונה Thus לבנון Liban. לח Humidū, viride. (tio
לבוש Indumentū, vestis. לחורים. f. לחי. Maxilla. æ.
לבת Flāma לדה Partus. לחם Panis, cibus, esca.
לה Ei, ipsi, illi, foemi. להנה Concubina. syrū est.
לה Illi, sibi, mas. syr. est. לחן Afflictio.
להנה. f. להנה. Flāma, fulgor. f. לחש Murmur, eloquium.

לחשים Gen ⁹ , ornamenti. f. ins	לץ Illusor. f. derisor.
לט Clā. f. abscondite. (aures,	לוצים. f. Derisores.
למאה Gen ⁹ , serpētis. f. repti	לצד Contra, firum est.
lis. f. stellio. f. btm Hierony.	לקח Doctrina, assumptio
לילה. f. לילה. f. לילה. f. לילה. f.	לקט Collectio.
לילות Nox.	לקש Pluuiā, iher, serotin ⁹
לילות Noctes.	לשד Humiditas.
לילית Nomē aialis. f. lamia.	לשפה. f. לשפה. f. Camera, trich
ליוש Leo.	לשכות. f. לשכות. f. Gazophilacia, (niū
ליות. f. ליות. f. ליות. f. ליות. f.	לשם Lapis p̄ctosus. f. ligu
לכם Vobis, mascul.	לשון Lingua, loq̄lla. (ri ⁹ .
לכן Vobis, foemi.	לשונות Ligues. & ide sbū
לכון Vobis. m. siq̄ ē.	לשן. f. לשן. f. Accusauit. f. mur
לכן Propterea.	ליושן Ligua. siq̄ ē. (murauit
למדי Sufficiētia, sufficiēter	לישניא Linguae. firum est.
לימוד Doctus, assuetus.	לתך Dimidium cori.
למה. f. למה. f. למה. f. למה. f.	¶ De incipientibus a
למו Ipsis, illis.	littera. מ. Mem.
למעלה Supra, sursum,	מאד Valde, nimis.
למען Propter, propterea,	מאדם Ruffus, rubricatus,
לענן Subsanatio. (ideo,	מאת. f. מאה. f. Centum.
לעז Barbarus.	מאות Idem plurale.
לען Absinthium, amari	מאתים Ducenta.
לענה Idem est. (tudo,	מאורי Desideria,
לפוד Lampas, fax.	מאום. f. מאום. f. Aliquid.
לפי secundum.	מאום Macula, aliquid.
לפני Coram, ante.	מאור Luminare.
לפנים Coram, ante hoc.	מאורה Idem est,
לפנים. f. לפנים. f. לפנים. f.	

Despō

מְאוֹרֶשֶׁה	Despōfata. f. mulier	מִבְּלַעַדִּי	Nisi, præter.
מְאוֹרֶת	Foramen, cauerna.	מִבְּצָר	Munitio, munita.
מְאֵין	Vnde.	מִבְּרַח	Profugus.
מְאֵלֵת	Cibus. f. מאכל	מִנְבִּלוֹת	Deteriate. f. catenę.
מְאֵמֵר	Verbum, præceptū.	מִנְבַּעַת	Tiara, pileus.
מְאֵן	Nolle.	מִנְדָּ	Poma, fructus.
מְאֵן	Quis. firum est.	מִנְדוּל	Turris. f. fortitudo.
מְאֵן	Vas, vasa. firū ē.	מִנְדֵּל	Turris.
מְאֵנִיָּא	Vasa. firum est.	מִנְדֵּן	Donū
מְאֵפָה	Coctura, coctum.	מִנְדָּנוֹת	Dona, munera.
מְאֵפֵל	Caligo, tenebrę.	מִנּוֹג	Nomē p. viri. f. ppli.
מְאֵפְלִיָּה	Serotina, tenebrosa	מִנּוֹרָה	Timor, pauor
מְאֵרֵב	Insidie, fraus.	מִנּוֹרֶת	Idem est.
מְאֵרָה	Maledictio, egestas.	מִנּוֹרוֹת	Horreū. rea.
מְבוֹא	Introitus, occasus.	מִנָּל	Falx.
מְבוּכָה	Fletus.	מִנְגֵּלָה	Volumen, libellus.
מְבוּל	Diluuium.	מִנְפֵּת	Facies, aspectus, con
מְבוּלָקָה	Dissipata. f. dilacera	(ta. tra aduersum. (pe. f. pelta.	
מְבוּסָה	Cōculcatio, cōculcata	מִנְגֵּן	Protector, scutū, cli
מְבוּעַ	Fons, emanatio.	מִנְיָנִים	Clipet, peltę.
מְבוּקָה	Dissipata.	מִנְתָּ	Protector, clipeus.
מְבוּשִׁים	Verenda. f. מבושי	מִנְעָרָת	Increpatio. (stis.
מְבַחַר	Electio.	מִנְפָּה	Percussio, plaga, pe
מְבַט	Aspectus, ituitus, spes.	מִנְרָעוֹת	Serra, trabes.
מְבַמָּא	Prolatio, pnūciatio.	מִנְרָפוֹת	Glebę, sterqus.
מְבַלִּי	Non, sine, absque, eo	מִנְרָשׁ	Suburbana.
quod, non. (geritū meū.		מִנְדָּ	Tunica, vestis.
מְבַלִּינִיָּתִי	Dolor me. f. refri	מִנְדְּבַחָא	Altare. firū ē. (quiū.
		מִנְדְּפָר	Desertū, solitudo, elo

Mēsu

מדה	Mensura.	מהימן	Fidelis. syrum est.
מדהנה	Aurū, tributū.	מהמורת	(tū Fouex, miseria.
מדו	Tunica, vestis. l. vestimē	מהפכת	Nervus, carceris.
מדה	Infirmitas. l. vestes	מהיר	Festinus, velox.
מדוחים	l. מדוח	מהר	Donum, dotatio.
מדה	Ruina.	מהרה	l. מהר
מדוכה	Mortarium.	מהתל	Mendacium, error.
מדון	Contentio, rixa.	מהתלות	Mendaces, errores.
מדוע	Quare, cur.	מוכס	Cōculcatio, putridū
מדור	Habitatio.	מוח	Medula.
מדורה	l. מדורה	מוט	Baculus, virga.
מדי	Sufficiēter, ex quo	מוטה	Iugum, catena.
מדינה	Prouincia, regio.	ממות	Deprimētes, vectes.
מדינים	Rixe, discordiē. l. no	מור	Aqua. syrum est.
	mē ppli. (plaustrū, silētiū.	מול	Cōtra, s. sus. מים
מדמנה	l. מדמן	מולדה	Natiuitas. (la.
מדינים	Rixe, discordiē.	מוסד	Fundamentum.
מדונה	Maceria, sepes, grad	מוסך	Tentorium.
מדרך	Vestigium. (nica.	מועד	Festum, solemnitas.
מדרש	Liber histo. l. chro	מופז	Aurum.
מה	l. מה	מופת	Miraculum.
מהלך	Iter. (gatio	מוץ	Palea, stipula, puluis.
מהלכים	Itinera, velambu	מוצא	Exitus, egressus. l. ori
	lantes, vel deambulatoria.	מוקד	Incendium. (ens.
מהלומות	Mallei.	מוקש	Scādalū, offēdiculū.
מהמהם	Exeis, vel ex sonitu	מור	Muscus. l. myrrha.
	eorū. l. btm̄ Hie. Ezechi. 7.	מורדרר	Myrrha mūda.
מהומה	Perturbatio, pauor.	מורא	Timor, terror.

Plau

מורג Plaustrū. l. tribulus. מזרים Arcturus.
 מורד Decēsus. מורה Noua מזרע Semē מזרק Phiala.
 מורה Illustris, ostēdēs. (cula מחבא Latibulū, abscoſio.
 מורה. l. מורש. l. Possessio. l. מחבאים Latibula.
 מורת Amaritudo. (hereditas מחבת Craticula, sartago.
 מושב Hitatio, solitū (rebellās מחברת Ora. l. cortinæ.
 מושל Dñator. (cathedra. מחונה Circuitus.
 מותה. l. מות. l. Mors. מהוז Port⁹, regio, puicia.
 ממותי. l. מותי. l. Mortes. מהולה. l. מהול. l. Choir⁹. l. psalētīū.
 מזבח Altare. מותר Reliquiū מחוללים Cātates. chori.
 מזג Poculū. l. cōmixt⁹ pot⁹ מחוספס Pilo cōtuffū, decor
 מזה Cōsūptio, adustio. l. fa. מחולת Choris. (ticatū.
 מזוזה Postis, limen. (mis. מחוקה Sculptum, regula.
 מזוזות Idem plurale. מחוקק Indictū. l. illud q̄ decernit
 מזון Nutritio, cibus. מחוקק Doctor, legislator.
 מזוים Anguli, prōptuarīa. מחזה. l. מחזה. Visio.
 מזור Cōculcatio, cōfractio מחי Ariēs ferre⁹. q̄ muri p
 מזה Cingulū, zona. (sanitas מחיה Viuificatio. (cutiūt
 מזל Sidus, signū cœleste מחלה Infirmitas.
 מזלג Fuscīnula, tridens. מחלות Cōcauitates. voragi
 מזלגות Fuscīnulæ. מחלפות Cultri, crines. (nes
 מזמה Cogitatio, cōsiliū. ne מחלצות Mutatoria.
 מזמור Psalm⁹, cātīcū. (phas מחלקת Diuisio, pars.
 מזמרות Cantica, psalteria. מהמד Desiderabilis.
 ממזר De scorto nat⁹. l. expu מחמל Miseratio.
 מזער Modicū, paucū. (ri. מחמצת Fermentātum.
 מזרה Ventilabrum. מחנה Castrametatio, tur
 מזרח Hortus, oriens. מחנק Suspendiūm. (ma.
Spes

מְחֶסֶה	Spes, fiducia.	מִטְעַם	Plantatio, germen.
מְחֶסֶם	Coopertoriū oris animalis bruti.	מִטְעָמִים	Pulmētū, esca, cibi
מְחֶסֶר	Defectus, indigētia.	מִטְפָּחָה	Palliū. מִטְרַר Pluuiā
מְחֶץ	Percussura. f. percussio	מִטְרָא	Signum sagittæ.
מְחָצָב	Lapidicina.	מִטְרָה	Custodia.
מְחָצָה	Dimidium, dimidia	מִי	Quis, qui, quæ.
מְחָצִית	Idē est. מְחָר	מִי. f.	Aquæ.
מְחָרָאוֹת	Latrinæ.	מִיטֵב	Optimum.
מְחָרְבוֹת	Subuersæ, desertæ.	מִיכָל	Riuus, vadū, gustatū
מְחָרִיר	Preciū, cōmutatio.	מִינֵן	Gen. מִינֵן Puluis, p̄ssio
מְחָרְשֵׁת	Vomer, aratrum.	מִישׁוֹר	Rectitudo, æquitas.
מְחָרָת	Altera die.	מִישׁוֹר	Opequadro, extēsi
מִמְחָרָת	De altera die.	מִישְׁרִים	Recti, æqtates, recta.
מְחַשְׁבֵּת	f. מְחַשְׁבָּה Cogitatio	מִי	Paup. מְכָאוֹב Dolor.
מְחַשְׁךָ	Tenebræ.	מְכָבֵר	Stragulū. f. vestis dē
מְחַשְׁכִּים	Obscuritates.	מְכָבֵר	Craticula. (fa.
מְחַשׁוֹף	Nudatio. f. discoop	מְכָבִיר	Multitudo, multi.
מְחַתָּה	Pauor, cōtritio. (tio	מְכָה	Percussio, plaga, vul
מְחַתָּה	Thuribulum.	מְכוּה	Combustio. (n ^o .
מְחַתְרָת	Fossio, fossa.	מְכוֹלֹת	Cibus. (sedes.
מְמַחֵץ	Occisio, victima.	מְכוּנָה	f. מְכוּנָה Firmitas, basis
מְמָה	Lectus, lectulus.	מְכוּרָה	Radix, habitatio.
מְמָה	Virga, baculus.	מְמָלָא	Ouile, caula.
מְמָוָה	Filum, glomeratū.	מְמָלוֹל	Vestis varia.
מְמָחוֹר	Iactus, ictus.	מְמָלָל	Species.
מְמָל	Virga, baculus.	מְמָלוֹת	Vasa, vel omnia.
מְמָמוֹן	Absconsio.	מְמָמֵן	Thesaurus abscondit ⁹
		מְמָמֵר	Rete, retiaculum.

Idē

מְכַמְרֵת	Idem est.	(ליא. מַלְבוּשׁ	Indumentū, vestis.
מְכַנְנִים	Fœmoralia, fœmia	מְלוֹא	Nomē propriū loci
מְכַסֵּה	Pars, numeratio.	מְלָה	Sermo, dictio. (לִּי
מְכַסֶּה	Opimētū, velamen	מְלוּנָה	Tuguriū, tabernacu
מְכַסֵּת	Pars, ntineratio.	מְלוּן	Mansio, diuersoriū
מְכַפְּלָה	Duplicatio.	מְלַח	Sal. (nauis, nauta.
מְכַר	Cognītus.	(ליא. מְלַחִים	Gubernator
מְכַר. פ. מְכַר	Vēditio, vena	מְלַחָה	Bellū מְלַחָה
מְכַרָּה	Habitatio, vel arma	מְלַחָה	Spica.
bellantia, vel gladius.		מְלוּץ	Interpres.
מְכַרָּה	Fossio, excisio.	מְלוּצָה	Interpretatio.
מְכַשְׁלָה	Offendiculū, ruina.	מְלֶכֶךְ	Rex. מְלָכִים
מְכַשׁוּל	Offendiculū, ruina.	מְלֶכֶךְ	Idolum moloch.
מְכַשֵּׁף	Maleficus.	מְלֶכֶךְ	Consilium. sirū est.
מְכַתֵּב	Scriptura.	מְלַכָּה	Regina.
מְכַתֵּם	Scriptio.	מְלַכּוּד	Laquetis, decipula.
מְכַתֵּשׁ	Pila. פ. dēs molaris,	מְלַכּוּתָא	Regnū. si. ē
vel nomen ppriū loci.		מְלַכּוּתָא	Idem est.
מְכַוֵּת	Cibaria, vel tritica,	מְלַכּוּת	Idem est.
contussa. 2. Paralippom. 2.		מְמַלְכוּת	Regna.
מְכַתֵּת	Cōtritio, fragmētū	מְלַכּוּתָא	Regna. sirum est.
מְלֵאִים	Impletiones.	מְלַמֵּד	Vomer.
מְלֵאךְ	Nuncius, angelus.	מְלַפְנִים	A facie, econspectu
מְלֵאכָה	Op ⁹ , res, substātia.	מְלַפְנִי	Idem est.
מְלֵאכּוּת	Nunciatio.	מְלַפְנִים	Interi ⁹ . פ. ab intus.
מְלֵאכּוּת	Nunciationes.	מְלַצֵּר	Dispēlator. פ. nomē
מְלַבֵּד	Absq ³ , excepto, p ^{ter}	מְלַקּוּחַ	Prēda. (ppriū.
מְלַבֵּן	Typus laterum.	מְלַקְחִים	Forcipes.

Plus

מִלְקוּשׁ	Pluua, iiber ferotin?	מִנְעוּל	Vestis ostii.
מִלְשָׁנִי	Accusator.	מִנְעָל	Calciamentum.
מִלְתָּא	Sermo, dictio. syr. ē	מִנְעָם	Deliciæ.
מִלְתַּחַה	Vestis, vel locus in quo vestes reponuntur.	מִנְעָנַעִים	Instrumenta musi.
מִלְתָּעוֹת	Mole dētium.	מִנְקִיּוֹת	Cyathi. (ca. f. sinistra.
מִן	De, ex. e. a. ab. magis, pl?	מִסָּבָה	Per circuitum.
מִן	Māna cib? מְנָאוֹת	מִסָּב	Accubitus.
מִנְדָּה	Tributum. syrū est.	מִסָּגֵר	Clausura. f. carcer.
מִנְדָּעָא	Scientia. syrū est.	מִסָּגֵרַת	Clausura, corona.
מִנְהָ	Pars, munus.	מִסָּגְרוֹת	Clausuræ. f. anguli.
מִנְהָג	Cōsuetudo, icessus	מִסָּדְרוֹנָה	Posticus.
מִנְהָרוֹת	Antra. f. sub terra/ nea speluncae.	מִסָּה	Oblatio. f. missa.
מִנּוּד	Motus, cōmotio.	מִטָּה	Tetatio. מִטָּה
מִנוּחָה	Requies. f. מְנוּחָה	מִטָּה	Velamē
מִנוּן	Contumax.	מִטָּחַר	Deuastatio. f. nomē
מִנוּסָה	Fuga, effugitū	מִטָּחַר	Negotiatio. (ppriū.
מִנּוּר	Liciatoriū. (refugiū.	מִטָּךְ	Tentoriū, velum.
מִנּוּרָה	Cāndelabrum.	מִטָּכָה	Mixtū, libamē.
מִנְדִּיר	Coronatus, prin/ ceps, custodes. se. btm Hie.	מִטָּכָה	Cōflatile, fusile.
מִנְחָה	Munus, oblatio.	מִטָּכָה	Tela, licium, pallium.
מִנְחָי	Ablatiuo	מִטָּכָה	Fortis. se. btm Hie.
מִנְחָי	ame. mascul. vel foemini.	מִטָּכָה	Pauper, egenus.
מִנְחָי	Partes.	מִטָּכָה	Paupertas, penuria.
מִנְכָא	Torques. syrū est.	מִטָּכָה	Tabernacula, muntiones, cellaria. f. apothecę.
מִנְלַח	Radix, cōsumatio,	מִסָּלִיל	Semita, via,
		מִסָּמְרִים	Clavi. (trita. Pro

מסע	Profectio. f. arma.	מעילות	מעונים. f. מעילות	Fons
מסעי	Mansiones.	מעל	מעל	Preuaricatio. (fotes)
מסעד	Fulcimētū, fulcrū.	מעל	מעל	Elevatio.
מספוא	Fœnum, pabulū.	מעלה. f. למעלה	מעלה. f. למעלה	Supra. (d).
מספד	Plāctus, lamētatio.	מעלה. f. למעלה	מעלה. f. למעלה	Ascēsus. f. gra
מספחת	Pustula, plaga.	מעלות	מעלות	Ascēsus. grad. plu.
מספר	Narratio, numer. f.	מעלה. f. למעלה	מעלה. f. למעלה	De
מסתור	Abscōsio. f. מסתור	מעיל	מעיל	Tunica, palliū. (sup
מסתרתא	Abscōdita. syr. ē.	מעילה	מעילה	Præuaricatio.
מעגה	Crassitudo, piguis, argi	מעלי	מעלי	Occasus solis. syr. ē
מעברה. f. מעבר	Vadū. (lofa	מעללים	מעללים	Opa, cogitatiōes.
מעגלה. f. מעגל	Tentorium	מעמד	מעמד	Stat. substātia, substi
rotundum, vel locus circū		מעמסה	מעמסה	On. onerosa. (stētia
datus, vel iter, vel semita.		מעמקים	מעמקים	Profunda.
מעדנות	Deliciæ. f. מעדנים	מענה	מענה	Iugerum agri, sul
מעדר	Sarculus, fossoritū.	ע. f. respōsio.	ע. f. respōsio.	(dolor, labor.
מעים	Viscera, vēter, vter. f.	מעצבה	מעצבה	Afflictio, tristitia,
מעונ	Torta, panis. substānatio	מעצד	מעצד	Ascia. lima. (difficile
מעוז	Fortitudo, petra.	מעצור	מעצור	Detētio, phibitio,
מעור	Cōtrit. f. testiculis.	מועקה	מועקה	Angustia, tribula
מעון	Habitaculū, tēplū.	תיו, stridor.	תיו, stridor.	
מעונך	Ariolus. (bræ.	מעקה	מעקה	Mur. testi. f. scalæ.
מעוף. f. מעוף	Nebula, tene	מעקשים	מעקשים	Praua. (stratura.
מעור	Nuditas מעות puerfus	מעך	מעך	Sculptura, similitudo, ica
מעט	Parū, pauxillū, modicū	מערב. f. מערבה	מערב. f. מערבה	Occidens,
מעטים	Pauci. (ola.	occasus, vel negotiatio.	occasus, vel negotiatio.	
מעטה	Palliū מעטיפות Palli	מערה	מערה	Spelūca. (collis.
מעיר	Acer. f. lapidū. f. deua	מערה	מערה	Decliviū mōtis, seu
	(statio.			

מַעְרָכָה .f. מַעְרָכָה	Ordinatio, dispositio, vel prelium, vel acies, vel agmen.	מַפְשָׁעָה	Membrum genitalis, vel turpitudine.
מַעְרָכוֹת	Idē plu. f. agmina.	מַפְתַּח	Apertio, apertura.
מַעְרוֹם	Nuditas.	מַפְתַּח	Clavis, q̄ ostia aperitur.
מַעְרָצָה	Terror, fortitudo.	מַפְתָּן	Limen. (ritur.
מַעֲשֵׂים	Op̄, opa.	מַצֵּב .f. מוֹצֵב	Statio, titulus, stas.
מַעֲשָׂוֹת	Calumniæ.	מַצְנֵה	Idē est. (tua.
מַעֲשָׂר	Decima, decimatio.	מַצֵּד	Arx.
מַעֲשָׂר	Idem est.	מַצְהָב	Fulgens, vel flauus vel color auri.
מַעֲשָׂרוֹת .f. מַעֲשָׂרוֹת	Decimæ.	מַצְהָלוֹת	Hinnit̄ pluraliter.
מַפָּח	Dolor, aboiatio, afflictiō.	מַצְדָּה	Arx. f. munitio.
מַפּוּחַ	Sufflatoriū. (fictio)	מַצְוָה	Præceptū, mādātū.
מַפְלָא	Quisq̄līæ q̄ cadūt, Ruina. (de frumēto.	מַצְוֵה	Profundum.
מַפְלֵה	Cadauer.	מַצּוֹק	Tribulatio, āgustia.
מַפְלְאוֹת	Mirabilia.	מַצּוֹר	Obsidio.
מַפְלְגוֹת	Diuisiones.	מַצּוֹרֵעַ	Leprosus.
מַפְלִצָּה	Idolum priapi.	מַצָּח	Frons.
מַפְלִשֵׁי	Extēsiōes. f. semitę.	מַצֵּל	Obumbrans.
מַפְנֵי	A facie, a cōspectu.	מַצְלוֹת	Tintinabula, f. per frenum, vel cimbala.
מַפְעָלוֹת	Op̄, opa.	מַצְלָתִים	Cimbala.
מַפְעָל	Interit̄ .f. cōfractio.	מַצְנֵפֶת	Cidaris.
מַפְיָן	Iaculum. (c̄ sepat̄)	מַצֵּעַ	Stratum.
מַפְקָד	Præceptū, iperitū. lo	מַצְעָר	Modicū. f. parū.
מַפְרָצִים	Diuisiones, portus.	מַצְפָּה	Specula. f. speculatio
מַפְרָקָה	Ossa, ceruices.	מַצְפָּה	Idem est.
מַפְרָשׁ	Expositū. declaratū		

מַצָּר	Tribulatio. l. angustia	ductile, scilicet metallum.
מַכּ	Foetor. l. fauilla.	מְקַשְׁרוֹת Oves primi t̄p̄is.
מַכְבֵּת	Malleus.	מֶר אamaritudo, vel stil-
מִקְדָּשׁ	Sāctuariū, vel sancti-	la, vel gutta. Esalæ. 40.
מִקְהֵלִים	ficatio. l. electus. (t̄ioes.	מֵרָא Ouis. l. aries, p̄guis.
מִקְוֵה	Ecclesię. l. cōgrega-	Et inde verbū, מִמְרֵיָא exal-
מִקּוֹם	Congregatio, scilicet	taberis. Iob. 39.
מִקּוֹר	aque, lacus. l. expectatio.	מֵרָא. l. מֶר Dominus. syrū est
מִקָּח	Locus.	מֵרָא V̄isus, visio.
מִקְחוֹת	Eōs. l. vena. l. origo.	מֵרָא Speculū. l. visio. (tio.
מִקְמָר	Acceptio.	מֵרָא Foeda, turpis puoca
מִקְמָרְת	Venalia.	מֵרְבֵּדִים Ornāmēta, funes. l.
מִקְלָט	Thuribulum.	מֵרִיבָה Iurgium. (tapetes.
מִקְלָעַת	Idem est.	מֵרְבָּה Multiplicatio.
מִקְנָה	Virga, baculus.	מֵרְבִית Incrementum, mul-
מִקְסָם	Refugium.	מֵרְבֵּעָה Quadratū, q̄drata.
מִקְסָם	Sculptura.	מֵרְבֵּעַת Idem est.
מִקְצָה	Emptio. l. possessio.	מֵרְבֵּץ Cubile, accubatio.
מִקְצוֹעַ	Diuinatio. l. hariolatio.	מֵרֵבֶק Locus ad faginam
מִקְרָא	Claudus. l. truncatus.	dum animalia.
מִקְרָה	Angulus. (catio.	מֵרְגָלוֹת Pedes. l. loc⁹ pedū.
מִקְרָה	Vocatio, lectio, p̄di-	מֵרְגָמָה Aceruus lapidum,
מִקְרָה	Locus refrigerii.	vel aceruus mercurii. (geriū
מִקְרָה	Cōtignatio domi.	מֵרְגוֹעַ. l. מֵרְגֵעָה Reges, refri-
מִקְרָה	Accidens.	מֵרֵד Recessio, p̄uaricatio.
מִקְרִיךְ	Cornua producēs.	מֵרֹדִים Præuaricationes.
מִקְשָׁה	Cucumerarium, vel	מֵרֹדֶף Persecutio. l. p̄secut⁹.

מֵרָא	מֵרָה.י. Amara, amaritudo.	מֵרָצֵעַ	Subula.
מֵרוֹחַ	Herniosus, vel com pressus in testiculis.	מֵרָצֶפֶת	Pauimentum.
מֵרוֹם	Altum, excelsum.	מֵרוֹק.י.	Tersū, mūdissī
מֵרוּחָה	מֵרוּעַ.י. Cursus.	מֵרוֹק	Ius carniū. (mū.
מֵרוּרָה	Fel, amaritudo.	מֵרִקְחַת	Confectū, conditū.
מֵרוּרִים	Amaritudines:	מֵרִתִּים	Dominātes, rebellā
מֵרוּרוֹת	מֵמֵרוּרִים.י. Idē ē.	מֵרִשְׁעַת	Impiissīma. (tes
מֵרוּחַ	Cōiuiū מֵרָזָה	מֵשֶׁא	Eleuatio. on.י. pphā
מֵרְחָב	Latitudo, dilatatio.	מֵשֶׁאוֹן	Fraus, deceptio.
מֵרְחָץ	Lauacrum.	מֵשֶׁא.י.	Debitum.
מֵרְחֹק	Procul, lōge, lōgiqu	מֵשֶׁאִים	Hauritiones, idest
מֵרְחֹשֶׁת	Craticula, sartago.	מֵשֶׁאִים	Hauritiones, idest
מֵמֵרוֹם	מֵרֵט.י. Limat, polit	מֵשֶׁאִלוֹת	Petiones. (cni.
מֵרִי	Rebellio, contentio,	מֵשֶׁבִצִּוֹת	Capelle auree.י. vn
מֵרִירִי.י.	Amar, ama	מֵשֶׁבֶר	Part, cōtritio, vulua
מֵרִירוֹת	Amaritudo. (rissim	מֵשֶׁרִים	Contritiones.
מֵרִירָה	Amor. Leuiti. 26.	מֵשֶׁנֶּבֶר	Eleuatio, protectio,
מֵרִיב	Equitatus, currus,	מֵשֶׁנֶּה	Error.י. ignorātia,
מֵרִיבָה.י.	ascensus.	מֵשֶׁוֹאָה	Desolatio, deuasta
מֵרִיבָה.י.	Idē ē.י. qdri	מֵשֶׁוֹבָה	Conuersio, auersio.
מֵרִיבָה	Deceptio, fra. dol.	מֵשֶׁוֹנָה	Error.י. ignorantia.
מֵרִימָס	Conculcatio.	מֵשֶׁוֹט	Remus. (m.
מֵרִיעִים	Malus, malefaciēs.	מֵשֶׁוֹכָה	Sepes. cooptoriū, ra
מֵרִיעָה	Pastus.	מֵשֶׁוֹלִים	Consumatus, perfe
מֵרִיפָא	Sanitas, medicina.	מֵשֶׁוֹלִים	ctus, pacificus.

Trio

משולש	Trimus, trifenis.	ממשל	Potestas. dñatio, dñitū
משומם	Desolatio, stupefactus, tristis, merens.	משל	Prouerbiū, parabola, comparatio.
משור	Serra.	ממשל	Potestas. dñatio, dñitū
משורה	Mensura.	ממשלת	Idem est.
משורר	Cantor.	משלוח	Missio, immissio.
משוש	Gaudium. lætitia.	משלח	Idem est.
משזר	Retortum. s. filum.	משלש	Tres, vel trimestre.
משח	Oleum. syrupum est.	משמה	Desolatio, stupor.
משחתא	Mensura. syrū est.	משמן	Pinguedo, crassitudo
משח	Extentus, vnctus.	משמע	Auditio, auditus, fama
משחה	Vnctio.	משמרה	Custodia.
משחק	Ridiculum.	משמרת	Custodie.
משחר	Mane, diluculum.	משנה	Secūds. s. Deutero.
משחת	Corruptū, debile.	משנים	Vestes. s. arietes duorum annorum.
משחח	Extensio, siccatio.	משפה	Direptio, deuastatio.
משחמה	Cōminatio, odiū.	משערי	Limitio, salus, lenitas
משמר	Ratio, descriptio.	משעל	Semita angusta.
משיר	Subtile. s. sericum.	משען	Sustentatio, ro
משירח	Vnctus, vel christus.	משענה	Idem est. (bur.
משיר	Nomē viri. s. puicic.	משפח	Pustula, iniquitas.
משפב	Cubile. cubatio. s. lectu	משפחה	Cognatio, familia.
משפן	Tabernaculum. (s.	משפט	Iudicium.
משפנות	Tabernacula.	משפתים	Termini. s. agnina
משפורה	Precium, vel merces, pictus, vel cogitatio.	משק	Procuratio, gubernatio pcurator. s. siccitas.
משכית	Insignis. s. pictura.	משק	Siccitas.
משכיות	Picturę picti, vel ti		

משקה	Potū dās, pincerna.	מתת	מתנה. 1. מתת	Donū,
משקלת	Statara, li	מתנות	Dona.	(mun.
	bra, pondus.		מתנן	Dona. syrum est.
משקלות	Pōdera	מתערה	Virescens.	
משקוף	Superliminare.	מתוק. 1. מתק	Dulcis, dulcedo	
משקע	Limpdissimū, vel	מתקים	Dulcedines.	
	purissimū, vel profunditas.		De icipiētib' a līfa	נ nun.
משרה	Qđ ab alio exprmit	נא	Obsecro, nunc.	
משרה	Imperīū, dominīū.	נאד	Vter, lagena. (magn	
משרכת	Explicās. 1. circūfēs.	נאדר	Admirabilis, fortis,	
משרפות	Incendia.	נאדרי	Magna, magnificata	
משרוקיתא	Fistula. syrū ē.	נארה	Pulchra, vī formosa	
משרת	Vas, vel scutella, vel	נאלח	Inutilis, aboiabilis.	
	craticula, vel sartago.	נאום	Eloquiū, 1. bū, fmo.	
מת	Mortuus.	נאמן	Fidelis.	
מתים	Mortui. Littera mē	נאופים	Adulteria.	
	cum cere, & quando venit	נאצה	Opprobriū, blasphe	
	cum seua significat viros. 1.	נאקה	Gemitus. (mīa.	
	homines, vt Psalmus. 16.	נאור	Illuminās, illumiat.	
מתבן	Palea, vel palea.	נאות	Speciosa, pasqua, arua	
מתבן	Frenum.	נבוב	Vanū. 1. cōcauū ina	
מתי	Quando. (deor	נביא	Propheta. (ne	
מתיהד	Qui imitat ritū iu	נבוך	Confusus.	
מתכנת	Numerus. 1. mēfura.	נבזבה	Donum. syrum est.	
מתם	Sanitas.	נבכי	Profunda.	
מחלאה	Labor, fatigatio.	נבל	Lagena, vter. 1. psalteriū	
מתלהלה	Noxi. 1. insanīēs.	נבל	Vilis, stultus, auarus.	
מתננים	Lūbus, lūbi.	נבלה	Cadaver.	

Fa

נבלה	Fatuitas, nefas, stultitia	נדן	Vagina, merces.
נבלי	Cōcent ⁹ . f. imbres.	נדר	Votum. (tatio.
נברשתא	Cādelabrū. syrū ē.	נה. f. נה. f. נה. f.	Reques. f. lamē
נבב	Meridies, auster.	נהללים	Foramina, vel ge
ננד	E regione, corā, āte i		nus arboris humilis.
נגדה	Idē est. (cōspectu	נהמה	Gemitus, fremitus.
נגיד	Dux, principes.	נהר	Fluvius, flumen.
נהה	Splendor.	נהרה	Lumen.
נהרא	Idē. f. aurora. syrū ē.	נהרו	Lumē itellect ⁹ . syrū ē
נההות	Splendores. (stes.	נואש	Desperans, difidens.
נהות	Dolētes, squalide, tri	נוד. f. נוד	Motus, secretio
נוגי	Idē. f. nugæ. se. b. hie.		ra. secundum beatū Hiero.
ננח	Cornupeta.	נוה	Decora, speciosa.
נגינה	Psalterium, organū.	נוה	Habieulum.
ננע	Plaga, percussio.	נולי	Sterquiliniū. syrū est
ננף	Idē. f. pestis.	נומה	Dormitatio.
נד	Accernus, moles.	נועז	Impudens.
נד	Profug ⁹ , trāsmigrās.	נוצה	Pluma.
נדבה	Volūtariū, spōtaneū.	נור. f. נורא	Ignis. syrum est
נדיב	Volūtari ⁹ , princeps.	נותר	Reliquum.
נדיבה	Principalis.	נזיד	Pulmentum, coctio.
נדבר	Ordo. syrum est.	נזם	Ornamentū auris. f.
נדבלות	Acies ordinatæ. scilicet signa atque vexilla.	נזק	Damnū, nocumētū.
נדה	Merces.	נזר	Separatio, stificatio
נדה	Menstruata.		corona, diadema, cōsecratio
נדהם	Conturbatus.	נזיר	Nazare ⁹ . f. separat ⁹ . f.
נדון	Certans.		a vino. cōsecrat ⁹ , stificatus.

נחלה	Torrēs, riu. Au.	נחחין	Incensum, vel suauis
נחלה	Infirmitas. (vallis.	נחחין	tates, incensa. syrum est.
נחלה	Hæreditas.	נחן	Filius, progenies, po
נחלות	Hæreditates.	נחן	ster. Et inde verbum נחן
נחלות	Hæreditates, vel no	נחן	idest filiabitur. f. pmanebit.
נחמד	Desiderabile.	נחיר	Lucerna, nouale. f. נחיר
נחמה	Consolatio.	נחיר	Iugum. syrū est.
נחנו	Nos. נחר	נחיר	Honorabilis, incli
נחיה	Hinnitus. f. fremitus.	נחיר	tus, nobilis, gloriosus.
נחיצה	Cōcisa, decisa, cōsu	נחיר	Nepos, idest filius fi
נחיש	Auguriū, serpēs, colu	נחיר	lii. f. stirps. fm btm̄. Hie.
נחשת	Aes, creū, æneū. (ber.	נחיר	Claud⁹, debilis pedib⁹
נחשתים	Cōpes. des.	נחיר	Idē est. f. nomē ppriū,
נחשתין	Auricalcū. f. æneū.	נחיר	fm beatū Hiero. (paratū
נחת	Descētio. f. requies.	נחיר	Rectū, certū, firmū,
נחל	Onus, onerosum.	נחיר	Coram, in cōspectu,
נחילי	Onerati.	נחיר	contra, e regione.
נחע	Plantatio, germen.	נחיר	Directio eqtas. f. rectū
נחיעים	Plantationes.	נחיר	Recti, recta.
נחף	Gutta, vel stilla.	נחיר	Diuitiæ, substantia.
נחף	Species aromatica. f.	נחיר	Alien⁹. atio. gena.
נחירות	Monilia. (stacte.	נחיר	Alienus, extraneus.
נחישות	Propagines, rami	נחיר	Aromata.
נחיש	Fructus. (arboris.	נחיר	Illusor, tumultus,
נחידה	Mot⁹. ta. iſtabilis	נחיר	infamis, fm btm̄ Hiero.
נחיה	Suaue, placēs. f. suauitas	נחיר	Vile. f. contemptū.
		נחיר	Formica. cæ.
		נחיר	Pardus, pardi.

נס נסִים	Signum, signa, vel exaltatio, vel eleuatio.	נִפְלֵא	Abortiuus.
נכ	Furor, tristitia. dolor. sy. ē	נִפְלְאָה	Admirabilis.
נִסְבָּה	Circuitio, vel causa, vel volūtas. fm. btm̄ Hie.	נִפְלְאוֹת	Idem. f. amabilis.
נִסְךְ	Libatio, libamen.	נִפְלְאוֹת	Mirabilia.
נִסְכִּים	Principes.	נִפְלִים	Gigātes
נִסְמָן	Milium.	נִפְקָא	Allisio
נִסְן	Primus mensis.	נִפְשֵׁים	Sumptus. syrum est.
נִעוֹת	Iniqua, peruerfa.	נִפְשֵׁים	Aia. ē.
נִעְלִים	Calciamētū. ta.	נִפְתָּ	Fauis.
נִעְלִים	Idem est. in duali.	נִפְתָּ	Prouincia, regio, vel nomen proprium loci.
נִעְלוֹת	Calciamenta.	נִקָּ	Accipiter.
נִעִים	Iocundus, egregi⁹, decorus, suauis.	נִצִּיב	Statua, statio.
נִעִים	Decor, iocunditas.	נִצְנִים	Flos, flores.
נִעִימוֹת	Decores.	נִצָּח	Virtus, sanguis, fortitudo, sempiternū. (tiofa
נִעֲמָן	Decorus, fidelis, fm beatum Hiero. Esaiæ. 17.	נִצָּחַת	Fortis, ppetua, cōtē
נִעְצוּץ	Saliuncula.	נִצִּיקָ	Scintilla.
נִעְצוּצִים	Fruteta. (scēs.	נִצִּיר	Gustos.
נִעֲרָ	Puer, iuuenis, adole	נִצְרִים	Custodes. (cultę.
נִעֲרוּם	Pueritię. f. iuuetutes.	נִצְרוֹת	Res obseruate & oc
נִעֲרוֹת	Idem est.	נִצְרוֹת	Observata, occulta.
נִעֲרָ	Excussio, tēpestas.	נִצְרוֹת	Loca deserta, delu
נִעֲרָת	Stuppa. f. paula.	נִצִּיר	Flos, virgultū. (bra
נִעֲרָרוֹת	Fraudulēta. i. derro	נִקָּ	Cauerna, foramē. fi
נִפְךְ	Carbūculus. (gātia.	נִקְבָּה	Fœmina. (fura.
		נִקְדָּ	Pūctū, stigma, macu
		נִקְדָּ	Pastor. (la.
		נִקְדָּים	Pastorales.

נקודים	Crustulæ panis	נְשִׁיקוֹת	Osculū. a
	comminuti.	נֶשֶׁר	Aquila, aqlæ.
נקי	Mūd, inocēs. (cētia	נְשִׁתוֹן	Accusatio. syrū est.
נקיון	Mūditta. f. ino	נְתִיבָה	Semita, via.
נקלה	Leue, leuitas,	נְתַח	Membrū, frustrum
	ignominia.	נְתִינִים	Nathinei, qui erant
נקמה	Vindicta, ultio		traditi in ministeriū tēplū
נקפה	Excisio, fuc-	נְתַק	Tinea, vel lepra capi-
	niculus.		tis, vel macula.
נקשה	Durus, vel indurat⁹.	נְתַר	Nitrū, q̄ pāni mūdāt
נקרת	Foramen, scissura.	Ⓢ	De incipientibus a
נר	Lucerna. (tor.	ס	a littera ס chamach.
נרנן	Sufurro. f. murmura	ס	Tinea.
נרד	Nard⁹. species aroma	סָאָה	Mēsura. f. modius.
נרדים	Nardi. (tica.	סָאִים	Mensuræ. (suræ.
נשיא	Princeps.	סָאֲתִים	Sata, modii. f. duę mē
נשיאים	Principes. f. nubes.	סָאָאָה	Duplex mēsura, vel
נשיה	Obluio.		mēsura cōtra mēsurā fm. b.
נשים	Mulieres. f. vxores.	סָאֹן	Bellās, pugnās. (hic.
נשר	Vfura, foenus. (ra.	סָבִיב	Incircuitu, in gyro.
נשכה	Gazophylatiū, came	סָנָא	Potator. ebrius, co-
נשכות	gazophylacia. camerę		meffator. f. vinū. f. cōuuiū
נשמה	Defolatio, stupor.	סָנָא	Senex. syrū est, vel
נשמת	Spiraculum.		nomen proprium viri.
	halitus, spiritus.	סָנָאִים	Viri de faba.
נשף	Caligo, vesper, nox.	סָפָה	Causa. f. circuitio.
נשפה	Caliginosus, excelsus	סָפַר	Vepres, ramus, filua.
נשק	Arma, armamētariū	סָפַר	Cubile.

סַנְכִי Condensa.	סוּרָה Captiua, contristata.
סַבֵּל Onus, tributū.	סוּרֵר Peruersus, cōtumax.
סַבְלוֹת Onera.	סוּרְרִים Peruersi, vel recedētes. scilicet a via recta.
סַנְלָה Thesaurus. l. peculīū	סוּרִי Prauum, palmites.
סַנְנִים Princeps, magistratus, principes.	סוּר Nomen est cuiusdā portæ in tēplo salomonis.
סַנְנִיא Principes, duces. sy. ē	סוּת Palliū. l. cooptoriū.
סַנְר Carcer, cauea. l. catena	סַחְכוֹת Panni veteres.
סַנְר Interius.	סַחִי Abrasio, erradicatio
סַנְרוֹ Aurū purissimū	סַחַר Mercator, negociator
סַנְרִיר Frigus, vel impetus	סַחֲרָה. l. סַחֲרָה Negociatio, mercimonium.
osus imber.	סַחַרָה Clypeus rotundus.
סַד Neruus, vel cīpus.	סַחַרַת Parius lapis.
סַדְנִים Sindon, linteū, sindones.	סַחִישׁ Regeriatio. i. spōte pu
סַדְרִים Ordo, ordines.	סַיִג Scorra, rubigo. (lulās
סַהַר Tornatile, rotundū.	סַיִר Lebes, olla, spina, tri
סַהַר Carcer. l. lac⁹ rotūd⁹	סַיִרִים Spinae. (bulus
סַיִג Recedens, declinās.	סַךְ. l. סוּכָה Umbraculum, vel tabernaculū. l. tentoriū.
סַוְנָה Vallata. l. circūdata.	סוּכָה Protogens, vel protectio, vel umbraculum.
סוּד Secretum, consilium, concilium.	סַכֵּל Stult⁹, fatu⁹, insipiēs.
סוּס Aequ⁹, hīrūdo.	סַכֵּל Stulticia, fatuitas, vel intellectus.
סוּסָה Aequitatus.	סַכְלוֹת Stulticia, insipietia.
סוּף Finis, terminus.	סַכְנָה Periculum.
סוּף Iuncus, pelagus.	
סוּףִים Mare rubrum.	
סוּפָה Turbo, tempestas.	

Cella

סֵבֶן Cellarium, apotheca	סֵבֶן Penula. f. piscium.
vel qui habitat in tabernaculo, vel thesaurarius.	סֵבֶן Cōmotio. f. tēpestas.
סֵבֶן Cubicularia.	סֵבֶן Rannus, cacumem, cauerna, cogitatio.
סֵבֶן Lacuna, stagnum.	Et inde verbū סֵבֶן. f. סֵבֶן
סֵבֶן Tabernaculum.	idest fregit. f. scdit Esa. 10.
סֵבֶן Canistrū cartallus, canistra. (stra, cartalli.	סֵבֶן cogitationes. f. male
סֵבֶן Idē ē סֵבֶן Cani. f. סֵבֶן Peluis, crater. hydria. limē	סֵבֶן Turbo, tēpestas
סֵבֶן Semper.	סֵבֶן Hydriæ, liminaria.
סֵבֶן Ager, munitio.	סֵבֶן Tapetia.
סֵבֶן Propiciatio.	סֵבֶן Pustula, plaga.
סֵבֶן Scala. (cultū.	סֵבֶן Regerminatio.
סֵבֶן Spina, tribul ⁹ , offēdi	סֵבֶן Phiala, concha. (t ⁹ .
סֵבֶן Spīnæ, subuersores.	סֵבֶן Laqueariū. f. abscondi
סֵבֶן Petra, rupes.	סֵבֶן Nauis.
סֵבֶן Gen ⁹ locustę. f. attach ⁹	סֵבֶן Cōcussio, oppressio.
סֵבֶן Peruersio, mutatio.	סֵבֶן Narratio, nu
סֵבֶן Simila סֵבֶן Aromata.	meratio. (numerans.
סֵבֶן Vineæ in flore.	סֵבֶן Scriba, doctor, f. rat ⁹ . f.
סֵבֶן Pallium.	סֵבֶן Liber, volumē. f. epistola.
סֵבֶן Imago, idolum.	סֵבֶן Litteraturæ. (sus.
סֵבֶן Miliū סֵבֶן Rubus.	סֵבֶן Saphy ⁹ , lapis p̄cio
סֵבֶן Mons rubi, in quo dominus apparuit.	סֵבֶן Hispania. f. bosphorus, f. in btm Hierony.
סֵבֶן. f. סֵבֶן Cęcitas. tes.	סֵבֶן Recessio. f. p̄uaticatio
סֵבֶן Symphonia. syrū ē	סֵבֶן Tristis, idignās. (syrū ē
סֵבֶן. f. סֵבֶן Ram ⁹ , fruct ⁹ .	סֵבֶן Gen ⁹ vestimēti. f. brachę

L⁹

סָרִיז Lorica.	עֲבַת Dēfū, frōdofū, vicultū.
סְרוּחִי Thiaræ.	עֲבָתִים Gōdēfa. enfæ. frōdes.
סְרִכִּיָּא Principes. syrum est.	עֲנָבִים Gatica lenonum.
סְרִנִּים Principes, satrapæ.	עֲוָנָב Organum.
סְרִס Eunuchus, vel prīua	עֲגָל Rotundum, vitulus.
tus testiculis.	עֲגִיל Ornamentum, rotū
סְרַעַף Arbustum, ramus.	dum. scilicet dextralia.
סְרַפָּד Vrtica, spina.	עֲגִילָה. פ. עֲגִילָה. עֲגִילָה Vitul. la.
סְתוּ Hyems סְתוּם Occultū	עֲגִילָה Currus. f. plaustrum.
סְתֵרָה Locus abscon	עֲגִילוֹת Plaustra.
ditus. f. abscoſio. f. latibulū.	עֲנָר Hirundo.
De icipiētib⁹ a lra y hañ.	עַד Donec, eternū. f. eter
עֵב Nubes, vel spiffum,	עַד Testis. (nitas.
grosfitudo.	עַד Adhuc. f. vsq; adhuc.
עֵבֵד Seru⁹, minister, fa	עֲדָנָה Ad huc.
עֵבֵדִים Serui. (mulus.	עַד Præda, spoliū.
עֵבֵדוֹת. פ. עֲבוֹדָה Seruitus,	עֲדָה Testimonium.
opus, ministerium.	עֲדוֹת Idē ē. f. testamētum.
עֲבִידָהָא Opus. syrum est.	עֲדִי Ornamentū, ornat⁹.
עֲבוֹדָה Familia opātū. f. op⁹	עֲדָנָה. פ. עֲדָנָה Voluptas.
עֲבִי Crassitudo, pinguis.	עֲדָנִים Deliciæ.
עֲבָט Pignus. (argilofa.	עֲדִינָה Delicata, tenera.
עֲבָטִט Densum lutum.	עֲדִינוֹ Tenerrimus.
עֲבָר Trās, exaduerso, âte	עֲדָן Tempus. syrum est.
עֲבָרִים Idem plu. (pars.	עֲדָף Reliquum.
עֲבָרִים. פ. עֲבָרִי. Hebræus. æl.	עֲדָר Grex.
עֲבָרָה Ira, indignatio.	עֲדָשִׁים Lentesc. (pli⁹
עֲבוֹר Fructū, frumētū. ps fru	עֲדָד Adhuc, vltra, rurs⁹, am
(ges.	Tor

עוֹנָה	Torta, panis.	דִּיּוֹת	cōposita. f. nomē defti.
עוֹן	Iniquitas, peccatū.	עוֹז	Fortis. f. impudens.
עוֹנוֹת	Peccā, iniquitates.	עוֹזוֹת	Fortitudo.
עוֹנִים	Vertigines, iniquitates.	עוֹזוֹת	Fortis. udo. virtus.
עוֹלָה	Iniquitas.	עוֹנִיָּה	Nomē auis. f. hallet.
עוֹלָל	Iniquus.	עוֹזְבוֹן	Mercatū, nundina.
עוֹלָה	Holocaustū, hostia.	עוֹזְקָה	Annul. f. sy. ē
עוֹלוֹת	Holocausta.	עוֹזֵר	Adiutoriū, auxiliū.
עוֹלָתָה	Iniquitas. tes.	עוֹזֵרָה	Atriū templi.
עוֹלָלוֹת	Racemi remanentes	עֵט	Calamus, stilus.
	post vindemiā.	עֵמָא	Consiliū, lex. syrū ē.
עוֹלָיוֹם	Infās, puul. li.	עֵמָלָף	Vespertilio.
עוֹלָל	Infans, paruulus,	עֵמֶן	Viscera. f. vas in quo
	vindemiator.		lac mulgent.
עוֹלָלוֹם	Paruuli, vindemiato	עֵמֶרָה	Corona, diadema.
עוֹל	Iugum.	(res. עֵי עֵיִם)	Aceruus. f. lapidū.
עוֹנָה	Tp̄us	עוֹנוֹן	Ariol.
עוֹף	Volucris, volatile auis	עוֹיֵט	Auis, volucris.
עוֹפָה	Nebula. osū. obscur	עוֹיֵם	Fortitudo.
עוֹר	Excitās. magf. se. b. Hie.	עוֹיֵן	Ocul. aspect. co
עוֹרֵין	Vigil. les. syrū ē.	עוֹיֵים	Oculi. (lor, fōs.
עוֹר	Hostis, æmulus.	עוֹיֵנוֹת	Fontes.
עוֹרֵים	Cecus, cecī.	עוֹיֵר	Ciuitas. f. vrbs ci
עוֹרוֹן	Cecitas. f. cec.	עוֹרֵים	Hostes. (uitates.
		עוֹרוֹת	Ciuitates.
עוֹר	Pellis, cutis.	עוֹרֵר	Pull. i. f. afini.
עוֹר	Fauilla. syrū est.	עוֹרֵשׁ	Sid. cōstellatio, vesper
עוֹזִים	Capra, capræ.	עוֹרֵשׁ	Mus
עוֹזָל	Caper emissari. & ē	עוֹרֵשׁ	Aranca
		עוֹרֵשׁ	Monile, cōpes, calcia
			mētū.

עכשׁוֹב Aspis.	עֵלָם.י. עֵלָם Sæculum, vel sempiternum. syrum est.
עֵלִי.י. Sup, supra, in, ad, apud, prope, iuxta, pro, pro pter, aduersus, contra.	עֵלְמִיָּא.י. עֵלְמִיָּא Sæcula. sy. ē. עֵלְמוֹת Dictio cōposita est. i. super mortem. i. occulta.
עֵלְא Occasio. syrum est.	עֵלוֹם Adolescētia, iuuetus.
עֵלָּב Balbus.	עֵלוֹם Occultum.
עֵלָּה Folium, ramus.	עֵלְעָא Costa. i. lat. syru est.
עֵלִים.י. Folia. i. frōdes.	עֵלְעִין Costæ, latera. syru ē.
עֵלוּה Iniquitas.	עֵלְרוֹצוֹת Exultatio.
עֵלְרוֹן Holocausta. syru est.	עֵלְקָה Sanguifuga.
עֵלְזֵי Exultās, let. gloriofus.	עֵלוֹת Foetæ, vel lactantes.
עֵלְזֵה Idē. fœ. עֵלִי Pilū.	עֵם Cū, iuxta, i, cōtra, aduers
עֵלְיָא Excelsus. i. si. syru ē.	עֵם עֵמִים עֵמִים Popul. li.
עֵלְיָה Coenaculū. i. victima vel holocaustū. 2. Paral. 9.	עֵמְמִיא.י. עֵמְמִיא Populi. sy. ē
עֵלְיָה Armus. i. fœmur.	עֵמְדָה Statio
עֵלְיָל Vas paruū fictile. i. p batum. fm btm Hierony.	עֵמֹד Columna.
עֵלְיָלָה Consilium, vel cogi tatio, vel causa, vel studiū.	עֵמֶל Labor, fatigatio.
עֵלְיוֹן Excelsus, altissimus, superior, vel exēplū.	עֵמֶל Laborans.
עֵלְם Puer, iuuenis, adolescēs	עֵמֶק Profūd. dū. ditas.
עֵלְמָה Virgo, abscondita, vel adolescētula. i. puella.	עֵמֶק Profūditas. dū, deorsū
עֵלְמוֹת Adolescentulæ.	עֵמְקֵי עֵמְקֵי עֵמְקֵי pfūde עֵמְקֵי עֵמְקֵי pfūda. sy. ē
עֵלוֹם.י. Mundus, sæcu lum æternum. i. semper.	עֵמְקֵי Vallis עֵמְקֵי Valles
	עֵמְרוֹם עֵמְרוֹם Manipulus. li. i. gen. mēsurę. f. gomor.
	עֵמִיר Fœnum, manipul.
	עֵמֶר Lana. syrum est.
	עֵמֶת Socius, proximus.

Cōtra

- עִמָּת Contra, e regione. labor, tristitia.
 עָנָן Nubes עֲנַב. וְעִבֹן Vua עֲצָבוֹן. וְעֲצָרָה Idem est.
 עֲנַב Deliciae, delectatio, עֲצָב Vas fictile. l. substantia, pecunia. l. iniq̄tas, idolū.
 voluptas. (tas. humilitas. עֲצָבִים Idola, dolores, labores. l. sculptilia, simulachra.
 עֲנִי. וְעֲנִי. אַפְּסִי Afflictio, paup. עֲצָה Spina dorsi.
 עֲנִי Paup, humilis, egenus. עֲצָה Cōsiliū יֶצֶל Piger
 עֲנִי Modestia, māfuetudo humilitas. (mils. עֲצָה Cōsiliū יֶצֶל Piger
 עֲנִי Mittis, māfuetus, hu. עֲצָלוֹת. וְעֲצָלוֹת Pigredo. itia.
 עֲנִי Mites, mansueti. עֲצָלוֹת. וְעֲצָלוֹת Pigritie. (tiplicat
 עֲנִי Labor, occupatio, ne עֲצוֹס Fortis, robustus, mul
 gociū, cura. l. afflictio. (busta עֲצוֹס Fortitudo, robur.
 עֲנָף Ramus, ppago. frōdes, ar. עֲצוֹס Os, ossis. l. substantia. l.
 עֲנָף Torqs. monile, gigas ebur. l. idē. ipsemet. articul.
 עֲנָשׁ Damnum, multa. עֲצָר Retētio, clausura, āgustia
 עֲסִיס Mustū. l. succus dulcis עֲצָרָה. וְעֲצָרָה Coctus. l. colle
 עֲפָא Ramus, frons, ctio, cōkursus ppli i vnū locū
 עֲפָא rami, nemora. עֲצָר Dñitū, regnū, opes.
 עֲפָל Tenebrae, tenebro. עֲקָב. וְעֲקָב Calcanus, plāta. f.
 עֲפָל fū, vesp. l. nomē ppriū עֲקָבוֹת Vestigia. (pedis. vestigiū
 turris, vel arcis. vel templū. עֲקָב Propter, eo qd̄, retribu
 עֲפָלוֹים Emorroides. עֲקָב Prauus, iniquus. (tio.
 עֲפָעָפִי Palpebrae. עֲקָבָה Infidie, infidiosa.
 עֲפָר Puluis, terra, cinis. עֲקָד Camera. l. locus vbi pa
 עֲפָר Hinul עֲפָרָה Plūbū. flores solēt oues ligare vt tō
 עֲפָרוֹת Glebae. עֲקָד Aial. maculosū. (deat.
 עֵץ Lignum, arbor. עֲקָלוֹת Peruersus, tortuosus.
 עֲצָב. וְעֲצָב. Dolor, afflictio, עֲקָלוֹת Prauitates, puerfa
 Steris

עקר Sterilis. m. עמרה Idē ē. f. ערלים Incircūcisi. f. phibi
 עקר Radix, stirps, germē. ערום Callidus. (ti. f. imūdi
 עקרב Scorpio. (trūc. ערמה Astutia, calliditas.
 עקש Peruersus, prauus. ערום. f. עירום. f. Nudus. ditas.
 עקשות Peruersitas, pūitas. עירמים. f. עירמים. f. Nudi
 ערירי. f. ערירי Solus, orbatus, ערמה Aceruus, cumulus.
 absque liberis. ערמות. f. ערמים Acerui.
 ערב Cōmixtio muscarum. ערמון Platanus, nomen arboris,
 ערב Salix, arabia, fidelussorboris, scilicet castaneus.
 ערב Vespa, occidēs, nox. ערם Massa, pasta, pulmētū
 ערבִים Vespe ערבִים Salices ערער Nomen proprium
 ערב Coruus. (pmiscuū loci. f. mirica arbor.
 ערב Subtegmen. f. vulgus, ערער Hūilis, vacus. f. mirica
 ערבה Destū. solitudo ערופי Caligines, coeli.
 ערבה Fidelussio. (cāpestris. ערף Ceruix.
 ערבי Arabs. f. lingua arabica ערפל Caligo, obscuritas,
 ערבים Arabes ערבון Pignus ערץ Fractura. (tenebre.
 ערבות Cāpestria, deserta. f. ערוץ Fortis, robustus.
 ערונה Areola. (coeli. ערשות. f. ערש. f. Lectus. f. stratū. a.
 ער Excitās. f. magister. עש Tinea, m. f. nomē si
 ערד Onager. i. asinus siluestris deris celestis. f. arctur. se. b.
 ערוה Turpitude, ignomi עשב Herba. foenū. (hiero.
 ערות Herbe, gramia. (nia. עשבות Herbe, foena.
 עריה Nudatio. f. nuda. f. fu עשן Fumus.
 citans. f. confusione plena. עשק Calumnia.
 ערך Ordinatio. f. stimatio עשיר Diues עשר Gaza.
 ערל Incircūcissus, pūciat עשרון Decima pars.
 ערלות. f. ערלה. f. Preputiū. a. עשרונים Decimæ.

Decē

עשרה Decem, masculinū.	עֲתָרִי Nomen proprium,
עשר.י. Decē. fœ.	vel supplices mei.
עשרות Denæ.	Ⓒ De icipiētibus a lra פ Pe.
עשירי Decim⁹.a.	פֶּאֶה Lat⁹, āgul⁹, finis, ter
עשור Decachordus, instru	פֶּאֹת Anguli. (min⁹, coma
mentum musicum.	פֶּאָר Decor, glia, corona.
עשור Decimus, decem.	פֶּאָרִי.י. פֶּאָרִים Coronæ, vi
עשירה Decimatio.	ta, vel discriminalia.
עשרים Viginti. f. bis decē.	פֶּאָרָה Lagūcula, olla. l. ra
עשות.י. עֶשֶׂת.י. Cādid⁹, lucid⁹	פֶּאָרֹר Olla. (mus.
עשותות Cogitatio.	פֶּאָרֹת Rami, frondes.
עשותות Cogitationes.	פֶּגַג Grossus, fic⁹. פֶּגִים Fici
עשתי עשתי Vndecim mas.	פֶּגַל Immūd⁹, pphanus.
עשתי עשתי Vndecim. fœ.	פֶּנֶע Occursus, contra
עשתר Grex. f. ouium.	(cl. rius, aduersarius.
עשתרות Greges. l. nomē p. lo	פֶּגֶר Cadauer. morticinū
עשתרת.י. עֶשְׂתֶּרֶת.י. Nomen	פֶּגֶרִים Cadauera.
עתיים Tps, hora. ē. (idoli פֶּדִיוֹן	פֶּדִיוֹם.י. פֶּדִוֹת.י. Redē
עתות Horæ.	פֶּדִן Mesopotamia regio. (ptio.
עתיד Futur⁹, præparat⁹.	פֶּדֶר Adeps. פֶּה Os. f. ab ore
עתידות Futura, tempora.	פֶּים Ora, vel acies.
עתידיים Hirsi, hēdi, p̄icipes	פֶּיֹת.י. פֶּיֹת.י. Ora. l. ancipi
ענה Nunc.	פֶּה Hic, huc. (tes.
עתי Paratus. l. assuetus.	פֶּיט Libia, nomē regiōis
עתיק.י. עֶתִק.י. Vet⁹. l. antiqu⁹	פֶּיךְ Stibiū nigri coloris.
עתיקים Antiqui, vetera.	פֶּיֹל Faua.
עתר Nebula. (tio.	פֶּיֹקָה Offēdiculū, singult⁹
עֶתְרֶת Dep̄catio, multiplica	פֶּיֹר Sors. Ester. ז.

Torcu

פורה	Torcular, lagena.	פְּלִגּוֹת	Riuuli, diuisiones, vel riuul.
פּוֹת	Cardo פְּתוֹת Cardines	פְּלִגּוֹת	Diuisio. dimidctū. sy. ē.
פְּתָה	Crinis. turpitudō	פְּלִיגּוֹת	Diuisio.
פְּתָה	Inspiciēs, puul, stult	פְּלִיגּוֹת	Concubina.
פֶּז	Aurum obrizum.	פְּלִיגּוֹת	Concubinae.
פֶּח	Laqueus.	פְּלִיגּוֹת	Habena, lampas.
פְּחָד	Pauor, formido, terror	פְּלִיגּוֹת	Idem plu.
פְּחָם	Princeps, dux.	פְּלִיגּוֹת	Fragmen.
פְּחוֹת	Duces, principes.	פְּלִיגּוֹת	Seruitiū. l.
פְּחוֹתָא	Duces, príci pes. sy. ē	פְּלִיגּוֹת	seruit. l. ministeriū. syrū ē.
פְּחָז	Festinatio, temeritas, vel miraculum.	פְּלִיגּוֹת	Qui euasit. l. q. effugit
פְּחָם	Carbo, pruna.	פְּלִיגּוֹת	Fugitiui, saluati.
פְּחָר	Figulus. syrū est.	פְּלִיגּוֹת	Euasio, liberatio.
פְּחָת	Fouea, fossa. (lepre.	פְּלִיגּוֹת	Fusus, bacul. l. vic.
פְּחָתָת	Corrosio, cōfossio. l.	פְּלִיגּוֹת	Iudicatio
פְּחָדָה	Lapis p̄ciosus. l. topa	פְּלִיגּוֹת	vel iudicium.
פְּחָר	Apertura.	(zi) פְּלִיגּוֹת	Reus iudicio, vel iudicandus, vel iudicanda.
פְּחָרִים	Præminētes. l. scul	פְּלִיגּוֹת	Iudices arbitri.
פְּחָשׁ	Mallets. (pturē.	פְּלִיגּוֹת	Ille talis, vel aliter ignotus.
פְּחָשׁ	Thiara. syrū est.	פְּלִיגּוֹת	Pōd, statera, libera
פְּחָד	Interitus, ruina.	פְּלִיגּוֹת	Tremor, cōcussio.
פְּחָח	Cinis.	פְּלִיגּוֹת	Os. l. ab ore. syrū est.
פְּחָחָה	Piguedo, aruia פְּחָחָה	פְּלִיגּוֹת	Ne forte. (ciosū
פְּחָחָה	Lagūcula, lēticula.	פְּלִיגּוֹת	Balsamū. l. vnguētū p̄
פְּחָחָה	Miraculū, mirabile.	פְּלִיגּוֹת	Angul. l.
פְּחָחָה	Mirabilis. lia. פְּחָחָה	פְּלִיגּוֹת	Angul. l.
פְּחָחָה	Riu, flumē, diuisio.	פְּלִיגּוֹת	Angul. l.

T Gem

פִּנְגָּן Gēma. f. margarita. פְּעֻמוֹת Anguli. Exodi. 25.
 פְּנִינִים Gēmæ, margaritæ. פְּעֻמָּן Tintinabulum.
 פְּנִינֹת. f. לְפָנֹת. פְּנִינֹת. Primo mane. פְּעֻנָּח Mūd. orbis. f. צְפֻנָּת.
 vel diluculū. f. hora matuti. פְּעֻנָּח saluator mūdi, vel ab
 na. f. vesptina. (it. f. iteri. f. sconditorum repertor.
 פְּנִי. f. פְּנִינִים. Facies. f. vult. f. פְּצַע Vultus.
 פְּנִימָה Int. vel intrinsecus, פְּצִירָה Retusum, vel lima.
 ab intus. (vel inter. פְּקִיד Prefect. prepositus.
 פְּנִימִית vel פְּנִימִי Interior, פְּקִידוֹן Depositū. f. repositū.
 פְּנִימִיּוֹת. f. פְּנִימִים. Interio פְּקִיד Nomē. p. gētis. f. puicicę
 res, interius, vel interiora. פְּקִיחַ Vidēs. f. prudēs. (nobiles
 פְּסֵם Fragmētū. f. pticu פְּקַח קוֹחַ Aptio. f. aptio carceris
 la, vel articul. sy. ē. Dañ. 5. פְּקַע Colocynthis herba.
 פְּסִים Polymita, vel talari. פְּקַעוֹת Colocynthidę. f. scul
 פְּסִינָה Locus altus. פְּרִ Taur. vitul. (pturę
 פְּסֵת. f. פְּסָה. פְּסָה. Fragmētū. f. פְּרִים Vituli פְּרָה vitula. vacca
 pticula. f. placēta. f. placētula. פְּרוֹת Vace פְּרָר olla, cacab.
 פְּסַח Transitus. פְּרָא Onager, fer. filuestris
 פְּסַחִים Claud. claudi. פְּרָאִים Onagri.
 פְּסֵל Idolū, sculptile. פְּרָדִים פְּרָדָה Mul. li. la.
 פְּסִילִים Idola, sculptilia. פְּרָדִים Paradisus, hort. salt.
 פְּסִלְתֵּרִין Psalteriū. syrū est. פְּרִ Fructus.
 פְּעֻלִים Op. opa. פְּרָוִים Nomē pprīū loci. f.
 פְּעֻלוֹת פעולת פעולות Op. opa. (pbatissimū.
 פְּעֻם Vicis, vna. e. malle. an פְּרָוִים Suburbana. f. nomē
 gul. semel, nūc, vestigiū, plā propriū loci. (rus. f. vic.
 פְּעֻמִּים Vices, vestigia, pedes פְּרָז Villa absq; muro. f.
 פְּעֻמִּים Duab; vicib;. f. bis. פְּרָזוֹן Fortes, ville, rura.
 Ferrū

פְּרִזְלָא	פְּרִזְלָא. Ferrū. sy. ē.	cundum beatū Hierony.
פְּרִחָה	פְּרִחָה. Flos, lilium.	פִּישׁוֹן Phison nomē fluuii.
פְּרִט	Particulare. (na vuar	פְּשַׁע Præuaricatio, iniquitas
פְּרִט	Racem⁹ paru⁹. f. gra	פְּשַׁעִים Præuaricatiōes, ini-
פְּרִי	פְּרִי. Appressio, dura	פְּשַׁע Gressus, grad⁹. (qtates
	feruitus, vel violentia.	פְּשָׁרָה. f. פְּשָׁרָה Expositio, so-
פְּרִי	Cellula.	lutio, interpretatio.
פְּרִיס	Gryphus.	פְּשָׁתִים פְּשָׁתָה Linū, lina.
פְּרִיס	Persia פְּרִיסָה Vngula.	פֶּתָה Bucella.
פְּרַע	Coma. f. cesaries capitis	פֶּתָה בֶּנַג Cibus, esca, panis.
פְּרַעָה	Vindicta, vltio.	פְּתִים Fragmenta, bucellæ.
פְּרַעוֹת	Vltiones.	פְּתָאם Subito, statim, cōfesti.
פְּרַעַשׁ	Pulex.	פְּתִיגָל Fascia pectoralis.
פְּרַפְרָה	Nomē ppriū. fluuii.	פְּתָנָם Verbū. res. sentētia.
פְּרַץ	Dimissio, percussio,	פְּתָנָמָא Idem. syrum est.
	vel interruptio.	פְּתָה Latitudo. syrum est.
פְּרִיץ	Prædo, latro.	פְּתִי Insipies, puul⁹. stult⁹
פְּרִיק	Diuisio, dilaceratio.	פְּתָאִים Insipientes, paruuli.
פְּרִשׁ	Eques.	פְּתִיּוֹת Persuasio, deceptio, illecebra.
פְּרִשִׁים	Eqtes. f. vngulæ.	פְּתַח פְּתָחִים Ostiū, porta, ia
פְּרִשָׁה	Declaratio, explana	פְּתָחוֹן Aptura. (nuā, fores.
פְּרִשׁ	Stercus, fim⁹. (tio.	פְּתִיּוֹחִי Sculpturę, cælaturę.
פְּרִשָׁנוֹן	Exemplar. syrū est.	פְּתִיּוֹת Gladii, lāceę. f. noua
פְּרִשְׁדָּנָה	Stercus alui.	culæ acutæ. (plicatis
פְּרַת	Euphrates.	פְּתִיל Filū. f. vita ex filis di
פְּרַתָּם	Inclyt⁹. p̄fect⁹, p̄ses.	פְּתִילָתָל Peruersus, puerfa.
פְּרַתְּמִים	Inclyti.	פְּתִן Asp̄s. f. basiliscus.
פְּרַשׁ	Multitudo. f. scel⁹. se	פְּתַע Subito, fortuito.

פְּתִירוֹן Interpretatio.	צוֹאֵה. 1. צוֹאִים Sordes. didi.
פְּתִישׁוֹן Exemplar.	צוֹחָה Clamor, vociferatio
Ⓒ De incipientibus	צוֹלָה Profundū. (vlulat).
a littera צ cadit.	צוֹם צוֹמֹת Ieiuniū, ieiunia.
צֶאֱה Sordes	צֶאֱל Vmbra
צֶאֱו Ouis, pecus.	צֶאֱנָה Oues צוֹף Fauus.
צֶאֱנָן Exitus.	צֶאֱפֶת Inundatio. (latio.
צֶבֶּ Tegnē. 1. plaustrū testū	צֶבֶּקָה. 1. צוֹק Angustia, tribu
צֶבִים Lecticæ.	צֶבֶר Petra acutissima, cul
צֶבָא Exercitus, militia.	ter. 1. gladus, nouacula. 1. no-
צֶבָאוֹת Exercitus, turmæ.	men prouinciæ. s. tyrus.
צֶבֹו Volūtas. syrum est.	צֶבֶר Petra, fortis. 1. deus.
צֶבִי Hinul, capol. 1. iclyt	צֶבֶרִים Fortes, petre, rupes.
צֶבֶע Tictura. s. diuersorū color	צֶבֶרֶא Collum, ceruix.
צֶבֹוֹר Cōgregatio, aceru.	צֶבֶרֶיִם. 1. צוֹרֶיִם Colla.
צֶבֶת Manipulus.	צֶבֶרָה Forma, figura.
צֶדֶ Lat. לצד Cōtra. syr. ē.	צֶבֶח Candidus, clarus.
צֶדִים Latera, hostes.	צֶבֶחֹת Verba clara, & plana
צֶדִדִים Latera.	צֶבֶחֹת Idē ē. 1. splēdores.
צֶדָה Cibaria, viaticum.	צֶבֶחִיהָ Siccitas. 1. loc. arid.
צֶדִיהָ Insidiatio, insidię.	צֶבֶחִים Loca arida, & sicca.
צֶדִיד. 1. צֶדֶ Venatio. ator.	צֶבֶחֶן. 1. צֶחֶה. 1. Putredo. 1. faetor
צֶדִים Venatores. 1. hostes.	צֶחֶק Rifus. 1. ludus.
צֶדֶקָה. 1. צֶדֶק Iustitia.	צֶחֶר Candidū. 1. nitidū.
צֶדִיק Iustus.	צֶחֶרוֹת Nitentes.
צֶהָב Flau. 1. color auri. 1.	צֶיִ Naui. 1. trieris.
צֶהָר Fenestra. (fulgēs.	צֶיהָ Siccitas, solitudo. de/
צֶהָרִים Meridies.	צֶיוֹת Loca, sicca. (fertū
	צֶיוֹן Sitis. 1. loc. sicc. 1. sicci
	(tas.

צִיִּים Naues, trieres.	צִמָּאִים Sitientes.
æthiopes, dæmonia, vel bestiaæ feræ.	צִמָּאוֹן Sitis, vel dipsas.
צִיּוֹן Titulus, tumulus.	צִמְצִימָה Cincin ⁹ capillorum, vel coma capitis, vel id quod intrinsecus latet.
צִיּוֹנִים Speculæ.	צִמָּת Idē est. s. turpitudō, secundum beatū Hierony.
צִיָּץ Flos, ala, pēna, lamia	צִמָּת Par. s. iuga vnū. s. alio
צִיּוֹם Picturæ. s. celature, flores. (s. cardo.	צִמָּד Iugale. (rū aialitū.
צִיר Legat ⁹ , nūci ⁹ , dolor	צִמְדִים Armilla. llæ.
צִירוֹם Dolores, errores, cō	צִמְדִים Germen.
צִיּוֹת Fimbria. (pages.	צִמָּים Sitientes, vel illi q̄ habitāt in desertis, & habēt lō
צִיצַת Cicin ⁹ capitis. s. flos	צִמָּים Lana. (gā comā.
צִלָּל Vmbra.	צִמָּר Medula, vel cacumē, vel summitas arboris.
צִלָּלִים Vmbra.	צִמְרַת Ascella. fin ⁹ . s. caldaria
צִלָּלִים Subcinerici ⁹ panis.	צִמְרַת Phiala, vel vas.
צִלָּחַת Ascella. fin ⁹ . s. caldaria	צִמְרַת Spina, vepres, lācea.
צִלוֹחִית Phiala, vel vas.	צִמְרַת Lanceæ. s. fudes.
צִלָּם Imago, similitudo, statua	צִמְרַת Scutum.
צִלְמוֹת Imagines, similitudines	צִמְרַת Loc ⁹ obscur ⁹ . (ligo.
צִלְמוֹן Loc ⁹ obscur ⁹ . (ligo.	צִמְרַת Spinae, vel arma.
צִלְמוֹת Vmbra mortis. s. ca	צִמְרַת Aridum. siccū.
צִלְעָה Costa, tablā. s. nomē loci	צִמְרַת Humilis, modestus.
צִלְעִים Latera, tabulæ, costę	צִמְרַת Humiles.
צִלְצָלִים Cimbalum, obumbrans, vel gurgustium.	צִמְרַת Circumuolutio.
צִלְצָלִים Cimbala.	צִמְרַת Cidaris
צִלְצָלִים Rubigo.	צִמְרַת Gen ⁹ vasīs vt lagūcu
צִמָּא Sitis	צִמָּא Sitiens.
צִמָּא Sitis	צִמָּא Carcer. (la.
צִמָּא Sitis	צִמָּא Fistula. s. canal. s. cataracta

צְנִיתָר Canalis. f. rostrum.	צְפַרְנִים Vngues.
צְנִיתָרוֹת Rostra. (iceffus.	צְפַרְדֵּעַ Rana.
צְעָדָה. f. צְעָדָה Gressus, passus	צְפֹתָ Caput. f. colūne. (tor
צְעָדִים Gressus. in plu.	צְפֹתָ. f. צְפֹתָ Inundatio. f. fœ
צְעָף Gen ⁹ , vestis. f. terristrū.	צְקוֹן Tribulatio. Esa. 26.
צְעָצָע Statuari ⁹ , rii.	צְקָלוֹן Pera pastoralis.
צְעָקָה Clamor.	צָר Angustia, tribulatio.
צְעִיר Minim ⁹ , mior. puul ⁹ .	צָרִי Angustias. f. tribulās. f. hostis
צְוֹפָה Speculator. f. cōtēpla	צָרִי Hostis. f. tribulans.
צְוֹפִים Speculatores. (tor.	צָרִים. f. צָרִים Hostes. f. tri
צְפוּי Coopertorium.	צָרִים. f. bulantes.
צְפִיחָה Scyph ⁹ . f. phiala, lechi	צָרִי Lapillus. f. gleba par
צְפִיחִית Laganum. (th ⁹ .	צָרִי. f. fasciculus. f. facculus.
צְפוֹן Aqlo. f. ps septētriona. f.	צָרוֹת Sacculi. f. fasciculi.
צְפוֹן Abscōditū, arcanū.	צָרֶת Cicatrix quæ fit ex
צְפוֹנִי Aquilonaris.	צָרֶת. f. combustione.
צְפֻנָה Saluator mūdi	צָרָה Angustia. f. tribulatio
vel absconditorū repertor.	צָרִי Resina. f. theriaca.
צְפֻעַ Regul ⁹ , aspis. f. basilisc ⁹ .	צָרוּחַ Turris.
צְפֻעוֹנִי Idem est.	צָרוּחִים Antra.
צְפֻיעַ Fimus, stercus.	צָרֵעַ Leprosus.
צְפֻפָה Supficies. f. gen ⁹ sali	צָרַעַת Lepra, vel plaga.
צְפֻרָא Mane. syrū est. (cis.	צָרַעָה Nomen reptilis, scilicet
צְפֻרָה Contritio, vel senten	צָרַעָה. f. cet scabrones.
tia mane. f. corona. f. sertū.	צָרָף Conflator, vel argen
צְפֻיר Hircus.	צָרָף. f. tarius, vel aurifex.
צְפֻיר Auis, volucris, passer.	צָרַפָת Nomen prouinciæ.
צְפֻרָן Vnguis. f. vngula.	צָרַפָת. f. scilicet sarepta, vel Fracia.

De incipientibus a littera ק Quoph.	קדם Coram ante. syrū est
קאת Nomen auis. scilicet onocrotalus.	קדמאה קדמתא Prim ⁹ . a. sy
קב Gab ⁹ , gen ⁹ mēsurę.	קדמות Antiquitas. (rū ē
קבה Vētricul ⁹ . l. stomach ⁹	קדמוני ⁹ . l. Antiqu ⁹ . l.
קבה Lupanar, p ⁹ stibulū.	קדמונה Idē foe.
קבל Corā. l. cōtra, è regiōe	קדרנית ⁹ . l. קדרות ⁹ . l. Nigredo.
קבל Idem est. syrū est.	קדוש ⁹ . l. קדשים ⁹ . l. Sāctitas. l. Sāctificatio.
קבל כל Propter, p ⁹ pterea,	קדושים ⁹ . l. קדשים ⁹ . l. Sāctificata
ideo eo qđ, quomō, secun	קדוש ⁹ . l. cōsecrata. l. sāctuarīa. tates.
dum, sicut, ergo, quā muis,	קדוש ⁹ Sāctus. l. sāctificat ⁹ .
statim, post. syrū est.	קדיש ⁹ Sāctus. syrū est.
קבל Aries, machina.	קדש ⁹ Scortator. l. escemiāt ⁹
קבלה Receptio. (ra capit ⁹ is.	קהל Cōgregatio, ecclesia.
קבע Galea. l. alia armatu	קהלת Ecclesiastes.
קבעת Fex. l. fundus calicis.	קו Linea, regula. l. norma.
קבוצה ⁹ . l. קבוץ ⁹ . l. Congrega	קול Vox, sonitus.
tio. l. collectio. l. cōgregat ⁹ .	קומה Statura, altitudo.
קבורה ⁹ . l. קבר ⁹ . l. Sepulchrū. l.	קומה קמה Seges קומה Erectio.
קבורים Sepulchra. (sepultura	קוממיות Idē est. l. libertas.
קדקד Vertex.	קוץ Spina, vel vepres.
קדה Casia, species. aroma	קוצים Spinae. (ma.
קדחת Febris. (tica.	קווצת Cincini capit ⁹ is. l. co
קדמת ⁹ . l. קדמה ⁹ . l. קדם ⁹ . l. Ante	קור Tela קור Frigus.
olim. l. initiū, antiquus. l. re	קורה Tignū, vel trabes.
gio orientalis. l. antiquitas.	קרות Tigna. l. cōtingētia.
קדים Ventus orientalis.	קטב Morsus, succisio. con
	fringens.

קַטַל Interfectio, occisio.	מִינְיָא, villipēdū. (nie. vt sup̄)
קַטַלָא Idem. syrum est.	קִי קָלוֹן Vomitus, ignomi
קָטוֹן. פ. קָטוֹן Paruus, minor,	קָלִיס Derisus. P. illusio.
minimus.	קָלִיסָה Irrisio.
קָטַנִים Pusilli, pui, minimi.	קָלַע Fūda. P. fundibularis
קָטַרְתַּת Sufumigatio, incē-	קָלַעִים Fundibularii.
sum, thimiama, sacrificiū.	קָלֶשׁוֹן Tridēs קָמַח Farina,
קָטַר. פ. קָטוֹרָה Idem est.	קָמֶשׁ קָמֶשִׁנִים Vrtica. cæ,
קָטַר Fumus, vapor.	קָז. פ. קָזֶן Nidus.
קָטוֹרוֹת Disposita. P. ligata.	קָנִים Mansuiculæ.
קָטַרִין. פ. קָטַרִין Compages,	קָנָא Zelator.
colligaturæ. syrum est.	קָנָאָה Zelus, æmulatio.
קִי Vomitus.	קָנָאוֹת Zelotypiæ.
קִי קָלוֹן Vomitus ignominie	קָנָה Arundo. P. calamus.
קָלוֹן. פ. קָלוֹן Estiuū tps. sy. ē	קָנִים Calami.
קָלוֹן. פ. קָלוֹן Pactū, foed. sy.	קָוִנָה Lamētatio plāctus.
קָלוֹן. פ. קָלוֹן Aestas. P. est. P. fruct. (ē.	קָנִין Emptio, possessio,
קָלוֹן. פ. קָלוֹן Hædera.	substantia.
קִיר Paries, murus.	קָנָמֶן Cinamomum.
קָל Leuis, velox.	קָסֶס Haritolatio, diuinationo
קָלִים Veloces קָל Vox. sy. ē	קָסֶמִים Diuinationes.
קָלִל Lucidū, tersū, cādēs.	קָסֶת Atramentarium.
קָלִלָה Maledictio.	קָוֶע Princeps, vel nomen
קָלִלָתַת Caldaria.	propriū nationis. P. regiōis.
קָלֶט Cōtractū. P. mēbrū.	קָעֶקַע Stigma. P. tizatio.
קָלִי Polenta. P. grana tri-	קָעֶרָה Scutela. P. acceptabu
tici torrefacta igni.	קָפָאוֹן Nix. Pm btm̄ hie. (lū
קָלוֹן Inhonoratio, igno-	קָפָד Hericius.

קַפְדָּה Sciffio. l. p̄ciffio. l. an gultia, fm bt̄m Hierony.	קָרַב Bellum. l. prælium.
קַפֵּז Hericius.	קָרְבוֹת Bella.
קָץ Finis. l. extremum.	קָרְבָה Appropinquatio, ad
קָצַב P̄ciffio. l. sculptura.	קָרְבַת Idem est. (heſtio
קָצְבִי Extrema.	קָרוֹב Propinquus. l. p̄ximus
קָצוּבוֹת Tonſæ, ſ. oues.	קָרְבָן. l. קָרְבָן Oblatio. l. mu-
קָצָה. l. קָצָה Finis, extremū, ſummittas. l. terminus.	קָרְדָם Securis. (nus.
קָצוֹת Fines, nouiffimi. l. ſumittates. margies, extreme.	קָרְדָמוֹת Idem est.
קָצוֹת Idem est.	קָרִי Accidēs, caſus, euētus.
קָצִים Fines, nouiffimi.	קָרְיָה. l. קָרְתָא Ciuitas.
קָנָצִים Idem est קָצָה Git.	קָרְיָא. l. קָרְתָא Ciuitas. ſy. ē.
קָצִין Princeps, vel dux.	קָרְיָתָא Ciuitas. l. ciuitates.
קָצִינִים Principes, duces.	קָרְיָתִים Ciuitates. l. nomen propriū loci.
קָצִיעָה Caſſia. l. nomē. p. ſoc.	קָרִיות Ciuitates.
קָצָף Furor, ira, indignatio.	קָרַח Caluus.
קָצֵר Breuis. l. anguſtus.	קָרַח Gelu, vel glacies.
קָצֵר Abreuiatio.	קָרַחָה Caluitium.
קָצִיר Meſſis.	קָרְנִים קָרְן Cornu, cornua.
קָרָה. l. קָרָה Frigus.	קָרְנִים קָרְנִים Cornua.
קָרִים קָר Frigidus, frigidū.	קָרְנוֹת. l. קָרְנוֹת Cornua.
קָרְקָר Refrigerium, vel no- men propriū loci. (tio.	קָרְסִי Circulus, vncinus. l. ſibu
קָרִיאָה Vocatio. l. lectō, p̄dica	קָרְסָל Talus pedis. (la-
קָרַב Accedēs. l. appropinquās	קָרַע Sciffura. l. ruptura.
קָרַב Intra, vel medium.	קָרַע Exciffio, vel cōciffio, exciffor, vel ſtimulator.
	קָרַעַע Pauimētū, fūdus, ſolū.

Tabu

קָרְשִׁים Tabula.læ.	רָאָה Nomen auis.f.ixon.
קֶשׁ Stipula.	רִאִים Rhinoceros, vel unicornis.
קִשָּׂא Cucumer.	רֹאשׁ Caput, princeps, dux, principium, initium, fel, cacumen, vertex, summitas, paupertas, venenū. (ces.&c.
קִשׁוּאִים Cucumeres.	רֹאשִׁים Capita, principes, duces.
קִשְׁבִּי Auscultatio.l.intuitus, vel attentio.	רֵאשׁוֹת Loc ⁹ i q ⁹ caput re-
קִשָּׁה Durus.l.induratus.	רֵאשִׁית Principiū. (clinaf.
קִשְׁיָי Durities.	רֵאשׁוֹן Prim ⁹ ראש Paupertas
קִשְׁוֹת Thuribula.l.cratera.	רֹבֵב Multus, multitudo vel magnus, princeps.
קִשְׁמֵת Veritas, firmitas.	רֹבֵי Multiplex.lices.
קִשְׁמָא Idem.syrum est.	רֹב Satis, sufficit.
קִשְׁמָה Agna, ouis.	רֹבֵת.l.רֹבֵת.l.רֹבֵת Multa, vel magna.
קִשְׁמֶת Squamma.	רֹבֵת רֹבֵת Multi, multa.
קִשְׁמִים Squammæ.	רֹבֵת רֹבֵת Iaculator, sagittari ⁹ .
קִשְׁרֵר Colligatio, cōiuratio	רֹבֵת רֹבֵת Magna, magni, principes.syrum est. (lia.
קִשְׁרִים Murenulæ, vel fascies pectoralis.	רֹבֵת רֹבֵת Decē milia
קִשְׁרִים Oues primi tēpis.	רֹבֵת רֹבֵת Multa millia,
קִשְׁתֵּי Arcus.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
קִשְׁתוֹת Arcus.in plu.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
קִתָּרִים Cithara.syrum est.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
Ⓢ De incipientibus a littera ר Res.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
רְאוּת Visio, vel visus.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
רְאִי Idem est.l.aspect ⁹ .l. foeditas.l.obscenū.l.turpe.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
רְאוּת Pertinēs, fox.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.
רְאִי Speculum.	רֹבֵת רֹבֵת Idem est, vel decem millia.

Quae

רַבַּעַ Quadrum, vel quad- dratum, vel quadrāgulū.	רָהַב Supbus. f. superbia.
רַבִּיעוּת Quarta pars. f. רַבִּיעוּת	רֵהָבִים Superbiæ.
רַבִּיעוּת Quart^a. ta.	רֵהָמִים Canales. f. laq̄aria.
רַבִּיעוּת Quartⁱ. f. רַבִּיעוּת	רֵיב Iurgiū, litigiū, rixa,
רַבִּיעוּת Quartⁱ. f. רַבִּיעוּת	רֵיבֹת Lites. (lis, causa.
רַבִּיעוּת Quartⁱ. f. רַבִּיעוּת	רֵיב Ebri⁹, saturat⁹, irrigu⁹
רַבִּיעוּת Latus, acubatio.	רֵיב Ebria, saturata. f. irriguū
רַבִּיעוּת Generatio. f. stirps.	רֵיב Aspectus. f. intuitus,
רַבִּיעוּת Cubile. f. accubatio.	רֵיב species, visio. f. yrum est.
רַבִּיעוּת Furor. f. yrum est.	רֵיב Inebriās. f. refrigeriū
רַבִּיעוּת Gōmatio. f. cōturbatio.	רֵיב רוּחַ. f. רוּחַ Spaciū. refrigeriū
רַבִּיעוּת tremor. f. cōcussio. f. tumult⁹	רֵיב Spiri⁹, vē⁹. f. aer, halit⁹
רַבִּיעוּת Pes, vel vice.	רֵיב Idem. f. yrum est.
רַבִּיעוּת Pedes.	רֵיב Venti, spiritus.
רַבִּיעוּת Aque pedū. f. vrina	רֵיב Pala. (hiero.
רַבִּיעוּת Pedes. f. yrum est.	רֵיב רוּחַ Naues. f. vestes. fe. b.
רַבִּיעוּת Nomen fontis.	רֵיב רוּם. f. רוּם Altitudo, exalta
רַבִּיעוּת Ducat⁹, principat⁹,	רֵיב רוּם Idē ē. f. supbia. (tio.
רַבִּיעוּת purpura. (tor. רֵיב רֵיב רֵיב	רֵיב רוּם Exaltatio, altitudo.
רַבִּיעוּת Sufurro. f. murmura	רֵיב רוּם. f. רוּם Fel, venenum,
רַבִּיעוּת Diuisiones, scissuræ	רֵיב רוּם amaritudo. (macies.
רַבִּיעוּת Subito, punctus, re-	רֵיב רוּם Attenuat⁹. f. macilētus. f.
רַבִּיעוּת pente, vel momentum.	רֵיב רוּם Sterilis, tenuis, macilēta.
רַבִּיעוּת Momenta.	רֵיב רוּם Tenuitas. f. macredo.
רַבִּיעוּת Terror, congre-	רֵיב רוּם minor.
רַבִּיעוּת gatio, vel consensus.	רֵיב רוּם. f. רוּם Secretum, myste-
רַבִּיעוּת Pallium.	רֵיב רוּם ritum, sacramentum.
רַבִּיעוּת Teristra.	רֵיב רוּם. f. רוּם Mysteria. f. yrum ē
	רֵיב רוּם Prin

רָזוֹן Princeps, tyrānus.	gumentarius, vel mercator.
רָזְנִים Príncipes, tyranní.	רְכָלִים Negotiatores.
רָחֵב Latitudo. f. dilatatio.	רְכוּל Sufurro, criminator.
רָחֵב Lat ⁹ , dilatat ⁹ , spacios ⁹ .	רֶכֶס רֶכְסִים Mōs asp aspera
רָחֵבָה. f. רָחֵבָה Platea.	רְכוּשׁ Substantia.
רָחוּבוֹת Plateæ.	רֶכֶשׁ Veredarius, stupor,
רָחֵל Ovis, agnus.	dromedarius, vel genus
רָחִם. f. רָחִם Vulva, vterus.	animalis velocissimi.
רָחִם Misericordia.	רֶם Excelsus. f. alt ⁹ . f. eleuat ⁹ .
רָחִים Miæ. f. miseratiões.	רְמִים Excelsi.
רָחוּם Misericors. maf.	רָמָה Excelsa, exaltata, vel
רָחֲמִית Misericors. fœ.	locus excelsus.
רָחֲמִיּוֹת Misericordes. fœ.	רְמוֹת Excelsæ. f. lapides p̄cio
רָחֵמָה Miam consecuta.	רְמֵה Vermis, tineæ. (f.)
רָחִיּוֹן Miæ, miseratiões. sy. ē	רָמִיָה Fraus, dolus.
רָחִם Nomē auis. f. porphyrio	רָמֵת Sanies, fm. b. Hiero.
רָחֵצָה. f. רָחֵץ. Lauacrum.	Itē רָמָה posuit. sy. ē. Dañ. 7
רָחוֹק Procul. longe.	רָמַח Lācea. f. hasta. f. pugio
רָמַט Tremor לִיחַ Odor.	רָמָחִים Lanceæ.
רָחִים Molæ.	רָמֵכָה רָמֵךְ. f. Aeq. æ.
רָחִיקִים Inane, vanū, va	רָמֵן Malum granatum,
רָחִיר Saliva, albugo. (cuū.	vel malum punicum.
רָךְ Tener, delicat ⁹ , molis.	רָמֵשׁ Reptile, motabile.
רָחִים Teneri.	רָנָה. f. רָנָה Exultatio, laus,
רָחִיב. f. רָחִיב Equitatus, cur	canticum, clamor.
rus, quadrigua.	רָנָן Struthio. f. pauo
רָחֵב Mola inferior, ascēsus.	רָחִים Gutta, stilla, fissura,
רָחֵל Aromatarius, pi	רָחִים rima, Ros.

Fres

רֶסֶן Frenum.	רֶפְאוֹת Idem est.
רַע Malus, pessimus.	רֶפְאִים Gigātes. l. robusti.
רַעִים Mali, pessimi.	רֶפְיָדָה Stratū. l. reclinatoriū
רַעֲב Fames.	רַפָּה Laxus, dimissus, infirmus
רַעֲכוֹן Idē. l. frumentum.	רַפְיוֹן Diffolutio, relaxatio.
רַעֲד Tremor.	רַפְסָדוֹת Ratis, rates.
רַעָה Mala. l. malitia, malū	רַפְשָׁ Gōculcatio. l. coenū.
רַעוֹת Mala. l. tribulatiōes.	רַפְתָּ Bouilæ. l. stabulum.
רַעִים רַעָה Pastor, pastores.	רַץ Cursor, currens.
רַעָה. l. רַע Socus, amicus.	רַצִּים Currentes.
רַעִים Socii. (afflictio.)	רַצוֹן Volūtas, beneplacitū
רַעֵ Cogitatio. l. malū. l.	רַצַּח Occisio, interfectio.
רַעִי Pastus, pasqua.	רַצְפָּה. l. רַצֵּף. l. רַצְפָּה
רַעָה. l. רַעִיהָ Amica, pxima.	culus ignis. l. pruna. l. carbo.
רַעוֹת Proximæ.	רַצְפִּים Prunæ.
Item רַעֵ vociferatio, vltula	רַצוֹף Pavimētū. l. stratum.
tio, vel tubilatio. (fictio.)	רַק Tātūmodo, solūmodo,
רַעִיוֹן. l. רַעוֹת Cogitatio. l. af	do, quippe, namque, verūtamen.
רַעוֹת. l. רַעוֹא Voluntas, be	רַקִּיק Laganū. l. placēta te
neplacitum. syrūm est.	רַק. l. רַק Vacuus, inanis. (nuis.
רַעֵל Crapula. sopor. l. tre	רַקִּים רַקִּיהָ Vacui, vacua.
רַעֵלוֹת Mitræ. (mor.)	רַקִּבּוֹן Putredo.
רַעֵם Tonitruum.	רַקִּה Tps capitis. Iud. 4.
רַעֲנָן Virens, viridæ, flori	רַקוֹת Macilente. (tari).
cus, vel vberimus.	רַקִּחַ Pigmentari. l. vnguē
רַעֲשָׁ Commotio.	רַקִּחָה. l. רַקִּחַ Confecta, vel cō
רַפְּאִים רַפְּאָ Medicus. icl.	ditum, vel pigmentatum.
רַפְּאוּא Sanitas, medicina.	רַקִּחוֹת Vnguentariæ.

Ver

רְקִמָּה Vestis varii coloris.	שֶׂאֱנָה Rugitus.
רְקוּעִים Extēsiōes. f. lamia.	שֶׂאֱנוֹת Rugitus plu.
רְקוּעַ Extēsiō. f. firmamētū	שׁוֹאָה Defolatio, deuastatio
רִישׁ Paupertas.	שׁוֹאָה calamitas, miseria.
רִישׁ Paup, pauperes.	שֶׂאִיָּה Idem est.
רִישׁ־אֵ. רִישׁ־אֵ. Caput. syrū ē.	שֶׂאֱוֹן Sonitus. f. strepitus.
רִישׁוֹן Licentia, facultas,	שֶׂאֱמַ Cōtēptus. f. despectio
præceptum.	שֶׂאֱלָה Petitio, interrogatio
רִשְׁעִ Impi⁹, re⁹, cōdēnat⁹.	שֶׂאֱלוֹת Petitiōnes.
רִשְׁעָה. f. רִשְׁעִ Impietas, ini	שֶׂאֱוֹל Fouea, ifer⁹, ifernus.
רִשְׁעָה Impia. (q̄tas.	שֶׂאֱנָן Quiet⁹. f. opulētus. f.
רִשְׁף Auis, diabolus, lam	שֶׂלֶּאֱנָן Idem est. (pacat⁹
pas, carbo.	שֶׂאֱרִית. f. שֶׂאֱרִית Reliquū, re
רִשֶׁת Rete. f. reticulum.	שֶׂאֱרִ Carō. (manēs.
רִתֵּת Tremor, horror.	שֶׂאֱרִ Fermentum.
רִתְּמִים Iuniper⁹. eri.	שֶׂאֱת Tumor. f. diuers⁹ co
רִתֵּק Catena. f. lamina.	שֶׂבֶ Can⁹, senex. (lor. f. eleuatio
רִתּוֹקוֹת Catenæ. f. laminae.	שֶׂבִיב Scintilla. f. flamma.
Ⓢ De incipientib⁹ a	שֶׂבִיבִים Scintille. f. tele araneæ
littera ש Sin.	שֶׂבִיבָא Scintilla. f. flāma. sy. ē
שֶׁ Byssus. f. sex. fce.	שֶׂבִיבִין Flammæ. syrū est.
שֶׁשֶׁת Sex. mascul.	שֶׂבִיבָה Sessio, hitatio
שֶׁשִׁים Sexaginta. m. f. fce.	שֶׁבוֹ Lapis p̄ctosus. f. acha
שׁוֹשַׁנָּה. f. שׁוֹשַׁן. f. Liliū. f. rosa.	שֶׁבוּי Captiuus. (tes.
שׁוֹשַׁנִּים Lilia, vel rosæ.	שֶׁבוּיָה. f. שֶׁבוּיָה Captiua.
Itē שׁוֹשַׁן nomē. p. ciuitatis.	שֶׁבוּיָה שֶׁבוּיָה Captiuitas.
שֶׁשֶׁר Color rube⁹. f. minitū	שֶׁבִיבָה. f. שֶׁבוּיָה. f. שֶׁבוּיָה captiuitas
.i. terra rubea. f. sinopis.	שֶׁבִיבָה Trib⁹, familia, vir⁹

ga, vel baculus. sceptrum.	שְׁבִירִים	Contritiones.
שְׁבִימִים Tribus plu.	שְׁבִירוֹן	Contritio.
שְׁבִיחַ Cancellus, rete.	שְׁבִיר	Spes. f. expectatio.
שְׁבִיר Arbor, vepres, ramus.	שְׁבִית. f. שְׁבִית. f.	Reges,
שְׁבִיקָא Sambuca instrumētum musicum. syrum est.		cessatio, habitatio, vel sedes, cathedra, vel sessio.
שְׁבִיל. f. שְׁבִיל. f.	שְׁבִית	Sabbatū. i. requies.
שְׁבִיל Semita. (mur.)	שְׁבִיתוֹן	Requietio, requies.
שְׁבִילִים Spīca, spīcē.	שְׁבִיתוֹת	Sabbata. f. hebdomas
שְׁבִיל Vermis, testudo.	שְׁבִית. f.	Redit⁹, cōuersio
שְׁבִיל Lunula ornāmētū.	שְׁבִיוֹן	Ignorātia, er
שְׁבִיעַ Septem. fce. f. septu-	שְׁבִיוֹת	Ignorantia. (ror.
plum. fce. vel septies.	שְׁבִיָּא	Magn⁹, vel multum
שְׁבִיעַת. f. שְׁבִיעָה. f.	שְׁבִיל	Vxor, coniux.
שְׁבִיעִי Septim⁹. a.	שְׁבִיעוֹן	Infania, amentia.
שְׁבִיעִים Septuaginta.	שְׁבִיר	Pecus, vel armētū. f.
שְׁבִיעַ Septimana. f. hebdo-		primitiuū. f. recens natum.
mas. (mades.)	שֵׁד. f.	Mamma, vber.
שְׁבִיעוֹת. f. שְׁבִיעִים. f.	שְׁדִים	Vbera, mammae.
שְׁבִיעָה Iurāmētū. f. iusiurā-	שֵׁד. f.	Vastatio. f. deuasta
שְׁבִיעֵתִים Septuplum. (dū.	שְׁדִים	Dæmō. ones. (tio
שְׁבִיעֵתִים Septuplū. f. septē.	שְׁדָה	Scyphus. (musica.
שְׁבִיעַ Saturitas, fatietas.	שְׁדוֹת	Vrceoli. f. instrumēta
fertilitas, vbertas, abūdātia.	שְׁדִי	Op̄s שְׁדִים
שְׁבִיג Angustia. f. tribulatio, tremor.	שְׁדָה	Ager, cāpus.
שְׁבִיר Contritio, cōfractio.	שְׁדִים. f.	שְׁדוֹת. f.
vel frumentū, vel alimētū,	שְׁדָמָה	Campus. f. aruum.
vel interpretatio. f. somni.	שְׁדָמוֹת. f.	שְׁדָמוֹת. f.
		Suburba

na, vel vineę, vel valles ra/ שום Alliū שומים Allia.
 mi, vel propagines. שׁוּמָה Prepositū. f. positio.
 שׁוּדְפוֹן Aer corruptus, vel שׁוּעָה. f. שׁוּעָה Clamor, ululat⁹
 ventus vrens. (bularū. שׁוּעַ Magnific⁹. f. potens.
 שׁוּדַר Tabulatū. f. ordo ta/ שׁוּק Armus. f. crus, sura.
 שׁוּדְרוֹת Idē plu. f. laquearia. שׁוּקִים Crura, suræ.
 Et inde verbū שׁוּדַר. f. שׁוּדַר שׁוּק Callis, platea. vicus.
 idest laboravit, vel misit. f. שׁוּקִים Plateæ. vici.
 ordinavit. syrū ē. Daniel. 6. שׁוּר Mur⁹. f. f.
 שׁוּה Agn⁹, pec⁹, ouis, aries. שׁוּרוֹת Muri, vel acervi.
 שׁוּה Testis. (grex. שׁוּרִיא Muri. syrū est.
 שׁוּהֲתָא Testimoniū. sy. ē. שׁוּר Bos שׁוּרִים Boues.
 שׁוּהֶם Onix, lapis p̄ciosus. שׁוּוֹן Gaudium, vel letitia.
 שׁוּהֶר Ornāmētū, equor. שׁוּחַד Mun⁹. f. donū. Et in
 שׁוּהֶרֶנִים Bulle. f. lune. (f. lūa de verbū שׁוּחַד .i. donavit,
 שׁוּחַה Tēpestas. sonit⁹ vel munera dedit. f. accepit.
 vanū, clamor, desolatio, fremi שׁוּחַת Curuatio, vel iterit⁹.
 שׁוּחַ Vanum, frustra. (t⁹. שׁוּחִיטָה Iugulatio. f. occisio.
 שׁוּחַה Cōuersio, redit⁹, auer שׁוּחִיטָה Polīt⁹. f. purissimū.
 שׁוּחַה Senect⁹, seniū. (sio. שׁוּחִיטָה Aurū purissimū
 שׁוּחַה Calx, vel cinis. שׁוּחִיטָה Sagitta vulnerās. f.
 שׁוּחַה Fouea. limata. f. polīta, vel acuta.
 שׁוּחַה Flagellum. שׁוּחַה Leæna, aspīs.
 שׁוּחַה Flagella שׁוּחַה Ram⁹ שׁוּחַהֲתָ Gen⁹ gūmi. f. onycha
 שׁוּחַהֲתָ Rami. f. sagenę. f. cultri שׁוּחַה Vlcer, vel scabies.
 שׁוּחַהֲתָ Cōmorātes. i. Pa. 2. שׁוּחַה Renacentia, quæ spō
 שׁוּחַה Sinus, vel ora infe/ te nascuntur.
 rior vestimentī. שׁוּחַה Nomē auis. f. claus.
Tabu

שִׁחִף	Tabulatum, vel stratum ligneum.	שִׁמְרָן	Inundans.
שִׁחָפֶת	Egestas. l. febris.	שִׁמְרָן	Executor. l. exactor, p̄tor. l. p̄ceptor. fm. b. hie.
שִׁחָן	Superbia.	שִׁמְרִים	Maḡri, executores.
שִׁחָק	Coelū, æther, nubes, vel puluis tenuissimus.	שִׁמְרָן	Latus. fyrum est.
שִׁחָקִים	Coeli, nubes. in plu.	שִׁי	Munus.
שִׁחֹק	Risus, ludus.	שִׁיא	Eleuatio. l. superbia.
שִׁחַר	Mane, aurora, diluculū. l. lux matutina, ortus.	שִׁיג	Diuersoriū, negociatio
שִׁחַר	Niger, vel carbo.	שִׁיחַ	Virgultū, arbor, gemē. l. eloquiū. l. meditatio. l.
שִׁחַרְחַרְהָ	Nigra. l. fusca.	שִׁיחִים	Arbores. (exercitatio
שִׁחַרְחַרְתִּי	Idem est.	שִׁיחָה	l. שִׁיחָה. l. Fouea. eē.
שִׁיחַרְחַרְהוֹר	Nomē fluuii egypti	שִׁימָה	Remigatio.
שִׁחַרְרוֹת	Pueritia. l. voluptas fm beatū hiero. l. nigredo.	שִׁילָה	Mittēdus, fm beatū
שִׁחַת	Interiorius, fouea, corruptio.	שִׁילֹחַ	Idē ē. l. nomē fluuii.
שִׁחִתוֹת	Internitiōes. l. peccata.	שִׁיָּן	Urina.
שִׁחִיתָא	Deceptio. fyrū est.	שִׁירָה	l. שִׁירָה. l. Cāticū. l. carmē
שִׁטִּים	Genus arboris.	שִׁירוֹת	l. שִׁירוֹת. l. Cātica, car
שִׁטִּים	Præuaricationes. l. infania. vel auersiones.	שִׁירָא	Armilla. æ. (inīa
שִׁטְוָן	Aduersari⁹, diaboli⁹, cōtrari⁹, declinās. l. avia recta	שִׁישׁ	Marmor.
שִׁטְנָה	Inimicitia, vel aduersatio, vel nomen putei.	שִׁית	Vepres, spina.
שִׁטְף	Inundatio, diluuiū.	שִׁיבָת	Cubatio. l. cōcubit⁹
		שִׁכּוֹר	Gallus, vel vir.
		שִׁכְחָה	Oblitiō.
		שִׁיכּוֹל	l. שִׁיכּוֹל. l. Sterilitas. l. or
		שִׁכּוֹל	Orbatus. (batio.
		שִׁכּוֹלָה	Orbata.

שָׁבֵל Intellectus, eruditio disciplina, scientia.	ritas. f. quies. f. abundantia.
שְׁכַלְתָּנוּ Idem. syrum est.	שְׁלוּלָה Culpa, error, delictum, vel blasphemia, negligentia.
שֵׁכָם Humerus, scapula. f.	שְׁלוּלָה Idem. syrum est.
pars, vel nomen propriū loci. Genesis. 33.	שְׁלוּלָה Coturnix. ices.
שְׁכָמִים Clavi, spinæ.	שְׁלוּלָה Emissiones, vel do nationes, vel munera.
שְׁכִיז Culter, gladius. (n)	שְׁלָחִים Propagines. f. rami.
שְׁכִיז. f. שְׁכִיז Habitator. f. vici	שְׁלָחִים Idem est.
שְׁכִיז Ebruius, temulentus.	שְׁלָחַר. f. שְׁלָחַר Arma. scilicet missilia, vel gladius. f. pugio
שְׁכִיז Ebrietas.	שְׁלָחַר Mensa mese
שְׁכִיר Ciceræ. f. ebrietas.	שְׁלָחַר. f. שְׁלָחַר Dominas. f.
שְׁכִיר Mercenarius, vel conductus.	שְׁלָחַר Idem. syru ē. (potēs.
שְׁכִיר Mercēs, precium.	שְׁלָחַר. f. שְׁלָחַר Principes. f.
שְׁכִיר Lacuna, vel pelu sus, vel rete.	שְׁלָחַר. f. שְׁלָחַר clypei. f. arma. f. armatura.
שְׁכִירָה Conducta.	שְׁלָחַר Potēs. pualēs. i gñe. f.
שָׁל Error. f. temeritas.	שָׁל Dolus, vel error.
שָׁל Spoliū, preda.	שָׁל Illuies secūdmārū. Deu. 28
שָׁלִים Iūcturæ. f. cōnexiōes	שָׁלִים Nomē auis. f. mergul
שָׁלִים. f. שָׁלִים Nix.	שָׁלִים Protectio, vel missio vel nomē proprium portę
שָׁלִים. f. שָׁלִים Flamma.	שָׁלִים Pax, concordia, sa nus. pacificus, vel sospes.
שָׁלִים. f. שָׁלִים Flāma dñi. f. flā ma, flāma magna. f. fortis.	שָׁלִים Idem plu.
שָׁלִים Quietus, opulētus. f. foelix	שָׁלִים Retributio. f. restitutio
שָׁלִים Abūdātes pacifici.	שָׁלִים. f. שָׁלִים Idem plu.
שָׁלִים Pacificatio, prospe	Per

שלם	Perfectus, vel consumatus. f. cōpletus. f. pacificus.	שמאל	Sinistra.
שלמים	Idem plu. (fica.	שמאלי	Sinister.
שלומה	Perfecta, integra, pacifica.	שמאלית	Sinistra.
שלומות	Perfecte. pacifice.	שמח	Letus gaudens.
שלמות	Sulamitis, idest pacifica, vel perfecta.	שמחה	Lætitia, gaudium.
שלמה	Vestimentum, vel vestis, vel pallium.	שמחות	Lætitiæ.
שלש	Tres, vel tria.	שמירה	Remissio.
שלשת	f. שלשה. Tres. mascul.	שמים	Cœli Idē. f. y. ē
שלוש	Trinitas.	שמכה	Opertoriū, palliū.
שלשים	Triginta.	שמלה	Palliū, vestimētū.
שלושי	Tertius.	שמלות	Idē plu. f. stollæ.
שלשית	Tertia. f. שלושיה.	שמן	f. שמן Oleū. f. vnguētū
שלשים	Tertii. f. שלישים.	שמן	Pinguis.
שליש	Mēsurā tripl. f. triū digitorū. f. dux. f. princeps.	שמן	Pinguedo. crassitudo
שלשם	Nudiustertius.	שמנה	Octo שמניו Octauus
שם	Nomen, vel fama.	שמנית	Octaua.
שמות	Nomina.	שמנים	Octoginta.
שמה	f. שם. Ibid, illic, illuc.	שמועה	f. שמע. Auditiō, vel auditus, fama, rumor.
שמה	f. שממה. Desolatio, stultitia.	שמעתים	Resonātes. i. Para. 2
שממות	f. שממון. Idē ē. (por	שמצה	f. שמיץ Parum, paululum, pauxillum, ignominia, vel infamia.
שממות	f. שמות. Desolatiōes	שמיר	Adamas, veḥps, spina
שומם	Desolatus, stupefactus, mærens.	שמרה	Custodia.
שממית	Aranca. f. stellio. se-	שמורים	Custodiæ.
		שמרים	Fæces.

שמש Sol.	שנתים Duo anni. l. biēniū.
שמשות Propugnacula, vel fenestrae.	שסע Diuisio, vel scissio, scilicet vngulae. Leuit. ii.
שמשא Sol. syrū est. Et inde verbum שמש idest mi nistravit. syrū est.	שעה. l. שעתא Hora tps. sy. e
שן Dens, ebur, coccinū.	שעמה Calcatio, cōculcatio vel pompa, fm beatū Hie.
שנים Dentes.	שעמנד Vestis ex lana & li no contexta.
שנאה Odium.	שעל Pugillus, vel pugno.
שנאן Abūdās. l. cert ⁹ or do cœlestis hierarchiæ.	שעלים Pugilli.
שנה Annus.	שועל Vulpes.
שנות vel שנים Anni.	שעף Cogitatio, ramus.
שנת vel שנה Somnus, dor mitio, sopor.	שעפים Cogitatiōes, rami.
שונא Odiēs, vel inimicus.	שער Porta.
שונאים Inimici, odientes.	שערים Portę. l. extimatiōes l. cētuplū, fm beatū Hiero.
שנהבים Dētes elephātorū.	שערורה Horribile. l. turpitu do, vel nigredo.
שונים Mutantes. l. mutati.	שערוריה. l. שערוריה Idē ē vel horrēda, vel horribilita.
שונות Mutatę. l. diuersæ.	שוער Ianitor. (stas.
שנות Mutatio.	שערה. l. שער Horror. l. tepe
שנים vel שני Coccinum, vel duplicia.	שער Capillus.
שנים. l. שני Duo. bini, vel ambo, vterque.	שערות. l. שערות Capilli.
שני Secundus, alter.	שעורה Ordeum.
שנית. l. שניה Secunda.	שעורים Ordea.
שניה Narratio. l. fabula.	שעיר Hædus, hircus, pilosus, hispīdus, dæmon.

Capra

שְׁעִירָה Capra.	שְׁפֵלָה Cāpeſtria, humilitora.
שְׁעִירִים Hirci, dæmones,	שְׁפִלוֹת Humilitas.
vel pilloſi, vel ſtillæ, vel	שְׁפִם Os, bucca.
pluuiæ. Deuterono. 32.	שְׁפֹן Cunicul ⁹ , cirogryll ⁹ .
שְׁעִירוֹת Pilloſæ.	שְׁפָנִים Cuniculi.
שְׁעִיּוֹת Delectationes.	שְׁפַעַת vel שְׁפַע Inundatio,
שְׁפָאִים. 1. שְׁפָיִם Colles,	globus, impetus.
vel montes excelfi.	שְׁפָק vel שְׁפָק Sufficientia,
שְׁפָה Labium, vel extre-	faturitas, comploſio, op-
mitas. (ora.	preſſio, percuſio.
שְׁפָתַיִם. 1. שְׁפָתוֹת Labia. 1.	שְׁפָר. 1. שְׁפָר Pulchritudo.
שְׁפָר Solus, arrogans, ela-	שְׁפָר Buccina, tuba, cornea
tus, cōtrit ⁹ , vel velociter,	שְׁפִיר Pulcher. 1. decor ⁹ . ſy. ē
vel feſtinanter, ſecundum	שְׁפִירִי Solium, tentorium,
beatum Hieronymum .	papilionem. (ſyrū ē.
Nume. 23. שְׁפִיפֹן cera	שְׁפִרְרָא Aurora, diluculū.
ſtes ſerpentis genus.	שְׁפָתַיִם Termini. 1. tripodes.
שְׁפֹת Pingues. fceminiū.	שְׁפָץ Momentum.
vel caſci.	שְׁק Gilicium vel ſaccus.
שְׁפָחָה Ancilla, familia, co-	שְׁקִים Sacci.
gnatio.	שְׁקֵד Amigdaluſ.
שְׁפָחוֹת Ancillæ, familiæ,	שְׁקָדִים Amigdale.
cognationes.	שְׁקֹר Pot ⁹ , poculū, irrigatio
שְׁפָךְ Effuſio, vel locus ef-	שְׁקָט Quies, ſilētū, ocium
fuſionis.	שְׁקָל Sicluſ, libra, genus
שְׁפָכָה Effuſorium.	ponderis, ſtatera.
שְׁפָל. 1. שְׁפָל Humiliſ.	שְׁקָלִים Sicli, ſtaterę.
שְׁפָלִים Humiles.	שְׁקָם Mor ⁹ , ſycomor ⁹ , fag ⁹ .
	V 3 Syco-

שקמים Sycomori, fagi, mori.	שָׂרִיחַ. ל. שָׂרִיחַ Lorica. f.
שקעירות Valliculæ, vel ni	שָׂרִיחוֹת Loricæ. (thorax
græ, vel palidæ.	שָׂרִיחַ Corrigia.
שקופים Obliq. f. fenestræ.	שָׂרוֹן Căpus. f. planicies.
שקוץ Abominatio. f. שקוץ.	שָׂרְעָף Cogitatio. f. ramus
שקוצים Abominations.	שָׂרָף Serpens, vel absor-
שָׂקֵר Falsum. f. mēdatiū.	bens, vel regul. f. seraphus.
שָׂקֵרִים Mēdatia. f. iniqua.	שָׂרְפִים Igniti serpētes. f. cer
שָׂקֵת Pila, vel canals.	tū ordinē āgelor. f. seraphim
שָׂקֵתוֹת Canales.	שָׂרִיפָה Cōbustio, incēditiū.
שָׂר Princeps.	שָׂרָץ Reptile, motabile.
שָׂרִים Principes.	שָׂרִיקָה Sybilus.
שָׂרוֹת Principes. f. cemi.	שָׂרִיקוֹת Sybilli. Iudi. 5.
שָׂרִיר Vmbilic. i. cl.	שָׂרִיק Vinea electa. & optima
שָׂרִירוֹת Prauitas, vel cogi-	שָׂרוֹקִים Propagines, vel va
tatio mala.	rii, scilicet coloribus.
שָׂרֵב Siccū, aridū, estus.	שָׂרִיקוֹת Pexa. f. linna.
שָׂרֵבִיט Virga. f. sceptrum.	שָׂרֵשׁ Radix.
שָׂרֵב Propago, ramus.	שָׂרֵשִׁים Radices.
שָׂרֵבִיט Propagines, rami.	שָׂרֵשִׁי Exilium, radicatio.
Et inde verbum שָׂרַב	שָׂרֵשֶׁר Catena.
idest conuoluit, vel per-	שָׂרֵשֶׁרוֹת Catenæ.
plexum fuit Iob. 40.	שָׂרֵת Ministerium.
שָׂרַד Ministeriū, vel run-	שָׂרוֹת Muri. Hiero. 5.
cina, fm beatū Hiero.	שָׂרֵת Nates שָׂרֵתוֹת nates. i plu.
שָׂרִיד Qui relinquitur,	שָׂרֵת Fūdamētū שָׂרֵתוֹת Fūda
vel qui remansit.	menta. f. leges. fm beatum
שָׂרִיטָה. f. שָׂרִיטָה Incisura.	Hieronimum. Psal. 10. 11.

שֵׁט Sex. syrū est.	תַּאשׁוּר Buxus, gen ⁹ ligni. l. arboris.	תָּבֵה Arca.
שֵׁטִין Sexaginta, syrū est.	תְּבוּאָה Fructus. l. fruges.	תְּבִיל Orbis. l. scelus. l. ne phas, vel confusio.
שֵׁטִיָּה. l. שֵׁטִיָּה. l. שֵׁטִיָּה. l.	תְּבִילָה Albugo.	תְּבִינָה Palea. l. paleæ.
שֵׁטִי Stamen. (tatio.	תְּבִינָה Intelligentia.	תְּבִינִית Similitudo, exem plar, descriptio.
שֵׁטִים. l. שֵׁטִי. l. שֵׁטִי. l.	תְּבוּסָה Cōculcatio. l. cōtēptio	תְּבִירָא Contritum, vel cō minutum. syrū est.
שֵׁטִיל Plantatio.	תְּבִימוּל Retributio.	תְּבִינָה Contentio. l. irrita tio, vel prouocatio.
שֵׁטִילִים Plantationes.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Semper, aduer bium. syrū est.
שֵׁטִם Obturatus.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Vlm ⁹ , gen ⁹ arboris
שֵׁטִם Obturauit.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Inanitas, inane, vacū, ni
שֵׁטִין Vrīna.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Laus. l. laudatio. (hil
Ⓢ De incipientibus	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Prauitas.
a littera ת Tau.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Deambulatoria.
תָּא Cubiculum, vel tha lamus, fm beatū Hiero.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Abyssus. yffi.
תָּאִים Cubiculi, tha	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Peruerfa תּוֹ Signū
תָּאִים. l. תָּאִים. l. תָּאִים. l.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Orix. Esatae. §i.
תָּאִין Orix, gen ⁹ cerui. (lami.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Tristitia. l. moestitia
תָּאוּה Desiderium.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	תְּבִירָא Confessio, laus.
תָּאוּה Labor. l. fatigatio.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּה Geminus, gemel lus, coniunctus.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּמִים Gemini, gemelli.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּן Ficus.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּנָה Ficulnea. l. ficus.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּנִים. l. תָּאוּנִים. l.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּנָה Occasio.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּנָה Occasionē, q̄siuit.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּנָה Luctus. moeror.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	
תָּאוּנָה Forma, facies, species.	תְּבִינָה. l. תְּבִינָה. l.	

ת.י. תור Inter, medium,	תזנות Fornicatio.
intermedium, dolus,	תחבולה Consilium.
fraus, vsura.	תחבולות Consilia, vel gra-
תוכחה Increpatio, correptio	bernacula.
תוכים Pauones.	תחכמי Sapientissimus.
תולדה Generatio.	תחלת vel תחלה Principiū
תולדות Generationes.	תחלת Spes, vel spectatio.
תום.י. תום Simplicitas, ino-	תחמס Noctua, gen ⁹ auis.
cētia, perfectio, integritas.	תחנה Depræcatio, clæmen-
תומים Perfecti, vel veritas,	tia, misericordia, gratia, dep̄-
vel perfectio, secundum	catio, obsecratio. י. p̄ces.
beatum Hieronymum.	תחנות. י. תחנות Idē plu.
תועבה Abomiatio, detestatio	תחנות Mansio. י. castra/
תועבה Fortitudo, altitudo.	metatio. 4. Regum. 6.
תועפות Fortitudines, al-	תחרא Lorica.
titudines.	תחש Hyacinthus, vel hya-
תוף תפים Tympanū, tym-	cinthinus, vel taxus animal
תופיני Cocturæ. (pana. ים	תחשים Idem plu.
תוצאות Exitus. in plu.	תחת Sub, vel subter.
תורים Turt, turtures.	תחתון Inferius. י. inferior.
תור Tempus statutum.	תחתונה Idem foeminiū.
תור Bos. syrum est. Da-	תחתי. י. תחתי Sub me.
nielis quarto.	תחתנה Pro ea. Genes. 2.
תורה תורה Lex, leges.	תחתיה. י. תחתיה Inferius.
תושב Inquilinus, colonus	תחתים Inferiora.
vel peregrinus, vel aduena.	תחות Sub, subter. syrū est.
תושיה Sapientia, vel pru-	תירוש Vinum.
dentia, vel illud quod est.	תיש Aries, hyrcus.

Hyr

תִּישׁוּם Hyrci.	תְּלֻפִּיּוֹת Dictio composita,
תִּבְרָךְ Fraus, foenus, vsura.	es, idest propugnacula.
תְּבָבִים Idem plurale.	תֵּלֶת Tres. syrū est.
תְּכוּנָה Sedes, foliū, habitatio	תֵּלִיתָאִי Tertius. syrū est.
תִּיכּוֹן תִּיכּוֹנָה Medi9. dia.	תֵּלְתִי Tertia pars. syrū est.
תְּבִלּוֹת Consumatio, vel finis.	תֵּלְתִין Triginta. syrū est.
תְּלִילָה Hyacinth9. l. tinus.	תֵּלְתַלִּים Elate, vel acerui.
תְּכָנִית Similitudo,	תָּם. l. תְּמִים Perfectus.
exemplar, vel numerus.	תְּמָה Perfecta.
תְּכַרְיִךְ Pallium.	תְּמִימִים. l. תְּמִים Perfecti.
תֵּל Acer9. cumul9. l. tumul9	תְּמִד Semper, vel iugiter.
תֵּלְאָה Labor, fatigatio.	תְּמַהוֹן Stupor. l. admiratio.
תֵּלְאוּבָה Solitudo, siccitas.	תְּמַרְיָא Mirabilia. sy. ē. (gura
תֵּלְאוּבוֹת Solitudines. tates.	תְּמוּנָה Similitudo, imago, si
תְּלַבְּשֵׁת Indumētū, vestis.	תְּמוּרָה Permutatio. l. cōmutatio.
תְּלַנָּא Nix. syrū est.	תְּמוּתָה Mors.
תֵּלֵל Afflictio, vlulatio,	תְּמוֹן Nomen idoli. scilicet
lamentatio.	adonis . Et venit ab hoc
תֵּלּוּל Eminens, vel eleua-	verbo מָזָה idest succēdit.
tus, vel accumulatus.	תְּמַל Heri, hesterna dies, nu
תֵּלְמִים Sulcus, sulci.	תְּמַן. l. תְּמָה Ibid. syrū est. (per
תֵּלְמוּד Discipulus, doctus.	תְּמִן Auster, vel meridies.
תֵּלּוּנָה Murmur. l. q̄rela.	תְּמַם Tabefactio. l. tabefact9
תְּוֹלְעֵת Vermis, ver-	תְּמַר. l. תְּמֵר Palma.
micul9, coceus. l. coccinū.	תְּמַרִּים. l. תְּמֹרִים. l. תְּמָרוֹת
תְּוֹלְעִים Vermes. Et ide ver-	palmæ. l. vapores.
בוּ מתולעִים. i. coccinati.	תְּמָרוֹת Eleuatiōes, fumi
	תְּמָרוֹק Mūdus muliebris.

Fru

תְּנוּבָה	Fructus.	תְּפָאֲרָה .י.	Decor,
תְּנוּךְ	Extremū auris.		vel gloria.
תְּנוּמָה	Dormitatio.	תְּפַח	Mal⁹. s. arbor. l. pomū
תְּנוּפָה	Elevatio, agitatio.	תְּפֹל	Insulsum, stultitia,
תְּנוּר	Cliban⁹, furnus.		vel lutum absque paleis.
תְּנוּ	Coluber. l. draco	תְּפִלָּה	Fatuita. s. blasphemia)
תְּנוּנִים	vel תְּנוּיִם Colubri,	תְּפִלָּה	Oratio. (Iob. i.
	dracones.	תְּפִלְצָת	Idolū. l. arrogātia.
תְּנוּן	Secūsus. syrū est.	תְּפוּצָה	Dispersio, contritio
תְּנוּנוֹת	Secundo. syrū est.		dissipatio.
תְּנִשְׁמָת	Gen⁹ auis. l. cign⁹.	תְּפִתָּה .י.	Nomē ppriū
תְּעָה	Error, fraus.		loci. l. exēplum. l. tympanū,
תְּעוּדָה	Testimonium.		vel infernus, sm Hebræ.
תְּעֵלָה	Sanitas, stagnum,	תְּפִתֵּי	Principes, vel perfe
	vel aquæ ductus.		cti. syrū est.
תְּעֵלוּלִים	Efoeminati, vel	תְּקוּהָ	Expectatio. l. funicul⁹
	paruulī. l. infantes. l. illusiōes.	תְּקוּמָה	Erectio.
תְּעֵלוּמָה	Abscōditū. l. ocul	תְּקַע	Clangor.
תְּוֵעֵלָת	Vtilitas. (tū.	תְּקוּעַ	Tuba. Ezechiel. 7.
תְּעֵנוּג	Delitiæ. delectatio,	תְּקוּעָה	vel תְּקוּעַ Nomen
	voluptas.		propriū loci.
תְּעֵנִית	Ieiuniū. l. afflictio.	תְּקוּעִים	Thecutes. 2. Re. 14.
תְּעֵצוּמָה	Fortitudo.	תְּקֹף	Fortitudo.
תְּעֵר	Nouacula, scalpel	תְּקוּף	Fortis.
	lus, scilicet acutus.	תְּקַפָּא	Fortitudo. syrū est.
תְּעֵרוּבוֹת	Obsides, q loco	תְּקוּפָה	Circuitus, ambitus.
	pignoris ponuntur.	תְּרִבוֹת	Multiplicatio.
תְּעֵתוּעִים	Errores. l. illusiōes	תְּרִבִּית	Idem, vel vsuram.

Inter

תְּרָגוּם Interpretatio, vel lingua chaldaica.	תְּרַעְתִּים Ostiarii, vel ianitores, vel canentes, secundū beatū Hiero. i. Paral. 2.
תּוֹרֵגְמֵן Interpres.	תְּרַעְלָה Crapula, sopor, vel tremor, vel consopiens.
תְּרֻמָּה Sopor.	תְּרַפִּים Idola.
תְּרֻמָּה Primitia. ꝑ. separatio	תְּרֻשֵׁשׁ Lapis chrysolithus vel nomen proprium loci.
תְּרוּמָּה Idem est.	תְּשׁוּאָה Sonitus.
תְּרֻמִית Dolus.	תְּשׁוּבָה Reditus, conuersio, vel responsio.
תְּרוּעָה Iubilatio, vel clamor. ꝑ. clangor. ꝑ. ululatio.	תְּשׁוּעָה Salus, saluatio.
תְּרוּפָה Medicina.	תְּשׁוּקָה Desiderium. ꝑ. appetitus. ꝑ. conuersio, fm. b. Hier.
תְּרֻזָּה Ilex, vel pinus.	תְּשׁוּעָה Nouem. fœmini.
תְּרִיזֵן Duo. syrum est.	תְּשׁוּעָה Nouem. mascul.
תְּרִיזֵין Duæ. syrum est.	תְּשׁוּעֵי תְּשׁוּעֵי Non 9, nona
תְּרִיזֵין Exploratores.	תְּשׁוּעֵי תְּשׁוּעֵי Nonaginta.
תְּרִימָה Dolus, vel clam.	
תְּרִיזֵין Malus. f. nauis.	
תְּרַעָא. ꝑ. תְּרַעָא Porta. ꝑ. ostiū vel fores. syrum est.	

¶ Dictionarij Hebræi. Finis.

¶ Ex hoc dictionario incipiente a vocabulis hebræis, poterit facillime quisq; alium elicere vocabularium incipiendo a vocabulis latinis. Et sequendo ordinem alphabeti latini, quemadmodum & noster Nebriffensis, ex vno simul duos fecit dictionarios, quos ideo fratres gemellos vocauit, & eorum alter a latinis alter ab Hispanis vocabulis habet exordia.

TABVLA

INDEX SIVE TABVLA terminorum hebraicorum, quibus ipsi vtuntur in tradendis præceptis ac regulis grammaticæ suæ. Et diuiduntur trifariam.

In prima parte ponentur termini quidam generales ad totam artem grammaticam. In secunda termini speciales ad lecturam pertinentes, scilicet ad litteras & apices.

In tertia alii termini ad partes orationis, quæ sunt nomē & verbum, atque dīctio indeclinabilis pertinentes. Et huius tabulæ duplex fuit necessitas in fine nostræ Artis, tum vt latini possint cum hebræis conferre disputantes & suis vocabulis vtentes circa præcepta grāmaticalia, tum etiam vt idem latini legentes editiones grammaticas & commentarios hebræorum possint facile eos intelligere, quod alias vix fieri posset. Siquidem in vocabulario hebraico sola nomina, & verba sacrae scripturæ, quæ sunt vocabula rerū, tradunt. Nos autē hic addidim⁹ nomina nominū, & vocabula vocabulorū, quæ vt dixim⁹ ad Artē grāmaticā pertinent. ¶ Prima pars de terminis generalibus.

לְשׁוֹן לְשׁוֹנוֹת Lingua linguæ.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ Lingua sancta. ¶ lingua sanctitatis.

לְשׁוֹן יְהוּדִית. ¶ עֵבְרִית. ¶ עֵבְרָאן Lingua iudaica, vel iudaicæ, vel hebraica. Esaia. 36.

לְשׁוֹן תְּרַגּוּם Lingua chaldaicæ.

לְשׁוֹן אַרְמִית Lingua syriaca. ¶ syriacæ. Esa. 36.

תְּרַגּוּם בָּבֶלִי Chaldaicum babilonicum.

תְּרַגּוּם יְרוּשָׁלַיִם Chaldaicū hierosolymitanum.

לְשׁוֹן רוֹמַיִת Lingua romana.

לְשׁוֹן יוֹנִית Lingua græca.

Liii

TERMINORVM

לשון ספרדית. 1. ספרד	Lingua hispana. 1. hispania.
לשון לעז	Lingua vulgaris.
לשון צרפתית	Lingua gallica.
לשון ערבית	Lingua arabica.
דקדוק מדקדק	Grammatica, grāmaticus.
מקרא. 1. פסוק. 1. קריה. 1. קרא	Textus.
כתוב vel פתוב	Scriptura.
ספר תלים vel תהלים	Liber laudationū. 1. psalteriū
מפרש : פירוש : גלופ	Glosa. 1. cōmētari⁹, glosator. 1. cōmētator.
חכם : חכמה	Scientia, sapiens.
דעת : תבונה : דעת. 1. סברה	Scientia, intellectus, opinio.
מלמד	Præceptor vel magister.
תלמיד vel למד : תלמוד	Discipulus, doctrina.
פראור	Glosa super glosam.
מבאר	Glosator super glosatorem.
חיבור	Summa vel adunatio.
מתבר	Autor libri.
מכתב	Scriptura vel editio.
כותב : קושיא	Scriptor, argumentum.
מקשה	Argumentator.
תירוץ vel תשובה	Satisfactio in responsione.
מתרץ	Satisfaciens, hoc modo.
ספר : סיפור	Liber, narratio.
סופר	Librarius vel scriba.
העתקה	Translatio.
מעתיק	Interpres vel transcriptor.
פשוט : כדאי	Sufficiēs, sensus litteralis.
תועלת	Sensus moralis vel utilitas.

Sen

TABVLA

צורה	Sensus figuralis vel figura.
שְׁכַל הַרוּחָנִי	Sensus spiritualis.
מִדְרַשׁ	Sēsus spiritualis, in generalī
דִּרְשׁ	Sermo.
שַׁעַר vel פֶּתַח	Porta. l. pars. l. capitulum.
מֵאֲמַר vel דִּבְרוּר	Verbum.
חִידוּשׁ	Nouitas vel noua assertio.
כֹּלֵל	Generalitas. l. cōclusio. l. sētētia.
פְּרָט	Specialitas.
קָל וְחוֹמֵר vel כֶּלֶם	Leue, & graue. i. a fortiori.
הַכֵּלֵּעַ vel הַכֵּחַח	Euidētia, alias pondus.
עַל פְּרִיחַת	Per vim vel necessario.
רְאִיָּה	Visus vel autoritas.
חֲזוּק vel חֲזָק vel חֲזֻק	Robur.
כְּוֹנֵה vel תְּכַלִּית	Intentio autoris.
רְצוֹן. l. הַיְבָר. l. הַבְּרָה. l. יְדִיעָה	Voluntas, noticia.
הַבְּדֵל vel שְׁנוּי	Differentia vel distinctio.
יְסוּד	Fundamentum.
סֵבֵה	Causa vel ratio. (ptū est.)
סֵדֵר סִדְרִים : הַתְּיֹב. l. בְּהַתְּיֹב	Ordo ordines, sicut scri
הָאֵלֶּה הוּא הַתְּיֹב	Hoc est, quod scriptū est.
קָל : חֲמוּר	Leue, graue.
מְלִיצָה vel הַלְצָה	Interpretatio vel traductio.
גְּדֵר	Terminus vel limes.
סְמוּךְ vel מְנִין	Numerus.
אַחַדוּת : שְׁלוּשׁ	Unitas, trinitas.
צְחוּת	Claritas vel euidētia.
מְקַרָּה : עֵצֶם	Accidens, substantia.

Nes

T E R M I N O R U M

צורך vel צרכות : כדי	Necessitas, vt.
בעבור vel בשביל : חוק	Propter, ob, præter.
לפי	Propter vel secundum.
על ידי vel על שם	Propterea vel hac de causa.
בסבת : הואיל. I. כיוון : זמן. I. עת	Idem est, postquam, tēpus.
התחלה vel התחלה vel ראש	Principium.
קודם : עדיון	Ante hoc, vsque nunc.
הקדמה	Prologus vel præfatio.
אחר כך	Postea.
ראש	Principium vel princeps.
אמצע : סוף	Medium, finis.
סיום : קיצור vel קוצר	Consumatio, breuiter.
קצרה : אריכות	Breuis, prolixè.
כבדות : הפסק	Graviter, finis clausulæ.
זכר vel זכרון vel זכרון	Memoria.
רמז vel סימן	Signum vel iudicium.
קיסר	Imperator vel Cæsar.
קיים : קיום	Firmus, firmitas.
על דרך גרמא	Forstian vel per viâ casus.
על דרך גוזמא	Turba vel per viam turbæ.
על דרך גיזום	Mine vel per viam minarū
כאן : מתא	Hic, locus.
מכאן : מזה	Hinc, istinc.
להלן vel התם	Illuc vel ibi.
איך	Quomodo.
איךדין	Quomodo. syrum est.
הואך vel כיצד vel היכך	Idem est.
היכן	Quo vel vbi.

Vne

TABVLA

מותר	מהירבן	חובה	מותר	Vnde, obligatio, licētia. f. solut.
	פמור	אסור	פמור	Obligatus, licentiatus.
	רשות	חייב	רשות	Obligatus, facultas.
כן	אלא	אלא	אלא אם כן	Econtra, nisi, nisi sic.
חייב	לא	לאו	לאו vel לא	Negatiuæ, non, assertiuæ.
	השנה			Cōclusio. f. victoria i disputatiōe
	תפוש			Reprehēsiō vel reprobatio.
	הכי	חלילה	הכי	Absit, certe vel sic.
	כן	גמי	אם כן	Sic etiam, ergo.
		לומר		Vult dicere vel idest.
אי	הא	הרי	הא. f. הנה	Si, ecce, vtinam.
	סתם	מוחלט		Clausim, integra. (uatio
א	הזר	חלילה	והרא	Reuoluit i cōcauū. f. mouet i gyrū. ele
	לושר	מובחר	הקשר	Rectitudo vel perfectio.
	לח	פעל		Potentia, opus.
	דין	משפט	דין	Recte vel iure vel iudiciū.
		דיני	ממונות	Iudiciū pecuniarum.
		דיני	נפשות	Iudiciū animarū. i. capitalia
		ענין		Sententia vel significatio.
	קרוב	איכות	קרוב	Quātitas, qualitas, prope.
	נכון	אמת	קרוב	Prope, vere, recte, certe.
		טבע	טבע	Certitudo, natura, res naturalis
		מנהג	הרגל	Vsus vel consuetudo.
		גלו	גלו	Manifestum est.
		אנוש	אנוש	Human ⁹ hō, humanū gen ⁹
		אפשר	אפשר	Possibile, impossibile.
		מדה		Mensura vel conditio rei.
		בשר	בשר	Perfectum, imperfectum.

Dui

TERMINORVM

ספק : ודאי : וידוי	Dubium, certum, cōfessio.
שמא : ואלו : שאלה	Forte, & si, interrogatio.
בקשה : תשובה	Petitio, responsio.
תנאים על מנת	Cum conditōne.
ודומה לו. פ. פ. יוצא בו. זולתו	Et simile ei.
כגון : הכל : בלו	Sicut, omne.
מרב	Multiplicatio. i. multiplicās
והנכון	Quod magis rectum.
באמת : באמונה	Vere aduerbium iurandi.
ויתכן	Et est rectum.
חלק : פחות : כך : בכך	Pars, minus, sic, in hoc.
יותר : כל כך	Plus vel magis, totum hoc
כל זה : לכך	Idem est, ad hoc.
ווי : אף : נמי : ואילך	Ve iteriectio, etiā. & deiceps
הילכך : לפיכך	Propterea.
אף על פי : אף כי	Licet quāuis.
אף על גב : אבל. פ. אכן	Idem est, sed vel certe.
הלא	Nonne, nunquid vel certe.
אפילו	Quāquam.
לומריקון	Species cabale. i. lra p dictioe.
גיא מטריא	Species cabale. i. lra p nuemero.
תמורה	Species cabale. i. pmutatio.
עיונית	Cabala, studiosa.
אצמגנונית	Cabala astrologica.
מעשית	Cabala nechromantica.
<p>¶ Secunda pars de vocabulis ad lecturam pertinentibus, hoc est de nominibus apicum & litterarum.</p>	
אות אותיות : גיקוד	Littera, litteræ, punctuatio.

X Puris

TABVLA

נקודה .פ. תנועה	Punctus vel apex.	
מלכים גדולות .פ. מלכים	Apices principales. Reges.	
קמץ גדול .פ. רחב	Cameç magnū. f. amplū. f.	.a.
קמץ קטן .פ. צריר	Cameç paruum, & est çere. f.	.e.
הולם	Holem. f.	.o. א
שורק בור	Surec cum vau. f.	.v. ו
חריק יוד	Chiric cum iod. f.	.i. אי
התנועות קטנות .פ. עבדים	Apices minores vel ferui.	
פתח גדול	Pathach magnum. f.	.a. -
פתח קטן .פ. סגול	Pathach paruum qd̄ est çegol. .	.e. .
קמץ חטף	Cameç chateph. f.	.o. ח
קבוץ שפתים	Cōiunctio labrorū. f. surech.	.u. ך
חריק בלא יוד	Chiric sine iod. f.	.i. א
פתח חטף	Pathach chateph. f.	.a. ח
סגול חטף	çegol chateph. f.	.e. ח
שבא	Seua. scilicet	.e. :
קמצות	Per cameç.	פתחות
אותיות רסוף הכפולות	Litteræ finales vel duplices.	Per pathach.
אותיות שרשיות	Litteræ radicales vel substantia-	
לש. scilicet	les. scilicet	מח ספר זע צדק
אותיות השימוש .פ. שירות	Litteræ feruitutis vel acci-	
אתבנה משלי בור	dentales. f.	אתבנה משלי בור
אותיות הגשימה	Litteræ aspiratiōis. f. ociose.	אהוי
אות שרשיות	Littera radicalis. f. substantialis.	
אות נוספת	Littera addita.	
אות המשך	Littera dilationis. f. ociosa.	
אות נח .פ. נחה	Littera ociosa.	
אות נע .פ. נעה	Littera mobilis. f. quæ profertur.	

Litte

TERMINORVM

אֲוִתִיּוֹת הַכְּפוּלוֹת בְּדָגֶשׁ וּרְפָא	Litteræ duplices per dagues & raphe. f.	כַּפֶּתֶד כַּפֶּתֶת
אֲוִתִיּוֹת הַפְּשוּטוֹת	Litteræ planę. i. sine dagues.	
מוֹצֵא מוֹצְאוֹת	Pronunciatio pronunciations.	
מְבַטֵּא	Prolatio vel explanatio.	
אֲוִתִיּוֹת הַשֶּׁפֶה	Litteræ labii. f.	בּוֹמֶף
אֲוִתִיּוֹת הַשֵּׁנַיִם	Litteræ dentium. f.	זֶסְשֶׁרֶץ
אֲוִתִיּוֹת הַחֵיךְ	Litteræ palati. f.	גִּיבֶק
אֲוִתִיּוֹת הַלְּשׁוֹן	Litteræ linguę. f.	דְּמִלְנֶת
אֲוִתִיּוֹת הַגְּרוֹן	Litteræ gutturis. f.	אַרְחֵעַ
אוֹת גְּרוֹנִית	Littera gutturalis.	
אֲוִתִיּוֹת הַחוֹמֶם	Litteræ naris. f.	מֶן
אֲוִתִיּוֹת רְבֻעוֹת. i. מְרוּבְּעוֹת	Litteræ quadratę. f.	בְּנֶדֶם
אֲוִתִיּוֹת עֵגוּלוֹת	Litteræ rotundę. f.	בְּנֶסֶר
דָּגֶשׁ	Dagues. i. præmens. f.	בּ
רְפָא	Raphe. i. laxans. f.	בַּ
מְפִיק	Mapic. i. extractor. f.	הַ
שִׁבּוּלֶת Siboleth. i. spica	שִׁבּוּלֶת ciboleth. i. on. f. c	ש
טַעַם טַעַמִּים	Accentus, accentus. plu. (thmi.	
נְגִינָה. i. שִׁיר	Catic. i. solpha.	Rithm, ri
נְעִימָה	Cantus pulcher vel solemnis.	
הַעֲמָדָה	Detentio vel status in cantu.	
מִתְנֶה	Frenum. f. accentus.	
מְסוּרֶת	Datio. i. cõmissio. f. liber cõcordatiarũ.	
קְרִי וְכַתֵּב	Lectio & scriptura.	
<p>Ⓒ Tertia pars de vocabulis pertinentibus ad partes orationis declinabiles & indeclinabiles.</p>		
שֵׁם שְׁמוֹת	Nomen nomina.	

X 2 Ver

TABVLA

מילה .i. תורה	פעל : מלה .i. תורה	Verbum, dictio.
מילה זעירה	מלה זעירה	Dictio parua. s. monosyllaba.
משקל .i. פלס .i. נזרה	משקל .i. פלס .i. נזרה	Podus vel proportio. s. analogia.
מינים : סוג	מינים : סוג	Genera, species vel genus.
אישים	אישים	Species. in plurali.
לשון יחיד	לשון יחיד	Lingua vni ⁹ . i. numerus singularis
לשון שנים	לשון שנים	Lingua duorum, idest dualis.
לשון רבים	לשון רבים	Lingua plurium, idest pluralis.
קבוצ .i. רבוי .i. כלל	קבוצ .i. רבוי .i. כלל	Cōiunctio. i. formatio plural. ex sin
שם נפרד	שם נפרד	Nomē separatū. i. singulare. (gulari
לשון זכר	לשון זכר	Lingua masculi. i. genus masculinū
לשון נקבה	לשון נקבה	Lingua foemine ⁹ . i. gen ⁹ foemininū
שם פשוט	שם פשוט	Nomē planū. i. figuræ simplicis.
שם מורכב	שם מורכב	Nomē suppositū. i. cōpositę figurę
שם נרדף	שם נרדף	Nomen verbale.
שם משותף	שם משותף	Nomen persequutū. i. synonymū.
שם הפעל	שם הפעל	Nomen cōiunctū, idest æquiuocū
שם נגזר מן הפעל	שם נגזר מן הפעל	Nomen sectum a verbo. i. derivatū
שם דבר	שם דבר	Nomen rei. i. nō derivatū a verbo.
שם העצם	שם העצם	Nomen substantiæ. i. substantiū.
שם התאר	שם התאר	Nomen forme, adiectiuum.
שם המקרה	שם המקרה	Nomen accidentis.
שם המתנבר	שם המתנבר	Nomē supexcedēs. i. rei excedētis i
שם הכלל	שם הכלל	Nomē generale. (aliquo accidēte.
שם המין	שם המין	Nomen generis alicuius rei.
שם היחס	שם היחס	Nomen patronymicum.
שם המספר	שם המספר	Nomen numerale.
שם הפרטי	שם הפרטי	Nomen particulare. s. proprium.

Adu

TERMINORVM

סמיכות Adunatio, scilicet vocabulorum.

שם סמוך Nomē adiūctū alteri per regimen.

שם מוכרת Nomē absolutū. s. a regimine casus

¶ De litteris accidentalibus. (obliq.

הַמְרוֹת הַשִּׁמוּשׁ אֹתוֹת הַשִּׁמוּשׁ הַמְרוֹת הַעֲנִין Lī ē fuicī q̄ denotāt

הָא הַיְדִיעָה He notitię. i. q̄ est articulus. (casus

הָא הַשְּׂאֵלָה He interrogationis.

הָא הַתְּיַמָּה. הַתְּמִיחָה He admirationis.

שם הַנְּסֻךְ Nomen iūctū. s. genitiu⁹ qui regit

לְמַד הַרְבָּאָה Lamed adducēdi. i. articulus datiu⁹.

בֵּית הַכֶּלִי Beth vasis. i. articulus ablatiu⁹.

כַּף הַדְּמִיוֹן Caph similitudinis. s. coniunctio.

כַּף הַשִּׁיעוֹר Caph quantitatis. s. significatiua.

וָו הַתּוֹסֵפֶת Vau additionis. i. quæ est cōiūctio.

וָו הַהִיפּוּךְ Vau cōuersionis. s. tēporū verbī.

¶ De pronomine.

בְּנוֹי בְּנוֹי Pronomen pronomina.

אֲנִי בְּנוֹי הַפּוֹעֵלִים Pronomina agētīū. i. noiatiui. s. אֲנִי

אֲתִי בְּנוֹי הַפְּעוּלִים Pronomina patiētīū. i. acti. s. אֲתִי

בְּנוֹי הַמּוֹרִים עַל הַקְּנִין Pronomina quæ denotant possessionem, idest datiu⁹ casus. s. אֲלֵי

הַיָּמֵנו Ablatiuo ab illo, vel cum eo.

אֵלֶּה. אֵלֶּה. אֵלֶּה. אֵלֶּה Isti vel istæ, hi vel isti.

¶ De verbo. פְּעָלִים Verbum verba.

שָׂרֵשׁ שָׂרֵשׁ שָׂרֵשׁ Radix radices. i. primitiuū

פֶּא הַפְּעָלִים Pe verbi. i. prima littera substātia.

עֵין הַפְּעָלִים Hain verbi. i. secunda littera.

לְמַד הַפְּעָלִים Lamed verbi, idest tertia littera.

X 3

La

TABVLA

- לַפְעַל** **הָאֵבֶן הָרִאשׁוֹנָה**.
נְגוּז **הַנְּחָצֵב**.
בְּנֵן **בְּנֵינִים** **בְּנֵן** **בְּנֵן** **הַבֵּן**
בְּנֵן **נִפְעַל** **בְּנֵן** **נִפְעַל**
בְּנֵן **פּוֹעֵל** **הַדְּגוּשׁ** **בְּנֵן** **פּוֹעֵל**
בְּנֵן **הַפְּעִיל** **בְּנֵן** **הוֹפְעֵל**
בְּנֵן **פְּעַל מְרֻבָּע** **בְּנֵן** **הַתְּפַעֵל**
פּוֹעֵל **פְּעוּל**
עֵבֶר **צוּרִי** **מְקוֹר**
זְמַן **הוּהוּ**
לְשׁוֹן יְחִיד **לְשׁוֹן רַבִּים**
מְדַבֵּר בְּעַדוֹ **נִמְצָא** **לְנוֹכַח**
מְדַבֵּר שְׁלֵא לְנוֹכַח **נִסְתָּר**
לְשׁוֹן זָכָר **לְשׁוֹן נְקִיבָה**
בְּיַמֵּי הַפְּעוּל
- Lapis principalis. i. prima & bi positio
 Decisum. s. derivatum ab eo.
 Cōiugatio Aedificiū edificata. i. cōiugatio
 Cōiugatio leuis, q̄ est p̄ma cōiugatio actiua
 Passiua eius.
 Cōiugatio & bi daguessati. i. secūda
 Passiua eius.
 Cōiugatio fecit facere. i. tertia.
 Passiua eius.
 Cōiugatio verbi quadrati. s. quarta.
 Passiua eius, quæ dicitur fecit se.
 Vox. **פּוֹעֵל** Vox actiua verbi.
פְּעוּל Vox passiua verbi.
 Modus. **עֵבֶר** Præteritum. s. indicatiui.
צוּרִי Imperatiuus.
מְקוֹר Infinitiuus, & dicitur origo. s. fons
 Tempus. **זְמַן** Tempus. **עֵבֶר** Præteritum.
הוּהוּ Præsens. **עֵתִיד** Futurum.
 Numerus. **לְשׁוֹן יְחִיד** Lingua vni. i. numerus singularis
לְשׁוֹן רַבִּים Lingua plurium. i. pluralis.
 Persona. **מְדַבֵּר בְּעַדוֹ** Loquens de se. i. prima p̄sona.
נִמְצָא Inuentus vel loquens è regione,
 idest secunda persona.
נִסְתָּר Occultus. s. loquens nõ è re-
 gione. i. tertia persona.
 Genus. **לְשׁוֹן זָכָר** Lingua masculi. i. gen⁹ masculinum.
לְשׁוֹן נְקִיבָה Lingua fœminę. i. gen⁹ fœmininū
 Participiū. **בְּיַמֵּי הַפְּעוּל** Inter medium actiuum.

In

TERMINORVM

בִּינוּנֵי הַפְּעוּל	Inter mediū passiuū. s. participiū.
אֵיתָן	Futuro.
פְּעֻלִים שְׁלִימִים	Verba perfecta. s. regularia.
אֲבָנִים שְׁלִימוֹת	Lapides integri. i. verba pfecta.
אֲבָנֵי זֶדֶת	Lapides secti. i. verba irregularia.
פְּעַל עוֹמֵד	Verbū stās. i. absolutū à regimine.
פְּעַל יוֹצֵא	Verbum exiens, idest transitiuū
vel regens casum.	
הַפְּעֻלִים רַכְרִים	Verba defectuosa, scilicet quæ per dunt litteras in processu coniugationis.
הַפְּעֻלִים הַנְּחִים	Verba ociosa. s. in litteris.
הַפְּעֻלִים הַכְּפּוּלִים	Verba duplicata.
פְּעֻלֵי הַכְּפָל	Verba duplicationis. s. litterarum.
בֶּן שְׁלֹשׁ אוֹתוֹת	Filius trium litterarum. s. verbum.
בֶּן אַרְבַּע אוֹתוֹת	Filius quattuor litterarum.
בֶּן חֲמֵשׁ אוֹתוֹת	Filius quinque litterarum.
הַפְּעֻלִים הַפְּשׁוּטִים	Verba plana. s. q̄ nō sunt cōposita.
הַפְּעֻלִים הַמּוֹרְכָּבִים	Verba superposita. i. composita.
מִלָּה פְּשׁוּטָה	Dictio plana. i. non composita.
מִלָּה מּוֹרְכָּבָה	Dictio superposita. i. composita.
מִלָּה בֵּת שְׁלֹשׁ אוֹתוֹת	Dictio filia trium litterarum.
בֵּת אַרְבַּע אוֹתוֹת	Filia quattuor litterarum.
בֵּת חֲמֵשׁ אוֹתוֹת	Filia quinque litterarum.

¶ Tabulæ finis, in qua vocabula posita sunt quæ in vocabulario magno, non inueniuntur, & sunt frequentia in commentariis doctorum, alia verovocabula ad hoc negotium pertinentia, & hic non expressa, in nostra introductione grammatica requirenda sunt.

T Andem in calce huius nostri operis, libuit ad theogorum vsum facillimum annotare hic cathalogum vel potius epilogum iudicum, & regum iudeorum, simul atque pontificum sacerdotum & prophetarū, tam maiorum, quā minorum in veteri lege nominatissimorum. Et quidem in iudicibus & regibus Israel, & Iuda notabimus tempora sui regiminis, & loca sacræ scripturæ instrumenti veteris, vnde hæc excerpta sunt.

NOMINA IVDICVM ISRAEL.

¶ Anni
guberna
tionis.

	יהושע	Iosua. Iosua. 1.
40	עֲתַנְיָאֵל בֶּן קַנָּז	Othoniel filius Quenez. Iud. cap. 3.
80	אֲהוּד בֶּן גֵּרָא	Aiod filius Guera. Iud. cap. 3.
	שַׁמְגָר בֶּן עַנַּת	Samgar filius Anath. Iud. 3.
40	דְּבוּרָה	Debora. cap. 4. et. 6.
40	גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ	Gedeon filius Ioas. cap. 6. 7. 8.
3	אֲבִימֶלֶךְ	Abimelech. cap. 9. 10.
23	תּוֹלַע בֶּן פּוּאָה	Thola filius Pua. cap. 10.
22	יַאֲרִי הַגַּלְעָדִי	Iair galaadites. cap. 10.
6	יֶפְתָּח	Iepthe. cap. 11. 12.
7	אֲבֵסָן	Abessan. cap. 12.
10	אִיחָלֹן הַזְּבֻלוֹנִי	Aihalon zabulonites. cap. 12.
8	עַבְדּוֹן בֶּן הֵלֵל	Aabdon filius Hellel. cap. 12.
20	שַׁמְשׁוֹן	Samson. cap. 13. 14. 15. 16.
40	עֵלִי	Helí. 1. Regum. primo & . 2.
	שְׁמוּאֵל	Samuel. 1. Regum. 1. 2. 3.
	יֹאֵל וְאַבְיָה בְנֵי	Ioel & Abia filii sui. 1. Regū. 8.

Saul

NOMINA REGVM ISRAEL.

¶ Anni re giminis.	שָׂאוּל	Saul. 1.Regum. cap.10.
2	אִישׁ בִּשֵׁת בְּנוֹ	Ifbofeth filius eius.2.Regum.2.
40	דָּוִד	Dauid. 2.Regum.2.
40	שְׁלֹמֹה בְּנוֹ	Salomon filius eius. 3.Regum.1.
22	יִרְבֵּעַם בֶּן נַבְט	Ieroboam filius Nabath.3.Reg.12.
2	נָדָב בְּנוֹ	Nadab filius eius. 3.Regum. 15.
24	בַּעְשָׂא בֶן אַחִיָּה	Baafa filius Aachias. 3.Regū.15.16.
2	אֵלָה בֶן בַּעְשָׂא	Ela filius Baafa. 3.Regum.16.
7.Dies.	זַמְרִי	Zamri. 3.Regum.16.
12	עַמְרִי	Aamri. 3.Regum.16.
22	אַחָאב בְּנוֹ	Achab filius eius. 3.Regum.16.
2	אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ	Ochozias filius eius. 3.Regum.22.
& quarto, Regum primo.		
12	יְהוֹרָם אָחִיו	Ioram frater eius. 4.Regum.1.
28	יְהוּא בֶן יְהוֹשָׁפָט	Iehu filius Iofaphath.
	בֶּן נַמְשִׁי	Filit namsi.4.Reg.9.10.
17	יְהוֹאָחָז בְּנוֹ	Ioachaz filius eius. 4.Regum.13.
16	יֹאָשׁ בְּנוֹ	Ioas filius eius. 4.Regum. 13.
41	יִרְבֵּעַם בְּנוֹ	Ieroboam filius ei. 4.Regum.14.
6.Mēfes.	זַכְרְיָה בְּנוֹ	Zacharias filius eius.4.Regum.15.
1.Mēse.	שָׁלוּם בֶּן יָבֵשׁ	Salum filius Iabes. 4.Regū.15.
10	מַנַּחֵם בֶּן גַּדִּי	Manachem filius Gadi.4.Regū.15.
2	פַּחְזִי בְנוֹ	Phaqee filius eius. 4.Regum.15.
20	פַּחְזִי בֶן רֹמֶלִיָּהוּ	Phaqee filius Romeli.4.Regū.15.
9	הוֹשֵׁעַ בֶּן אֵלָה	Hose filius Ela. 4.Regum.16.

Robo

NOMINA REGVM IVDAE.

¶ Anni re
giminis.

17	רֹבּוֹאָם	Roboam, 3. Regum. 12. et. 14.
3	אַבְיָם בֶּן־	Abiam filius eius. 3. Regum. 15.
41	אַסָּא בֶּן־	Afa filius eius. 3. Regum. 15.
25	יְהוֹשָׁפָט בֶּן־	Iosaphath filius eius. 3. Regum. 22.
8	יִרְמְיָה בֶּן־	Ioram filius eius. 4. Regum. 8.
7	אַתְלִיָּה	Athalias. 4. Regum. 8. et. 11.
1	אַחֲזִיָּהוּ בֶן־יְהוֹרָם	Ocoztas filius Ioram, quarto Re-
gum octauo.
40	יְהוֹאָשׁ	Ioas. 4. Regum. 12.
29	אַמַּסְיָה בֶּן־	Amasias filius eius. quarto Regum
decimo quarto.
52	עֲזַרְיָהוּ בֶּן־	Azarias vel Vzias filius eius.
4. Regum. 15. et. 2. Paralippo. 26.
16	יֹותָם בֶּן־	Iotham filius eius. 4. Regum. 15.
16	אַחַז בֶּן־	Achaz filius eius. 4. Regum. 16.
29	חֶזְקִיָּהוּ בֶּן־	Ezequias filius eius. 4. Regum. 18.
55	מְנַשֶּׁה בֶּן־	Manases filius eius. 4. Regum. 21.
2	אַמּוֹן בֶּן־	Amon filius eius. 4. Regum. 21.
31	יֹאשָׁיָהוּ בֶּן־	Iosias filius eius. 4. Regum. 22. et
secundo Paralippo. 34.
3. Mēses.	יְהוֹאָחָז בֶּן־	Ioachaz filius eius. 4. Regum. 23.
11. Annos.	יְהוֹיָקִים אָחִיו	Iotaquim frater eius. quarto
Regum. 23.
3. Mēses.	יְהוֹיָכִין בֶּן־	Ioachin vel Iechontas
filius eius. 4. Regum. 24. et. 25.
11. Anni.	צִדְקִיָּהוּ	Sedequias. 4. Regum. 24.

Aha

NOMINA PONTIFICVM,

- אַהֲרֹן Aharon Pontifex. Exodi. 28.
 אֶלְעָזָר בֶּן־ אֶלְעָזָר Elazar filius eius Pontifex. Leuitici. 10. et Nume. 20.
 אִיתָמָר אָחִיו Ithamar frater eius. Leuiti. 10.
 נָדָב אָחִיו Nadab frater eius. Leuiti. 10.
 אֲבִיהוּ אָחִיו Abihu frater eius. Leuiti. 10.
 פִּינְחָס בֶּן־ אֶלְעָזָר Phinees filius Elazar Pōti. Nu. 24.
 אֲבִישׁוּעַ בֶּן־ אֲבִישׁוּעַ Abisue filius eius Pōti. i. Paral. 6.
 בֹּקִי בֶּן־ בֹּקִי Boqui filius eius Ponti. i. Paral. 6.
 עֹזִי בֶּן־ עֹזִי Ozi filius eius Pōtifex. in eodem.
 הֵלִי עליו Heli. Pontifex. primo Regum. 1.
 חֲפְנִי בֶּן־ חֲפְנִי Ophni filius eius, in eodem.
 פִּינְחָס אָחִיו Phinees frater eius. in eodem.
 זַרְחָדָה בֶּן־ עֹזִי Zaratas. Pontifex filius Ozi. primo Paralippomenon. 6.
 מֵרַיֹת בֶּן־ מֵרַיֹת Meraioth filius eius Ponti. in eodē.
 אֲמַרְיָה בֶּן־ אֲמַרְיָה Amarias filius eius Ponti. in eodē.
 אַחִיטוֹב בֶּן־ אַחִיטוֹב Achitob filius eius Ponti. in eodē.
 אַחִיטוֹב בֶּן־ פִּינְחָס בֶּן־ עֵלִי Achitob filius Phinees filius Heli Pontifex. Neemi. 11.
 אַחִימֶלֶךְ Achimelech. primo Regum. 21.
 אֶבְיָתָר בֶּן־ אֶבְיָתָר Ebiathar filius eius Pontifex. primo Regum. 30. et. 2. Regum. 15. et. 20.
 יְהוֹנָתָן בֶּן־ יְהוֹנָתָן Jonathan filius eius. 2. Regum. 15.
 צְדוֹק צְדוֹק Sadoc. Pōti. 2. Regū. 15. 20. et. 3. Re. 1.
 אַחִימָעַץ בֶּן־ אַחִימָעַץ Achimaas filius eius Pōti. 2. Reg. 15. 18.
 עֲזַרְיָה בֶּן־ עֲזַרְיָה Azarias filius eius Ponti. i. Paral. 6.
 הִירָא הִירָאִיתִים עִירָא הִירָאִיתִים Hira hiraïtes. 2. Regum. 20.

Iota/

ET SACERDOTVM ISRAEL.

- יהוידע Ioiadaa. Pontifex. 4. Regum. 11.
 זכריה בן זכריה Zacharias filius eius. 2. Paralippo. 24.
 יוחנן בן עזריה בן אחימעץ Iohanen Pontifex filius
 Azarie filii Achimaas. 1. Paralippo. 6.
 עזריה בן Azarias filius eius Ponti. in eodem. et. 2. Para. 26.
 אמריה בן Amarias filius eius Ponti. 1. Parali. 6.
 אחיטוב בן Achitob filius eius Ponti. in eodem.
 צדוק בן Sadoc filius eius Ponti. in eodem.
 שלום בן Salum filius eius Ponti. in eodem.
 חלקיה בן Helquias filius eius Pontifex. in eodem.
 עזריה בן Azarias filius eius Pontifex. in eodem.
 שריה בן Saraias filius eius Pontifex. in eodem.
 Et quarto Regum. 25.
 יהוצדק בן Iosadac filius eius Pontifex. in eodem.
 et Esdre. 3. et Aggei. 2.
 יהושע בן Iosue filius eius Pontifex. Esdre. 3. et
 Aggei secundo.
 יואקים בן Ioiacquim filius eius Pontifi. Neemiae. 12.
 עזרא בן שריה Esdras filius Saraie. Esdre. 7.
 צפניהו Sophonias Ponti. 4. Regum. 25.
 אלישיב Eliasib Pontifex. Neemiae. 3.
 יוחנן בן Ioanan filius eius Ponti. Neemiae. 12.
 ירמיהו בן חלקיהו Hieremias filius Helquiae. Hiere. 1.
 נחמיה Neemias, neemiae. 1. et. 12.
 יהודה Judas Pontifex. Neemiae. 11.
 ידוע Iadoaa Pontifex. Neemiae. 12.
 Et alios plures sacerdotes reperies. Esdre. 2. et. 7. et
 Neemiae. 11. et. 12.

Onias

De istis Pōti. in libris Maccabeorū. et in Ecclesiastico.

חַנְנִיָּה .י. אֲנִיָּה	Onias Pontifex.
שִׁמְעוֹן בְּנוֹ	Simon Pontifex.
אֶלְעָזָר אַחִיו	Elazar frater eius Pontifex.
חַנְנִיָּה .י. אֲנִיָּה בְּנוֹ	Onias filius eius Pontifex.
שִׁמְעוֹן בְּנוֹ	Symon filius eius Pontifex.
אֲנִיָּה בְּנוֹ	Onias filius eius.
שִׁמְעוֹן בְּנוֹ	Symon filius eius.
חַנְנִיָּה .י. אֲנִיָּה	Onias Pontif. Ecclesiastici. 50.
מַתְתִּיָּה בֶן יוֹחָנָן	Mathathias filius Ioanan Pōtifex.
יְהוּדָה בְּנוֹ	Iudas filius eius Pontifex.
יוֹנָתָן אַחִיו	Ionathas frater eius Pontifex.
שִׁמְעוֹן אַחִיו	Symon frater eius Pontifex.
יוֹחָנָן אַחִיו	Ioanan frater eius.
חַשְׁמוֹנָאִי	Hasmunai.

⊕ Aristobolus. Alexander. Hircanus. Antigonus.

⊕ Isti quattuor præfuerunt in templo Hierosolymitano post historiam Maccabeorum, & post editionem Ecclesiastici, sed eorum memoria sumitur ex libro Iosephi de antiquitatibus iudæorum. Et fuerunt simul Pontifices & Reges iudæorum. Post eos regnavit Herodes, sub quo natus est Christus deus noster.

⊕ NOMINA PROPHETARVM VE

teris legis, qui non scripserunt suas prophetias.

שְׁמוּאֵל Samuel. 1. Regum. 1.2. et. 3.

נָתָן Nathan. 2. Regum. 12.

גַּד Gad. 2. Regum. 24.

שִׁמְעֵיָהוּ Semetas. 3. Regum. 12.

Achias

אַחִיהוּ	Achias. 3. Regum. 14.
יְהוּא בֶן חַנָּנִי	Iehu filius anani. 3. Regum. 16.
אֵלִיהוּ	Elias. 3. Regum. 17.
מִיכָיְהוּ בֶן יִמְלָה	Micheas filius Iemla. 3. Regum. 22.
אֵלִישֶׁע	Elifeus. 4. Regum. 2.
דְּבוֹרָה	Debora. Iudi. 4.
חַלְדָּה	Olda. 4. Regum. 22.

¶ NOMINA PROPHETARVM VE

teris legis, qui suas prophetias scripserunt.

מֹשֶׁה	Moyfes. Nu. 12. Deu. vltimo
יֵשַׁעְיָהוּ	Esaías.
בְּרֻךְ	Baruch.
יֵרֵמְיָהוּ	Hieremias.
יְחִזְקִיאֵל	Ezequiel.
הוֹשֶׁעַ	Hosee.
יֹאֵל	Ioel.
עָמוֹס	Amos.
עֻבְדִּיָּה	Abdias.
יוֹנָה	Jonas.
מִיכָה	Micheas.
נַחֻם	Nachum.
חֲבַקּוּק	Abaquq.
צְפַנְיָה	Sophonias.
דָּנִיֵּאל	Daniel. חֲנִי Aggeus.
זְכַרְיָה בֶן בְּרַכְיָה	Zacharias filius Barachias.
מַלְאַכִּי	Malachias.

¶ Terminorum & pōtificum Catalogi. Finis.

EIVSDEM

ALFONSI ZAMORENSIS

brevis tractatus de Orthographia hebraica, quæ potissimum versatur circa puncta vocalia, & litteras occiosas.

PROLOGVS.

AD COMPLEMENTVM ARTIS grammaticæ hebraicæ necessarium duximus addere eius Orthographiæ regulas, ex vsu atque autoritate veterum hebræorum in hac re peritissimorū. Et licet hæc grammaticæ pars in omni alio idiomate sit valde accommoda, tamen in hebræo sermone censetur plurimum necessaria, eo quod hæc lingua præ aliis sit magis arida, & pauciora habens vocabula, cum sit maxime brevis & copiosa. Quare necessarium fuit in ea plurima vocabula esse æquiuoca, & plures habentia significationes sub eadem contextura litterarum. Ad explicandam ergo significationum diuersitatem inuenta sunt puncta vocalia, nam eadē litteræ cum aliis atque aliis punctis aliam & aliam habent significationē, vt אֵלֶף aleph est docuit אֶלֶף eleph vero est mille. ¶ Est præterea alia ad hoc ratio necessitatis punctorū vocaliū, quia cum eisdē vocali latinæ correspōdeant plures punctorū differētia in hebræo, opus fuit per Orthographiæ regulas declarari, quādo & in quib⁹ dictionibus

funt duplices, hoc est quinque binarii litterarum, & cuiuslibet binarii prior littera semper scribitur in principio vel medio dictionis, & nunquam in fine, posterior vero semper in fine, & nunquam in principio vel medio scribitur dictionis. Et ideo iste quinque posteriores dici solent litteræ finales, quæ etiam nunquam scribuntur cum punctis vocalibus, neque per seipsas faciunt syllabam, sed semper colliguntur ad syllabam litteræ præcedentis, excepta littera ך chaph, quæ nunquam venit sine apice cameç vel seua, & nunquam venit cum alio puncto vocali. similiter littera ן nun, aliquando venit cum puncto cameç, & nunquam cum alio apice. ¶ Secunda regula est, de quattuor litteris ociosis, scilicet אָוּרִי nam istarum nulla ponitur ociosa in principio dictionis, sed solū in medio vel fine. Differenter tamen, quia ה he littera semper fit ociosa in fine dictionis, & nunquam in medio, aliæ vero וּרִי possunt & in medio, & in fine fieri ociosæ. Insuper cum vltima littera dictionis subscribitur cum vocali puncto chiric semper debet addi iod ociosa in fine, vt Ecclesiastes secundo cap. אָנִי בְּלִבִּי idest dixi ego in corde meo. & alibi sæpius in sacra scriptura. ¶ Tertia regula sit, de sex litteris, quæ recipere possunt dagues & raphe, scilicet בְּבֵדֶּבֶת nam quælibet istarum semper venit scripta cum altero prædictorum punctorum, verum quando aliqua istarum litterarum existens in principio dictionis, sequitur immediate litteram ociosam, quæ erat in fine dictionis præcedentis, prope semper scribenda est cum puncto raphe vel sine dagues. Huius rationem

Y

aff

ORTHOGRAPHIAE

assignant, quia litteræ octosæ sunt litteræ nominis dei: cir-
ca quas omnis alia littera perdit suum rigorem, & humili-
atur ob reuerentiam illius nominis, ad hoc significan-
dum allegant quidam hebræi illum versum Psalmi.64.
וַיִּירָאוּ יוֹשְׁבֵי קְצוּוֹת מֵאוֹתוֹתֶיךָ. idest timebunt qui
habitant terminos à signis tuis, vbi dictio אוֹתוֹת quæ
significat signa, etiam solet accipi pro litteris, vt sit sen-
sus timebunt litteræ existentes in extremis dictionum à
litteris tuis, idest nominis tui. Et quodocunque duæ
istarum sex litterarum immediate sibiipsis iunguntur in
eadem dictione, communiter vna earum scribitur cum da-
gues, & altera cum raphe, & frequentius prior earum ha-
bet dagues, vt דָּבַק idest adhæsit. Et hoc maxime con-
tingit quando prior illa littera scribitur cum puncto fe-
ua, vt בְּפָרְעָה idest in pharaone, ¶ Quarta regula est,
de his quinque litteris אֵהֵחֵעֵר quæ non recipiunt da-
gues. nam omnes aliæ litteræ alphabeti hebraici possunt re-
cipere punctum illum exceptis istis quinque, litteræ insu-
per quinque finales non recipiunt dagues præter chaph,
quæ aliquando scribitur cum dagues. Est etiam alia litte-
ra ׀ sin quæ nunquam scribitur sine puncto super eam
posito, qui ad partem dexteram dicitur siboleth, ad fini-
stram vero çiboleth hætenus de litteris.

¶ Dicamus iam de punctis vocalibus.

S Vpponamus in primis distinctionē decem pūctorū
vocaliū, nam eorū quinque sunt principales, quos he-
bræi vocāt מַלְכִים .i. reges, qui etiā, hoc versu denotātur
בֵּיתוֹתֵי הַתֵּם .i. sculpturæ sigilli, & sunt isti. cameç. çere
holē

CAP. PRIMVM.

holem ꝛ vau surec ꝛ chirc cum tod. alii quinque sunt
 minores, quos hebræi vocant עֲבָדִים .i. seruos, & sunt
 - pathach. çegol. cameç chateph. surec trium pun-
 ctorū quem hebrei vocant קְבוּץ שְׁפָתַיִם .i. cōiūctionē
 labiorū & chirc sine tod. alia vero duo pūcta, de quibꝫ su-
 pra in principio Artis grāmaticæ. s. seua & pathachateph
 apud hebræos, non dicūtur pūcta vocalia, sed mini-
 stri aliorū decē supradictorū. Et ratio est, quia nullꝫ istorū
 duorū solus scribi potest in aliqua dictione, nisi veniat
 alicui aliorū decē associatus. Vnde sit hęc prima regula ge-
 neralis de pūctis, qđ in dictione monosyllaba rarissime
 ponit̃ seua neqꝫ pathachateph. ¶ Secūda regula, qđ hęc
 tria pūcta vocalia. s. çegol. çameç. çateph. quę dicūtur cōposita rarissime
 ponūtur nisi in quattuor litteris gutturalibꝫ, q̄ sunt iste.
 אֶרְחַח ¶ Tertia regula de pūctis principalibꝫ sit hęc, qđ
 rarissime post pūctū principalē littera immediate sequēs
 in eadē dictione potest habere dagues, vt פָּקַד .i. visitauit
 דָּרַר .i. verbū. Excipitur ab hac regula casus ille, quo in
 littera pūcti principalis poneret̃ accētus dictionis, nā tūc
 littera sequēs bene possēt habere dagues. Et hoc ratione
 illiꝫ accētus qui apte diuidit illū pūctū a dagues, vt לֵמָּה
 .i. quare שָׁמָּה .i. ibi vel illic. Ratio huiꝫ tertię regulæ est,
 quia in quolibet puncto principali includitur vna littera
 ociosa occulta, quæ vt priꝫ diximꝫ post se nō admittit da-
 gues, vt פָּקַד .i. visitauit. nam in illo pūcto cameç includi-
 tur littera aleph ociosa. ¶ Quarta regula, qđ duę primę
 litteræ alicuiꝫ dictionis nunqꝫ ambæ veniūt cū eodē pun-
 cto seua, & si vtraqꝫ egeat puncto vocalis. e. sola vna earū

Y 2 scri

ORTHOGRAPHIAE

scribitur cū seua, altera vero cū çere. I. çegol, vt פראשית
 idest in principio. Et quādocūq; post pūctū principālē
 immediate sequitur seua in eadē dictione, fere semp ponit
 tur accentus dictionis in illa littera puncti principalis, vt
 פקדו idest visitauerunt ישובו idest habitauerūt פיתים
 idest phines. sed hoc non habet locum in punctis mino
 ribus, vt אפקוד idest visitabo. ¶ Quinta regula, quod
 quādocūque finalis littera dictionis fuerit alterutra ista
 rum duarum ע ה gutturalium, si debeat scribi cum pun
 cto vocalis. a. ille debet esse pathach, & non cameç, vt נח
 idest Noe ישוע idest Iesus משיח idest Christus. Econ
 tra vero si vltima dictionis syllaba debeat scribi cum vo
 cali. a. & post illum punctum sequatur littera ociosa א
 aleph, vel ה he punctus ille debet esse cameç, & non pa
 thach, vt נלה idest reuelauit בא idest venit אמה idest
 ancilla. ¶ Sexta regula, quod punctus vocalis. u. qui di
 citur surec quibuz nunquā ponitur in fine dictionis,
 sed solum in principio vel medio. surec vero cum vau in
 omni loco poni potest. t. in principio medio & fine di
 ctionis, vt ופקדוהו idest & visitabunt eum. ¶ Deniq;
 aduertendum, quod in cōmuni vsu praeceptorum hebrai
 cae linguae duo puncta vocalis. a. vocantur sic קמן גדול
 idest cameç magnum פתח גדול idest pathach magnū,
 duo vero puncta vocalis. e. sic nominant. punctum çere,
 קמן קטן idest cameç paruum, çegol autem vocant
 פתח קטן. i. pathach parū. Hoc ideo dicimus ne latini
 hebraicam linguam discētes, ignorent vocabula hebrae
 orum & possint eos intelligere ad cōmunicandū cum eis.

Cap.

CAP. SECVNDVM.

¶ Cap. secundum, de Orthographia nominum, quantum ad omnes numeros eorum.

V Entendo iam ad regulas Orthographiæ speciales, a nominum recta descriptione incipiamus, & simul cum nominibus etiam pronomina declarabimus. Et pro facilitate doctrinæ huius, in primis supponendū est, quod sunt quædam analogiæ vel proportiones, ad quas reduci possunt omnia nomina, quas hebræi vocant **פֶּלֶס** vel **מִשְׁקָל** idest pondus, **מִשְׁקָלִים** idest pondera, accipiendo, scilicet pondus methaphoricæ in vocibus pro simili sono vel prolatione quantum ad litteras & syllabas, eo modo quo metrificatores per consonantias sequuntur pondera vocabulorum. ¶ In proposito autem ponemus pondera ista ordine suo disposita, & per ea regulas Orthographiæ nominum declarabimus. Sunt autem huiusmodi pondera plurima, sed ex eis sola ea explicabimus, quæ magis difficilia sunt, & magis necessaria in vsu communi sacre scripturæ, & sunt quædam ficta vocabula a doctoribus hebræis inuenta, quæ nihil aliud significant quàm regulas Orthographiæ. In ordine vero istorum procedemus per numerum syllabarum a monosyllabis incipientes. Sit igitur omnium hoc primum pondus **פַּל** pal, ad cuius proportionem multa nomina veniūt, vt **אב** idest pater **רֹס** idest ros **יָד** idest manus **רֶשֶׁת** idest princeps, & alia multa. In quibus sit hæc regula Orthographiæ, quod huiusmodi nomina fere omnia scribenda sunt per cameç, tam in singulari, quàm in plurali, & in fine clausule. Sed quando aliquod istorum regit

Y 3 post

ORTHOGRAPHIAE

post se genitiuum cameç vertitur in pathach prope semper, vt יהוה יד idest manus domini. Et quando secunda nominis littera est gutturalis, etiam si non regat genitiuum potest scribi cum pathach, vt אא idest frater, פה idest laqueus, sed in fine clausulae semp huiusmodi nomina scribuntur per cameç. ¶ Secundum pondus analogiae, fit hoc פל pel, ad cuius proportionem veniunt, haec nomina אל idest deus, אמ idest mater, בן idest filius .י. נר .i. peregrinus. In quibus fit haec regula, quod fere semp huiusmodi nomina scribenda sunt per çere in singulari numero, etiam in fine clausulae. Sed quando regunt genitiuum scribuntur frequenter cum çegol, vt בן אלהים idest filius dei, בן אדם idest filius hominis, excepto hoc nomine .י. קן nidus, quia quando regit genitiuum mutat çere in pathach, vt קן צפור idest nidus avis, Duae tamē sunt dictiones huius ponderis, quae etiam si nō regant genitiuum semp debent scribi cū çegol, scilicet אל idest articulus datiuus, & פן idest ne forte. Itē haec dictio, מת idest mortuus quando in plurali numero scribitur cū çere iuxta hanc regulam significat mortuos, quando vero cum seua significat viuos mortales, vt etiā prius dictū est. Implurali autē numero nomina huius ponderis retinet çere primae litterae, vt נרים .i. peregrini לצים .i. derisores. Excipiuntur tamē quedā nomina sequentia, quae mutant punctū çere singularis numeri in aliū punctum in plurali, & fit ratione coincidentiae .i. ne coincident cum aliis nominibus aliorum significatorum.

אל אלהים Deus, dii. נם נפים Vexillū, vexilla.

אם אמות Mater, matres. עז עזים Capra, caprae.

Filius

בְּנֵי פִילִי Filii, filii. עֵט עָלָם Calam⁹, calam⁹.

חֶךְ חָכִים Palatū, palata. עֵת עֵתִים Tempus, tēpora.

חֶץ חָצִים Sagitta, sagitte. קֶן קָנִים Nidus, nidi.

לֵב לְבוֹת Cor, corda. קֵץ קָצִים Finis, fines.

Ⓢ Tertium huius analogie pondus est יָדֵן שֵׁנִים Dens, dentes.

Ⓢ Quartum pondus est פִּיל pil, ad cuius proportionem veniunt hæc nomina, אִישׁ idest vir, דִּין idest iudicium, סִיר idest olla, שִׁיר idest canticum, & alia plura, quæ scribenda sunt cum puncto chiriç, tam in singulari numero, quàm in plurali, & etiam in fine clausulæ, excepto hoc nomine, עִיר idest ciuitas, quæ in plurali numero facit, עָרִים idest ciuitates. Ⓢ Quintum pondus est פֹּל pol, ad cuius proportionem veniunt hæc nomina, אֹר idest lux, אֹת idest signum, בּוֹר idest puteus, דּוֹר idest generatio, & alia plura. In quibus pūctus vocalis holem nō mutatur à singulari in pluralem, nec etiam in fine clausulæ, exceptis his חֶכֶם חָכִים idest præceptum, præcepta, יוֹם יָמִים idest dies, dies, לוֹג לֹגִים idest mensura, mēsuræ. s. rerum liquidarū. Ⓢ Quintū pōdus est פּוּל pul, ad cuius proportionē, hæc nomina procedūt, אֹר idest ticio, אֵר idest ignis, גּוֹר idest catulus, & alia plura. In quibus pūctus surec in nullo casu mutatur, hoc est, neq; in plurali numero, neque in fine clausulæ, neque cum regunt genitiuum. Hastenus de monosyllabis nominibus per quinq; pōdera supradicta, in quibus omnibus regula generalis est, qđ pūctus vocalis primæ litteræ nominis non mutatur nisi in exceptionibus paucis iam positis.

Ⓢ Dicamus iam de nominibus duarum syllabarum.

ORTHOGRAPHIAE

Vbi aduertendum, quod in tribus vltimis ponderibus, scilicet pil. pol. pul. ponebatur littera media ociosa, idest vocalis quæ non sonat, ideo inter nomina dissyllaba incipiemus a pondere, in quo littera media est vocalis, sed non ociosa, hoc est פַּיִל pail, ad cuius proportionem veniunt, hæc nomina, אַרְיֵל idest aries, בַּיִת idest domus, זַיִת idest oliua arbor, לַיִל idest nox. In quibus littera prima nominis subscribitur puncto pathach, & cum accentu in ea, sed in fine clausulæ pathach vertitur in cameç. Item quando nomen illud regit genitiuum post se pathach vertitur in çere, & similiter in numero plurali. Exemplum primi, בַּיִת אֱלֹהִים idest domus dei. Exemplum secundi, עֵינַיִם idest oculi. Et in his duobus mutationibus littera iod media manet ociosa. Ab hac vero regula formationis numeri pluralis excipiuntur quedam nomina, quæ aliter mutant punctum vocalem primæ litteræ, & in aliquibus eorum iod proferitur, nec manet ociosa, Qualia sunt hæc, בַּיִת בְּתוּם idest domus, domus, חַיִל חַיִלִּים idest exercitus, exercitus, עֵרֶר עֵרֶרִים idest pullus, pulli, תִּישׁ תִּישִׁים idest hircus, hirci. ¶ Secundum pondus nominum dissyllaborum sit פָּעַל pahal, ad cuius proportionem veniunt, hæc nomina, דְּבַר idest verbum, עָנָן idest nubes, נָחַשׁ idest serpens. In quibus vterque punctus vocalis de. a. debet esse cameç etiam in fine clausulæ, verumtamen quando tale nomen regit genitiuum primus punctus vertitur in seua, & secundus in pathach, vt דְּבַר יְהוָה idest verbum dñi, נָחַשׁ נְחָשִׁים idest serpens serpētis. Sed quando

CAP. SECVNDVM.

do littera prima nominis est gutturalis, etiam si tale no-
 men regat genitium vel formet pluralem numerum, ca-
 meç primæ litteræ vertit̃ in pathachateph, vt עֵנַן יְהוָה
 idest nubes domini, עֵשָׁן הָעִיר idest fumus ciuitatis,
 sed de hoc supra in cap. primo, in secunda regula de pun-
 ctis vocalibus. Et in formatione numeri pluralis talium
 nominum primus cameç vertitur in seua, & secundus ma-
 net, vt חָכֵם חֲכָמִים idest sapiens, sapiētes, דְּבַר דְּבָרִים
 verbum, verba. Tria tamen ex his nominibus recipiunt
 dagues in vltima littera substantiali quādo formant nu-
 merum pluralem, hæc sunt צֶמֶל צְמַלִים idest camellus,
 camelli, קָטָן קְטַנִּים idest paruus, parui, שֶׁפָּן שְׁפָנִים
 idest cuniculus, cuniculi. ¶ Hæc vero prædicta regula,
 de mutatione secundæ cameç in pathach, quando nomen
 huius analogiæ regit genitium, etiam habet locum &
 obseruanda est in omnibus aliis nominibus dissyllabis
 quorum secundus punctus est cameç, quorum pondera
 hæc sunt פֶּעַל פֵּעַל peal פִּעַל פִּעַל pial פּוֹעַל פּוֹעַל poal פּוֹעַל פּוֹעַל pual.
 In numero autem plurali hæc quattuor pondera, etiam
 seruant cameç secundæ syllabæ, sicut alia supradicta. pri-
 mum etiam punctum pro maiore parte non mutatur in
 eis. Sunt & alia pondera in nominibus dissyllabis præ-
 dictis quattuor contraria, scilicet quæ habent primum
 punctum vocalem cameç, & secundum variant per voca-
 les, ad hunc modum פֶּעַל פֵּעַל pael פֶּעַל פֵּעַל pail פֶּעַל פֵּעַל paol
 פֶּעַל פֵּעַל paul, Qualia sunt, זָקֵן זָקִין idest senex, נָזִיר נָזִירִים
 idest nazareus, גָּדוֹל גָּדוֹלִים idest magnus, בְּרִוּךְ בְּרִוּךְִים
 idest benedictus. In quibus sit hæc regula, quod quando regunt genitium
 aut

ORTHOGRAPHIAE

aut formant numerū pluralem carneç vertitur in seua, vt
 נָזִיר אֱלֹהִים .i. nazareus dei נָזִירִים .i. nazarei. Excipiū
 tur tamē nomina quarti pōderis pahul, quia si habēt da
 gues in secūda syllaba prim⁹ pūctus carneç vertitur in pa
 thach, vt תַּנּוּר תַּנּוּרִים .i. furnus, furni, nunq̄ tamē per
 ditur pūctus vocalis. a. Et generaliter quādo nomē habet
 dagues immedia littera; nunq̄ vel raro mutāt vocalē pri
 mæ litteræ in formatione numeri pluralis vel si regit ge
 nitiuū. Secūdus vero pūctus vocalis fere semper manet, ex
 cepto pōdere pael, vt זֶקֶן בֵּיתוֹ .i. senex domus suæ. ¶ Ad
 dimus alia duo pondera v̄sitata in sacra scriptura. f. פְּעוּל
 peol פְּעוּלִים peul, Qualia sunt אֶפְרוּד .i. suphumeralē גְּבוּל
 idest termin⁹. In quorū pōderū primovocalis. e. scribitur
 per çere, in secūdo per seua. In quib⁹ nullus pūctus voca
 lis mutatur, siue regāt genitiuū, siue formēt pluralē nume
 rū. ¶ Est deniq̄ aliud pōdus etiā frequentissimū in sacra
 scriptura. f. פְּהֵל pehel, ad cuius proportionē hæc nomi
 na procedūt, אֶבֶן i lapis, אֶרֶץ idest terra, חֶרֶב idest gla
 dius, מֶלֶךְ idest rex &c. In quibus vterq̄ pūctus vocalis
 est çegol, in aliquibus tamen primus pūctus est çere, vt
 חֶלֶב idest adeps, חֵלֶק idest pars &c. Et quādo vltima lit
 tera talis nominis fuerit gutturalis, secūdus pūctus ver
 titur in pathach, vt זֶבַח idest sacrificiū, סֶלֶע idest petra
 vel rupis &c. Sed in fine clausule pathach efficitur carneç.
 Et quādo littera media est gutturalis ambę litterę primę
 veniunt cum pathach & accētū in prima, vt לְעָר .i. puer.
 In omnibus autē aliis nominib⁹ huius proportionis cū
 fuerit finis clausule prim⁹ pūctus vertitur in carneç, exce
 ptis

CAP. SECVNDVM.

ptis aliquibus quæ suum punctum vocalis. e. obseruant etiam in fine clausulæ, Qualia sunt hæc. & quædam alia.

פָּנֶד	Idest pānus.	נָנֶד	Idest incōspectu.
בְּטַח	Idest confidentia.	נָדָר	Idest votum.
בְּפֶן	Idest vitis.	נֶצַח	Idest in æternum.
חֵלֶב	Idest adeps.	סֵפֶר	Idest liber.
חֵלֶק	Idest pars.	עֵדוֹן	Idest voluptas.
מֶלֶךְ	Idest rex.	עֵדֶר	Idest grex.
מָתֵג	Idest frenum.	צִדֵק	Idest Iustitia.

¶ Et licet quando huiusmodi nomina regunt genituum non mutant sua puncta vocalia, tamen in formatione numeri pluralis mutant primum punctum in serua, & secundum in cameç, vt בְּנֵדִים idest panni מְלָכִים idest reges, נְדָרִים idest vota, סִפְרִים idest libri. Sed si prima nominis littera fuerit gutturalis, illa in plurali subscribitur cum pathachateph, iuxta regulam superius expositam, vt עֲבָדִים idest serui, חֲלָבִים idest adeps, חֲלָקִים idest partes, & alia huiusmodi. Poterant hic alia multa pondera, & regulæ dari non solum de nominibus monosyllabis, & dissyllabis verumetiam de pollysyllabis, sed quæ positæ sunt hic, & supra in primo libro grammaticæ in capitulo de nomine, tam in regulis, quàm in exceptionibus earum, videntur sufficere ad introductionem incipientium, & ad communem vsum sacre scripturæ. Dicimus tamen pro conclusione, quod in aliis omnibus pōderib⁹ vel nominibus a prædictis, & etiã in pollysyllabis nominib⁹ rarissime mutantur puncta vocalia duarū primarū syllabarum, neq; etiã in nomi-
nib⁹

ORTHOGRAPHIAE

nibus quorum prima littera est gutturalis, non mutatur
 dico in formatione numeri pluralis, in regimine genitiui
 neque in fine clausulae. Exemplum in nominibus dissyl
 labis, זֶאֵב זְאֵבִים idest lupus, lupi. Exemplum in po
 lyssyllabis, לְבֵנָה לְבָנִים idest later, lateres, שׁוֹשַׁנָּה
 שׁוֹשָׁנִים idest liliū, lilia. Exemplum de prima littera
 gutturali, עַמּוּד עַמּוּדִים idest columna, columnæ,
 חֲרוּץ חֲרוּצִים idest sollicitus, solliciti. ¶ Restat ad com
 plementum Orthographiæ nominum, vt de vltimis syl
 labis numeri pluralis dicamus, postquam de primis, &
 secundis in superioribus regulis diseruimus. Ad huius
 rei noticiam rememoramus terminationes plurales nomi
 num esse duas, scilicet masculinorum in.im. foemininorū
 in.oth. ¶ Tūc sit hæc prima regula, quod terminatio plu
 ralis in.im. scribenda est per pūctum chiric cum iod ocio
 sa sequente, etiam si sit finis clausulae, דְּבָרִים idest verba.
 Et quando tale nomen plurale regit post se genitiuum,
 chiric mutatur in çere, & nihilominus manet iod littera
 ibi ociosa, vt דְּבָרֵי הַיָּמִים idest verba dierum. ¶ Secun
 da regula, quod terminatio pluralis in.oth. scribenda est,
 per holem cum vau ociosa, etiam in fine clausulae pro ma
 iore parte, vt אִשׁוֹת idest mulieres, & dato quod nomen
 illud plurale regat genitiuū punctus ille vocalis non mu
 tatur, vt בְּנוֹת מְלָכִים idest filia regum. ¶ Tertia regu
 la, quod numerus dualis, qui semper terminatur in.im.
 cum iod consonāte, requirit penultimā syllabam cum pū
 cto pathach & cum accentu in eadem, vt יָדַי idest ma
 nus, שָׁמַיִם idest coeli. Et si ante penultima syllaba ha
 buer

CAP. TERTIVM.

buerit punctum vocalis. a. ille debet esse cameç, vt patet in exēplis dictis. Et in fine clausulæ punctus ille pathach penultimæ syllabæ vertitur in cameç, vt Genesis primo, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרִקְיעַ שָׁמַיִם idest & vocauit deus firmamentum cœlum. Hactenus de Orthographia nominum, quantum ad vtrunque numerum. ¶ Veruntamen est notandum, quod hoc nomen אֲשֶׁר asser si habeat litteram sin cum puncto çegol est relatiuum quis vel qui, vel coniunctio quod. si autem habeat sin cum çere est nomen vnus tribus israel, sed relatiuum inseparabile. scilicet וְ אֲשֶׁר habet punctum çegol, & post eum sequitur dagues, vt מִצְתוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה idest lectulus qui solomoni.

¶ Cap. tertium, de casibus nominū, & de pro nominibus, tam primitiuis, q̄ deriuatiuis.

IN capitulo quarto, secundi libri Artis grammaticæ dictum est, quod nomina hebraica per casus non variantur terminationibus, sed articulis, qui sunt duplices primi dicuntur inseparabiles, qui sunt quædam littere ad ditæ nominibus per compositionem in principio dictio nis designatæ in hac dictione. הַלְמַב Oportet ergo videre quibus punctis vocalibus illæ litteræ debeant subscri. Sit ergo prima regula, quod quando prædictæ litteræ debent scribi cum puncto vocalis. a. ille pro maiore parte debet esse pathach, Cuius ratio est, quia littera prima nominis venit cum puncto dagues quem non potest præcedere punctus principalis, vt הַמֶּלֶךְ idest rex, לְמֶלֶךְ idest regi, מֶלֶךְ idest rege, verum si prima nominis littera fuerit aliqua istarum quinque, א ה ח ע ר quæ non recipiunt

ORTHOGRAPHIAE

plunt dagues , tunc prædicti articuli possunt scribi etim cameç , vt **הָאִישׁ** idest vir , **לְאִישׁ** idest viro , **בְּאִישׁ** idest in viro. In hoc autē nomine, **אֶרֶץ** idest terra, quādo prædicti articuli veniunt cum cameç , mutatur çegol primæ litteræ in cameç , vt **הָאֶרֶץ** idest terra , **לְאֶרֶץ** idest terræ , **בְּאֶרֶץ** idest in terra . Hoc intelligitur verū nisi regat genitiuum, quia tunc non mutatur pūctus primæ litteræ, vt **בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים** .i. in terra Philistinorū.

¶ Secūda regula, qđ in nominibus duarū syllabarū, prima quādo prima littera fuerit gutturalis prædicti articuli sæpius veniunt cum pūcto çegol, **הַהָרִים** idest montes.

¶ Tertia regula, quod quando nomen regit genitiuum illi duo articuli lamed, & beth subscribuntur per seua, vt **לְקוֹל שָׂרִי** .i. voci sare, **בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים** .i. in terra Philistinorū. Eodē etiā modo pūctuātur istæ duę litterę in nomine pprio, vt Gen. 7. **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ** .i. dixit deus noe. & Num. 12. **בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה** .i. in seruo meo in Moyse. Hæc regula fallit quādo prima nominis littera scribitur per seua, quia tunc isti duo articuli subscribuntur per chitic, vt **לְשֹׁלֹמֹה** idest Salomonī , **בְּצִדְקָה** idest in iustitia .

¶ Quarta regula, quod articulus mem fere semper scribitur per çere, **מֵאִישׁ** .i. a viro, excepto quādo prima nominis littera venit cū seua, quia tunc mem scribitur p chitic, vt **מֵצִדְקָה** .i. de iustitia, & post litterā mem sequit littera cū dagues, vt patet hic.

¶ Quinta regula, qđ littera he in principio dictionis posita, nō vt sit articulus designans casum, sed ad denotādū admirationē interrogatiōnem aut relationē si debeat scribi cū pūcto vocalis. a. ille erit

CAP. TERTIVM.

erit pathachateph. Exēplū de interrogatione, vt Exo.2.
 וְקָרָאתִי וְהָאֵלֶךְ .i. si ibo & vocabo? Exēplū de admira-
 tione, vt Gen.18. הַשֵּׁפֶט בֵּל הָאָרֶץ .i. nūquid iudex om-
 nis terre. Exēplū de relatione. Gen.46. בֵּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵרֶת .i. omnis anima de domo Iacob q̄ venit &c.
 ¶ Sexta regula, de his duab⁹ litteris כ caph, & ו vau q̄
 solēt poni sep̄ p cōpositionē in principio nominis. .i. qd̄
 istæ duæ litteræ, quādo debēt subscribi cū p̄nto vocalis
 a. obseruāt regulā primā hui⁹ cap̄. quātū ad utrāq; partē
 ei⁹. Exēplū primi, vt כַּמֶּלֶךְ .i. sicut rex, וְלֵילָה .i. & nox.
 Exēplū secūdi, vt כְּאִישׁ .i. sicut vir, וְאָח .i. & frater.
 ¶ Variātur secūdo casus nominū p articulos separabiles
 qui & prepositiones dicūtur, de quorū recta pūctuatione
 sit hæc vnica regula, qd̄ שֵׁל אֵל אֶת eth, veniūt cū
 çegol, & hoc verū est quādo, אֶת habet ᵛgulā machaph
 alias scribit̄ p çere, sed מִן min עם him, veniūt cū chiric
 sine ioc ociosa. Et hoc causa differētiae horū vocabulorū
 quādo sunt p̄positiones, & quādo sunt noia altarū rerū,
 quia tūc aliter pūctuātur, nā שֵׁל est error אֵל est de⁹
 אֶת est ligo מִן est gen⁹ עם est fortitudo. ¶ Dicam⁹ cōse-
 quēter de p̄nominū Orthographia, q̄ vt superi⁹ dixim⁹
 sunt duplicia. .i. primitiua & deriuatiua. Primitiuū ergo p̄
 nomē primę p̄sonę. .i. אָנֹכִי .i. ego. Primo modo
 scribit̄ aleph ei⁹ p pathachateph cū accētū in vltima, sed
 in fine clausule p cameç cū accētū in ea, vt Iu.15. וַיֹּאמֶר
 אָנֹכִי .i. & dixit: ego. Secūdo modo scribit̄ aleph p cameç,
 & cū accētū in vltima syllaba, sed in fine clausule cū accē-
 tu i penultima, vt Gen.25. בְּרִי עֵיף אֲנֹכִי .i. qa lassus ego.

Geni⁹

ORTHOGRAPHIAE

¶ Genitiuus huius pronominis, scilicet **וְלִי** idest mei debet habere lamed cum dagues, vt differat ab illo nomine **וְלִי** qui est, est error vel dolus, secundi Regum tertio. In datiuo non dicimus **אֵלַי** eli ratione differentię ad nomē dei compositum, quod est deus meus, sed dicimus **לִי** vel **לֵאֵלַי** idest mihi, in quo venit aleph per çere, lamed per pathach, sed in fine clausulæ per cameç. Et generaliter hæc terminatio. ai. in hebræo inquacunque dictione obseruat hanc regulam, quod venit cum puncto pathach & in fine clausulæ cum cameç, excepto hoc nomine dei **אֲדֹנָי** adonai quod semper scribitur cum cameç, ad differentiam eiusdem vocabuli quando est nomen pertinens ad homines qui dicuntur domini mei, & tunc obseruat dictam regulam. Alia est ratio, de hoc nomine **וְיָדַי** idest omnipotens quod scribitur iuxta regulam prædictam, quia non coincidit cum alio nomine ad homines pertinente. **¶** Accusatiuus huius pronominis, scilicet **אֵתִי** habet primam litteram cum puncto holem cum deberet esse çere vel çegol, sed mutatus est punctus vocalis ratione differentię, ad hoc nomen compositum cum pronomine **אֵתִי** quod est ligo meus. **¶** Ablatiuus, scilicet **מִנִּי** habet mem secundum cum çegol & dagues, & litteram nun cum dagues. Et similiter aliæ duę voces eiusdem ablatiui, scilicet **מִנִּי** vel **מִנִּי** habent nun cum dagues, ad differentiam huius nominis **מִנִּי** quod numerum significat. Esaia. 65. **¶** Nominatiuus **אֲנִיחֵנוּ** idest nos habet aleph cum pathachateph & nun primum cum pathach. Eodem modo secunda vox eius, **נִחֵנוּ** & in fine clausulæ nun venit per

CAP. TERTIVM.

per cameç. Tertia vox eius אָנִי et genitiuus sequens, si militer & datiuus cum accusatiuo habent penultimã scriptam per cameç cum accētū in eadem, etiam si ponatur in fine clausulæ. Secunda vox datiuī אֵלַי venit cum puncto çere in vtraque syllaba, ad differentiam nominis compositi, אֵלַיִךְ idest principes vel fortes nostri quod habet çegol in secunda syllaba. Ablatiuus, אֵלַיִךְ idest nobis habet in secunda çegol cum dagues in duabus litteris. ¶ Secundæ personæ pronomē אַתָּה vel אַתְּ idest tu. In nominatiuo vox masculina habet aleph cum pathach, & thau cum cameç, sed in fine clausulæ vtraque littera habet cameç cum accentu in prima. Vox foemina habet pathach in prima littera, & seua cum dagues in secunda, etiam in fine clausulæ. Genitiuus, אֵלַיִךְ idest tui in voce masculina habet çegol in prima littera, & seua cum dagues in secunda. Vox foeminina אֵלַיִךְ habet çegol in prima littera, sed cameç cum dagues in secunda. Datiuī vox masculina, לְךָ idest tibi, habet seua in prima littera. Vox secunda, אֵלַיִךְ prima habet çere in prima, & çegol in secunda cum iod ociosa. Vox foeminina, לְךָ habet cameç in prima littera. Vox secunda, אֵלַיִךְ prima habet çere in prima littera, & pathach cum accentu in secūda, sed in fine clausulæ pathach vertitur in cameç. Accusatiuī vox masculina prima, אַתָּה idest te clara est. secunda אַתְּכֶם post primã litteram habet cameç in duabus sequentibus cum accentu in littera thau. Vox foemina prima אַתְּךָ habet litteram thau cum cameç, secunda cum çere, & vtraque sine dagues. Ablatiuī vox masculina

Z lina

ORTHOGRAPHIAE

lina, מִמֶּךָ idest a te, habet secundā mem cum seua & dagues, vox foemina habet eandem mem cum çere & dagues. In omnibus vero casibus numeri singularis littera vltima chaph in vocibus masculinis habet punctum cameç in foemininis seua. ¶ Nominatiuus pluralis in voce masculina, אַתֶּם idest, vos venit aleph cū pathach & thau cum çegol & dagues. similiter in prima voce foemina, scilicet אַתְּנָה In secunda vero, scilicet אַתְּנָה venit aleph cum pathach, & thau cum çere & dagues & accentu, & finalis nun cum cameç. ¶ Genitiui vox masculina, שְׁלֵיכֶם idest vestrum habet sin litteram cum çegol, & lamed cum cameç & dagues & caph cum çegol. Eodem modo scribitur foemina vox. ¶ Dativi prima vox masculina, לְכֶם idest vobis habet lamed cum cameç & caph cum çegol hoc verum est. In his tribus casibus .f. datiuo accusatiuo & ablatiuo, tam in voce masculina, q̄ in foemina. Secunda vox masculina, אֵלֵיכֶם habet aleph cum pathach, & lamed cum çere, & iod ociosa frequente. Eodem modo scribēda est prima vox foemina. אֵלֵיכֶן Aliae duæ voces foemininae. .f. לֵכֶן לֵכֶנָה sunt sicut prima vox masculina. Et hoc differentiae causa. nam hæc dictio לֵכֶן cum puncto çere, est aduerbiū propterea. ¶ Accusatiui vtraque vox, אֶתְכֶם אֶתְכֶן idest vos habet aleph cū çegol. ¶ Ablatiui prima vox masculina, מִכֶּם idest a vobis ex dictis patet, quia chaph venit per çegol & cum dagues, secunda מִמֶּכָּה habet secundam mem cum seua & dagues & chaph sine dagues. Eisdem modis scribendæ sunt duæ voces foemininae.

Et

CAP. TERTIVM.

Et generaliter in hoc numero plurali omnes voces masculinæ terminantur in littera mem, foemininæ in nun per omnes casus. ¶ Tertię personę primum pronomeni, scilicet הוּ hu, idest ille scribitur in voce masculina per he cum vau surec & aleph ociosa, in voce foeminina, הִיא idest illa scribitur per chiric in prima littera cum vau & aleph ociosis. Et aliquando loco vau ponitur iod ociosa. Genitiui vox masculina, הוּלוּ idest illius habet lamed cum dagues, & in fine vau ociosa. Vox foeminina scribitur eodẽ modo, sed cū he ociosa in fine, quæ ab ali quibus scribitur cum puncto mapic, qui denotat genus foemininum. Datiui prima vox masculina, לוּ idest illi, venit cum vau ociosa in fine, & hoc ratione differentię, nam eadem dictio cū aleph ociosa in fine, significat nõ. Secunda vox masculina. f. לוּלוּ habet aleph cum çere, & lamed cum cameç cum iod ociosa sequẽte & in fine vau, quæ recolligitur cum vocali præcedẽte. Est enim regula, quod omnis terminatio de לוּלוּ semper scribitur cum cameç. Prima vox foeminina לוּלוּ habet lamed cū cameç, & in fine he cum mapic. Secūda vox foeminina לוּלוּלוּ habet aleph per çere, & lamed cum çegol & accentu sequẽte iod ociosa, & he in fine cum cameç. Accusatiui vox masculina, לוּלוּ idest illum clara est, nisi qđ habet thau exte le. Vox foeminina habet he in fine cū mapic. scilicet לוּלוּלוּ Ablatiui prima vox masculina, לוּלוּלוּ. illo habet çegol cū dagues in secūda, mem cum accẽtu in eadem, & nun sequẽs etiam scribitur cum dagues. Secunda vox masculina לוּלוּלוּ in secunda littera nun, habet çere cum dagues

ORTHOGRAPHIAE

& cum accentu. Tertia vox masculina מְנַהוּ habet primā litteram cum çegol & accentu, & secundam cum seua. Vox vnica foeminina, מְפַנֶּה idest illa eodem modo scribenda est sicut prima vox masculina, excepta terminatio ne. Nominatiuus pluralis in prima voce masculina, הֵם idest illi, habet he cum çere, secūda הֵמָּה similiter vt prima habet he cū çere & accentu, & mem cū dagues. Eodē modo duæ voces foemininæ הֵן הֵנָּה habent he cum çere & accentu, & in secunda voce venit nun cum dagues. In omnibus autem aliis casibus huius numeri pluralis, littera he venit cū çegol, tam in vocibus masculinis, quam in foemininis, excepta secunda voce foeminina ablatiui מֵהֶנָּה quæ habet he cum çere, sicut in nominatiuo. Et similiter in isto pronomine omnes voces masculinæ plures terminantur in mem, & omnes foemininæ in nun, Omnia alia clara sunt, nisi quod ille datiuus לְמוֹ habet lamed cum carneç & accentu, ille autem datiuus אֵלֵינוּ habet duas primas litteras cum çere, sequente iod ociosa. In secundo pronomine tercię personæ/omnia clara sunt, exceptis nominatiuis, nam זֶה idest iste habet çegol in prima littera, & he octosam in fine, זֵאת idest ista habet aleph octosam in medio, אֵלֶּה idest isti vel istæ habet aleph cum çere & accentu, & lamed cū çegol & dagues.

¶ De pronomibus deriuatiuis, quę semper veniunt in compositione cum nominibus, dicemus secundum ordinem capituli præcedentis, primo dicendo de nominibus compositis cum pronomine, quę sunt monosyllaba, dein de aliis. Pro primis rememoranda sunt quinque pondera

CAP. TERTIVM.

dera vocabulorum prius declarata, scilicet כַּל כַּל כַּל In quibus omnibus sit hæc regula, quod pro maiore parte talia nomina in sua compositione non mutant primum punctum vocalem, vt יָד idest manus, יָדִי idest manus mea, גֵּר idest peregrinus, גֵּרְךָ .i. peregrinus tuus. שִׁיר idest canticum, שִׁירֹו idest canticum eius, בּוֹר idest puteus, בּוֹרִי idest puteus meus, צוֹר idest petra, צוֹרוֹ idest petra sua. Ab ista tamen regula quædam nomina composita excipiuntur, nam בַּת idest filia, בַּתִּי idest filia mea mutat primum punctum in chiric, נֶת idest torcular, נֶתִי idest torcular meum, פֶּת idest bucella panis, פֶּתִי idest bucella mea, אִם idest mater, אִמִּי idest mater mea, חֵץ idest sagitta, חֵצִי idest sagitta mea, בֶּן idest filius, בֶּנְךָ idest filius tuus, & hoc in sola secunda persona, nam in aliis personis obseruat regulam, הַקָּה idest præceptum, הַקָּהִי idest præceptum meum, Et quædam alia excipiuntur vt in sacra scriptura aparet.

De nominibus autem compositis duarum syllabarum sit hæc regula generalis, quod omnes quinque analogiæ ponderum superius dictæ, & incipientes a vocali. a. qui est punctus cameç, in compositione cum pronomine punctus vertitur in seua, vt דְּבַר idest verbum, דְּבַרִּי idest verbum meum, זֶקֶן idest senex, זֶקֶנִי idest senes tui, & sic de aliis. Sed quando secundus punctus nominis fuerit vocalis. a. debet esse cameç in compositione, vt דְּבַרִּי idest verbum meum, דְּבַרְךָ idest verbum tuum, & in fine clausulæ vltima littera substantialis habet çegol, vt דְּבַרְךָ idest verbū tuū, דְּבַרוֹ idest verbum suū, exceptis

Z 3 his

ORTHOGRAPHIAE

his duobus quæ ventunt cum pathach. **דְּנִרְכֶם דְּנִרְכֶן**.
 Sed in nominibus illius ponderis **פַּיִל פַּיִל** in composi-
 tionibus pronominis primitivus punctus pathach vertitur in
 in çere, vt **בֵּית** idest domus, **בֵּיתִי** idest domus mea,
בֵּיתְךָ domus tua **בֵּיתוֹ** domus sua. In nominibus etiam
 huius ponderis **פֶּהֶל פֶּהֶל** pro maiore parte çegol vel
 çere primæ litteræ in compositione vertitur in punctum
 pathach, vt **מֶלֶךְ** idest rex, **מֶלְכִי מֶלְכְּךָ מֶלְכוֹ** idest rex
 meus tuus suus. Aliquando ille punctus vertitur in chi-
 ric, vt **סֵפֶר** idest liber, **סֵפְרִי סֵפְרְךָ סֵפְרוֹ**. i. liber meus
 tuus suus. Aliquando ille punctus manet, & non muta-
 tur maxime, quando prima nominis littera fuerit guttu-
 ralis, vt **חֵלֶךְ** idest pars, **חֵלְקִי חֵלְקְךָ חֵלְקוֹ** idest pars
 mea tua sua. Et in quolibet horum membrorum reperun-
 tur multa exempla in sacra scriptura. In aliis autem nomi-
 nibus non incipientibus a puncto vocalis. a. sed ab aliis,
 regula generalis est, quod pro maiore parte non mutant
 sua puncta prima in compositione cum pronomine, vt
אֶזוֹר idest cingulum **אֶזוֹרִי אֶזוֹרְךָ אֶזוֹרוֹ** idest cingu-
 lum meū tuū suū, **זוֹרֵל** idest fors, **זוֹרְלִי זוֹרְלְךָ זוֹרְלוֹ**
 idest fors mea tua sua. **זְבוּל** idest terminus **זְבוּלִי זְבוּלְךָ זְבוּלוֹ**
 idest terminus meus tuus suus. Hactenus de primo
 puncto vocali, in nominibus compositis. De secūdo au-
 tem etiam dictum est, quod rarissime mutatur. De ter-
 tia vero syllaba inquam nomē compositum terminatur,
 Dicimus quod debet scribi cum illis punctis vocalibus
 in casibus obliquis quos superius notauimus in pro-
 nomine primitiuo. Exceptis quibusdam paucis in qui-
 bus

bus talis terminatio non obseruat, sed habet quandam
 aliam quæ in nullo casu pronominis primitiu in venie-
 batur, vt דְּבַרְךָ idest verbum tuum fœmininum, in
 quo nomine venit vltima littera cum çere. Eodem mo-
 do, דְּבַרְהוּ idest verbum suum masculinum. similiter
 דְּבַרְם idest verbum suum vel illorum דְּבַרְן idest ver-
 bum suum vel illarum. In quibus duobus vltima litte-
 ra venit cum puncto cameç. Alia plurima poterant hic
 adduci, quæ breuitatis gratia ommitimus putantes ista
 sufficere incipientibus, prouecti autem ex his multa alia
 intelligent. ¶ Denique addamus hic, quod hæc dictio
 כֹּל idest omnis, quæ scribitur cum cameç & legitur
 per holem, in compositione pronominis mutat cameç
 in furec, & lamed venit cum dagues, vt כָּלִי כָּלְךָ כָּלוּ
 כֹּלִי כֹלְךָ כֹּלֵנוּ כֹּלְכֶם כֹּלֵם idest omnis ego tu, ille, nos, vos, illi.

¶ Capitulum quartum, de Orthographia
 verborum, quantum ad omnes voces &
 coniugationes. Et in primis dicemus de vo-
 ce actiua primæ coniugationis.

Procedemus circa descriptionem rectam seu Ortho-
 graphiam verborum hebraicorum, tam regula-
 rium, quam irregularium eo ordine quo supra in secun-
 do nostræ grammaticæ libro tradita sunt. Et quia ibi-
 dem capite septimo posuimus quattuor verborū regula-
 riū cōiugationes, quæ sunt istæ פָּקַד פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת
 Incipiam⁹ ergo a verbis primæ cōiugationis quorū exē-
 plar fuit, hoc אָבִיב, פָּקַד .i. visitauit, de quo sit hæc prima
 regula, quæ prima positio verborū hui⁹ cōiugationis. i. ter

ORTHOGRAPHIAE

tia persona singularis præteriti indicatiui modi, scribenda est per cameç in prima littera & cum pathach & accētū in secunda, sed in fine clausulæ vterque pūctus debet esse cameç, vt Genesis.12. וַיְהִי בְּקֹדֶם אֶת שָׂרָה בְּאֶשֶׁר
אָמַר idest & domin⁹ visitauit saram sicut dixit. Verū vt
aliās diximus quando post tali verbi primam vocem sequitur dictio monosyllaba vel dictio habēs accentum in prima syllaba, tunc & hoc verbum habet accentum in prima, vt Genesis primo, קָרָא לְיִלְהָ idest vocauit nomen. & Numeri.27. לֹו וְשָׂאֵל לוֹ idest & interrogabit eū.
Et quia etiam diximus, quod prima positio primæ coniugationis est trifaria, in aliis duabus a prædicta, dicimus quod primus punctus debet esse cameç/secundus çere, vt חָפֵץ idest voluit, vel holem, vt יָכַל idest potuit &c. In aliis autem vocibus huius præteriti, tam in numero singulari, quàm in plurali sit eadem regula generalis, quod quando primæ duæ litteræ debent scribi cum pūctis vocalis. a. primus semper debet esse cameç, secundus pathach, vt בְּבִקְרָתִי idest visitasti, בְּבִקְרָתִי idest visitauit &c. verum in fine clausulæ, vt diximus vterque punctus debet esse cameç, vt Genesis tertio, מִמֶּנּוּ אָכַלְתָּ idest ex eo comeditisti. Hæc etiam regula est vera in omnibus prædictis indicatiui, tam in voce passiuā, quàm in actiuā/ & hoc in omnibus coniugationibus, quando secunda littera habet pūctum vocalis. a. quia debet esse pathach, & in fine clausulæ cameç. Exemplum in secunda coniugatione, בְּבִקְרָתִי idest visitasti. & Exodi. 34. אֶשֶׁר שִׁבַּרְתָּ idest quas fregisti.
Vox autē sceminina tertie personæ singularis huius præteriti

teriti, scilicet פִּקְדָה debet habere punctum seua in se-
 cunda littera, sed in fine clausulæ eadem secunda littera de-
 bet habere cameç cum accentu, vt Iudicū. 5. חַלַּב נָתַנָּה
 idest lac dedit. In secunda persona singulari masculina
 huius præteriti, פִּקְדָתָּה idest visitasti littera thau debet
 habere cameç cū dagues. In voce vero foeminina, פִּקְדָתִּי
 eadem littera thau venit cum seua & puncto dagues. Et
 hæc regula secundæ personæ singularis huius præteriti in
 vtraque voce, est generaliter obseruanda in omnibus ver-
 borum vocibus & coniugationibus. In quibus & etiam
 in prima persona singulari, scilicet פִּקְדָתִּי idest visitauit
 semper accentus venit in littera substãtiali media, nisi quã-
 do apponitur ei littera vau in principio, quia tunc accen-
 tus est in vltima syllaba, vt Deutero. 7. וְאַכְלִיתָ אֶת כָּל הָעַמִּים
 idest deuorabis omnes populos. ¶ Tertia perso-
 na pluralis, scilicet פִּקְדוּ idest visitauerunt obseruat
 regulam tertie personæ singularis foemininæ prius dictã,
 sed eidem regulæ nūc addimus, quod quando littera me-
 dia fuerit gutturalis, punctus seua vertitur in pathacha-
 teph, vt צָעֲקָה idest clamauit, צָעֲקוּ idest clamauerunt.
 ¶ Secunda persona pluralis, siue masculina, siue foemini-
 na habet primam litteram cum pūcto seua, & thau cum
 çegol, vt פִּקְדָתֶם פִּקְדָתֵן idest visitastis, sed si prima lit-
 tera fuerit gutturalis seu auertitur in pathach, vt אָהַבְתֶּם
 idest amastis. ¶ Participii præsentis prima vox masculi-
 na singularis habet holem in prima littera cum vau ocio-
 sa sequente, quæ etiam aliquando non ponitur, & in secū-
 da littera debet scribi cum çere & accentu in vltima, vt

ORTHOGRAPHIAE

בּוֹקֵד idest visitans, vel qui visitat . Et hæc descriptio fit ratione differentiae ad quædam nomina huius analogiae **פּוֹעֵל** pohel , quæ in secunda littera habent punctum segol & accentum in prima, vt **חֹדֶשׁ** idest mēsis , **קֹדֶשׁ** idest sanctitas , **שֹׁרֶשׁ** idest radix . In huiusmodi etiam nominibus quando littera media fuerit gutturalis ipsa scribitur per punctum pathach , vt **צֹהַר** idest fenestra , **בֵּית** idest arx , **דָּחַן** idest milium . Quod in hoc participio nunquam contingit , verum si vltima eius littera fuerit hain **ע** siue **ח** cheth, scribitur talis littera cum puncto pathach, vt **שׂוֹמֵעַ** idest audiens , **בּוֹרֵחַ** idest fugiens , Aliquando tamen illa littera vltima venit sine puncto, sed præcedens littera habet pathach. **פְּסַלְמֵי אֶזְרָא** idest qui plantat aurem . ¶ Vox fœminina huius participii , scilicet **בּוֹקֵדָת** idest quæ visitat habet duplex segol in duabus vltimis eius litteris , sed in fine clausulæ littera media scribitur cum cameç cum accētū in eadem, vt prius habebat vt Iosuae . 2 . **וַיָּבֹהוּמָהּ הִיא יוֹשֵׁבֶת** idest & in muro illa habitabat . ¶ Vox masculina pluralis , **בּוֹקְדִים** idest qui visitant habet seua in secunda littera semper , nisi quādo littera media fuerit gutturalis, quia tunc loco seua scribenda est cū pathachateph, vt **אוֹהֲבִים** idest qui amant . Et in hoc puncto seua differt hoc participium a nomine plurali terminato in .im. quod pro maiore parte venit cum cameç , vt **חֳדָשִׁים** idest menses , **קֳדָשִׁים** idest sanctitates , **שֹׁרְשִׁים** idest radices . ¶ Vox etiā fœminina pluralis habet seua in media littera , & hoc etiam ratione differentiae dictæ ad nomina pluralia .

Futu

CAP. QVARTVM.

¶ Futuri indicatiui modi litteræ accidentales hac disti-
 ne יתִּיב memoratæ, scribendæ sunt cum puncto chiric
 in hac prima coniugatione, excepto aleph quod scri-
 bitur per çegol. Et hoc ratione differentiæ ad tertiam
 personam singularem masculinam eiusdem futuri, quia
 saltem in sono vocali coincideret cum ea, scilicet יִפְקֹד
 iphquod. ¶ Prima persona singularis huius futuri du-
 as habet voces earum prima, אֶפְקֹד idest visitabo, ha-
 bet holem in media sua littera cum vau ociosa sequente,
 quæ tamen aliquando dimittitur. Secunda vox אֶפְקֹדָה
 habet eandem mediam litteram cum seua. Et breui-
 tatis gratia, huius futuri omnes voces quæ sunt duo
 decim, duabus regulis Orthographiæ comprehen-
 di possunt, nam septem earum scribuntur cum holem
 in littera media, excepto si illa littera media vel vltima
 fuerit gutturalis, quia tunc scribenda est cum puncto
 pathach, vt אֶשְׁמַע idest audiam, אֶצַּעק idest clama-
 bo. Et in fine clausulæ pathach vertitur in cameç, vt
 Numeri decimo quarto. וְהָא לֹא תֵצֵלֶה idest & ipsa
 non proficiet. & Exodi vigesimo, לֹא תִנְאָף idest non
 fornicaberis. Aliæ quinque voces huius futuri veniunt
 cum seua littera media, nisi fuerit littera gutturalis, quia
 tunc scribenda est cum pathach, vt אֶפְקֹדָה idest cla-
 mabo, & in fine clausulæ punctus litteræ mediæ sem-
 per debet esse cameç, vt Numeri decimo sexto, וַיִּקְדָּשׁוּ
 idest & sanctificati sunt. Hastenus de toto futuro pri-
 mæ coniugationis in voce actiua. Sed pro aliis futu-
 ris

ORTHOGRAPHIAE

ris & huius & aliarum coniugationum sit hæc regula generalis de litteris istis quattuor accidentalibus, scilicet quæ in prima cōiugatione, tam in voce passiuâ, quàm in actiua veniunt cum pūcto chirc, excepto aleph quod habet çegol, vt in voce passiuâ, אֶפְקֹד תֵּפְקֹד idest visitabor, visitaberis. ¶ In secunda autem coniugatione prædictæ litteræ in vtraque voce actiua & passiuâ scribuntur per seua, excepto aleph quod venit cum pathach, vt אֶפְקֹד תֵּפְקֹד idest visitabo, visitabis, אֶפְקֹד תֵּפְקֹד idest visitabor, visitaberis. ¶ In tertia vero coniugatione eadem litteræ in voce actiua scribuntur cum pathach omnes. In voce passiuâ omnes cū furec vel cameçchateph, vt אֶפְקִיד idest faciam visitare, אֶפְקֹד אֶפְקֹד idest visitabor. ¶ Denique in quarta cōiugatione hæc litteræ in voce actiua scribuntur, sicut in secunda coniugatione. In voce autem passiuâ scribuntur ad modum vocis actiuae primæ coniugationis, vt אֶפְקֹד תֵּפְקֹד idest visitabo me, visitasti te. ¶ Aliæ autem mutationes pūctuationis harum litterarū futuri, quæ accidunt quando prima littera substantialis verbi fuerit gutturalis, iam declarate sunt in cap. septimo, secundi libri circa futurum primæ coniugationis. Solum restat futurum huius verbi, אָמַר idest dixit. nam sæpius in fine clausulæ littera eius media pūctuat̄ur cum çere loco pathach, vt Prouerbiorum primo, אָמַר יְהוָה תֵּאמַר idest dicta sua dicet. ¶ Imperatiui modi secunda persona singularis masculina tribus modis scribi solet, primo, פֹּקֵד idest visita, vbi prima littera pūctuat̄ur per cameç, & si gutturalis per pathach. Et quando illa littera

fue/

fuerit aleph scribitur per çegol, vt Ezechiel. tertio, אָלֵף
 אֵת הַמִּנְלֶה הַזֶּאת idest comede volumen istud. Secun-
 do modo ista persona scribitur per feua in prima littera,
 & per holem in secunda, vt בָּקָד Sed quando tertia huius
 verbi littera habuerit accentum machaph, pūctus mediæ
 litteræ holem vertitur in cameç proferendum vt holem,
 vt Esaiæ . 38. אֲנִי הָיוֹה זָכֹר נָא idest obsecro domine
 memento quaeso. Tertio modo hæc secunda persona scri-
 bitur per feua in prima littera, & pathach in secunda, vt
 בָּקָד et in fine clausulæ pathach vertitur in cameç, vt pri-
 mi Regum tertio, שׁוּב שָׁכֵב idest reuertere & dormi.

De aliis autem vocibus huius imperatiui nihil aliud oc-
 currit dicendum, quàm id quod dictum est in secūdo libro
 grammaticæ super imperatiuo primæ coniugationis.

¶ Infinitiuus primæ coniugationis semper est similis se-
 cundæ personæ singulari masculinæ imperatiui, secundū
 tres modos eius iā dictos. Ideo nihil hic amplius dicem⁹.

¶ Litteræ vero quattuor, quæ huic infinitiuo adduntur
 pro gerundiis habendis, scilicet בְּכֹלִים In hac prima cō-
 iugatione subscribuntur per chirc, & tunc prima littera
 substantialis verbi scribitur cum raphe vel sine dagues,
 excepta littera mem, quia post eam prima littera verbi ha-
 bet dagues, & hoc ad supplendum litteram nun, quæ ibi
 dimittitur, vt etiam dictum est in secundo libro gramma-
 ticæ. Verum quando prima littera substantialis verbi fue-
 rit gutturalis istæ quattuor litteræ perdunt chirc, & acci-
 piunt quandoq; pathach, vt Psalmo nono, לְעֵרֵץ אָנֹשׁ
 idest ad fortificandum hominem, quandoque çegol, vt
 ps.

ORTHOGRAPHIÆ

Psalmo.41. **אָמַר אֵלַי** idest in dicendo mihi . In aliis
 vero coniugationibus istæ quattuor litteræ gerundio-
 rum scribuntur per seua prope semper . ¶ Duæ autem
 litteræ denotantes subiunctiuum , scilicet **בָּ** tam in ista
 quàm in aliis coniugationibus scribuntur per seua , vt
בְּפָקְדִי idest cum visitem , **בְּפָקְדֵנוּ** idest cum visitemus .
 ¶ Hæc de voce actiua primæ coniugationis . ¶ Passiuæ
 vocis primæ coniugationis præteritum in omnibus suis
 vocibus habet nun subscriptam cum chiric , deinde se-
 ptem ex illis vocibus habent pathach in littera media,
 aliæ duæ habent seua in eadem littera media . Exemplum
 primi , **נִפְקַד** idest visitatus fuit , **נִפְקַדְתָּ** idest visitatus
 fuisti . Exemplum secundi , **נִפְקְדָה** idest visitata fuit , **נִפְקְדוּ**
 idest visitati vel visitatę fuerunt . Sed in fine clausulæ hoc
 præteritum mutat pathach in cameç , vt Esaiæ . 40 .
נִעַדְרָה idest nec vllum reliquum fuit . Quan-
 do autem prima verbi littera substantialis fuerit guttura-
 lis variantur puncta vocalia , vt in septimo capitulo secun-
 di libri , dictum est . ¶ In tempore presentis omnes voces
 habent cameç in littera media , & hoc fit gratia differen-
 tiæ ad tempus præteritum , vt **נִפְקַד** idest qui visitatur ,
נִפְקְדִים idest qui sunt visitati . ¶ In futuro iam dictum
 est , quod litteræ accidentales scribuntur per chiric/ & aleph
 per çegol , sed littera substantialis prima venit cum cameç :
 & habet dagues ad supplendum defectum litteræ nun ,
 vt **אֶפְקַד** idest visitabor , **תִּפְקַד** idest visitaberis . ¶ In
 imperatiuo he littera accidentalis venit cū chiric , & prima
 verbi littera substantialis cū cameç & dagues , vt **הִפְקַד**
idest

CAP. QVARTVM.

idest visitare, vel sis visitatus. Eadē est descriptio infiniti-
 ui, vt **הִפְקֹד** idest visitari. Et in his omnib⁹ quādo prima
 verbi littera substantialis fuerit gutturalis vel res mutatur
 puncta vocalia litterarū accidentalū in çere, vt **Gen̄ . 42.**
וְיֹאסֵר בְּבֵית מִשְׁמָרְכֶם idest ligabitur in domo custodię
 vestræ. ¶ Participium vocis passiuae. s. **פְּקֹד** idest visita-
 tus habet **cameç** in littera prima, & in aliis vocib⁹ eiusdē
 participii eadem prima littera habet seua, vt **פְּקֹדָה** . i. vi-
 sitata, **פְּקֹדִים** . i. visitati. ¶ De secunda cōiugatione.
 ¶ Præteriti indicatiui modi tertia p̄sona singularis, quę &
 prima verbi positio duobus modis scribi potest, primo
 per çere in littera media & cum puncto dagues, vt **פִּקֹד**
 secundo modo cum pathach & dagues in eadē littera me-
 dia, vt **פִּקֹד** Sed quādo hæc vox venit cum accentu ma-
 chaph, tunc loco çere ponitur çegol, vt **Prouerbiorū . 14.**
בִּקֵּשׁ לֵילֵךְ חִכְמָה וְאַיִן . i. quærit derisor sapientiam & nō
 inuenit. Itē quando littera media fuerit gutturalis, vel res
 variantur puncta vocalia, vt alias in secunda cōiugatio-
 ne dictum est. ¶ Tria etiam verba reperiuntur in sacra
 scriptura quæ veniunt cum çegol in littera media, hæc
 sunt, **דִּבֵּר** idest locutus est, **כָּבַס** idest lauit, **כָּפַר** idest pe-
 percit, quę etiā aliquando reperiuntur cum çere maxime
 in fine clausulæ, vt **Iosuae decimo quarto**, **כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר**
 idest sicut locutus est. Aliæ voces huius præteriti habent
 in littera media vocalem. a. cum pathach, & in fine clau-
 sulæ cum **cameç**, quando autem fuerit punctus vocalis. e.
 in littera media debet esse seua & in fine clausulæ çere, vt
Deutero . 5. **אֲשֶׁר דִּבְּרוּ** idest quod locuti sunt, sed si ca-
 dem

ORTHOGRAPHIAE

dem littera media vel etiam prima fuerit gutturalis mutantur puncta vocalia, vt alias dictum est. ¶ Participium actiuum praesentis, scilicet מִפְקֹד מִפְקֹד habet mem litteram accidentalem cum seua, & primam litteram verbi substantialem cum pathach, & litteram mediam cum çere. In aliis autem tribus vocibus huius participii venit littera media cum seua, vt מִפְקֹרָה idest quae visitat, מִפְקֹדִים idest qui visitant. Sed quomodo littera media fuerit gutturalis vel res pathach vertitur in cameç, vt. 3. Regum. 19. מִפְרֹק הַרִים idest subuertens montes, sed haec exceptio maxime habet locum in aleph/& res. ¶ Futuri indicatiui litterae accidentales qualiter punctuari debeant superius dictum est in hoc capitulo, sed littera prima substantialis verbi venit cum pathach, & littera media venit cum çere, vt אֶפְקֹד idest visitabo. Sed quando littera media fuerit gutturalis vel res, tunc prima littera venit cum cameç, vt Psalmo. 15. אֲבַרֵךְ אֶת יְהוָה idest benedicam domino. Item hoc verbum futurum, quando habet accentum macaph in fine, vel accentum dictionis in principio, tunc çere litterae mediae vertitur in çegol. Exemplum primi, Genesis. 44. יִדְבַר נָא עִבְדְּךָ דָבָר idest loquetur obsecro seruus tuus. Exemplum secundi Genesis tertio, וַיִּגְרֹשׁ אֶת הָאָדָם idest & eiecit adam, sed in fine clausulae seua litterae mediae vertitur in çere/& in ea ponitur accentus, vt תִּפְקְדֵנִי idest visitabis. Et haec eadem regula de puncto litterae mediae, scilicet seua seruit imperatiuo cum sua exceptione, vt פִּקְדֵנִי idest visita foemi. פִּקְדוּ idest visitate masculi. Secunda autem persona singularis masculina imperatiui. s. פִּקֹד idest visita,

CAP. QVARTVM. ○

visita, venit cum çere in littera mediâ , sed quando habet accentum macaph çere vertitur in çegol, vt Exodi. 11. דַּבַּר־נָא idest loquere nunc . Et quia ista eadem vox est infinitiuus eiusdem verbi , ideo seruat eandem regulam Orthographiæ, nisi quando componitur cum pronomine , quia tunc çere litteræ mediæ vertitur in çegol, vt Exodi. 4. נָא דַּבַּרְךָ idest etiã ex tũc de tuo loqui, pro quo nos habemus, postquam locutus est &c. ¶ Litterę autem accidentales gerundiorum veniunt cum seua, sed mem cum chiric causa differentię ad participium su pradictum. ¶ Vocis passiuę huius secundę conjugationis Orthographia hac vnica regula comprehēdi potest, quod quando littera media verbi in præterito, & futuro habet punctum vocalis. a. debet esse pathach, sed in fine clausule cameç, vt Esaia. 16. וְיִבְרָמִים לֹא יִרְנָן idest in uineis non cantabitur . Sed participium vocis passiuę venit cum cameç in littera mediâ. ¶ De tertiâ, & quarta conjugatione. ¶ Præteritum vocis actiuę tertię conjugationis sub regulis superius dictis comprehenditur, scilicet quod quando littera media habet punctum vocalis. a. ille debet esse pathach, & in fine clausulę cameç &c. Omnia alia in arte declarata sunt. ¶ Participiis præsentis. scilicet מִפְקִיד mem littera habet pathach, & hoc ratione seua sequentis, quod semper fere requirit punctum minus principalem ante se , & littera media scribitur cum puncto chiric, & littera iod octosa, quæ in tota hac conjugatione nunquam deficit post punctum chiric. ¶ In futuro littera substantialis media venit cum chiric & iod

AA octo

ORTHOGRAPHIAE

ociofa, aliquando cum çere sine iod, fed quando vltima littera eft gutturalis, littera media fcribitur cum pathach, vt Genesis fecundo, וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים idest & germinare fecit dominus deus. Et quodcumque punctus çere venit cum accentu machaph vertitur in çegol, & eft regula generalis, vt quarti Regū quarto. וַתִּחַזְקֵנוּ idest & apprehendit eum. ¶ In imperatiuo autem, & infinitiuo fimiliter eft obseruanda regula de punctuatione litteræ mediæ, fcilicet quando cum pathach, & quando cum çere &c. ¶ In voce autem paffiua huius tertie coniugationis venit littera he initialis cum furec, vel cum cameçhateph. In aliis autem omnibus fequitur fuam vocem actiuam. ¶ De quarta coniugatione.

¶ In voce actiua cum habeat quattuor litteras femper post punctum vocalis. o. venit vau ociofa. In aliis autem fequitur regulas fupra dictas. ¶ In voce autem paffiua habet litteram mediam cum puncto dagues, & litteram præcedentem cum puncto minus principali, fed fi littera media eft aliqua illarum quinque, quæ non recipiunt dagues, tunc littera prima venit cum cameç, vt Deuteronomii. 29. וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ idest & benedicet fibi in corde fuo. In aliis autem regulis, punctuationis hæc coniugatio fequitur modum præcedentium. Hactenus de verbis perfectis, feu regularibus.

¶ Capítulum quintum, de Orthographia compositionis verborum cum pronomínibus, & de verbis irregularibus.

Ser

Sequendo ordinem quem tenuimus in Arte gram-
 matica, dicamus hic etiam post quattuor coniuga-
 tiones verborum regularium, de compositione verbo-
 rum cum pronomibus. Pro quorum Orthographia
 supponamus, quod verba taliter composita habent quat-
 tuor litteras, vnde per singulas earum discurrentes nota-
 binus punctuationes illarum. Rememorantes in primis
 exemplum primæ coniugationis, פָּקַדַּי idest visitauit,
 & quando componitur cum pronomine. In præterito
 tantum primæ coniugationis mutat cameç primæ litte-
 ræ in seua, vt פָּקַדַּנִי idest visitauit me. quæ mutatio nõ
 contingit in aliis temporibus primæ coniugationis, ne-
 que in præteritis vel aliis temporibus aliarum coniuga-
 tionum. ¶ De secunda littera dicimus, quod in tertiis
 personis vtriusque numeri huius præteriti, si littera me-
 dia debeat habere punctum vocalis .a. ille erit cameç,
 vt פָּקַדַּנִי idest visitauit me, פָּקַדְךָ idest visitauit te,
 פָּקַדוֹ idest visitauit illum, פָּקַדְנוּ idest visitauit nos,
 פָּקַדְכֶם idest visitauit vos, פָּקַדוּם idest visitauit illos,
 פָּקַדוּנִי idest visitauerunt me. Excipiuntur duę composi-
 tiones, in quibus littera media venit cum pathach, ratio-
 ne puncti seua sequentis, vt פָּקַדְכֶם idest visitauit vos
 mascul. פָּקַדְכֶן idest visitauit vos foemi. Si autem pun-
 ctus litteræ medię non fuerit vocalis .a. sed alterius, ille nõ
 mutatur in compositione, vt פָּקַדַּנִי idest visitauit me,
 הִפְקַדַּנִי idest fecit visitare me. In aliis autem sex vo-
 cibus huius præteriti punctus litteræ mediæ, scilicet
 pathach non mutatur, vt פָּקַדְתִּיךָ idest visitasti me.

ORTHOGRAPHIAE

¶ De tertia vero littera dicimus, quod in tertijs perso-
 nis singularibus huius præteriti, scilicet פָּקַד פְּקַדָּה
 Cum ex grammatica nostra reperiantur viginti variatio-
 nes compositionis, quarum solæ quindecim habeant in
 littera tertia punctum vocalis . a. istæ sex earum פָּקַדְנִי
 פְּקַדְתֶּם פְּקַדְתֶּנּוּ פְּקַדְתֶּם פְּקַדְתֶּנּוּ פְּקַדְתֶּם
 thach in littera tertia, excepto in fine clausulæ, vt Esa. 49.
 יהוה מִבְּטֶן קִרְאָנִי idest dominus ab vtero vocauit me,
 aliæ vero nouem habent cameç, de alijs quinque nulla
 est dubitatio, quia sequuntur regulam nominis composi-
 ti cum pronomine, de quo supra. **¶** De compositione
 vero aliarum personarum omnium, huius præteriti cum
 pronomine, quantum ad pūctuationem tertiæ littere nul-
 la est difficultas, quia non habet in eis punctum vocalis.
 a. sed solum seu a vel surec, vt פָּקַדְתִּירָה idest visitauit te,
 פְּקַדְוִנִי idest visitauerunt me. **¶** De quarta denique lit-
 tera breuiter dicimus, quod debet scribi cum eisdem pū-
 ctis vocalibus, quæ notata sunt in Orthographia prono-
 minum deriuatiuorum, quantum ad vltimas syllabas eo-
 rum, hoc addito, quod quando quarta littera fuerit ה he
 vel ת thau & venerit cum puncto vocalis . a. ille debet esse
 cameç, vt פָּקַדְתֶּם idest visitasti illos, פְּקַדְתֶּיהָ idest vis-
 itauit illam. Vtrum aliqui hebræi volunt, quod quando
 littera præcedens thau habet accentum dictionis, tunc
 thau scribenda est cum pathach, vt פְּקַדְתֶּם idest ipsa
 visitauit eos, excepto fine clausule, quia tunc debet esse ca-
 meç. **¶** In præsentì tempore participium vocis actiuæ,
 scilicet פּוֹקֵד solet habere mediam litteram cum çere, sed
in cō

in compositione quando illa media littera habet punctū vocalis.e. çere vertitur in çegol , פּוֹקֵדְךָ idest qui visitat te, פּוֹקֵדְכֶם idest qui visitat vos. In aliis omnibus debet se habere in suis terminationibus ad modū nominis cōpositi cū p̄nomine, de quo supra. ¶ Verū participiū. fœ. f. פּוֹקֵדֶת .i. quę visitat in compositione, primū çegol mutat in pathach, secundum in seua , פּוֹקֵדֶתִי idest quę visitat me , פּוֹקֵדֶתְךָ idest quę visitat te. In plurali hoc participium habet normam nominis compositi cum p̄nomine. ¶ In futuro denique indicatiui, in imperatiuo, & infinitiuo, modus descriptionis in Arte grammatica in capitulo de compositione verborum satis copiose declaratus est. ¶ Participium passiuę vocis, scilicet פְּקוּד idest visitatus, in compositione mutat cameç , vt פְּקוּדִי idest visitatus meus. ¶ De verbis autem irregularibus sequendo ordinem tertii libri nostrę grammaticę, dicamus in primis de incipientibus a litteris / iod / nun, & lammed. Et in istis facilis est regula Orthographiæ, quia fere in omnibus sequuntur modum descriptionis verborum perfectorum per suas quattuor conjugationes, & si in aliquo differant ab eis in Arte grammatica declaratū est cum de talium verborum irregularitate ageremus. ¶ De verbis autem monosyllabis est aliquid speciale notandum. Et sit gratia exempli hoc verbū, בִּין idest intellexit. In cuius præterito tertię personę vtriusque numeri habent primam litteram cum cameç , vt Exodi . 4 . מִי שֶׁם פָּה לְאָדָם idest quis posuit os homini. & Genesis. 37. וַהֲיֵה כְּמָה אֶלְפֵתִי . idest & ecce surgebat mani

ORTHOGRAPHIAE

pulus meus . Item Iudicum quinto , בָּאוּ מְלָכִים idest
venerunt reges . In aliis autem personis , & vocibus hu-
jus præteriti prima littera venit cum pathach , & hoc pro-
pter seua sequens in eis , vt Numeri . 32 . וְהִנֵּה בְּמַתָּם .
וְהִנֵּה בְּמַתָּם idest & ecce surrexistis pro patribus ve-
stris . Sed in verbis monosyllabis desinunt in aleph om-
nes voces , & personæ huius præteriti habent primam lit-
terā cum cameç , vt Iudicū . 11 . וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עִתָּהּ .
idest quare venistis ad me nunc . ¶ Participium præsen-
tis in istis verbis venit semper cum cameç in prima litte-
ra , vt בֵּן idest qui intelligit , vt שָׁב idest qui reuertitur .
Sed quia vox foemina singularis huius participii est si-
milis voci foemininæ præteriti , ideo debet distingui per
accentum , quia in præterito accētus est in prima syllaba ,
vt Gen̄ . 29 . וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן idest & rachel venit
cum ouibus . In participio vero accentus est in vltima , vt
in eodem cap̄ . וְהִנֵּה רַחֵל בָּתוּרָה בָּאָה idest & ecce rachel
filia eius veniens . Et hæc regula sit generalis in omnib⁹
verbis , siue perfectis , siue imperfectis , in quibus prædictæ
duæ foemininæ sunt similes in præterito , & in præsentī .
¶ In futuro autem litteræ accidentales veniunt cum ca-
meç , vt Genesis . 6 . לֹא יֵדוֹן רוּחִי idest non permanebit
spiritus meus in homine , sed in aliquibus verbis reperit̄
tur cum çere , vt Esaiæ . 49 . לֹא יִבְשׁוּ idest nō confundē-
tur . Et hoc maxime contingit quando prima littera est
gutturalis , vt secundi Regum cap̄ . 2 . וַיֵּאֹרֶר לָהֶם idest &
orta est lux ipsis . ¶ De imperatiuo , & infinitiuo non
opus est dare regulam , quia in illis est prima horum ver-
borū

borum positio, quæ præsupponitur. ¶ In vocē passiuā horum verborum vnius syllabæ, præteritum tempus habet in tertiis personis vtriusque numeri nun litterā accidentalem subscriptam per cameç, in aliis sex vocibus eiusdem præteriti eadem littera nun venit cum seua, vt Esaias decimo, וּבְחִכְמָתִי כִי נְבוֹנוֹמְתִי .i. in scientia mea quoniam intellectus fui. ¶ Participium præsentis temporis in voce masculina singulari habet nun cum cameç: in aliis tribus vocibus cum seua, vt נְבוֹן idest qui intelligitur, נְבוּנִים idest qui intelliguntur. ¶ In futuro autem, & imperatiuo ac infinitiui, de Orthographia horum verborum nulla est difficultas, cum hæc verba careant secunda coniugatione. ¶ In tertia coniugatione istorum verborum, he, præteriti venit cum çere, vt Psal. 32. יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם idest dñs dissipat consilium gentium. Sed si littera vltima fuerit gutturalis, vel res tunc prima verbi littera substantialis venit cum pathach loco chiric, vt Exodi. 5. הִרַע לְעַם הַזֶּה .i. fecit malū populo huic. Verū in istis vrbis voces fœmininæ, tā singulares, q̄s plurales, & in tertia p̄sona pluralis, habēt qđ venit dicta littera substāialis prima, & he accidentalis cū çere, vt הִרַעַה הַיְפָרָה הִרְעוּ הַיְפָרוּ In aliis personis venit he cum pathach, vt Exodi. 5. לָמָּה הִרְעוּתָהּ idest quare fecisti malum. Eadem regula seruit, quando prima littera fuerit gutturalis, vt Deute. 30. הִעִידוּתִי בְכֶם .i. testificor in vos. ¶ Tēpus præsens habet in singulari numero mem cum çere, & in plurali cum seua, vt Neemiæ. 8. וְהַלּוֹיִם וְהַעֲמֵם .i. & leuitæ faciebāt intelligere populū.

ORTHOGRAPHIAE

¶ In futuro litterę accidentales veniunt cum cameç & li-
 tera prima substantialis cum chiric, & iod vel cum çere
 sine iod, vt Psalmo. 106. יָקַם סְעָרָה לְדַמְמָה idest statuit
 procellam eius in auram. Et quando prima littera substā-
 tialis fuerit gutturalis vel res, tunc çere vertitur in pa-
 thach, vt primi Regum. 26. לֹא אֶרְעֶ לְךָ עוֹד idest ne-
 quaquàm ultra tibi malefaciam. Eadem regula seruit im-
 peratiuo quando vltima littera fuerit gutturalis, vt Psal-
 mo. 38. הַשֵּׁעַ מִפְּנֵי וְאֶבְלִינָה idest remitte mihi, vt re-
 frigerer. Et in ipso imperatiuo venit he cum cameç, &
 prima littera substantialis per çere, vel chiric sicut in fu-
 turo, vt Danielis octauo, הֵבֵן לְהֵלֹז אֶת הַמְּרֹאֶה idest
 fac intelligere istam visionem, & Prouerbiorum octauo,
 הֵבִינוּ הַבְּיָנוּ עֲרֻמָּה וְכִסְלִים הַבְּיָנוּ לֵב idest intelli-
 ge paruuli astutiam, & stulti animaduertite. In infinitiuo
 est eadem Orthographia, quæ in imperatiuo. **¶** Litteræ
 denotantes gerundia veniunt cum seua, excepto mem,
 quia veniunt cum çere. Et eodem modo erat dicendum
 in prima horum verborum coniugatione, excepta mem/
 quia venit cum chiric. **¶** In voce passiuua huius tertie
 coniugationis præteritum habet primam litteram substā-
 tialem cum pathach, vt Hieremias. 35. הָיָה אֶת דְּבָרֵי יְהוֹנָדָב idest
 præualuerunt sermones Ionadab. Præfens
 habet eandem primam litteram cum cameç, & in futuro
 cum pathach. In quo etiam futuro si verbum desinat in
 aleph venit littera prima cum cameç, & eadem regula ob-
 seruatur in præterito, vt Ezechiel. 40. כִּי לִמְעַן הָרְאוֹתֶכָה כִּי
 הוּבְאֵת הַנָּה idest quia, vt ostendantur tibi adductus es
huc,

huc . Infinitiuus habet primam litteram cum pathach, sicut futurum. Imperatiuo vocis passiuæ prima littera venit cum cameç, sicut in præsentî . Sed in omnibus istis temporibus, quæ habent primam litteram cum pathach, in fine clausulæ ponitur cameç in eadem. ¶ Quarta cõiugatio horum verborum habet in præterito vltimam litteram duplicatam cum çere vel pathach, vt Threnorũ primo, אֲשֶׁר עוֹלַל לִי idest quem vindemiauit me. In aliis temporibus, & modis sequuntur regulam verborum regularium. ¶ De voce passiuâ sufficienter dictum est in arte nostra. ¶ De verbis, deinde desinentibus in he, Quale est, גִּלָּה idest reuelauit, & de terminatis in aleph, vt קָרָא idest vocauit, quia sufficienter dictum est, in suis capitulis tertii libri nostræ grammaticæ, nihil hic addimus de eorũ Orthographiâ, & si forte aliquid deest, ex dictis in hoc capite quarto præcedente cum regulis generalibus primi capituli huius tractatus haberi potest. ¶ Certum hoc verbum, נָתַן idest dedit in præterito & præsentî, sequitur Orthographiam verborum perfectorum, in futuro autem & imperatiuo ac infinitiuo thau littera media, quando requirit punctum vocalis. e. ille debet esse çere & cum dagues, vt Genesis primo, וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן אֶתֶם אֱלֹהִים בְּרִקְוֵי הַשָּׁמַיִם idest dedit vel posuit ea deo infirmamento cœli, sed cum accentu macaph venit çer gol loco çere, vt Psalmo. 17. וַיִּתֵּן לִי מִגֹּד יְשׁוּעָה idest dedisti mihi scutum salutis tuæ. ¶ De verbis duplicatis tandem dicamus, quod verbum duplicatum trium litterarum in præteriti habet primam litteram cum cameç, fecũ

ORTHOGRAPHIAE

secundam cum pathach ad modum primæ coniugationis verborum perfectorum, vt סָבַב idest circuiuit, sed in processu coniugationis cameç primæ litteræ vertitur in pathach ratione dagues sequentis, vt Threnorum . 4. פֶּתַח עֲוֹנֶךָ בֵּת צִיּוֹן idest completa est iniquitas tua filia sion. Inuenitur tamen Leuitici. 25. vnum ex istis cum cameç loco pathach, vt וּמָךְ אֶחָיִךְ עִמּוֹ idest & attenuatus fuerit frater tuus cum eo, sed de hoc aliqui hebræi dicunt, quod est verbum vnus syllabæ, & ideo venit cum cameç. ¶ In præsentī autē, & futuro, & in aliis modis sequentibus obseruant regulam monosyllaborum, de quibus supra. Et similiter in voce passiuā primæ coniugationis, nam secūda carent. ¶ In tertia vero coniugatione he præteriti venit cum çere. & similiter prima littera substantialis verbi, vt Genesis. 6. וַיְהִי כִּי הָחַל הָאָדָם לָרֶב idest & fuit cum cœpissent homines multiplicari, sed in processu coniugationis he accipit pathach. ¶ In præsentī tempore littera mem vocis primæ singularis venit cū çere. & similiter prima littera substantialis, vt מִסֵּב idest qui facit circundare. In aliis vocibus mem venit per seua. ¶ In futuro & aliis sequentibus seruat regulam monosyllaborum, excepto puncto primæ litteræ substantialis, quia in istis venit per çere. ¶ De verbis autem duplicatis quattuor litterarum, sufficienter declarata est Orthographia in tertio libro nostræ grāmaticæ in suo capitulo, Ideo hætenus de Orthographia verborum sit satis.

¶ Cap. 6. & finale de Orthographia dictionum indeclinabilium, non omnium, sed notabiliorū.

Dis

Dictionum indeclinabilium, quas Hebraei nulla vocant, Orthographia quattuor regulis fere comprehenditur, non tamen sine exceptionibus. ¶ Prima regula, quod omnes dictiones indeclinabiles monosyllabæ, quæ veniunt ad proportionem huius ponderis, פַּל scribuntur per pathach, vt רַב idest multum, דַּע idest donec, vsque, sed in fine clausulæ debent scribi per cameç, vt Iudicum septimo, עוֹד הָעַם רַב idest adhuc populus est multus. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ in omni loco scribuntur per cameç, vt אָז idest tunc, שָׁמָּה idest ibi, vel illic, כָּל idest omnis, quando venit cum accentu machaph, alias per holem. ¶ Secunda regula, de eisdem monosyllabis venientibus ad proportionem huius ponderis פֶּל scribuntur per çere, vt בֵּן idest ita, אֵין idest non. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ scribuntur per çegol, vt אֶל idest ad, אֶת idest ad, quâdo venit cum machaph, הֵן idest ecce, quando cum machaph, כֵּן idest ne forte. ¶ Tertia regula, quod omnes dictiones indeclinabiles pollysyllabæ terminatæ in vocalem. a. debent scribi cum pathach, etiam si fuerint ibi plures syllabæ eiusdem vocalis. a. & hoc nisi in fine dictionis ponatur aleph, aut he ociosa. Exemplum regulæ, vt אַחֲרַי idest post, לְעַן idest propter. Exemplum de littera ociosa / sit hoc, מִתַּחַת idest infra, אֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה idest obsecro. Sed si prædictas dictiones veniunt in fine clausulæ debent scribi cum cameç, etiam si fuerint plures syllabæ tales, vt Deuteronomii. 28.

ORTHOGRAPHIAE

יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מְעֵלָה מְעֵלָה idest ascendet super te, eritq̄ te sublimior. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ vbique scribendæ sunt cum cameç si habeant vocalem. a. etiam si fuerint plurisyllabicæ, vt מָחָר idest cras, כִּכָּה idest sic, אִמְנֵם vel אִוְלָם idest vere vtique, יִשָּׂר idest recte, אֲבַל idest sed, cuius sola vltima syllaba habet cameç & prima cum pathach, in quo non excipitur à regula. ¶ Quarta regula, quod omnes dictiones indeclinabiles incipientes ab aliqua istarum litterarum ב beth ל lamed מ mem, si habeant vocalem. e. ille debet esse seu, vt לְמַעַן idest propter, בְּעַד idest per vel pro, מְעַט idest parum. Sed duæ reperiuntur exceptiones de littera mem, vt מֵאַיִן idest vnde cum çere, מִּה idest quid per çegol. ¶ Omnes autem dictiones indeclinabiles, quæ sub prædictis regulis quattuor non continentur, vario modo scribi solent, nam quædam earum referri possunt ad pondera nominum superius posita capite secundo huius tractatus, aliæ vero illa pondera non sequuntur, vt ergo tollatur omnis ambiguitas punctuationis earum, sigillatim eas his notabimus.

¶ Præpositiones. לְמֹ Ad, in, seu, holem.

לְאַיִל Prope, circa, çere, çegol. accentus in prima.

אַחֲרַי Post postea, pathach duo, çere.

בְּעַבּוֹר Propter, ob, pathach duo.

בְּנִלְלַי Propterea, pathach tertie litteræ.

עַקֵּב Eo quod, çere, çegol. accentum in prima.

לְפָנַי Coram, ante, çere tertie litteræ.

לְבַד Solum, tantum, seu, pathach.

Con

CAP. SEXTVM. O

- נֹדַר Cōtra, è regione, çegol duo. accentus in prima.
 נֹכַח Coram, contra, pathach. accentus in prima.
 סָבִיב Circum, cameç cum iod ociosa.
 עֹבֵר Trans, çere, çegol. accentus in prima.
 עָלַי Super, pathach, çere.
 עָדַי Donec, vsque, pathach, çere.
 קָרוֹב Prope, cameç cum vau ociosa.
 רָחוֹק Longe, cameç cum vau ociosa.
¶ Aduerbia. אֲזַי Tunc, pathach duo.
 תָּמַל Heri, seua in prima.
 אֲתָמַל Heri, çegol in prima.
 אֲמַש Heri nocte, çegol duo. accentus in prima.
 עָרַב Vesperi, duplex çegol. accentus in prima.
 בָּקָר Mane, çegol. accentus in prima.
 כִּנְרָ Iam, seua, cameç.
 מִתַּחַת Infra, inferius. pathach duo. accentus in secūda.
 מִמַּעַל Supra, superius. pathach duo. cū dagues & accētū
 אֵיחָ Vbi. pathach, çere, dagues in secūda. (i secūda
 אֵי Vbi, çere cum iod ociosa.
 מֵאֵיךְ Vnde, çere, pathach. accentus in secūda.
 לְאֵיךְ Quo, qua, seua, pathach. accentus in secūda.
 אֵיךְ Quomodo, çere cum iod ociosa.
 אֵיכָה Quomodo, çere, cameç, iod ociosa.
 אֵיכָה Quomō, çere, cameç duo. iod ociosa. accēt⁹ i se
 מֵתַי Quando, cameç, pathach. (cūda.
 אֵינָה Vbi, quo, duo cameç. accentus in prima.
 אֵיפָה Vbi, çere, cum iod ociosa.
 לְמָה Quare, duo cameç, dagues i secūda. accēt⁹ i p̄ma
 Quas

ORTHOGRAPHIÆ

- לִמָּה Quare, cameç, çegol. accentus in prima.
 מִדּוּעַ Quare, duo pathach, cū dagues, & accētū ī secū
 זולתי Nisi, præter, cameç. (da.
 בלעדִי Nisi, præter, cameç, pathach.
 בלעדִי Idem, cameç, çere.
 אִין Ne, non, pathach, cum accentu in prima.
 אַפֶּס Sed, duo çegol. accentus in prima.
 לולִי Nisi, çere in tertia.
 אִבֵּן Certe, vere, cameç, çere.
 הִכִּי Idem, vel ita, vel bene, pathachateph.
 הִנֵּה Ecce, çere, cum dagues in secunda.
 אֲחִילִי Vtinam, tria pathach.
 אֲחִילִי Vtinam, duo pathach, çere.
 אֲמַת Vere, duo çegol.
 נִכּוֹן Certe, cameç cum vau ociosa.
 כַּמֶּה Quantū, pathach, cameç cum dagues in secūda
 זְעִיר Parum, minus, seua, çere cum iod ociosa.
 אֲוִלִי Forte, forsitan, pathach.
 יַחַדְּוִי Pariter, simul, pathach, cameç.
 חֵי נִפְשִׁי Per vitā aiæ meæ, çere cū iod ociosa, pathach.
 יוֹתֵר Magis. accentus in prima, cū vau ociosa, çere.
 הֶאֱחָךְ Euge, çegol, pathach.
 אֲלֵלֶיךָ Væ, pathach, seua, pathach.
 אֲשֶׁר Quod, pathach, çegol.
 לִבֵּן Propterea, cameç, çere.
 הֲלֹא Nonne, nunquid, pathach.

Ⓒ Orthographiæ seu pūctuationis Hebraicæ. Finis.

¶ Habes igitur lector candidissime, in hoc volumi-
 ne tria ad notitiam linguæ Hebraicæ latinis Theologis
 necessariam pertinentia, videlicet. Artem grammaticam,
 Vocabulariū Primitiuorū verborū & nominū, & tandē
 Orthographiam punctorum. Quæ tria satis breuiter
 & compendiose ex doctissimis autoribus excerpta, vi-
 dentur sufficere cuilibet studioso per modum introdu-
 ctionis. quib⁹ habitis perse ipsum quilibet, alia omnia ha-
 bere poterit, si copia librorum ei non defuerit. Nemo
 igitur his nostris introductionibus aliquid addere præ-
 sumat, quia esset laboriosum & inutile, nemo etiam de-
 trahat aliquid ex eis, quia rem necessariam ad intelligen-
 tiam sacrae scripturae veteris Testamenti tolleret procul-
 dubio.

Vale.

¶ AD LECTOREM.

ERACTIS OPTIME
 lector Arte grammatica, ac di-
 ctionario, omnibusque traditis,
 quæ ad Hebrææ linguæ plenam
 cognitionem sufficiebāt, Visum
 nobis est nō in iucūdū, neq; inu-
 tile futurū, si eam epistolā, quā
 ad Hebræos, qui Romæ degūt,
 olim ego misi, ad eorū Errores reuincendos, peruicaciāq;
 contundendā Hebræo sermone conscriptam subiungere
 mus,

PROLOGVS.

mus, Nam & multa in ea sunt scitti digna ex sacra scriptura deprompta, quæ ad doctrinam, & ad lectiõis oblectationẽ facere possunt. Et ad huius instituti rationẽ, hoc est ad linguæ hebreæ notitiã nimiũ conducunt, propterea quod plerũq; argumenta, quib; hic agimus, ex Artis grãmaticæ documẽtis, ac vocabulorũ significationib; (quæ duo apud hebræos plurimũ valent) petita sunt, robur q; accipiunt, vnde huius linguę studiosis adiumenti, atq; vtilitatis multum accedet. ac postremo vt in huius epistolæ lectiõne velut in præludio incipiant iam nũc, qui his litteris vacãt, periclitari, ad sanctæ scripturæ, qd̄ est opus grauius, maiusq;, intellectu. vt autem hoc nostrũ munusculũ grati; foret, & magis acceptũ, ac plus opis, atq; emolumẽti, posset afferre, curauimus cũ interpretatione latina eam emittere, verbũ verbo reddẽtes/dũtaxat / fidi interpretes, ac nimis familiariter nõ quẽsito orationis ornatu, sed mũdis, ac simplicibus verbis, quib; melius potuit in alteram linguã transferri, quo tantũ intelligeretur, neq; enim vel alia re opus nunc erat, aut aliud fieri potuisset, vt sententiam sermone hebræo cõprehensã latinis auribus fideliter trãsmitterem;. & in summa noster animus fuit, vt studiosos huius linguæ aliquantũ iuuaremus, & vt christiã nostrẽ fidei veritas, Refutatis hebrẽis, magis eluceret, gloriaq;, ac decus eius ipsorum confusione clarius splenderet. pro quorum vtroq; tuum candorem, atq; humanitatẽ, fac lector optime, amice nobis impertias. Vale.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Hispaniæ ex regno auctor misit quã epistola
 אֲנִי מִשְׁלַח הַמַּחְבֵּר מִמְּלֻכּוֹת סְפָרַד
 Romana in vrbē q̄ sunt Judæos ad
 אֶל הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּמִדְיַת רוֹמָה
 in sua p̄natiã eos ad rephēdēdū.
 לְתַפּוֹשׂ אֹתָם בְּמִשׁוּבָתָם :

CAP. PRIMVM.

et circuituſſi ei? Romana gregatio. i. pbi & tuti hoies.

אֲנִישֵׁי חֵיל קָהֵל רוֹמָה וְסִבִּיבוֹתֶיהָ.

me audite. clamito o viri ad vos

אֵלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא : שְׁמְעוּ אֵלַי

audiui q̄a ad vos loqr̄ de reb? magnis c̄m

כִּי נְגִידִים אֲדַבֵּר אֵלֵיכֶם כִּי שְׁמַעְתִּי אֶת

et sapiētē sciētē inuētores i vobis sūt q̄ samā v̄fam

שְׁמַעְתֶּם. כִּי יֵשׁ בְּכֶם מוֹצְאֵי דַעַת וְהַכְּמָה.

nomē mihi ad p̄parādū nō. astutiã insipiētib? ad dādā

לֵית לְפִתְאִים עֲרֵמָה. לֹא לַעֲשׂוֹת לִי שֵׁם

viã v̄fam ad dirigēdū sed ad vos hęc scribo ego

אֲנִי כוֹתֵב אֶת אֱלֹהֵי לֵבְךָ לְיִשְׂרָאֵל דְּרַבְּכֶם.

ad v̄sitādū dñi in decorē ad vidēdū rectitudinē i semita

בְּגֵתִיב יִשְׂרָאֵל וְלַחֲזוֹת בְּנוֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר

suscitauerūt me idcirco? v̄ba mea locut? sū in tēp̄lū ei?

בְּהִיבְלוֹ דְּבַרְתִּי דְּבַרִּי. וְעַל כֵּן הִקִּיצוּנִי

que iustitię v̄ba ad vos ad scribēdū cogitatioēs meę

רַעִיוֹנִי לְכַתּוֹב לֵבְךָ דְּבַרִּי צְדָקָה אֲשֶׁר

vt reuelarē ardēs q̄s ignis cor meū sup ascēderūt iādū

מִיָּמִים עָלוּ עַל לִבִּי כַּאֲשֶׁר בּוֹעֲרָה לְגַלּוֹת

hoc q̄ audiat i vob q̄s? legis mysteria vobis

לֵבְכֶם סִתְּרֵי הַתּוֹרָה : מִי בְּכֶם יֵאָזִין זֹאת

BB q̄s

Isa. xlii.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

- Esa. xlj. quis retro que venire ⁊ renūciat ⁊ audiat auscultet
 יִקְשִׁיב וְיִשְׁמַע וְיָנִיד הָאֹתוֹת לְאַחֹר מִי
- Esa. xliij. sicut distorta via nōne Jacob i cōculcationē dedit
 נָתַן לְמַשְׁסָה יַעֲקֹב הֲלֹא הִדְרָה הַעֲקֹב בְּמוֹ
 ⁊ post ābulare in vijs ei⁹ voluerūt ⁊ nō ibi dixit
 וְשָׁמַר שֵׁם וְלֹא אָבֹו בְּדַרְכֵי הַלֹּו: וְאַחַר
 dicere vult cor sup posuerit ⁊ nō dixit hoc
 זֶה אֲצֵר וְלֹא יִשִׁים עַל לֵב: רוּצָה לֹוֹמֵר
 ⁊ ad itelligedū ad sciēdū cor sup q̄ponat in eis nō ē q̄a
 כִּי אֵין בָּהֶם מַשִׁים עַל לֵב לִדְעַת וְלִבְנִין
 sua nō in terra captiuati sūt quo die ex q̄o
 כִּי מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר גָּלוּ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם.
 ablata est hūc in diē vsq̄ illas gētes inter
 בֵּין הַגּוֹיִם הָהֵם. עַד הַיּוֹם הַזֶּה נִפְלָה
- Mic. xlij. ⁊ p̄ncipes eoz abūt i captiuitatē ⁊ rex eoz elatio eoz
 נָאוֹתֶם וּמַלְכֶם בְּגוֹלָה הַלֵּךְ וְשָׂרֵיהֶם
 nō est q̄b⁹ q̄si oues oēs ipsi ⁊ facti sūt corā eis
 לְפָנֵיהֶם. וְהָיוּ כֹוֹלִים בְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין
 ⁊ dixerūt deuorauerūt eos ⁊ inimici eozū pastor eis
 לָהֶם רֹעֶה. וְצָדִייהֶם אֲכָלוּם וַיֹּאמְרוּ
- Isere. l. a dō circūdedērt eos multe ⁊ tribulatiōes peccauim⁹ nō
 לֹא נִאֲשָׂם. וְצָרוֹת רַבּוֹת סַבְבוּ עַד
- Jone. iij. ⁊ fletū ⁊ lamētationē ieiunii ⁊ cōuocauerūt nūer⁹ vtnō sit
 אֵין מִסְפָּר. וַיִּקְרְאוּ צוֹם וּמִסְפָּד וּבְקִי
- ij. Re. xj. ⁊ frusti carnis simiļe frix̄ oleo loco puluerē ⁊ sp̄serūt
 וַיִּזְרְקוּ עֲפָר. מִקּוֹם אֲשִׁישָׁה וְאֲשֶׁפָר.
 q̄a auditio ⁊ nō erat q̄ respōderet neq̄ vox ⁊ nō erat
 וְאֵין קוֹל וְאֵין עוֹנָה וְאֵין קָשִׁיב כִּי
- ps. cv. et
 cvj. perūt ⁊ spes eoz saluatoris sui dei oblitū sūt
 שָׁכַחוּ אֵל מוֹשִׁיעֵם וְתַקּוֹתֶם אֲנִדָה

edu

CAP. PRIMVM.

edumco sub et debilitabant ambulabant et cotidie
 ותמיד הולכים ודלים תחת אדום
 in die vsq̄ vnq̄ erigent et nō et Ismaelitis.
 ורשמעאלים ולא יקומו לעולם עד יום
 et ipsi surgere adijciēt nō cecidit q̄a iudicij
 רדון כי נפלה לא תוסוף קום והם
 ante eos trāsūt ille aūt Messia suū hodie sperāt
 ממהים היום למשיחם והוא עבר לפנייהם
 et nō pphetie oēs cōpletē sūt in ipso in quo
 אשר בו נשלמו כל הנבואות ולא
 dies eorū i vanitate et cōspisit mirabilib⁹ est⁹ crediderūt
 האמינו בנפלאותיו ויכל בהבל ימיהם
 ablatū est et ppterca cū eo rectū nō erat cor eorū q̄a
 כי לבם לא נכון עמו ועל כן נפלה
 credentibus et data sūt et deuotie eorū et dcor eorū robur eorū
 כחם והדרם ועשרם ונתנו לפאמינים
 in vrbē hodie videtis vos quos et hīsūt in eū
 אליו והם אשר אתם רואים היום במדינת
 factuariū suū vnicornū sic et edificauit mūdo et i toto Roma ps.lxxvii
 רומה ובכל העולם ויבן כמו רמים מקדשו
 in simplicitate et pavit eos i seculū q̄ sfidauit eā in terra
 בארץ יסדה לעולם וירעם בתם
 hoc et pti⁹ duxit eos manuū suarū et i prudētis cordis sui
 לבנו ובתכונות כפיו ינחם וקודם זה
 vt reuelaret cui⁹ glossa ē Jude tribun et elegit dixit
 אמר ויבחר את שכט יהודה שפירושו להגלות
 manuū mearū et inūditia cordis mei i simplicitate et ego i ea
 בן: ואני בתם לבני ובנקיון כפרי
 voluerit si pacis vba ad vos scribere hoc feci
 עשיתי זאת לכתוב לכם דברי שלום אם תאנו
 BB 2 qd

Amos. 8

Genesis. xxxii.

ps.lxxvii

ps.lxxvii

Gen. xx.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

quod est et omne comedetis fructus vestri optimi me audire
 לשמע אלי טוב פריכם תאכלו. וכל אשר

quod ad officium ad fructum vobis: vobis annuntiabo in corde vestro
 בלבבכם אנייד לכם להשיבכם לכל אשר

Eccles. septimo. scientes ad verba cum ira auscultetis et non petieritis
 תשאלו: ואל תקשיבו בחמה לדברי חכמה

Eccles. septimo. in ira spiritus vestri turbet et non argenti sicut libra sunt que
 אשר הם כצל הכסף. ואל יהל רוחכם בקעס

Proverbio. iij. sapientes gloria: quam redescet stultorum in sinu que
 אשר בחיק כסילים ינוח. כי כבוד חכמים

et videte et scitote vani facti sunt in veritate et abulantes possidebunt
 ינחלו. והולכי בהבל יהבלו. ודעו וראו

Esa. xxx. quam constantem pertinaciam vetillabro dispigit deus quod
 אשר האלהים זורה ברחת פשוניה נצחת. כי

antorsum et non retorsum abulastis hunc diem usque
 עד היום הזה הלכתם אחור ולא לפנים.

super vos videtis ego quia. prioribus sicut in diebus
 בימים הראשונים. כי אני רואה עליכם

prioribus maiores et malas multas tribulationes
 צרות רבות ורעות גדולות מן הראשונות

converti fuerit nisi sanari poteritis non a quibus
 אשר לא תוכלו להרפא אם לא תשובו

nolite et nunc sancte fidei nostre ad credendum
 להאמין אמונתנו הקדושה: ועתה אל

Esaías. xxvii. consumatione quia vincula vestra inalescant ne forte illudere
 תתלוצצו בן יחזקו מוסריכם. כי כלה

super vos audiuimus et abbreviationem
 ונחרצה שמעתי עליכם:

CAP. SECVNDVM.

CAP. SECVNDVM.

פזון
bio.viii.

Job.34

vocē suā: dat ⁊ intellect⁹ clamitat sapiētia nūqd nō
הלא חכמה תקרא ותבונה תתן כולה
a deo absit me audite cordati viri ideo
לכן אנשי לבב שמעו לי חלילה לאל
⁊ cōsiderate ⁊ videte ⁊ scitote inīqtas ⁊ ab oīpotēte ipietas
מלשע ושדי מעול: ודעו וראו והקרו
sanctam fidē nostrā credētes qđ ⁊ inuenietis
ותמצאו כי למאמיני אמונתנו הקדושה
pfectionis excessū sciētis i oīb⁹ hodie habent
יש להם היום בכל החכמות יתרון הכשר
⁊ vsq; ad a pncipio veri ordin⁹ ⁊ stabilimētū sup vos
עליכם ויסוד סדר אמיתי מתחלה ועד
libroz vroz ⁊ maximā libroz eoz ptē cū ego viderē: nā finē
סוף כי בראותי קצת ספריהם ורוב ספריכם
⁊ sursum grāmaticę a sciētia qđ p vos testificoz Deu. xxx
העידותי בכם כי מהחכמת הדקדוק ומעלה
pfectionis ordine optime didicerūt sciētias oēs vsq; ad
עד כל החכמות למדו היטב בסדר תיקון
veritas ⁊ ecce pfecte ⁊ pssideraui ⁊ curaui rectitudinē
היושר: ודרשותי וחקרתי היטב והנה אמת
⁊ pfectio eoz fidelium rectitudo qđ xbvū rectū ē Deu. xiiij
נכון הדבר כי ישרות המאמינים ותיקונם
oño a fuit sciētia eoz cū ⁊ humilitas eoz
ושפלותם עם חכמתם היתה מאת יהוה
dei est xbvū i captiuitate vřa supbiā vřam ⁊ ppter
ובעבור זדונכם בגלותכם דבר אלהים
vos vt saluet a vob⁹ valde ⁊ elogatiū mirabile
נפלאות ורחוקה מאד מכם להושיע אתכם
et ppterea inferni ⁊ a iudicio inimici de manu
מיד שונא ומדינה של גיהנם: ועל כן
BB 3 & ca/

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et captiuitas paupertas qđ sapiētes vři dixerūt
 אָמְרוּ חֲכָמִיכֶם • כִּי עֲנִוּתָא וְנָל וְתָא
 Ben. xlix est fortis qm̄ furore eorū ppter in Israhel sūt pulchre
 יִצְחָק לְיִשְׂרָאֵל • בְּעֵבֹר אַפֶּס כִּי עַד
 vtriusq; est cōrriptionē qđ est dura qđ t̄ira eorum
 וְעִבְרִיתִים כִּי קִשְׁתָּהּ • כִּי בְּפִיד שְׁגִיחָם
 Job. 24 in habitationē collocasset eos t̄ si torēs sic p̄uaricati sūt
 et. vj. בְּנָדוּ בְּמֹו נָחַל וְאִם יוֹשִׁיבוּם בְּנֹוה
 Job. iiii. i eternū tributi absq; quietis t̄ redētionib; pacis
 alias. שְׁלוֹם וּבְמִנְהוּתָהּ שְׁאֵנְנוֹת מְבַלִּי מַסִּים לְנֶצַח
 מַשִּׁים t̄ fortes eorū nihil fierēt p̄ncipes eorū t̄ oēs perirēt
 i. q̄ ponat וְאֵבְדוּ וְכָל שְׁרִירֵיהֶם יִהְיוּ אַפֶּס • וְנִבְוִירֵיהֶם
 Ela. 34. liberati fuerūt p̄natiā eorū t̄ ad sanādū cōtererētur
 Dic. xlvj יוֹכְתֵנוּ • וְלִרְפוּאָה מִשׁוֹבְתֵנוּם נֶצְלוּ
 qđ sua nō in terra cordis timore i seruitute sua
 בְּעִבְדוּתָם בְּמִרְרָה לִבָּב בְּאַרְצָה לֹא לָהֶם • כִּי
 cōuertētur ex eis remāserint qui oēs dierū i fine
 לְקֵץ הַיָּמִים כֹּל אֲשֶׁר יִשְׁאָרוּ מֵהֶם יִשׁוּבוּ
 ad Jesū t̄ aspiciēt t̄ miserebit̄ illoz sanctā ad fidē n̄fam
 לְאִמּוֹנֵתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וִירוּחָמוֹ וְיִבְיטוּ לְיִשׁוּעַ
 Zacha. xii. domū sup t̄ effundā scriptū est sicut Christū n̄fam
 מְשִׁיחָנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְשֶׁכָּתַו עַל בֵּית
 Joā. xix. gratis spiritū Jerusale habitatores t̄ sup David
 דָּוִד וְעַל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם רֹוַח חַן
 cōfixerūt quem ad me t̄ aspiciēt t̄ misericordiē
 וְתַחֲנוּנִים וְהִבְיטוּ אֵלַי אֶת אֲשֶׁר דִּבְרוּ •
 relique familie oēs dixit hoc t̄ post
 וְאַחַר זֶה אָמַר כָּל הַמְּשַׁפְּחוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת
 qđ cōuertentē dicere vult seorsum familie familie
 מְשַׁפְּחוֹת מְשַׁפְּחוֹת לְבַד • רוּצָה לוֹמַר שֶׁיִּשׁוּבוּ
 ad fi

CAP. SECVNDVM.

ad fidem reliquę familię oēs ⁊ aspiciēt
 וְיִבְטְחוּ כָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת לְאַמוּנַת
 Zacharias ⁊ ecce cōfirerūt quę christi nrī Jesu
 יִשׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ אֲשֶׁר דִּבְרוּ : וְהִנֵּה זְכַרְיָהוּ
 mysterio sup hoc in loco ⁊ testificat ē pphauit ppha
 הַנְּבִיא נְבֵא וְהַעִיד בְּמָקוֹם הַזֶּה עַל סֵתֵר
 ⁊ dictio ad me ⁊ aspiciēt qđ dixit ppterea trinitatis
 הַשְּׁלֹשׁ לְפִי שֶׁאָמַר וְהַבִּיטוּ אֵלַי וּמַלְת
 ⁊ legitur elau. i. ad eū scripta ē libris i aliqb' clai. i. ad me
 אֵלַי בְּמִקְצַת סִפְרִים כְּתוּבָה אֵלָיו וְנִקְרָאת
 sanctus ⁊ spīrit' ⁊ fili' pater qđ ad d'signādū elai. i. ad me
 אֵלַי לְהוֹרוֹת כִּי אָב וּבֶן וְרוּחַ הַקִּדּוֹשׁ
 scriptura testificata ē filiū ppter qđ vnū totū est
 הַכֹּל אֶחָד כִּי עַל הַבֶּן הַעִיד הַכְּתוּב
 similis quarti ⁊ species qđ dixit Daniel in libro
 בְּסֵפֶר דְּנִיָּאל שֶׁאָמַר וְרוּיָה דִּי רַבִּיעָאָה דִּמָּה
 mysteriū ppter ibi scriptū ē ⁊ itē dei filio Dani. iij.
 לְכַר אֱלֹהִין : וְעוֹד כְּתוּב שֵׁם עַל הַסֵּתֵר
 ⁊ ecce noctis in visione aspicebam hoc magnū Dan. vii.
 הַגְּדוֹל הַזֶּה חֲזָה הַיּוֹת בְּחִזְזוֹי לִילִיָּא וְאָרְי
 ⁊ vsq; ad veniebat hoīs q̄si fili' cœli nubib' eū
 עִם עַנְנֵי שְׁמִיָּא כְּבַר אֲנִשׁ אֲתָה הוּא וְעַד
 obrulerūt eū ⁊ incōspectu eī puenit dierū antiquū
 עֲתִיק יוֹמִיָּא מִסָּא וּקְדִמּוּהִי הַקְּרָבוּהִי :
 populi ⁊ oēs ⁊ regnū ⁊ honorē potestātē dedit ⁊ ei
 תְּלָה יֵהֵב וְשִׁלְטוֹן וְיִקְרַ וּמַלְכוּ וְכָל עַמְמִיָּא
 potestas eīus seruient ipsi ⁊ linguę tribus
 אֲנִיָּא תְּלִישְׁנִיָּא לָהּ יִפְלַחוּן שְׁלִטְנָה
 nō qđ ⁊ regnū eī' auferet nō qđ ęterna potestas
 שְׁלִטְוֹן עָלֵם דִּי לָא יַעֲדָא וּמַלְכוּתָהּ דִּי לָא

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

in loco ⁊ testificat⁹ ē pphetavit Daniel ecce qđ corrupeť
 תַּתְּחַלֵּל: כִּי הִנֵּה דְנִיָּאל נִבָּא וְהָעִיד בַּמָּקוֹם
 qđ redemit viui dei filij redēptionē ppter hoc
 הִזָּה עַל גְּאוּלַּת בְּן אֱלֹהִים חַיִּים שְׁנֵאל
 ad regnū ⁊ duxit eos sanctos patriarchas

את האבות הקדושים והזליכם למלכות
 in visione sua Daniel dixit ppter eū qđ celozū
 הַשָּׁמַיִם כִּי עָלוּ אִמַר דְּנִיָּאל בְּחַזְיוֹנוֹ
 post scriptū ē sicut corrupeť nō qđ ⁊ regnū ei⁹

ומלכותה די לא תתחבל. כמו שכתוב אחר
 dei altissimi sancti regnum suscipiet aut hoc
 זֶה וַיִּקְבְּלוּן מַלְכוּתָא קִדְיָשִׁי עָלְיוֹנִין
 sculū ⁊ vsq; i sculū vsq; i regnum ⁊ obtinebūt

וַיִּחַסְנוּן מַלְכוּתָא עַד עֲלֵמָא וְעַד עַלְם
 mudi regnū ppter hoc est rectū nō qđ sculozū
 עֲלֵמָיָא: כִּי לֹא יִתְבֵּן זֶה עַל מַלְכוּת הָעוֹלָם

Job. xiiii

ira ⁊ satur dierū brevis ipse ē ecce qđ hui⁹
 הִזָּה כִּי הִנֵּה הוּא קָצֵר יָמִים וְשִׁבְעָ רִגְזָ:
 Gabriel angelus quā dixit alia autoritas ⁊ itē est
 וְעוֹד רֵאִיָּה אַחֲרַת שְׁאֵמַר הַמַּלְאָךְ בְּנִיָּאל

Dan. ix.

sexaginta hebdomadas ⁊ post Danieli in visione
 בְּחִזּוֹן לְדְנִיָּאל וְאַחֲרֵי הַשְּׁבוּעִים שְׁשִׁים
 vt iterū dixit hoc ⁊ prius Christ⁹ occidet ⁊ duas
 וּשְׁנַיִם יִכְרַת מְשִׁיחַ וְכוּדָם זֶה אִמַר לְהַשִּׁיב

hebdomades ducē christū vsq; ad Ierusalē edificet
 וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַם עַד מְשִׁיחַ נִגִּיד שְׁבוּעִים
 aduētū ⁊ vsq; ad inde qđ fuit sic qđ septem
 שְׁבַעָה • כִּי בֵן הָיָה כִּי מָשָׁם וְעַד בִּיאת
 qđ fm numerū suū hebdomades he fuerūt christū

הַמְּשִׁיחַ הָיוּ אֵלֶּה הַשְּׁבוּעִים בְּמִסְפָּרָם כִּי
 qđ

CAP. SECUNDVM.

qđ dicit inuenim⁹ sicut annoꝝ hebdomades ip̄e sūt
 הם שבועי שנים: כמו שמצאנו שאומר
 fuit lata scētētia ⁊ deiceps ⁊ inde annoꝝ hebdomadas
 שפְתוֹת שָׁנִים וּמִשָּׁם וְהָלְאָה נְנִזְרָה Veniti. xxv.
 ⁊ ciuitatē ibi scriptū ē sicut vt dstrueret de Ierusalē
 ירוּשָׁלַם לְהַחֲרִיב כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם וְהָעִיר
 dixit ⁊ sic v̄turo cū duce ppl̄s dissipauit et sanctuariū
 וְהִקְדֵּשׁ יִשְׁחִית עִם נְנִיד הַבָּא וְכֵן אָמַר
 aboiatiōes ⁊ erūt i tēplo ⁊ sacrificiū hostia deficiet vltra
 עוֹד יִשְׁבִּית זֶבַח וּמִנְחָה וְעַל כֵּנֵן שֶׁקוֹצִים
 p̄seuerabit ⁊ finem cōsumationē ⁊ vsq; ad d̄solatiōes
 מְשׁוּמִם וְעַד בְּלֵה וּנְחָרְצָה תִתֵּן עַל
 nō eo quod fuit hęc ⁊ destructio desolatio
 שׁוּמִם: וְהַחֲרִיבֵן הַזֶּה הִיָּה עַל אֲשֶׁר לֹא
 oīa ⁊ scietis ⁊ itelligite ch̄istū nr̄m i Iesum crediderūt
 הָאֲמִינוּ לִישׁוּעַ מְשׁוּחָנוּ: וְיִינוּ וְתִדְעוּ כֵל
 in p̄phetiis q̄ scripta sūt verbis oīb⁹ ex hęc
 אֵלֶּה מִן כָּל הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בְּנְבוּאוֹת
 i scriptura multę alię autoꝝitates sūt ⁊ itē his
 הָאֵלֶּה: וְעוֹד יֵשׁ רְאִיּוֹת אַחֲרוֹת רַבּוֹת בְּכָתוּב
 ⁊ ad redēptionē ei⁹ vini dei filij Ch̄risti ad aduētū
 לְבִיָּאת הַמְּשִׁיחַ בֶּן אֱלֹהִים חַיִּים וְלִנְאוּלָתוֹ
 loquar breuitatis p̄ viā sed trinitatis ⁊ ad mysteriū
 וְלִסְתֵר הַשִּׁילּוּשׁ אֲךְ בְּדַרְךְ כּוֹצֵר אֲדַבֵּר
 ascēdit qđ salomon qđ dixit inuenim⁹ qđ ad vos aprouer bio. xxx.
 qđ i manib⁹ suis sp̄ritū cōtinuit qđ atq; d̄scēdit i coeli
 שְׁמַיִם וַיֵּרֵד מִן אֲסָף רוּחַ בְּהַפְּנִיּוֹ מִי
 terios oēs suscitauit qđ qđ i vestimēto aqđ colligauit
 צָרַר מִיָּם בְּשִׁמְלֵה מִי הַקִּיָּם כָּל קִצּוֹי
terre

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

nosti si filij ei? nomē ⁊ qđ nomē ei? qđ est terre
 אֲרֵץ מֶה שְׁמוֹ וּמֶה שֵׁם בְּנוֹ כִּי תִדַע
 i sciētia sua Salomon ⁊ testificat? ē d filio fecit mētionē qđ
 כִּי הַזְכִּיר הַבֵּן וְהַעִיד שְׁלֹמֹה בְּהַכְמַתוֹ
 qđ ⁊ dixit in deo qđ est trinitatis mysterio sup
 על סֵתֵר הַשִּׁילּוּשׁ שֵׁשׁ בְּאֱלוֹהַּ וְאָמַר כִּי
 sciūmus nō essentij nomē ⁊ mysteriū hoc mysteriū
 הַסֵּתֵר הַזֶּה וְסֵתֵר שֵׁם הַהוּיָה לֹא יִדְעֵנוּ :

qui oēs qđ ad pbādū alia autoritas ⁊ itē
 ועוד רֵאִיָּה אַחֶרֶת לְנִסּוֹת כִּי כָּל אֲשֶׁר
 sanctam ad fidē nřam cōuertēt ex vobis remāserint

יִשְׁאָרוּ מִכֶּם יִשׁוּבוּ לְאִמוּנָתְנוּ הַקְּדוּשָׁה
 Jacob reliqđ cōuertētur reliqđ Esaias qđ dixit
 שְׁאֵמַר יִשְׁעִיהוּ שְׂאֵר יִשׁוּב שְׂאֵר יַעֲקֹב
 remanens qđ dicere vult fortē deū ad
 אֵל אֵל גְּבוּר . רֹצֵה לֹמַר כִּי הַשְּׂאֲרִית
 Jesus qđ est fortis qđ vocat ad deū cōuertēt ex eis
 מִכֶּם תֵּשׁוּב לְאֵל הַנִּקְרָא גְבוּר שֶׁהוּא יִשׁוּעַ
 natūitatis ei? in pphētia scriptū est sicut Christus nř

מִשִּׁיחֵנוּ כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּנִבְיֹאת יְלִידָתוֹ
 ⁊ postea fortē deū cōsiliariū admirabilē nomē ei? ⁊ vocauit
 וַיִּקְרָא שְׁמוֹ כְּלֵא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר וְאֶחָד
 glossa ei? est qđ pacis pncipē p̄ez eternitatē vocauit eū
 קְרָאוּ אַבְיָעַד שֶׁר שְׁלוֹם כִּי פִירוּשׁוֹ
 in eternū pax eis esset cognouissent eū qđ postqđ
 שְׁאֵחַר שִׁיכִירוּהוּ יִהְיֶה לָהֶם שְׁלוֹם לְעַד :

⁊ testificat? est pphetauit ppha Esaias ⁊ ecce
 וְהִנֵּה יִשְׁעִיהוּ הַנְּבִיא גְבָא וְהַעִיד
 que nō vos verba sup hoc in loco
 בְּמִקוֹם הַזֶּה עַל הַדְּבָרִים שְׁאִינְכֶם

qđ

Esa. x.

Esa. ix.

CAP. SECVNDVM.

אֵם *credere in oculis visū est q̄a creditis*
 מֵאִמּוֹתֵינוּ • כִּי יִקְרָא בְעֵינֵינוּ לְהֵאֱמִין • כִּי
dei fili⁹ fuisset in lege pmissus Messias
 הַמְּשִׁיחַ הַנְּדוּר בַּתּוֹרָה יִהְיֶה בֶן אֱלֹהִים
ex muliere et natus et Messias et homo et deus
 וְאֱלֹהִים וְאָדָם וּמְשִׁיחַ וְיֵלֹד מֵאִשָּׁה •
in p̄ph̄ia cōmemorata sūt oīa illa hęc et verba
 וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֹּלֵם נִזְכָּרִים בְּנְבוּאָה
fili⁹ nobis nat⁹ est puer q̄a scriptū est sicut hac *Esa. ix.*
 הַזֹּאת כְּמוֹ שֶׁבְּתוֹב כִּי יֵלֵד לְיָלֵד לָנוּ בֶן
humerū ei⁹ sup imperiū et fuit nobis dat⁹ est
 נִתַּן לָנוּ וְתֵהִי הַמְּשִׁחָה עַל שִׁכְמוֹ
forte deū cōsiliariū admirabile nomē ei⁹ et vocavit
 וְיִקְרָא שְׁמוֹ פְּלֹא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר
et patrē filiū q̄a vocavit eū pacis p̄ncipē p̄ez eternitat⁹
 אֲבִיעֵד שֶׁר שְׁלוֹם יִשְׁקָרְאוּ בֶן וְאָב
ex muliere et natum et Messia et hoīem et deum
 וְאֱלֹהִים וְאָדָם וּמְשִׁיחַ וְיֵלֹד מֵאִשָּׁה •
immanuel nomē eius et vocabis dixit et prius
 וְקוֹדֵם אָמַר וּקְרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּאֵל
et hoc est deus nobiscū q̄a erit dicere q̄a vult
 שְׂרוּצָה לֹמַר שְׂוִיהָה עִפְנֵי הָאֵל וְזֶהוּ
q̄a aliud mysteriū et itē deus qd̄ erit ad designādū
 לְהוֹרֹת שְׂוִיהָה אֵל; וְעוֹד סֵתֵר אַחֵר • כִּי
inuentam foeminā p̄pter denotat vecarath⁹ dictio
 מֵלֵת וּקְרָאת מוֹרָה עַל נְקִיבָה נִמְצְאת •
Maria cū loq̄tur hęc p̄ph̄etia q̄a
 כִּי הֵנְבוּאָה הַזֹּאת מִדְּבַרְת עִם מְרוֹם
in ānūnciatiōe angel⁹ ei dixit sicut virgine
 הַבְּתוּלָה כְּמוֹ שֶׁאָמַר לָהּ הַמְּלַאֲךְ בְּבִשּׁוּרָה
Esa.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Luce. i. **Esaię** **ꝰba** **da** **Jesum** **nomē** **ei⁹** **Ꝁ** **vocabis**
וּקְרֵאת **שְׁמוֹ** **יְהוֹשֻׁעַ** **כִּי** **דִבְרֵי** **יְשַׁעְיָהוּ**

eadem sūt nūciātis angeli **Ꝁ** **ꝰba** **pphetę**
הַנְּבִיא **וְדִבְרֵי** **הַמְּלָאךְ** **הַמְּבַשֵּׂר** **הֵם** **אַחַדִּים** :

Ezequiam **ppter** **dictę** **fuerūt** **hę** **pphetię** **Ꝁ** **si**
וְאִם **הַנְּבוֹאוֹת** **הָאֵלֶּה** **נֶאֱמְרוּ** **עַל** **חֲזֻקֵיהוּ**

cōpleta fuerūt nō ecce dicitis vos sicut regem
הַמֶּלֶךְ **כְּמוֹ** **שֶׁאַתֶּם** **אוֹמְרִים** **הִנֵּה** **לֹא** **נִשְׁלַמוּ**

qđ dixit de⁹ fuit nō da verba hęc ieo
כִּי **אֵלֶּה** **הַדְּבָרִים** **כִּי** **לֹא** **הָיָה** **אֵל** **שֶׁאֵמַר**

vīce qđ vocauit eū p̄ eternitatis fuit neq; nobiscū de⁹
עַמְנוּאֵל **וְלֹא** **הָיָה** **אַבְיָעַד** **שֶׁקְרָאוּ** **בְּעַם**

ecce pphā da **Ꝁ** **itē** **Ꝁ** **p̄** **eternitatis** **de⁹** **altera**
אַחֶרֶת **אֵל** **וְאַבְיָעַד** **: וְעוֹד** **כִּי** **נְבוֹאֵת** **הִנֵּה**

ibi scriptū ē sicut Dauid domui dicta fuit virgo
הַעֲלֵמָה **נֶאֱמְרָה** **לְבֵית** **דָּוִד** **כְּמוֹ** **שֶׁכְּתוּב** **שֵׁם**

Esai. vii. **cū** **loq̄tur** **nō** **īpsa** **da** **Dauid** **dom⁹** **nūc** **audite**
שָׁמְעוּ **נָא** **בֵּית** **דָּוִד** **כִּי** **אֵינָה** **מְדַבֶּרֶת** **עִם**

locuta ē hoc **Ꝁ** **post** **filii** **ei⁹** **Ezequīā** **ppter** **rege** **Alchaz**
אַחַז **הַמֶּלֶךְ** **עַל** **חֲזֻקֵיהוּ** **בְּנוֹ** **וְאַחַר** **זֶה** **דְּבָרָה**

terra dereliquet ppter pctā ei⁹ da **Ꝁ** **dixit** **Alchaz** **cū**
עִם **אַחַז** **וְאֵמַר** **כִּי** **בְּעוֹלוֹתָיו** **תַּעֲזַב** **הָאָדָמָה**

Ꝁ **si** **in** **lege** **pmissi** **Messię** **aduēsi** **ante**
קוֹדֶם **בִּיאַת** **הַמְּשִׁיחַ** **הַגָּדוֹר** **בְּתוֹרָה** **: וְאִם**

declarauit sicut dicitis nob̄ nar̄ ē puer da in pphā
בְּנְבוֹאֵת **כִּי** **יֵלֵד** **יֵלֵד** **לָנוּ** **תֵּאֱמְרוּ** **כְּמוֹ** **שֶׁפִּירְשׁ**

de⁹ ppter dicta fuerūt hęc nomina da **Ꝁ** **Lāchi**
כְּמַחִי **כִּי** **הַשְּׁמוֹת** **הָאֵלֶּה** **נֶאֱמְרוּ** **עַל** **הָאֵל**

pncipē pueri nomē vocatur⁹ esset qđ ipse qđ sit benedict⁹
יְתַבְרַךְ **שֶׁהוּא** **יִקְרָא** **שֵׁם** **הַיֵּלֵד** **שֶׁר**

& error

CAP. SECVNDVM.

ppter ea & error magna ignorātia hoc ē ecce pacis
 שלום הנה זה שגנה גדולה ומעות לפי
 locis in alijs sic loqui scripturę vsus. & via qđ nō ē
 שאין דרך הכתוב לדבר בן בשאר מקומות
 fortis de filiari? admirabil? vocauit dicere et debuit
 והיה לו לומר ויקרא פלא יועץ אל גבור
 inuenimus sicut pacis pncipē nomē ei? patrē gñitatis
 אביעד את שמו שר שלום כמו שמצאנו
 manases p̄mogeniti nomen Joseph & vocauit qđ dicit Gen. xij.
 שאומר ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה:
 simile ipmē qđ Jacob nomē ei? vocauit dicem? & sic
 וכן נאמר ויקרא שמו יעקב כי הוא דומה
 qđ dicta fuerūt ē rectū ergo huius pphetię verbis
 לדברי הנבואה הזאת: אם בן יתכן שנאמר
 ppter hęc et noia quas retuli pphetię oēs
 כל הנבואות שזכרתיו והשמות האלה על
 cognosceret noia ei? itelligeret qm̄ si hristū n̄m Jesum
 ישוע משיחנו שאם תלינו שמותיו תבירו
 pphetię oēs itelligeretis & etiā sic mirabilia eius
 נפלאותיו וגם בן תלינו כל הנבואות
 Esaię i separatiōe scriptū ē sicut eo qđ plensūt
 המלאות ממנו כמו שכתוב בפירשת ישעיהו
 Chaldeus & Bonothas seru? me? itelliget ecce qđ dixit Esa. liij.
 שאמר הנה ישביל עבדי: ויהונתן המתרגם
 exaltabit Chistus seru? me? p̄sperabit ecce dclarauit
 פירש הא יצלח עבדי משיחא יראם
 tota dicta est & sic nimis & cōfortabit & extollef
 ויגמל ויתקף לחדא: וכן נאמרה כל
 nō qđ christū n̄m Jesū ppter qđ est post ea separatio Esa. liij.
 הפרשה שאחריה על ישוע משיחנו כי לא
 &

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et oēs tota illa quae completa esset hodie vobis vidistis
 וראיתם עד היום שנשלמה כולה וכל
 in ipso nisi supra quas dixi prophetice
 הנבואות שאמרתיו למעלה אלא בו :

CAP. TERTIVM.

scientiarum vray in ordine ut memoria reducerem et idem
 וראיתי להזכיר בסדר הכמותיכם
 et doctrina legis et glossa grammatica quae sunt
 שהן הדקדוק ופירושי התורה ותלמוד
 vobis quae sunt et argumeta dubia aliqua et receptio
 ומקבלה קצת הספקות וקושיות שיש לכם
 vobis ad fidedum facilia quae sunt sanctam in fide nram
 באמונתנו הקדושה שהם קלים להשיב לכם :
 loquar et ultimo in primis a primo et exordiar
 ואתחיל מהראשון בראשונה והאחרון אדבר
 oia vidi grammaticae in scientia qua in postremo
 באחרונה : כי בהכמת הדקדוק ראיתי כל
 rabi quae sunt antiqui autores scripserunt quae
 מה שפכתנו המחברים הקדמונים שהם רבי
 copularunt ea quae vidi et etiam Zonā et rabi Juda
 יהודה ורבי יונה : ונס ראיתי מה שחברו
 in libro Lamchi David rabi quae sunt posteriores
 האחרונים שהם רבי דוד קמחי בספר
 cum in breuiloquo suo frater eius Moyses et rabi Michlol
 המכלול . ורבי משה אחיו בקיצורו עם
 Juda rabi filii betamin rabi et phocimii glossa sua
 פירושו . והקדמת רבי בנימין בר רבי יהודה :
 Elazra Elben Abraham rabi scripsit quod vidi et etiam
 ונס ראיתי מה שפכת רבי אברהם אבן עזרה :
 vna regulam tantum libris ipsorum i oib' non est et ecce
 והנה אין בכל ספריהם אפילו סדר אחד
lingua

linguā suā ad loquēdū sup ea discipulī i qua cōfidāt rectā
 יִשָּׂר וְיִסְמְכוּ הַתְּלָמִידִים עָלָיו לְדַבֵּר לְשׁוֹנֵם
 vel inuēt nō ē hodie vsq; nā grāmaticę ordine
 בְּסֹדֵר הַדְּקָדוּקָה כִּי עַד הַיּוֹם לֹא נִמְצָא אִפְּלוֹ
 linguā vřam loq; neq; sciet q̄ possit vnus discipulī
 תְּלָמִיד אֶחָד שְׂיוּכַל וְיִדַּע לְדַבֵּר לְשׁוֹנֵם
 credentes hodie faciunt sicut grāmaticę ordine
 בְּסֹדֵר הַדְּקָדוּקָה כְּמוֹ שְׁעוֹשִׂים הַיּוֹם הַמְּאִמִּינִים
 Romanā linguā q̄ loquitur sanctam fidē nostrā
 אֲמוֹנָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁמְדַבְּרִים לְשׁוֹן רוֹמִיִּית
 autores eis dederūt q̄s grāmaticę suę reglas p
 עַל סִדְרֵי הַדְּקָדוּקָה אֲשֶׁר נָתַנוּ לָהֶם הַמְּחַבְּרִים
 vos rident τ ipsi τ posteriores antiqui
 הַקְּדֻמוֹנִים וְהָאֲחֵרוֹנִים וְהֵם לוֹעֲגִים עָלֵיכֶם
 nisi linguā vřam loq; nescitis quonīā
 בְּעֵבוֹר שְׂאֵינְכֶם יוֹדְעִים לְדַבֵּר לְשׁוֹנֵם אִם לֹא
 ad memorādū τ viginti quatuor libros ad catīs
 תְּלִכוּ אֶל הַסְּפָרוֹם אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים לְהַזְכִּיר
 sententiā vřam secūdu vobis loq;ur quid versum
 הַפְּסוּקָה אֲשֶׁר יִדְבֵּר אֵלֵיכֶם לְפִי עֲנִינֵיכֶם
 p viā Esaias dixit hoc ppter qđ dico τ ego
 דַּאֲנִי אֹמֵר כִּי עַל זֶה אָמַר יִשְׁעִיָּהוּ בְּדֶרֶךְ
 dixit hoc τ prius itellectu sine ligua balbutiēs lamētatiōis
 Esai. 33. קִינָה • נִלְעַג לְשׁוֹן אֵין בִּינָה וְקוֹדֵם זֶה אָמַר
 autores q̄a est huius τ causa labij p̄fūdi p̄p̄le
 עִם עִמְקֵי שִׁפְהוֹ וּסְבַת זֶה הִיא כִּי הַמְּחַבְּרִים
 necessarias regulas dare nescierūt quos retulī
 שֶׁזְכַּרְתִּי לֹא יָדְעוּ לְתַת הַסְּדְרִים הַצְּרוּכִים
 ordine absq; Xba sua τ inuoluerūt ligue suę ad grāmaticā
 לְדְקָדוּקָה לְשׁוֹנֵם וּבְלִבָּלוּ דְבָרֵיהֶם בְּלֹא סֹדֵר
 a dō necessaria nō supflua verba multa τ scripserūt
 וּפְתַבּוּ הַרְבֵּה דְבָרִים יְתֵרִים שֶׁלֹּא לְצוּרֵךְ עַד
 & de

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et fecerunt et intelligere ea legere ea homo ois ut defatiget
 וְשִׁילָאָה כָּל אָדָם לְקִרְאָם וְלִהְיִנָּם וְחִסְרוֹ
 fuit et propterea necessarie magis regule
 הַסְּדָרִים הַיּוֹתֵר צְרוּכִים . וְעַל כֵּן הָיְתָה
 gratis sicut lapis in oculis eorum grammatice opus
 מִלֵּאכֶת הַדְּקֻדָּק בְּעֵינֵיהֶם כִּי אֵבֶן מֵעֵמֶסָה
 lingua sua didicerunt et ideo oneri eis et fuit
 וְתָהִי אֵלֵיהֶם לְמִשְׁאָ . וְלִכֵּן לְמַדּוֹ לְשׁוֹנָם
 lassescat ut non eis melius est tunc quam usum per
 עַל הַהֲרַגְל . כִּי אִזּ מוֹב לָהֶם שֵׁלָא וְלֵא
 fideles eos et subsanant in vanum et laborant
 וְיִנְעוּ לְרִיק . וְלֵעֲנּוּ עֲלֵיהֶם הַמֵּאֲמִינִים
 onerosus appareat non et ut scientie sue ex defectu
 לְחִסְרוֹן דַּעְתָּם . וּבְעֵבּוֹר שֵׁלָא לְהִרְאוֹת כְּבִד
 locos oes vobis scripsi non lingue et gratis ore
 כִּי וְכִבֵּד לְשׁוֹן לֹא כְּתַבְתִּי לָכֶם כָּל הַמְּקוֹמוֹת
 sed in grammatice sua autores in eis errauerunt in quibus
 אֲשֶׁר מִעוּ בָּהֶם הַמְּחַפְּרִים בְּדְקֻדָּקָם . אֲךָ
 ad me rescribite filius vris tradere eos volueritis si
 אִם תִּרְצוּ לְהוֹדִיעַם לְבְנֵיכֶם כְּתַבוּ אֵלַי
 laborum suorū molestia omni ad vos mitto et ego
 וְאֲנִי אֲשַׁלַּח לָכֶם כָּל כְּבִדּוֹת דְּבִרְיָהֶם
 declinauerunt in quibus et dictionis et ubi nois via per
 עַל דְּהַךְ שֵׁם וּפְעַל וּמִלָּה . אֲשֶׁר נִמּוּ
 dexteram ad et non sinistram ad in intellectu suo
 בְּשִׁכְלָם אֵל הַשְּׁמַאֵל וְלֹא אֵל הַיְמִיִן :
 et perijt resurgēt et non ceciderunt hac et propter causam
 וּבְסִפָּת זֶה נִבְּלוּ וְלֹא יִקְוּמוּ וְאֲבִדָּה
 sup edificata domus quod oib' notum est quia spes eorum
 תְּקוּתָם . כִּי יָדוּעַ לְכָל כִּי רַבִּית הַנְּבִנָּה עַל

CAP. TERTIVM.

nō habet q̄a corruūt cito terre puluere
 עַפְרַי הָאָרֶץ בְּמַהֲרָה יִפּוֹל כִּי אֵין לוֹ
 rectam viam adepti sūt nō si q̄a fūdāmetū
 יִסוּד כִּי אִם לֹא הַשִּׁיגוּ הַדָּרָךְ הַיְשָׁרָה
 ppter defectū exigua grāmaticę in sciētia ⁊ bonam
 וְהַטּוֹבָה בְּחֻמַּת הַדִּקְדוּקַת הַשְּׂפִלָּה לְחֻסְרוֹן
 in glossis suis assequetur non quāto magis itellect⁹ sui
 שְׂכֵלָם כֹּל שֶׁכֵּן שְׂלֹא יִשְׁיגוּ בְּפִירוּשֵׁם
 ⁊ viginti quattuor verba oia ⁊ tegere ad itelligendū
 לְהִבִּין וּלְנָלוֹת כֹּל דְּבָרֵי הָאֲרַבְעָה וְעֶשְׂרִים
 q̄s sapiētes v̄ri tanq̄ sapiēri illuminātes q̄ sūt. librorum
 סִפְרִים . שֶׁהֵם מְאִירִים בְּסִפְרֵיהֶם . שְׂחֻמֵּיכֶם
 litteralē viā per eos ⁊ itēptati sūt itellererūt
 הִבִּינוּ וּפִירְשׁוּ אוֹתָם עַל דְּרָךְ הַפְּשֻׁט
 Veni rabi exposuit sicut solū moralem vel
 אוּ לְהוֹעִילָת לְבַד כְּמוֹ שֶׁפִּירַשׁ רַבִּי לֹוִי
 magnas figuras per nō sed Suerfom fili⁹
 בֶּן גֵּרְשֵׁם . אֲבָל לֹא עַל צוּרוֹת גְּדוּלוֹת
 sapiētes ⁊ declarauerūt itellererūt sicut ⁊ mirabiles
 וְנִפְלְאוֹת כְּמוֹ שֶׁהִבִּינוּ וּפִירְשׁוּ הַחֻכְמִים
 q̄a sanctam fidē nostrā credentes ⁊ doctores
 וְהַפּוֹרִים הַמְּאִמִּינִים אֲמוּנָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה . כִּי
 excellētia nō ē qd̄ dicerem⁹ nō stulti fuisset⁹ ⁊ si
 אִם נִהְיָה סְבָלִים לֹא נֹאמַר כִּי אֵין יִתְרוֹן
 q̄ narrant libros sup sanctis in libris
 לְסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים עַל הַסִּפְרִים הַמְּסֻפְּרִים
 ⁊ nō explicētia v̄ba q̄ sunt ociosa verba nobis
 לָנוּ דְּבָרִים בְּטָלִים שֶׁהֵם דְּבָרֵי רִשׁוֹת וְלֹא
 litteralia nisi in eis declarem⁹ vt nō de obligatiōe
 הוֹבָה שְׂלֹא נִפְרַשׁ בָּהֶם אֲלֵא פְּשֻׁט

CC exē

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

exēplī vīā per q̄a solī corporū ⁊ moralīa
 ותועלת לנוף לבד . כי על דרך משל
 Leuiti . xiii . domus in patiētib⁹ lepra q̄derat dīcem⁹ quomō
 ארץ נאמר שהיה הנגע בקירות הבית
 rectum nō est hoc q̄a vite spirīt⁹ inqua nō est
 שאין בו רוח חיים כי זה לא יתכן :
 lepra quod est peccatū p̄pter dīcitur hoc sed
 אבל זה נאמר על העון שהוא הנגע
 erat hoc ⁊ p̄pter anime dom⁹ est ⁊ corpus
 והנוף הוא בית הנפש . ועל זה היה
 plagas has ⁊ p̄pter in sacrificio parcēs sacerdos
 הכהן מכפר בקרבן . ועל אלה הנגעים
 Esa. p̄mo neq; curata neq; circūligata nō ē Esaias dixit
 אמר ישעיהו לא זורו ולא חפשו ולא
 cōfessionis in oleo dīcere vult oleo fota
 רבקה בשמן . רוצה לומר בשמן הוידורי
 dixit prius q̄a hui⁹ est ⁊ autoritas ⁊ absolutionis
 והסליחה . וראיה לזה כי קודם אמר
 retro: sū ⁊ alienatī sūt dixit ⁊ post eū iniq̄tate graui p̄p̄s
 עם כבד עון ואחריו אמר נזורו אחר
 ad querēdū q̄a reuerstī sūt futurū p̄pter cui⁹ glossa est
 שפירושו על העתיד שחזרו לבקש
 Hosee . v . Hosee dixit sicut inuenient eū ⁊ nō Messīā suū
 משיחם ולא ימצאוהו כמו שאמר הושע
 inueniēt ⁊ nō dominum ad querēdū vadēt p̄pheta
 הנביא ילכו לבקש את יהוה ולא ימצאו
 plagas q̄b̄ alia autoritas ⁊ itē ab eis ablat⁹ ē
 חלן מהם . ועוד ראיה אחרת כי הנגעים
 leprosus q̄b̄ sapiētes v̄ri q̄a dixerūt peccata sunt
 הם העונות שאמרו חכמים כי מצורע
 proxī

CAP. QVARTVM.

proximū suū cōtra malā famā q̄ excitat est hic
 זֶה הוּא שְׂמוּצִיא שֵׁם רַע עַל חֲבִירוֹ ..
 in scriptura multa verba sunt q̄ cōclusio est
 וְהַכֵּל כִּי יֵשׁ דְּבָרִים הַרְבֵּה בְּכַתוּב
 figure viā per nisi declarare ea poterim⁹ q̄ non
 שְׁלֵא נִיבַל לְפָרְשׁם אֲלֵא עַל דְּרַךְ צוּרָה
 Kinnaphēc in litteris arcanum ⁊ hoc est mirabilis
 נִפְלְאוֹה וְזֶהוּ סֵתֵר בְּאוֹתִיּוֹת רִסְזֻץ
 scripture verba q̄ cōminuam⁹ ad denotādū duplicatis
 הַכְּפוּלוֹת לְהוֹרוֹת שְׁנַנְפִּין דְּבָרֵי הַכְּתוּב
 accipiam⁹ ⁊ nō spiritalē sensum inde ⁊ elijciamus
 וְנוּצִיא מִשֵּׁם הַשֶּׁקֶל הַרוּחָנִי וְלֵא נִכַּח
 q̄a figura absq̄ solū moralem aut litteralē
 הַכְּפֵשׁט אוֹ הַתּוֹעֵלֶת לְבַד בְּלֵא צוּרָה כִּי
 nobis meli⁹ tūc erit spiritalē sensum itellexerim⁹ si
 אִם נִבִּין הַשֶּׁקֶל הַרוּחָנִי אִז טוֹב לָנוּ
 peribim⁹ ⁊ non de nobis deus ⁊ cogitabit
 וְיִתְעַשֶּׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֵא נֶאֱבַד ..

Song. f.

CAP. QVARTVM.

litterarū i mysterio dicere poterim⁹ Etē
 עוֹד נִיבַל לֹמַר בְּסֵתֵר אוֹתִיּוֹת ..
 scribūtur illę q̄a sciūstis iam q̄ Kinnaphēc
 רִסְזֻץ כִּי כִּבֵּר יִדְעַתֶּם כִּי הֵן בְּתוּבוֹת
 q̄a sapiētes vīl ⁊ dixerunt dictionū in fine semper
 לְעוֹלָם בְּסוֹף הַמִּלּוֹת וְאָמְרוּ חֲכַמְיֹכֶם כִּי
 ⁊ nō est cētenarū ad supplemētū dixerūt eas theorici
 צוּפִים אָמְרוּם לְתִשְׁלוּם הַמֵּאוֹת . וְאֵינָה
 dictionū in fine hoc ppter q̄a scriptę sint sufficiēs causa
 סִבָּה מִסְפָּקַת שְׁיִבְתְּנוּ עַל זֶה בְּסוֹף הַמִּלּוֹת

CC 2

nume

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

numero similis numer⁹ earū nō est q̄a ⁊ itē
 ועוד כי אין מספרן דומה למספר
 cētenarū supplemētī ⁊ numero cognatarū suarū kinnapheç
 במנפץ חביריהן. ומספר תשלום המאות
 vsi sūt nō diē ad hūc kinnapheç in litteris
 באותיות רסוף עד היום לא נהגו
 ipse est quia pecuniarū iudicijs in vllis eo
 אתו בשום דיני ממונות מפני שהוא
 scripte sūt kinnapheç littere sed ambigu⁹
 ספק. אבל אותיות רסוף הן כתובות
 superi⁹ dixi qđ ad designādū dictionū in fine
 בסוף המלות להורות מה שאמרת למעלה
 cōuertentur dierū in fine q̄a secūdo in capitulo
 בפירק השני כי לקץ הימים ישובו
 verba cōminuet tūc q̄a dicere vult ⁊ miserebit illoꝝ
 וירוחמו. רוצה לומר כי אז ינפצו דברי
 ⁊ etiam itellerūt non qđ ⁊ intelligēt scripturę
 הכתוב ויבינו מה שלא הבינו; וגם בן
 q̄a dierū in fine q̄ est iudiciū diei secretū ille sūt
 הן סתר יום הדין שהוא לקץ הימין כי
 ad id ⁊ cōuertetur res oēs cōminuetur tūc
 אז ינופצו כל הדברים וישובו למה
 in litteris aliud arcanū dicem⁹ itē ante qđ erāt
 שהיו קודם; עוד נאמר סתר אחר באותיות
 in fine scriptura in omī inuenim⁹ eas qđ kinnapheç
 רסוף כי מצאנום בכל הכתוב בסוף
 q̄a in Esaiā locis in duob⁹ p̄terq̄ dictionū
 המלות חוץ בשני מקומות בישעיהו כי
 clausam lfram mem inuenim⁹ antiquis in libris
 בספרים הקדמונים מצאנו המם סתומה
concl^r

Esaias.
 vii. et. ix.

CAP. QVRATVM.

cōcipiet virgo ecce in pphetia dictionis in medio *Esa. vii.*
 בְּאִמְצַע הַמִּלָּה בְּנִבְוֹאת הַנְּהָה הָעֵלְמָה הָרָה
 i medio et venit est clausa aalma. i. Xgo lfa mem q̄a
 כִּי מִסְ עֵלְמָה סְתוּמָה הִיא וְנָא בְּתוֹךְ
 abscondita puella q̄d esset ad designādū dictionis
 הַמִּלָּה לְהוֹרוֹת שְׁתֵּהִיָּה עֵלְמָה עֵלְוּמָה
 dicere vult aalma dictio q̄a est clausa ⁊ virgo
 וְנִתּוּלָה וְסְתוּמָה כִּי מִלַּת עֵלְמָה רוֹצָה לוֹמַר
 ⁊ erit Abraz seru? dixit sicut virgo *Genesis.*
 בְּתוּלָה כְּמוֹ שֶׁאָמַר עֶבֶד אֲנָרְהֵם וְהִיָּה *xxiii.*
 non q̄d puella ⁊ erit dixit ⁊ prius puella Xgo
 הָעֵלְמָה וְקוֹדֵם אָמַר וְהִיָּה הַנְּעֵרָה כִּי לֹא
 testificata est sicut virgo nisi mens ei? erat
 הִיָּתָה בְּוֹנְתוֹ אֲלֵא בְּתוּלָה כְּמוֹ שֶׁהָעִיד
 cognouerat eā nō ⁊ vir virgo q̄ dixit scriptura *Genesis.*
 הַכְּתוּב שֶׁאָמַר בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה *xxiii.*
 ⁊ Anque loç i cōtrariū itētio ei? q̄d fuisset absit q̄a
 כִּי חָלִילָה שֶׁיְהִיָּה בְּוֹנְתוֹ בְּהַפֵּךְ וְאֲנִקְלוֹס
 puella dictione sup declarauit alio in loco in chaldeo *Deu. xxi*
 בְּתַרְגוּם בְּמָקוֹם אַחֵר פִּירֵשׁ עַל מִלַּת נְעֵרָה
 aalma q̄a bethultha. i. Xgo vlemtha. i. puella virgo
 בְּתוּלָה עוֹלִימְתָא בְּתוּלְהָא כִּי עֵלְמָה
 multiplicabit ⁊ i dictione vnū vtrūq̄ est ⁊ vlemtha
 וְעוֹלִימְתָא הַכֹּל אֶחָד וְנִמְלַת לְמַרְבָּה
 clausam lfram mem libris in oib? inuenim? ei? imperiū *Esa. ix.*
 הַמְשֵׁרָה מִצְאָנוּ בְּכָל הַסְּפָרִים מִסְ סְתוּמָה
 aperiret nō q̄a ad designādū Lemarbe in dictione
 בְּמִלַּת לְמַרְבָּה לְהוֹרוֹת כִּי לֹא יִפְתַּח
 in sempiternum in pphetiis ⁊ sigillatum clausum
 הַסְּתוּם וְהַחֲתוּם בְּנִבְוֹאוֹת לְעַד לְעוֹלָם

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

qđ voluit rotundū sicut sine sine ⁊ qđ esset
 וְשִׁיחָהּ לְאִין קִין כְּמוֹ הַעֲגוּל שְׁחוּזָר
 qđ notū ⁊ tā est .i. in circuitū ei⁹ in cōcauū .s. orbē
 חֲלוּלָהּ בְּסִיבּוּבוֹ וּכְכֹר יְדוּעַ כִּי
 hęc pphetie qđ cōplete essent inuenietis nō
 לֹא תִמְצְאוּ שֶׁנִּשְׁלְמוּ הַנְּבוּאוֹת הָאֵלֶּה
 sicut Christo nro in Jesu nūc i suis picularitatib⁹
 בְּפִרְסוּמֵיהֶם אֲלֵא בִישׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ כְּמוֹ
 ⁊ intelligite secūdo in capitulo superi⁹ dixi
 שְׁאִמְרָתִי לִמְעַלָּה בְּפִרְקֵי הַשְּׁנִי וְכִינּוֹ
 virgo ecce dictio qđ arguatis me ⁊ ne ⁊ scietis
 וְתִדְעוּ . . וְאֵל תְּשִׁיבוּנִי כִי מֵלֵת הִנֵּה הָעֲלֵמָה
 hęc qđ pphetia aparet vñde ppinquū tēp⁹ denotat
 מוֹכֵה לְזִמְן קְרוֹב כִּי יִרְאֶה שֶׁהַנְּבוּאָה הַזֹּאת
 inuenim⁹ iam qđ regē Ezequīā ppter dicta fuit
 נִאֲמָרָה עַל חֲזִקוֹתָיו הַמְּלָךְ . כִּי כְּבֹר מִצְאָנוּ
 tēpus qđ denotat ecce dictionē multis in locis
 בְּמִקְוֹמוֹת רַבִּים מֵלֵת הִנֵּה שְׁמוּרָה לְזִמְן
 veritatē ppter plerumq; dicitur qđ lōginquū
 רַחוּק לְפִי שֶׁנִּאֲמָרָה עַל הַרּוֹב עַל אֲמִיתַת
 Malach. ardēs veniet dies ecce em̄ sicut certę rei
 iii. הַדְּבַר הַנִּכּוֹן כְּמוֹ כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בּוֹעֵר
 qđ parat⁹ est iudiciū diē ppter qđ dictū est sicut eliban⁹
 בְּתַנּוּר שֶׁנִּאֲמַר עַל יוֹם הַדִּין הָעֵתִיד
 est licet certus est quia esse
 לְהִיּוֹת . לְפִי שֶׁהוּא וְדָאֵר אֵף כִּי הוּא
 est ⁊ sic sapiētes vñi exposuerūt sic qđ longe
 רַחוּק . כִּי כֵן פִּירְשׁוּ חֲכָמֵיכֶם וְכֵן הוּא
 virgo ecce dictio qđ dicemus sic veritas
 הָאֲמִית : כֵּן נֹאמַר כִּי מֵלֵת הִנֵּה הָעֲלֵמָה
 a ser⁹

CAP. QVRATVM.

a sermo cert⁹ erit ver⁹ qđ erit ad designādū est *Gen. xli.*
 היא להורות שיהיה אמת ונכון הדבר מעם
 sup dnotat ecce dictio etiam aliquādo deo
 האלהים: ולפעמים גם כן מלת הנה מורה על
 igni ardebat rub⁹ et ecce dicitur sic qđ mirabilē rem
 דבר מופת כי כן נאמר והנה הסנה בער באש
 alia sūt et ad hūc mūdū cōsumebat non et rub⁹ *Exo. iij.*
 והסנה איננו אבל: וכמוהו יש אחרים
 virgo ecce in pphā dīcere poterim⁹ sic multa
 רבים: כן נובל לומר בנבואת הנה העלמה
 locut⁹ sū valde et magna mirabilis res qđ est cōcipiet
 הרה שהיא דבר נפלא ונדול מאד ודברתי
 Kinnaphēg in litteris sufficiētū verborū modum
 שיעור דברים מספיקים באותיות וסוף
 in litteris vos admonebo et tunc duplicatis
 הכפולות " ועתה אזכיר לכם באותיות
 nomē scriptū ē illarū in tribus qđ eū ociosis
 הנהות אהוי כי בשלשה מהן כתוב שם
 nā iehoua qđ est litteris quattuor ex essentiz
 ההויה מן ארבע אותיות שהוא יהוה כי
 trinitatis mysteriū ad dnotādū et hoc ē est duplicata lfa he
 ההא נכפלת והו להורות סתר השילוש
 qđ dixit Esaias et testificat⁹ ē pphauit hoc ppter qđ
 אשר על זה נבא והעיד ישעיהו שאמר
 qđ sunt Sabaoth et hīs Sāct⁹ Sāct⁹ Sāct⁹ *Esa. vi.*
 קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות שהם
 zohar. i. splendor in libro sapiētes vfi et declarauerūt tres
 שלשה ופירשו חכמיכם בספר הזורר
 coelozū Spirit⁹ Sāct⁹ Fili⁹ Sāct⁹ pater Sāct⁹
 קדיש אבא קדיש ברא קדיש רוחא דשמיא

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

ad arbitriū vřm nisi hoc sup respōdebitis ⁊ qđ
 וְמָה תְּשׁוּבוּ עַל זֶה כִּי אִם לְרִצּוֹנְכֶם
 dicere poterim⁹ p̄terea veritatis viā per ⁊ nō
 וְלֹא עַל דֶּרֶךְ הָאֱמֶת ˙ עוֹד נֹכַח לֵאמֹר
 iod qđ iehoua. i. dñs litterarū i sigñiōib⁹ aliud secretū
 סֵתֵר אַחַר בְּעֵינֵי אֹתִיּוֹת יְהוָה כִּי הַיּוֹד
 patris potestas quę est potestātē i sua sigñione denotat
 מֹרָה בְּעֵינֵיהָ יָד שֶׁהוּא יְכוֹלֵת הָאֵב
 ex qđ deducitur p̄ncipiū i sua sigñione denotat ⁊ vau
 וְהוּו מֹרָה בְּעֵינֵיהָ רֵאשִׁית שֶׁנִּגְזַר מִן
 sic qđ p̄ncipiū quę est columnarū capita dictiōe
 מֵלֵת וְוִי הַעֲמוּדִים שֶׁהִיא רֵאשׁ כִּי כֵן
 radicū in sigñionib⁹ sapiētes vři dēclarauerūt eā
 פִּירְשׁוּהָ חֲכָמִיכֶם בְּעֵינֵי הַשָּׁרְשִׁים ˙
 dñs in ea sicut dictū ē sapiētia est p̄ncipiū ⁊ dictiō
 וּמֵלֵת רֵאשִׁית הִיא חֲכָמָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּהָ יְהוָה
 Ierosolymitano ⁊ i chaldeo viarū suarū i initio possedit me
 כִּנְנִי רֵאשִׁית דְּרַכּוֹ ˙ וּבִתְרָגוֹם יְרוּשָׁלַיִם
 in sapiētia deus creauit in p̄ncipio in dictiōe scriptū ē
 כֶּתוּב בְּמֵלֵת בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים בְּחֲכָמָתָא
 essentiā i sua sigñione denotat ⁊ lfa. he. dñs creauit
 בְּרָא יְהוָה ˙ וְהִיא מֹרָה בְּעֵינֵיהָ הַוִּיה
 sic qđ ⁊ amoris bonitatis misericordię ⁊ morē
 וּמֵדַת רַחֲמִים וְחֲסִידוֹת וְאַהֲבָה כִּי כֵן
 mod⁹. K. mēsurā est qđ iehoua. i. dñs sapiētes vři dēclarauerūt
 פִּירְשׁוּ חֲכָמִיכֶם שֶׁיְהוָה הוּא מֵדַת
 sancti spirīt⁹ mīam ad designādū ⁊ hoc ē misericordię
 רַחֲמִים וְזֶהוּ לְהוֹרוֹת רַחֲמֵי רוּחַ רַקְדּוֹשׁ ˙
 mysteriū dēclaratū iehoua in noīe ecce est ergo
 אִם כֵּן הָיָה בְּשֵׁם יְהוָה מְפֹרֵשׁ סֵתֵר
 filii

ouer
 bio. viij.

CAP. QVARTVM.

filij sapiētia patris potestas qđ est trinitatis
 הַשִּׁילֹשׁ שֶׁהוּא יַד הָאֵב וְהַכֶּמֶת הַבֵּן
 mūdo esse qđ dedit sancti spiritus et charitas. Kamoz
 וְאַהֲבַת רוּחַ הַקִּדּוּשׁ שֶׁנִּתַּן הַרוּחַ לְעוֹלָם
 opa ei⁹ oia sup et miseratiōes ei⁹ scriptū est sicut ps. cxliiij
 כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו. et. cxlv.
 in scriptura scriptę fuerūt. s. litterę tres et he
 וְאֵלֶּה שְׁלֹשֶׁה אוֹתוֹת הַיָּד נִכְּחֵי בּוֹ בְּכַתּוּב
 essentię nomē ad designādū plerūq; dictiōib⁹ in oib⁹
 כָּל הַמַּלּוֹת בְּרוּב לְהוֹרוֹת שֵׁם הַהַרְוּיָה
 esse qđ dat est deus qđ et ad faciēdū scire
 וְלְהוֹדִיעַ כִּי רֵאָלוֹה הוּא הַנּוֹתָן הַרוּחַ
 ab eis accipiet id non et ipse rebus oib⁹
 לְכָל הַדְּבָרִים וְהוּא אֵינוֹ מְקַבְּלָה מֵהֶם .
 denotat qđ ipsa lra aleph cū eis et fuit iūcta
 וְנִסְמְכָה עִמָּהֶן רֵאָלֶף שֶׁהִיא מוֹרָה
 est qđ deus ad denotādū vnitatē i suo numero
 בְּמִסְפָּרָה אַחַדוֹת לְהוֹרוֹת שֶׁהָאֵלוֹה הוּא
 doctores dicunt sic qđ et trinus vnus
 יְחִיד וּמְשׁוֹלֵשׁ כִּי כֵן אֹמְרִים הַמּוֹרִים
 hoc et ppter sanctam fidē nostrā credentes
 הַמַּאֲמִינִים אֲמוּנָתָנוּ הַקִּדּוּשָׁה . וְעַל זֶה
 cū litteris Romana i lingua Jhesus nomē scripserūt
 כָּתְבוּ שֵׁם יֵשׁוּעַ בְּלִשׁוֹן רוֹמַיִת בְּאוֹתוֹת
 litterę ipse sūt qđ ratiōe hac iehu his
 רֵאָלֶה יֵהוּ בְּזֶה הַדֶּרֶךְ Iehu כִּי הֵם הָאוֹתוֹת
 et filii qđ pater ad dnotādū iehu in loco qđ deseruiunt
 הַמְשַׁמְשׁוֹת בְּמָקוֹם יֵהוּ לְהוֹרוֹת שֶׁאֵב וּבֵן
 sicut separati tres nō sunt sanctus et spiritus
 וְרוּחַ הַקִּדּוּשׁ אֵינָם שְׁלֹשֶׁה גְּפָרְדִּים כִּמוֹ
 vnū

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

vnfi totū ē nisi separati sūt tres q̄ sūt cogitasti
 שְׁחֲשַׁבְתֶּם שְׁהֵם שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים נִפְרָדִים אֵלֹא הֵכֵל אֶחָד:

CAP. QVINTVM.

grāmaticę in ordine dicere poterim? Et
 עוד נוכל לומר בסדר הדקדוק
 lingua est elohim. i. de? ista dictio q̄
 כי המלה הזאת אלהים הוא לשון
 ad denotādū et hoc est vnus plusq̄ aut plurimum
 רבים או יותר מאחד והוא להורות
 i. p̄portioe est elohim. i. de? quia trinitatis mysteriū
 סתר השילוש. לפי שאלהים הוא בפלס
 pluralis p̄nomē est dñs et etiam gueboh̄im. i. excelsi
 נְבוֹהִים. וְגַם בֶּן אֲדֹנָי הוּא כְּנוֹי רַבִּים
 elohim. i. de? qđ arguatis me et ne x̄ba mea i p̄portioe
 בפלס דברי. ואל תשיבוני כי אלהים
 aliorum nomīnū viā per singularis lingua est
 הוא לשון יחיד על דרך שמות אחרים
 q̄a subsolan? p̄fect? sicut et mem in iōd q̄ terminatur
 שְׁמִסוּיָמִים בְּיוֹד וְגַם כְּמוֹ תָמִים קָדִים. כי
 aliud singulare nomē habet nō illa nomina
 השמות ההם אין להם שם יחיד אחר
 a quo dicem? p̄fect? sicut pluralis nomē et habent
 ויש להם שם רבים כמו תמים. שנאמר
 singulare nomē habet elohim. i. de? sed p̄fecti
 תמימים. אבל אלהים יש לו שם יחיד
 et elohim. i. de? et el. i. de? eloha. i. de? qđ noiabim? aliud
 אחר ששזכיר אלוה ואל ואלהים
 habet et non et trinitas vnitas q̄a sūt ad denotādū
 להורות שהם אחדות ושילוש ואין לו
 in Israhel testimoniū et hoc est aliud pluralis nomē
 שם רבים אחר. והאת התעודה בישראל

& pro

Ruth. iiii

CAP. QVINTVM.

⁊ ppter separati dñi tres qđ ipsi sūt dicant vt nō
 וְעַל יֵאָמְרוּ יְהוָה שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים נִפְרָדִים וְעַל
 scriptura qđ dixit dicere poterim⁹ trinitatis mysteriū
 סֵתֵר הַשִּׁילּוּשׁ נוֹכַל לוֹמַר שֶׁאֵמַר הַכְּתוּב
 ⁊ arietē triennē ⁊ caprā triennē vacā mihi sūme *Gen. xv.*
 קַחָה לִי עֲגֹלָה מִשׁוּלֶשֶׁת וְעֵז מִשׁוּלֶשֶׁת וְאֵיל
 trib⁹ ternari⁹ numer⁹ ibi qđ inueniet⁹ annoꝝ triū
 מִשׁוּלֶשׁ שָׁתֵּמְצֵאוּ שֵׁם מִסְפָּר מִשׁוּלֶשׁ שְׁלֹשׁ
 mensū nouē fm numerū nouē qđ sūt vicibus
 בְּעֵמִים שְׁהֵם הַשְּׁעָה • כִּמְנַן הַשְּׁעָה הַדְּשִׁים
 cōceptiōis mysteriū est isti ⁊ ecce parietis tēp⁹ qđ sūt
 שְׁהֵם עֵת יוֹלְדָה וְהָרִי שֵׁם יֵשׁ סֵתֵר הַרְיוֹן
 istud fuit dño a qđ trinitatis ⁊ mysteriū ps. cxviii
 וְסֵתֵר הַשִּׁילּוּשׁ : כִּי בָּאת יְהוָה הַיְתָה זֹאת •
 dicere vult i oculis nr̄is mirabile est ⁊ ideo
 וְעַל כֵּן הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ : רוֹצֵה לוֹמַר
 nō qui humani captus in oculis mirabile
 נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵי הַשֶּׁכֶּל הָאָנוּשִׁי אֲשֶׁר לֹא
 mirabilia sūt sicut hoc magnū mysteriū attingit
 הַשִּׁיג הַסֵּתֵר הַגָּדוֹל הַזֶּה כִּמוֹ שֶׁנִּפְלְאוֹ
 i mysterio referem⁹ sicut multa alia xba ex eo
 מִפְּנֵי דְבָרִים אֲחֵרִים הַרְבֵּה כִּמוֹ שֶׁנִּזְכָּר בְּסֵתֵר
 dicit litterarū p trāsmutationē qđ iehoua. i. dñi nois
 שֵׁם יְהוָה כִּי בְּצִירוף הָאוֹתִיּוֹת יֵאָמַר
 iuncta sūt tēpora tria qđ erit est fuit
 הָיָה הוּא יְהוָה כִּי הַשְּׁלֹשָׁה זְמַנִּים כְּמוֹכִים
 multę ita sūt hoc attingit nō ⁊ sensus nr̄ simul
 בְּאֶחָד וְשֶׁכֵּלְנוּ לֹא הַשִּׁיג אֵת זֹאת • כֵּן הַרְבֵּה
 dixit ⁊ ppterea sanctę fidei nostrę res
 דְּבָרִים מְאֻמְנָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה : וְעַל כֵּן אֵמַר
 in ne

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

iiij. Regl. in nebula vt habitaret dixit dñs i sciētia sua Salomō
viiij. שְׁלֹמֹה בְּחִכְמָתוֹ יְהוָה אָמַר לְשָׁכֹן בְּעַרְפָּלוֹ

intelligere sensus nr attingit qđ nō dicere vult

רוֹצֵה לֹאמַר שֶׁלֹא יִשְׁיַג שְׂכִלְנוּ לְהַבִּין אֵת
que qđ credim⁹ fides vocata et ideo hoc
זאת: וְעַל כֵּן נִקְרְאת אֱמוּנָה שְׁנֵאֱמִין מֶה
magis qđ p̄m̄iū hoc p̄pter nobl ⁊ erit vidim⁹ non

שֶׁלֹא רָאִינוּ. וְיִהְיֶה לָנוּ עַל זֶה שֶׁכֵּר יוֹתֵר
nobis erit nō qđ tūc videmus qđ si crederem⁹
מִשְׁנֵאֱמִין מֶה שְׁנִרְאָה שְׂאֵז לֹא יְהִי לָנוּ

Exodi. ostēde mihi Moyses dixit hoc ⁊ p̄pter multū p̄m̄iū
xxxiij. שֶׁכֵּר הַרְבֵּה: וְעַל זֶה אָמַר מֹשֶׁה הֲרֵאֵנִי

qđo mihi qđ reuelat dicere vult gloriā tuam obsecro
נָא אֵת כְּבוֹדְךָ רוֹצֵה לֹאמַר שֶׁתִּגְלֶה לִי כְמוֹ
magis credam vt causari causa tu es

שְׂאֵתָה סִבַּת רִסְפוֹת בְּדִי שְׂאֵאֱמִין בְּיוֹתֵר
posteriora mea ⁊ videbis fuit ⁊ respōsio

וְהַתְּשׁוּבָה הַיְתֵה וְרֵאִיתָ אֵת אַחֲרֵי
dicere vult posteriora mea qđ apearbūt nō ⁊ facies meę
וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ בִי אַחֲרֵי רוֹצֵה לֹאמַר

aut affirmatiuā viā per ⁊ nō negatiuā viam per
עַל דֶּרֶךְ שְׁלִילָה וְלֹא עַל דֶּרֶךְ חַיִּיב. אִן
post me q̄ sunt i opib⁹ meis cognosces me dicere vult
רוֹצֵה לֹאמַר תְּכִירְנִי בְּמַעֲשֵׂי שְׁהִם אַחֲרֵי

mysteriū ⁊ p̄pter hoc p̄pter p̄m̄iū magis tibi ⁊ erit
וְיִהְיֶה לְךָ יוֹתֵר שֶׁכֵּר עַל זֶה. וְעַל סֵתֵר

Esaias. ⁊ erit p̄pheta Esaias dixit sanctę fidei nostrę
xxxiij. אֱמוּנָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה אָמַר יִשְׁעִיהוּ הַנְּבִיא וְיִהְיֶה

⁊ sciētia sapiētia salutis fortitudo tēporib⁹ tuis fides
אֱמוּנָת עֲתִירָה חֶסֶן יְשׁוּעוֹת חִכְמָה וְדַעַת
dixer

CAP. QUINTVM.

dixerunt sicut thesaur⁹ ei⁹ ipse est dñi timor
 יִרְאֵת יְהוָה הִיא אֹצְרוֹ כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ
 vestibulo assimilāt hic mūdus q̄a sapiētes vñ
 חַכְמֵיכֶם כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹמָה לְפֶרֶזְדוֹר
 in palatiū igrediaris vt in vestibulo corp⁹ tuū ⁊ dirige
 וְהִתְקַן עֲצִמְךָ בְּפֶרֶזְדוֹר כְּדִי שֶׁתִּבְנֶנּוּ לְמַרְקָלֶיךָ
 ad laborē dicere vult nat⁹ est ad laborē homo q̄a Job. v.
 כִּי אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד • רוֹצֵה לֹמֵר לְעֵמֶל
 post eū q̄ venit mūdū h̄reditet vt hui⁹ mūdī
 הָעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לְגַחֹל הָעוֹלָם הַבֵּא אַחֲרָיו •
 figurę p viā legis totius glossę cōclusio ⁊ hęc ē
 וְהוּ כָּלֵל בְּיָרוּשׁ כָּל הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ צוּרָה
 corpus ppter ⁊ nō seculū suū anima attingat vt
 כְּדִי שֶׁיִּשְׁיֹג הַנְּפֶשׁ עוֹלָמָה וְלֹא עַל הַגּוֹף
 breue est in ipso q̄ hui⁹ mundi vitā q̄ attingit
 שֶׁיִּשְׁיֹג חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה אֲשֶׁר בּוֹ הוּא קָצָר
 intelligat ⁊ intelligens ira ⁊ saturū dierum Job. xiiii
 יָמִים וּשְׁבַע רִגְזִים : וְהִמְשִׁכִּיל יִבֵּן ••
 in glossa multa argumēta cōtra vos habem⁹ Item
 עוֹד יֵשׁ לָנוּ עֲלֵיכֶם קוֹשִׁיּוֹת הַרְבֵּה בְּפִירוּשׁ
 ad vos loquar breuitat⁹ per viā sed legis
 הַתּוֹרָה • אֲךָ בְּדֶרֶךְ קוֹצֵר אֲדַבֵּר אֵלֵיכֶם ••
 fuit sc̄dę dom⁹ q̄ destructio dicitis q̄a vos
 שְׂאֵתֶם אֹמְרִים שֶׁחֲרַבְּנָן בֵּית שְׁנֵי הַיְתָה
 destructio fuit sicut primę peccati viā per
 עַל דֶּרֶךְ עוֹן הָרֵאשׁוֹן כְּמוֹ שֶׁהַיְתָה חֲרַבְּנָן
 q̄a ppterea rectū nō est ⁊ hoc primę dom⁹
 הַבֵּית הָרֵאשׁוֹן וְזֶה לֹא יִתְקַן בְּעֵבוֹר כִּי
 alienā seruītutē fuērūt nō sc̄dę dom⁹ i destructiōe
 בְּחֲרַבְּנָן הַבֵּית הַשְּׁנִי לֹא עֲבָדוּ עֲבוּדָה זָרָה
 sicut

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

sicut illarū gentiū in p̄ceptis ab ulauerūt neq̄
 ולא הלכו בחוקות הגוים ההם כמו
 Salomon q̄ edificauit primę dom̄ i tēpore fecerūt
 שעשו בזמן הבית הראשון שבנה שלמה
 dom̄ destructio fuit q̄a dīcere poterim̄ ergo
 אם בן נובל לומר כי היתה הרבן הבית
 i Chriſtū n̄m crediderūt nō eo qđ pro seculę
 השני על אשר לא האמינו למשיחנו
 qđ est iustum argēto qđ vēdiderūt ⁊ p̄pterea Jesum
 ישע ועל מכרם בכסף צדיק שהוא

Amos.ij ⁊ sup Amos dixit p̄pter ip̄m qđ quartū peccatū
 העון הרביעי אשר עליו אמר עמוס ועל
 voluerūt nō tūc q̄a cōuertā eū nō quartum
 ארבעה לא אשיחנו כי אז לא אבו
 Messias qđ ip̄se erat eis dīcēs q̄a erat Xba eius
 לדבריו שהיה אומר להם שהוא המשיח
 ⁊ ideo crediderūt in eū ⁊ nō in lege p̄missus
 הנדור בתורה ולא האמינוהו ועל בן
 vsq̄ ad vitę suę dieb̄ oib̄ p̄petuā icap̄tuitatē pdēnati sūt
 נלקו בגלות תמיד כל ימי חייהם עד

Mar. iij pedū plātis sub cinis erūt q̄a iudiciū diē
 יום הדין כי יהיו אפר תחת כפות רגלי
 multę glossę sunt Itē credentiū
 המאמינים עוד יש פירושים הרבה
 ad p̄firmādā ⁊ fideles magne ⁊ autoritates i scriptura
 בכתוב וראיות גדולות ונאמנות לחזק

Gen. xlix. auferet nō scriptū est sicut sanctam fidē n̄m
 אמונתנו הקדושה כמו שכתוב לא יסור
 veniat donec fœmore ei⁹ de ⁊ dux de J̄uda scēptū
 יבט מיהודה ומחזק מבין רגליו עד כי יבא
 donec

CAP. QVINTVM.

donec dclarauit i chaldeo ⁊ Anqlog filo. i. q mittēd⁹ est
 שילה ואנקלוס תרגם עד

in posterū inde q̄a fuit sic qm̄ Christus veniat
 דייתי משׁיחא . כי בן היה כי משם ואילך
 sicut neq; rex neq; p̄ba sacerdos vltra eis fuit nō
 לא היה להם עוד כהן ונביא ומלך . כמו

vos sicut p̄pheta vltra nō est Isaph dixit ps. lxxiiij
 שׁאמר אסף אין עוד נביא . כמו שׁאתם et. lxxiiij.

in Esaiā p̄terea scriptū ē ⁊ sic hodie videtis
 רואים היום ; וכן כתוב עוד בישׁעיהו

ascēdet de radice ei⁹ ⁊ flos iessē de radice x̄ga ⁊ egrediet
 ויצא חמר מגזע ישׁו ונצר משׁשׁויו ופרה ; Esā. xj.

de filiis rex ⁊ egrediet Jonathas ⁊ dclarauit i chaldeo
 ותרגם יהונתן ויפוק מלבא מבני

vngetur filioꝝ ei⁹ ⁊ filijs ⁊ Christ⁹ iessē filioꝝ
 בנהו דישׁו ומשׁיחא מבני בנהו ותרבי ;

q̄a ad d̄signādū ⁊ Christ⁹ dclarauit venecer i dictioe q̄a
 כי במלת ונצר תרגם ומשׁיחא להורות כי

p̄missus Messias ipse est vocauerūt eū sicut Nazare⁹
 נוצרי כמו שקראוהו הוא המשׁיח הנדור

sup̄ eū ⁊ red̄scit hoc post scriptū ē ⁊ Itē in lege
 בתורה . ועוד כתוב אחר זה ונחה עליו

dona septē ibi q̄a inueniens om̄i spir̄it⁹
 לוח יהוה ; שתמצאו שם שבע מתנות

in Iesu p̄fecta q̄a erāt p̄pterea sancti spir̄it⁹
 לוח הקדש לפי שהיו שלימות בישׁוע

illa in die ⁊ erit vltra scriptū ē ⁊ sic Christo n̄fo
 משׁיחנו ; וכן כתוב עוד והיה ביום ההוא

ipsum populoz i signū stat qui iessē radix
 שׁדשׁ ישׁו אשר עמד לגם עמים אליו Esā. xj.

ho/

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

honor. & gloria reſtes ei⁹ et erit deſcābūtur gentes

• צוים ידרשו והיתה מנוחתו כבוד

in gaudio aquas & haurietis vltra scriptū est & sic

וכן בתוב עוד ושאנתם מים בששון

Esā. xij.

vere dicere qđ poterim⁹ saluationis a fontibus

ממע יני הישועה • וענוכל לומר באמת

baptisimī sacramētū ppter dictū est hoc qđ

• כי זה נאמר על קידוש הטבילה

& accipietis pphetās Jonathas & dēclarauit ī chaldeo

ותרגם יהונתן ברתנבא ותקבלון

iuſtorum ab electis in gaudio nouam doctrinā

אולפן חדתא בחדוא מבחירו צדיקיא

Chasti nri Jesu discipulos ppter qđ pphetauit

שנבא על תלמידו ישוע משיחנו

totū sanctam ad fidē nřaz & cōuertere fecerūt qđ pdicauerūt

שדרשו והשיבו לאמונתנו הקדושה כל

plena est scriptura tota & sic miraculī per viā mūdū

העולם בדרך גם • וכן כל הכתוב מלא

& vires tēp⁹ sufficit nō qđbus multis autoritatib⁹

מראיות רבות ; אשר לא די זמן ופח

multa mysteria & inuenietis sup eis ad loquēdū

לדבר עליהם ותמצאו סתרים רבים

que dixi verba oīa qđ testificatur in lege

בתורה שמעידות כל הדברים שאמרת

letabimī tūc itelligere ea voluerit qđ si supra

למעלה • שאם תרצו לרבינם אז תשמחו

Esā. lxxvj qđ germinabūt qđsi herba & ossa vřa & gaudebitis

ותשישו ועצמותיכם כדשא תפרחנה כי

qđ est & argumētū seruis eius dñi man⁹ cognosceť

יודע נד יהוה את עבדיו והקושיא שיש

credi

CAP. QVINTVM.

quod nos cogitatis q̄a vos cōtra nos vobis
 לְכֶם בְּנַגְדֵנוּ שְׂאֵתֶם תוֹשְׁבִים שְׂאֲנַחְנוּ
 deos q̄d habemus in imagines credimus
 מֵאֱמוּנִים בְּצִלְמִים וְשִׁישׁ לָנוּ אֱלוֹהִים
 p̄pterea vobis est error q̄a scietis multos
 הֲרַבָּה : תִּדְעוּ כִּי שְׁנֵנָה הִיא לְכֶם בְּעֵבוֹר
 in caelis q̄sūt sanctorū p̄pter memoriā ips̄e sūt q̄a
 כִּי הֵם לְזִכְרוֹן הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם
 ⁊ orabim⁹ recordabimur eorū s̄ilitudinē eorū vidēdo q̄a
 כִּי בְּרֵאוֹת דְּמוֹתָם נִזְכְּרִים וְנִתְפָּלֵל
 ad p̄sequēdū fecerūt ips̄i sicut peccata ⁊ p̄fitebimur
 וְנִתְוֹדָה הָעֲוֹנוֹת בְּאֲשֶׁר הֵם עָשׂוּ לַהֲשִׁיב
 siquidē p̄pter hoc scādalizemini ⁊ ne caelozū regnū
 מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם וְאֵל תִּנְקְשׁוּ בְּזֵה אֲחֵר כִּי
 erāt lactātis figurē i s̄ilitudinē q̄ erāt Cherubim Exo. xxx
 הַכְּרוּבִים שֶׁהֵם דְּמוֹת פְּרָצוֹף תִּינוֹק הָיוּ
 nō apud nos sanctorū effigies sic sūt in arca
 בְּאֲרוֹן . כֵּן דְּמוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲצִלְנוּ לֹא
 q̄d rogam⁹ nisi saluabūt nos q̄d ips̄i q̄d credamus
 שְׁנֵאֱמוּן שֶׁהֵם יוֹשִׁיעֵנוּ אִלֵּא שְׁנִבְבְּיַע
 Christi n̄m ad Jesū p̄ nobis vt orient eos
 לָהֵם שְׁתִּתְפָּלְלוּ בְּעֵדְנוּ לִישׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ .
 ⁊ in glossa in grāmatica sufficētē modū locut⁹ sum
 דִּבְרַתִּי שִׁיעוֹר מִסְפִּיק בְּדִקְדוּק וּבְפִירוּשׁ
 ei q̄ cōlūcta est legis
 הַתּוֹרָה שְׁנִשְׁתַּתֵּף אֵלָיו :

CAP. SEXTVM.

DD thal/

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Thalmul. i. doctrinā sapiētes v̄ri copilarūt Itē
 עֵד חָבְרוּ חֲכָמִים הַתְּלִמוֹד
 et festum legumina q̄ sunt ordines in sex
 וְשֵׁשׁ יָמֵי שָׁבֻעַ זְרָעִים וּמוֹעֵד
 que omnia nocumēta mūdatiōes s̄ctificatiōes et mulieres
 וְנָשִׁים קִדְשִׁים טְהוֹרוֹת נִזְקִין. שְׂבוּלִים
 parūū tēp̄ q̄ sunt his dictiōib⁹ iduab⁹ inclusa sūt
 נְכַלְלִים בְּשֵׁתֵי הַמְּלוֹת הָאֵלֹהִים שֶׁהֵם זְמַן קָטָן.
 inter ibi et sunt parūū p̄ tēp̄ fuerūt sic quia
 בְּעֵבוֹר כִּי בָן הָיָה לְזְמַן מַעַט. וַיֵּשׁ שֵׁם בְּתוֹךְ
 viā per multa verba et leges iudicia
 הַמְּשַׁפְּטִים וְהַתּוֹרוֹת דְּבָרִים רַבִּים עַל דְּרָגָה
 profunt nihil que et vanitatū et mēdatiōz fabulaz
 חִידוֹת וּכְזָבִים וְהַגְּבִילִים כִּי אֵינָם מוֹעִילִים
 sicut ea riderent fideles ea scirent quia si
 שָׂאֵם יִדְעוּ אֹתָם הַמֵּאֲמִינִים יִלְעָגוּ מֵהֵם כְּמוֹ
 vnam somnū esse q̄a dixerūt somniorum absolutio
 פְּתָרוֹן הַחֲלוּמוֹת שָׂאֲמָרוּ שֶׁהַחֲלוּם אֶחָד
 et ieiunāt i eo et credunt prophetiē de sexaginta ptib⁹
 מְשִׁשִׁים בְּנְבוּאָה וּמֵאֲמִינִים בּוֹ וְצִמִּים
 et ipsum est ipsum et absoluunt et orant ppter illud
 עָלָיו וּמֵת־פְּלִלִים וּפְתוּרִים אֹתוֹ. וְהוּא
 fabule sunt et sic intellect⁹ et cōfusio cerebri debilitas
 חֲלוּשׁוֹת הַמּוֹחַ וּבְלִבּוֹל הַשֶּׁכֶּל. וְכֵן יֵשׁ חִידוֹת
 rabi mēbrū ei⁹ dixerūt sicut sapiētū v̄roꝝ multe
 רַבּוֹת מִחֲכָמִים כְּמוֹ שָׂאֲמָרוּ אֵיבְרִיהַ דְּרַב
 hoc eēt q̄a si mēsuraz nouē bati erat sic lagena cuiusdā
 פְּלוֹנִי בְּחֵמַת בַּת תְּשַׁעָה קִבִּין. שָׂאֵם הוּא
 in mēbro ei⁹ exēplificauerūt eū quare exēpli viā per
 עַל דְּרָגָה מְשַׁל לְפָנָה הַמְּשִׁילֵהוּ בְּאֵיבְרוֹ
irrisio

CAP. SEXTVM.

irrissonē q̄a fecerūt manu ei⁹ aut brachio ei⁹ vel i capite ei⁹ ⁊ non
 ולא בראשו או זרועו או ידו שעשו צחוק
 regis Reg dictum ⁊ sic est sanctam fidē nostrā credentibus
 למאמיני אמונתנו הקדושה . וכן מאמר עוג מלך
 leucarū trū q̄d erat Israhel castrū sup Basan
 הפשו על מחנה ישראל ההוה תלתא פוסאי
 sup eos ⁊ eijciā montē ⁊ euellam ego vadam
 איזיל אנא ואיעקר טורא ואשדי אנפיהו .
 ⁊ pforauerūt eū fornicē ⁊ venerūt i capite suo accepit eū
 שקליה פרישיה ואתו נמלי ונקבוהו
 dētes ei⁹ creuerūt eūcere a se voluit i humer⁹ ei⁹ ⁊ dscēdit
 ונחת לכתפיה . בעא למרמיה רבוהו לשונה
 cōfregisti impioꝝ dētes scriptū ē hoc ⁊ ppter ⁊ pfracti sūt
 ותברוהו . ועל דא כתיב שני רשעים שפרת .
 pudet me q̄a creuisti nisi cōfregisti legeris ne
 אל תקרי שפרת אלא שרבת . כי בושתי
 mirabilia ⁊ sic sūt hęc verba ⁊ audire legere
 לקרא ולשמע הדברים האלה . וכן הנפלאות
 miraculū ei factum est q̄a dicunt q̄narrant
 המספרים שאומרים אתרחיש ליה ניסא .
 irridēt que similia hīs multa alia ⁊ verba
 ודברים אחרים רבים באלה אשר מצחקים
 rex hui⁹ ⁊ ppter causā hodie credentes ea
 מהם המאמינים היום . ונסבת זה המלך
 Isabela ⁊ Dña Ferdinād⁹ Dñs q̄ iā dscēsserūt ⁊ regia
 והמלכה שעברו דון פירלאנדו ודניא אלישבע
 Judgi q̄a detulerūt eū Thalmud totū pburere statuerūt
 נזרו לשרוף כל התלמוד שהלשונהו יהודים
 ⁊ dstruētēs te dissipātes te q̄a serui eorū q̄erāt multi
 רבים שהיו עבדיהם . כי מהרסיך ומחריביך

Etia. xlix.

DD 2 CB

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

cōbuissēt eū qđ si vobis dico ⁊ ego exhibēt ex te
 מִמֶּךָ יֵצֵאוּ • וְאֲנִי אֹמֵר לָכֶם שְׂאֵם יִשְׂרָאֵל
 ad inveniendā magnā miām vobis fecissent quod
 שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים עִמָּכֶם חֶסֶד גָּדוֹל לְמִצּוֹא
 cōmodū vobis nō ē qđ p̄pterea anīme v̄rę requiē
 מְרֻגָּע לְנַפְשְׁכֶם בְּעִבּוֹר כִּי אֵין לָכֶם תּוֹעֵלֶת
 qđ vsq; ab illa hęc ⁊ discrepātes sūt multę op̄iones qđ i eo
 בּוֹ כִּי הַסְּבָרוֹת רַבּוֹת וּמִשׁוֹנוֹת זֹ מִזֹּ שֶׁעַד
 iudicia sua ad iudicādū veritatē scierūt nō hodie
 הַיּוֹם לֹא יִדְעוּ הָאֵמֶת לְדוֹן מִשְׁבִּטִּיהֶם •
 sūt multa ⁊ argumēta deū suum ⁊ ad querēdū
 וּלְדַרוֹשׁ לְאֱלֹהֵיהֶם • וְהַקּוֹשִׁיּוֹת רַבּוֹת
 ⁊ sic respōsiōe est sine ⁊ maior ps eor; diuersis in dictiōib;
 בְּמִלּוֹת שׁוֹנוֹת וְרוֹבֵם בְּלִי תְּשׁוּבָה • וְכֵן
 Thaaan fili; Moyse; rabi hoc sup nouitates scripsit
 כְּתַב הַחִידוּשִׁין עַל זֶה רַבִּי מֹשֶׁה בֶּר נַחֲמָן •
 Alphę; rab ⁊ etiā verum sensum pturbauit ⁊ ipse
 וְהוּא בְּלִבֵּל הַשֶּׁכֶּל הָאֵמִיתִי • וְאַף רַב אֶלְפֶּס
 cōsūmatissim; ipse est licet multa dubia adduxit
 הֵבִיא סִפְקוֹת רַבּוֹת אַף כִּי הוּא הַמוֹבִיחַ
 vobis attulī nō hęc oīa ⁊ cū ego viderē qđ in ip̄sis
 שִׁבְהֶם • וּבְרֵאוֹתַי כֹּל אֵלֶּה לֹא הֵבֵאתִי לָכֶם
 cōfussiois liber est quia Thalmud ex autoritates
 רְאוּיֹת מִן הַתְּלִמּוּד לְפָנָי שֶׁהוּא סֵפֶר בְּלִבּוֹלִי •
 sanctam fidē nrām apud credētes sic non est qđ
 מֶה שֶׁאֵין בֵּן לְמַאֲמִינִים אֲמוּנַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה
 qđ suis ⁊ in ordinib; ⁊ i legib; suis i p̄ceptis suis
 בְּחֻקֵּיהֶם וּבְדִתֵּיהֶם וּנְעַרְכָּאוֹת שֶׁלֵּהֶם כִּי
 ⁊ sciunt ⁊ clara ⁊ recta sūt pura omnia
 בּוֹלֵם בְּרוּרִים וּנְכוֹנִים וּמְפֹרָשִׁים וְיִוְדָעִים
 du/

CAP. SEPTIMVM.

dubijs et sine sciētias suas oēs cōfussioe absq̄
 בְּלִי בְּלִבּוֹל כֹּל הַכְּמוֹתֵיהֶם וּבְלִי סִפְקוֹת
 opera intelligitis quō igitur et argumētis
 וְקוֹשִׁיּוֹת. וְאִם בֵּן אֵיךְ תִּבְּיֵנוּ אֶל בְּעוֹלוֹת
 huius et ppter causam manuū ei⁹ opus et dñi ps. xxviii
 יהוה ואל מעשה ידיו . ונסבת זה
 qd dicit infra qd scriptū est i vobis cōfirmabit
 ותקיים בכם הכתוב למטה שאומר
 cōuersi fueritis nisi edificabit eos et nō dissipabit eos
 ירחסם ולא יבנם אם לא תשובו
 sanctam fidē nostrā ad credēdū
 להאמין אמונתנו הקדושה :

CAP. SEPTIMVM.

q̄bbala. i. receptiōis sciētia sapiētes v̄ri copilarūt 3te
 עוד חברו חכמיכם חכמת הקבלה
 et intellect⁹ v̄ri sapiētia v̄ra et ipsa ē . i. imaginariū 2cu. iiii.
 העיונית והיא חכמתכם ובינתכם
 irridēt ipsi q̄a populorū ad oculos nō sed
 אבל לא לעיני העמים כי הם משחקים
 et que mataria. i. nūer⁹ l̄fax ex notariqon. i. l̄fax ppte q̄ vos
 עליכם מהפוטריקון וניא מטריא
 sciētis sicut nucis ortus qd ē et trāsmutationē. i. l̄fax Cātī. vj.
 והתמורה שהוא גנת אגוז כמו שידעתם
 tria illa sup denotāt et thau et nun quimal q̄a
 כי גימל ונון ותיו מורות על שלשתם .
 pro hac in sciētia sapiētes v̄ri locuti sūt et quia
 ובעבור שדברו חכמיכם בחכמה הזאת לפי
 oēs ppterea neq̄ intellectu fundamēto sine arbitrio suo
 רצונם בלי יסוד ותבונה לכן כל

DD 3 q au

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

fuit quia illos quotidie admirantur christianae gentes qui audierunt
 השומעים דבריהם ותמהו תמיד מהם כי הם
 non veteri et quae obfuit mulierum et fabularum diuinationis christiana
 דברי קסם וחידות נשים. ושומר רוח לא

Eccles. xi Moyses recepit eam quae ab balo sapientia opinione veritas et fides sciantur

יזרע. ולפי דעתכם חכמת הקבלה קבלה משה
 secreta. Arcana in ea quae sunt propterea scripsit eam et non in cinis
 מסויני ולא כתבה בעבור שיש בה סודות

nisi vulgaris homo ois intelligeret ea quae non multa
 הרבה שלא יבינם כל אדם בינוני אם לא
 relicta sunt arcana et haec magnus sapiens foret
 יהיה חכם גדול. ואלה הסודות נשארו

vel et in notarionum in figura vel litterarum in numero
 בסכום האותיות או בצורה ובנוטריון או
 litterarum in significatione vel in scriptura quae sunt superflua in verbis
 בדברים היתרים בפתוב או בענין האותיות

vobis adducam ecce si sic est igitur dictionum aut
 או המלות. ואם כן הוא הנה אניא לכם
 propterea contra eas respondere poteritis ad quos non auctoritates

ראיות שלא תוכלו להשיב בנגדם לפי
 fide nostram ad magnificandum et valide fortes quia ipse fuit
 שהם חזקות והכרחיות להגדיל אמונתנו

quod vos Iesus nomen quae nunc et dicam sanctam
 הקדושה: ואומר עתה כי ישם ישוע שאתם
 solis litteris cum tribus Iesum nonnunquam vocatis

קוראים לפעמים ישו בשלש אותיות לבד
 ex iehoua. i. dno Iesus quod natus est denotat ipsum ecce
 הנה הוא מורה שנולד ישוע מיהוה

et Maria Iesus in lingua mataria quae matrem eius et ex Maria
 וממרים אמן כי בניה מטריא ישו ומרים

sicut

CAP. SEPTIMUM.

sicut n̄st̄er? J̄esus ē numer⁹ q̄a pollēt idē ⁊ iehoua. i. d̄n̄s
 וְיְהוָה הָבִי הוּוּ כִּי סְכוּם יִשׁוּ בְסֻכוּם
 ip̄m ecce J̄esus legeritis eū ⁊ si iehoua Marię
 מְרִים יְהוָה וְאִם תִּקְרְאוּהוּ יִשׁוּ הִנֵּה הוּא
 ex nihilo q̄d est q̄d creauit p̄pterea esse ī s̄t̄iḡt̄iōe sua d̄notat
 מוֹרָה בְּעַנְיֵנוּ יִשׁ לְפִי שְׂבָרָא יִשׁ מֵאִין
 legeritis eū ⁊ si manu ei⁹ ⁊ sub ex eo sunt ⁊ oia
 וְהַכֵּל יִשׁ מִמֶּנּוּ וְתַחַת יָדוּ וְאִם תִּקְרְאוּהוּ
 saluator q̄d est ī s̄t̄iḡt̄iōe sua denotat ecce J̄esuaa
 יִשׁוּעַ הִנֵּה מוֹרָה בְּעַנְיֵנוּ שֶׁהוּא מוֹשִׁיעַ
 rectū est ⁊ sapiētia v̄sa it̄lect⁹ v̄f hoc ē ⁊ si ⁊ redēptor
 וְגוֹאֵל וְאִם זֶה בְּיַנְתְּכֶם וְהַכְמַתְכֶם יִתְּכֶן
 Moyses q̄d dixit dicem⁹ Ch̄ristū n̄m̄ J̄esum q̄a p̄pter
 שְׁעַל יִשׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ נֹאמֵר שְׂאֹמֵר מִשֶּׁה
 s̄i ip̄se ego ego q̄d nunc videte mirabili ī p̄p̄bia sua Deu. 32.
 בְּנִבְוֵאתוֹ נִפְלְאָה רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא
 q̄ sunt dictionū cū iteratiōe trinitat̄i mysteriū ad d̄notādū
 לְהוֹרוֹת סֵתֵר הַשְּׁיִלוּשׁ בְּכָפֵל הַפְּלוֹת שֶׁהֵם
 ⁊ hoc ē idē s̄t̄ ⁊ fili⁹ ei⁹ ip̄se q̄a q̄ dixit patris verba
 דְּבַרֵי הָאֵב שְׂאֹמֵר כִּי הוּא וּבְנֵנוּ אֶחָד וְזֶהוּ
 q̄bbala per viā ⁊ nō scriptura ex declaratū vere
 בְּאֵמֶת מְפֹרֶשׁ מִן הַבְּתוּב וְלֹא בְּדֶרֶךְ קַבְּלָה
 q̄ s̄t̄ ī lege magnarū litterarū ī mysterio dicem⁹ ⁊ sic
 וְכֵן נֹאמֵר בְּסֵתֵר אוֹתוֹת גְּדוּלוֹת שְׂבַתוֹרָה
 dictione ex dalet̄i sicut trinitatis mysteriū d̄notāt q̄ ip̄se
 שֶׁהֵן מוֹרוֹת סֵתֵר הַשְּׁיִלוּשׁ כִּמּוּ הַדְּלֵת מִן מֵלֵת
 ecce magna q̄a ip̄sa ē Is̄rael audi ex textu ecd̄ad. i. v̄n? Deut. vj.
 אֶחָד מִן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא גְּדוּלָה הִנֵּה
 ex textu pua ⁊ aleph est vno q̄d plus denotat ip̄sa
 הוּא מוֹרָה שְׁיֹוֹתֵר מֵאֶחָד הוּא וְאֶלְף קַמְנָה מִן

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Leuit. f.

sacrificia qđ denotat ipsa etiā ecce vaiqra. i. uocauit
 וַיִּקְרָא הִנֵּה נָם הִיא מוֹרָה בִּי קַרְבָּנוֹת
 doctor ueniret donec exiguo p tēpore erāt iumētoꝝ
 הַבְּהֵמוֹת הָיוּ לְזָמַן מַעֲטָ עַד שֵׁיבָא מוֹרָה
 plicitatē ⁊ ppter Christ' nř Iesus qđ est iustitię
 צֶדֶק שֶׁהוּא יִשׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ וַיַּעֲבֹר הָאֲדִיבוֹת
 ⁊ paruas magnas litteras oēs hic scripsi nō
 לֹא כִתְבֵתִי בְּזֶה כָּל הָאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּקְטָנוֹת
 denotāt qđ ipse dicere qđ poterim⁹ in lege qđ sunt
 שֵׁיבָא בְּתוֹרָה שְׂנוּכָל לֹאמַר שֶׁהֵן מוֹרוֹת
 in notariqon sic ⁊ etiā sanctę fidei nřę secretū
 סֵתֵר אֲמוּנָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וְנָם בֵּן בְּנוֹטְרִיקוֹן
 dñi nomē pater spirit⁹ fili⁹ dicem⁹ beresith. i. i pncipio
 בְּרֵאשִׁית נֹאמַר בֵּן רוּחַ אֲבִי שֵׁם יְהוָה
 ⁊ fines bara. i. creauit ex dictiōe dicem⁹ ⁊ sic inuocabis
 תִּקְרָא וְכֵן נֹאמַר מִן בְּרֵאשִׁית וְסוֹפֵי
 denotant deus creauit in pncipio dictionū
 תִּיבוֹת בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית אֱלֹהִים מוֹרִים
 ⁊ littera ueritas qđ illud ē ad designādū emeth. i. xitas
 אֱמֶת לְהוֹרוֹת שֶׁהוּא אֱמֶת וְהָאוֹת
 ⁊ littera beresith ex dictiōe beth prima
 הָרֵאשִׁוֹנָה בֵּית מִן בְּרֵאשִׁית וְהָאוֹת
 ois ad oculos dictiōe ex lamed que est ultima
 הָאַחֲרוֹנָה שֶׁהִיא לְמַד מִן מֵלֵת לְעֵינֵי כָּל
 triginta ad designādū qđ ipse sūt dicem⁹ Israel
 יִשְׂרָאֵל נֹאמַר שֶׁהֵן לְהוֹרוֹת שְׁלֹשִׁים
 i mūdo Iesus saluator nř qđ ābulauit ānos ⁊ duos
 וְשָׁתַיִם שָׁנָה שֶׁהֵלֶךְ מוֹשִׁיעֵנוּ יִשׁוּעַ בְּעוֹלָם
 in qnq; scriptū est qđ qđ omne ad dicēdū ⁊ hoc est hoc
 הַזֶּה וְזֶהוּ לֹאמַר שְׂכָל מָה שֶׁכָּתוּב בְּהַמְּשָׁה
 quæ

CAP. SEPTIMUM.

que fuit Jesu irēptiōe cōpletū est legis libris
 ספרי התורה נשלם בנאות ישוע שהיתה
 dicere & poterim? ānos & duos triginta post
 אחר שלשים ושתים שנה ונובל לומר
 beresith in capite quā inuenietis aliam auctoritatē etiā
 גם כן ראיה אחרת שתמצאו בפרשת בראשית
 dictionē vsq; ad beresith dictionē ex elohim para
 ברא אלהים מן מלת בראשית עד מלת
 triginta elohim nomē q̄a noiatur sextus dies
 יום הששי שניזכר שם אלהים שלשים
 ad designādū magnū mysteriū & hoc est vicib; & duab;
 ושתים פעמים וזהו סתר גדול להורות
 vsitata que fuit iudiciū mēsurā est elohim q̄a
 כי אלהים הוא מדת הדין שהיתה נהונה
 triginta vsq; ad p̄imi hoīs pctō ex quotidie
 תמיד מן עון אדם הראשון עד השלשים
 Jesu manū per qb; redēptisum? ānos & duos
 ושתים שנה שנגאלנו על יד ישוע
 p̄ena a & saluauit nos q̄ redemit nos Christi nr̄i
 משוחרנו שנגאלנו והושיענו מן עונש
 dicem? hoc p̄pter quia p̄imi hoīs pcti
 עון אדם הראשון אשר על זה נאמר
 q̄a peccauit p̄imus pater tu? Esaias q̄ dixit
 שאמר ישעיהו אביר הראשון חטא כי
 gen? om̄e natū ē huc vsq; ex t̄lic hoc p̄pter pctm̄
 בעון הזה מאז ועד עתה נולד כל מין
 quicūq; recipit nō nūc & si in eo humanū
 האנושי בו ואם עתה לא יקבל כל אחד
 in infernum cōdēnabitur baptisimi sacramētū
 קידוש הטבילה יענש לנהינם בעבור
 anima

Esai. xliij.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

anima dānate sūt p̄imi p̄fis n̄ri p̄pter pctm̄ q̄a
 כִּי בְעוֹן אֲבִינוּ הִרְאִישׁוֹן נִעַנְשׁוּ הַנֶּפֶשׁ
 dūe q̄ sūt mozier; moziēs dictū est sicut ⁊ corpus
 והגוף כמו שנאמר מות תמות שהן שתי
 nō est qd̄ q̄ dixerūt sapiētū v̄roz opionē secūdu mōtes
 מיתות לפי דעת חכמיכם שאמרו כי אין
 dictio ⁊ q̄to magi in lege neq; supflua deficiēs Iſa
 אות חסרה ויתירה בתורה וכל שבין מלה
 redēptiōe sua Chriſtū n̄r̄ J̄esus abſtulit animę ⁊ p̄cnā
 ועונש הנפש הסיר ישוע משיחנו בגאולתו
 quotidie remāſit corporis ⁊ p̄cnā baptiſmo ⁊ hoc est
 והו בַּטְבִּילָה. ועונש הגוף נשארה תמיד
 peccati p̄cnā ad remittēdu est baptiſmi ſacramētū q̄a
 כי הודיש הטבילה הוא לסלוח ענש עון
 gn̄at̄ ad p̄cēdu sed ſigillatim animę cuius p̄imi
 הִרְאִישׁוֹן לְכֹל נֶפֶשׁ בְּפֶרֶט אֲבָל לְכַפֵּר בְּכֹל
 J̄esu redēptio necessaria erat humano generi toti
 לְכֹל מִיִּן הָאָנוּשִׁי הִיְתָה צְרִיכָה גְאוּלַּת יִשׁוּעַ
 n̄m̄is graue p̄imū pctm̄ erat quia Chriſti n̄ri
 מְשִׁיחֵנוּ לְפִי שֶׁהָיָה עוֹן הִרְאִישׁוֹן כִּבְד מְאֹד
 v̄ſitatu ē p̄riarcharū tēp̄ v̄ſq; ad p̄is n̄ri Adg ⁊ a dieb; 9
 וּמִיָּמֵי אָדָם אֲבִינוּ עַד זְמַן הָאָבוֹת נִרְגוּ
 peculiariter ad inocēdu ⁊ holocausta ſacrificia offerre
 לְהַעֲלוֹת קֹרְבָנוֹת וְעוֹלוֹת לְסֹלֹחַ בְּפֶרֶט
 Incaïn ſcriptū est ſicut peccatū hoc animę om̄i
 לְכֹל נֶפֶשׁ מִזֶּה הָעוֹן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּקוֹן
 Meſſie aduētū v̄ſq; p̄riarcharū ⁊ a tēp̄ ⁊ Noe ⁊ Habel
 וְהַגֵּל וְנַח וּמִזְמַן הָאָבוֹת עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ
 in loco circūciſiōis pactū fuit in lege p̄miſſi
 הַנִּדְוָר בַּתּוֹרָה הִיְתָה בְּרִית מְלָה בְּמִקּוֹם
 q̄ para

Beſ. ij.

CAP. SEPTIMUM.

q̄ paratę erāt gētes oēs et quia baptis̄mī
 הַטְּבִילָה • וַיַּעֲבֹר כִּי כָל הַגּוֹיִם הַעֲתִידִים
 ferre possent nō Ch̄risti ad fidem vt cōuerterent
 לְשׁוֹב לְאִמּוֹנַת הַמַּשְׁוִיחַ לֹא יוּכְלוּ לְסַבּוֹל
 ⁊ abstulit mīa cū illis vsus ē circūcissōis pacti acerbitatē
 צִעַר בְּרִית מְלֶה נִהַג עִמָּהֶם רַחֲמָנוּת וְהִסִּיר
 loco ei? baptis̄mī sacramētū ⁊ ordiāuit circūcissōis pactū
 בְּרִית הַמְּלֶה וְסִדֵּר קִידוּשׁ הַטְּבִילָה בְּמִקְוֵה
 sicut p̄mī peccati poenā peculiariter ad remittēdū
 לְכַפֵּר בְּפֶרֶט עֲוֹנֵשׁ עֲוֹן הָרֵאשׁוֹן וְכִמְר
 morte cū fœd? v̄m ⁊ delebit in Esaias scriptū est Esaias.
 שְׂכָתוֹב בִּישְׁעֵיהֶוּ וְכַפֵּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת xxviii.
 ipsa sūt q̄a stabit nō inferno cū ⁊ pactū v̄z. l. visio
 וְחַזוֹתְכֶם אֶת שְׂאוֹל לֹא תִקּוּם כִּי הֵם
 circūcissōis pactū q̄o q̄ dicit S̄acti Spirit? x̄ba
 דִּבְרוּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׂאוֹמֵר כִּי בְרִית הַמְּלֶה
 p̄phetie ⁊ visio Ch̄risti n̄ri Jesu mortē post delebit
 זְכַר אַחֲרֵי מוֹת יְשׁוּעַ מְשִׁיחֵנוּ וְחַזוֹת הַנְּבוֹאוֹת
 ad redimēdū ad inferos d̄scēdisset postq̄ vltra stabit non
 לֹא תִקּוּם עוֹד אַחַר שְׂיִרְד לְשְׂאוֹלוֹת לְנְאוֹל
 t̄sic q̄a coelozū ad regnū ⁊ vt adduceret eas aīas
 הַנִּפְשׁוֹת וְלֵהוֹלִיכֵן לְמַלְכוֹת הַשָּׁמַיִם וְכִי אֵד
 vltra futur? esset neq; i eo p̄phetie oēs p̄plēde essāt
 יִשְׁלַמְךָ כָּל הַנְּבוֹאוֹת בּוֹ וְלֹא יִהְיֶה עוֹד
 inūdās flagellū vltra dixit ⁊ sic p̄sumatę sūt ⁊ sic p̄pha ii. Re. xx.
 נְבִיא וְכֵן הַתְּמוֹ וְכֵן אָמַר עוֹד שׁוֹט שׁוֹטָךָ
 q̄o perituri eēt dicere vult i cōculcationē ei ⁊ eritis trāsterit cū
 כִּי יַעֲבֹר וְהִיָּתָם לוֹ לְמַרְמָס • רוּצָה לוֹמַר שְׂיֵאבְדוּ
 q̄o cū morte crediderūt nō qui oēs i cōculcationē ⁊ futuri essēt
 וְיִהְיוּ לְמַרְמָס כָּל אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמִינוּ שְׂבִמִּיתָת
 & sic

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

⁊ sic essem⁹ redimēdi ⁊ resurrectiōe ei⁹ Christi nrī Jēsu
 ישוע משיחנו ויתחיתו נגאלנו . וכן
 ⁊ cū morte cū fœdus percussim⁹ supra dixit
 אָמַר לַמַּעַלָּה בְּרִיתֵנוּ בְּרִית אֶת מוֹת וְעַם
 nō trāsterit cū invidās flagellū pactū fecim⁹ inferno
 שאול עשינו הזה שוט שוטף כי יעבר לא
 ⁊ i mēdacio spem nrāz mēdacīū posuim⁹ q̄a veniet sup nos
 יבואנו כי שמנו כזב מרסנו ובשקר
 illuzores viros perituros esse p̄p̄bavit q̄a p̄tecti sum⁹
 נסתנו כי נבא שילאנדו אנשי לצון
 per viā nisi dei verba intelligūt q̄ nō ipsi
 שאינם מבינים דברי אלהים אלא בדרך
 circūcisōis pactū p̄cutere ⁊ cogitant litteralē
 הפשט וחושבים לכרות ברית מלה
 ⁊ absq̄ eo Jēsu morte absq̄ i eternū ⁊ statuere illud
 ולהקימו לעולם בלי מות ישוע ובלי
 vos sicut aīas ad redimēdū ad iferos vt d̄scēderet
 שיירד לשאולות לגאול הנפשות כמו שאתם
 sicut incōculcatiōe erūt ⁊ p̄pterea hodie intelligitis
 מבינים היום ; ועל כן יהיו למרמס כמו
 sup vos istud totū q̄ d̄ p̄pletū ē hodie videtis vos
 שאתם רואים היום שנגשלם כל זה עליכם
 ecce ego ultra dixit ⁊ sic p̄tinatiā vestrā p̄pter
 על משובתכם ; וכן אמר עוד הנני
 angularē p̄batū lapidē lapidē sion mittā i fūdāmetis
 יסד בציון אבן אבן פתן פנת
 festinet ne q̄ crediderit fundatū ifūdāmetū p̄ciosū
 יקרת מוסד מוסד הפאמין לא יחיש ;
 p̄pter hęc p̄phetia q̄ d̄ dicta fuit dicere poterim⁹ q̄a
 כי נקבל לומר שנגאמרה הנבואה הזאת על
Eze

Esaias.
 xxviii.

CAP. SEPTIMUM.

Ezequiam ppter dicta fuit quia si Christi nrm Jesum
 ישוע משיחנו • שאם נאמרה על חזקתו
 ne q̄crediderit dixit quomō Lāchi declarauit sicut
 כמו שפירש קמחי איך אמר המאמין לא
 prope ecce q̄a longe q̄d hoc ē denotat q̄a festinet
 יחיש כי מורה שזהו רחוק כי הנה קרוב
 hęc pphētia q̄d ppterea tēp̄ ei⁹ vēturū erat
 היה לבוא עתו • בעבור כי הנבואה הזאת
 lapidē q̄d dixit ⁊ itē p̄ris ei⁹ Achaz ī dieb⁹ fuit
 היתה בימי אחז אביו : ועוד שאמר אבן
 ⁊ nō regnū ei⁹ ī eternū q̄d futurū eē ad ḏsignādū pbatū
 בןן להורות שתהיה לעולם מלכותו ולא
 non ⁊ filij ei⁹ Ezequię regnum ecce q̄a itā fuit
 היה בן • כי הנה מלכות חזקתו ובניו לא
 scriptū ē sicut ex eis perūt q̄a eternam fuit
 היתה עולמית כי אנדה מהם • כמו שכתוב
 pphētia fuisset ⁊ licet Jeremię libꝫ ī fine
 בסוף ספר ירמיהו : ואף שיהיה הנבואה
 custodierit si Dauid dixit sicut cū ditiōe hęc
 הזאת הנאית כמו שאמר דוד אם ישמרו
 vnquā scriptura dicit nō ecce pactū meū filij tui
 בלתי בריתי • הנה לא יאמר הכתוב לעולם
 ipse ē q̄a hui⁹ mundi vitā ppter eterna pphētia
 נבואה עולמית על חיי העולם הזה כי הוא
 ī capitulo supra dixi sicut dicitū breuis
 קצר ימים כמו שאמרת לי למעלה בפירק
 negauerūt ⁊ sapientes v̄ri ⁊ scietis ⁊ itelligite secūdo
 השני : ובניו ותדעו : וחכמיכם כחש
 gen⁹ natū ē nō q̄a ⁊ dixerūt p̄imi hois pctm̄
 עון אדם הראשון ואמרו כי לא נולד מין
 pro

Jerelij.

ps. cxxxj.
 et. cxxxij.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

propter illud anima fuit p̄denata ⁊ qđ nō i eo humanū
הַאֲנוּשִׁי בּוֹ וְשֵׁלָא נַעֲלֶשֶׁה הַנְּפֶשׁ בְּעֵבֹרוֹ
in iniquitate ecce David dixit qđ oblitī sunt ⁊ ecce

וְהִנֵּה שֹׁכְחוּ מֵהַ שְׂאֵמֵר דְּוִד הֵן בְּעֵין
ps. l. ij. mater mea cōcepit me. k. pepit fm. b. hie. ⁊ i pctō cōcepit s̄s
חֹלְלֵתִי וּבְחֵמָא יַחֲמֵתֵנִי אָמִי

differentibus i dictionib⁹ sentētis iteratiōe qđ scriptū est
שְׂכַתוּב בְּכַפֵּל עֵנִין בְּמִלּוֹת שׁוֹנוֹת
sapientes v̄ri respōdebūt ⁊ qđ sit verū qđ hoc ad v̄signādū
לְהוֹרוֹת שְׂזֵה אֱמֵת וְמָה יִשְׁיבוּ חֲכָמִיכֶם
dixit qđ sapientes v̄ri oblitī sūt ⁊ sic hoc cōtra
עַל זֶה וְכֵן שֹׁכְחוּ חֲכָמִיכֶם מֵהַ שְׂאֵמֵר
ecce qđ moriet ipsa qđ peccauerit anima Ezequiel

Ezechi.
xviii.

יַחֲזַקְאֵל הַנְּפֶשׁ הַחֵמָא הִיא תְּמוֹת: כִּי הִנֵּה
qđ peccati causa qđ ipsa est anīne p̄xne mētio facta ē ibi
שֵׁם נִזְכָּר עוֹנֵשׁ הַנְּפֶשׁ שְׁהִיא סִבַּת הָעוֹן כִּי

Genes.
xviii.

dictionē oblitī sūt ⁊ etiam ⁊ cinis puluis est corpus
הַגּוֹף הוּא עֶפֶר וְאֶפְרוֹ: וְגַם כֵּן שֹׁכְחוּ מִלֵּת

Gen. ij.

dixi sicut mortes due sūt qđ moriet⁹ moriet⁹
מוֹת תְּמוֹת כִּי הֵן שְׁתֵּי מִיתוֹת: כִּמוֹ שְׂאֵמֵרְתִּי
in capitulo que dixi qabbalē ⁊ ex v̄bis supra
לְמַעַל: וּמִדְּבַר הַקְּבֵלָה שְׂאֵמֵרְתִּי בְּפָרֶק

Gen. xij.

⁊ cōclusio nimis multa maris sicut arena extāt hoc
הַזֶּה יֵשׁ בְּחוּל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד וְהַקְּבֵלָה
ad oīa in scriptura respōsio est qđ v̄bis meis ex oib⁹
מִכָּל דְּבַרִּי כִּי יֵשׁ תְּשׁוּבָה בְּכַתוּב לְכָל

cōtra nos vobis q̄ sunt ⁊ argumenta dubia
רְסֻבָּקוֹת וּקְוִשִׁיּוֹת שֵׁי יֵשׁ לָכֶם כְּנֶגְדֵנוּ

ps. lxxiii

vltari⁹ vobis ⁊ nō ē perist spes v̄ra qđ ad p̄bādū
לְנַסוֹת כִּי תִקְוֶתְכֶם אֲבֵדָה וְאִין לָכֶם עוֹד

decla

CAP. SEPTIMUM.

declarant sicut quo usq; q̄sciat vobiscū ⁊ nō est ppheta
 נביא ואין אתכם יודע עד מה כמו שפירשתי
 cōuertat p̄ misericordias suas deus quinto in cap.
 בפרק החמישי : האלהים ברחמיו לשיב
 secūdū volūtatē ad lucē de tenebris vos ⁊ educat vos
 אתכם ויוציא אתכם מאפלה לאורה . כרצון
 Zamorenstis Alfonso
 אלפונסו די סאמורה :

סוף : ◻ FINIS.

Operis peroratio ad eundem . R. D.
 Archiepiscopum Toletanum.

P Eruenim⁹ iam Archipresul excellētissime ad optatā
 curriculi nostri metā, exegim⁹ opus variū, difficile, &
 lectionis in suo genere nō mediocris, Quodq; nō modo
 vtilissimū bonarū litterarū studiosis futurū sit, verum &
 ad cognoscēda sacrae scripturae mysteria Christianae Rei
 pub. sit maxime necessariū, Quae causa fuit vt ingenioli
 nostri monumēta tuo potissimū nomini consecrata in lu
 cem emittere auderē. Tuū ergo erit Princeps clarissime,
 sudores meos, qua hoc genus omnia soles, humanitate su
 scipere, amplecti. Et nunc & in posterum tueri. Quod
 si, vt spero, feceris, ad maiora forsan aggredienda, nec
 nomini tuo, cui omnes vigiliae meae sunt nuncupandae,
 in honesta, nec verae sapientiae cultoribus, quibus prodes
 se maxime opto, inutilia, me reddes alacriorem. Vale li
 terarum praesidiū & saeculi nostri ornamentū & decus.

דברי המהבר .

ויהי בימי אדוננו הקיסר דון קארלוש
מלך ספרד ורומה . המגדיל אמונתנו
הקדושה . בשנת אחתעשרה למלכו .

ני אלפונשו די סאמורה בן החכם יואן
די סאמורה הנקרא ביביל חברתי זה ספר
הדקדוק מלשון הקדש עם שאר אמרים הכתובים
עמו . והוא שלם עם כל שרשיו . שהעתקתי אתו
בלשון רומיית כפי סדריה ועניניה ושמושיה . מכל
אשר השוג ידי ומאשר ראיתי בספרי המדקדקים
הקדמונים . וזה עשיתי ברשות ובמאמר אדוננו
הכהן הגדול של טליטולה . כי הוא הראשון
בכהונת מלכות ספרד . ולפני גדולתו ומעלתו כל
עמו תמיד יפלא ויחרד . אשר נקרא בשמו דון
אלפונשו די פונשיקה . וחברתי בכאן במתא
אלפאלה די אינאריוש בבית החכמה ובקהלת
החכמים והמורים אשר היו בה . כי כולם ידעו
אתי והם חזקוני ואמצוני לחברו . ויותר מכולם המורה
וחכם גדול פידרו סירואילו כי הוא עזרני בכל
כחו בכונתו השלימה . אשר בחכמת אלהים תמימה .
כי בטורה גדול עשיתי זה בעבור שהיה להם חשק
גדול לדעת ולהבין הלשון הזה אשר יש צורך
גדול להאיר להם בו . להספיק ספקם ולהבין סתרי
הספרים . ארבעה ועשרים מאירים כספירים . כולם
נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת . ובהסכמת
כולם עשיתי זאת לעבודת האל נורא ואיוס . עד שיפוח
היום . ולא לעשות לו שם כי לא שמתו זהב כסלוי ;
ונדפס

וּנְדַפֵּס בְּבֵית מִיכָאֵל דֵּי אֵילֵיָאָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל
וְנֶאֱמַן וְדוֹרֵשׁ טוֹב לַעֲמּוּ •• וְהִיתָה הַשְּׁלֵמָתוֹ בְּיוֹם
שְׁלִישִׁי שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לַחֲדָשׁ מְאִיו • שְׁנַת
אֶלֶף וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ לְמִנְיָן יִשְׁוֹעַתְנּוּ •
עַל יַד הַמַּחֲוֹקֵק רִוְדֵינּוּ דִילָה טוֹרֵי אֹמְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנֶאֱמַן וּמִבֵּין בְּאוֹמְנוֹת תִּיקוֹן הָאוֹתִיוֹת וּדְפִיִּסְתָּן
יֹוֹתֵר מִכָּל אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בְּמַלְכוּת סַפְרָד •• בְּיוֹם
הַמּוֹרָה וְחֲסִיד דּוֹן יוֹאֵץ דֵּי פִידֵרְאָסָה מִתְקַן
וְשׁוֹפֵט בְּבֵית הַחֲכָמָה הַזֶּה •• תְּהִלָּה לְאֵל ••

בְּנֶלֶךְ וְאֵעִי ••

בְּרוּךְ נוֹתֵן לְיוֹעֵף כַּחַ וְלֵאִין אֹנִים עֲצֵמָה יִרְבֵּה ••
לְשִׁמְעַת חֲכָם וְיוֹסֵף לְקַח וְנִבּוֹן תְּחַבּוּלוֹת יִקְנֵה ••
תֵּן לְחֲכָם וְיִתְחַכֵּם עוֹד וְהוֹדַע לְצַדִּיק וְיוֹסֵף לְקַח •
אֲשֶׁרֵי אָדָם מִצֵּא חֲכָמָה וְאָדָם יִפְיֵק תְּבוּנָה ••
כִּי טוֹב סַחְרָה מִסַּחַר כֶּסֶף וּמַחְרוֹץ תְּבוּאוֹתָה ••
בִּילָאוּ •• בְּרוּךְ יְהוָה לַעֲוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן ••

EE

NOMINA MENSIVM.

☪ Nomina mensium Hebræorum partim ex sacra scriptura, partim vero ex vsu eorum accepta. Et sunt menses lunares, A neomenia nostri Martii incipientes.

- 1 נִסָּן Niçan .i. vexillū, probatio, miraculū, Esther. 5.
- 2 אֲרִירַר Iiar, idest lux, vel visio, vel doctrina, זִיּוּ ziu, splendor, tertii Regum. 6.
- 3 סִיּוּן çiuān, velamen, vel rubus, vel spinosus, Esther. 8.
- 4 תַּמּוּז Thammuz, idest idolū, vel incendiū. syrū est.
- 5 אָב Ab, idest pater.
- 6 אֶלּוּל Elul, idest ululatus, vel pernoctatio, Nec. 6.
- 7 תִּשְׂרִי Thisri, idest remanens, vel habitatio, vel principium. syrū est, vel canticum.
- 8 מַרְחֶשׁוֹן Marchesuan, idest eruditio, vel cogitatio, בּוּל bul, idest germen, tertii Regum. 6.
- 9 כִּסְלֵיו kiçleu, idest fiducia, vel spes, Nec. 1.
- 10 טֵוֶת Teueth, idest bonus, vel bonitas, Esther. 2.
- 11 שֵׁוּאֵת Seuath, idest virga, tribus, familia, baculus, שְׁבַת šebat, sessio, vel requies, vel habitatio.
- 12 אָדָר Adar, idest decor, Esther. 3. et. 9.

Hæc

¶ Hæc vocabula prætermiffa funt in dictionario Hebræo huius libri, לא יחטא לא אִשֶׁר לא יחטא idest non est enim homo qui nõ peccet, וּסְפוֹתַי אֲנִי לִיֹאשׁ idest conuersus sum ego renunciare corde meo in omni labore quem laboraui, Et procedunt per ordinem alphabeti hebraici.

¶ De littera א Aleph.

אֲבִי Poma, secundum beatum Hieronymum, vel rami, secundum hebræum. Cant. 6.

אֲבַל Luxit, Exod. 33.

אֲבַס Impingauit. P. incrassauit. Prouerb. 15.

אֲגוּרָה .P. אֲגוּרָה Pecunia, vel nūmus, primi Regum. 2.

אֲדָר Decor. P. nomē duodecimi mēsis. Esther. 3. et. 9.

אֲוֹן Iniquitas, dolor, vanitas. ps. 35. et. 36. fm. b. Hic.

אֲוֵרוֹת Herbe virides, quarti Regum. 4.

אֲזַן .P. אֲזַן Auscultauit. P. pōderauit. P. exquisiuit. Ecc. 12.

אֲחָ Arula. Hierem. 36. P. alter. P. heu. Ezechiel. 6.

אֲיֵב Inimicus fuit. Exod. 23.

אֲיֵבָה Inimicitia. Gen. 3. אֲיֵבָה terribilis. Eccl. 6.

אֲיֵשׁוֹן Pupilla. scilicet oculi, vel tenebræ. Prouerb. 7.

אֲכִילָה .P. אֲכִילָה Gibus, esca, vel frumentum, Genesis

41. Et tertii Regum. 19.

אֲלֵה Iuramentum, maledictio, Genesis. 26. Et psal.

9. vel. 10. secundum beatum Hieronymum.

אֲלֵה Quercus, vel terebinthus, Genesis. 35.

אֲנֵה Casu accidit. Exod. 21.

אֲפַר pro אֲפַר in aliquibus libris.

אֲפַס Defecit, consumpsit, finit. Genesis. 47.

EE 2 separ

- אַצִּילִי** Separati. Exodi .24.
אַרְיֹתָא Leo, leones. syrum est. Daniel'.6.
אַרְאֵל Fortis. l'altare. Ezechiel.43. **אַתִּי** accusatiuo me.
אַתָּךְ Accusatiuo te. **אַתּוּ** illum, **אַתֶּם** illos, **אַתְּכֶם**
 accusatiuo vos.
אַתֶּם Vos mascul'. **אַתְּנוּ** accusatiuo nos.
אַתְּנָה .1. **אַתּוּ** Vos foemi. &c.

¶ De littera ב Beth.

- בֵּה** In illa, vel in ea, **בֵּין** **בֵּין** in illis foemi.
בִּזְק Fulgur, Ezechiel'.1.
בִּיה In ipso, vel in eo. Daniel'.4.
בִּינָה Intelligentia. Prouerbiorum.1.
בִּכָּא Pirus. Psal'.83.
בִּכְאִים Piri, secundi Regum.5.
בִּוְכִיה Plorans, foemi. Threno.1.
בִּכֶן In vobis, foemi.
בְּכוֹרָה Primum pomum ficulneæ, Hosee.9.
בְּעַר Ardor, succensio, focus. Esa.4.
בְּעִרָה Incendium, vel incensio. Exodi.22.
בְּצַר pro **בְּצַר** in aliquibus libris.
בְּקָר Armentarius. Amos.7.
בְּקִשָּׁה Petitio, vel deprecatio. Esther.5.
בְּר Puritas. Esaia.1.
בְּרִי Frumētū, pastus, electū. Iob.37.et.39. Prouer.31.
בְּתֵי הַנְּפִשׁ Aedes animæ, idest olfactoriola. Esaia.5.

¶ De littera ג Guimal.

- גְּבִיעַ** Calix, vel scyphus. Genesis.44.
גְּבוּפָה Corpus, vel cadauer, primi Paralippo.10.

Catulu

גור Catulus. Genesis. 49.

גלומי Inuolutiones, vel vestes inuolutæ. Ezechiel. 27.

גמולה Retributio, secundi Regum. 19.

גברז Scidit. Psal. 30.

¶ De littera ד Daleth.

דבר Caula, scilicet ouium. Micheas. 2.

דבר Interfecit, vel subiecit, secundi Paralippo. 22.
et Psal. 46. et. 47. secundum beatum Hieronymum.

דבר Duxit. syrum est. Genesis. 24. vbi dicitur.

דדברני Idest qui duxit me. Et inde

דברות Idest ductæ, vel rates, tertii Regum. 5.

¶ De littera ה He.

הדברו Caula, vel consuetudo. Micheas. 2.

הוה Calamitas, vanitas, insidiæ. Iob. 6.

היו Velle, vel paratum esse, Deutero. 1.

היו Mensura. Exodi. 29.

הו ipse הניע mouit, vel nomen proprium loci, se-
cundum beatum Hieronymum. 4. Regum. 18.

הס Siluit, tacuit, Abacuc. 2.

הוסד Consiliatus est, secundi Paralippo. 3.

הורי Progenitores, vel patres, Genesis. 49.

הראל Altare. Ezechiel. 43.

השכל Intellectus, disciplina, Prouerb. 1.

השמיל Sinistrauit, Genesis. 13.

¶ De littera ו Vau.

וון Paxillus, vel clauis, Exodi. 26.

ושתר Nomen proprium reginæ, Esther. 1.

¶ De littera ז Zain.

- זָבַן Vendidit . syrum est, Daniel. 2.
 זָהַם Inquinavit, abominabilem fecit. Iob. 33.
 זָרַר Oscitavit , quarti Regum. 4.
 זָנַב Cauda. Exodi . 4.
 זָנַב Gaudam abscedit, vel cecidit . Deutero. 25.
 ¶ De littera ח Cheth.
 חִבּוּרָה Litor , tumor carnis. Exodi . 21.
 חִנּוּרִי Foramina, scissuræ. Canti. 2.
 חִוּר Erubuit , Esaia. 29.
 חִמָּה Socer, focrus, Genesis. 38.
 חֲצִיץ Turma, vel acies, vel sagittarius, Prouerb. 30.
 חָרַחַר Incendit, vel succendit, Prouerb. 26.
 חָרְחור Ardor, vel morbus ardens. Deutero. 28.
 חָשָׂה Oportuit . syrum est, Daniel. 3.
 חֲתָתִים Formidantes. Eccl's. 12.
 ¶ De littera ט Teth.
 טָפַח Mensus est . Esaia. 48.
 ¶ De littera י Iod.
 יָהַב Cura, vel onus. Psal. 54.
 יָזַע Sudor, vel sudarium. Ezechiel. 44.
 יַיִן . יַיִן . יַיִן Vinum, Genesis. 9.
 יָלַל Vasta solitudo, ululatus, clamor. Deutero. 32.
 יָמִינִי Vir de tribu beniamin. Esther. 2.
 יָרָאת . יָרָאה . יָרָאת Timor. Psal. 2.
 יָרַה Pluuia temporanea, vel matutina. Deutero. 11.
 יְרוּשָׁה . יְרוּשָׁה . יְרוּשָׁה Hæreditas, possessio. Nume. 24.
 יָתַב Habitauit , vel sedit. syrum est. Daniel. 7.
 יָתְרִים Funes. Iudí. 16.

De lit

¶ De littera כ Caph.

- כַּרְבֵּל Calciamentū, vel genus vestimenti. Daniel. 3.
 כֶּרֶת Caula ouium .Sopho. 2.
 כִּרְתִים Interfectores. Ezechiel. 25.

¶ De littera ל Lamed.

- לֶבֶן Nomē propriū viri, vel filio, datus casus. ps. 9.
 לֶחֶן Illis, vel sibi, fecim.
 לַחַה Maxilla. Deutero. 34.
 לְהוֹתִים Tabulæ duæ, vel tabulata maris, secundum
 beatum Hieronymum, Ezechiel. 27.
 לָבֶת Apprehendit. Iud. 16.

¶ De littera מ Mem.

- מַאֲכָלֶת Gladius, culter. Genesis. 22.
 מִטָּה Infra, inferius. Deutero. 28.
 מֵלֵא Plenus. Iosua. 3.
 מְנִי Numerus, vel constellatio. Esaiæ. 65.
 מְגוּרֵי מְגוּר Peregrinatio peregrinationes. Gen. 47.
 מְגִזְרוֹת Cultri, vel ferre, secundi Regum. 12.
 מוֹטָה Auersio, vel declinatio. s. a via recta. Ezechiel. 9.
 מוֹסְרִים Disciplina disciplinæ. Prouerb. 1.
 מוֹסְרֵי מוֹסְרָה Ligatura ligaturæ. Iob. 39.
 מוֹעֵף Volatio, vel volans. Esa. 8.
 מוֹעֲצוֹת Cōsilia, vel cogitationes. P. ad inuentiones. ps. 5.
 מוֹצֵק Tribulatio, angustia, fusile, fundamentum.
 Esaias. 8. Et Iob. 3. et. 36.
 מַחְנֹרֶת מַחְנֹרֶה. 1. Cingulum. Esaiæ. 3.
 מַחְלוּיִם Infirmitates, languores, secūdi Paralippo. 24.
 מַחְצֵן Turma, vel acies, vel sagittarius. Iud. 5.

מֵנָא Numerare . syrum est. Daniel. 5.
מְסִיב Qui circuit . Psal. 139.
מְעוֹנָה Habitaculum. Deutero. 33.
מְעִמְרִיה Coronata . Esaia. 23.
מְצוֹקִים 1. מְצוֹקִים Tribulati , vel cardines , secundum
beatum Hieronymum, primi Regum. 2.

מְשַׁבֵּר Contritio. Hosee . 13.
מְשֵׁתָה Conuiuium, Genesis. 19.
מִיתָרוֹם Funes tabernaculi . Exodi . 39.

¶ De littera נ Nun.

נֵא Nomen proprium loci , scilicet Alexandriae , se-
cundum beatum Hieronymum. Ezechiel. 30.
נִהְלָא Remota , eiecta , repulsa , vel ea quæ laborauerat ,
secundum beatum Hieronymum. Micheas. 4.
נִהְלִילִים pro נִהְלִילִים Esaia. 7.
נִרְחַם Consolatio. Hosee. 13.
נִרְחֻמִים Consolationes. Esaia. 57.
נִחוּשָׁה Aereum , æneum, Psal. 17. et. 18.
נִעְלָסָה Gaudens, vel gloriosa. Iob. 39.
נִתָּם pro נִתָּם In aliquibus libris.
נִפְתּוּלִי Comparationes, vel additiones, vel orationes,
secundum Hebræos. Genesis. 30.
נִקְבָּה Declarauit . Genesis. 30.
¶ In littera ס camach, nullus defectus est.
נִעַבֵּר Concepit . Iob. 21. ¶ De littera y Hain.
נִעַבְתָּ Peruertit , conturbauit. Micheas. 7.
נִעֲדִים Maculæ . f. panni menstruati. Esaia. 64.
נִעַנְנָה Coxit. f. panes subter prunas, Ezechiel. 4.

Dura

עֲדוֹת Dura, vel rigide, secundum beatum Hieronymum. Prouerborum. 18.

עֲרַז Congregauit, confugit. Exodi. 19.

עָרַף Defecit, lassus fuit. Esaia. 40.

עָרַף Lassus, deficiens. Deutero. 25.

עָרַק Stridit. Amos. 2.

עֲלֻטָה Caligo, obscuritas. Genesis. 15.

עָקָה. א. עָקַת Angustia, tribulatio. Psal. 54.

עָקַם pro עָרַם In aliquibus libris.

¶ De littera פ Pe.

פְּקוּדָה Visitatio. Nume. 19.

פְּקוּדוֹת Visitationes. Ezechiel. 9.

פָּקַח קוֹחַ pro פָּקַח In aliquibus libris. Esaia. 16.

פָּרִסוֹן Diuidere. syrum est, Daniel. 5.

¶ De littera צ cadic.

צִאֲצָאִים. א. צִאֲצָאִי Germen filii, vel progenies. Iob. 5.

צִבְאוֹת. א. צִבְאִים Hinnuli. primi Paralippo. 12. Cânti. 2.

צִבְיָה Caprea, vel dama. Cânti. 4.

Ab his nominibus, צֹהֲרִים idest meridies, יִצְהַר idest oleum, deriuatur hoc uerbum, יִצְהִירוּ idest fecerunt oleū, vel meridiati sunt, secundū beatū Hiero. Iob. 24.

צִלַּל Tinuit, vel tremuit, quarti Regum. 21.

צְפִיעוֹת Nepotes, progenies, vel diuersa genera, secundum beatum Hieronymum, Esaia. 22.

¶ De littera ק Quoph.

קוֹפִים Simia, tertii Regum. 10.

קוֹרָא Perdix, Ieremia. 17.

קָפָא Congelauit, vel coagulauit. Iob. 10.

Calui

קָלֻחַ Caluitium , Leuiti. 13.

קָרַן Accusauit . syrum est, Daniel. 3.

¶ De littera ר Res.

רוֹק Salua , vel sputum , Iob.7.

רָעָדָה Tremor. Psal. 42.

¶ De littera ש Sin.

שֵׁשֶׁה Sextauit , ideo sextam partē tulit. Ezechiel. 45.

שִׁבַּח Mittigauit. ps. 64. et. 65. et. 88. et. 89. Prouer. 29.

שָׁל Præpositio genitiui casus.

שָׁלֹשׁ Triplicauit, vel in tres partes diuisit. Deute. 19.

שְׁמָנִים Pingua . Esaiæ . 25.

שָׁנָה Secundauit, vel binauit , tertii Regum. 18.

¶ De littera ת Thai.

תְּבַעֲרָה Incendium, vel nomen propriū loci. Nume. 11.

תּוֹר Lex, vel spectabilis, vel considerabilis , secundū beatum Hieronymum, primi Paralippo. 17.

תּוֹחַ Malleus, vel instrumentum bellicum quo lapides magni procul proficiuntur , Et Hispanæ dicitur trabuco. Iob. 41.

תַּחֲלוּאִים . 1. תַּחֲלוּאִים Infirmitates, vel lāgores. Deut. 29.

תְּנַחֵם Consolatio.

תְּנַחֲמוֹת . 1. תְּנַחֲמוֹת Consolationes . Psal. 93 . et. 94 . secundum beatum Hieronymum. & Iob. 15.

תָּקַל Appendere . syrum est. Daniel. 5.

תְּשִׁיבָה Stricta , Et Hispanæ dicitur listadura, vel bordadura. Exodi . 28.

תְּשׁוּבָה Munus, donum, oblatio, primi Regum. 9.

In fol. b. 3. deficit figura accenti , צְנוּרָה et מְקַל ,

In fo.

In fol. d. dicitur וְאֶבְרַעִים p וְאֶרְבָּעִים in aliquibus libris.

In fol. f. 4. dicitur possione pro positione.

In tertio Libri, cap. 2. dicitur יִקְחוּ pro יִקְחוּ in aliis quibus libris.

In eiusdem libri cap. 7. וְהָחַע pro וְחָע.

In fol. DD. Thalmul pro Thalmud.

In fol. DD. 4. יִשְׂרָאֵל pro יִשְׂרָאֵל.

Symbolum Apostolorum.

creatorē omnipotentē patrē in deum credo
נִי מֵאֲמִין בְּאֱלֹהִים אָב שְׂדִי בּוֹרֵא
vniciū filiū eius Christi et Jesum et terrę cęli
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וּבִישׁוּעַ מְשִׁיחַ בְּנוֹ יְחִיד
natus sancto spiritu de q̄ conceptus est dñm nostrū
אֲדוֹלָנּוּ שְׁנֵהֲרָה מִן רוּחַ הַקִּדּוּשׁ נוֹלַד
Pontio sub passus virgine Maria ex
מִן מַרְיָם הַבְּתוּלָה נֶעְנָה הָחַת יַד פּוֹנְצִיאָו
ad inferos descendit et sepultus et mortu⁹ crucifixus pilato
פִּילָטוֹ הוֹקַע וּמַת וְנִקְבַר יָרַד לְשָׂאוֹלוֹת
ad cęlos ascendit mortuis a resurrexit tertiā et in die
וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּסּ מִן הַבְּתוּיִם עָלָה לְשָׁמַיִם
veter⁹ est et in de om̄ipotentis patris dei ad dexterā et sedet
וַיּוֹשֶׁב לְיְמִין הָאֱלֹהִים אָב שְׂדִי וּמְשִׁם יָבֵא
credo mortuos et viuos iudicare
לְשִׁפְטֵם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים אֲנִי מֵאֲמִין
Catho

catholicam sanctam ⁊ ecclesiam sanctum in spiritu
 בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ וּקְהֵלָה קְדוֹשָׁה כְּלִלִית
 ⁊ resurrectionē peccatorū ⁊ remissionē sanctorum ⁊ cōmunionē
 וְחֵבֶרֶת הַקְּדוֹשִׁים וּפְדִיּוֹן הָעוֹנוֹת וְתַחֲתֵי
 Amen eternam ⁊ vitam carnis
 הַבֶּשֶׂר וְחַיֵּי עוֹלָמִים אָמֵן :

Salutatio Virginis Mariæ.

⁊ dulcedo vita misericordię mater regina Salve
 לֹוֹם לְךָ מַלְכָּה אִם הוֹסֵד חַיִּים וּמְתִיקוֹת
 clamamus ad te salve ⁊ spes nostra
 וְתַקְוֹתֵנוּ שְׁלוֹם לְךָ אֱלֹהֵי אֲנַחְנוּ צוֹעֲקִים
 gementes suspiramus ad te eug filii exules
 הַגִּירוֹשִׁים בְּנֵי חוּהָ אֱלֹהֵי אֲנַחְנוּ נְאֻנְחִים טוֹאֲקִים
 ergo cía hac lachrymarū in valle ⁊ flentes
 וּבְכִים בְּעַמְּךָ הַדְּמְעוֹת הַזֶּה אֵהָה אִם בֵּן שְׂאֵת
 conuerte ad nos illos misericordes oculos tuos aduocata nra
 מְלִיצַתֵנוּ עֵינֶיךָ הַרְחַמְנִיּוֹת הָהֵם לָנוּ הַשִּׁיבֵנוּ
 exilium post nobis vētris tui fructū benedictū Jesum et
 וְאֵת יֵשׁוּעַ בְּרוּךְ פְּרִי בְטֶנְךָ לָנוּ אַחַר הַגִּירוֹשׁ
 o pia o clemens o ostende hoc
 הַזֶּה הַרְאֵנוּ אֲנֵנוּ חַנוּנִית אֲנֵנוּ רַחֲמָנִית אֲנֵנוּ
 p nobis ora semper virgo Maria dulcis
 מְתוּקָה מְרִים הַבְּתוּלָה לְעוֹלָם הַתְּפִלָּלוּ בְּעֵלְנוּ
 digni efficiamur vt dei genitrix sancta
 קְדוֹשָׁה יוֹלְדַת הָאֱלֹהִים בְּעֵבֹר שְׁנַזְכָּה
 Christi promissionibus
 לְגַדְרֵי הַמְּשׁוּיִם :

ישוע משיחי • שמע שיחי • הצל רוחי • מאפר •
שחר קמתי • צור משענתי • לא ישנתי • מפחדך •
זכרתי יום • גורא ואיום • למצוא פדיום • מנגדך •
אנא אל נא • הושיעה נא • עת לחננה • בושועתך •
זכור עמלי • אל חי גואלי • רפא חבלי • ברוחך •
ומעמים • ושאון לאומים • אשר קמים • על עבדך •
הצילני • כי חרפוני • בראות עני • בעברתך •
על קנאתם • ושנאתם • ונאצותם • אורחותיך •
הניעמו • הורידמו • תביאמו • במשפטיך •
כי כל כסלם • זהב תבלם • ובלב כולם • שכחוך •
שנאו חכמה • אהבו מרמה • הלכו רומה • בלי יראתך •
ולו אני • הושיעני • כי מגני • בתורתך •
הסר מעלי • בוז מעללי • ושלח אלי • תשוועתך •
רב פעלים • ואל אלים • כמקהלים • אודה שמך •

¶ Quæ in hoc volumine continentur, hæc sunt.

- ¶ Grammatica hebræa, in tres libros diuisa.
- ¶ Nominū ac verborū hebræorū dictionariū copiosum.
- ¶ Declarationes vocabulorum Artis grammaticæ & commentatorum Bibliæ.
- ¶ Cathalogus Iudicum/ Regum/ & Sacerdotum/ atque Prophetarum veteris legis.
- ¶ Tractat⁹ de vera Orthographiâ hebraicę descriptiōis.
- ¶ Epistola autoris ad infideles Hebræos vr̄bis Romæ, qua manifeste redarguit eorum perfidiam.

¶ Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.
AA BB CC DD EE.

¶ Excussum est atq; absolutum præsens
opus in Academia Cöplutensi expen
sis Egregii viri Michaelis de
Eguia Typicę Artis soler
tissimi. Anno. 1526.

kalēdis Maii,

die Mar

tis.

τέλος.

UVA. BHSC. IyR_122

¶ Quae in hac volumine continentur, haec sunt.

- ¶ Grammatica hebraea, in tres libros diuisa.
- ¶ Nominū ac verborū hebraeorū dictionariū copiosum.
- ¶ Declarationes vocabulorum Artis grammaticae & commentatorum Biblicae.
- ¶ Catalogus Iudicum/ Regum/ & Sacerdotum/ atque Prophetarum veteris legis.
- ¶ Tractat⁹ de vera Orthographia hebraice descriptiōis.
- ¶ Epistola auctoris ad infideles Hebraeos urbis Romae, qua manifeste redarguit eorum perfidiam.

¶ Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.
AA BB CC DD EE.

¶ Excussum est atq; absolutum praesens
opus in Academia Cöplutensi expen-
dit Egregii viri Michaelis de
Egna Typog. Artus soler

missus Anno 1716.

kalēdis Maii,

die Mar

tis.

τῆς ἑβδ.

DVA. BHSC. Tyr. 122

Biblioteca de Santa Cruz

lyR 122

UVA. BHSC. lyR 122